

กรมธุรกิจแห่งประเทศไทย

เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย

โดย

ปรีช อังภากรณ์ จ.ป., B.Sc. (Econ.), Ph.D. (London)

และ

สุภาพ ยศสุนทร B.Com. (Birmingham)

นางอุษา อยู่ถาวร พิมพ์เป็นบรรณการ

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

นายชื่น อยู่ถาวร

ณ ศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๑๗

คำอนุโมทนา

คุณอุษา ขยู่ถาวร ภรรยาคุณชิน ขยู่ถาวร ได้มาปรารภว่า
มีความประสงค์จะได้หนังสือ "เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย" ซึ่ง
เรียบเรียงโดยข้าพเจ้าทั้งสองไปพิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ
ของคุณเชน ขยู่ถาวร ข้าพเจ้าทั้งสองผู้ซึ่งเป็นคนเกียรตทมิผู้สิ้นใจใน
หนังสือนี้ และยินดีที่จะได้มีส่วนร่วมในกุศลอุทิศของท่าน จึงได้ขออนุญาต
บรรพทประมอดมตร จากค ผู้กขตขตทช ในกขททพทหนังสือนี้ ซึ่งทาง
บรรพทกขณนุญาตด้วยความเต็มใจ

ข้าพเจ้าผู้เรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ ขออนุโมทนาในกุศลที่ คุณอุษา
ขยู่ถาวร ตั้งจิตมาพิมพ์เพื่ออุทิศให้แก่คุณเชน ขยู่ถาวร ขออำนาจ
กุศลนี้ จงชานวยความบค ใส่มนัส และสุขสมบค ทงมอดแต่ คุณเชน
ขยู่ถาวร ความศดรแกคคตอสัย ในต้งมปวรายภททททปรกขาร เทอณ.

ป๊วย อังภาภรณ์
สุภาพ ยศสุนทร

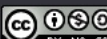
๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓

คำนำ

ในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณชน อยุธยา ณ ฌาปนสถาน
กองทัพบก ซึ่งกำหนดวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ดิฉันมีความประสงค์
จะจัดพิมพ์หนังสือบรรณาการแก่ท่านทศพรพวงหอยท้อ ที่ได้กรุณา
ร่วมงานเป็นเกียรติแก่คุณชน อยุธยา ในวอนน.

การเลือกหนังสือแจก ตามประเพณีนิยมที่ปฏิบัติกันมาช้านาน
เป็นหนังสือทางธรรม ประการหนึ่ง หรือไม่ก็เป็นหนังสือทางโบราณคดี
แต่สำหรับในงานคุณชน ดิฉันเห็นว่าควรจัดพิมพ์หนังสือซึ่ง
อธิบายของผู้อวยชนม์ และให้คนลักษณะใกล้เคียงกับงานซึ่งปฏิบัติอยู่
ระหว่างมีชีวิต ดังนั้นดิฉันจึงได้เลือกหนังสือ “เศรษฐกิจแห่ง
ประเทศไทย” ซึ่งเขียนโดย ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ และ อาจารย์คุณภาพ
ยศสุนทร คุณชนเองก็มีความสนใจในหนังสือเล่มนี้มาก.

“วิชาเศรษฐกิจ” ซึ่งเพิ่งจะแพร่หลายในประเทศไทยเมื่อประมาณ
๒๐ ปีมานี้ ประชาชนทั่วไปเข้าใจกันว่าเป็นเรื่องที่ยาก ทง ๆ ที่
การเศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกคน ก็ไม่ค่อยมีผู้สนใจ
กัน เหตุเหตุดังนี้เนื่องจากตำราแต่ละเล่มมีข้อความที่หนักอึ้ง
อยู่มาก แต่สำหรับ “เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย” นั้นเป็นหนังสือ
ซึ่งอ่านง่าย คนธรรมดาสามัญซึ่งไม่เคยเรียนวิชามาก่อนเคยอ่าน
เข้าใจ ข้อความต่าง ๆ เป็นประโยชน์แก่ท่านผู้ประสงค์จะแสวงหา
ความรู้ทั้งด้าน ความประสงค์ของดิฉันจึงต้องการที่จะให้วิชาการแขนง
นี้ได้แพร่หลายต่อไปด้วย.

(๑)

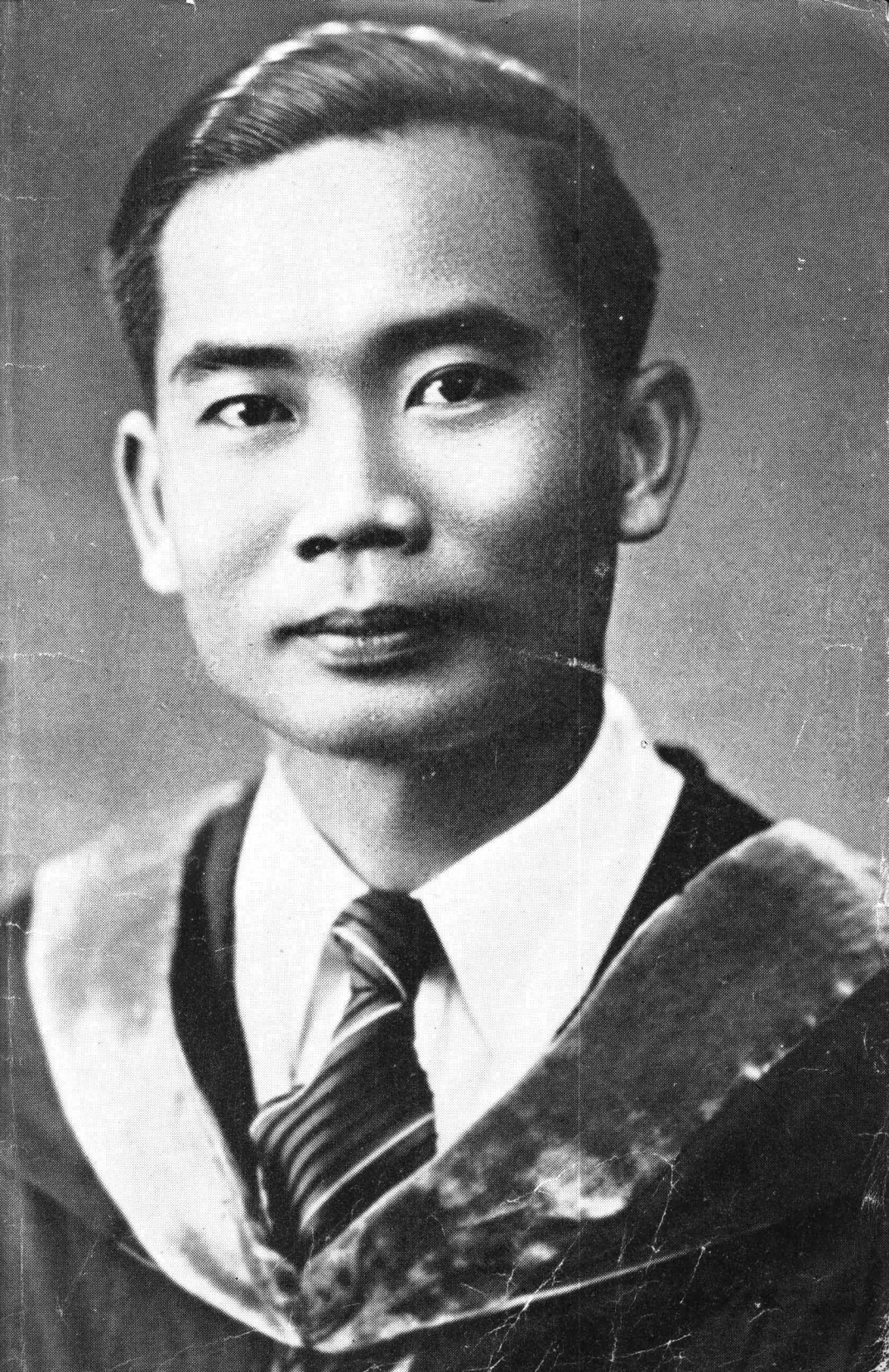
เนื่องด้วย ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ได้เดินทางไปรับราชการยังต่างประเทศ ดิฉันจึงได้ติดต่อขอรับอาจารย์รศสุภาพ ยศสุนทร เพื่อขออนุญาตจัดพิมพ์หนังสือ อาจารย์รศสุภาพ ฯ ได้อนุญาตให้ด้วยความเต็มใจ นอกจากนั้น ยังได้กรุณาแก้ไขข้อความบางตอนให้ทันกับเหตุการณ์ ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการจัดพิมพ์ให้ด้วยทุกประการ ดิฉันจึงขอขอบพระคุณอาจารย์รศสุภาพ ยศสุนทร ไว้ ณ ที่น.

อนึ่ง ในการมรณะของคุณเชนทรวง ได้มีท่านผู้มเกลียวัดแต่มิตรสหายทั้งในและนอกประเทศได้แสดงความรักอาลัยต่อดิฉันมาก ท่าน นอกจากนั้นคณะกรรมการจัดงานศพ ตลอดจนท่านผู้มเกลียวัดแต่มิตรสหายทั้งหลายยังได้ช่วยเหลือจัดงานศพของดิฉันจน อยุ่ถาวร จน เบนทเวียบร้อย ดิฉันไม่สามารที่จะกล่าวขอบขอบคุณได้ทอถง จึงขอถือโอกาสขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นด้วย.

ดิฉันขออภัยที่ส่วนกุศลซึ่งจงบังเกิดจนเพราะประโยชน์แห่งหนังสือนี้ จึงมีแต่คุณชน อยุ่ถาวร ผู้ดวงดับไปแล้ว ขอจงเป็นผลสำเร็จโดยสมควรแก่ศิวดีในสัมปรายภพทุกประการ ฯ

(อุษา อยุ่ถาวร)

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕

ประวัติ

คุณชน อยุทธาวร ได้ประดับอุบคเหตุจากเครื่องบนตก ถึงแก่มรณกรรม ณ ดันามบิน จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันเสาร์ ที่ ๓๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ เวลาประมาณ ๒๓.๓๐ น.

คุณชน เป็นบุตรนายเหว่า และนางปลั่ง อยุทธาวร กำเนิดเมื่อวันที่ ๓๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ ตำบลบ้านพร อำเภอมะนัง จังหวัดอ่างทอง ได้รับความศึกษาขั้นต้นจาก โรงเรียนประชาบาลวัดคันดิน อำเภอมะนัง จังหวัดอ่างทอง เป็นเวลา ๓ ปี คีระห้วงบพพุทธศักราช ๒๕๖๕ ถึง ๒๕๗๓ แล้วย้ายไปศึกษาที่ โรงเรียนประจำจังหวัดอ่างทองห้วงบพพุทธศักราช ๒๕๗๓ ถึง ๒๕๗๖ ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๗๗ ได้ย้ายไปศึกษาชั้นมัธยมที่ ๖ ต่อ ณ โรงเรียนประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แล้วย้ายมากรุงเทพฯ เพื่อศึกษาต่อ ณ โรงเรียนอานวยศิลป์ จันดำเรจชันมัธยมที่ ๘ ในปีพุทธศักราช ๒๕๗๘

เนื่องจากคุณชน เป็นผู้ล้มเชือย้ายมาจากกัฎกรผู้ขยันขันแข็ง ดังนั้นเมื่อจบการศึกษาชั้นมัธยมบริบูรณ์ในประเทศไทยแล้ว จึงถูกส่งไปรับการศึกษาต่อ ณ ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งขณะนั้นเป็นประเทศที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นประเทศที่มกการเกษตรก้าวหน้าแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของคุณชนออกเดินทางเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๗๐ แต่ด้วยสายตาสั้นยาว มองเห็นอนาคตของบ้านเมือง แทนที่คุณชนจะเจริญรอยตามบุพการี กลับตั้งมกใจเข้าเรียนวิศวกรรมในมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ แล้วย้ายไปศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอิตาเลียนเป็นเวลา ๒ ปี ได้รับความวิญญาตรวิศวกรรมอุตสาหกรรม คุณชนได้ตั้งมกใจเข้าฝึกงานในบริษัทต่าง ๆ เกือบทุกสาขาที่เรียน อาทิ การทำเชือก เส้นใย และการทำนาตาล ฯลฯ

คุณชนกตบถประเทศไทยในพุทธศักราช ๒๔๙๔ พอดิบเป็น
 เวลาที่รัฐบาลกำลังเร่งตั้งเสริมการอุตสาหกรรมอย่างชานใหญ่ จึงได้
 รับการบรรจุในแผนการทอ กองอุตสาหกรรมในครอบครัว กระทรวง
 อุตสาหกรรม และได้เดือนชนเป็นหัวหน้าแผนกเชือก กรมตั้งเสริม
 อุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๓๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๙๖ คุณชนได้
 รับใช้บ้านเมืองมาด้วยดีจนกระทั่งเบนชวิตเสด็จเวทการเมือง โดย
 ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อได้รับคะแนน
 นิยมประดับยศพระ ๓๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๙๘ จึงกราบ
 ถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งหน้าทราชมการเมื่อวันที่ ๒๑ เดือนเดยอ
 กนนั้นเอง

คุณชนปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้แทนราษฎร ทั้งในสภาและนอกสภา
 อย่างเข้มแข็งมาก ต่อมาในพุทธศักราช ๒๔๙๐ ได้ดำรงตำแหน่ง
 เดชานการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และหันเข้าจับ
 งานด้านอุตสาหกรรมอีกในหน้าที่ช่วยผู้อำนวยการองค์การนาชาติไทย
 ตั้งกตกระทรวงอุตสาหกรรมเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓

ในพุทธศักราช ๒๔๙๕ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
 ให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ คุณชนก็ได้หวนเข้าสมัคร
 ณรงค์ในจังหวัดอุตรดิตถ์ และได้รับคะแนนนิยมประดับยศอีกครั้งหนึ่ง
 คุณชนก็ตกลงใจร่วมอยู่ในพรรคเสรีมนังคศิลา อันเป็นพรรคสนับสนุน
 รัฐบาล

คุณชน นอกจากได้รับตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการองค์การ
 นาชาติไทยแล้ว ในระยะเดียวกันนี้ ยังได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวง

อุดงค์กรวมให้ดำรงตำแหน่งรักษาการแทนผู้อำนวยการ โรงงาน
 กระดาษอีกด้วย ในเดียวกันก็ได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาแทน
 ราษฎรนั้น คุณชนได้เดินทางไปศึกษาการเกี่ยวกับนาข้าวในต่างประเทศ
 และรุ่งบ่ได้ไปประชุมสหภาพรัฐสภา ณ นครอัสตันบด ประเทศเดอร์ก
 พร้อมกับนักได้เดินทางไปดูงานอุดงค์กรวมเกี่ยวกับกระดาษ ซึ่งมี
 หนาที่อยู่ด้วย ในบเนองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์คริตาภรณ์มงกุฎไทย
 ในพุทธศักราช ๒๔๗๗ ได้เดินทางไปดูงานอุดงค์กรวม ณ ต่างประเทศ
 อีกครั้งหนึ่ง และได้รับตำแหน่งรองผู้อำนวยการองค์การนาข้าวไทย
 เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๗๗ ทรงได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยา-
 ภรณ์คริตาภรณ์ช้างเผือก ในเดียวกัน

ในบบปลายแห่งชีวิต คุณชนได้ปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็งมาก
 ในด้านการจรรโลงการอุดงค์กรวมประเภทต่าง ๆ เพื่อสนองนโยบาย
 ตั้งเดริมอุดงค์กรวมของรัฐบาล และเบเนผลหนึ่งทมด้งร่วมในการ
 ก่อตั้งบริษัทตั้งเดริมเศรษฐกิจแห่งชาติ จำกัด คุณชนได้พยายามก่อ
 กำเนิดโรงงานนาข้าวชันในเวลาใกล้เคียงกันถึง ๒ โรง ทงจังหวัดชลบุรี
 และสุพรรณบุรี ซึ่งเบเนโรงงานขนาดใหญ่ และยังมีโครงการที่จะตั้ง
 โรงงานไฟเนอรชนอกเพื่อใหม่นาข้าวเพียงกับการบริโภคนในประเทศ
 โดยไม่ต้องตั้งช้อจากต่างประเทศต่อไป นอกจากนนี้ยังได้ร่วมกับคณะ
 ผู้อำนวยการบริษัทตั้งเดริมเศรษฐกิจแห่งชาติ จำกัด ในการสร้าง
 โรงงานกระดาษ โรงงานหินอ่อน และได้เบเนผู้ริเริ่มตั้งบริษัทต่าง ๆ
 หลายบริษัท ด้วยมอดถูประตั้งค่อนแรงกล้าแต่ประการเดียว คช ตั้งการ
 เศรษฐกิจของชาติมาให้อยู่ในกำมือของคนไทย

(ข)

แต่เป็นทนาเดี่ยวตาย คุณชนไม่มีโอกาสจะได้ชื่นชมผลงานที่ตน
บากบั่นวางรากฐานมาแต่ต้น จึงถึงแก่กรรมณวัยแต่เมื่อยอดเพิ่ง
จะเริ่มเพียง ๓๘ ปีเท่านั้น

คุณชนได้สมรสกับคุณอุษา ธิดา พดเอก เจ้าพระยาพิชเยนทร
โยธิน และคุณหญิงตั้งดี พิชเยนทรโยธิน เมื่อเดือนพฤษภาคม
พุทธศักราช ๒๔๘๖ มีบุตรธิดารวม ๕ คน คือ เด็กหญิงจุฑาพณู
เด็กชายดัมชชาย เด็กหญิงบุษบา และเด็กหญิงกตยาน

ระหว่างมีชีวิตอยู่ คุณชนเป็นผมน้อยชอบชมอาหารคาวเพรณผู้
และผุอยู่ใตบงคบบัญชา ดงนหจเป็นทรกอนแทจรงของมครด์หาย
และเป็นทเคารพของผุอยู่ใตบงคบบัญชา การกระทำางดงโดมกจะม
การปรกษาหารอแะถกเถียงกนกัน การปกครองคนอยในดกษณะ
บอไมไหชานาไมไหฐน แมอายจะยงน้อยแะคุณชนมคุณดกษณะเป็น
พิเศษอยอย่างหนง คือ ไมปกครองคนดวยอารมณ และไมชอบทำไห
คนรอมงานแะกกัน คุณชน เป็นผุทชยชนชนแะงคองงานการ มคความคค
กาวงหนา ยากทจะหาคนร่นเดยวกันเดมอเหมอน

ขณะถึงมรณกรรม คุณชนดำรงตำแหน่งสำคัญๆ ดังนี้ เป็น
ด้มาชิกดัสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์, กรรมการและรองผู้อำนวยการ
การองคการนาตาตไทย, กรรมการและรองผู้จคการบริษทอศด้าหกรรม
นาตาตแห่งประเทศไทย, กรรมการและคณะผู้อำนวยการบริษทตั้งดักรม
เค์วรัฐกัจแห่งชาต จากัด, ทปกรษารนาคารแห่งกรงศ์รยชชยา จากัด
เป็นกรรมการหอการค้าและด้มาคมอภกหลายแห่ง.

คำนำ

หนังสือ "เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย" นี้ จัดได้ว่าเป็นหนังสือเศรษฐกิจศาสตร์ประเภทประยุกต์ คือผู้เรียบเรียงไม่ได้พิจารณาแต่ ทฤษฎีเศรษฐกิจศาสตร์ เท่านั้น ต้องการพิจารณาข้อเท็จจริงและแนวปฏิบัติทางเศรษฐกิจ โดยใช้เศรษฐกิจของประเทศไทยตั้งแต่ตั้งสงคราม โดลกครั้งที่สองจนถึง พ.ศ. ๒๕๑๗ คาบ ๒๕๑๘ เป็นต้นมาอย่างมุ่งหมายในเบื้องต้นที่จะผลักดันให้นักเรียนธุรกิจพิจารณาปัญหาเศรษฐกิจโดยวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและสถิติ โดยใช้ทฤษฎีเข้าช่วย ทาวิชแกปัญหาแต่ละเรื่อง

ปัญหาเศรษฐกิจมีอยู่นานาประการ ปัญหาที่ปรากฏอยู่ในคำบรรยายนี้เป็นแต่เพียงตัวอย่าง เมื่อนักเรียนได้หัดระบบปัญหาตัวอย่างแล้วจะต้องนำเอาทฤษฎีและความรอบรู้ของตนไปแก้ปัญหานั้น ๆ ทอาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตด้วย จึงจะมีความสามารถจริง

ข้อเท็จจริงและปัญหาเศรษฐกิจ ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย เช่น เรื่องข้าวของไทย ในระยะ พ.ศ. ๒๕๑๑-๑๓ นั้น ปัญหาของไทยหนักไปในทางผลิตและการควบคุมตลาดให้เป็นผลดีแก่ส่วนรวม ในขณะที่โลกขาดแคลนข้าว แต่ต่อมาในระยะหลังขณะที่เขื่อนกั้นน้ำ ปัญหาเบียดหนักไปในด้านการหาตลาดค้าข้าวนอกประเทศ ฉะนั้นตัวเลขและความที่เรียบเรียงขึ้นในหนังสือนี้ ย่อมมีประโยชน์โดยตรงแต่เพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ผู้เรียบเรียงหวังว่าหนังสือนี้จะมประโยชน์นาน ถ้าผู้อ่านใช้ความพินิจพิจารณา และความเข้าใจ ตระหนักถึงคุณค่าของตัวเลขและปัญหา ซึ่งลงไปถึงแก่นสารทฤษฎี

การพิจารณาปัญหาและแก้ไขปัญหาคณะธุรกิจ เพื่อนำเอาความเข้าใจ
นั้นเป็นประโยชน์ต่อไป

ข้อความที่ปรากฏดังมากในหนังสือนี้ เกิดขึ้นจากการด้นนิตติ
คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชีปีที่ ๔ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เริ่มแต่ พ.ศ. ๒๔๙๖ ในขั้นนี้เพราะไม่มีเวลาเตรียมคำบรรยายอย่างหนึ่ง
กับเพื่อฝึกหัดนักเรียนให้เขียนเรื่องเศรษฐกิจได้อีกอย่างหนึ่ง จึงได้
เกณฑ์ให้นักเรียนผลิตเดวกรณเขียนคำบรรยายขึ้น นักเรียนในขั้นนี้ได้แก่
น.ส. วรรณ พดกุด นายฉวีระ บัชรชาติ นายรัชชเวทย์ มุสิกไชย นาย
กฤษณเนตร พันธุมโพธิ์ นายศรีปริญญา रामโกมุท นายฤทัย
จาวจินดา และ นายทวิเกียรติ กฤษณามระ สำหรับตัวเดวสถิต
ผู้เรียบเรียงได้อาศัย นายนฤท ประจวบเหมาะ ข้าราชการสังกัด
สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เป็นผู้ช่วยเหลืรวบรวมให้

ต่อมาในต้น พ.ศ. ๒๔๙๘ นางสุภาพ ยศสุนทร ผู้ได้ร่วมงาน
กับผู้เรียบเรียง พิจารณาปัญหาเศรษฐกิจแห่งประเทศไทยมาเป็นเวลา
หลายปี ได้มีความอดุดำหะนำต้นฉบับเดิมมาแก้ไขต่อเติมเกดาด้านอน
ทำให้หนังสือชัดเจนจนเจ้าของเดิมรู้สึกผิดตัวไป จึงต้องขอรองให้เขาขอ
ร่วมเป็นเจ้าของด้วย เพื่อมิให้ต้องละเมิดกรรมทางเศรษฐกิจ ดังที่ได้
บรรยายไว้ในบทที่ ๒๓

พนักงานสำนักงานการค้าระหว่างประเทศแห่งประเทศไทยหลายคนได้
ช่วยเหลืปรับปรุงหนังสือให้ดีขึ้น ทบทวนหัวแรงสำคัญทงในการร่าง
การเรียบเรียงตลอดจนการตรวจทาน คือ นายไพฑูรย์ วัฒนสุข และ
นายเจริญ กณนอดด ผู้ช่วยเรียบเรียงอื่น ๆ อีก คือ ร.ท. เดิศ

ก

คเชนทวิชย ร.น. และ นายตั้งดี ภมรวานนท์ ผู้ช่วยคนควดเลขและ
ขอเท็จจริงประกอบ ได้แก่ นายตั้งศักดิ์ แต่งทองดีช นายประทีป
วิฑูรรางกร น.ต. อาริ หะวานนท์ นายประคตภ นาทพย นายตั้งกต
พวงประยงค์ ส่วนผู้ทเบเนกาดงดำคณในการพมพตคตคนฉบับ คือ
นายเดนนยง ตั้งศักดิ์วรรณกิจ

ผู้ทกต่างนามมาซางคตททุกคน และยงมอกมกหลายทงใน
กระทรวงการคตง ธนาคารแห่งประเทศไทย และธำภาศรัษฐกิจแห่งซาค
ผู้เรยบเรยงขอชอบคณ ณ ทนคดวย

ชอบกพรองอินไตทปรากฏอยในหนังสือ นเบเนคความรบผดชอบ
ของผู้เรยบเรยงทงต้น คความเห็นและถอยคไตทอาจจจะแล้งใจแล้งงห
ทานผู้ชานนท กเบเนชองผู้เรยบเรยงซเชนกัน เพราะผู้เรยบเรยงไตเคย
รบคาคกเคอน ทกทวงจางผู้รวมงานบางแลว แต่ไตยนยนไหคงชย
คดวยเห็นวการเนนเรองดำคณ โดยปราศจางคคไต หรือเจคนารายใน
ส่งนบคคไต ชอมอยในคณวไตชองนกวชาการ.

ปวย อิงภากรณ

๑๕ ตุลาคม ๒๔๘๘

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑ ความทั่วไป	๑
--------------------	---

ภาคหนึ่ง

ลักษณะเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย

บทที่ ๒ บัญชีการผลิตและการผลิต	๕
--------------------------------	---

ตอนที่ ๑: อะไรเรียกว่าการผลิต	๕
-------------------------------	---

ตอนที่ ๒: บัญชีการผลิต	๘
------------------------	---

บทที่ ๓ การทำนา	๑๖
-----------------	----

ตอนที่ ๑: ความสำคัญของการทำนา	๑๖
-------------------------------	----

ตอนที่ ๒: ภาวะของชาวนา	๑๘
------------------------	----

ตอนที่ ๓: การผลิตข้าวและการส่งออก	๒๖
-----------------------------------	----

ตอนที่ ๔: ราคาค่าข้าวระหว่างประเทศ	๓๐
------------------------------------	----

บทที่ ๔ ยางและดีบุก	๓๕
---------------------	----

ตอนที่ ๑: ยาง	๓๕
---------------	----

ตอนที่ ๒: ดีบุก	๔๖
-----------------	----

บทที่ ๕ ผลิตภัณฑ์ไม้และสินค้าบริการอื่นๆ	๕๘
--	----

ตอนที่ ๑: ไม้	๕๘
---------------	----

ตอนที่ ๒: สินค้าและบริการอื่นๆ	๖๗
--------------------------------	----

บทที่ ๖	อุตสาหกรรมและพลังงาน	๗๘
	ตอนที่ ๑ : อุตสาหกรรม	๗๘
	ตอนที่ ๒ : การพลังงาน	๘๖
บทที่ ๗	การคมนาคม	๙๑
บทที่ ๘	การค้า	๑๐๓
	ตอนที่ ๑ : การค้าภายในประเทศ	๑๐๓
	ตอนที่ ๒ : การค้าต่างประเทศ	๑๑๑
	ตอนที่ ๓ : ศูนย์การค้าและศูนย์การชำระเงิน	๑๑๕
บทที่ ๙	การเงินและการธนาคาร	๑๒๘
	ตอนที่ ๑ : การเงินภายในประเทศ	๑๓๐
	ตอนที่ ๒ : การเงินระหว่างประเทศ	๑๓๐
	ตอนที่ ๓ : การเงินกับค่าครองชีพ	๑๕๐
บทที่ ๑๐	การคลัง	๑๕๕
	ตอนที่ ๑ : วิศวกรรมคลังและวิศวกรรมปริมาณ	๑๕๕
	ตอนที่ ๒ : รายได้และรายจ่ายของรัฐบาลไทย	๒๐๖
	ตอนที่ ๓ : หนี้	๒๑๘

ภาคสอง

วิธีพิจารณาปัญหาเศรษฐกิจ

บทที่ ๑๑	จุดหมายด้านเศรษฐกิจ	๒๒๕
----------	-------------------------------	-----

บทที่ ๑๒	วิธีไปสู่จุดหมายทางเศรษฐกิจ	๒๓๘
ตอนที่ ๑ :	การเพิ่มปริมาณสินค้าและบริการ	๒๓๘
ตอนที่ ๒ :	การเฉื่อยมาควรวานการครองชีพ	๒๔๒
ตอนที่ ๓ :	การแก้สภาพลุ่ม ๆ ดอน ๆ ของเศรษฐกิจ	๒๔๓
บทที่ ๑๓	หลักทฤษฎีบางประการ	๒๔๖

ภาคสาม

ปัญหาเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย

บทที่ ๑๔	ปัญหาเรื่องข้าว	๒๕๕
บทที่ ๑๕	ปัญหาเรื่องยาง	๒๖๕
ตอนที่ ๑ :	การผลิต	๒๖๕
ตอนที่ ๒ :	การขายและการใช้	๒๗๓
บทที่ ๑๖	ปัญหาเรื่องตบูก	๒๘๐
บทที่ ๑๗	ปัญหาการค้ากับต่างประเทศ	๒๘๖
ตอนที่ ๑ :	การค้า	๒๘๖
ตอนที่ ๒ :	การเงินระหว่างประเทศ	๒๙๖
บทที่ ๑๘	ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจกับคนต่างด้าว และคนกลาง	๓๐๐
ตอนที่ ๑ :	ปัญหาเรื่องคนกลาง	๓๐๐
ตอนที่ ๒ :	ปัญหาเรื่องคนต่างด้าว	๓๐๗

บทที่ ๑๕ ปัญหาการจำเวียนเศรษฐกิจ ส่งเสริมอุตสาหกรรม

และรัฐพาณิชย์	๓๑๒
ตอนที่ ๑ : หลักในการจำเวียนเศรษฐกิจ	๓๑๒
ตอนที่ ๒ : การเพิ่มผลผลิต	๓๑๖
ตอนที่ ๓ : การส่งเสริมการเกษตรกรรม	๓๒๑
ตอนที่ ๔ : การนำสู่ตลาดและการขยายตลาด	๓๒๖
ตอนที่ ๕ : การส่งเสริมอุตสาหกรรม	๓๓๐
ตอนที่ ๖ : การดำเนินงานของรัฐบาล	๓๓๗

บทที่ ๒๐ ปัญหาค่าครองชีพ เงินเพื่อ การเงิน

การธนาคาร และการคลัง	๓๔๑
ตอนที่ ๑ : ปัญหาค่าครองชีพตั้งแต่เงินเพื่อ	๓๔๑
ตอนที่ ๒ : การเงินและการธนาคาร	๓๔๖
ตอนที่ ๓ : การคลัง	๓๕๒

บทที่ ๒๑ ธรรมะในด้านเศรษฐกิจ

บทที่ ๒๒ สรุปปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย

และวิธีแก้ไข	๓๖๕
--------------	-----

เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย

บทที่ ๑

ความทั่วไป

ในการศึกษาวิชาต่าง ๆ มักจะแบ่งวิชาที่ศึกษาออกเป็น ๒ แขนง คือ ภาคทฤษฎี (Theoretical) และภาคปฏิบัติ หรือประยุกต์ (Applied)

มักจะมผูกพันกันว่า ทฤษฎีที่ใดศึกษามานานด้นนานนำไปใช้ในทางปฏิบัติไม่ได้ การกล่าวเช่นนั้นยังไม่เป็นการถูกต้อง ปัญหาที่ว่ายว่า ทฤษฎีที่ศึกษามานานเป็นทฤษฎีที่ดีหรือไม่ กว้างขวางตงซึ่งพอหรือไม่ ... ทฤษฎีที่ถูกต้องใช้ได้ ในทางปฏิบัติด้วย ผู้ที่จะปฏิบัติการในเรื่องต่าง ๆ จึงจะต้องทราบทฤษฎีที่เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อเป็นหลักในการปฏิบัติให้ถูกต้อง เหตุฉะนั้น ทงทฤษฎีและการปฏิบัติก็แยกออกจากกันไม่ได้

วิชาเศรษฐกิจจะเรียนนเบนวิชาที่อาศัยวิชาเศรษฐกิจ ของชาติ มิใช่เฉพาะเอกชน ดังนอาจเรียกวิชานี้ว่า Political Economy ก็ได้ และผู้ที่จะศึกษาวิชานอกจากจะต้องรู้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แล้ว ยังต้องรู้ข้อเท็จจริงทางเศรษฐกิจ หรือที่เรียกกันว่า เศรษฐศาสตร์ภาคพรรณนา (Descriptive Economics) ด้วย เปรียบประดจนายแพทย์ จะรักษาไขกไขกมต้องทราบอาการทั่ว ๆ ไปของคนไข้ แดงจึงใช้หลักวิชา (Theory) เขาปฏิบัติศกศการไชนน (Application)

เรื่องเศรษฐกิจแห่งประเทศไทยนามทรงดุษฎีพระพรณา ภาวะเศรษฐกิจแ่งต่าง ๆ ของประเทศไทย และการนำหลักวิชามาพิจารณาเปรียบเทียบ และปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย ในอดีต ปัจจุบัน ตลอดจนโครงการสำหรับอนาคต

สำหรับผู้ที่ต้องการจะทราบภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยละเอียด อาจใช้หนังสืออื่นเป็นหลัก แลดูอันหนังสืออื่น ๆ ประกอบ เช่น หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ซึ่งมีข่าวเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย รายงานของคณะผู้เชี่ยวชาญองค์การอาหารและเกษตร รายงานประจำปีของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ รายงานประจำปีของสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ รายงานประจำปีของธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ผู้ที่ใช้หนังสืออื่นในการศึกษาจะต้องใช้ความวินิจฉัยของตนเองว่าเรื่องต่าง ๆ นั้นน่าจะเป็นจริงดังที่กล่าวไว้ในหนังสือหรืออย่างไร หากสงสัยหรือมีความเห็นแตกต่างออกไป ก็ควรซักถามโต้เถียงด้วยหลักเกณฑ์เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง อันจะเป็นทางให้เกิดความแตกฉานยิ่งขึ้น

ภาคหนึ่ง

ลักษณะเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย

บทที่ ๒

ปัจจัยการผลิตและการผลิต

ตอนที่ ๑ : อะไรเรียกว่าการผลิต

การผลิตแปลมาจากคำภาษาอังกฤษว่า production ในภาษาอังกฤษมีชอถกเถียงกันมาก เพราะคำว่า Production และ Productive มีความหมายแคบและกว้างได้ มีชอถกเถียงกันว่าอะไรบ้างเป็นการผลิต และอะไรบ้างเป็นดังที่ประโยชน์เช่นเดียวกับการผลิต (productive) การทำนา การอุตสาหกรรม การขุดเหมืองแร่ การทำสวน เหล่านี้มักจะผลออกกันว่าเป็นการกระทำที่ประโยชน์นัยยวดเป็นการผลิต การขนส่ง การขายปลีกและขายส่ง มักถือกันว่าถ้าไม่ใช่การผลิต (production) แล้ว บางคนก็เลยเห็นไปว่าไม่ใช่ productive ด้วย เพราะฉะนั้น เมื่อเกิดเศรษฐกิจตกต่ำขึ้นครั้งใด หรือต้นค้าราคาแพง หรือการแข่งขันทางการค้าที่เขาไม่ได้ ก็มักจะมผลออกความเห็นให้คิดค้นกลางและค้าขนส่งออก จึงขอให้พิจารณาว่าคำกว้างเช่นนี้มีความจริงอย่างไร

ถ้ามองให้ชัดแล้ว การผลิตไม่ใช่เงินทอง คือการเอาวัตถุดิบออกมาเปลี่ยนรูป เปลี่ยนที่ หรือเปลี่ยนเวลา

เปลี่ยนรูป คือของที่เบ็ดเตล็ดคับ เช่น ผ่ายเอามาทำให้เป็นผ้า เรียกว่าผลิตผ้า

เปลี่ยนที่ เช่น นามนอยู่ใต้พินดิน เราขุดขึ้นมาใช้เรียกว่าเหมืองผลิตนามน

เปลี่ยนเวดจ์ เช่น น้าปลา เราหมักไว้ ๓-๕ ปี จึงบริโภคได้

จะเห็นได้ว่าทุกอย่างเป็นดังทมิฬประโยชน์ทงนั้น ทำให้เราผู้
บริโภคได้ใช้และได้บริโภคดังที่เราต้องการความรูปที่เราต้องการในเวลา
และสถานที่ที่เราต้องการ จึงจะเรียกว่าประโยชน์ (productive) แร
ดับกอยู่ใตพนดิน ถ้าไม่ชดชุนมากไม่ประโยชน์ หรือชดมาแต่
ไม่มาแปรรูปก็ไม่เกิดประโยชน์อีก หรือแปรรูปมาแต่ไม่เอามาใช้ก็
ไม่เกิดประโยชน์อีก ฉนั้นใดกฉนนั้น การเคตอนที่ต้นลาจากแห่งที่ไกล
ผู้บริโภคให้เข้ามาใกล้ผู้บริโภค (การขนส่ง) ก็เป็นประโยชน์ท่านของ
เดียวกับการผลิต การกักตุนค่าไว้ในเมื่อไม่มผู้ใช้ เอาออกมาจำหน่าย
เมื่อผู้ใช้กมประโยชน์ หรือการชอดต้นคามามากๆ แต่มาจำหน่าย
ย่อยออกไปตามจำนวนผู้ใช้ต้องการ (การค้าย่อย) ก็มประโยชน์
แก่เศรษฐกิจเหมือนกัน

แต่ถ้าผลผลิตหรือผู้ขนส่งหรือพ่อค้าพยายามเอาเปรียบประชาคม
คือพยายามชดเอาราคาสูงจนเกินควร การกระทำเหล่านี้ก็เป็นโทษได้
ด้วยกันทุกอย่าง

การกระทำอันใดบ้างที่เป็นปฏิปักษ์แก่ประโยชน์ของประชาคม ?
การกระทำเช่นว่านั้นอาจจะเป็นด้วยเหตุ ๒ ประการ

- ๑. การจัดการไม่ดี
- ๒. การที่เอกชนบางคนต้องการจะหวังกำไรส่วนเกินเกินไป

๑. การจัดการไม่ดี เกิดขึ้นได้หลายกรณีตามตัวอย่างเหล่านี้ :-

ตัวอย่างที่ ๑ ถ้าของสิ่งหนึ่งมีค่าเกินมาแล้ว และการขนส่ง
 เรียบร้อยจนมาถึงที่อุปโภคบริโภค แต่มีบุคคลผู้จำหน่ายไปนอกต่าง
 แทนที่สินค้าจะไหลได้คล่อง ๆ จากที่ผลิตแห่งแรก กลับใช้อำนาจ
 ในทางผูกขาด (Monopolistic Power) โดยไม่ทำให้สินค้าเกิดมูลค่า
 (Value) สูงขึ้น แต่กลับทำให้สินค้าต้นทุน (Cost) สูงขึ้น

ตัวอย่างที่ ๒ อาจเกิดขึ้นได้โดยความเซเลาะของผู้ผลิต เช่น
 แห่งผลิตมีทางติดต่อตรงไปยังแห่งบริโภคอยู่แล้ว แต่กลับขนส่ง
 ยอกย้อนไปโดยใช้เหตุ เรียกว่า Mis-management การนี้อาจเกิดขึ้นได้
 โดยผู้อำนวยการผลิตเองสำคัญผิด หรืออาจเกิดขึ้นได้โดยรัฐบาล
 ผู้อำนวยการความสะดวกในการผลิตทั่ว ๆ ไปในประเทศสำคัญผิด หรือ
 ผู้อำนวยการผลิตอาจสำคัญผิดไปในปีพินิจว่าจะตั้งโรงงานที่ใดจึงเหมาะ
 (เช่นถ้าหากจัดตั้งเป็น bulk คอมมูนากันมาก เปิดตั้งจำนวนมาก
 โรงงานก็ควรตั้งใกล้แห่งจัดตั้งมากกว่าไปตั้งใกล้ผู้บริโภค เช่น
 โรงงานทำเหล็กมักอยู่ใกล้แห่งกำเนิดเหล็กแต่ละถ่านหิน)

๒. การเอากำไรเกินควร

เป็นการกระทำโดยเจตนา เป็นกรณีเรื่องการกักตุนสินค้า เช่น
 สินค้ากำหนดจะถูกลง แต่มีผู้หวังกำไร คิดว่าคงจะแพงจนจึงรีบกักตุนไว้
 แล้วไปขายให้ประชาชนในเวลาดังกล่าวนั้นขาดแคลน แล้วข่มเอากำไร
 สินค้าเหล่านี้ เช่น ฝิ่น ไม้หิน หนูก ฯลฯ การกระทำอย่างนี้เป็น
 production ไม่ได้ทุกกรณี แต่บางกรณีอาจไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อการผลิต
 แต่กลับเป็นการช่วยเหลือเสียอีก เช่นกรณีประโยชน์ของประชาชนกับ

ประโยชน์ของผู้ค้ากำไรตรงกัน เช่น สินค้าค้างแพงอยู่ ผู้ก็คนทราบ
ว่าต่อไปสินค้าจะมีราคาถูกลงมาก จึงรีบระบายออกขายช่วยให้ราคาค้า
ในขณะตลาดจะตั้งอยู่ ไม่โก่งราคาจนเกินไปนัก จะเห็นได้ว่ากรณี
เช่นนี้ผลประโยชน์ของมหาชนและเอกชนตรงกัน

สรุป การใดที่เพิ่มประโยชน์ในตัวของสินค้า เป็นการผลิต ไม่ว่าจะ
เป็นการเพิ่มประโยชน์ในการแปรสภาพ สถานที่ หรือเวลา ถือได้ว่าเป็น
การผลิต และมีประโยชน์ทำนองการผลิต ส่วนการที่เป็นปฏิปักษ์
คือการผลิต และไม่ productive ได้แก่การที่ทำให้เกิดราคาและต้นทุน
(cost) สินค้าสูงขึ้นโดยไม่ทำให้มูลค่าและประโยชน์เพิ่มขึ้นเลย หรือ
เพิ่มขึ้นทดแทนกับต้นทุน การขนส่ง การค้า ถอดว่าเป็นประโยชน์
เท่าเทียมการผลิต นอกจากนี้จะเข้าอยู่ในข้อยกเว้นดังกล่าว

บางอาจารย์ได้แยกการผลิตออกเป็น ๓ ชั้น (Industry or
Industrial Activity)

๑. Primary Industry คือการทำนา ทำเหมือง ปศุพืช ทงน
มุ่งไปในทางแง่วัตถุดิบ

๒. Secondary Industry คือการทำหัตถกรรมและอุตสาหกรรม
เช่น ตั้งโรงงานทอกระสอบ โรงสี โรงเตี๋ย (มุ่งในด้านแปรสภาพ)

๓. Tertiary Industry ได้แก่การขนส่ง การคลังร้านค้า มุ่งใน
ทางแพร่หลายสินค้าออกไปยังผู้บริโภค และการธนาคาร การเงิน
(เสมือนเป็นน้ำมันหล่อลื่น เป็นบริการให้สินค้าเดินไปได้โดยสะดวก)

ตอนที่ ๒ : ปัจจัยการผลิต (Factors of Production)

เนื่องด้วยเราใช้คำว่า “ผลิต” ในความหมายอย่างกว้าง ปัจจัยของการผลิตก็ควรจะใช้ในความหมายอย่างกว้างด้วย และควรจะรวมทั้งที่เป็นตัวคนเห็นจับได้ และที่ไม่งั้นเป็นตัวคนจับต้องไม่ได้ด้วย

ปัจจัยการผลิตในตำราเศรษฐศาสตร์เก่าๆ แยกได้เป็น ๓ หมวดใหญ่ๆ ดังนี้

๑. ที่ดิน (Land)
๒. แรงงาน (Labour)
๓. ทุน (Capital)

การแบ่งแยกดังกล่าวนั้นเหมาะสำหรับในการพิจารณาปัญหาเศรษฐกิจบางอย่าง แต่เราไม่จำเป็นจะต้องตามเขาไปอย่างมกมาย เพราะการแบ่งแยกอะไรออกเป็นส่วนไหนนั้นทำได้หลายอย่างหลายวิธี แล้วแต่ความมุ่งหมาย สำหรับกรณีที่เราจะพิจารณาลงปัญหาเรื่อง “เศรษฐกิจของประเทศไทย” นี้ เห็นว่าควรถือหลักใหม่ และแยกปัจจัยการผลิตให้ถูกต้องกับความต้องการของเราดังนี้ คือ

๑. ดินฟ้าอากาศ
๒. ทักษะการรวมชาติ
๓. คนและวิชาความรู้
๔. ทุนในความหมายอย่างกว้าง

การแบ่งแยกปัจจัยการผลิตเป็น ๔ อย่างดังนี้ อาจไม่สมบูรณ์บ้าง คือแยกออกไม่ได้เด็ดขาด ปัจจัยการผลิตทุกอย่างต้องอาศัยซึ่งกันและ

กัน จึงจะเกิดผลดี เช่น เรามักมีคนมาก ที่ดินมาก แต่ไม่มีเครื่องมือทำนา ก็
 เราเกิดผลดีไม่ได้มาก ถ้าหากเรายังมีปลูกล้วย เช่น กล้วย เป็น
 อุปกรณช่วยเหตอแดง การผลิตก็จะมีผลได้ดีกว่า หรือตัวอย่างเช่น
 ฟ้าไม่เก็บความอุดมของดินฟ้าอากาศซึ่งมีความเกี่ยวพันกัน ประเทศใด
 มีฟ้าไม่น้อย และมืดทอเขาและตาดเขา มาก ๆ ถ้าไม่ปลูกต้นไม้ไว้ก็จะ
 เกิดผลเสียแก่ที่ดิน ๒ ประการ คือ

๑. เมื่อเวลาฝนตกจะชะดินดี ๆ ตามไหล่เขาไปหมด เพราะไม่มี
 ไม้ไว้ยึดดินไว้และช่วยกันกระแต่ความแรงของน้ำ

๒. ถ้าไม่มีความชุ่มชื้นของฟ้าไม่ ก็จะไม่มีพืชกนาฝนมาตก
 ดินก็จะทำให้เกิดภูมิประเทศแห้งแดงเป็นทะเลสาบทะเลทราย ปลูกพืช
 ไม่ได้ผลดี

ปัจจัยการผลิตของประเทศไทย

ต่อไปนี้จะลองพิจารณาดูว่า ในประเทศไทยเวลานี้มีปัจจัยการผลิต
 เป็นอย่างไรบ้าง ?

๑. ดินฟ้าอากาศ รวมทั้งอาณาเขตของประเทศ ปริมาณ
 และคุณภาพของดิน ฝนและน้ำ ลักษณะของภูมิประเทศ (น้ำขังมาก
 หรือน้อย) อุณหภูมิ ความชื้น ฯลฯ

ประเทศไทยมีพื้นที่ ๕๑๓,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๒๐ ล้านไร่
 เนื้อที่ทั้งหมดที่ทำการเพาะปลูกได้ (arable land) ในปี ๒๔๘๐ มี

ประมาณ ๔๓.๕ ตันไร่^(๑) หรือราว ๆ ๓๓% ของพื้นที่ทั้งหมด นอก
 จากนั้นอีก ๘๗% ก็เป็นเมือง ที่ทำการเพาะปลูกไม่ได้ และที่ที่ยัง
 ไม่ได้ทำการเพาะปลูก ในจำนวน ๕๐ ตันไร่ใน ปลูกข้าวเฉลี่ยประมาณ
 ๘๕% แต่จำนวนนี้อาจเพิ่มลดเป็นบางบแฉงแต่ดินฟ้าอากาศ

ประเทศไทยมีฝนตกระหว่างเดือนพฤษภาคม - พฤศจิกายน ฝน
 เกิดจากมรสุม ๒ ชนิด คือ ระหว่างพฤษภาคม - กันยายน ได้ม
 ติตะวันตกเฉียงใต้ไปตั้งตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนระหว่างเดือนตุลาคม -
 มกราคม ได้มตะวันตกเฉียงเหนือพัดไปตั้งตะวันตกเฉียงใต้ ในบหนึ่ง ๆ
 ประเทศเราได้รับฝนมากที่สุดในทางใต้ เพราะรับมรสุมเต็มทุกฤดู

ดินชนิดต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับพืชชนิดใดนั้นมิโดยละเอียดแล้วใน
 รายงานของ FAO จึงขอกล่าวแต่เพียงย่อ ๆ ดังนี้

ภาคกลาง ดินเหนียว ดินดำ เหมาะสำหรับปลูกข้าว แต่ปลูก
 ผลไม้ไม่ค่อยดี นอกจากจะเบบที่ทนมมากใกล้ ๆ ำน้ำ

ภาคเหนือ ดินไม่ค่อยเหนียวนัก ปลูกพืชได้ไม่ค่อยดี นอกจาก
 ปลูกข้าวและทำป่าไม้

ภาคอีสาน ดินร่วนปนทราย อาหารน้อย ภูมิประเทศกั้นดว
 เพราะเป็นทราวสูง ฝนตกแรง ๆ จะชะเอาดินไปหมด ดินจึงนำฝนไม่ได้
 ไหลลงแม่น้ำโขงส่วนมาก

ภาคตะวันออกเฉียงใต้ เช่น จันทบุรี ดินแดงเข้ม เหมาะสำหรับ
 ปลูกพริกไทย ดินมทรายบ้าง ปลูกผลไม้ได้

(๑) "การเกษตร เล่มที่ ๑ การเพาะปลูก ๒๔๕๐" หน้า ๓ ของกระทรวงมหาดไทย

ภาคใต้ ดินเหมาะสำหรับผลไม้ ปลูกยางได้ผลดี มีบางตอน
ดินเค็มไม่เหมาะแก่การทำนา

๒. ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งตั้งที่อยู่เหนือ - ใต้พื้นดิน
ในน้ำ น่าน้ำในเขตแดนของประเทศ และในอากาศ เช่น ไร่นา บำไม่
แร่และน้ำมัน ที่อยู่ในดิน ตั้งที่อยู่บนดิน เช่น ปศุสัตว์ (โค กระบือ
หมู เป็ด ไก่) สัตว์ทะเล ปลาน้ำจืด นก เหาตามบนดิน

ทรัพยากรธรรมชาติส่วนมากของไทยเป็นนาและที่ดิน ซึ่งปลูกทำ
ได้มาก ดินดีของลงมากคือ ยาง บำไม่ มีไม้ดี ไม้ยาง ไม้กระยาเลย
ซึ่งส่งไปขายต่างประเทศ ส่วนที่ใช้ในประเทศก็มีประเภทปลูกบ้านเรือน
และชนิดทำฟัน ทำถ่านดี แร่ของเราเท่าที่สำรวจได้ส่วนมากเป็นดีบุก
และ wolfram ดีบุกของเราคล้าย ๆ กับมลายูและอินโดจีนเซีย เป็นดีบุก
ชนิดขลุ่ย เพราะมีตามพื้นดินไม่ตอของขลุ่ย เกิดจากน้ำชะลงมาจาก
เทือกเขาตามลำธาร จึงเป็นชนิดดี เรียกว่า Alluvial Ore ไม่เหมือน
ในบางประเทศ เช่นใน Bolivia ซึ่งเป็นถ่านหินและแร่อื่น ๆ มาก กว่า
จะลงได้บริบูรณ์ถึง ๘๘% ก็คงเสียค่าใช้จ่ายมาก ดีบุกเรามีมากทาง
ภาคใต้ ตั้งแต่ประจวบคีรีขันธ์ขึ้นไปไม่ได้สำรวจ แร่ wolfram
(Tungsten) มีบ้างแต่ยังไม่ทราบว่ามีเท่าใด นอกจากนยังมีพดอง
(Antimony) เมื่อเร็ว ๆ นี้ เราได้ทำการสำรวจ ปรากฏว่ามีแร่เหล็กอยู่
บ้าง ยังสำรวจไม่ได้แน่นอน เช่น ในกาญจนบุรี และยังมีถ่านหินชนิด
lignite ซึ่งผิดกับพวก anthracite เพราะ lignite ทำ coke ไม่ได้ lignite
มีในภาคใต้ เช่น กระบี่ และภาคเหนือ เช่น ลำปาง เมื่อเร็ว ๆ นี้
ปรากฏว่าพบน้ำมันอยู่บ้าง

ในด้านการศึกษา จำนวนผู้ต่าง ๆ ไม่ได้แน่นอนนัก ผู้ช่วยในการบำเพ็ญ การทำนา และการขนสิ่ง หรือเป็นอาหาร แต่ผู้ที่มีอยู่ส่วนมากเราเข้าใจใช้งาน มักจะไม่ได้บำรุงหนักไปในเรื่องให้เป็นอาหาร (นมโคสดเป็นต้น)

อาหารที่เรารับประทานส่วนมากเป็นหมัก ซึ่งขณะนั้นมากพอใช้ดีกว่าเมื่อครั้งสงครามโลก เบต โกลี มยุหนมแดงกินมาก ผู้ที่ผู้ใดที่เราเคยส่งออกนอกประเทศเมื่อก่อนสงคราม คงเคยเป็นชนประเทศผู้ยกการส่งออก เวลานี้รัฐบาลได้อนุญาตส่งออกได้บ้างแล้ว ผู้ที่ผู้ใดเป็นอาหารของประชาชนมาก แต่การประมงจับปลาทะเลเรายังไม่ได้ทำเป็นอุตสาหกรรมแน่นอน ส่วนนกที่ส่งออกแต่รังนกนางแอ่นเท่านั้น

๓. คนและวิชาความรู้ หมายถึงปริมาณและคุณภาพของประชากร ซึ่งเปรียบเทียบความหนาแน่นกับพื้นที่ การแยกออกเป็นชาย หญิง คนชราและเด็ก ซึ่งเทียบอัตราส่วนกัน ถ้ามีหนุ่มสาววัยฉกรรจ์มากก็เป็นปัจจัยการผลิตได้มากมาย นอกจากนั้นต้องดูอุปนิสัยใจคอว่าเกียจคร้านหรือขยัน นิสัยและวัฒนธรรม ขอบเขตกิจหรือข้อดีเสีย มีความรู้แค่ไหน เหล่านี้เป็นเครื่องวินิจฉัยปัจจัยการผลิตด้วย

ประชาชนทวชนจากปี ๒๔๕๓ ซึ่งเป็นบทมการสำรวจสำมะโนครัวครั้งแรก มี ๘.๓ ล้านคน, ปี ๒๔๖๓ มี ๘.๒ ล้านคน, ปี ๒๔๗๓ มี ๑๓.๕ ล้านคน, ปี ๒๔๗๕ มี ๑๔ ล้านคน, ปี ๒๔๘๖ มี ๑๗.๓ ล้านคน, ปี ๒๔๘๕ มี ๑๘.๒ ล้านคน จำนวนเฉลี่ยต่อคนต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร มี ๓๖ คน

นับวามอยุ่ไม่หนาแน่นเมื่อเทียบกบดงกา = ๑๐๕, อินเดีย = ๑๐๕,
ญี่ปุ่น = ๒๐๕, ซวา = ๓๘๒ จำนวนคนเฉลี่ยต่อทศนทาการเพาะปลูก
(Cultivated Land) ต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร ไทย = ๕๗, อินเดีย = ๑๕๓,
จีน = ๕๒๕, ซวา = ๕๕๒, ญี่ปุ่น = ๓,๓๐๐

พดเมืองของไทยหนาแน่นในภาคกลาง แต่กยงแน่นน้อยกว่าบาง
ประเทศมาก ประชาชนที่มีอายุระหว่างทำงานได้ (๑๕ - ๕๕ ปี) มี
๘.๘๒ ล้านคน = ๕๓% ของพดเมืองทงหมด ประเทศไทยพดเมืองเพม
อยู่มากตลอดเวตา

อาชีพของพดเมืองไทยตงแต่อายุ ๑๕ ขึ้นไป ดำรงชีพ ๒๕.๖
มตงน

- (ก) ททา Primary Industry คือ ททาการเกษตร ป่าไม้ การ
ประมง เหมืองแร่ มีจำนวน ๗.๖ ล้านคน ซึ่งเท่ากับ
๘๘.๓% ของพดเมืองททำงานได้ทงหมด
- (ข) ททา Secondary Industry คือ ททาการยุคต์้ากรรม
มีประมาณ ๓ ล้านคน
- (ค) ททา Tertiary Industry เช่นการก้อต้วาง เป็นข้าราชการ
ท้ษฐ์ชาติ การชนต้ง มีประมาณ ๑ ล้านคน เท่ากับ
๑๑% ของคนททำงานทงหมด

วิชาความรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ มีพดเมืองทงชานชน
หนต้งไม่ได้อยู่ระ ๕๖.๓ คนไทยยังชยันแต่อดทนไม่เพียงพอ คนไทย
มีนิสัยเหมาะระด้าหรับการทำงาน

๔. ทุน หมายถึงโรงงาน ทางคมนาคม อากาศยาน
 พลังงาน ฯลฯ และต้องพิจารณาในความหมายอย่างกว้าง เงินตรา
 ต่างประเทศกับทองคำเรียกว่าทุน เป็นปัจจัยการผลิตได้เพราะเราอาจ
 นำไปใช้ซื้อสิ่งที่เราผลิตไม่ได้มาจากต่างประเทศ ส่วนทุนที่ไม่เคลื่อนไหว
 เช่น ความเชื่อถือในประเทศเราโดยประเทศอื่น ก็เป็นเครื่องมือให้เรา
 ผลิตได้ เช่น ทำให้เราสามารถกู้เงินมาจากต่างประเทศเพื่อการผลิต

ทางคมนาคม เรามารถไฟน้อย แต่ก็ยังมารถนำช่วยบรรเทา
 ถนนหนทางที่ไม่ดีนัก (รัฐบาลกำลังลงทุนมากในเรื่องนี้) โรงงาน
 อุตสาหกรรมก็มี โรงสี โรงเดื่อย โรงงานน้ำตาล โรงงานยาสูบ และ
 โรงงานทอผ้า การพลังงานของเราจนเท่าทุกวันนี้ เราต้องพึ่งต่าง
 ประเทศมากในเรื่องน้ำมันและเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เราพึ่งตัวเองได้แต่ฟัน
 และถ่าน แต่จะพึ่งป่าเด็มือไปก็เห็นจะเป็นอันตราย เพราะป่าไม้
 ย่อมหมดไปได้ถ้าปลูกซ่อมไม่ทัน เวลานี้กำลังปรับปรุงเขื่อนาคกมาทำ
 พลังงานไฟฟ้าแล้ว

ทองคำและเงินตราต่างประเทศของเราอยู่ในฐานะมั่นคง เพราะ
 การค้าระหว่างประเทศดำเนินไปด้วยดีเด็มือ เราสามารถสะสมเงินตรา
 ต่างประเทศไว้ แต่สินค้าที่เราส่งออกเป็นสินค้าประเภทอาหารและวัตถุ
 ดิบ ซึ่งราคาและตลาดโลกซบเซา ๆ ลง ๆ อยู่เด็มือ รายได้ของเราจึงไม่
 แน่นอนนัก ส่วนความเชื่อถือของต่างประเทศในประเทศไทยนั้นกล่าว
 ได้ว่ายังมีอยู่ เพราะประเทศไทยไม่เคยยึดสัญญาการเงินทั้งต่างประเทศ
 และภายในประเทศเลย.

บทที่ ๓
การทำนา

ตอนที่ ๑ : ความสำคัญของการทำนา

ใน พ.ศ. ๒๔๙๓ เนื้อที่ของประเทศไทยมีอยู่ประมาณ ๓๒๐ ล้านไร่^(๑) เป็นที่ถือครองทำการเกษตรได้ ๕๘.๗ ล้านไร่ และในปีเดียวกันนั้นเองมีเนื้อที่ทำการเพาะปลูกข้าวอยู่ประมาณ ๓๕.๖ ล้านไร่^(๒) หรือประมาณร้อยละ ๕๘ ของเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรทั้งสิ้น ในรายงานสถิติรายเดือนของสำนักงานสถิติเศรษฐกิจ^(๓) ได้กล่าวว่า ในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ บริเวณที่ทำการนามีอยู่ ๓๖.๕ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๘๒.๑๗ ของเนื้อที่ทำการเพาะปลูกทั้งสิ้น

ถ้าพิจารณาจากแง่การถืออาชีพของประชากรก็นับว่าการทำนามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยมากกว่าสิ่งใด ๆ เพราะประชาชนชาวไทยประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม (คือการเพาะปลูก

(๑) รายงานสถิติเล่ม ๑ ของกองเศรษฐกิจการเกษตรและที่ดิน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร พฤษภาคม ๒๔๙๗ หน้า ๒๐

(๒) รายงานสถิติเล่ม ๒ ของกองเศรษฐกิจการเกษตรและที่ดิน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร ตุลาคม ๒๔๙๗ หน้า ๑๕

(๓) หน้า II - The National Economic Council - Bulletin of Statistics Vol. III No. 7 - 9, July - September 2497 (1954)

และการเดียงสด^(๔)) อายุน้อยกว่า ๑๕ ของบรรดาประชากรที่อยู่ใน
 อยทางานทางต้น หรือเท่ากับประมาณร้อยละ ๔๔ ของจำนวนประชากร
 ของทั้งประเทศ^(๕)

ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ รายได้จากการเกษตรกรรมมีจำนวนเท่ากับ
 ประมาณร้อยละ ๔๘ ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดในภาคพณิชยกรรม ใน
 ราคาตลาด (Gross Domestic Product at Market Price)^(๕) เฉพาะ
 รายได้จากการเพาะปลูก (รวมทั้งเลี้ยงปศุสัตว์ด้วย) เท่ากับประมาณ
 ร้อยละ ๕๐ ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดทั้งชาติ ถ้ารวมรายได้จากการทำนา
 เขากับรายได้อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับข้าว เช่นการทำ โรงตั้งข้าว การขนส่งข้าว
 ก็นับว่ารายได้จากข้าวมีส่วนใหญ่มิใช่น้อยเมื่อเทียบกับยอดรายได้ของ
 ประชาชาติ

ในด้านการค้าต่างประเทศ ชาวก็นับเป็นส่วนค่าขายออกที่สำคัญที่สุด
 ของประเทศไทย ในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ชาวกตั้งออก
 มีมูลค่าเท่ากับร้อยละ ๔๗.๖๗ ของยอดมูลค่าสินค้าออกของประเทศ
 (คิดจากมูลค่าเงินดอลลาร์) ในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งเป็นบทบาทการค้า
 ชาวกรุ่งเรือง และประเทศไทยตั้งชาวกออกไปขายต่างประเทศมีปริมาณ

(๔) ตามสำมะโนครัวปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ประชากรของประเทศมี ๑๗.๔ ล้านคน
 เป็นประชากรที่อยู่ในวัยทำงานได้ คืออายุตั้งแต่ ๑๔ ปีขึ้นไป ๘.๕ ล้านคน ในจำนวน
 นี้อาชีพทางการเพาะปลูก ประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์ เสีย ๗.๖ ล้านคน สำนักงาน
 สถิติกลางสหประชาชาติ ประมาณว่าประชากรทั้งประเทศเพิ่มขึ้นนับละวาระร้อยละ ๑.๕

(๕) ตารางที่ ๑ หน้า ๑๔ สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๘๖
 สำนักงานสหประชาชาติแห่งชาติ

มากที่สุด คือ ๓.๖ ล้านคน ค่าชาวต่างชาติที่ออกเท่ากับร้อยละ ๕๕.๐๗ ของ ยอดสินค้าออก และร้อยละ ๕๓.๕๗ ของยอดรายรับเงินตราต่างประเทศ ในปี ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นบทบาทประเทศไทยตั้งชาวไปขายได้เพียง ๓.๐ ล้านคน มูลค่าชาวต่างชาติที่ออกก็ยกเท่ากับร้อยละ ๕๕.๕๕ ของยอดสินค้าออก และ ร้อยละ ๕๖.๖๘ ของยอดรายรับเงินตราต่างประเทศทั้งสิ้น จึงนับได้ว่า สินค้าชาวเป็นบ่อเกิดที่สำคัญที่สุดแห่งรายได้เงินตราต่างประเทศของ ประเทศไทย และถ้าไปประเทศไทยขายข้าวได้มาก ประชาชนก็มีเงิน ที่จะซื้อสินค้าจากต่างประเทศได้มาก ปีที่ขายข้าวได้น้อย ประชาชน ก็จำกัดของปรึบความต้องการซื้อสินค้าต่างประเทศให้น้อยลงตามด้วย

ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา รัฐบาลได้เข้าผูกขาด การค้าข้าวกับต่างประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ รายได้^(๖) ซึ่งรัฐบาลได้ จากกำไรการค้าข้าวและอากรขาออกของข้าวเท่ากับร้อยละ ๒๒.๓๕ ของ ยอดรายได้ของรัฐบาล รัฐบาลได้เลิกผูกขาดการค้าข้าวกับต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๘ โดยยอมให้เอกชนติดต่อค้าขายได้เอง แต่ผู้ตั้งข้าวออกยังต้องตั้งมอบเงินตราต่างประเทศบางส่วนแก่ทางการ และชำระอากรขาออกและพรีเมียมตามคุณภาพของข้าวให้แก่รัฐบาล อยู่ จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๓๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ จึงได้ยกเลิกระเบียบการตั้ง มอบเงินตราต่างประเทศค้าข้าวตั้งออกเดียว ในปี ๒๕๕๘ รัฐบาลมี รายรับจากแหล่งนี้ประมาณร้อยละ ๓๓.๕๓ ของยอดรายรับทั้งสิ้น

(๖) รายได้ในที่นี้ไม่รวมรายรับจากภาษีเงินได้ที่เก็บจากผู้ค้าข้าว หรือรายได้จาก กำไรในการขายเงินตราต่างประเทศซึ่งผู้ส่งออกนำมาขายแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ใน อัตราทางการ

ตอนที่ ๒ : ภาวะของชาวนา

ก. ขนาดของไร่นา

ตามรายงานผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจของเกษตรกรของทำการ
 เกษตร พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นการเก็บสถิติแบบสุ่มตัวอย่าง โดยเลือก
 จากรายชื่อผู้ตอบสอบถามเมื่อทำสำมะโนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๓ ปรากฏ
 ว่าเกษตรกรปลูกข้าวทั่วประเทศไทยในปีการทำนา ๒๕๕๕/๒๕๕๖ มีอยู่
 ประมาณ ๑๗.๕ ล้านไร่ และชาวนาแต่ละครัวเรือนมีขนาดเฉลี่ยประมาณ
 ๑๗.๒๕ ไร่^(๑) สำหรับทั่วประเทศ ในภาคกลางซึ่งเป็นแหล่งทำนา
 ทำนามาก ชาวนาแต่ละครัวเรือนมีขนาดเฉลี่ยประมาณ ๒๓.๐๖ ไร่
 ในภาคเหนือซึ่งเป็นน่านทำนาได้ดัดเหมือนกัน ขนาดเฉลี่ยของนาทอ
 ครอบอยู่ในเกณฑ์ค่าคือ ประมาณ ๗.๖๖ ไร่ ทั้งนี้เพราะภาคนี้เป็น
 เขตทมป่าไม้มวยอยู่มากประการหนึ่ง ประกอบกับในบางจังหวัดระบบ
 การชลประทานราษฎรอำนวยความสะดวกให้ทำนาได้ปีละสองครั้งประการ
 หนึ่งด้วย

ถ้าพิจารณาขนาดของเกษตรกรของทำการเกษตรทั้งหมด (ไม่
 เฉพาะแต่นาข้าว) ไร่นาด่วนใหญ่จัดอยู่ในขนาด ๑๕.๓๐ ไร่ (ร้อยละ
 ๒๘.๕๓ ของเกษตรกรของทำการเกษตรทั้งสิ้น) ขนาดทมมากรองลงมาคือ
 ๖-๑๕ ไร่ (ร้อยละ ๒๖.๘๓ ของเกษตรกรของทั้งสิ้น)

---

(๑) ตารางที่ ๑๕ รายงานผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจของทีลือกครองทำการเกษตร

ตาราง ๓.๑

เปอร์เซ็นต์ของทีถอครองที่ปลูกข้าวและเฉลี่ยเมื่อที่ปลูกเป็นไร่ต่อทีถอครองแห่งหนึ่ง ๆ จากทีถอครองทั้งหมด

ภาคสำรวจ	ขนาดทีถอครองเป็นไร่											
	ต่ำกว่า ๖ ไร่		๖ - ๑๕ ไร่		๑๕ - ๓๐ ไร่		๓๐ - ๖๐ ไร่		๖๐ ไร่ขึ้นไป		เฉลี่ยทุกขนาด	
	% ที่ได้รับ รายงาน	เฉลี่ย ไร่	% ที่ได้รับ รายงาน	เฉลี่ย ไร่	% ที่ได้รับ รายงาน	เฉลี่ย ไร่	% ที่ได้รับ รายงาน	เฉลี่ย ไร่	% ที่ได้รับ รายงาน	เฉลี่ย ไร่	% ที่ได้รับ รายงาน	เฉลี่ย ไร่
ภาคกลาง	๔๕.๘๑	๓.๗๘	๓๕.๑๕	๖.๒๑	๘๗.๓๘	๑๕.๕๐	๓๐.๐๗	๕๕.๖๗	๕๕.๖๗	๖๔.๘๑	๘๓.๖๒	๒๓.๐๖
ภาคตะวันออกเฉียงใต้	๓๐.๐๐	๐.๕๕	๕๐.๐๐	๓.๘๓	๗๒.๒๒	๘.๓๘	๓๕.๘๓	๗๓.๕๑	๗๓.๕๑	๑๓๘.๕๖	๖๕.๖๕	๘.๕๒
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๕๓.๕๗	๑.๕๐	๕๕.๘๒	๘.๐๕	๕๗.๓๐	๑๖.๐๑	๕๗.๒๘	๕๗.๒๘	๕๗.๒๘	๕๗.๒๘	๕๗.๒๘	๕๗.๒๘
ภาคเหนือ	๗๘.๒๐	๒.๔๖	๕๘.๖๘	๗.๒๖	๕๘.๗๕	๑๖.๒๘	๕๕.๐๐	๕๕.๐๐	๕๕.๐๐	๕๕.๐๐	๕๕.๐๐	๕๕.๐๐
ภาคตะวันออกเฉียงใต้	๕๖.๒๕	๑.๖๖	๖๕.๑๐	๓.๒๗	๕๕.๕๖	๕.๕๖	๖๘.๑๘	๖๘.๑๘	๖๘.๑๘	๖๘.๑๘	๖๘.๑๘	๖๘.๑๘
ภาคใต้	๗๐.๘๓	๒.๑๒	๕๑.๒๘	๖.๓๓	๕๕.๕๘	๑๒.๘๘	๕๖.๕๘	๕๖.๕๘	๕๖.๕๘	๕๖.๕๘	๕๖.๕๘	๕๖.๕๘
เฉลี่ยทุกภาค	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ที่มา : ตารางที่ ๓๘ " รายงานผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจของทีถอครองที่การเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๖ "

ของกระทรวงเกษตร

ตาราง ๓.๒

จำนวนถือครองทั้งหมดเป็นรายภาคและเปอร์เซ็นต์ถือครองขนาดต่างๆ แต่ละแห่ง

ภาคสำรวจ ที่	จำนวนถือครอง แห่ง	% ของทั้งหมด	% ที่ถือครองตามเนื้อที่ขนาดต่างๆ				b0 หรือขึ้นไป
			ต่ำกว่า ๖ ไร่	๖ - ๑๕ ไร่	๑๕ - ๓๐ ไร่	๓๐ - ๖๐ ไร่	
๑	๖๔๐,๒๓๕	๓๐.๒๒	๑๕.๖๒	๑๕.๕๒	๒๗.๑๓	๒๖.๒๔	๑๒.๒๕
๒	๕๗,๒๑๗	๒.๗๐	๑๒.๖๕	๒๒.๕๗	๒๕.๗๖	๒๖.๕๐	๗.๖๕
๓	๙๑๕,๙๑๐	๓๙.๕๐	๑๐.๐๒	๒๕.๓๖	๓๒.๗๗	๒๒.๑๙	๕.๖๗
๔	๒๖๕,๔๐๕	๑๒.๕๒	๓๔.๖๕	๔๖.๒๕	๑๕.๓๕	๓.๑๗	๐.๔๖
๕	๕๕,๔๗๑	๔.๕๐	๑๕.๙๑	๓๐.๓๙	๒๕.๖๕	๑๙.๕๑	๕.๐๖
๖	๒๔๕,๑๔๖	๑๑.๕๖	๑๕.๑๖	๓๒.๕๓	๒๕.๖๕	๑๕.๒๓	๔.๕๕
รวม	๒,๑๑๕,๒๙๗	๑๐๐.๐๐	๑๕.๐๕	๒๖.๙๑	๒๙.๕๑	๒๖.๒๖	๙.๕๗

ที่มา : ตารางที่ ๒ " รายงานผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจของถือครองทำการเกษตร พ.ศ. ๒๕๙๖ "

ของกระทรวงเกษตร.

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศผู้ผลิตข้าวอื่น ๆ ในเอเชีย และอเมริกาแล้ว คงปรากฏว่าในพม่าซึ่งเป็นประเทศได้กมพดเมืองมาก เฉลยเหนือขนาดอครวเรือนชาวนาได้ประมาณ ๓๐ ไร่ ประเทศกัมพูชา ๒-๕ ไร่ และญี่ปุ่น ๖.๗๕ ไร่ ต่ออครวเรือน ส่วนนี้สหรัฐอเมริกา ซึ่งทำนาโดยใช้เครื่องจักรทุนแรงและวิทยาศาสตร์เข้าช่วยนั้น ประมาณ ว่าอครวอครวหนึ่งทำนาได้ในราว ๓๕๐ - ๓๕๐ ไร่

ข. ความเป็นเจ้าของในที่ดิน

ผู้ถือครองทำการเกษตรในประเทศไทยเป็นเจ้าของไร่นาของตนเองประมาณร้อยละ ๘๗^(๘) เข้าเข้ามาทำร้อยละ ๓๓ แม้แต่ในภาคกลาง ซึ่งเป็นบริเวณที่ทำนาได้ดี ผู้ถือครองทำการเกษตรก็เป็นเจ้าของไร่นาของตนเองร้อยละ ๗๕ และเข้าเข้ามาทำเพียงร้อยละ ๒๖ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศใกล้เคียงแล้วปรากฏว่า ผู้ทำการเกษตรในประเทศไทยมีฐานะดีมากในทางถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตนเอง เพราะในประเทศไทยพม่า ชาวนาเป็นเจ้าของนาของตนเองประมาณร้อยละ ๖๐ อินเดยร้อยละ ๕๕ เท่านั้น

ค. ฐานะเศรษฐกิจของชาวนา

ในบรรดาผู้ทำการเกษตรทั้งหลาย จำนวนอครวเรือนทมตข้าว ซึ่งใช้บริโภคเองร้อยละ ๘๘ แต่อครวเรือนทมเงินรายได้จากการขาย

(๘) ตารางที่ ๒๒ รายงานผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจของที่ถือครองทำการเกษตร พ.ศ. ๒๔๘๖ ส่วนข้อมูลภาคปฐมสำมะโนเกษตร ๒๔๘๓ แสดงว่าผู้ถือครองทำการเกษตร เป็นเจ้าของไร่นาของตนเองร้อยละ ๘๘.๘๒

ชาวเปิดอกเท่ากับร้อยละ ๔๕ ของทั้งหมด จึงแต่คงว่าชาวนาที่ผลิตข้าว
ได้แต่เพียงพอยังชีพ (Subsistence Farmers) มีอยู่เป็นจำนวนมาก
 โดยเฉพาะในกรณีผู้มทลยครองขนาดเด็ก และชาวทเหลือบรโภคนม
 อยู่เป็นจำนวนน้อย ชาวนาในภาคอีสานแต่ละคนมีชาวเปิดอกเหลือไว้
 ขายแต่ตะบไม่ถึง ๒ ตัน ในภาคเหนือชมเหลือบขายราวคนละ ๒ ตัน และ
 ในภาคกลางราวคนละ ๓ ตัน^(๕) และชาวนาโดยทั่วไปมักไม่มีผู้ขายได้
 จากทางอื่น และเกือบเศษของส่วนหัวของชาวนาหาได้ไม่พอจ่าย
 ชาวนาจึงมีหนี้สินกันอยู่มาก เมื่อ Dr. Andrews ได้มาสำรวจภาวะ
 เศรษฐกิจในประเทศไทย ราว ค.ศ. ๑๙๓๔-๑๙๓๕ ปรากฏว่าชาวนา
 ที่บนหนดินในภาคกลางมีประมาณร้อยละ ๖๓ ภาคใใต้ร้อยละ ๑๘ และ
 ภาคเหนือร้อยละ ๑๗ ส่วนหนดินนั้นจะเป็นจำนวนเงินเท่าใดไม่มีใคร
 ทราบแน่นอน

ต่อมาในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ชาวมราคาสูงขึ้น และ
 แม้ราคาภายในจะไม่สูงเท่าราคาตลาดโลกก็ตาม แต่กับได้ขาดขึ้น
 กว่าก่อนมาก ฉะนั้น ชาวนาจึงดำมารถที่จะชำระหนี้สินเหล่านี้ให้
 หหมดไป หรือเหลืออดดนอยู่ดงได้บ้าง สถิตตามตาราง ๓.๓ นคงจะ
 ให้ความกระจำงเกี่ยวกับรายได้รายจ่ายในการครองชีพ ทรัพย์สิน
 และหนดินของผู้ทาการเกษตร (การกลิกรรมและเดียงสัตว์) ในปี
 ๒๔๘๕ ได้บ้าง

(๕) หน้า ๒๑ Agricultural Development of Thailand, ECAFE/
 FAO, March 1955

มีข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับตารางข้างต้นที่ควรกล่าวถึง คือ ในจำนวนฟาร์มตัวอย่างทั้งหมดซึ่งเป็นตัวแทนฟาร์มตัวอย่าง (Sample Farms) นั้น มีอยู่ประมาณร้อยละ ๗.๑๘ ที่รายได้สุทธิจากการเกษตรและงานซึ่งมิใช่การเกษตร เป็นค่าลบติดลบ และการที่ปรากฏว่ารายจ่ายใช้ในการครองชีพและการซื้อทรัพย์สินคงทนถาวร (Capital Goods) เฉลี่ยทุกภาค และโดยเฉพาะภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงใต้สูงกว่ารายได้สุทธิจากการเกษตรและงานซึ่งมิใช่การเกษตรนั้น อาจเป็นด้วยได้มีการประมาณค่าใช้จ่ายในการครองชีพสูงไป และอีกประการหนึ่งได้รวมค่าซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคเครื่องประดับและของมีค่าอื่น ๆ อยู่ในลักษณะนี้ด้วย และแต่ละครัวเรือนในสองภาคดังกล่าว ได้ใช้จ่ายเงินซื้อมากกว่าภาคอื่น ๆ

อนึ่ง ในด้านหนี้สินซึ่งผลเฉลี่ยทุกภาคแต่คงไว้ร้อยละ ๒๐.๖๘ ของครัวเรือน ผู้ทำการเกษตรทั้งหมดเท่านั้นหนี้สิน และส่วนร้อยละของหนี้สินคือทรัพย์สินทั้งหมดของผู้ทำการเกษตรเท่ากับเพียงร้อยละ ๓.๗๘ ค่าเฉลี่ยทั้งสองประการนี้เห็นจำนวนค่า จึงยอมจะพาให้เข้าใจว่าเป็นเครื่องหมายอันดีก็ตาม แต่เมื่อดูกันว่า ผู้ทำการเกษตรต้องจ่ายเป็นค่าดอกเบี้ยชำระหนี้สินร้อยละ ๓๐.๒๕ ของค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตร และส่วนร้อยละของครัวเรือนที่รายงานว่ามีค่าใช้จ่ายลงทุนถาวรเป็นจำนวนน้อย (ร้อยละ ๓๖.๘๓ ของทั่วประเทศ) โดยเฉพาะการซื้อที่ดินเพียงร้อยละ ๒.๕๓ และการซื้ออสังหาริมทรัพย์ร้อยละ ๓๖.๘๘ ของจำนวนครัวเรือนทั่วประเทศ อีกประการหนึ่ง ครัวเรือนที่มีเครื่องถาวรแบบกรรมสิทธิ์ คงเทียบได้เท่ากับร้อยละ ๓.๐๗ ของทั่วประเทศ ฉะนั้นจึงอาจสันนิษฐาน

ไปได้อีกทางหนึ่ง คือ ผู้ทำการเกษตรไม่จำเป็นต้องกักเงินทุนสำหรับมาใช้ในการเพิ่มผลผลิตได้ โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ตนสามารถจะชำระได้ จึงรายงานจำนวนหนี้สินไว้ในอัตราค่อนข้างต่ำ

ตอนที่ ๓ : การผลิตข้าวและการส่งออก

ตารางที่ ๓.๕ แสดงตัวเลขเนื้อหา ผลเก็บเกี่ยวได้ต่อเฮกตาร์ เทียบกับจำนวนพดเมือง และข้าวที่ส่งออกของประเทศไทยทุกกระยะ ๕ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๓ ถึง ๒๔๗๗ ทุกปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๗ ถึง ๒๔๙๖

ตาราง ๓.๕

เนื้อหาเพาะปลูกข้าว ผลเก็บเกี่ยวได้ ประชากร

พ.ศ. ๒๔๕๓ - ๒๔๙๖

ปี เฉลี่ย	เนื้อหา เพาะปลูก ล้านเฮกตาร์	ข้าวสารผลิตได้		ประชากร ล้านคน
		ล้านตัน	เป็นข้าวสาร ต่อเฮกตาร์ ๑๐๐ กก.	
๒๔๕๓/๕๗	๑.๗๔	๑.๘๒	๑๐.๕	๗.๗
๒๔๕๗/๖๓	๒.๒๒	๑.๘๒	๗.๗	๘.๕
๒๔๖๔/๖๗	๒.๖๓	๒.๗๖	๑๐.๖	๑๐.๕
๒๔๖๗/๗๓	๒.๗๘	๒.๗๓	๘.๕	๑๓.๗
๒๔๗๕/๗๗	๓.๒๑	๒.๘๕	๘.๖	๑๓.๖
๒๔๗๗/๘๓	๓.๕๒	๒.๗๓	๗.๗	๑๕.๗
๒๔๘๔/๘๗	๓.๕๗	๒.๘๐	๗.๓๐	๑๖.๕
๒๔๘๗	๓.๖๕	๒.๗๖	๗.๕๖	๑๗.๓๕
๒๔๙๐	๕.๓๐	๓.๓๘	๗.๗๘	๑๗.๕๗

๒๗

ปี	เนื้อหา	ข่าวสารผลิตได้		ผลได้ เป็นข่าวสาร ต่อเกษตรกร	ประชากร
		ล้านตัน	ล้านคน		
๒๔๘๓	๕.๕๓	๕.๒๒	๕.๒๒	๗.๕๗	๓๗.๘๐
๒๔๘๒	๕.๕๐	๕.๑๒	๕.๑๒	๗.๓๓	๓๗.๘๗
๒๔๘๑	๕.๒๕	๕.๑๗	๕.๑๗	๗.๘๕	๓๗.๓๓
๒๔๘๔	๕.๗๓	๕.๕๒	๕.๕๒	๗.๘๕	๓๘.๗๕
๒๔๘๕	๕.๑๓	๕.๐๗	๕.๐๗	๗.๘๕	๓๘.๑๘
๒๔๘๖	๕.๘๓	๕.๐๘	๕.๐๘	๗.๕๗	๓๘.๕๐

- ที่มา: ๑. พ.ศ. ๒๔๕๓ - ๒๔๘๓ ภาคนวนกของ Rice Economy of Monsoon Asia by Wickizer and Bennett
๒. พ.ศ. ๒๔๘๔ - ๒๔๘๘ จาก Report of the Financial Adviser ประเทศไทย
๓. พ.ศ. ๒๔๘๕ - ๒๔๘๓ จาก Yearbook of Food and Agricultural Statistics - Production ของ FAO ปี ๒๔๘๓-๘๔
๔. พ.ศ. ๒๔๘๔ - ๒๔๘๖ จาก Monthly Bulletin of Agricultural Economics and Statistics ของ FAO ระหว่างอาณา
๕. จำนวนประชากร ปี ๒๔๗๔ - ๒๔๘๖ จากสถิติของสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ

หมายเหตุ อัตราแปลงข้าวเปลือกเป็นข้าวสารใช้เกณฑ์ ๓ : ๐.๖๓๗ (น้ำหนัก)

จะเห็นได้ว่าในระยะ ๕๐ ปีเศษที่ดวงมาจนถึงเร็ว ๆ นี้ เนื้อนา เพราะปลูกข้าวของประเทศไทยเพิ่มขึ้นประมาณ ๓ เท่าตัว แต่เมื่อนำไปตัดได้ (Yield) ต่อเฮกตาร์ ไร่ตงแต่ระยะปี ๒๕๖๕ - ๖๘ แทนตนมา ซึ่งเมล็ดกิดในบางระยะ (๕ ปี) หรือในบางบะจะจนถึง หรือ ตงตากวากนกกตาม แนวโน้มโดยทั่วไปก็แสดงให้เห็นชัดว่าผลได้ต่อ เฮกตาร์ได้ลดต่ำลงเป็นลำดับ กล่าวให้ชัดเจนได้คือ ก่อนสงคราม มหาอาเซียบรพา ๕ - ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๑๘) ผลได้ข้าวต่อเฮกตาร์ ประมาณ ๐.๘๒ เมตริกตัน หลังจากนั้นมาจนถึงปี ๒๕๘๖ ไม่มีได้ ผลิดได้เกิน ๐.๘๖ เมตริกตัน (ข้าวดำ) ต่อเฮกตาร์ การที่ผลได้ ต่อเฮกตาร์ลดลงนี้ แสดงว่าได้มีการทำนาในที่ดินที่ขอยความอุดมมาก ชน ยังมีการบำรุงดินโดยวิธีใช้ปุ๋ย และการบำรุงพันธุ์ข้าวไม่เพียงพอ อีกประการหนึ่ง ชาวขอยบางพวกชอบทำไร่เลื่อนลอย คือเที่ยวไถน ถางเผาไปเพื่อทำเป็นพนาและปลูกข้าว ชนแรกก็ปลูกได้ผล ต่อมา ๒ - ๓ ปี ดินจึงดี นามไม่เพียงพอ และไม่มีมีการบำรุงดินเพียงพอ คุณภาพของดินจึงเสื่อม ทำนาไม่สู้ได้ผลก็จะย้ายที่ไปถางป่าแห่งอื่น เพราะปลูกพืชต่อไป เท่ากับเป็นการทำลายป่า เมื่อพนาดินขาดคนไม่ ก็จะขาดความชุ่มชื้น พอแดดเผาดินก็จะแห้งแดงรวดเร็ว และเมื่อฝน ตกก็ไม่มีคนไม่คอยประะความแรงของกระแส น้ำก็จะไหลพัดเซาะ เอาดินไปอย่างรวดเร็วด้วย

การที่เนื้อนาเพิ่มขึ้น แต่ผลได้ต่อเฮกตาร์ลดลงย่อมทำให้ ปริมาณการผลิตทั้งสิ้นไม่เพิ่มขึ้นตามส่วนของการเพิ่มแห่งเนื้อ และ ในเมื่อประชากรของประเทศได้เพิ่มขึ้นเรื่อยเป็นลำดับอีกด้วย เช่นนี้ ย่อมหมายความว่าในระยะต่อไป ประเทศไทยอาจมีข้าวเหลือขายให้ ต่างประเทศน้อยลง ในปี พ.ศ. ๒๕๘๒ ปริมาณข้าวผลิตได้เพียงจะมาเพิ่ม

ข่าวส่งออกและประชากรของไทยระยะหลังสงคราม

ปี	%เพิ่มขึ้น ข่าวผลิตได้	ข่าวผลิตได้ (ล้านคน)	ประชากร กลางปี (ล้านคน)	%เพิ่มขึ้น ข่าวสารเหลือใช้/ ในประเทศ (พัน ม. ต้น)	ข่าวสารเหลือใช้/ ข่าวการส่งออก/ เท่ากับ % ของการผลิต
๒๔๘๕ (๑๕๕๖)	๒๓.๕	๑๐๒.๘	๑๐๒.๓๕	๕๕	๑.๕
๒๔๘๐	๔๘.๔	๑๐๕.๖	๑๐๕.๘	๓๕๒	๓๓.๘
๒๔๕๑	๘๓.๕	๑๐๕.๔	๑๐๕.๔	๘๗๒	๓๒.๑
๒๔๕๒	๑๒๘.๑	๑๐๓.๔	๑๐๓.๗	๑,๒๑๖	๒๗.๘
๒๔๕๓	๑๒๒.๕	๑๑๗.๐	๑,๑๖๗	๑,๔๘๕	๓๔.๘
๒๔๕๔	๑๒๖.๖	๑๒๑.๖	๑,๑๕๘	๑,๕๗๗	๓๖.๒
๒๔๕๕	๑๔๔.๘	๑๒๕.๘	๑,๖๐๕	๑,๕๒๕	๓๐.๓
๒๔๕๖	๑๒๐.๓	๑๓๐.๑	๑,๑๖๒	๑,๓๔๐	๓๑.๗
๒๔๕๗	๑๗๕.๐	๑๓๕.๔	๑,๗๘๓	๑,๐๐๕	๑๕.๐
๒๔๕๘	...	...	...	๑,๒๔๘	...

ก/ ใช้สถิติเฉลี่ย ๕ ปี ระหว่าง ค.ศ. ๑๕๑๑-๑๕ (พ.ศ. ๒๔๕๕-๕๘) เป็นฐาน (Base)
 ข/ ได้ผลิตผลผลิตข่าวที่ได้จากอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสันติในต้นปีหรือปีแรก
 ค/ ไม่มีสถิติคำนวณไว้ แต่ประมาณว่าใน ๒ ปี มีการบริโภคข่าวสารภายในประเทศ ๒.๓๖ และ ๒.๕๑ ล้านคนลำดับ
 ง/ ไม่รวมบริษัทข่าวเจ้า ข่าวหนังสือ และจำนวนที่มีการถือครองส่งออก (ถ้ามี)
 จ/ เท่ากับเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร โดยถือว่าปริมาณข่าวที่บริโภคก่อนคงที่ตลอดมา

ที่มา : ข่าวส่งออก จากหน่วยผลิตการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย
 การผลิตและข่าวสารเหลือใช้ จากสถิติของกรมการข่าว
 ประชากร จากสภาพเศรษฐกิจแห่งชาติ

ชนทนกับการเพิ่มขึ้นแห่งอัตราการบริโภคข้าวของประชากร (ดูตาราง ๓.๕) อาจเป็นไปได้ว่าถ้าประชากรยังเพิ่มขึ้นในอัตราสูงอยู่เรื่อย ๆ และไม่มีการเพิ่มบริเวณเพาะปลูก นำที่ดินให้ได้ผลได้สูงต่อเฮกตาร์ ให้เพียงพอ ในวันหนึ่งข้างหน้าประเทศไทยอาจไม่สามารถปลูกข้าวได้พอเลี้ยงประชากร และอาจต้องซื้อข้าวจากต่างประเทศมาแจกจ่ายบ้างก็เป็นได้

ตอนที่ ๔ : การค้าข้าวระหว่างประเทศ

ประเทศที่ขายข้าว

ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศที่ส่งข้าวไปขายในต่างประเทศเป็นจำนวนมากที่สุดมีอยู่ ๓ ประเทศ คือ พม่า ไทย และอินโดจีน ในใบแรก ๆ หลังสงครามประเทศไทยได้ขึ้นมาเป็นอันดับ ๓ เพราะทั้งพม่าและอินโดจีน ต่างประสบความยุ่งยากในทางการเมืองภายใน แต่มาในปี ๒๕๑๗ น พม่าได้กลับขึ้นมาเป็นอันดับ ๓ และไทยลงไปเป็นอันดับ ๒ ทั้งนี้เพราะพม่าได้เริ่มไหลท่วมตามตลาดโลกก่อน เมื่อเห็นว่าข้าวจะกดยจากตลาดผู้ขาย (Seller's Market) ไปเป็นตลาดของผู้ซื้อ (Buyer's Market) ก็รีบเข้าทำสัญญาซื้อขายระยะนานกับประเทศผู้ซื้อเสียก่อน ถึงแม้ว่าจะต้องลดราคาข้าวลง ส่วนทางฝ่ายไทยยังกำหนดราคาข้าวที่ขายแก่รัฐบาลต่างประเทศไว้สูง และแสวงหาผู้ซื้อไว้ไม่เพียงพอ เพิ่งเริ่มปรับปรุงวิธีการค้าข้าวและเด็กผูกขาดการส่งออกในเดือนมกราคม ๒๕๑๘ และเด็กการตั้งมอเงินตราต่างประเทศค้าข้าวโดยเสรีขึ้น เมื่อวันที่ ๓๔ สิงหาคม ๒๕๑๘ พอค่าคงเดี่ยแต่ยากรขาออกและพรเมียม

ตาราง ๓.๖

การส่งข้าวสารไปขายต่างประเทศ
(ล้านตัน)

ผู้ขาย	๒๔๗๗-๗๘	๒๔๗๙-๘๐	๒๔๘๑	๒๔๘๒	๒๔๘๓
	เฉลี่ย	เฉลี่ย			
พม่า	๓.๑	๓.๒	๓.๓	๓.๐	๑.๕
ไทย	๓.๕	๓.๒	๓.๖	๓.๓	๓.๐
รัฐลาว กัมพูชา และเวียดนาม	๓.๓	๐.๑	๐.๓	๕.๒	๐.๕

ที่มา : Table D, P. 26, FAO Commodity Reports, Rice No. 5, December 1954.

เมื่อก่อนสงคราม สหรัฐอเมริกาตั้งข้าวออกเพียง ๗๒,๐๐๐ ตัน
แต่ในปี ๒๔๘๕ และ ๒๔๘๖ ได้ตั้งออกถึง ๗๙๓,๐๐๐ และ ๖๙๕,๐๐๐ ตัน
จนมาอยู่ในอันดับที่ ๓ ของโลก

ประเทศที่รับซื้อข้าว

ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศญี่ปุ่นและอินเดียต่างผลิต
กันซื้อข้าวมากที่สุดในปีหนึ่งๆ ถ้าคิดเฉลี่ยตามตัวเลขนำเข้าในระยะ
๕ ปีก่อนสงคราม อินเดียอยู่ในอันดับที่ ๑ ญี่ปุ่นในอันดับที่ ๒ ถัดมา
ได้แก่ มลายู จีน (พม่าแผ่นดินใหญ่) อังกฤษ และฮ่องกง

เนื่องจากในระยะเวลาดำเนินการ ๓-๔ ปีที่ผ่านมา คือ พ.ศ. ๒๔๙๓-๒๔๙๖ ราคาข้าวตั้งขึ้น ประเทศที่เคยซื้อข้าวจากต่างประเทศมาก ก็พยายามปลูกข้าวของตนเองบ้าง และบางประเทศนอกจากจะดำเนินการปลูกข้าวได้พอบริโภคของคนเองแล้วยังมีเหลือส่งออกไปบ้างอีกด้วย

ตาราง ๓.๗
การซื้อข้าวสารจากต่างประเทศ
(ล้านตัน)

ผู้ขาย	๒๔๗๗-๘๓	๒๔๙๓-๙๓	๒๔๙๔	๒๔๙๖	๒๔๙๗
	เฉลี่ย	เฉลี่ย			
ญี่ปุ่น	๓.๗	๐.๓	๐.๙	๓.๐	๓.๐
อินเดีย	๓.๙	๐.๗	๐.๙	๐.๒	๐.๗
จีน (พม่าแผ่นดินใหญ่)	๐.๗	๐.๔	๐.๐๒	—	—
อังกฤษ	๐.๕	๐.๒	๐.๔	๐.๔	๐.๔
มลายู ดินคาโปร	๐.๕	๐.๕	๐.๕	๐.๕	๐.๓
ฮ่องกง	๐.๒	๐.๓	๐.๒	๐.๓	๐.๓
อินโดนีเซีย	๐.๓	๐.๒	๐.๕	๐.๓	๐.๓
ฟิลิปปินส์	๐.๐๔	๐.๐๙	๐.๓๓	—	๐.๐๒

ที่มา : ๒๔๗๗-๘๓, ๒๔๙๓-๙๓ จาก FAO, Commodity Reports, Rice No. 5, December 1954

๒๔๙๔, ๒๔๙๖, ๒๔๙๗ จาก FAO, Monthly Bulletin of Agricultural Economics and Statistics, Vol. IV No. 5, May 1955

ตาราง ๓.๘

ปริมาณข้าวและธัญญาหารอื่นขาเข้าสู่หริของบางประเทศ

ประเทศ	ชนิดธัญญาหาร	๒๔๓๗-๘๑	๒๔๓๑-๔๓	๒๔๔๔	๒๔๔๕	๒๔๕๖
		เฉลี่ย	เฉลี่ย	(พันเมตริกตัน)		
อังกฤษ	ข้าว (ข้าวสาร)	๕๓๐	๒๔๕	๔๐๒	๔๐๖	๔๐๘
	ข้าวสาลีและแป้ง	๒๕	๒๒๒	๒๕๐	๒๘๒	๓๘๕
ฮ่องกง	ข้าว (ข้าวสาร)	๑๗๖	๑๒๑	๑๗๘	๒๓๖	๓๐๔
	ข้าวสาลีและแป้ง	๒๔	๒๓	๓๕	๔๑	๓๕
อินเดีย	ข้าว (ข้าวสาร)	๑,๘๘๓	๓๓๕	๕๑๑	๗๓๕ ข/	๑๕๓ ข/
	ข้าวสาลีและแป้ง	ก/	๑,๔๖๐	๓,๐๕๑	๒,๕๖๕	๑,๗๓๖
ญี่ปุ่น	ข้าวฟ่างและข้าวเด็อย	—	๓๒๕	๕๗๖	๖๕๑	๑๔๖
	ข้าว (ข้าวสาร)	๑,๗๓๒	๒๘๐	๓๘๗	๕๗๖	๑,๐๗๕
	ข้าวสาลีและแป้ง	ก/	๑,๕๔๕	๑,๖๖๕	๑,๕๖๔	๑,๕๖๖
	ข้าวบาร์เลย์	ก/	๒๘๕	๘๕๕	๕๔๕	๖๕๐
	ข้าวโพด	๑๕๖	๑๑๐	๕๖	๖๗	๑๘๗
มลายู-สิงคโปร์	ข้าว (ข้าวสาร)	๕๔๑	๔๖๘	๕๐๗	๔๓๐	๕๐๒
	ข้าวสาลีและแป้ง	๓๗	๑๔๕	๑๖๐	๑๖๖	๑๗๕
ฟิลิปปินส์	ข้าว (ข้าวสาร)	๓๕	๗๕	๑๓๐	๖๓	—
	ข้าวสาลีและแป้ง	๑๐๗	๒๕๗	๒๘๘	๒๑๓	๒๕๐ ^{๑/}
อาฟริกาตะวันตก ของฝรั่งเศส	ข้าว (ข้าวสาร)	๗๖	๔๖	๖๕	๕๔	๗๓
	ข้าวสาลีและแป้ง	๒๓	๔๔	๗๘	๖๕	๗๑
คิวบา	ข้าว (ข้าวสาร)	๒๐๑	๒๖๗	๒๕๑	๒๑๕	๒๕๐ ^{๑/}
	ข้าวสาลีและแป้ง	๑๒๑	๑๘๐	๒๐๔	๒๑๓	๑๕๒ ^{๑/}
มอริเชียส	ข้าว (ข้าวสาร)	๕๖	๓๖	๔๓	๔๒	๔๘
	ข้าวสาลีและแป้ง	๑๔	๓๓	๓๑	๒๕	๓๐

๑/ ตัวเลขประมาณที่ไม่ใช่ทางการ

ก/ มีข้าวสาลีและแป้งส่งออกสุทธิ ๒๒๖,๐๐๐ เมตริกตันจากอินเดียและปากีสถาน

ข/ นำเข้าทางทะเลเท่านั้น

ค/ มีข้าวสาลีและแป้งส่งออกสุทธิ ๕๗,๑๐๐ เมตริกตัน และข้าวบาร์เลย์ส่งออกสุทธิ ๒๐,๒๐๐ เมตริกตัน

การที่แนวโน้มของปริมาณการค้าข้าวได้ลดต่ำลงในระยะ ๒-๓ ปี
มานี้ ซึ่งนอกจากเพราะได้มีการเพิ่มปริมาณการผลิตขนทงในประเทศ
ผู้ส่งออก และประเทศผู้ซื้อข้าว ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ถ้าเหตุดำคัญ
อีกประการหนึ่งซึ่งเป็นปัญหาเผชิญหน้าประเทศผู้ผลิตข้าว เป็นต้นค้า
ข้าวออกเป็นประจำ คือ การบริโภคน้อยลงในต่างประเทศได้ลดน้อยลง แต่
การบริโภคนโยบายอาหารชนิดอื่นเพิ่มขึ้น ทงจะเห็นได้จากสถิติการซื้อ
ข้าวและนโยบายอาหารอื่นเข้าประเทศของบางประเทศตามตาราง ๓.๗

บทที่ ๔

ยางและดีบุก

ตอนที่ ๑ : ยาง

ยางพาราเป็นยางของคนไม้ชนิดหนึ่ง (Hevea brasiliensis) เมื่อกัดออกมาใหม่ๆ มีรสขื่น ผสมกับเค็มก้นๆ แฉกๆ ทำให้ขนได้ และเมื่อทำให้บริสุทธิ์แล้วสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้ ประโยชน์ของยางพาราดังกล่าวใหญ่ใช้ทำยางรถยนต์ เครื่องไฟฟ้า เครื่องมือทางแพทย์ เครื่องกีฬา ฯลฯ

กำเนิดเดิมของยาง ต้นยางพารามักกำเนิดอยู่ในทวีปอเมริกาใต้ ในป่าดงของบราซิล และในประเทศใกล้เคียง ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ชาวดัตช์ได้นำต้นยางพารามาปลูกที่สวนบอนไดของ Kew Garden ต่อมาได้ขยายพันธุ์มาปลูกทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของเอเชีย ทางแถบมลายู และทางภาคใต้ของประเทศไทย ปรากฏว่าต้นยางเจริญงอกงามดี

ในระยะนี้ประจวบกับได้มีการคิดประดิษฐ์รถยนต์ขึ้นได้ ความต้องการจึงมีมากขึ้น ทำให้การปลูกยางแพร่หลายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทวีปเอเชีย การปลูกในเอเชียให้ผลดีในทางการค้า เพราะการคมนาคมดี ผิดกับในประเทศทางอเมริกาใต้ ซึ่งการคมนาคมไม่สะดวก การขนส่งยางจึงลำบาก จะเห็นได้จากตารางที่ ๔.๑ ว่าประเทศที่ผลิตยางได้มากที่สุดขณะนี้ อยู่ในเอเชีย เดิมมลายูผลิตยางได้มากที่สุดในโลก แต่ในระยะหลังนี้ มลายูได้รับความกระทบกระเทือนจากความไม่สงบภายในประเทศ จึงผลิตยางได้น้อยลง ในขณะที่เดียวกัน อินโดนีเซียผลิตยางได้มากขึ้น ทำให้อินโดนีเซียผลิตยางได้มากเป็นอันดับ ๓ ของโลก ประเทศไทยผลิตได้ในอันดับ ๓

ตาราง ๔.๑

ปริมาณยางธรรมชาติที่ผลิตได้จากประเทศผลิตที่สำคัญ
(เมตริกตัน)

ปี	อินโดนีเซีย	มลายู	ไทย	ดังกา	อินโดจีน	โตโก
๒๔๗๑	๓๒๒,๒๓๕	๓๖๕,๒๖๕	๔๒,๒๗๔	๕๐,๗๖๕	๖๐,๕๖๒	๕๒๔,๕๕๗
๒๔๗๒	๓๔๕,๒๗๖	๓๖๕,๗๖๕	๔๒,๔๒๑	๖๐,๕๖๒	๖๕,๐๕๑	๑,๐๓๖,๐๔๒
๒๔๗๓	๕๕๑,๕๑๕	๕๕๕,๕๗๐	๕๕,๒๒๓	๕๐,๕๕๕	๖๕,๐๒๗	๑,๔๓๗,๖๕๕
๒๔๗๔	๕๓๕,๕๕๒	๖๗๒,๒๖๕	๕๖,๓๗๒	๕๐,๕๓๖	๕๓,๖๗๐	๑,๕๑๓,๕๐๒
๒๔๗๕	๗๐๗,๖๕๕	๗๐๕,๒๒๗	๑๑๕,๕๓๕	๑๑๕,๓๒๑	๕๕,๒๖๐	๑,๗๗๕,๗๓๗
๒๔๗๖	๗๒๗,๕๗๐	๖๑๕,๐๕๗	๑๑๑,๐๖๕	๑๐๖,๖๗๕	๕๒,๕๕๓	๑,๕๑๕,๒๓๗
๒๔๗๗	๗๖๒,๕๓๓	๕๕๓,๖๑๐	๑๐๐,๕๒๗	๕๗,๐๕๗	๖๕,๑๕๗	๑,๗๗๕,๗๑๕
๒๔๗๘	๗๐๗,๓๓๒	๕๗๓,๖๐๕	๕๗,๑๐๗	๑๐๐,๑๕๒	๗๕,๗๕๑	๑,๗๕๒,๖๗๒
๒๔๗๙	๗๕๗,๒๗๗	๕๕๓,๗๑๐	๑๑๕,๓๒๕	๕๕,๕๕๕	๗๕,๕๓๗	๑,๗๓๑,๕๑๕
๒๔๘๐	๗๕๕,๕๕๗	๖๕๕,๓๗๐	๑๓๓,๒๗๐	๕๕,๓๓๕	..	๑,๕๒๕,๓๕๐

ที่มา : International Rubber Study Group.

ของประเทศไทยตั้งแต่ตั้งออกเพิ่มด้วยปริมาณการใช้ภายใน

ในระยะสงคราม โดกครั้งที่ ๑ การขนส่งยางจากอาเซียอาคเนย์ ไปยังยุโรปและอเมริกาต้องประคับประคอง ทางยุโรปและอเมริกาจึง คิดทำยางเทียม (Synthetic Rubber) ขึ้น แต่ไม่ได้ผลดีเป็นที่พอใจ เมื่อสงครามสงบทางการคิดค้นทำยางเทียมได้เดินต่อไป เพิ่งจะมาฟื้นฟู การคิดค้นและผลิตยางเทียมขึ้นเป็นการใหญ่ในระยะสงคราม โดกครั้งที่ ๒ เมื่อดินแดนที่ผลิตยางในภาคอาเซียถูกญี่ปุ่นยึดครอง ปรากฏว่าอเมริกา ดำเนินการผลิตยางเทียมได้เป็นผลดี แม่ว่าคุณภาพจะเพียงธรรมดา อยู่บ้างในด้านความยืดหยุ่นของตัวยาง นอกจากอเมริกาแล้ว แคนาดา และเยอรมันสามารถผลิตยางเทียมได้ด้วย

แหล่งที่เหมาะสมแก่การปลูกยาง ต้นยางชอบอากาศร้อนและ ชื้นชื้น จึงปลูกกันมากในแถบร้อน ต้นยางต้องการฝนและดินดี ดิน ภูเขาไฟเหมาะแก่การปลูกยางมาก อายุของต้นยางที่เริ่มกรีดได้นั้น อยู่ในระหว่าง ๕-๖ ปี ยางจะให้ผลมากที่สุดเมื่ออายุประมาณ ๘-๑๐ ปี การหยุดกรีดเขาอาจออกเป็นเวลาสั้น ๆ แล้วไปกรีดใหม่จะได้ นยางมากผิดปกติ ต้นยางไม่ชอบอยู่ในที่โด่งเตียน ถ้าทางสวนยางให้ เตียนปราศจากวัชพืช ยางจะให้ผลน้อยกว่าปลูกในที่รก อายุในการ ให้น้ำยางของต้นยางประมาณ ๔๐ ปี เป็นอย่างน้อย

การปลูกยางในประเทศไทย ยางปลูกกันมากในจังหวัด ภาคใต้ของประเทศไทยและจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ตาม หลักฐานอันควรเชื่อถือได้ปรากฏว่า พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบ ญ ระนอง) ในสมัยที่ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการเมืองตรัง ได้ เสนอกรมมหาดไทยอย่างพาราจากมลายูเข้ามาปลูกแพร่พันธุ์ในประเทศไทย ในราวปี พ.ศ. ๒๔๔๔^(๑) การปลูกยางนั้นยังไม่ควรใช้ความรูทาง

(๑) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๖ ตอนที่ ๘, ๒๔๔๔

วิทยาศาสตร์ เมื่อปลูกแต่ไม่ต้องทะนุบำรุงกันมาก คอยแต่ปลูกซ่อม
 คนที่ตายไปเท่านั้น การกรรตยางนั้นค่อนข้างน้อยกับราคาขาย ฝ้าย
 มีราคาดีกรรตยางมาก ฝ้ายมีราคาดีกรรตยางน้อย ฝ้ายราคาดีเป็น
 เวลานานกรรตยางกรรตยางกั้นไปหาอาชีพอื่นดังที่เป็นอย่างในปี ๒๕๕๕
 การกรรตยางต้องใช้แรงงานมากแต่ไม่ต้องการความชำนาญนัก ถ้าเป็น
 ส่วนขนาดเล็ก การกรรตยางก็ค่อนข้างดีในครอบครัว ถ้าเป็น
 ส่วนขนาดเล็กต่างหรือขนาดใหญ่ เจ้าของส่วนต้องจ้างกรรมกร เจ้าของ
 ของส่วนขนาดเล็กโดยมากตกลงให้กรรมกรได้รับส่วนแบ่งจาก
 กำไรที่ได้จากการขายฝ้าย ถ้าเป็นส่วนขนาดใหญ่กรรมกรอาจได้
 รับค่าจ้างเป็นรายวันหรือตามปริมาณที่กรรตได้ นายช่างกรรตได้แล้ว
 มักนำไปทำเป็นช่างแผ่นรมควัน ฝ้ายของไทยยังมีคุณภาพตาอยู่เนื่อง
 จากวิธีการทำช่างแผ่นยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น แต่ในปัจจุบัน
 รัฐบาลไทยพยายามปรับปรุงการทำช่างให้บริสุทธ์ตามคำแนะนำของผู้
 เชี่ยวชาญการช่างของต่างประเทศ และในปี ๒๕๕๘ รัฐบาลได้เปิด
 โรงงานช่างชนบทจังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมวิธีการทำ
 ช่างใหม่คุณภาพสูง ด้วยการใช้เครื่องจักรและวิธีการสมัยใหม่ซึ่งเสีย
 ค่าใช้จ่ายต่ำ และอาจผลิตช่างแผ่นขาว และนางช่างซึ่งจะขายได้ใน
 ราคาดีกว่าช่างธรรมดา

ความสำคัญของช่าง สำหรับเศรษฐกิจไทย ในปัจจุบันช่าง
 มีความสำคัญเป็นอันดับรองจากข้าว ในระยะก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒
 ช่างกับคูปมีความสำคัญได้เช่นกัน ต่อมาในระยะหลังสงครามความ
 สำคัญของคูปลดลง ตามตารางที่ ๕.๒ และ ๕.๓ จะเห็นได้ว่าอัตรา
 มูลค่าส่งออกของช่างสูงกว่าคูป เมื่อเทียบกับมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด

ตาราง ๔.๒

การค้ำยงธรรมชาติของไทย

ปี	ปริมาณส่งออก (เมตริกตัน) (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	มูลค่า	% ของมูลค่า สินค้าออก	ได้เงินตราต่างประเทศ	
				ปอนด์	ดอลลาร์
				เป็น %	
๒๔๘๑	๔๗,๓๐๕	๑๑.๑	๑๒.๓	มาก	น้อย
๒๔๘๐	๒๑,๗๔๖	๗.๗	๘.๕	„	„
๒๔๘๑	๕๕,๐๖๕	๓๓.๕	๑๕.๐	„	„
๒๔๘๒	๕๔,๕๓๕	๒๓.๗	๘.๖	น้อย	มาก
๒๔๘๓	๑๑๒,๖๕๕	๖๖.๔	๒๑.๕	๑	๕๕
๒๔๘๔	๑๑๐,๒๘๐	๕๗.๗	๒๖.๖	—	๑๐๐
๒๔๘๕	๕๕,๐๒๑	๕๐.๒	๑๕.๒	—	๑๐๐
๒๔๘๖	๕๖,๗๓๓	๓๗.๔	๑๑.๖	—	๑๐๐
๒๔๘๗	๑๑๑,๕๕๖	๔๓.๕	๑๖.๑	๐.๓	๕๕.๗
๒๔๘๘	๑๓๒,๔๕๕	๘๔.๐	๒๕.๑	๓.๗	๕๖.๓

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในระยะก่อนสงครามประเทศไทยดังข้างไปขายให้มลายู แต่ภายหลังสงครามเงินดอลลาร์เป็นเงินมีค่ามากและหายากกว่า ประเทศไทยจึงพยายามส่งออกไปขายในแหล่งที่จะได้รับดอลลาร์ หลังสงครามโลกครั้งที่สองปริมาณการส่งออกของประเทศไทยนับว่าอยู่ในอันดับสามหรือสี่ได้เคยกบดังกา ถัดจากอินโดนีเซียและมลายู ซึ่งอยู่ในอันดับหนึ่งและสองของโลกตามลำดับ ดังจะเห็นได้จากตารางที่ ๔.๓

ตาราง ๔.๓

ปริมาณส่งออกของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ
(เมตริกตัน)

	อินโดนีเซีย	มาลายู ไทย ^(๑)	ดังกา	อินโดจีน	โตโก
๒๔๖๑	๓๐๕,๗๕๕	๔๗,๓๐๕	๕๐,๐๗๓	๖๐,๑๐๕	๖๖๒,๔๒๗
๒๔๖๒	๓๗๕,๗๖๖	๔๒,๑๖๑	๖๒,๕๕๗	๖๖,๒๖๕	๑,๐๐๐,๑๐๓
๒๔๖๓	๕๕๖,๐๖๗	๓๐,๐๒๔	๖๕,๖๓๑	๖๕,๔๗๑	๑,๔๑๐,๒๖๗
๒๔๖๔	๔๒๖,๖๕๗	๕๔,๕๑๕	๕๑,๕๕๑	๔๐,๖๗๗	๑,๔๖๓,๑๐๐
๒๔๖๕	๗๐๒,๖๐๗	๑๑๒,๖๕๕	๑๒๐,๔๒๖	๕๒,๕๐๑	๑,๖๓๑,๖๓๔
๒๔๖๖	๖๐๖,๔๖๓	๑๑๐,๒๖๐	๑๐๕,๒๕๕	๕๓,๑๔๑	๑,๖๕๕,๑๗๖
๒๔๖๗	๗๖๒,๐๑๔	๕๕๐,๗๒๑	๕๐,๖๖๖	๖๑,๓๖๖	๑,๗๓๕,๕๗๑
๒๔๖๘	๖๖๔,๗๕๕	๕๗๖,๖๑๖	๕๖,๒๓๐	๗๑,๗๗๒	๑,๖๖๖,๓๐๖
๒๔๖๙	๗๐๕,๖๗๖	๕๖๐,๑๑๕	๕๑,๖๕๖	๕๕,๐๖๒	๑,๗๑๗,๑๑๐

ที่มา: International Rubber Study Group.

(๑) ของไทยปี ๒๔๖๑ - ๒๔๖๓ ได้จากกรมศุลกากร ตั้งแต่ ๒๔๖๒

ได้จากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๒) เฉพาะของเวียดนาม

ประเทศไทย มลายู อินโดนีเซีย และดังกา มีความคล้ายคลึงกันอยู่บางประการ คือ เป็นประเทศที่อยู่ใต้ด้วยอาศัยดินคาออกทตาคัญ ๒-๓ ชนิด ในปัจจุบัน ไทยมีข้าว ยาง ดิบก มลายูมียางกบดิบก อินโดนีเซีย มียาง ดิบก และนามน ส่วนดังกา มียางและซาเบ็นดินคา ออกทตาคัญ

การปลูกยางในประเทศไทยมีดกับอินโดนีเซียและมลายู กล่าวคือ ส่วนยางในประเทศเป็นส่วนยางขนาดย่อม ในปี ๒๔๘๒ ส่วนยางในประเทศไทยทั้งหมดต่ำกว่า ๕๐ ไร่ มีถึง ๓,๒๐๐,๐๐๐ ไร่ ส่วนส่วนทั้งหมดต่ำกว่า ๕๐ ไร่ขึ้นไปมีเพียง ๖๓๕,๐๐๐ ไร่ และถ้าคิดตามเนื้อขนาด ๒๕๐ ไร่แล้ว ในปี ๒๔๘๗ ส่วนยางทั้งหมดต่ำกว่า ๒๕๐ ไร่ มีจำนวน ๓,๘๕๓,๒๕๖ ไร่ ส่วนทั้งหมดตั้งแต่ ๒๕๐ ไร่ขึ้นไปมีเพียง ๓๔๕,๒๔๒ ไร่เท่านั้น^(๒) เจ้าของส่วนยางส่วนมากเป็นคนไทย มีชาวจีนอยู่บ้างซึ่งมีจำนวนต่ำกว่า ๕๐ ไร่ขึ้นไป นอกจากนั้นเป็นส่วนของชนผิวขาวเพียงเล็กน้อย ส่วนในอินโดนีเซียและมลายูนั่น เจ้าของส่วนส่วนมากเป็นชนผิวขาว ส่วนยางทำเป็นแบบ estate หรือ plantation คือเป็นขนาดใหญ่ ใช้กรรมกรมาก กรรมกรได้ค่าจ้างเป็นรายวันหรือตามปริมาณของยางที่กรัดได้ แต่อย่างไรก็ดี ส่วนขนาดย่อมในอินโดนีเซียและมลายูก็มีอยู่เหมือนกัน

ในประเทศไทย ยางที่กรัดมาและทำเป็นแผ่นแล้ว เจ้าของส่วนได้นำไปขายให้พ่อค้าผู้รับซื้ออย่างซึ่งส่วนมากเป็นจีน พ่อค้าผู้รับซื้ออย่างเหล่านี้มีอยู่ทั่วทุกตำบลตามส่วนยาง และมีด้านงานรับซื้ออยู่ในเมือง

(๒) กรมกสิกรรม

และผู้ไปรับซื้อตามตลาดนัดต่างๆ รายได้จากการขายยางน ก่อตัว โดยทั่วไปแล้วเป็นค่าแรงประมาณ ๕% ค่าภาษีประมาณ ๗-๑๐% เจ้าของได้เองประมาณ ๒๐-๓๐% ส่วนที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ตาราง ๔.๔

สวนยางในประเทศไทย

	เนื้อที่		จำนวนต้นยาง	
	(ด้านไร่)		(ด้านต้น)	
	ทั้งหมด	กริดได้แล้ว	ทั้งหมด	กริดได้แล้ว
๒๔๙๑	๗๙	๖๖	๕๕.๖๕	๔๖.๖๙
๒๔๙๒	๙๙	๗๕	๕๙.๕๓	๕๕.๑๐
๒๔๙๓	๑.๐๕	๗๙	๕๕.๗๙	๕๓.๑๗
๒๔๙๒	๑.๙๙	๑.๕๙	๙๕.๕๕	๗๕.๓๐
๒๔๙๓	๑.๙๗	๑.๖๓	๙๙.๗๐	๙๑.๕๕
๒๔๙๔	๒.๐๓	๑.๖๙	๑๐๑.๙๕	๙๓.๙๐
๒๔๙๕	๒.๐๙	๑.๖๙	๑๐๓.๙๐	๙๕.๖๕
๒๔๙๖	๒.๐๙	๑.๗๒	๑๐๕.๗๐	๙๖.๐๕

ที่มา : กรมกสิกรรม

ราคาขาย ราคาขายในกรุงเทพฯ และในจังหวัดภาคใต้ โดยทั่วไป
 สัมพันธ์กับราคาขายในตลาดโลก ในระยะหลังสงครามคราวที่แล้ว
 ในปี ๒๔๘๒ ราคาขายในตลาดกรุงเทพฯ ประมาณ กก. ละ ๖.๒๐ บาท
 ขณะนี้อยู่ระหว่าง ๕.๔๕-๗ บาทกว่า ในปีนี้ ๒๔๘๓ ราคาสูงขึ้นบาง
 เด็กน้อย และได้สูงขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่ปลายเดือนมิถุนายน เมื่อเกิด
 ภาวะสงครามในเกาหลี ราคาขายได้สูงขึ้นเรื่อยมาจนถึงตอนปี ๒๔๘๓
 และมีราคาสูงสุดในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๘๔ เฉลี่ยประมาณ กก. ละ
 ๒๔.๓๓ บาท ทั้งนี้เนื่องจากเกรงกันว่าสงครามเกาหลีจะทำให้การขนส่ง
 ไม่สะดวก บรรดาผู้ใช้ยางทั้งในยุโรปและอเมริกาจึงรีบซื้อไว้เป็น
 จำนวนมาก และโดยเฉพาะรัฐบาล สวีเดน ได้มีนโยบายที่จะส่งเสริมยาง
 ธรรมชาติเพื่อประโยชน์ในการป้องกันประเทศ และอุตสาหกรรมด้าน
 พลาสติกด้วย จึงได้กว้านซื้อยางธรรมชาติเข้าสต็อกไว้มาก แต่
 เนื่องจากยางธรรมชาติมีราคาสูงมาก นับแต่สงครามเกาหลีเกิดขึ้นเป็น
 ต้นมา องค์การบริหารทั่วไปแห่งรัฐบาล สวีเดน (General Service
 Administration) จึงได้เข้าผูกขาดการซื้อขายเข้าไปจำหน่ายภายใน
 ประเทศแต่ผู้เดียว ตั้งแต่ ๒๘ ธันวาคม ๒๔๘๓ เป็นต้นมา เพื่อดึง
 ราคาขายธรรมชาติให้ต่ำลง และเพื่อให้สามารถซื้อขายเข้าสต็อกได้
 สะดวก ทั้งได้ลดราคาขายยางธรรมชาติให้แก่โรงงานใน สวีเดนด้วย
 มานานนับแต่เดือนมกราคม ๒๔๘๔ นอกจากนรัฐบาล สวีเดน ยังได้เพิ่มการ
 ผลิตยางเทียมให้มากขึ้นเพื่อใช้แทนยางธรรมชาติ และขายในราคาถูกลง
 กว่าราคาขายธรรมชาติมาก ด้วยเหตุเหตุนี้อาจกล่าวได้ว่าราคาขายธรรมชาติจึงลดลง

นับแต่เดือนสิงหาคมในปีก่อนหน้านั้น ๒๕๕๔ และลดลงเรื่อยมาตลอดปี ๒๕๕๕ จนมีราคาต่ำสุด กก. ละ ๖ บาท ในระยะกลางเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ และอยู่ในระดับ ๖-๗ บาท เป็นเวลาหลายเดือน เพิ่งจะสูงขึ้น นับแต่เดือนเมษายน ๒๕๕๗ เป็นต้นมา เนื่องจากโลกมีความต้องการ ย่างมากขึ้น ในขณะเดียวกัน ปริมาณการผลิตยางเทียมในปี ๒๕๕๗ ก็ลดลง และรัฐบาล ฝรั่ง. ได้ขายโรงงานยางเทียมให้เอกชนดำเนินการ แล้ว ๒๔ แห่ง ในต้นปี ๒๕๕๘ ในระยะ ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ ยางมีราคาดีเมื่อเทียบกับระยะ ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๗ ในเดือน มิถุนายน ราคาขายค่อนข้างสูงจนเรื่อย ๆ ตลอดเดือน เนื่องจากวิธีขาย กลับเข้ามาซื้อขายอีก ทำให้ราคาในตลาดทั่วไปสูงขึ้นมาก และราคา ในกรุงเทพฯ สูงขึ้นถึง กก. ละ ๓๘.๒๐ บาทในต้นเดือนสิงหาคม ซึ่ง เป็นราคาสูงสุดในระยะหลังสงครามเกาหลี ในปลายเดือนกันยายน ราคาเริ่มลดลง แล้วยิ่ง ๆ ลง ๆ อยู่จนตลอดปี แต่ในต้นปี ๒๕๕๘ ราคา เริ่มลดลง ซึ่งลดลงเรื่อยมาเหลือ กก. ละ ๓๐.๒๐ บาท ในปลายเดือน มีนาคม

ลักษณะที่ราคาสูงเร็วและลดต่ำเร็ว เป็นลักษณะของพวกวัตถุดิบทั่วไป เพราะโดยทั่วไปอุปทานของวัตถุดิบไม่ยืดหยุ่น เมื่ออุปสงค์เพิ่มขึ้นในระยะเวลาดังนั้น ราคาที่อาจสูงขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ในกรณียาง ถึงแม้ว่าในยามราคาสูงผู้ผลิตอาจเร่งการผลิตให้ได้มากขึ้น ก็อาจยังมีระยะเวลาดำเนินการที่อุปทานออกสู่ตลาดไม่ทันการ และสิ่งที่ จะมาใช้แทนยางธรรมชาติได้อย่างสมบูรณ์ก็ยังมีอยู่น้อย

ตาราง ๔.๕
ภาคภาษาอังกฤษ ๑ (เกรดรายเดือน)

	๒๔๘๓	๒๔๘๔	๒๔๘๕	๒๔๘๖	๒๔๘๗	๒๔๘๘
	กรุงเทพมหานคร / สิงคโปร์ / กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร / สิงคโปร์ / กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร / สิงคโปร์ / กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร / สิงคโปร์ / กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร / สิงคโปร์ / กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร / สิงคโปร์ / กรุงเทพมหานคร
ม.ป.	๖.๗๕	๕๐.๐๐	๒๒๕.๒๒	๒๐๕.๕๕	๒๕๕.๐๑	๒๕๕.๐๑
ท.ท.	๗.๑๕	๕๒.๗๖	๒๔๕.๑๑	๒๔๕.๑๑	๒๕๕.๐๑	๒๕๕.๐๑
ม.ป.	๗.๒๒	๕๓.๗๒	๒๕๕.๑๑	๒๕๕.๑๑	๒๕๕.๐๑	๒๕๕.๐๑
ม.ป.	๗.๓๑	๕๔.๗๑	๒๖๕.๑๑	๒๖๕.๑๑	๒๖๕.๐๑	๒๖๕.๐๑
ท.ท.	๗.๔๐	๕๕.๗๐	๒๗๕.๑๑	๒๗๕.๑๑	๒๗๕.๐๑	๒๗๕.๐๑
ม.ป.	๗.๕๐	๕๖.๗๐	๒๘๕.๑๑	๒๘๕.๑๑	๒๘๕.๐๑	๒๘๕.๐๑
ท.ท.	๗.๖๐	๕๗.๖๐	๒๙๕.๑๑	๒๙๕.๑๑	๒๙๕.๐๑	๒๙๕.๐๑
ม.ป.	๗.๗๐	๕๘.๗๐	๓๐๕.๑๑	๓๐๕.๑๑	๓๐๕.๐๑	๓๐๕.๐๑
ท.ท.	๗.๘๐	๕๙.๘๐	๓๑๕.๑๑	๓๑๕.๑๑	๓๑๕.๐๑	๓๑๕.๐๑
ม.ป.	๗.๙๐	๖๐.๙๐	๓๒๕.๑๑	๓๒๕.๑๑	๓๒๕.๐๑	๓๒๕.๐๑
ท.ท.	๘.๐๐	๖๑.๐๐	๓๓๕.๑๑	๓๓๕.๑๑	๓๓๕.๐๑	๓๓๕.๐๑
ม.ป.	๘.๑๐	๖๒.๑๐	๓๔๕.๑๑	๓๔๕.๑๑	๓๔๕.๐๑	๓๔๕.๐๑
ท.ท.	๘.๒๐	๖๓.๒๐	๓๕๕.๑๑	๓๕๕.๑๑	๓๕๕.๐๑	๓๕๕.๐๑
ม.ป.	๘.๓๐	๖๔.๓๐	๓๖๕.๑๑	๓๖๕.๑๑	๓๖๕.๐๑	๓๖๕.๐๑
ท.ท.	๘.๔๐	๖๕.๔๐	๓๗๕.๑๑	๓๗๕.๑๑	๓๗๕.๐๑	๓๗๕.๐๑
ม.ป.	๘.๕๐	๖๖.๕๐	๓๘๕.๑๑	๓๘๕.๑๑	๓๘๕.๐๑	๓๘๕.๐๑
ท.ท.	๘.๖๐	๖๗.๖๐	๓๙๕.๑๑	๓๙๕.๑๑	๓๙๕.๐๑	๓๙๕.๐๑
ม.ป.	๘.๗๐	๖๘.๗๐	๔๐๕.๑๑	๔๐๕.๑๑	๔๐๕.๐๑	๔๐๕.๐๑
ท.ท.	๘.๘๐	๖๙.๘๐	๔๑๕.๑๑	๔๑๕.๑๑	๔๑๕.๐๑	๔๑๕.๐๑

๑/ บาท: กบ.

๒/ เขต: ปทุมธานี

ที่มา: International Rubber Study Group

ธนาคารแห่งประเทศไทย

๒๒

ตอนที่ ๒: ดีบุก

กำเนิด ดีบุกเป็น โลหะคาร์บอนิกหนึ่งมีสีขาวคล้ายเงิน พบอยู่ในลักษณะที่เรียกว่า Cassiterite บาง Stannite บาง ดีบุกเกิดอยู่ในสภาพต้องอย่าง หนึ่งอยู่ติดลงไปใต้ดิน อีกอย่างหนึ่งอยู่ใกล้ผิวดิน ดังนั้นฐานกันว่าแต่เดิมดีบุกคงอยู่ติดในดินซึ่งเรียกว่า Primary deposit หรือ Lode deposit ต่อมาเนื่องจากแผ่นดินไหว จึงขึ้นมาอยู่ผิวดิน แล้วถูกน้ำเซาะพัดพามาพร้อมกับดินเหนียวจึงฝังอยู่กับดินเหนียวซึ่งเรียกว่า Secondary deposit (placer deposit หรือ alluvial deposit) ดีบุกมีอยู่ในประเทศไทย มลายู พม่า อินโดจีน และอินโดจีนเช่นเป็นประเภท alluvial deposit ส่วนดีบุกในประเทศไทย อังกฤษ ปอตุเกส ส่วนมากเป็น lode deposit การขุดค้นหาขุดจาก placer deposit ง่าย ได้ง่าย เสียค่าใช้จ่ายน้อย เพียงแต่วางแรตขุดได้โดยยากจะได้น้ำหนักความบริสุทธิ์ของร้อยละ ๗๐ ส่วนดีบุกจาก lode deposit นั้นต้องขุดลงไปลึกมากเสียค่าใช้จ่ายมาก และดีบุกที่ขุดได้มีกัมมันต์ปนอยู่มาก การทำดีบุกให้บริสุทธิ์ของเสียค่าใช้จ่ายมาก ดีบุกที่ได้จากเหมืองต้องเข้าโรงถลุงดีบุก (smelter) เพื่อแยกธาตุดีบุกให้บริสุทธิ์ของชน ดีบุกที่ซื้อขายในท้องตลาดมีความบริสุทธิ์ของร้อยละ ๘๘.๘๕ การถลุงดีบุกจาก lode deposit บางแห่งต้องใช้ดีบุกชนิดดีจาก alluvial deposit เขาเจอปันด้วยจึงจะได้ดีบุกที่มีความบริสุทธิ์สูง

ประโยชน์ของดีบุก ดีบุกใช้ประโยชน์ได้มาก ที่สำคัญคือ

๑. ใช้ทำ tinfoil คือแผ่นเหล็กอบดีบุก ซึ่งรวมกันเรียกว่า "ดีบุกเคลือบ" ใช้ทำบนามัน ทำกระป๋องบรรจุอาหาร ทำตัวถ่วงรถยนต์ (ตะกั่วใช้ทำกระป๋องบรรจุอาหารไม่ได้เพราะมีพิษต่อร่างกาย)

๒. ใช้ทำ tinfoil คือแผ่นดีบุกบาง ๆ ที่ใช้ห่อ ช็อกโกแลต บุหรี่ และใช้ทำกระดาษเงินกระดาษทอง

๓. หลอมผสมกับแร่อื่น ๆ เช่นทองแดงสำหรับทำภาชนะต่าง ๆ

๔. ใช้เคลือบโลหะกันสนิม

๕. ใช้ทำตัวพิมพ์

ดีบุกใช้เป็นส่วนประกอบของดินค้าแทบทุกอย่าง อย่างตะเก็กน้อย ราคาของดีบุกที่เขาไปรวมในราคาของดินค้านั้น ๆ จึงมักไม่ถ้อยตะ ของราคาดีบุก ผู้ผลิตสินค้าทองใช้ดีบุกเป็นส่วนประกอบมักจะไม่ค่อยรู้สึกกระทบกระเทือนถ้ามราคาดีบุกเปลี่ยนแปลงไป คืออุปสงค์ของดีบุกมีความยืดหยุ่นน้อย นอกจากนี่ยังมีโลหะอื่นใช้แทนดีบุกได้อีกด้วย เช่น ในการเคลือบโลหะกันสนิม หรือในการอบแผ่นเหล็กกันสนิมทำกระป๋องนม หรือกระป๋องใส่อาหารนั้น สามารถใช้อะลูมิเนียมแทนดีบุกได้ และในปัจจุบันนี้ในการเคลือบโลหะด้วยดีบุกนั้น ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ทำให้สามารถเคลือบดีบุกได้บางที่สุดเท่าที่จะบางได้ก็ด้วย ในด้านการผลิตนั้นก็ไม่สามารถเพิ่มหรือลดปริมาณการผลิตให้มากจนภายในระยะเวลาอันสั้น อุปทานของดีบุกจึงมีความยืดหยุ่นน้อย ซึ่งทั้ง ๒ ประการนี้เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ดีบุกมีราคาขึ้นลงอย่างรวดเร็ว

ราคาดีบุก ราคาดีบุกในตลาดกรุงเพทฯ เคลื่อนไหวไปตามราคาดีบุกในตลาดโลก โดยเฉพาะในตลาดสิงคโปร์ ลอนดอน และนิวยอร์ก ในระยะก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ราคาดีบุกในตลาดเหล่านี้มีความเคลื่อนไหวขึ้น ๆ ลง ๆ มาก แต่ในระหว่างสงคราม รัฐบาล สหราชอาณาจักร ได้ผูกขาดการนำดีบุกเข้าประเทศ และขายให้โรงงานต่างๆ

แต่ผู้เดียว จึงไม่มีตลาดดับุกเดี่ยวในประเทศเหล่านั้นรวมทั้งสิงคโปร์ด้วย
 ดังนั้นราคาดับุกจึงมีเสถียรภาพอยู่ตลอด ในปี ๒๔๘๘-๒๔๘๙ ราคา
 ใน สรอ. และสหราชอาณาจักรสูงขึ้น เนื่องจากรัฐบาลทั้ง ๒ ได้ขึ้น
 ราคาขายแก่ผู้ใช้ ในเดือนสิงหาคม ๒๔๘๒ รัฐบาล สรอ. เลิกผูกขาด
 การนำเข้าราคาจึงค่อยลดลง แต่ในสหราชอาณาจักรราคาสูงขึ้น เนื่อง
 จากได้มีการลดค่าเงินปอนด์ในเดือนกันยายน ๒๔๘๒ แต่อย่างไรก็ตาม
 เมื่อรัฐบาลสหราชอาณาจักรได้อนุญาตให้เอกชนนำดับุกเข้าประเทศ
 ได้ในเดือนพฤศจิกายน ๒๔๘๒ และตลาดเดี่ยวใน London Metal
 Exchange และในสิงคโปร์ได้เปิดขึ้นอีกแล้ว ราคาดับุกในลอนดอนก็
 ลดลง ในระยะครึ่งแรกของปี ๒๔๘๓ ราคาดับุกมีเสถียรภาพอยู่ตลอด
 ต่อเมื่อสงครามเกาหลีเกิดขึ้นราคาจึงถดถอยอย่างรวดเร็วตลอดถึง
 เดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๘๕ ซึ่งในลอนดอนมีราคาสูงถึงสี่ดอลล่าร์ ๓,๖๒๐
 ปอนด์ และในนิวยอร์ก ปอนด์ละ ๓๘๓ เซนต์ ทั้งนี้เนื่องจากมีผู้ซื้อ
 เข้าตั้งคอกมาก ทั้ง สรอ. ได้ซื้อเข้าของสะสมเพื่อความมุ่งหมายทาง
 ยุทธศาสตร์เป็นจำนวนมากด้วย แต่ในเดือนมีนาคม ๒๔๘๕ สรอ. ได้หยุด
 การซื้อเข้าของสะสมทางยุทธศาสตร์และผูกขาดการนำเข้าอีก การซื้อ
 ดับุกของ สรอ. จากมลายูก็ระงับลง ทำให้ราคาดับุกค่อยลดลงเรื่อยมา
 ในเดือนสิงหาคม ๒๔๘๕ ราคาดับุกในนิวยอร์กเหลือปอนด์ละ ๓๐๓
 เซนต์ และไม่เปลี่ยนแปลงในระยะ ๖ เดือนต่อมา แต่ราคาในลอนดอน
 คงขึ้น ๆ ลง ๆ อยู่ ในปี ๒๔๘๕ สรอ. ได้ทำสัญญาซื้อดับุกจากรัฐบาล
 สหราชอาณาจักรเป็นจำนวน ๒๐,๐๐๐ ตัน เพื่อส่งมอบในปี ๒๔๘๕
 และทำสัญญาซื้อจากอินโดนีเซีย และเบลเยียมของโกในระยะเวลา และ

ได้ชนราคาดิบใน ๓ รบ. เป็นปอนด์ละ ๓๒๓.๕๐ เซนต์ ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงตลอดปี ๒๕๕๕ เมื่อราคาในหน่วยรูดสูงชนราคาในตลาดอื่น ๆ ก่อตั้งขึ้นด้วย แต่กมเด็จพระราชินีอยู่ตลอดปี ๒๕๕๕ เช่นเดียวกันในเดือนเมษายน ๒๕๕๖ ราคาได้เริ่มลดลงอย่างรวดเร็ว แม้จะตั้งขึ้นบ้างในเดือนพฤษภาคม ก็เพียงเล็กน้อย แต่แล้วกลับลดลงอีกและต่ำสุดในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ การทรุดราคาตดลงมากเช่นนี้ เนื่องจากสถานการณ์รบในเกาหลีตะวันออก และตระหนักกันว่า การหยุดซื้อข้าวของดั่งเดิมเพื่อทางยุทธศาสตร์ของ ๓ รบ. นั้นจะทำให้หมักดิบกับดินตลาด แต่อย่างไรก็ตามราคาค่อย ๆ สูงขึ้นในปีปลายปี ๒๕๕๖ ตลอดถึงเดือนตุลาคม ๒๕๕๗ แล้วจึงลดลงเล็กน้อย ในปี ๒๕๕๗ ราคานับว่ามเด็จพระราชินีอยู่มากและมีแนวโน้มสูงขึ้นตลอดปี

การค้าดิบก็ ดังได้กล่าวแล้วว่า ดิบเป็นสินค้าออกชนิดหนึ่งในสินค้าสำคัญ ๒ - ๓ ชนิดของประเทศไทย มลายู และอินโดนีเซีย นอกจากประเทศเหล่านี้แล้ว ดิบยังมีคุณค่าสำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศโบดิเวีย เบลเยียมคองโก และไนจีเรียอีกด้วย ประเทศทั้ง ๖ นี้ เป็นประเทศที่ผลิตดิบได้มากกว่าประเทศอื่น ๆ ปริมาณการผลิตดิบของประเทศเหล่านี้มากกว่า ๘๐% ของปริมาณการผลิตทั่วโลก มูลค่าดิบที่สำคัญของประเทศผู้ผลิตเหล่านี้ได้แก่ประเทศผู้ซื้อที่สำคัญคือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เยอรมัน ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ ฯลฯ ส่วนมูลค่าสำคัญของไทยมี สหรัฐอเมริกา และมลายู

ตาราง ๕.๖

ราคาดีบุก

ดัชนีดัชนี   นิวยอร์ก   กรุงเทพฯ
 (ปอนด์ : ตองกัน)   (เซ็นต์ : ปอนด์)   (บาท : ทาบ)

๒๔๕๓-๕๓	๑๗๒	๔๐.๖๗	-
๒๔๕๗-๖๒	๒๔๓.๒	๕๕.๒๓	-
๒๔๖๓-๖๗	๒๑๕.๔	๕๑.๑๗	-
๒๔๖๘-๗๒	๒๕๕.๕	๕๖.๖๔	-
๒๔๗๓-๗๗	๑๖๕.๓	๓๓.๗๕	-
๒๔๗๗-๗๙	๒๑๗.๗	๕๗.๗๐	-
๒๔๘๓-๘๗	๒๗๕.๕	๕๑.๕๗	-
๒๔๘๗-๙๒	๕๐๐.๗	๗๖.๖๒	-
๒๔๙๒	๖๐๕.๗	๕๕.๓๒	๑๕๕.๗๕
๒๔๙๓	๗๔๕.๖	๕๕.๕๖	๑๕๕.๕๕
๒๔๙๔	๑๐๗๗.๓	๑๒๗.๓๑	๑๕๗๐.๔๕
๒๔๙๕	๕๖๕.๕	๑๒๐.๔๓	๑๖๖๕.๖๔
๒๔๙๖	๗๓๑.๗	๕๕.๗๗	๑๓๑๐.๖๓
๒๔๙๗	๗๑๕.๔	๕๑.๗๑	๑๔๗๒.๐๑
๒๔๙๘	๗๔๐.๑	๕๕.๗๕	๑๖๑๕.๐๐
๒๔๙๙			
ม.ก.	๗๕๕.๒	๑๐๕.๗๒	๑๗๐๗.๖๐
ก.พ.	๗๐๕.๕	๑๐๐.๕๓	๑๗๑๓.๖๔
มี.ค.	..	..	๑๗๒๗.๗๐

ที่มา: International Tin Study Group

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ปริมาณการผลิตบุกของโลก (Tin in Concentrates)
(เมตริกตัน)

ปี	มทกย	อินโดนีเซีย	ไต้หวัน	เบตเยน-คองโก	ไทย	ไนจีเรีย	โลก
๒๕๓๕	๖๗,๕๕๐	๓๓,๒๒๒	๒๕,๕๖๐	๗,๕๒๐	๓๓,๕๕๓	๕,๕๕๕	๓๕๓,๕๐๕
๒๕๓๖	๗๕,๕๕๐	๓๕,๕๕๓	๒๕,๕๕๓	๕,๕๕๕	๓๕,๕๕๕	๓๐,๕๕๕	๒๐๕,๕๕๓
๒๕๓๗	๕๕,๕๕๓	๓๐,๕๕๕	๒๕,๕๕๕	๕,๕๕๕	๓๕,๕๕๕	๕,๕๕๕	๓๖๗,๕๕๗
๒๕๓๘	๕๕,๕๕๗	๒๗,๕๕๗	๒๗,๕๕๗	๕,๕๕๗	๓๖,๕๖๐	๕,๕๕๗	๓๗๐,๕๕๗
๒๕๓๙	๕๕,๕๕๗	๕๓,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๗,๐๕๒	๓๕,๕๕๖	๒๓๗,๕๕๖
๒๕๔๐	๕๕,๕๕๗	๒๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๗,๕๕๖	๕,๕๕๖	๒๖๕,๕๕๖
๒๕๔๑	๕๕,๕๕๗	๒๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๗,๕๕๖	๕,๕๕๖	๒๖๕,๕๕๖
๒๕๔๒	๕๕,๕๕๗	๒๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๗,๕๕๖	๕,๕๕๖	๒๖๕,๕๕๖
๒๕๔๓	๕๕,๕๕๗	๒๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๗,๕๕๖	๕,๕๕๖	๒๖๕,๕๕๖
๒๕๔๔	๕๕,๕๕๗	๒๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๗,๕๕๖	๕,๕๕๖	๒๖๕,๕๕๖
๒๕๔๕	๕๕,๕๕๗	๒๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๗,๕๕๖	๕,๕๕๖	๒๖๕,๕๕๖
๒๕๔๖	๕๕,๕๕๗	๒๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๗,๕๕๖	๕,๕๕๖	๒๖๕,๕๕๖
๒๕๔๗	๕๕,๕๕๗	๒๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๗,๕๕๖	๕,๕๕๖	๒๖๕,๕๕๖
๒๕๔๘	๕๕,๕๕๗	๒๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๗,๕๕๖	๕,๕๕๖	๒๖๕,๕๕๖
๒๕๔๙	๕๕,๕๕๗	๒๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๕,๕๕๖	๓๗,๕๕๖	๕,๕๕๖	๒๖๕,๕๕๖

ที่มา: International Tin Study Group

กรมโลหกิจ (เฉพาะของไทย)

ความสำคัญของดื่บูกสำหรับประเทศไทย จากการตั้งดื่บูก
 ออก ประเทศไทยได้รับเงินตราต่างประเทศระหว่าง ๕-๑๐% ของ
 สินค้าออกทั้งหมด ก่อนสงครามดื่บูกมีความสำคัญยิ่งกว่านี้ แต่ปัจจุบัน
 นี้ ความสำคัญของดื่บูกสำหรับประเทศไทยลดลง Dr. Joseph S. Gould
 ที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจ คำนวณว่าดื่บูกที่ประเทศไทยผลิตได้ทั้งหมด
 ประมาณ ๑-๓% ของรายได้ของประชาชาติ (National Income) (๓)
 ระยะเวลาสงครามโลกครั้งที่ ๒ ไทยตั้งดื่บูกไปขายที่สิงคโปร์และบังก
 ใต้รับค่าดื่บูกเป็นเงินปอนด์ทั้งสิ้น แต่ภายหลังสงครามไทยต้องการเงิน
 คดอดลารมากจนจึงขายดื่บูกให้แก่สหรัฐอเมริกา ในปี ๒๕๑๗ ไทยได้ทำ
 สัญญาขายดื่บูกให้แก่ สรอ. เป็นจำนวน ๒,๕๐๐ ตัน นอกจากการคว
 ดื่บูกกับ สรอ. แล้ว ไทยยังได้ส่งไปยังมลายู เนเธอร์แลนด์ และบราซิล
 อีกด้วย

ตาราง ๔.๕

การค้าดื่บูกของไทย

	ปริมาณส่งออก (ม. ตัน)	มูลค่า (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	%ของสินค้าออก	ได้เงินตราต่างประเทศ	
				เป็น%	
				ปอนด์	ดอลลาร์
๒๕๑๑	๒๐,๓๖๓	๓๓.๖	๓๕.๓	มาก	น้อย
๒๕๑๐	๗,๓๗๓	๓๓.๐	๓๕.๓	มาก	น้อย
๒๕๑๓	๘,๒๕๒	๓๕.๗	๖.๖	มาก	น้อย

(๓) Joseph S. Gould - Thailand's National Income And Its Meaning.

	ปริมาณส่งออก (ม. ตัน)	มูลค่า (ล้านบาทดอลลาร์ สรอ.)	ได้เงินตราต่างประเทศ		
			%ของสินค้าออก	เป็น%	
				ปอนด์	ดอลลาร์
๒๕๕๒	๓๐,๐๐๓	๓๕.๘	๕.๕	มาก	น้อย
๒๕๕๓	๓๕,๕๕๘	๒๐.๘	๖.๘	๗๕.๓๐	๒๕.๗๐
๒๕๕๔	๓๒,๕๒๐	๒๕.๒	๖.๖	๖๓.๕๕	๓๘.๗๖
๒๕๕๕	๓๒,๘๕๓	๒๒.๗	๖.๘	๕๐.๖๘	๕๘.๓๒
๒๕๕๖	๓๕,๓๖๕	๒๐.๓	๖.๓	๕๖.๕๘	๕๓.๕๓
๒๕๕๗	๓๓,๒๐๒	๓๗.๘	๖.๖	๗๗.๖๘	๒๒.๓๓
๒๕๕๘	๓๕,๖๘๐	๒๐.๖	๖.๓	๗๐.๗๕	๒๘.๒๖

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

วิธีผลิตดีบุกในประเทศไทย ดีบุกในประเทศไทยเป็นชนิด placer เป็นส่วนมาก lode deposit มีบางเล็กน้อย ดีบุกผลิตได้มากในจังหวัดภูเก็ต ระนอง พังงา ซึ่งผลิตได้ประมาณ ๘๐% ของที่ผลิตได้ทั้งหมดในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีจังหวัดตรัง สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร ยะลา ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และกาญจนบุรี

นโยบายของรัฐบาลในขณะนี้ ถือว่าเขตใต้จังหวัดประจวบ-คีรีขันธ์ลงไปเป็นเขตเปิด คืออนุญาตให้ชนต่างดาวทำเหมืองได้โดยเสรี แต่ประจวบคีรีขันธ์ชนมาทางเหนือ และทางตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเขตปิด ผู้จะทำเหมืองได้คือคนไทย และนอกจากจะขังขอ

อนุญาตจากกรมโลหกิจแล้วจึงจะต้องขอเช่าช่วงจากองค์การเหมืองแร่
ออกด้วย จึงจะเบ็ดเหมืองได้

เนื่องจากไทยผลิตตะกอกจาก alluvial deposit เป็นส่วนมาก
เหมืองผลิตตะกอกมีชนิดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้เป็นส่วนมาก

๑. เหมืองเรือขุด Dredge
๒. เหมืองดัดบ Gravel Pump
๓. เหมืองฉีด Hydraulic
๔. การร่อน Dulang Washing

วิธีเกาที่สะดวกการร่อน กวาดคือ ไปร่อนหาดบดตามลำห้วย
ถ้าหา ร่อนจะต้องจัดระเบียบ เดี่ยวค่าธรรมเนียมเด็กน้อยจึงจะทำการ
ร่อนในเขตที่กำหนดไว้ได้ และผู้ร่อนแต่ละคนจะร่อนได้ตบประมาณ
วันละ ๓-๒ ปอนด์ แต่บางแห่งอาจร่อนได้ถึง ๒๐ ปอนด์ต่อวัน แต่
การร่อนทางการอนุญาตให้ร่อนได้คนละไม่เกิน ๓๖ ก.ก. ต่อเดือน การ
ร่อนตบกัน ถ้าตบอยู่ตามลาดเขา โดยไม่มด้าห้วยถ้าหากต้องใช้
สาดให้ตบให้สดตามลาดมา สำหรับจำนวนผู้ร่อนเริ่มจำนวนน้อย
และเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

เหมืองฉีดและดัดบเป็นวิธีเกาเหมืองกัน จนเป็นผู้นำมาใช้ก่อน
ถ้าตบอยู่บนผืนดินหรืออยู่ไม่ตบกัน ก็ใช้สาดให้คนหุด ตบกกต

ตาราง ๔.๑๐

การผลิตคูปองในประเทศไทยโดยวิธีต่างๆ

	๒๕๕๓		๒๕๕๕		๒๕๕๖		๒๕๕๗	
	ม.คน	%	ม.คน	%	ม.คน	%	ม.คน	%
หมอบรองชุด	๖,๖๒๘	๖๔	๖,๔๓๒	๔๘.๐๘	๖,๖๕๕	๔๖.๘๘	๖,๓๒๗	๔๕.๘๖
" คู่มือและชนิด	๒๑,๓๓๔	๒๓	๓๑,๕๕๗	๒๔.๕๘	๔,๔๖๐	๓๑.๒๑	๕,๑๘๔	๓๐.๓๓
" อื่นๆ	๕๖๗	๕	๑,๒๘๘	๙.๖๓	๑,๖๕๖	๑๑.๕๕	๑,๘๕๒	๑๓.๔๒
รวม	๔๓๒๒	๔	๑,๗๐๐	๑๒.๓๑	๑,๕๗๕	๑๐.๓๒	๑,๕๕๓	๑๐.๓๕

๕๖

ที่มา: กรมโลหกิจ

ตาราง ๔.๑๑

จำนวนผู้ร่อนแร่ ในปี ๒๕๕๖ - ๕๗

	ม.ค.	ก.พ.	มี.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ธ.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๒๕๕๖	๓๗๗๕	๔๔๔๗	๕๐๘๐	๕๐๘๒	๕๐๘๓	๓๗๗๕	๔๓๒๓	๔๔๔๗	๕๐๘๓	๕๐๘๕	๕๐๘๕
๒๕๕๗	๓๘๓๓	๔๕๕๓	๕๖๕๐	๕๖๕๑	๓๘๓๓	๓๘๔๔	๓๕๖๒	๓๖๖๓	๓๘๓๓	๓๘๓๓	๓๘๓๓

ที่มา: กรมโลหกิจ

มาด้วย แล่นำดินไปล้างยังรางล้างแร่ซึ่งเป็นทางลาด นำดินมาไว้
ทางคันราง แล่นำน้ำชะไหลลงไปทางปลายราง ดับก้นกว่าอิฐ
และหินมาก จะค้างอยู่ทางคันราง ส่วนอิฐและหินที่ปนมาจะไหลไป
ทางปลายราง บริเวณคันที่จะขุดโดยวิธีนี้ จะต้องมุดบุงกราวรอยละ ๓๐
หรืออย่างน้อยรอยละ ๕ ถ้ามุดบุงน้อยกว่านั้นจะได้ผลไม่คุ้ม

ในกรณีถมดินบุงอยู่ในดินน้อย ต้องใช้เรือขุดจึงจะผลิตได้
โดยไม่ขาดทุน การขุดโดยวิธีใช้เรือขุดนี้ ใช้เรือขุดลอยอยู่ในน้ำใน
บริเวณแหล่งแร่ แล่นเดินเครื่องจักร ใช้เครื่องขุดหรือเครื่องตูด ลาด
นำแร่ปนดินขึ้นมาต่างแยกเอาแร่ออก วิธีการต่าง ๆ ดำเนินการภายใน
ลำเรือขุดทั้งสิ้น การใช้เรือขุดในตะวันออกเริ่มแรกในประเทศไทยก่อน
โดยมีชาวออสเตรเลียชื่อ Captain Miles เริ่มขุดทองคำภูเก็ต เมื่อปี
ค.ศ. ๑๙๐๗ ต่อจากนั้นประมาณ ๕ ปี ได้นำไปใช้ในมลายู ในตอน
แรกมีเรือขุดตมุดเพียง ๒ ลำ ในปัจจุบันมลายูมีเรือขุดประมาณ ๘๐ ลำ
สำหรับประเทศไทยปัจจุบันมีเรือขุดประมาณ ๒๔ ลำ การขุดตมุดโดย
ใช้เรือขุดในประเทศไทยได้ปริมาณตมุดในอัตราสูงกว่าวิธีอื่น ๆ ดังจะ
เห็นได้จากตารางที่ ๕.๑๐

เหมืองขุดตมุดนอกจากทองคำวน กัม เหมืองหาม เหมืองปล่อง
เหมืองโม่ และเหมืองเจาะงัน ซึ่งโดยมากใช้แรงกรรมกร หรือ
วัตถุระเบิดเปิดเปิดออกดินออกเป็นบ่อตมุด หรือเจาะปล่องตมุดลงไปใต้ดิน
หรือระเบิดเจาะเข้าไปในภูเขา หรือเจาะทำโม่ลงใต้ดิน แล่นแค
ชนิดของเหมือง ดินปนแร่ที่ขุดได้นั้น ใช้กรรมกรขนขึ้นมาต่างเอาแร่
ออกข้างบน เหมืองเหล่านี้ใช้ขุดตมุดจาก lode deposit

ตาราง ๔.๑๒

ชาติที่ผลิตดีบุกในประเทศไทยและจำนวนกรรมกร

ใน พ.ศ. ๒๔๕๔

	ปริมาณดีบุกที่ชาติต่างๆ ผลิตได้			จำนวนกรรมกร
	ยุโรป	ไทย	(ม. ตัน) จีน	
เวียตตัม	๕,๔๒๖	๘๘	—	๕,๑๗๘
นิดเดอร์ลันด์	๒๐๘	๑,๘๐๕	๑๕๖	๓,๖๕๕
กรีซอื่นๆ	๘๕	๗๒๑	๘๓	๖,๘๕๒

ที่มา: กรมโลหกิจ

บทที่ ๕

ผลิตภัณฑ์ไม้และสินค้าบริการอื่น ๆ

ตอนที่ ๑: ไม้

เนื้อไม้ประเทศไทยเป็นป่าไม้เดี่ยวประมาณ ๓๒๔,๓๐๐ ตาราง กม. หรือประมาณเศษสองส่วนสามของเนื้อไม้ประเทศไทย ป่าไม้อยู่ทั่วไปในภาคต่าง ๆ ของประเทศ คือเนื้อไม้ในภาคเหนือเป็นบริเวณป่าไม้เดี่ยว ๖๒% ภาคอีสาน ๖๒% ภาคใต้ ๕๘% และภาคอื่น ๆ ๕๓% ในขณะประเทศไทยจัดอยู่ในประเภทประเทศที่มีป่าไม้อยู่มากเมื่อเทียบกับจำนวนประชากร หดงดงกรม โดงครงทงดง ประเทศไทยตั้งไม้บนนาชนิดออกไปขายต่างประเทศประมาณปีละ ๓๓๘,๐๐๐ ม.^๓ หรือเท่ากับราวร้อยละ ๓๐ ของการผลิตแต่ละปีเท่านั้น

ไม้ที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับประเทศไทยได้แก่ไม้สัก (*Tectona Grandis*) ในสมัยสืบกบวาทดงมา แต่ในปัจจุบัน เมื่อพดเมองมจำนวนมากขึ้น กจาทดงหนไปไซ้ไมอนกนมาก เพราะถ่าพงไม้สักแต่อย่างเดียวไม่พอใช้ ตารางท ๕.๓ แสดงว่าตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นไป จำนวนไม้อื่น ๆ ที่ตัดกันสูงกว่าไม้สักเรื่อยมา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นต้นมา ไม้เต็งและวัง (*Shorea Obtusa and Pentacme Siamensis*) และไม้ยาง (*Dipterocarpus Alatus*) ได้เริ่มมีความสำคัญทดแทนไม้สักขึ้นมา แต่สำหรับภาคอนาคต หนทางที่จะขยายการผลิตไม้ที่รู้จักกันดีเช่น ไม้สัก ไม้ยาง ไม้เต็ง ไม้วัง คงจะมีอยู่น้อย นอกจากจะเข้าไปตัดในป่าบริเวณที่ยังมิได้เข้าไปตัดในเวลานี้ ประเทศไทยอาจต้องหันไปเอาใจใส่ในการผลิตไม้อื่น ๆ เพื่อให้พอแก่การใช้ภายในและส่งออกขายต่างประเทศของป่าอื่น ๆ กม พน ถ่าน ไม้ หวาย ยางไม้ กระเบา และครง เป็นต้น

ตาราง ๕.๑
ปริมาณการตัดไม้ที่สำคัญมาใช้
ลูกบาศก์เมตร

	พ.ศ.	ไม้สัก	ยาง	เต็ง - รัง	ไม้อืน
	๒๔๗๔	๓๕๘,๐๗๓	๕๗,๖๕๖	๕๘,๓๔๕	๓๓๒,๗๐๒
เฉลี่ย	๒๔๗๕/๗๘	๓๘๕,๑๗๓	๑๐๒,๘๘๓	๗๕,๗๑๓	๓๗๗,๓๒๗
"	๒๔๘๐/๘๔	๑๕๐,๑๒๘	๖๗,๓๖๐	๓๓๓,๕๓๓	๔๘๕,๘๓๔
"	๒๔๘๕/๘๘	๖๖,๖๐๕	๑๒๖,๖๔๓	๘๐,๔๗๗	๕๐๘,๘๖๐
"	๒๔๙๐/๙๔	๒๐๖,๓๘๒	๑๘๕,๐๓๐	๑๖๓,๒๐๓	๘๒๘,๔๓๔
	๒๔๙๕	๒๖๓,๓๐๖	๒๕๓,๘๖๘	๓๓๒,๔๘๐	๑,๒๓๗,๑๓๓
	๒๔๙๖	๓๒๘,๑๗๒	๒๔๕,๐๕๓	๓๔๐,๖๗๒	๑,๒๐๘,๘๓๗

- ที่มา: ๑. ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศไทย - กรมป่าไม้
๒. Thailand FAO Annual Report on Forestry 1953 - กรมป่าไม้

ตาราง ๕.๒
การผลิตของป่าบางอย่าง

รายการ	เฉลี่ย		เฉลี่ย		เฉลี่ย
	๒๔๗๕/๗๘	๒๔๘๐/๘๔	๒๔๙๐/๙๔	๒๔๙๕	๒๔๙๖
พืน - ด้าน ม. ^๓	๐.๘	๐.๘	๑.๖	๑.๒	๑.๒
ถ่าน - ด้าน ม. ^๓	๐.๒	๐.๓	๐.๖	๐.๖	๐.๘
หวาย - ด้าน ทาบ		๐.๕	๓.๐	๐.๕	๐.๕
ไม้ - ด้าน ต้น	๖.๐	๓๓.๐	๒๔.๗		

ที่มา: ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศไทย - กรมป่าไม้

โครงการป่าไม้ของชาติ

ป่าไม้มีประโยชน์แก่มนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม คือมนุษย์ได้ใช้ไม้ในการสร้างบ้านที่อยู่อาศัย ได้อาศัยการส่งไม้ไปขายต่างประเทศ ได้เงินมาซื้อของอื่น ได้ใช้ฟันและถ่านในการหุงต้ม และเป็นเชื้อเพลิงในการอุตสาหกรรม การใช้ไม้เป็นเชื้อเพลิงในการอุตสาหกรรมนับว่าเป็นวิธีที่ใช้ทรัพยากรป่าอย่างเบ็ดเสร็จวิธีหนึ่ง แต่ไม่บางอย่างใช้ทำถ่านได้แต่อย่างเดียว ไม้บางชนิดกินเวลานานกว่าจะเติบโตใช้การได้ และต้องคอยซ่อมสร้างปลูกต้นไม้แทนอยู่เดี๋ยวมอ เพราะถ้าปล่อยให้ราษฎรตัดไม้โดยไม่ควบคุมและโต้นถางป่าตามใจชอบ ในไม่ช้าป่าไม้ก็จะถูกทำลายไป และเป็นการทำลายดินไปในตัวด้วย เพราะป่าเป็นเครื่องให้ความชุ่มชื้นแก่ดิน เป็นเครื่องช่วยไม่ให้น้ำอากาศแปรปรวน เมื่อฝนตกและน้ำไหลลงมาจากท้อง ต้นไม้ก็ช่วยถนอมปะทะกระแสน้ำให้ไหลเร็วเกินไป ถ้าไม่มีต้นไม้ดินก็จะแห้งแดง และเวลาฝนตกน้ำก็จะไหลเซาะดินไปอย่างรวดเร็ว เศษอาหารพืชในผิวดินไปด้วย ในไม่ช้าดินก็จะแตกกระแหงเกิดสภาพที่เรียกว่า Soil Erosion และเกิดน้ำท่วมได้โดยง่าย

ในประเทศไทยป่าไม้เป็นของชาติ และรัฐบาลมีหน้าที่รับผิดชอบในการบำรุงรักษาป่า เพื่อให้ประเทศคงมีทรัพยากรป่าไม้มิให้พอใช้อยู่ตลอดกาล กรมป่าไม้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ทางนิจได้เสนอโครงการ ๕ ปีต่อรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมและบำรุงทรัพยากรป่าไม้ ในขั้นแรกจะว่าจ้างคนบริเวณป่า ๒๗๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตรไว้เป็นป่าถาวร โดยมอบเงินให้ปากของถูกทำลายไปเนื่องจากการกระทำของมนุษย์ สัตว์

แมลง และภัยธรรมชาติต่าง ๆ ส่วนป่าบริเวณที่อนุญาตให้ราษฎรเข้าไปตัดไม้และเก็บของป่าได้ ก็ควบคุมใหม่การทำนาร้างเพื่อให้ได้ผลได้จากป่าในอัตราส่วนมาเต็มมือ ผลกระทบที่ป่าที่ไดมานนให้สนองความต้องการของท้องถิ่นก่อน ต่อเมื่อมีเหตุอันจำเป็นให้ใช้เพื่อการเกษตร อุตสาหกรรม และการค้าต่อไป นอกจากนี้โครงการ ๕ ปีของกรมป่าไม้ยังเสนอให้มีการสำรวจป่าเป็นครั้งคราว โดยวิธีทำแผนที่ทางอากาศ เพื่อจะได้ทราบว่าที่ดินตอนใดควรสงวนไว้เป็นป่าต่อไป ที่ดินตอนใดควรใช้ในการเกษตรหรือการอุตสาหกรรม และให้มีการส่งเสริมการศึกษาและการค้นคว้าเกี่ยวกับป่าไม้ เพื่อให้ได้พนักงานป่าไม้ที่ดีมาใช้ และมีการค้นคว้าเกี่ยวกับการบำรุงพันธุ์ไม้ตลอดมาจนหาพันธุ์ไม้ดี ๆ มาปลูกด้วย

การทำป่าไม้

การทำป่าไม้ในปัจจุบันนี้ (พ.ศ. ๒๔๙๘) รัฐบาลทำเองส่วนหนึ่ง ให้สัมปทานชนต่างดาวทำส่วนหนึ่ง และให้สัมปทานเอกชนชาวไทยทำอีกส่วนหนึ่ง สำหรับไม้ดีก็ สัมปทานชนต่างดาว^(๑) ได้สิ้นสุดลงในปี ๒๔๙๘ และเรื่องอยู่ในระหว่างเจรจาจะดำเนินการต่อไปอย่างไร แต่เดิมบริษัทต่างดาวเหล่านี้เป็นผู้ผลิตส่วนใหญ่ สำหรับไม้อื่นบริษัทต่างดาวทำอยู่น้อยบริษัท

ในด้านแรงงานที่ใช้ในการผลิต การทำป่าไม้ในประเทศไทยใช้กำลังคน และกำลังช้างเป็นส่วนใหญ่ ในด้านการขนส่งใช้เกวียนและรถเข็นตามรางเล็ก ๆ ถ้าเพียงซึ่งมาสู่สถานีขนส่งบนทางที่ไซต้องซึ่งเป็น

(๑) บริษัทต่างดาวที่กล่าวถึงนี้เป็นของชาติอังกฤษ ๔ บริษัท และเดนมาร์ก ๑ บริษัท

ต้นทุนใหญ่ได้โรงเต๋อย บัจจุบันมีกรรมชงทางถนนอยู่บ้าง แต่เป็นจำนวน
น้อย เพราะถนนทมิไม่ตัด และเปิดองค์ค่าใช้จ่ายมาก
การค้าไม้กับต่างประเทศ

๑. ไม้สัก

ในด้านสินค้าออก ไม้สักมีความสำคัญอยู่ในอันดับ ๔ แต่มี
มูลค่าไม่ถึงร้อยละ ๕ ของยอดสินค้าออกทั้งสิ้นของประเทศไทย

ตาราง ๕.๓

ไม้สักที่ส่งออก

พ.ศ.	ปริมาณ พัน ม. ^๓	มูลค่า ล้านบาท	ร้อยละ ของสินค้าขาออก ^๑
๒๔๘๓/๘๒	๕๘.๓	๖.๗	๓.๒
๒๔๘๔	๒๐.๗	๒๗.๗	๖.๒
๒๔๘๕	๓๕.๘	๕๕.๖	๒.๖
๒๔๘๖	๕๕.๕	๘๖.๘	๒.๐
๒๔๘๗	๘๐.๔	๑๓๕.๐	๒.๐
๒๔๘๘	๘๒.๐	๑๔๐.๐	๒.๐
๒๔๘๙	๘๘.๖	๑๕๓.๘	๒.๐
๒๔๙๐	๕๗.๔	๘๘.๓	๑.๖
๒๔๙๑	๖๕.๕	๑๓๓.๐	๒.๓
๒๔๙๒	๗๖.๕	๒๐๗.๐	๓.๗
๒๔๙๓	๘๗.๘๗	๒๖๔.๘	๓.๗

หมายเหตุ

- ๑ เทียบจากมูลค่าเบ็ดขอดีดาร์ ด้รย.
- ๒ ถ้าจะแปลง ม.^๓ เป็นเมตริกตัน คูณด้วย ๐.๗

ที่มา : กรมศุฎการและธนาคารแห่งประเทศไทย

ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ ปริมาณไม้สักได้ลดลงกว่าปี ๒๕๕๒ - ๕ ทงน เพราะพม่าได้เริ่มเข้ามาแข่งขันมากขึ้นในการขายไม้สักในตลาดโลก ประกอบทั้ง และเพราะภายในประเทศมีการก่อสร้างมากด้วย หนึ่ง ในระยะหลังๆ นี้ ไม้สักคุณภาพดีที่จะขายได้ในต่างประเทศก็มีปริมาณ น้อยลงด้วย

ความต้องการไม้สักในตลาดโลกในขณะนี้ค่อนข้างคงที่ อาจจะ มากขึ้นก็ต่อเมื่อราคาลดลง แต่ราคาไม้สักค่อนข้างคงที่มาเป็นเวลา ๕-๕ ปีแล้ว

ตาราง ๕.๔

ไม้สักส่งออกไปยังประเทศที่สำคัญ ๆ
จำนวนร้อยละของมูลค่าไม้สักที่ส่งออก
เฉลี่ย +

ประเทศ	๒๕๕๒ - ๕๔ (๑)	๒๕๕๒ (๒)	๒๕๕๓ (๓)	๒๕๕๔ (๔)	๒๕๕๕ (๕)
ก. ประเทศเขตเงินปอนด์สเตอร์ลิง		๘๕.๖๐	๘๓.๕๐	๘๔.๒๒	๘๗.๓๕
สิงคโปร์	๑๐.๕๔	๑๑.๑๖	๑๑.๐๐	๑๒.๒๕	๑๑.๖๖
ฮ่องกง	๑๓.๓๑	๒๓.๒๔	๑๕.๓๖	๑๕.๔๒	๒๒.๐๐
สหภาพอัฟริกาใต้	๑๗.๐๔	๔.๗๑	๕.๔๕	๘.๘๔	๖.๐๘
สหราชอาณาจักร	๕.๘๖	๑๘.๘๔	๑๘.๗๐	๑๘.๘๒	๑.๘๔
ลังกา	๓.๘๐	๔.๒๕	๖.๓๐	๑.๕๖	๔.๐๗
เดนมาร์ก	๒.๔๑	๘.๓๖	๔.๑๘	๔.๕๔	๕.๘๑
เนเธอร์แลนด์	๒.๕๔	๔.๘๓	๖.๗๕	๓.๕๑	๖.๘๖
อิตาลี	๐.๖๔	๑.๑๖	๖.๗๐	๕.๑๓	๒.๑๕
สวีเดน	๒.๖๕	๑.๓๓	๓.๗๐	๔.๕๐	๑.๑๔
อื่นๆ		๑๕.๔๘	๑๘.๕๔	๒๐.๗๕	๑๘.๕๓

๖๕

ประเทศ	๒๔๗๒-๗๔ (๑)	๒๔๗๒ (๒)	๒๔๗๓ (๓)	๒๔๗๔ (๔)	๒๔๗๕ (๕)
ข. ประเทศเขตคอลลารี		๑๔.๓๒	๕.๗๒	๕.๗๕	๑๒.๖๐
สหรัฐอเมริกา	๕.๗๖	๒.๒๗	๑.๖๒	๑.๗๗	๕.๒๖
ญี่ปุ่น	๘.๕๖	๑๑.๓๘	๒.๐๖	๑.๒๕	๓.๕๗
เยอรมนี	๐.๓๔	๐.๕๑	๑.๕๓	๒.๐๗	—
โมซัมบิก	๖.๓๑	—	—	—	—
อื่นๆ		๐.๑๕	๐.๓๑	๐.๖๓	๐.๓๕
ก. ประเทศอื่นๆ		๐.๐๗	๐.๑๗	๐.๐๓	๐.๐๕
รวมทั้งสิ้น	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา: (๑) สถิติพยากรณ์รายปี เดิมที ๒๑
 (๒) (๓) (๔) (๕) กรมศุลกากร

หมายเหตุ + เมื่อก่อนสงครามมิได้แยกเป็นเขตเงินปอนด์ เขตเงิน
 ดอลลาร์ หรืออื่นๆ

จากตาราง ๕.๕ จะเห็นได้ว่าการค้าไม่ถล่มกันดังที่คาดกับประเทศ
 เขตเงินปอนด์ดีดลิ่งอยู่มาก ไม่ต่งไปย้งฮ่องกงและสิงคโปร์นั้น
 มิได้นำไปใช้กัน แต่ต่งต๋อไปย้งทอน (การเดินค้าเข้าและออกที่
 ฮ่องกงและสิงคโปร์ส่วนมากเป็นไปใบบบ Transit Trade) ซึ่งยังไม่
 ทราบแน่ว่าเป็นทใด

๒. ไม้อื่นๆ

ต่งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองเบนต้นมา รัฐบาลได้ห้ามต่ง
 ไม้อื่นๆ นอกจากไม้ดีกออกไปขายต่างประเทศ เช่น ไม้เต็ง ไม้รัง
 ไม้มะค่าง ไม้พดอง ไม้แดง และไม้พะยอม เป็นต้น สำหรับไม้ยาง

ซึ่งเป็นไม้ทมิฬการตั้งออกมากรองจากไม้สักก็นำมาตั้งออกตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๓ เพราะเกรงว่าจะไม่มีไม้พอใช้ในประทศ ตอนกลางปี ๒๔๘๖ รัฐบาลได้อนุญาตให้ตั้งไม้ยางแแต่ไม้อื่น ๆ ออกได้อีกครึ่งหนึ่ง เมื่อเห็นว่าจำเป็นตองตั้งเดิรมล็ดินค้าขาออกเพื่อแกฐานะการการค้าต่างประทศซึ่งได้เดอวดงตงแต่ปี ๒๔๘๕ แต่การห้ามตั้งออกเป็นระยะ ๆ เช่นน ทำให้ประทศไทยเดี่ยตาดไม้ไปมาก กว่าจะได้คตาดกตบคณมา คงจะกินเวดาอกนาน

ตาราง ๕.๕
การส่งไม้อื่น ๆ ไปต่างประเทศ

ชนิด	เบถีย ๒๔๘๑/๒๔๘๕		พ.ศ. ๒๔๘๖	
	ม.	บาท	ม.	บาท
ไม้ยาง	๓๗,๗๐๔	๒๐,๔๒๓,๖๕๒	๕,๗๖๕	๗,๒๘๕,๘๘๖
ไม้ตะแบก	๒๔	๓๓,๗๓๘	—	—
ไมยมหอม	๒๘๗	๓๗๖,๒๗๒	—	—
ไม้ประดู่	๔๒๓	๒๘๔,๔๘๓	๒๖๘	๓๔๗,๐๖๓
ไม้พะยง	๕๐๒	๕๒๘,๐๘๘	๓๓๕	๖๖๔,๓๘๓
ไม้ชิงชัน	๒๐๓	๖๓,๓๒๔	๔๔	๓๓,๖๒๕
ไม้มะกอก	๓๘	๓๒,๘๘๖	๔๘	๓๒๒,๔๗๓
อื่น ๆ	๓๗,๘๓๘	๓๐,๐๓๗,๗๐๗	๓,๒๕๗	๓,๔๓๘,๔๘๐

ตอนที่ ๒ : ดินค้าและบริการอื่น ๆ

ความสำคัญในด้านเป็นสินค้าออก เพื่อให้ทราบถึงความ
 ต่ำค่าของสินค้าต่าง ๆ ของเราที่เป็นสินค้าออก จึงขอเสนอตาราง
 แสดงจำนวนร้อยละของสินค้าออกของประเทศไทย ดังนี้

ตาราง ๕.๖

จำนวนร้อยละของมูลค่าสินค้าออกของไทย

	ข้าว	ยาง	ดิบๆ	ไม้สัก	อื่น ๆ	รวม
๒๔๘๑/๘๒	๔๗.๗	๓๒.๓	๓๕.๓	๓.๓	๒๓.๖	๓๐๐
๒๔๘๙	๕๙.๔	๓๐.๒	๓/	๖.๒	๒๔.๒	๓๐๐
๒๔๙๐	๔๒.๕	๘.๕	๓๔.๓	๒.๖	๓๒.๓	๓๐๐
๒๔๙๓	๕๖.๘	๓๕.๐	๖.๖	๒.๐	๓๙.๖	๓๐๐
๒๔๙๒	๗๓.๓	๘.๗	๕.๔	๒.๐	๓๒.๖	๓๐๐
๒๔๙๓	๕๙.๔	๒๓.๙	๖.๘	๒.๐	๙.๙	๓๐๐
๒๔๙๔	๕๔.๑	๒๖.๖	๖.๖	๒.๐	๓๐.๗	๓๐๐
๒๔๙๕	๖๕.๖	๓๕.๒	๖.๙	๓.๖	๓๐.๗	๓๐๐
๒๔๙๖	๖๖.๒	๓๓.๖	๖.๓	๒.๓	๓๓.๖	๓๐๐
๒๔๙๗	๔๙.๔	๓๖.๓	๖.๖	๓.๗	๒๔.๒	๓๐๐
๒๔๙๘	๔๔.๒	๒๕.๓	๖.๓	๓.๗	๒๐.๙	๓๐๐

ที่มา : กรมศุลกากรและธนาคารแห่งประเทศไทย

๑/ มีมูลค่าน้อย

ตารางที่ ๕.๖ แสดงว่าเศรษฐกิจของประเทศไทยขึ้นอยู่กับสินค้า & อย่าง คอ ยาง ดิบ และไม้สัก เป็นต้นค้าทาง & ชนิดนราคาตกต่ำ ประเทศไทยก็ต้องเผชิญปัญหาว่า จะหันไปพึ่งสินค้าใดเพื่อรักษารายได้เงินตราต่างประเทศได้ เราจะต้องคอยพิจารณาความผันผวนของตลาดโลกยังต้องการอยู่ และเราอาจเพิ่มปริมาณการผลิตขึ้นได้ในเวลาไม่นานนัก

การพยายามปลูกพืชหลาย ๆ ชนิด (diversify crops) ซึ่งพอจะส่งไปขายได้ จะช่วยในทางนี้ได้มาก

สินค้าที่น่าสังเกตคือแรวด์แฟรมซึ่งเราผลิตได้ และส่งออกได้หมดทุกปี ผลิตภัณฑ์อาหาร เช่น ไข่ สัตว์นมสด หนังกุ้ง และมะพร้าวแห้ง ซึ่งเรามักเลือกใช้กษาจอนุญาตให้ส่งออกได้ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ กระทรวงเศรษฐกิจได้อนุญาตให้ส่งสินค้า & อย่างนี้ออกไปได้ โดยกำหนดโควตาและเงื่อนไขในการส่งออก

ถ้าหรับเกลือ โดยยังมีความต้องการอยู่บ้าง โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่น แต่เกลือไทยнынยมคุณภาพด้อยกว่าที่อื่น ๆ กล่าวคือมีปริมาณโซเดียมคลอไรด์ประมาณร้อยละ ๖๐-๗๐ โดยน้ำหนักเท่านั้น แต่เกลือจากที่อื่น ๆ มีโซเดียมคลอไรด์ถึงร้อยละ ๙๐ นอกจากนี้ค่าขนส่งภายในประเทศของเราสูงมาก สูงจนขนาดที่เกลือซึ่งญี่ปุ่นซื้อมาจากอินเดียและตะวันออกกลางยังมีราคาถูกลงกว่า

ความสำคัญในด้านเป็นรายได้ของชาติ เพื่อให้ได้ศึกษาถึงความสำคัญขอสินค้าและบริการแต่ละชนิดที่มคอรายได้ของชาติ จึงขอนำตารางแสดงรายได้ของประชาชาติซึ่งมี Dr. Joseph S. Gould และสภาเศรษฐกิจแห่งชาติเป็นผู้ประมณ มาแสดงไว้ในตาราง ๕.๗

ก่อนอื่น ขอกล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับรายได้ของประชาชาติ

(National Income) โดยย่อ^(๑) เดี่ยวก่อน รายได้ของประชาชาติของประเทศไทย คือ ผลรวมสุทธิของมูลค่าแห่งสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นภายในภาคพื้นอาณาจักรของประเทศ หลังจากหักค่าสึกหรอออกแล้ว ในระยะเวลาหนึ่ง ตามปกติถือเอาระยะเวลา ๑ ปี

รายได้ของชาติของประเทศไทยนั้นคำนวณหาจากด้านการผลิตซึ่งประมาณว่าพืชผลและผลิตภัณฑ์และบริการภายในประเทศบหนึ่ง ๆ มีจำนวนเท่าไร แล้วคูณด้วยราคาเฉลี่ยของพืชผลและบริการนั้น ๆ

ผลรวมของมูลค่าของสินค้าและบริการที่ผลิตภายในประเทศก่อนหักค่าเสื่อม (Depreciation) อันเป็นค่าสึกหรอของทุนเรียกว่า Gross Geographical Product ซึ่งแสดงถึงมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ในปัจจุบันและอดีต

เมื่อหักค่าเสื่อม (หรือผลผลิตในอดีต) ออกจาก GGP ผลลัพธ์ก็เรียกว่า Net Geographical Product ซึ่งเป็นมูลค่าของผลิตภัณฑ์ในปัจจุบัน เนื่องจากราคาที่ใช้คิดประมาณรายได้ของชาตินั้นเป็นราคาตลาด (ซึ่งขอยอมรับว่าทางอ้อมแต่ไม่รวมเงินนอก) เราจึงเรียกว่า Net Geographical Product หรือ Domestic National Income at Market Price หรือรายได้ของชาติในราคาตลาด ซึ่งหมายถึงว่าเป็นส่วนที่ผู้บริโภคต้องจ่ายออกไป

เมื่อหักภาษีทางอ้อม (และบวกด้วยเงินนอกถด ถาม) กับรายได้ของชาติในราคาตลาด ผลลัพธ์ก็เรียกว่ารายได้ของชาติในราคาทุน (Domestic National Income at Factor Cost) ซึ่งหมายถึงว่าเป็นส่วนที่บจยการผลิตได้รับ

(๑) สำหรับรายละเอียดในเรื่องนี้หาอ่านได้จาก Thailand's National Income and Its Meaning by Joseph S. Gould และรายได้ของประชาชาติโดยสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ

เมื่อต้องการจะเปรียบเทียบรายได้ของชาติแต่ละปี จำเป็นที่จะต้องนำเอาดัชนีค่าครองชีพเข้ามาเกี่ยวข้องของการเปรียบเทียบนั้นด้วย เพื่อให้ทราบเงินได้อันแท้จริงหลังจากคำนึงถึงการเพิ่มหรือลดในค่าเงินแล้ว

อย่างไรก็ดี เนื่องจากสถิติต่าง ๆ ของประเทศเรายังถือเป็นสิ่งแน่นอนนักไม่ได้ ตัวเลขต่าง ๆ ในตาราง ๕.๗ จึงได้จากการประมาณแทบทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีผลออกหลายอย่างที่ยังประมาณได้เพียงหยาบ ๆ เช่น ผลิตผลจากสัตว์ และยังมีบริการและสินค้าอีกหลายชนิดที่ไม่อาจปรากฏอยู่ในตารางนี้ เช่น การค้าปลีก การพนัน การค้าของเถื่อน ดัชนีบทให้แก่ราชการและเจ้าพนักงาน เป็นต้น ฉะนั้นตัวเลขต่าง ๆ ในตาราง ๕.๗ นี้ ย่อมมีเกิดจากความจริงและโน้มไปในทางต่ำ

อย่างไรก็ตาม การทบทวนตัวเลขอย่างนี้คงดีกว่าที่ไม่ได้เลย แม้แต่รายได้ของชาติของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาซึ่งต้องมีส่วนเผื่อไว้สำหรับข้อบกพร่อง (Margin of Errors)

รายได้ของประชาชนในประเทศนั้นสำหรับรัฐบาลอยู่มาก ในการที่จะกำหนดนโยบายการคลัง เช่น ถ้ารายได้ของประชาชนดี รัฐบาลย่อมจะเก็บภาษีได้มากโดยไม่ค่อยถูกดำเนินคดี แต่ถ้ารายได้ของประชาชนต่ำ เช่น เป็นเพราะยางราคาตก คนไม่ค่อยมีงานทำ รัฐบาลก็ไม่ควรเก็บภาษีมากนัก อีกประการหนึ่ง ถ้าได้สำรวจโดยละเอียดก็จะทำให้ทราบว่าคนมีเงินมากคน ใ้รายได้ของประชาชนไปเท่าใด เช่น เบเนอิก เชนด คนชนกลางและชนตามเท่าไร ซึ่งทำให้สะดวกในการวางแผนนโยบายทางเศรษฐกิจ เช่น จะกำหนดการแบ่งปันทรัพย์สินไปอย่างไรจึงจะเหมาะสม ดังนั้น เป็นต้น

SUMMARY ESTIMATES OF THAILAND'S NATIONAL INCOME (Millions of Baht)

	2481	2491	2492	2493	2494	2495
1. Agriculture :						
a) Agriculture ^{1/}	327.0	8,388.9	10,577.7	11,695.9	12,671.3	11,486.8
b) Forestry	32.6	1,045.8	925.9	950.6	1,439.0	1,379.0
c) Fisheries	76.9	1,776.4	1,828.8	2,003.2	1,153.2	1,346.1
Total Agriculture	436.5	11,211.1	12,332.4	14,649.7	15,263.5	14,211.9
2. Mining & Quarrying	30.9	94.6	293.1	394.7	537.4	562.7
3. Manufacturing	94.9	1,706.5	2,544.7	3,238.8	3,160.7	3,341.2
4. Construction	—	—	49.9	162.9	456.4	889.5
5. Electricity and Water Supply	6.3	39.9	36.5	38.4	31.2	35.3
6. Commerce	257.6	3,046.8	3,286.9	3,865.3	3,756.1	4,506.0
7. Transportation and Communication	27.5	183.8	241.7	277.5	882.4	1,164.5
8. Government	47.2	615.2	846.2	1,058.5	783.7	1,319.6
9. Personal Services	49.7	1,494.3	1,491.5	1,790.5	1,783.7	1,975.3
10. Other Services	7.3	64.9	75.9	119.1		

	2481	2491	2492	2493	2494	2495
11. Banking & Finance						
Gross Geographical Product	957.9	18,457.0	22,198.8	25,595.4	27,544.0	29,147.0
Less: Depreciation	47.9	922.9	1,109.9	1,279.8	1,343.5	1,427.1
Net G.P. or D.N.I. at market Price	910.0	17,534.1	21,088.9	24,315.6	26,200.5	27,719.9
Less: Indirect Taxes	54.6	856.6	1,024.9	938.5	1,222.2	1,697.4
Net G.P. or D.N.I. at factor cost	855.4	16,677.5	20,064.0	23,377.1	24,978.3	26,022.5
Population (in millions)	14.755	17.666	17.937	18.313	18.836	19.192
Per Capita D.N.I. at market price (in Baht)	61.67	992.53	1,175.67	1,327.77	1,390.9	1,444.3
Per Capita D.N.I. at factor cost (in Baht)	57.97	944.05	1,118.58	1,276.53	1,326.1	1,355.9

หมายเหตุ 1 / รวมค่าสต็อก

ที่มา : Estimates of the Gross Geographical Product and Domestic National Income of Thailand, 1938/39, 1948-50 by Dr. Joseph S. Gould, 1951 - 2 by National Income Division

จากตาราง ๕.๗ นี้ เราจะเห็นว่ารายได้ถดถอยแต่ระดับคดตั้ง
ชนทุก ๆ ปี ถึงแม้ว่าจำนวนประชากรจะเพิ่มขึ้นเรื่อยก็ตาม แต่ถน
กึ่งไม่แน่นอนนัก เพราะค่าครองชีพ (Cost of Living) ก็สูงขึ้นทุก ๆ ปี
เช่นกัน

สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ รายได้ของชาติก็ถดถอยด้วย ๕๐ มาจาก
เกษตรกรรม และมาจากกิจการรวมเกือบร้อยละ ๔๐ ฉะนั้น จึงสมควร
ที่จะศึกษาให้ละเอียดถึงผลิตภัณฑ์ทางกิจการต่าง ๆ ที่สำคัญ

ในด้านกิจการ ชาวนาของเรายังยึดถือชาวเบนหนัก ในที่
ที่คนนามไม้ ชาวนาจองพยายามปลูกข้าวให้พอกินเสียก่อน ถ้ามี
เวลาพอจึงจะปลูกพืชอย่างอื่นต่อไป แต่การปลูกพืชอย่างอื่นนั้นขึ้นอยู่กับ
กับราคาที่จะขายได้ เมื่อชาวนาปลูกพืชชนิดใดชนิดหนึ่งจนมาก ถ้า
ความต้องการคงที่ ราคาจะตก จะทำให้ชาวนาพอใจไม่ปลูกพืชชนิด
อื่นอีกในบ่อต่อไป อนึ่ง ราคาที่จะขายได้นั้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการขน
ส่ง ถ้าการขนส่งสะดวก ตลาดก็จะกว้างขวางทำให้ได้ราคา ถ้า
การขนส่งไม่สะดวก เปิดองค์ค่าใช้จ่ายในการขนส่งมาก ราคาจะไม่
ฉะนั้น สรุปได้ว่า ความเจริญในด้านพืชอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ต้อง
อย่าง คือ ประการแรก ชาวนาจองต้องปลูกข้าวให้พอกินเสียก่อน และ
ประการหลัง ก็คือความสะดวกของการขนส่ง

พืชอื่น ๆ ทุ่มปลูกกันอยู่มาก

มะพร้าว มีปลูกมากในภาคใต้และภาคกลาง ได้แก่งจังหวัด

สุราษฎร์ธานี สงขลา นครศรีธรรมราช ชุมพร สัมพรสงคราม
มะพร้าวแห่งเคยมีความสำคัญในการเป็นสินค้าขาออก แต่ในปัจจุบัน
รัฐบาลยังห้ามการส่งมะพร้าวแห่งออกนอกประเทศ

ถั่ว มีปลูกมากในภาคเหนือ อีสาน และภาคกลาง ได้แก่ เชียงใหม่ แพร่ นครสวรรค์ นครราชสีมา ปราจีนบุรี พิษณุโลก ถั่วเหลืองและถั่วเขียว น่าจะเป็นสินค้าขายออกได้ดี แต่ติดขัดในด้านคมนาคมไม่สะดวกพอ

อ้อย มีปลูกอยู่ทุกภาค แต่แพร่หลายในภาคกลางที่จังหวัด นอกจากนคมทตาปาง อุดร อุดรพิสัย นครสวรรค์ ราชบุรี นอกจากใช้รับประทานแล้ว ใช้ทำน้ำตาลอ้อย น้ำตาลนนอกจากทำจากอ้อยแล้วยังทำได้จากพืชอีก ๒-๓ ชนิด ได้แก่ Beetroot, มะพร้าว, ตาล, Maple แต่อ้อยเป็นวัตถุดิบที่ถูกลงกว่าพืชชนิดอื่น ๆ อย่างไม่คิดต้นทุนการทำน้ำตาลของเราจึงด้อยและคุณภาพยังไม่ดีพอ จึงยังแข่งขันไม่ได้ในตลาดโลก

ข้าวโพด ปลูกมากในนครสวรรค์ สกตนคร นครราชสีมา กาฬสินธุ์ อุดรธานี สุ่มทปรการ สุราษฎร์ นอกจากใช้รับประทานแล้ว ยังใช้เป็นอาหารสัตว์โดยเฉพาะหมูได้ดี ฉะนั้น ถ้าเราจะส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ ก็จะต้องส่งเสริมการปลูกข้าวโพดคู่กันไป

ฝ้าย มีปลูกมากที่สุดที่ชัยภูมิ นครสวรรค์ อุดรพิสัย ตำบุงด้าปาง สกตนคร ฝ้ายของเราที่ปลูกกันยังไม่ดีอย่างดี แม้จะนำพันธุ์มาปลูกก็ยังไม่ได้ผลดี

ยาสูบ มีปลูกทุกภาค นอกจากภาคใต้ มีจังหวัดเชียงใหม่ ตำบุงด้าปาง สกตชัยภูมิ แพร่ หนองคาย นครราชสีมา กาญจนบุรี ยาสูบนั้นเป็นพืชที่อาศัยชนิดหนึ่ง และเป็นพืชที่ปลูกเพียงคนเดียวได้

พณรัฐไซเบินพณรัฐพณเมืองบาง เวอร์เจเนียบาง องค์การยาสูบซึ่งเป็นที่
ของรัฐบาลทำการผูกขาดการผลิตบุหรี่ Cigarettes แต่ผู้เดียว ทำขาย
ได้มาก แต่การผลิตบุหรี่ยังไม่ถึงกับให้ตั้งเป็นสินค้าขายออกได้

ตาราง ๕.๘
ปริมาณการผลิตพืชกรรมบางชนิด
(เมตริกตัน)

พ.ศ.	มะพร้าว	ข้าวโพด	อ้อย
๒๔๘๘	๒๖๖,๘๖๕	๘,๓๔๘	๓๓๕,๖๐๓
๒๔๘๙	๒๘๓,๕๕๓	๑๗,๒๓๘	๕๗๒,๖๘๘
๒๔๙๐	๒๘๐,๘๖๔	๑๗,๑๖๘	๖๑๗,๗๓๗
๒๔๙๑	๓๔๘,๓๓๔	๒๕,๗๓๖	๗๒๕,๘๔๘
๒๔๙๒	๕๗๘,๘๐๘	๒๖,๘๒๖	๘๓๘,๐๓๓
๒๔๙๓	๖๗๐,๕๗๓	๔๓,๖๘๘	๑,๒๘๐,๖๒๐
๒๔๙๔	๖๘๔,๓๒๖	๔๔,๗๘๓	๑,๔๗๖,๓๗๕
๒๔๙๖	๘๓๐,๒๕๖	๕๓,๓๒๐	๑,๘๓๘,๗๓๓

ที่มา: กรมสถิติกรรม

ปอ มีปลูกอยู่ทั่วไป นอกจากภาคใต้ มีความสำคัญในด้านใช้
ทอกระดอบ้าน แต่เดิมประเทศที่ปลูกปอมากที่สุด คือ ประเทศอินเดีย
และโรงงานทอกระดอบ้านก็อยู่ในอินเดีย ต่อมาเมื่ออินเดียแยกออก
เป็นสองส่วน ส่วนที่ปลูกปอมากที่สุดอยู่กับภาคีสถาน และส่วนที่
โรงงานทอกระดออยู่กับสหภาพอินเดีย และเนื่องจากสองประเทศนี้ไม่มี

สัมพันธ์ไมตรีที่ดี ภาคสถานพยายามตั้งโรงงานทอกระสอบบ้านของ
 คนชน และสภาพอันเคยก่อกบฏของคนเองชน ทำให้ราคากระสอบ
 บ้านในตลาดโลกตก ในเวลานั้นไทยเป็นประเทศที่ส่งชาวออกมากที่สุด
 รัฐบาลจึงพยายามที่จะตั้งโรงงานทอกระสอบชน และชักชวนให้ราษฎร
 ก่อตั้ง แต่ด้วยมีข้าวจาคักตก อย่างไรก็ดี ครัวบไตที่การตั้งชาว
 ออกนอกประเทศยังคงเป็นเอกลักษณ์ของรัฐบาลอยู่ การทอกระสอบบ้าน
 ของเรายังคงไม่กระทบกระเทือนมาก

ในด้านอุตสาหกรรมและเหมืองแร่ เมื่อพิจารณาจากตาราง
 ที่ ๕.๗ เราจะเห็นว่าบริการต่าง ๆ ที่พอจะนับว่ามีความสำคัญอยู่ก็มี

การเหมืองแร่และย่อยหิน (Mining & Quarrying) จะเห็น
 ว่าในระยะหลังสงคราม การทำเหมืองแร่ลดน้อยลง ทั้งนี้เพราะชาวต่าง
 ประเทศ โดยเฉพาะชาวออสเตรเลียและอังกฤษ เข้ามารับทำเหมืองน้อยลง

อุตสาหกรรม (Manufacturing) ในระยะหลังสงครามเพิ่ม
 จำนวนมากขึ้นทุกที ส่วนใหญ่ของอุตสาหกรรมเป็นการตั้งชาวและเดอ
 ไม้ อุตสาหกรรมของเราส่วนใหญ่ยังไม่พ้นไปจากข้าวและไม้

การก่อสร้าง (Construction) ในระยะต้น ๆ คิดรวมอยู่ในการ
 พาณิชยกรรม (Commerce) และแยกออกมากตั้งแต่ปี ๒๔๙๒ ซึ่งจะเห็นว่า
 ปริมาณกำลังเพิ่มขึ้นอย่างมาก

การไฟฟ้าและการประปา (Electricity & Water Supply)
 คัดเดชท์ที่แสดงอยู่ในระดับค่อนข้างคงที่

ราชการที่แต่งตั้งว่ากำลังเพิ่มจำนวนชนเรื่อย ๆ ก็ได้แก่การ
พาณิชย์ และ การคมนาคมขนส่ง (Transportation and Com-
munication)

สำหรับ กิจการของรัฐ (Government) จะเห็นว่าตัวเลขเพิ่ม
ขึ้นมากในระยะหนึ่ง ก็เพราะเนื่องจากรัฐบาลเห็นความสำคัญในการ
ครองชีพของข้าราชการ จึงได้เพิ่มเงินเดือนให้แก่ข้าราชการมากขึ้น

สำหรับราชการ Personal Services ยังไม่เข้าใจชัดแจ้งว่า
Dr. Gould ได้รวมอะไรบ้างเข้าไว้ด้วยกัน เพราะตัวเลขแสดงสูงกว่า
ตัวเลขในรายการ Government เสียอีก รายการนี้อาจรวม Services
ของตุลาการรายวันของรัฐบาลเข้าไว้ด้วยกันได้

จะเห็นว่าบริการต่างๆ ของเรามีความสำคัญอยู่น้อย ในบาง
ประเทศบริการของเรามีความสำคัญมาก เช่น ประเทศอังกฤษ ซึ่งมี
สินค้าเข้า มากมีปริมาณมากกว่าสินค้าออก แต่บางบทยังมีกำไรในการ
ค้าเข้าออก เนื่องจากเรามีบริการที่สำคัญๆ เช่น การเดินเรือ และการ
ประมงภายในประเทศ สวิตเซอร์แลนด์มีบริการที่สำคัญคืออุตสาหกรรม
กรรมท่องเที่ยว (Tourist trade) สำหรับประเทศไทย บริการเหล่านี้
ไม่ค่อยมี อย่างไรก็ดี มีอยู่ระยะหนึ่งที่รัฐบาลผูกขาด (Monopoly) การ
ส่งชาวออกนอก และได้บังคับให้การขนส่งชาวชนเรือกะลั่งงทำโดย
คนไทย จึงนับว่ายังมีบริการขนส่งนคราบทาที่ขงมีการผูกขาดนั้นด้วย
แต่มีบริการอีกอันหนึ่งที่ไทยเราน่าจะเพิ่มขนได้ คือ อุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว.

อุตสาหกรรมและพลังงาน

ตอนที่ ๑ : อุตสาหกรรม

ภาวะและสถานการณ์ของการอุตสาหกรรมในประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา คนทำงานประมาณร้อยละ ๘๕ ของคนงานทั้งหมดทำการเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร ผลิตภัณฑ์การเกษตรมีมูลค่าระหว่างร้อยละ ๕๐-๖๐ ของรายได้ของชาติ ส่วนอุตสาหกรรมมีคนทำงานอยู่ประมาณร้อยละ ๒ ของจำนวนคนงานทั้งหมด แต่ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีมูลค่าประมาณร้อยละ ๓๓^(๑) ของรายได้ของชาติ ถ้ามองจากแง่ผลิตภัณ์มวลรวม (Productivity) ของคน จะเห็นว่าในด้านอุตสาหกรรมสูงกว่าด้านเกษตรกรรม ทั้งนี้เพราะอุตสาหกรรมใช้ทุน เครื่องจักร และความรู้ในทางเทคนิคเข้าช่วยมากกว่าด้านเกษตรกรรม

อุตสาหกรรมในประเทศไทยส่วนมากเป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อม และมีจำนวนไม่น้อยที่ทำงานตามบ้าน คนงานที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเฉลี่ยแล้วมีไม่เกินแห่งละ ๒๕ คน และไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมประเภทไหนที่เฉลี่ยแล้วจะมีคนงานประจำแต่ละโรงงานเกิน ๓๐๐ คน (ยกเว้นโรงงานรถไฟและโรงงานยาสูบ) โรงตั้งข้าวเฉลี่ยแล้วมีคนงานโรงละ ๓๐ คน อุตสาหกรรมที่ทำตามบ้านก็คือ

(๑) ตารางที่ ๑ ตัวเลขกะประมาณเบื้องต้น ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดในภาคพื้น อาณาจักรและรายได้ของชาติ ๒๔๕๕-๖, สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทย ๒๔๕๖, สถานเศรษฐกิจแห่งชาติ

ตาราง ๖.๑

จำนวนของห้างร้านหรือโรงงานและโรงเรียนในอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ และเปอร์เซ็นต์ของจำนวนโรงงานที่อยู่ในหรือรอบ ๆ กรุงเทพฯ

ชนิดโรงงาน	จำนวนโรงงาน หรือห้างร้าน		จำนวนคนงาน		เปอร์เซ็นต์ของ โรงงานอยู่ใน และรอบ ๆ กรุงเทพฯ	
	แห่ง	ชาย	หญิง	เด็ก	เดี่ย	รวม

๑. อุตสาหกรรมกระดาษและ

ผลิตภัณฑ์จากกระดาษ ๔๘๖ ๕๐๗ ๖๘๐ ๗๐ ๓,๒๖๗ ๒๒.๕

๒. โรงพิมพ์และเครื่องพิมพ์

๒๘๘ ๓,๐๖๖ ๗๐๘ ๓๓๕ ๓,๘๘๘ ๗๓.๕

๓. เคมีภัณฑ์

๓๓๖ ๒,๓๓๓ ๒,๘๖๒ ๓๓๕ ๕,๓๐๘ ๘๗.๕

๔. เครื่องจักรและอุปกรณ์

๔๔๗ ๒,๓๘๕ ๘๒ ๒๔๖ ๒,๕๓๓ ๕๗.๕

เครื่องมือ

๗๓.๕

๕๕๕
 แผนรายนามของ
 หน่วยงานอยู่ใน

ชนิดโรงงาน	จำนวนโรงงาน		จำนวนคนงาน		รวม	คนงาน	ค่างาน	และรวม ๆ
	หรือห้างร้าน	แห่ง	ชาย	หญิง				

๕. เครื่องดื่มค่าง ๆ	๑๗๘	๓,๐๒๓	๕๗๒	๖๔	๓,๖๕๙	๒๐.๖	๔๔.๐	
๖. การทำเครื่องแต่งกาย	๒,๑๕๐	๒,๕๗๓	๓,๐๐๓	๔๓๕	๖,๐๑๑	๒.๘	๖๗.๕	
๗. อุตสาหกรรมอาหาร	๗,๔๑๙	๓๕,๓๕๖	๑๑,๔๐๒	๒,๗๖๕	๔๖,๕๒๓	๖.๓	๘๘.๕	๒๐
๘. ก๊าซไฟฟ้าและการ จัดหม้อไฟฟ้า	๘๖	๔๓๒	๖๙	๕๗	๕๓๘	๖.๓	๗๔.๐	
๙. ทอผ้า ยอมผ้า และทำ กระดาษ	๒,๙๐๓	๑,๙๕๐	๙,๔๑๔	๑,๐๘๗	๑๒,๔๙๑	๔.๓	๒๒.๐	
๑๐. นามนและไซมัม	๑๐๙	๔๖๕	๔๕	๒๗	๕๓๗	๔.๙	๗๐.๐	
๑๑. อุตสาหกรรมและโลหะการ	๓๗๒	๒,๑๓๐	๒๖๗	๒๖๗	๒,๖๒๗	๗.๑	๕๙.๐	
๑๒. ไม่และผลิตภัณฑ์จากไม้	๑,๙๙๐	๑๒,๒๐๖	๑,๑๐๒	๓๐๑	๑๒,๖๐๙	๖.๙	๑.๐	

เปอร์เซ็นต์ของ

โดย

จำนวนโรงงาน
หรือห้างร้าน

จำนวนคนงาน

โดย
คนงาน
แห่งละ

รวม
คนงาน

ชาย
หญิง
เด็ก

จำนวนคนงาน
ทั้งหมด

ชนิดโรงงาน

๓๓. ยางและผลิตภัณฑ์

จากยาง	๕,๘๓๒	๓๐,๕๕๖	๓,๓๗๓	๖๘๐	๑๔,๔๓๗	๒.๕	๑๔.๕
๓๔. ยาดับ	๕๒๓	๔,๔๖๒	๕,๕๓๓	๑,๖๗๓	๑๓,๖๕๐	๒๒.๔	๕๓.๕
๓๕. ผลิตภัณฑ์จากกัญชงใยหยาบ	๑,๔๓๐	๔,๘๘๑	๒,๖๓๕	๖๗๓	๘,๓๐๗	๕.๘	๘๓.๐
๓๖. ผลิตภัณฑ์จากกัญชงใยละเอียด	๘๗๘	๒,๖๓๓	๕๓๓	๒๓๒	๓,๓๗๖	๓.๘	๑๒.๐
๓๗. หมงตัดและผลิตภัณฑ์							

๓๘. หมงตัด

จากหมงตัด	๕๕๔	๑๓,๖๖๕	๒๗๖	๓๖	๑,๘๘๗	๓.๖	๗๘.๐
๓๘. อุตสาหกรรมอื่น ๆ	๑,๓๓๓	๔,๗๓๐	๖๓๔	๓๘๔	๕,๗๖๑	๕.๓	๑๒.๐
รวมทั้งหมด	๒๗,๐๘๓	๘๒,๘๔๐	๘,๒๓๘	๑,๒๓๘	๑๔๔,๓๘๑	๕.๓	๕๒.๐

ที่มา: สถิติของวัตถุประสงค์และภาวะอุตสาหกรรมของไทย พ.ศ. ๒๔๘๒ ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.

ประเภทโรงงานต่าง ๆ ไปทำที่บ้านคน ถ้าหากจะเปรียบเทียบขนาดของการอุตสาหกรรมโดยจำนวนคนงานแล้ว อุตสาหกรรมยาสูบเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่สุด (Largest Scale) และอุตสาหกรรมยางมีขนาดเล็กที่สุด

คนงานหญิงมีจำนวนประมาณร้อยละ ๓๐ ของคนงานอุตสาหกรรมทั้งหมด แต่ก็มีจำนวนมากกว่าคนงานชายในอุตสาหกรรมกระดาษ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักร และในอุตสาหกรรมโลหะการ ในอุตสาหกรรมจำพวกคนงานที่เบ็ดเตล็ดก็ยังมีมากกว่าหญิง เพราะค่าจ้างแรงงานถูก จำนวนคนงานเด็กมีประมาณร้อยละ ๖.๕ ของคนงานอุตสาหกรรมทั้งหมด

ตาราง ๖.๒

ขนาดและเงินทุนของโรงงานบางชนิดที่สำคัญของเอกชน
(พ.ศ. ๒๔๕๕)

ชนิดของโรงงาน	ขนาดเล็กและกลาง	เงินทุน	ขนาดใหญ่	เงินทุน	รวมทุนทั้งหมด
	มีคนงาน ๑-๕๐ คน จำนวน	(ล้านบาท)	๕๐-๑๐๐ คน จำนวน	(ล้านบาท)	
โรงสี	๑,๔๕๖	๓๑๗	๒๔	๗๒	๓๕๕
โรงเกลือ	๒๕๐	๘๘	๔๐	๒๖	๑๑๔
โรงงานซัง	๑๘๔	๑๒๖	๑	๑.๕	๑๒๗.๕
โรงทำไม้ขีดไฟ	—	—	๗	๒๘.๕	๒๘.๕
โรงพิมพ์	๑๕๖	๒๓	๕	๖	๒๙
โรงซ่อมและต่อเรือ	๘๔	๔๖	๖	๒๘	๗๔
ตู้เครื่องยนต์เครื่องหลัก	๔๔๖	๒๖	๕	๗	๓๓
โรงทำแป้ง	๕๔๔	๖๕	—	—	๖๕
โรงทำน้ำตาล	๒๔	๑๑	๓	๔	๑๕

ทุนทรัพย์ (Investment) ในการอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของเอกชนมีมูลค่าทั้งหมด ๑,๐๔๑

ตาราง ๖ ๓

โรงงานประเภทที่มีคนงานร่วมทำทั้งหมดมากกว่า ๕,๐๐๐ คน
(พ.ศ. ๒๔๕๕)

ชนิดของโรงงาน	จำนวนโรงงาน	คนงาน
โรงสี	๓,๕๒๐	๒๕,๐๖๐
โรงเตี๊ยม	๓๓๐	๒๗,๙๓๐
โรงทอผ้า	๓๖๘	๓๓,๕๖๐
โรงทำสินค้ากระเบื้องและเครื่องเคลือบ	๔๘	๗,๖๗๔
โรงพิมพ์	๒๐๕	๖,๖๘๖
โรงไม้แปรรูป	๕๕๕	๗,๕๐๐

ที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

ในประเทศอุตสาหกรรมต่างๆ บัจจุบันจะทำให้เจ้าของโรงงานกำหนดว่าจะตั้งโรงงาน ณ ที่ใด มอยู่หลายประการ คือ ตลาด วัตถุดิบ คนงาน ดินฟ้าอากาศ แต่ในประเทศไทยที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นอยู่กับวัตถุดิบและการคมนาคมเป็นส่วนใหญ่ เช่น โรงงานกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ต้องใช้เยื่อไม้ทำกระดาษ ฉะนั้น โรงงานจึงไปตั้งอยู่ในที่ที่มีเยื่อไม้มาก เช่น ที่เชียงใหม่ และกาญจนบุรี แต่ตรงกันข้าม อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการป่าไม้มากกว่าร้อยละ ๖๐ ไม่อยู่ในป่าใกล้กับวัตถุดิบ โรงเตี๊ยมจำนวนมากตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพฯ เพราะเหตุว่าการที่จะต้องขู่งมาตามด่าน่าง่ายกว่าการนำไม้ที่เตี๊ยมแล้วมาโดย

ทางรถไฟ รถยนต์ หรือเรือยนต์ และกรุงเทพฯ ก็เป็นเมืองท่าตั้งไม่
 ออกไปจำหน่ายต่างประเทศด้วย สำหรับอุตสาหกรรมอาหาร โรงงาน
 ส่วนมากอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ เพราะวัตถุดิบประเภทอาหารมักจะเสีย
 ง่าย ถ้าจะต้องขนส่งเป็นระยะทางไกลจากแหล่งวัตถุดิบไปยังโรงงาน
 สำหรับอุตสาหกรรม โรงสีข้าวมีเพียงร้อยละ ๕ ในบริเวณกรุงเทพฯ
 สำหรับอุตสาหกรรมน้ำมันและยางพารา โรงงานส่วนมากอยู่ในภาคใต้
 เพราะใกล้แหล่งวัตถุดิบ คือมะพร้าวและยาง

อย่างไรก็ดี แม้วางวัตถุดิบจะเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะตัดสินใจ
 กำหนดที่ตั้งโรงงานก็ตาม แต่โรงงานส่วนมากยังคงตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ
 หรือบริเวณใกล้กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นตลาดการค้าสำคัญ โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งโรงงานขนาดใหญ่

ส่วนของรัฐบาลในการประกอบอุตสาหกรรม

มีผู้เชื่อกันว่าประชาชนชาวไทยไม่มีความสามารถในการประกอบ
 การอุตสาหกรรม และเอกชนมักไม่กล้าทำกิจการอุตสาหกรรมโดยอ้าง
 เหตุว่าไม่มีความรู้ ไม่มีความสามารถ ขาดกาดังทรัพย์สิน รัฐบาลพยายาม
 ที่จะทำให้ประเทศเจริญโดยถือประเทศญี่ปุ่นเป็นตัวอย่าง ประเทศญี่ปุ่น
 ก่อนจะเจริญทางอุตสาหกรรม รัฐบาลได้ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ
 ก่อน เมื่ออุตสาหกรรมเหล่านี้เจริญดีแล้วก็โอนขายกิจการให้แก่
 เอกชนรับไปทำต่อไป ส่วนมากของเอกชนที่มารับช่วงก็เป็นพวกเศรษฐี
 ในเครือการค้าของญี่ปุ่นนั่นเอง รัฐบาลไทยก็คิดว่าการทำงานแบบนี้จะได้ผล
 จึงพยายามตั้งโรงงานต่างๆ ขึ้นเอง

ในขณะที่รัฐบาลมีโรงงานที่ผลิตน้ำตาลทรายขาวอยู่ ๒ แห่ง คือ
 ทดป่าปาง และอุตสาหกรรมดี และบริษัทตั้งเด็ริมเค็รชฐกิจแห่งชาติ ซึ่ง
 รัฐบาลสนับสนุนอยู่ กำลังสร้างโรงงานน้ำตาลทรายขาวอยู่อีก ๑ แห่ง
 ที่จังหวัดชดบุรี นอกจากนี้รัฐบาลยังมีโรงงานน้ำตาลทรายแดงอยู่อีก
 ๒ โรง โรงงานเหล่านี้ล้วนแต่อยู่ใกล้ไร่อ้อยท้องถิ่น และเปิดทำงาน
 แต่เฉพาะหน้าแดงทมอ้อยมาหีบได้เท่านั้น

นอกจากนี้รัฐบาลยังมีโรงงานสุรา ๑๖ แห่ง (รวมทั้งโรงงาน
 กัดนแอดกอยฮอด ที่จังหวัดอยุธยาด้วย) ซึ่งอยู่ใกล้ตลาดและแหล่ง
 วัตถุประสงค์ โรงงานกระดาษ ๒ โรง ที่ลำแม่น้ำและกาญจนบุรี โรงงาน
 กระดาษบ่มาน โรงงานเนื้อสัตว์ โรงทอผ้า โรงทำสารส้ม โรงงาน
 ฟอกหนัง โรงงานทำไฟ โรงงานทำไม้ขีดไฟ และโรงงานยาสูบ ซึ่ง
 ผูกขาดในการผลิตและจำหน่ายบุหรี่และยาสูบ

การดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมของรัฐบาลเท่าที่ดำเนิน
 มาแล้ว ยังไม่ปรากฏว่าได้ผลตามที่คาดหมาย ทั้งนี้เพราะเหตุผลหลาย
 ประการ ประการสำคัญคือ เรื่องยังใช้คนไม่เหมาะกับงาน ผู้จัดการ
 โรงงานต้องเป็นผู้มีความรู้ในทางการค้า มีความรู้เกี่ยวกับตลาด มี
 ความสามารถในการจัดการ แม้จะใช้วิศวกรเข้ามาจัดการก็ย่อมไม่ได้
 ผล การจ้างคนโดยไม่คำนึงถึงคุณวุฒิ ความสามารถ อาจทำให้มี
 การจ้างแรงงานไว้เกินความต้องการ ทำให้ค่าใช้จ่ายสูง และถ้าโรงงาน
 อุตสาหกรรมดำเนินงานแบบราชการ (red tape) งานก็ล่าช้า ไม่
 เจริญรวดเร็วเท่าเอกชน การซื้อของโดยผู้ไม่ฉันทัดและไม่พิถีพิถัน ก็ทำ
 ให้ได้ของแพง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาขายสูง และเมื่อประกอบ

กับความรู้ทางช่างไม่เพียงพอ ผลผลิตของไทยก็ย่อมแข่งขันกับของ
ต่างประเทศได้ยากมาก จึงเป็นที่น่าสงสัยว่า การพยายามจะให้
ประเทศของเราเจริญในทางอุตสาหกรรมตามแบบญี่ปุ่นเป็นการดำเนิน
ไปในทางที่ไม่ดีจะได้ผล ถ้ารัฐบาลชักนำให้เอกชนทำโดยวิธีช่วยจัดหา
ทุนแรงงานที่ต่องการ และดำเนินนโยบายการค้ากับต่างประเทศให้ตั้งเสรี
สอดคล้องกันไป หรือปรับปรุงการจัดการในโรงงานให้ถูกหลักการค้า
และอุตสาหกรรม ก็อาจได้ผลกว่า

ตอนที่ ๒ : การพลังงาน

การพลังงานเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก เพราะเหตุว่า
อุตสาหกรรมทุกแห่งต้องใช้กำลัง จะเป็นไฟฟ้า ไอน้ำ ความร้อน
จากหินหรือถ่านก็ตาม แต่ความได้ค่ากำลังไฟฟ้าและเชื้อเพลิงยังแพงอยู่
ค่าใช้จ่ายในอุตสาหกรรมส่วนหนึ่งเกิดของตั้งเบนธรรมชาติ เช่น ทกวน
ไฟฟ้าในกรุงเทพฯ ขายชนิดละ ๖๕ สต. และถ้าใช้เกิน ๕๐ ชนิดขึ้นไป
ก็คิดชนิดละ ๓.๐๐ บาท ถ้าหากค่าไฟฟ้าถูกเท่ากับในต่างประเทศ คือ
ราวชนิดละ ๒๐-๒๕ สต. ก็อาจตัดรายจ่ายในการอุตสาหกรรมส่วนหนึ่ง
ลงได้ราว ๓ ใน ๓ ในต่างประเทศอัตราค่าไฟฟ้ามี ๒ อัตรา คือ
อัตราหนึ่งเก็บจากกำลังไฟฟ้าที่ใช้เพื่อความสว่าง (Light) อีกอัตรา
หนึ่งเก็บจากกำลังไฟฟ้าที่ใช้เพื่อพลังงาน (Power) อัตราเก็บถูกกว่า
อัตราแรกตงครึ่งค่อน เพราะถือว่าการสร้างกำลังไฟฟ้าไม่ว่าจะเป็น
ลักษณะใด จะเป็นไอน้ำหรือน้ำตก ถ้าหากสร้างได้มาก จำหน่าย
ได้มาก ต้นทุนเฉลี่ยก็น้อยลง หรืออีกนัยหนึ่งเรียกจากกิจการไฟฟ้า

Economy of Large Scale Production มาก ในต่างจังหวัดราคาไฟฟ้า
 คือ ๑ ยูนิต ยิ่งแพงมากกว่าในกรุงเทพฯ ๑ ยูนิตหนึ่งราว ๒-๓ บาท เพราะ
 เครื่องทำไฟฟ้าเป็นเครื่องขนาดเล็ก ต้นทุนในการทำไฟฟ้าก็สูง ยิ่ง
 ด้ถ่านที่ที่ใช้เครื่องทำไฟฟ้าของตนเอง ค่าใช้จ่ายในการทำไฟฟ้าคือ
 ๓ ยูนิตก็สูงยิ่งกว่าอีก

การไฟฟ้าในกรุงเทพฯ และธนบุรี เมื่อก่อนสงครามโลกครั้งที่
 ๑ ต้อง มีบริษัทไฟฟ้าซึ่งมีทุนของไทยและต่างประเทศรวมกันอยู่บริษัท
 หนึ่งทอดเดียว และ โรงไฟฟ้าสามเส้นของรัฐบาดอีกแห่งหนึ่ง ก่อตั้ง
 ผลิตได้รวมกันราว ๒๖,๐๐๐ กิโลวัตต์ เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่
 ๒ โรงไฟฟ้าทั้งสอง โรงถูกระเบิดเสียหาย ทำให้เสียกำลังการผลิตเป็น
 อันมาก

ตาราง ๖.๔

จำนวนโรงไฟฟ้าและกำลังกิโลวัตต์ พ.ศ. ๒๔๗๘ ถึง ๒๔๘๓

พ.ศ.	จำนวนโรงไฟฟ้า			กำลังกิโลวัตต์		
	รวม	ในพระนคร และธนบุรี	ในต่าง จังหวัด	รวม	ในพระนคร และธนบุรี	ในต่าง จังหวัด
๒๔๗๘-๗๙	๓๑	๒	๒๙	๓๐,๒๖๐	๒๖,๐๐๐	๔,๒๖๐
๒๔๗๙-๘๐	๕๓	๒	๕๑	๓๒,๕๒๔	๒๖,๐๐๐	๖,๕๒๔
๒๔๘๐-๘๑	๕๓	๑	๕๒	๒๘,๕๔๘	๒๒,๐๐๐	๖,๕๔๘
๒๔๘๑	๕๕	๑	๕๔	๒๘,๖๔๘	๒๒,๐๐๐	๖,๖๔๘
๒๔๘๒	๗๐	๒	๖๘	๓๒,๓๓๔	๒๕,๐๐๐	๗,๓๓๔
๒๔๘๓	๗๐	๒	๖๘	๓๒,๓๓๔	๒๕,๐๐๐	๗,๓๓๔

ที่มา : สภาเศรษฐกิจแห่งชาติ

เมื่อต้นสงครามโลกครั้งที่สอง กำลังไฟฟ้าในกรุงเทพฯ และ
 นครบุรี ผลิตได้ไม่ถึง ๒๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ ซึ่งในขณะเดียวกันความ
 ต้องการกำลังไฟฟ้างอกมาก ในปี ๒๔๘๓ โรงไฟฟ้ากรุงเทพ ฯ และ
 นครบุรี ผลิตกำลังไฟฟ้าได้ ๒๕,๐๐๐ กิโลวัตต์ แต่ความต้องการทั้งหมด
 ถึง ๕๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ ใน ๒-๓ ปีต่อมา รัฐบาลได้เพิ่มกำลังไฟฟ้า
 ขึ้นเป็นอันมาก เวลานกผลิตได้ราว ๓๐,๐๐๐-๕๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ ทั้งนี้
 ได้ใช้เครื่องดีเซล โดยความร่วมมือขององค์การบริหารวิเทศกิจของ
 อเมริกาด้วย แต่ความต้องการคงจะทวีตามขึ้นไปด้วย สหรัฐอเมริกา
 ได้จัดการส่งเครื่องดีเซลมาให้ เช่น ทจตตงและทำการเดินเครื่องแถวที่
 ส่วนตอนพื้น เบนตัน ส่วนในต่างจังหวัด แม้ว่าบางจังหวัดจะมีการไฟฟ้า
 เพียงพอ แต่ส่วนมากยังไม่พียงต้องการเพิ่มอีกมาก และในกรุงเทพฯ
 เครื่องทมิไซกเกา โดยเฉพาะหมอนา ประกอบกับสายจำหน่ายไฟฟ้
 ขาด จึงทำให้กำลังผลิตต่ำกว่าที่ควรจะได้ไปด้วย

การผลิตกำลังไฟฟ้าอาจทำได้เป็น ๓ อย่างใหญ่ ๆ คือ

๑. Thermal Plant คือ เอนาตามเบนไฮมาหมน Generator
 แบบนตองไซเซอเพดง อาจจะเป็นพนหรือแกตบ หรือถ่านหิน Lignite
 ทกำลังเรมไซอยกได้
๒. เครื่องดีเซล ใช้กำลังนามนหมนเครื่อง Generator
๓. กำลังน้ำตก ใช้กระแต้นามนหมนเครื่อง Generator (Hydro-
 Electric) ในชนแรกรัฐบาลจะให้หมการทำไฟฟ้าแบบนทเชอน
 เจ้าพระยาที่ชยนาท ซึ่งมกำลังประมาณ ๓๒,๐๐๐-๒๕,๐๐๐ กิโลวัตต์
 ต่อมาได้เกิดมความคดนไป เพราะเห็นว่าโครงการนาคกษนย์ แม่นาบาง
 ทจังหวัดตก ซึ่งดำรวจแหวคาควาคาดำเรจจะมกำลังถึง ๕๕๐,๐๐๐

กิโด้ดัด ซึ่งสามารถดึงเข้ามาใช้ในกรุงเทพฯ - ชนบุรี และจังหวัด
ในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานรวม ๕๐ จังหวัด

นอกนอยงมเขื่อนอื่น ๆ ทั่วประเทศสนใจและกำลังสำรวจเพื่อใช้ทำ
กาดังไฟฟ้า คือ

- เขื่อนอุบลวง บนแม่น้ำน่าน จังหวัดอุตรดิตถ์ อาจจะ
มีกาดังราว ๑๒๐,๐๐๐ กิโด้ดัด
- เขื่อนกิด บนแม่น้ำแวง จังหวัดเชียงใหม่ อาจจะมีกาดัง
ราว ๓๐,๐๐๐ กิโด้ดัด
- เขื่อนวังสีห์ บนแม่น้ำบาง จังหวัดเชียงใหม่ อาจจะมี
กาดังราว ๑๐๐,๐๐๐ กิโด้ดัด
- เขื่อนแก่งเรือ บนแควใหญ่ แม่น้ำแม่กตอง จังหวัด
กาญจนบุรี อาจจะมีกาดังราว ๒๕,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ กิโด้ดัด
- และเขื่อนในภาคใต้อีกหกแห่ง ซึ่งอาจให้กาดังได้ทั้งสิ้น
๘,๗๐๐ กิโด้ดัด

นอกจากนอยงมเขื่อนเขื่อนอย่างอื่น คือ ถ่านหิน แตะพบในประเทศ
ไทยเป็นถ่านหินซึ่งไปใช้ในการถลุงเหล็กไม่ได้ดี ถ่านหินมีทางเหนือ-
ด้าปาง แม่เมาะ ทางใต้ - กระบี่ สุราษฎร์ธานี และตรัง ขณะ
กำลังสำรวจอยู่

ถัดจากถ่านหินก็คือถ่านหินบโตรเดียม เมื่อเร็ว ๆ นี้พบที่
นอยงมมาก แต่ยังไม่ทราบแน่ นอกหนนมหแม่ลือด

สรุปแล้ว อดุด้าหกรรมของไทยยังไม่เจริญอยู่ในชนประกอบรูป
ไหนชน อดุด้าหกรรมใหญ่ยังทำไม่ได้ อดุดัรรคหต้าคณ คือ เรืองทุน
และแรงงานชนเหมาะสมที่จะใช้ในการจัดการ และทางข้าง

ด้านพลังงานกึ่งขาดแคลน พกไม่พอ ไฟฟ้าก็ไม่พอ ขณะนี้กำลังพยายามเพิ่มพลังงาน โดยเฉพาะเขื่อนยมนี่ ซึ่งนอกจากจะให้พลังงาน ยังช่วยตั้งเสริมการอุตสาหกรรมในภาคนี้ สามารถป้องกันเหตุน้ำท่วม ๓,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ในจังหวัดตากและกำแพงเพชรให้พ้นจากน้ำท่วม ช่วยการชลประทาน ช่วยให้ระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาคงที่ตลอดปี ช่วยให้การเดินทางเรือและขนส่งในแม่น้ำบางและเจ้าพระยาส่งสะดวก ช่วยให้รถไฟบางส่วนเดินด้วยไฟฟ้า ช่วยรักษาป่าไม้ที่สำคัญ ทำให้ราคาพลังงานถูกลง เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมอย่างดี

ตาราง ๖.๕

ปริมาณการผลิตของอุตสาหกรรมที่สำคัญบางชนิด

(เมตริกตัน)

พ.ศ.	ปูนซีเมนต์	ถั่ว	ยาสูบ	น้ำตาลทรายขาว	กระดาษ
๒๔๙๐	๕๙,๔๐๕	๓,๕๓๖	๒๐๗๔	๒๕๐๖	๙๓๓
๒๔๙๑	๘๓,๐๘๓	๕,๗๙๐	๓๒๓๘	๖๘๙๕	๑๑๓๙
๒๔๙๒	๑๒๗,๘๒๐	๗,๘๕๒	๔๔๒๗	๘๐๖๙	๑๔๒๕
๒๔๙๓	๑๖๕,๓๒๙	๘,๔๙๕	๕๐๙๐	๘๑๕๖	๑๓๖๙
๒๔๙๔	๒๒๘,๖๗๖	๘,๒๒๙	๖๙๗๖	๘๐๓๗	๑๖๓๙
๒๔๙๕	๒๔๗,๔๐๑	๑๐,๐๐๘	๗๗๔๓	๑๓,๓๕๘	๒๐๒๘
๒๔๙๖	๒๘๘,๐๘๔	๑๐,๒๐๕ ^{ก)}	๗๑๓๒	๑๓,๒๕๓	๒๙๓๓

ก/ ตัวเลขประมาณเบื้องต้น

ที่มา : Bulletin of Statistics Vol. III, No. 7-9 Jul.-Sept. 2497 (1954)

ของสภาคณะรัฐกิจแห่งชาติ

บทที่ ๗

การคมนาคม

การคมนาคมในประเทศไทยแบ่งแยกออกเป็น ๓ ทาง คือ

การคมนาคมทางบก	ได้แก่รถไฟ ทางถนน
การคมนาคมทางน้ำ	ได้แก่เรือตามแม่น้ำลำคลอง และเรือเดินสมุทร
การคมนาคมทางอากาศ	ได้แก่เครื่องบิน

ประชาชนที่ทำงานเกี่ยวกับการขนส่ง จากการสำรวจจำมะโนกรวิ
ป ๒๕๑๐ มีจำนวน ๖๕,๑๖๐ คน คิดได้ประมาณร้อยละ ๐.๗ ของคน
ทำงานทั้งหมด บริการทั้งหมดมีมูลค่าคิดเป็นเงิน ๓๑๖๕.๕ ล้านบาท
หรือประมาณร้อยละ ๔.๐๐ ของรายได้ของประชาชาติทั้งหมดในปี
พ.ศ. ๒๕๑๕

ลักษณะของการคมนาคม

ก. แม่น้ำลำคลอง

ประเทศไทยในสมัยเดิมใช้แม่น้ำลำคลองเป็นสำคัญในการคมนาคม
ตลอดมา จนเมื่อสร้างกรุงเทพฯ แล้วก็ยกอาศัยแม่น้ำอยู่ จะสังเกต
ได้ว่าบ้านลำนอกมากอวยรวมแม่น้ำ การขนส่งทางน้ำช้ากว่าทางบก แต่
เหมาะสำหรับสินค้าหนักๆ เช่น ข้าว, ซุง ซึ่งไม่ต้องยกหรือรับตั้งนัก การ
ขนส่งทางน้ำประ โยชน์อภัยมาก เฉพาะอย่างยิ่งในการจราจรระยะ
ไกลๆ อุปสรรคก็มีอยู่มาก คือ ในแม่น้ำบางแห่งคนเข็นเรือใหญ่เดินได้
เพียงบางฤดู หากได้ลมการขุดลอกบางและได้ลมการตั้งเขื่อนรักษาระดับ
น้ำ เช่นที่กาดงทวายทขยนาทและที่จะทำทขยนี้ ก็อาจจะช่วยเศรษฐกิจ
ได้มาก

ข. รถไฟ

การคมนาคมทางบกเดิมอาศัยเกวียนเป็นส่วนใหญ่ มาในสมัย
 รัชกาลที่ ๕ ได้มีการวางทางรถไฟครั้งแรก ได้เงินจากต่างประเทศ
 มาทำ เป็นหน่วยราชการเรียกว่ากรมรถไฟหลวง เมื่อเร็ว ๆ นี้แยกจาก
 กระทรวงคมนาคมมาเป็นองค์การรถไฟอิสระ เรียกว่า "การรถไฟแห่ง
 ประเทศไทย" การสร้างรถไฟของไทยต้องหยุดชะงักเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๓
 ซึ่งเบนบทเศรษฐกิจตกต่ำ จนถึงบหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เรา
 ยังมีทางรถไฟเพียง ๓,๓๐๐ กิโลเมตรเท่านั้น ทางด่วนมากเป็นทาง
 เดียว รถด่วนกันไม่ได้ ต้องรอหยุดกันที่สถานี บางประเทศมีรางคู่
 จดระดวกมาก เราแผนการจะทำการลงทุนโดยอาศัยเงินกู้จากธนาคาร
 โดก มาสร้างทางใหม่ ซ่อรถไฟใหม่ และได้เริ่มด้วยการปรับปรุงโรง
 งานหมักกระถังซึ่งถกระเบิดทำตายเสียหาย และรถอีกหลายคันถ้าได้สร้าง
 ขึ้นให้ดกยงจะใช้งานไปได้ชุกนาน และอีกประการหนึ่ง การก่อสร้างการ
 เติมนรถต้องให้ระดวก จะได้ทราบว่าจะต้องมีการระดวกอะไรบ้าง รถไฟ
 มีประโยชน์แก่การขนตั้งสินค้าหนัก ๆ ปริมาณมาก (Bulky Goods)
 ในต่างประเทศรถไฟมักขาดทุน เพราะมีรถยนต์ และถนน แข่งขัน
 รถไฟต้องมีทางถาวร และ Overhead Cost ก็สูง ส่วนรถยนต์มีถนนที่
 รัฐบาลสร้างให้ออกประการหนึ่ง รถยนต์เร็วกว่า ไม่ได้ถึงที่โดยไม่ต้อง
 ถ้ายรถ ถ้าเป็นสินค้าที่หนาหนักน้อย มีคามาก ทางรถยนต์ระดวกกว่า
 ด่วนประเทศไทยเรายังไม่มีการเปรียบเทียบระหว่างค่าโดยสารรถไฟกับ
 รถยนต์ เพราะค่าโดยสารรถไฟย่อมเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมือง แต่
 รถไฟควรจะอยู่ในภาวะที่เดียงตัวเองได้ เมื่อไม่นานมานี้จึงมีการ
 ปรับปรุงเพิ่มอัตราค่าโดยสารรถไฟอีก แต่อย่างไรก็ดี กิจกรรมรถไฟ
 ไทยของเราจะคงปรับปรุงชุกมาก

ตาราง ๗.๑
ทางรถไฟ

พ.ศ.	ทางรถไฟ กม.	รถจักร คัน	รถโดยสาร คัน	รถบรรทุก คัน
๒๔๘๓	๓๓๐๐	๒๐๐	๓๒๒	๓๘๓๓
๒๔๘๓	๓๒๓๓	๓๓๘	๔๕๓	๕๓๘๓
๒๔๘๔	๓๒๗๒	๔๓๘	๖๐๐	๖๓๓๕
๒๔๘๕	๓๓๓๓	๔๕๖	๕๘๓	๖๓๖๘
๒๔๘๖	๓๓๓๓	๔๓๓	๖๓๖	๖๔๒๓
๒๔๘๗ ^๑	๓๓๓๓	๓๗๔	๕๘๓	๖๒๒๓

๑ ตัวเลขปลายเดือนกันยายน ๒๔๘๗

ที่มา : p. 188 Economic Survey for Asia and the Far East 1954.

ตาราง ๗.๒

ปริมาณการขนส่งทางรถไฟของประเทศไทย

พ.ศ.	ด้านคนกิโลเมตร	ด้านตันกิโลเมตร
๒๔๘๓	๒๘๘	๔๕๖
๒๔๘๐	๓๓๐๘	๓๐๐
๒๔๘๔	๑๘๒๔	๕๔๐
๒๔๘๕	๒๒๕๖	๕๕๒
๒๔๘๖	๒๒๘๒	๖๔๘
๒๔๘๗	๒๓๔๕	๖๗๘

ตาราง ๓.๓

ปริมาณการขนส่งทางรถไฟในบางประเทศในเอเชียอาคเนย์

	๒๔๘๑	๒๔๘๑	๒๔๘๔	๒๔๘๕	๒๔๘๖	๒๔๘๗
ล้านคน - กิโลเมตร						
พม่า	๓๐๘	๔๘๐	๓๔๘	๔๐๘	๕๖๕	๖๘๒
กัมพูชา	๓๖	—	๔๘	๓๖	๔๘	๕๕ ^(๑)
อินเดี	๒๘,๖๒๐	๕๕,๑๐๐	๖๐,๕๓๖	๕๕,๒๑๒	๕๖,๘๖๒	๑๔,๕๐๗ ^(๔)
ญี่ปุ่น	๒๖,๒๕๐	๗๕,๑๙๐	๗๗,๐๕๒	๘๐,๔๘๔	๘๓,๕๕๖	๗๒,๘๖๘ ^(๒)
ฟิลิปปินส์	๔๘๐	๒๘๘	๓๘๔	๓๗๒	๓๘๔	๓๑๒ ^(๓)
เวียดนาม	๘๕๒	—	๗๒	๗๒	๘๖	๑๑๗ ^(๑)
ล้านตัน - กิโลเมตร						
พม่า	๑,๑๔๐	๖๒๘	๒๖๘	๒๘๘	๔๓๒	๕๕๕
กัมพูชา	๔๘	—	๖๐	๔๘	๔๘	๖๐ ^(๑)
อินเดี	๓๕,๖๑๖	๓๖,๕๘๐	๔๕,๘๕๐	๔๖,๕๕๘	๔๘,๒๒๘	๑๓,๒๖๖ ^(๔)
ญี่ปุ่น	๕๕,๖๖๐	๒๕,๓๐๘	๓๖,๘๖๖	๓๘,๗๒๔	๔๐,๕๒๔	๓๒,๕๓๕ ^(๒)
ฟิลิปปินส์	๑๖๘	๑๒๐	๑๔๔	๑๓๒	๑๔๔	๑๐๘ ^(๓)
เวียดนาม	๒๘๘	—	๑๓๒	๑๕๖	๑๘๐	๑๓๑ ^(๑)

(๑) ๑๑ เดือนแรก

(๓) ๕ เดือนแรก

(๒) ๑๐ เดือนแรก

(๔) ๓ เดือนแรก

ตาราง ๗.๔

ทางหลวง

	๒๔๗๖	๒๔๗๘	๒๔๗๕	๒๔๗๖	๒๔๗๗
ทางหลวงแผ่นดินทั้งต้น- ^{๕๕} (กม.)	๓๗๒๒	๕๙๕๕	๖๓๕๗	๖๓๗๒	๖๖๕๓
ทางหลวงจังหวัดทั้งต้น- ^{๕๕} (กม.)	๗๕๓	๗๐๒	๗๓๑	๗๕๑	๗๕๐๓
รวม	๒๕๗๕	๖๖๕๗	๖๗๕๘	๗๓๒๓	๗๔๐๖
ประชากร (ล้านคน)	๓๒.	๓๗.๗	๓๙.๒	๓๙.๖	๓๙.๙
ระยะทางหลวง					
ต่อพดเมือง ๑ คน	๐.๒๓	๐.๓๕	๐.๓๖	๐.๓๗	๐.๔๐
(เมตร)					

ที่มา :- ๒๔๗๖ จากสถิติเศรษฐกิจ

๒๔๗๘-๗ จากกรมทางหลวงแผ่นดินและกรมโยธา
เทศบาล.

ค. ทาง

ทางในประเทศไทยเริ่มทำกันจริงจังเมื่อก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ การสร้างทางของเรานั้นเปิดองมาก บางบ่เกิดนาทอม ทางขาด ค่องสร้างใหม่ซ่อมแซมไม่ได้ ในปี ๒๔๗๖ ทางหลวงแผ่นดินของเรามีประมาณ ๓,๗๐๐ กิโลเมตร เวดานมประมาณ ๖,๐๐๐ กิโลเมตร รัฐบาลกำลังดำริสร้างเพิ่มอีกเท่าตัวในเวดา ๕ ปี เพอจะไดเปนทางที่มีประโยชน์ในการคมนาคม ทางหลวงนนอกจากจะมีแต่ทางหลวงแผ่นดิน

แคว้นทางหลวงจังหวัดด้วย ทางหลวงแผ่นดินอยู่ในความดูแลของ
 “กรมทาง” ตั้งกักกระทรวงคมนาคม ด้านทางหลวงจังหวัดอยู่ในสังกัด
 “กรมโยธาเทศบาล” กระทรวงมหาดไทย ทงนประสงค์จะให้เทศบาล
 เป็นเจ้าของเรื่องการปรับปรุงจังหวัดด้วย แต่ทางหลวงทั้งสองประเภท
 นี้ควรจะอยู่ในสังกัดหน่วยราชการเดียวกัน เพื่อจะได้มีการฝึกฝนศึกษา
 ความรู้ในการใช้หิน การทำน้กำลังงานและใช้ความร้ทำทางได้ให้ถาวร
 ในระหว่าง ๔-๕ ปีที่ผ่านมา รถยนต์ได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น
 ปี ๒๔๙๒ มีประมาณ ๘,๕๐๐ คัน ปี ๒๔๙๖ มีประมาณ ๔๐,๐๐๐ คัน

ตาราง ๗.๕

จำนวนยานยนต์ที่จดทะเบียน

(คัน)

พ.ศ.	รถยนต์ นั่ง	รถ บรรทุก	รถ โดยสาร	จักรยานยนต์	ยานยนต์ ประเภทอื่นๆ	รวม ทั้งหมด
๒๔๙๑ ^{1/}	๖,๔๗๔	๒,๐๕๐	๖๒๘	๘๗๒	๒๕๐	๑๐,๒๖๔
๒๔๙๒ ^{1/}	๖,๔๓๔	๒,๔๖๖	๖๔๖	๓,๓๘๒	๖๕	๑๐,๙๗๓
๒๔๙๓ ^{1/}	๘,๔๔๕	๓,๓๖๓	๖๒๘	๓,๕๐๗	๒๖๓	๑๕,๑๐๕
๒๔๙๔ ^{1/}	๑๐,๘๐๐	๓,๕๓๒	๖๙๓	๓,๑๘๗	๗๙๐	๑๗,๐๐๐
๒๔๙๕	๑๗,๔๓๘	๓๐,๖๓๖	๖,๗๐๖	๒,๖๙๙	๕,๑๗๕	๕๓,๖๓๔
๒๔๙๖	๒๐,๘๓๒	๓๓,๙๖๓	๗,๓๓๔	๕,๑๙๓	๕,๖๘๓	๕๓,๙๙๘

ที่มา: กรมตำรวจ 1/ เฉพาะพระนครและชนบท

ตาราง ๗.๖

เปรียบเทียบความยาวของทางรถไฟและทางหลวง
ต่อประชากร หนึ่งคน ของประเทศไทย ญี่ปุ่น
ฟิลิปปินส์ และมลายู พ.ศ. ๒๔๙๖

ชนิดของการขนส่ง	ไทย	ญี่ปุ่น	ฟิลิปปินส์	มลายู
ทางรถไฟ				
ระยะทางทั้งสิ้น กม. ^{๕๕}	๓,๓๓๓	๑๙,๙๐๓	๑,๐๗๗	๑,๙๖๒
ระยะทางต่อประชากร ๑ คน	๐.๑๗	๐.๒๓	๐.๐๕	๐.๐๙
- เมตร				
ทางหลวง				
ระยะทางทั้งหมด - กม. ^๕	๖,๓๗๒	๓๕๐,๖๕๗ ^(๑)	๒๙,๒๕๓	๓๐,๐๕๓
ระยะทางต่อประชากร ๑ คน	๐.๓๒	๑.๖๒	๑.๓๙	๑.๗๖
- เมตร				
ประชากร				
ด้านคน	๑๙,๕๕๖	๗๖,๗๐๐	๒๑,๐๓๙	๕,๗๐๖

(๑) ค.ศ. ๒๔๙๕

- ที่มา:— ๑) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๑) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๒) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๓) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๔) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๖) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๗) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๘) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๙) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๑๐) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๑๑) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๑๒) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๑๓) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๑๔) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๑๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๑๖) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๑๗) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๑๘) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๑๙) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๒๐) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๒๑) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๒๒) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๒๓) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๒๔) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๒๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๒๖) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๒๗) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๒๘) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๒๙) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๓๐) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๓๑) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๓๒) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๓๓) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๓๔) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๓๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๓๖) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๓๗) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๓๘) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๓๙) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๔๐) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๔๑) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๔๒) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๔๓) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๔๔) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๔๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๔๖) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๔๗) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๔๘) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๔๙) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕
- ๕๐) ค.ศ. ๒๔๙๕
ค.ศ. ๒๔๙๕) ค.ศ. ๒๔๙๕

ง. การขนส่งทางทะเล

การขนส่งทางทะเล มีประโยชน์ในการค้าระหว่างประเทศ สินค้าเข้าส่วนมากและสินค้าขาออกต้องออกมกใช้ท่าเรือกรุงเทพ ฯ สินค้าออกถ้าเป็นยาง ไม้ ก็ไปจากท่าเรือในภาคใต้ การปรับปรุงการขนส่งทางเรือเดินทะเล และการสร้างท่าเรือทกรุงเทพอ จึงเป็นงานสำคัญแต่ก่อนท่าเรือเป็นของเอกชนโดยมาก เช่น ท่าเรือ East Asiatic และอื่น ๆ เรือเดินสมุทรเข้ามายังกรุงเทพ ฯ ไม่ได้ เพราะติดสินคสน จึงต้องเทียบเขาเกาะลัดขัง แลวดตาเตยงสินค้าเขาออกโดยเรือดำเตยง (lighters) เรือถ้าไม่ใหญ่นักก็เข้ากรุงเทพ ฯ ได้ การใช้เรือดำเตยงทำให้ต้นทุนของสินค้าเขาและออกแพงมาก โดยเฉพาะสินค้าทกนเนอทมมาก (bulky) เช่นข้าวและเกลือ ฉะนั้นการปรับปรุงให้กรุงเทพ ฯ เป็นท่าเรือคตองขุดสินคสน รัฐบาลได้สร้างท่าเรือคตองเตยงได้ และให้เลิกท่าเรือเอกชนเดี่ยวในชั้นแรกท่าเรืออยู่ในสังกัดกระทรวงคมนาคม ต่อมาเปลี่ยนฐานะเป็นองคการอิสระ เรียกว่า "การทำเรือแห่งประเทศไทย" ที่ใช้คำว่าประเทศไทยคตองการให้คตมถงทอน ๆ ด้วย ฉะนั้นการขุดคตองสินคสน คตองเครองทุนแรง และก่อสร้างอาคารสินคทาท่าเรือได้เสร็จสิ้นไปแล้ว และเรือใหญ่ขนาด ๓๐,๐๐๐ ตัน เข้ามายังกรุงเทพ ฯ ได้ ทุนค่าเรือดำเตยงได้มาก ซึ่งจะพลอยทำให้ค่าสินคากถงคตอง นอกจากท่าเรือกรุงเทพ ฯ แล้ว รัฐบาลก็ควรจะสร้างท่าเรือทตางจังหวัดด้วย เช่น สงขลา และภูเก็ต จะได้ส่งสินค้าออกโดยเฉพาะ และยังมีคตองคตองจะททศรวิราชา แต่คตองขงโกลทท่าเรือกรุงเทพ ฯ เกินไป มองในแง่การเดินเรือในมหาสมุทร ไทยเคยเดินเรือสำเภากับจนถึงญี่ปุ่น เมื่อสมัยกรุงศรีอยุธยาเรือเดินสมุทรใหญ่ ๆ ของเรายังไม่มีเป็นของเอกชนส่วนมากเป็นเรือเดินชายฝั่ง (coastal shipping) ซึ่งไม่สำคัญนัก การเดินเรือเราจคตองอยู่ในพวกทกตองคตองปรับปรุงออก

จำนวนด้านและรางวัลบรรพตูกิตินำและเริ่มมอบเงินเทียบทำกรุงเทพ ฯ

		เรือเขา				เรือออก					
รวม		บรรพตูกิตินำ		บรรพตูกิตินำ		รวม		บรรพตูกิตินำ		บรรพตูกิตินำ	
ปี	จำนวน	ปี	จำนวน	ปี	จำนวน	ปี	จำนวน	ปี	จำนวน	ปี	จำนวน
๒๔๖๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๖๗	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๖๘	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๖๙	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๗๐	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๗๑	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๗๒	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๗๓	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๗๔	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๗๕	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๗๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๗๗	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๗๘	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๗๙	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖
๒๔๘๐	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖

ที่มา : The National Economic Council
Bulletin of Statistics

จ. การบินพลเรือน

ทุกวันนี้ประเทศทั้งหลายต่างก็พยายามเปิดสายการบินต่างๆ ที่ส่วนใหญ่สายการบินเหล่านี้เองเองไม่ได้ และรัฐบาลของประเทศเหล่านี้ยังคงรับภาระอนุญาตบริษัทการบินของตนอยู่ ประเทศไทยมีบริษัทเดินอากาศไทย ซึ่งอำนวยความสะดวกการบินทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในขณะที่เครื่องบินชนิด ๔ เครื่องยนต์เรายังมีน้อยอยู่ ยังไม่สามารถให้บริการต่างประเทศให้เพียงพอได้ สำหรับการบินภายในประเทศนั้นควรส่งเสริม เพราะบางจังหวัดเป็นที่กันดารและอยู่ห่างไกลกัน ไม่สะดวกแก่การคมนาคมประเภทอื่นๆ

ตาราง ๗.๘

บริการการบินของไทยระหว่างประเทศและในประเทศ

พ.ศ.	ด้านกิโลเมตร - ผู้โดยสาร	พื้นที่กิโลเมตร - ระยะเวลาบรรทุก
๒๔๘๓	—	๓
๒๔๘๓	๓๓.๓๖	๒๐๔
๒๔๘๔	๒๔.๓๒	๗๐๘
๒๔๘๕	๒๗.๓๒	๓๐๒๐
๒๔๘๖	๓๓.๒๐	๓๖๘๐
๒๔๘๗	๔๐.๒๓	๓๘๐๘

ที่มา : Volume of Traffic : Civil Aviation p. 204 U.N.
Economic Survey of Asia and the Far East 1954.

ฉ. การสื่อสาร

การสื่อสารมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจ เพราะช่วยให้ประชาชนได้ติดต่อกันอย่างรวดเร็วทันใจ ทั้งในเวลา และที่นอกระยะ บริการสื่อสารที่มีในประเทศไทย คือ การไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ วิทยุ วิทยุโทรเลข วิทยุโทรศัพท์ และโทรพิมพ์ และในขณะกำลังดำเนินการจะมีโทรคมนาคมชนิดอื่นอีกอย่างหนึ่ง ก็กิจการทางวิทยุคมนาคมไปรษณีย์ โทรเลข กระทรวงคมนาคม เฉพาะโทรศัพท์ได้แยกออกมาเป็นองค์การอิสระ เรียกว่าองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๗

ปัญหาลำดับความสำคัญของวิธคมนาคมต่าง ๆ

การคมนาคมเปรียบเหมือนเส้นเลือดที่ช่วยให้ร่างกาย (เศรษฐกิจ) เจริญออกงามขึ้นได้ ฉะนั้น การบำรุงการคมนาคมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ และอาจจะเป็นเรื่องสำคัญยอดเยี่ยมสำหรับกรณีของไทยในขณะนี้ก็ได้

ปัญหาที่มีอยู่ว่า รัฐบาลจะต้องหาเงินมาลงทุนในการคมนาคม และถ้ามีเงิน ความรู้ และแรงงานมาก ก็อาจจะบำรุงวิธการคมนาคมได้ทุกประเภท แต่ถ้ามีเงินทุน และความรู้อย่างน้อย จะต้องเลือกทำอย่างใดอย่างหนึ่งก่อน แล้วค่อย ๆ เพิ่มทำทีละเล็กทีละน้อยไปจนกว่าจะพอแก่ความต้องการ เช่นนี้ควรจะต้องเลือกว่าวิธการคมนาคมประเภทใดก่อน

เนื่องจากสินค้าของเราเป็นประเภทหนัก การขนส่งด้วยรถไฟ และแม่น้ำ (สำหรับสินค้าที่ไม่ถ่วง) ย่อมเป็นวิธที่ดีกว่าการขนส่งด้วย

ถนน และเนื่องด้วยประเทศไทยอาศัยการค้าระหว่างประเทศมาก จึง
ควรบำรุงการทำให้รถเดินสมุทรเป็นลำดับสำคัญด้วย

การขนส่งทางบกนั้น ถ้าใช้รถไฟเป็นแนวทางใหญ่ ใช้ถนนช่วย
เสริมติดต่อนำสินค้าและคนโดยสารจากทางรถไฟไปสู่ชนบทที่ไม่มีทาง
รถไฟ ก็จะทำให้เราได้ใช้ประโยชน์จากการขนส่งทั้งสองประเภท
พร้อมมูล แต่ถ้าสร้างถนนขนานไปกับทางรถไฟ ประโยชน์ย่อมได้
วันน้อย และจะแข่งขันกันโดยใช้เหตุ

บทที่ ๘ การค้า

ตอนที่ ๑ : การค้าภายในประเทศ

สำหรับการค้าภายในประเทศนี้ เราไม่มีสถิติเช่นในต่างประเทศ บางประเทศ ซึ่งมีทางสถิติซึ่งแสดงถึงว่าการค้าอยู่ในมือผู้ใดบ้าง และระดับการค้าสินค้าประเภทต่าง ๆ ณ เวลาใดเป็นอย่างใด ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง จำนวนร้านค้าและบริษัทจดทะเบียนในพระนคร ธนบุรี นนทบุรี สมุทรสาคร และสมุทรปราการ ได้เพิ่มขึ้น คือใน พ.ศ. ๒๔๘๘ มี ๔๔,๘๗๒ ร้าน ปีถัดมา ๒๔๘๙ ได้เพิ่มขึ้นเป็น ๘๔,๐๓๘ ร้าน สถิตินี้แสดงถึงจำนวนร้านค้าจดทะเบียนเพิ่มขึ้นเท่านั้น ยังมีร้านค้าอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้จดทะเบียน และการเจริญเติบโตของร้านค้าที่ขยายกิจการ และขยายร้านให้กว้างขวางขึ้น ก็ไม่ปรากฏในสถิติ

ตาราง ๘.๑

จำนวนร้านค้าในเขตจังหวัดพระนคร ธนบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และนนทบุรี ที่ได้จดทะเบียนการค้า พ.ศ. ๒๔๘๘-๒๔๙๖

พ.ศ.	ร้านค้า
๒๔๘๘	๔๔,๘๗๒
๒๔๙๐	๕๐,๓๔๔
๒๔๙๑	๕๔,๘๗๐
๒๔๙๒	๕๕,๑๗๒
๒๔๙๓	๖๓,๔๘๑
๒๔๙๔	๖๗,๓๕๑
๒๔๙๕	๗๓,๕๖๓
๒๔๙๖	๗๘,๗๕๓
๒๔๙๗	๘๔,๐๓๘

ที่มา : กระทรวงเศรษฐกิจ

5

สำหรับสถิติห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด อาจแน่นอนกว่า เพราะกฎหมายบังคับให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัดทวรวราชอาณา- จกรจดทะเบียน ยังมีห้างหุ้นส่วนสามัญเป็นจำนวนมากที่มีจดทะเบียน จึงไม่ทราบจำนวนแน่นอน ปลายปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ตามทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท มีห้างหุ้นส่วนจำกัด ๘๐๖ ห้าง และบริษัทจำกัด ๗๓๕ บริษัท ถึงปลายปี พ.ศ. ๒๔๘๗ มีห้างหุ้นส่วนและบริษัทอยู่ ดังนี้ :-

	ต้นงวด	ภูมิภาค	รวม
ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน	๒,๑๗๕	๒๕๘	๒,๔๓๔
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	๓,๗๘๐	๒๓๒	๒,๐๒๒
บริษัทจำกัด	๒,๖๖๓	๔๕๕	๓,๑๑๖

การที่บริษัทธนาคารจดทะเบียนเพิ่มขึ้นในระยะหลังสงคราม นั้นเป็น เครื่องแสดงว่าการค้าภายในประเทศได้เจริญขึ้น มนุษย์นิยมประกอบอาชีพทางการค้ามากขึ้น ประกอบกับในเขตจังหวัดพระนครและชนบท มีพดเมืองเพิ่มมากขึ้น ความต้องการในสินค้าและบริการต่างๆ ก็มากขึ้นด้วย อนึ่ง ในปลายปี ๒๔๘๖ และ ปี ๒๔๘๗ รัฐบาลได้กวดขัน การนำสินค้าเข้า และวางระเบียบการส่งออกสินค้าออกบางอย่างว่าต้องเป็น บริษัทที่ทำการค้าด้านทออนุญาตนำเข้าหรือส่งออกจึงมีการจดทะเบียนใหม่มากเพราะเหตุนี้ด้วย

จำนวนบริษัทที่จัดตั้ง, ห้างหุ้นส่วนจำกัด, ห้างหุ้นส่วนสามัญ (ที่จดทะเบียน) ที่ตั้งใหม่, เลิกและคงอยู่ ในปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๗

	บริษัทจำกัด			ห้างหุ้นส่วนจำกัด			ห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียน		
	ตั้งใหม่	เลิก	คงอยู่	ตั้งใหม่	เลิก	คงอยู่	ตั้งใหม่	เลิก	คงอยู่
ส่วนกลาง	๓๔๓	๕๕	๑,๘๓๓	๓๖๗	๕๓	๑,๐๘๔	๔๑๕	๗๓	๑,๕๖๕
ภูมิภาค	๕๒	๘	๒๗๑	๒๕	๕	๕๕	๓๖	๗	๑๕๕
รวม	๓๙๕	๖๓	๒,๑๐๔	๔๑๒	๕๘	๑,๑๓๙	๔๕๑	๘๐	๑,๖๒๐
ส่วนกลาง	๓๕๕	๖๓	๒,๑๒๕	๓๑๖	๕๘	๑,๓๕๒	๓๖๒	๘๕	๑,๗๕๖
ภูมิภาค	๓๕	๘	๓๓๗	๓๕	๒	๓๓๑	๕๑	๑๖	๑๕๐
รวม	๓๙๐	๗๑	๒,๔๖๒	๓๕๑	๖๐	๑,๖๘๓	๔๑๓	๑๐๑	๑,๙๐๖
ส่วนกลาง	๓๘๗	๖๒	๒,๓๙๐	๓๒๕	๕๑	๑,๕๗๕	๓๑๓	๑๑๖	๒,๐๐๓
ภูมิภาค	๖๑	๑๓	๓๘๕	๕๕	๑๑	๑๖๕	๕๓	๑๐	๒๗๓
รวม	๔๔๘	๗๕	๒,๗๗๕	๓๘๐	๖๒	๑,๗๔๐	๓๖๖	๑๒๖	๒,๒๗๖
ส่วนกลาง	๓๕๐	๖๗	๒,๖๖๑	๓๑๕	๕๕	๑,๗๕๐	๒๗๖	๑๐๕	๒,๑๗๕
ภูมิภาค	๖๐	๑๐	๔๕๕	๕๕	๗	๒๓๒	๒๓๓	๖	๓๐๑
รวม	๔๑๐	๗๗	๓,๑๑๖	๓๖๐	๖๒	๒,๐๐๒	๕๐๙	๑๑๑	๒,๔๗๖

ที่มา : กระทรวงเศรษฐกิจ

ในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่สองนี้ รัฐบาลมีนโยบายห่วงใยในเรื่องการลดค่าครองชีพของราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการและมีความระแวงร้านค้าของเอกชน โดยเฉพาะร้านของชนต่างดาว นอกจากนั้นยังมีความประสงค์ที่จะให้คนไทยพยายามใช้ของไทยอีกด้วย ด้วยนโยบายดังกล่าว รัฐบาลจึงได้พยายามตั้งร้านค้าชนตามกระทรวงต่างๆ โดยมีเจตนาที่จะขายของถูกให้แก่ข้าราชการเป็นปฐม และพยายามตั้งเต็มร้านค้าประเภท "สหกรณ์ผู้บริโภค" ของกระทรวงการสหกรณ์

สหกรณ์ผู้บริโภค

ในต่างประเทศ ร้านสหกรณ์ ราษฎรเป็นผู้รวมกันตั้งขึ้น ในประเทศไทยทางราชการเป็นผู้จัดตั้ง และถ้าที่ใดประสงค์จะตั้งร้านค้าในรูปสหกรณ์ ทางกระทรวงการสหกรณ์ก็นัดตั้งคนออกไปช่วยแนะนำจัดตั้ง ในประเทศเราคนที่ได้รับการศึกษาและเข้าใจเรื่องสหกรณ์มีอยู่น้อย ชนชนกรรมาชีพและชนรายได้น้อยไม่มีความสนใจเลย ต่อมาที่ร้านสหกรณ์ ในกรุงเทพฯ เป็นพวกที่มรายได้น้อยถึงไม่มีการสหกรณ์ ก็เป็นชนพวกที่มการกินอยู่ดี แต่พวกนี้ได้รับการศึกษาเรื่องสหกรณ์และรู้จักคุณประโยชน์ของการสหกรณ์จึงเป็นสมาชิกรวม

ร้านสหกรณ์ผู้บริโภคในต่างประเทศมักเผชิญปัญหาว่าจะควรขายสินค้าประเภทใด ของฟุ่มเฟือยหรือของจำเป็นแก่การครองชีพ ถ้าจะใหญ่ก็เห็นว่าของพวกอาหารเป็นพวกที่ขายได้ง่าย เพราะทุกคนต้องซื้ออาหาร แต่ของอื่น ๆ เช่น เสื้อผ้า คนมักไม่ชอบมาซื้อที่สหกรณ์ จะ

เห็นได้ว่าร้านค้าहरณ์ ในกรุงเทพฯ ชายของพวกอาหารกระป๋องและ
เครื่องใช้ประจำวันเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังมีของพิมพ์เขียวอยู่มาก ตามใบ
ที่ส่งมาซิกยังไม่สนใจในการดहरณ์อย่างแท้จริง เช่นออกความเห็น
เกี่ยวกับสินค้าควรนำมาขาย เกี่ยวกับการจัดกา ร์เกี่ยวกับดहरณ์
จะเจริญอย่างกว้างขวางด้วยลักษณะของดहरณ์ โดยแท้จริงได้

ร้านค้าของรัฐบาล

รัฐบาลได้ตั้งรณ อ.จ.ด. ขึ้น โดยมีเจตนาที่จะให้ราษฎรได้ซื้อ
สินค้าในราคาถูก และให้หน่วยราชการซื้อของต่าง ๆ เช่นเครื่องใช้ใน
สำนักงานผ่าน อ.จ.ด. เจตนาที่จะให้ราษฎรได้ซื้อของถูกนเป็นส่วน
การตัด แต่ในขณะน อ.จ.ด. ยังขายของพิมพ์เขียวเป็นส่วน
การด่าบาท อ.จ.ด. จะขายของทจาเป็นแก่การครองชีพบางอย่าง เช่น
ไก่ เบ็ด ใช้ หมู ฯลฯ จะขายได้อย่างมกเกินกว่าด เครื่องกระป๋อง ฯลฯ
อนึ่ง ถ้า อ.จ.ด. ทำคนแต่เพียงเป็นคนกลาง รับของคนอนมาขาย และ
ไม่ได้ใช้ประโยชน์แห่งการเป็นผลของจำนวนมาก กตราค้าขายให้
ถูกดได้อย่างเต็มที่ ราคาสินค้า อ.จ.ด. ก็อาจไม่ถูกกว่าที่อนน

การส่งเสริมการค้าของคนไทยและการผูกขาด

ในปัจจุบันรัฐบาลมีความประสงค์ที่จะส่งเสริมการค้าของคนไทย
รัฐบาลกังวลอยู่ว่าคนไทยไม่ทำการค้า การค้าจึงไปตกอยู่ในมือชาว
ต่างประเทศ ถ้าชาวต่างประเทศไม่พอใจขึ้นมาเมื่อใดการค้าจะหยุด
ชะงัก เพราะฉะนั้นจึงมีการส่งเสริมร้านค้าของคนไทยด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น
ให้สิทธิพิเศษในการยื่นประมูลราคาขายส่งของให้กับหน่วยราชการ รับ

กิจการค้าบางอย่างเข้าไว้ในอุปการะของรัฐบาล ให้สิทธิพิเศษในการ
ชื้อใบอนุญาตตั้งของบางอย่างเข้ามาขายจากต่างประเทศ หรือในการ
ตั้งของไปจำหน่ายในต่างประเทศ หรือจัดตั้งสหการค้าและองค์การ
ผูกขาด โดยมีจุดประสงค์ที่จะเข้าคุ้มครองการค้าบางอย่าง และตัดกีดกันใน
ทางแข่งขันของบริษัทต่างด้าว

ในขณะนี้รัฐบาลยังไม่ได้ห้ามไม่ให้ข้าราชการประจำ และ
ข้าราชการการเมืองทำการค้า เช่นยอมทำให้ราชการกับการค้าพัวพัน
กันเกินไป แม้ว่าข้าราชการจะไม่ทุจริต หรือลอบผลประโยชน์ส่วนตัว
จนหนักจนอาจมีการครหานินทาได้ ถ้ากระทรวงใดประสงค์ของ
จากรานทข้าราชการชั้นผู้ใหญ่เกี่ยวพันอยู่ ถึงจะได้ของดีราคาถูก ก็อาจ
ยังมีคนครหานินทาได้เหมือนกัน ฝ่ายร้านค้าเอกชนก็ยอมทอดอภัยไม่กล้า
เข้าแข่งขันกับร้านค้าของข้าราชการ อนึ่งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ยอมไม่มี
เวลาจะสอดส่องดูแลร้านค้าของตนเองได้ เพราะภารกิจทางราชการ
ก็มอญมาก มักจะมอบหมายให้บุคคลภายนอกทำการค้าแทน โดย
ใช้ชื่อของตน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งมักไม่ใช่คนไทย เพราะทราบ
อยู่ว่าคนไทยทำการค้าสู้คนต่างประเทศไม่ได้ ทั้งยอมเป็นกรณีปฏิบัติ
ผิดหลักการเรื่องตั้งเสรีให้คนไทยทำการค้า

การช่วยเหลือร้านค้าของคนไทยโดยวิธีให้ความอุปการะ หรือให้
สิทธิผูกขาดบางแห่งบางที่อาจไม่ได้ผลในแง่ที่ประชาชนจะได้ประโยชน์ของ
ถูกหรือลดค่าครองชีพตามความมุ่งหมาย เพราะถ้าเหตุที่การค้าครองชีพสูง
ไม่ได้กู่กอบกวดงเขาทำไว้มากแต่อย่างเดียว และตามเหตุก่อกว ๆ ไม่
การแข่งขันระหว่างร้านค้าต่าง ๆ จะทำให้ราคาสินค้าตกลงสู่ระดับค่า

และผู้ขายไม่อาจจะเขากำไรมากได้ ความคิดของสามัญชนอาจจะคิดว่า ถ้าเขาอะไรมาทำเองจะมีราคาถูกกว่าของทุนอื่นทำ ซึ่งไม่ใช่ความคิดที่ถูกของนัก เพราะของอะไรก็ตามที่คนทำทำไม่เป็นจะไม่มีราคาถูกเลย เช่นเดียวกับสินค้าที่มาจากต่างประเทศ เราจะทำเองต้นทุนก็จะสูงกว่ามาจากต่างประเทศ และถ้าเราซื้อสินค้าที่มาจากต่างประเทศ ยังต้องเสียค่าขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการขายในประเทศ ซึ่งเราไม่มีทางไปลดต้นทุนต่างประเทศ ไปลดค่าขนส่ง และลดค่าใช้จ่ายในการขายเหล่านั้นเลย เช่นถ้าหากเรามีการจัดการไม่ดีด้วย จะทำให้ราคาสินค้าต่างประเทศสูงขึ้นมาก ดังนั้นวัตถุประสงค์การของสหภาพทางหนึ่งควรจะสนับสนุนให้มีสินค้าเข้ามาอย่างพอเพียง และให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรี ราคาสินค้าจะลดลง แต่ในการกระทำเช่นนั้น ต้องบอกกันไม่ให้พ่อค้าเสียค่าใช้จ่ายที่เสียไปโดยไม่ได้ประโยชน์แก่ผู้บริโภค เช่นพ่อค้าต้องจ่ายเงินให้กับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ในการลดหย่อนภาษี หรือเพื่อให้ราคาสินค้าออกจากด่านได้ โดยรวดเร็วดังนี้ ถ้าบอกกันได้แล้วสินค้าจะมีราคาลดลง

การที่จะให้คนไทยสามารถแข่งขันในการค้าได้นั้น ต้องการการปรับปรุงโดยตั้งถึงการณ์ไกลด้วย เช่นตั้งเสรีมิให้คนไทยได้ศึกษาการค้าอย่างถูกต้อง มีการตั้งโรงเรียนพาณิชย์ให้พอเพียง ดอนให้นักเรียนรูดทฤษฎีมาเป็นอย่างดี และมีโอกาสฝึกงานในร้านค้าอย่างจริงจังให้ชำนาญด้วย เพื่อจะได้รู้เหตุแห่งผลของการค้าของคนต่างดาว พอจะรู้ทันและแข่งขันกับเขาได้ พนักงานชั้นจัดการจะต้องมีความรู้ทางเศรษฐกิจศาสตร์และการบริหารธุรกิจพอสมควร เพราะการค้าในระยะนี้

และในระยะต่อไปต้องการทั้งการรู้จักวางแผนการไกล และการรู้จัก
 ตัดขาดสัมพันธ์กับการรู้จักวิธีประหยัดเวลา แรงงานและทุน จึงจะแข่งขัน
 กับคนอื่นเขาได้

การควบคุมราคาและการขนย้าย

ในปัจจุบันรัฐบาลอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. การค้าข้าว พ.ศ.
 ๒๔๘๘, พ.ร.บ. บังคับการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๘๐ และ พ.ร.บ.
 ควบคุมโภคภัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๘๕ ควบคุมราคาสินค้าบางอย่าง แต่โดย
 ทัวไปแล้ว ไม่ได้มีการควบคุมราคาอย่างจริงจังนัก การควบคุมราคา
 ในประเทศที่ตลาดการค้าซื้อขายยังไม่เป็นระเบียบนั้นทำได้ยาก อันที่จริง
 การทขของแพงขึ้นนั้น ก็เพราะของมีจำนวนน้อยและมีคนขายน้อย ถ้าเรา
 ปล่อยให้ราคาแพงขึ้น ก็จะมีคนพยายามนำของออกมาขายให้มากขึ้น
 ถ้าเราลดราคาจะไม่มีความหมายของออกขายและหลบเลี่ยงไปขายกันใน
 ตลาดมืด

ทางด้านผลคือ ถ้าราคาตลาดสูงจะซื้อมากขึ้น ถ้าราคาสูงก็จะ
 ลดการซื้อลง ฉะนั้นในขณะที่ราคาสูงเพราะมีของน้อย รัฐบาลเข้า
 ควบคุมราคา ราคาจะลดต่ำลงทันที ถ้าไม่มีการจำกัดส่วน (ration)
 คนก็จะซื้อของมากขึ้น ทำให้ของที่มีอยู่น้อยนั้นขาดแคลนลง ฉะนั้น
 หารลดราคาสินค้าต่าง ๆ โดยให้มีสินค้าพอเพียงกับความต้องการของ
 ตลาดจะดีกว่า

การควบคุมขนย้ายสินค้าในจังหวัดใกล้จังหวัดที่ขาดแคลน ย่อม
 ทำให้การค้าเกิดอุปสรรคยิ่งขึ้น เช่นเวลาข้าวในจังหวัดภาคใต้ขาดแคลน
 แดงห้ามมิให้มีการขนย้ายข้าวจากจังหวัดข้างเคียง เพราะเกรงว่าราคา

ชาวในจังหวัดข้างเคียงนั้นจะขาดแคลนตามแต่มีราคาสูงขนนน ทำให้
 ราชการต้องยักยอกขนข้าวจากภาคกลางลงไปช่วยจังหวัดที่ขาดแคลน
 และบางทีอาจแจกจ่ายกันไม่ทั่วถึง แต่มีการติดต่อได้ ทั้งเกี่ยวกับ
 จำนวนและคุณภาพ อันที่จริงถ้าหากคิดว่า ชาวในประเทศมีพอกกัน
 ทั่วประเทศ ถ้าไม่มีการควบคุมการขนย้าย พ่อค้าชาวต่างจังหวัดไหน
 ใจกว้างไหนหมดอกคงมยส่งไปขายกันเอง ถ้าเขาขนส่งไปกันได้
 การห้ามขนย้ายชาวในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง อาจเป็นผลให้ราษฎรตกใจ
 ว่าชาวขาดแคลนแต่มีผูดยโอกาสขนราคาแพง ๆ ที่ขาดมพอเพียงก็ได้

ตอนที่ ๒ : การค้าต่างประเทศ

สินค้าออก สินค้าออกที่สำคัญของประเทศ คือ ข้าว ยาง ดีบุก
 และไม้ ก่อนสงคราม ยางและดีบุกเป็นสินค้าออกที่สำคัญ บางปี
 ยางออกมากกว่าดีบุก บางปีดีบุกออกมากกว่ายาง แต่หลังสงคราม
 นนยางยังคงเป็นสินค้าออกที่สำคัญรองลงมาจกข้าว ส่วนดีบุกและไม้
 ลดความสำคัญลง สินค้าอื่น ๆ ที่เคยห้ามส่งออก เช่น ไม้ หนังกัด
 สัตว์มีชีวิต มะพร้าวแห้ง (Copra) เพราะรัฐบาลเห็นว่าสินค้าเหล่านี้
 ยังมีปริมาณไม่พอใช้สำหรับภายในประเทศ ก็ได้อนุญาตให้ส่งออกได้
 ในจำนวนจำกัด คือยังต้องส่งออกตามโควตาที่กำหนดไว้ เช่น ไม้ต่าง ๆ
 หนึ่งเพราะรัฐบาลเป็นห่วงว่า ถ้าส่งไม้ออกมากแล้วจะทำให้ราคายาง
 ในของไม้สูงขึ้น จึงส่งออกแต่ไม้ยางเป็นจำนวนมาก แต่อันที่จริงใน
 เรืองรัฐบาลไม่ควรจะต้องกังวลมาก เพราะไม้ที่ส่งออกไปส่วนมาก
 เป็นไม้แผ่นใหญ่ ๆ และกว้างกว่าไม้ที่ใช้ในประเทศ ถ้าส่งไม้ออกไป

มากก็จะเหตอไม่อย่างแครบๆ มากชน ไม่ແ่นแครบหมยใช้กนในประเทศ
ดงนจะท้าวไรราคาไม้ในประเทศด้าดง

การกำหนดโควต้าในการส่งออก

๑. การกำหนดโควต้า มักต้องอาศัยขบโดยทงเบนหดก (base year) ในการแบ่งด้นระหว่างพ้อค้รายต่าง ๆ ด้มมุดว่าใช้บก่อน
ดงครม เช่น พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นหดกในการกำหนดโควต้าไม้ดงออก
เช่นนกอาจไม่ยุติธรรม เพราะในบหนบรัชทอาจยังไม่ม้เครื่องใช้ทนด้มย
ยงทำไม้ไม่ได้เต็มท พอหดดงครมม้เครื่องใช้ทนด้มย ก็ทำไม้ได้มาก
กดับถูกกำหนดโควต้าไว้ด้า เป็นด้น

๒. การควบคุมการส่งออกต้องอาศัยการบริหารการควบคุมโดย
เจ้าหน้าทที่สุจริต ถ้าเจ้าหน้าทไม่สุจริต เรียกค้ธรรมเนียมในการออก
ใบอนุญาต ก็จะทำให้ราคาดินค้ขาออกแพงชนแข่งชนกับคนอนเขา
ด้ามาก

สินค้ายางและดีบุก

ในเวดอันไม่มีโควต้าในการส่งออก ดงแต่ด้นดงครมโดกครง
ที่ ๒ รัฐบาลต้องการดงด้มเงินตราต่างประเทศไว้ใช้เป็นประ โยชนของ
ทวงราชการ จึงให้ผู้ดงยงแตะดีบุกนำเงินตราต่างประเทศค้ของมา
ขายแก่ช่นาคารแห่งประเทศไทยในอัตราทงการ^(๑)ซึ่งด้ากว่าอัตราดดาด
เดร์ ในชนแรกรัฐบาลให้ผู้ดงส่งออกนำเงินค้ของมาดงมอบทง ๑๐๐

(๑) อัตราทงการระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๕-ก.บ. ๒๔๘๒ ๑ ดอลลาร์ = ๕.๕๒๕ บาท
ก.บ. ๒๔๘๒ ถึงปัจจุบัน ๑ ดอลลาร์ = ๑๒.๕๐ บาท

เปอร์เซ็นต์ แล้วย่อย ๆ ตลอด จนกระทั่งได้ยกเลิกไปในที่สุด เมื่อ
วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๑๑ สำหรับคูปอง และเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๑๑
สำหรับบียง

ในขณะที่ยังมีการส่งมอบค้ายางในอัตราทางการร้อยละ ๒๐ ของ
ราคามาตรฐานทางการกำหนด ดัชนีค่าพอย์ค้ายางได้ก็โตรั้
ละ ๕๐ เช่นที่ ด.ร.อ. และอัตราตลาด สำหรับเงินดอลลาร์เวียดนามเท่ากับ
ดอลลาร์ละ ๒๐ บาท เงินค้ายาง ๕๐ เช่นที่ พอย์ค้ายางจะได้เงินเพียง
 $(๐.๕๐ \times ๒๐) + (๐.๑๐ \times ๑๒.๕๐) = ๑.๒๕$ บาท แทนที่จะได้
 $๐.๕๐ \times ๒๐ = ๑๐$ บาท ถ้าขายเงินค้ายางในตลาดเสรีทั้ง ๕๐ เช่นที่
การให้ผู้ส่งยางออกไปจำหน่ายต่างประเทศขายเงินตราต่างประเทศที่ได้
มาในอัตราทางการเสียส่วนหนึ่ง มลตเท่ากับการเสียภาษีทางอ้อมแก่
รัฐบาล

สินค้าข้าว

แต่เดิมมาการส่งข้าวเหลือใช้ออกไปจำหน่าย ณ ตลาดต่าง
ประเทศ พอย์ค่ากระทำกันเองได้ตามวิถีการค้า ต่อมาเมื่อสงครามโลก
ครั้งที่ ๒ สงบลงใหม่ ๆ การส่งข้าวออกไปจำหน่ายต่างประเทศของไทย
ตกอยู่ใต้บังคับของระบบการแบ่งสรรข้าวระหว่างประเทศ โดยสภาการ
อาหารในยามฉุกเฉินระหว่างประเทศ (International Emergency Food
Council) ในขณะนั้น (พม่าและอินโดจีนก็เช่นเดียวกัน) รัฐบาลโดยมี
สำนักงานข้าวเป็นเจ้าหน้าที่ได้เข้าควบคุมจัดการการส่งข้าวออกนอก
ประเทศให้เบนไปตามส่วนแบ่งสรรที่ IEFC กำหนดแนะนำไว้ เพื่อจัด

ความขาดแคลนข้าวบริโภคของประเทศต่างๆ ภายประเทศ และเนื่อง
ได้เป็นต้นเหตุชักนำไปสู่ระบบการผูกขาดการค้าข้าวต่างประเทศ เพื่อ
หารายได้เข้ารัฐ (fiscal monopoly) ที่รัฐบาลไทยได้ถือปฏิบัติอยู่
ภายใต้ระบบการแบ่งสรรข้าวโดย IEFC ได้ยุติลงตั้งแต่ต้นปี ๒๕๕๒
จนกระทั่งถึงต้นปี ๒๕๕๗ การผูกขาดจึงได้ยกเลิกไป การค้าข้าวโดย
เอกชนตามวิธีการค้าปกติจึงได้กลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง แต่พอค่าเอกชน
ยังคงต้องเสียภาษีเพิ่มเติม (คือค่าพรีเมียม สำหรับข้าวส่งออก) เป็น
การแตกเปลี่ยนกับดีทรอนน้อย

อย่างไรก็ดี การผูกขาดการค้าข้าวของรัฐบาลในขณะนั้น จะถือ
ได้ว่าเพื่อประโยชน์ในการหารายได้เข้ารัฐก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติได้
แผ่เจตนาดีที่จะช่วยเหลือให้ประเทศต่างๆ ในยามที่ข้าวขาดแคลน
อย่างรุนแรงและมีราคาแพง ได้มีโอกาสหาซื้อข้าวจากประเทศไทยไป
บริโภคในราคาที่ต่ำกว่าราคาตลาดโลกได้ด้วย และในขณะเดียวกัน
ก็ตรึงราคากภายในให้อยู่ในระดับที่สมควรไม่เป็นเหตุเดือดร้อนแก่ประชากร
การค้าข้าวกับต่างประเทศในระยนั้น จึงอาจแบ่งออกได้เป็น ๒
ประเภท คือ

๑. การซื้อขายโดยตรงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ
หรือที่เรียกว่า Government to Government Contract (อักษรย่อ G to G)
ในกรณีนี้ รัฐบาลผู้ซื้อ เช่น อังกฤษ สิงคโปร์ อินเดีย ญี่ปุ่น ฯลฯ จะ
เจรจากับรัฐบาลไทย ทำสัญญาซื้อขายข้าวกันโดยตรงตามปริมาณ (๒)

(๒) ปริมาณข้าวที่รัฐบาลจะตกลงขายแบบ G to G นี้รวมกัน โดยปกติประมาณ
๒ ใน ๓ ส่วนของอุปทานข้าวสำหรับส่งออกทั้งหมด

และในราคาที่กำหนด ซึ่งโดยปกติเป็นราคาต่ำกว่าราคาตลาดโลก แต่สูงกว่าราคาของตลาดภายใน ทั้งนี้เพราะเหตุความกังวลว่า จะมียุทธวิธีจำนวนมากและแน่นอนเป็นประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง ก็เพื่อความล้มพินิจในทางการเมือง เป็นการช่วยยั้งให้ประเทศ ผู้ซื้อได้เข้าไปจำหน่ายแก่พ่อตเมืองของตนในราคาต่ำ ตามธรรมดา เมื่อมีการเจรจาทำความตกลงในเรื่องราคากับรัฐบาลอังกฤษแล้ว ก็ใช้ราคานับกับรัฐบาลอื่น และในกรณีการส่งข้าวออกในประเทศ ที่ ๒ ด้วย ในกรณีท.รัฐบาลไทยเป็นจุดหมายข้าวจากโรงสีไปชนเรือใหญ่ นอกจากราคา ex-mill แล้วจะมีกรณีคิด f.o.b. charge เพิ่มเติมอีกด้วย

๒. พ้อค่าเอกชนได้รับช่วงสิทธิ์จากรัฐบาลทำการส่งข้าวออกไปจำหน่ายเอง เป็นดังนี้ทั้งต่างหากจากประเภท G to G กรณีอุปคชน เนื่องจากความต้องการข้าวที่แท้จริง (effective demands for rice) จากต่างประเทศ มีมากกว่าที่จะได้รับการบำบัดจากการค้าประเภท G to G และมีชาวบางชนิด เช่น คนชาวดาร์ ๓๐% ไม่รวมอยู่ในสัญญาซื้อขายระหว่างรัฐบาล แต่มีผู้บริโภคในต่างประเทศต้องการ จึงปรากฏว่ารัฐบาลและเอกชนในต่างประเทศที่ยกยอรับซื้อข้าวเพิ่มเติมจากเอกชนภายในประเทศไทยในราคาที่สูงกว่าที่กำหนดตามสัญญา G to G อีก ซึ่งยอมเป็นช่องทางที่ประเทศไทยจะสามารถได้รับเงินตราต่างประเทศค่าข้าวส่งออกได้มากกว่าปกติประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง เพื่อเป็นเครื่องชักจูงส่งเสริมให้พ้อค่าเอกชน ช่วยรัฐบาลให้สามารถส่งข้าวออกตามสัญญาแบบ G to G ได้โดยบริบูรณ์และรวดเร็ว รัฐบาลจึงอนุญาตให้พ้อค่าเอกชนรับช่วงสิทธิ์ทำการส่งข้าวออกได้บ้างตาม

โอกาสที่เหมาะสม โดยพ่อค้าเอกชนจะต้องซื้อข้าวสำหรับส่งออกจก
 สำนักงานข้าวในราคาเงินตราต่างประเทศที่กำหนด และต้องเสียค่า
 พรემเยมเป็นเงินตราต่างประเทศอีกด้วย แม้กระนั้นพ่อค้าก็ยังมักไ
 อย่มากในระยะเวลาต้น ๆ แต่ต่อมาเมื่อตราราคาข้าวที่กำหนดบวกค่า
 พรემเยมในระยะปลายของระบบการผูกขาดค้าข้าว เป็นราคาที่สูงมาก
 ในสายค่าของผู้บริโภคชาวต่างประเทศ จึงขายข้าวได้ยากและกำไรน้อย
 ซึ่งข้อนี้จะมองเห็นได้จากกรทบ ๒๕๕๗ ไทยตั้งข้าวออกได้ทั้งสิ้นค
 น้อยลงเหลือเพียง ๑.๐๐๓ ล้านตัน ทง ๆ ท่อุปทานข้าวเหลือใช้มีอยู่มาก
 กว่าบอช ๆ

การปฏิรูปศานของน เปรียบเทียบได้กับของพม่าซึ่งกระทำอยู่ใน
 ะยะหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ นเช่นกัน กล่าวคือ รัฐบาลพม่าจัดแบ่ง
 ข้าวส่งออกไปตามสัญญาแบบ G to G ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งให้แก่
 พ่อค้าขายออกประมูลรับซื้อไปในราคาที่ย่อมคงสูงกว่า จึงเท่ากับเป็น
 การเสียภาษีให้แก่รัฐบาล ในส่วนผลกำไรที่พ่อค้าของแบ่งให้แก่
 รัฐบาลนั้น

ผลของการที่รัฐบาลเข้าผูกขาดค้าข้าวกับต่างประเทศนี้ ทเห็นชัด
 ก็คือ รัฐบาลได้รับรายได้อันเป็นผลกำไรของสำนักงานข้าวเขาคงเป็น
 จำนวนมาก ประมาณอย่างหยาบคงตกในราว ๕ หรือ ๖ ของรายได้
 ของรัฐบาลทงนี้ ทงนเพราะราคาที่รัฐบาลกำหนดรับซื้อข้าว โดยตรง
 จากโรงสีนั้นต่ำกว่าราคาที่รัฐบาลกำหนดขายส่งออกอยู่มาก ดัง
 ปรากฏว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ถึง ๒๕๕๗ รัฐบาลมีรายได้เนื่องในกิจการ
 ค้าข้าวกับต่างประเทศ (นอกจากอากรขาออก) เป็นจำนวนเงินแต่

ระดับค่าตลาดปี ค.ศ. ๑๔๐ ล้าน, ๑๓๐ ล้าน, ๓๖๒ ล้าน, ๖๘๕ ล้าน และ ๗๓๘ ล้านบาท และในงบประมาณรายรับประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ตั้งงบรายได้จากการนำไว ๕๓๘.๘๑ ล้านบาท

ตั้งไว้ในแง่ประโยชน์สุขของบุรุษภคชาติทั้งหลาย ที่การผูกขาดได้อำนวยให้ และไม่ควรมองข้ามไม่เสียกค่อ ได้ช่วยให้หลายประเทศหาซื้อข้าวบางส่วนไปบรรเทาความขาดแคลนในประเทศของตนได้ในราคาเขาว ในระยะหนึ่ง

อย่างไรก็ดี การผูกขาดกรรมนี้โดยังให้การค่าชาวถูกกดขี่ขาดความคุ้มพันธ์กับภาวะในตลาดโลกและไม่ได้รับการทดสอบโดยใกล้ชิดทุกระยะกับสถานการณ์ดังค้และอุปทานทั่วไป อันเป็นดังจำเบนที่จะใช้เบนหลักพิจารณากำหนดราคา จึงปรากฏว่า ราคาข้าวไทยที่ตกลงสำหรับขายดังออก ในระยะ ๑ - ๒ ปีอยู่ในเกณฑ์สูง ในขณะที่ความขาดแคลนข้าวได้บรรเทาความรุนแรงลง เนื่องจากหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้พยายามเพิ่มปริมาณการผลิตข้าวได้มากขึ้น ตลาดค้าข้าวไทยในต่างประเทศจึงหดตัวลงอย่างเห็นชัดในปี ๒๕๔๘ การผูกขาดจึงถึงคราวจำกัดของยุคถึง

ตั้งแต่เดือนที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘ การค้าข้าวได้กลับคืนมาอย่างมอชของเอกชนเป็นผู้ดำเนินการประเภทเดียว การซื้อขายแบบ G to G เป็นอนเด็กไป รัฐบาลคงควบคุมคุณภาพข้าวที่ส่งออกและให้ผู้ส่งออกชำระข้าวไว้เป็นจำนวนร้อยละ ๕ ของจำนวนที่ส่งออกไว้ขายแก่สำนักงานข้าวเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ และพ่อค้าต้องตั้งมอบขายเงิน

ตราต่างประเทศค่าข้าวแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยตามราคามาตรฐานที่กำหนด^(๓) และชำระอากรขาออกกบพรเมียมเป็นเงินบาท พรเมียมสำหรับคนข้าวคิดต้นทุนละ ๕๐๐ บาท สำหรับปลายข้าวคิดต้นทุนละ ๒๐๐ บาท

ต่อมาในวันที่ ๓๕ สิงหาคม ๒๕๑๗ รัฐบาลได้ยกเลิกการส่งมอบเงินตราต่างประเทศค่าข้าวโดยสิ้นเชิง ผู้ส่งออกคงต้องชำระค่าข้าวไว้เพื่อการบริโภครภายในร้อยละ ๕ ของจำนวนส่งออก และเวดาส่งออกต้องชำระอากรขาออกกบพรเมียมเป็นบาท แต่อัตราพรเมียมเปลี่ยนไปดังนี้ คือ สำหรับคนข้าวขาว ๑๐๐% กับ ๕% ต้องชำระพรเมียม ๓๐๕ บาทต่อกระสอบ (๓๐๐ กิโลกรัม) คนข้าวขาวและข้าวเหนียว ๓๐%, ๓๕% และ ๒๐% ชำระ ๑๕๕ บาทต่อกระสอบ (๓๐๐ ก.ก.) และลดทอนลงไปตามคุณภาพข้าว สำหรับปลายข้าวต้องชำระพรเมียมกระสอบละ ๓๐ - ๕๐ บาท

การที่รัฐบาลเลิกบังคับการส่งมอบเงินตราต่างประเทศค่าข้าวที่ตน้อยๆ ในระยะหลังนี้ ก็เพราะเดิเห็นความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องอยู่ในฐานะที่จะแข่งขันกับผู้ผลิตในตลาดโลกได้อย่างเต็มที่ และเห็นว่าการให้เอกชนแสวงหาตลาดกันเองจะได้ผลดีกว่ารัฐบาลทำ และมีเหตุผลทางเงินตราต่างประเทศด้วย คือประสงค์จะให้ตลาดเงินตราต่างประเทศเข้าดีสภาพแล้ว และลดการกักตุนที่ระดับตน้อย แต่เนื่องจากรัฐบาลยังคงอาศัยภาษีจากชาวอยุธยาได้เช่นค่าพรเมียม แต่

(๓) ข้าว ๑๐๐% และ ๕% ต้องส่งมอบต้นละ ๓๐ ปอนด์หรือ ๑๕๕ ดอลลาร์ จำนวนส่งมอบลดตามคุณภาพข้าว ข้าว ๕๐% ส่งมอบต้นละ ๑๐ ปอนด์หรือ ๒๕ ดอลลาร์

ก็พยายามไม่ให้เกินกำไรส่วนที่พอค่าได้มากจนจากเดิมก่อนที่พอค่าง
ต้องแลกเงินที่ขายข้าวได้ส่วนหนึ่งในอัตราทางการอยู่

ตอนที่ ๓ : ดุลย์การค้าและดุลย์การชำระเงิน

ดุลย์การค้า

สำหรับประเทศไทย สินค้าส่งออกไปต่างประเทศที่สำคัญ คือ
ข้าว ยาง ไม้ และไม้ ในปี ๒๕๕๗ ข้าวส่งออกมีมูลค่าประมาณร้อยละ
๕๕ ของมูลค่าสินค้าออกทั้งหมด ยาง ไม้ และไม้ ที่ส่งออกมีมูลค่า
ประมาณร้อยละ ๒๕, ๖, ๕ ของมูลค่าสินค้าออกทั้งหมดตามลำดับ
สินค้าอื่น ๆ ที่สำคัญได้แก่ สัตว์ปีก ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ผลิตภัณฑ์จากพืช
ต่าง ๆ ไปเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก เช่น ไข่
ไก่ ไข่เป็ด ไข่ปลา และผลิตภัณฑ์จากพืช เช่น ข้าวโพด กล้วย ฝรั่ง
ทุเรียน กล้วยไม้ และผลไม้ต่าง ๆ ซึ่งมูลค่าประมาณร้อยละ ๕๕ ของสินค้าเข้า
ทั้งหมดในปี ๒๕๕๗ รองลงมาได้แก่ เครื่องจักรและอุปกรณ์การขนส่ง
เช่น รถยนต์ เครื่องจักร และอาหาร ซึ่งมีมูลค่าประมาณร้อยละ
๑๗, ๙, และ ๘ ของสินค้าเข้าทั้งหมดในปี ๒๕๕๗ ตามลำดับ

จำนวนแตกต่างระหว่างยอดมูลค่าของสินค้าออกกับยอดมูลค่า
ของสินค้าเข้า เราเรียกว่า ดุลย์การค้า (Balance of Trade) ถ้ามูลค่า
สินค้าออกมากกว่ามูลค่าสินค้าเข้า ดุลย์การค้าจะมีค่าเป็นบวก (+)
เรียกว่าเรามีดุลย์การค้าได้เปรียบ (surplus) และในทางตรงข้าม ถ้า
มูลค่าของสินค้าออกน้อยกว่ามูลค่าของสินค้าเข้า ดุลย์การค้าจะมีค่า
เป็นลบ (-) เรียกว่าเรามีดุลย์การค้าได้เปรียบ

ตาราง ๘.๓
สรุปดุลย์การค้าของประเทศไทย

พ.ศ.	ด้านบาท	พ.ศ.	ด้านบาท
๒๔๘๓ - ๘๒	+ ๗๔.๘	๒๔๘๓	+ ๓,๒๗๓.๘
๒๔๘๔	- ๓๓๖.๔	๒๔๘๔	+ ๓,๒๐๔.๗
๒๔๘๕	- ๒๘๒.๕	๒๔๘๕	+ ๓๐๕.๓
๒๔๘๖	+ ๗๒๗.๓	๒๔๘๖	- ๘๒๔.๒
๒๔๘๗	+ ๘๕๘.๐	๒๔๘๗	- ๓,๓๓๓.๓
		๒๔๘๘	- ๒๕๓.๓

ตัวเลขข้างต้น เฉพาะปี ๒๔๘๓ - ๘๒, ๒๔๘๔ และ ๒๔๘๘ เป็นตัวเลขที่ได้มาจากศุฎการโดยตรง ตั้งแต่ ๒๔๘๐ ถึง ๒๔๘๗ เป็นคนมาธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำตัวเลขมาปรับปรุงโดยใช้ตัวเลขทางธนาคารแทนบางรายการ เพราะสถิติศุฎการยังมีผิดพลาดมากในเรื่องการตีราคาสินค้า อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงดังกล่าวทำได้แต่เพียงสินค้าออกที่สำคัญคือ ข้าว ยาง และตะกั่วแทน ส่วนสินค้าออกอื่น ๆ และสินค้าเข้าทั้งหมดคงปล่อยให้เป็นไปตามเดิม เพราะไม่สามารที่จะหาตัวเลขได้จากแหล่งอื่น สำหรับข่าวในปี ๒๔๘๐ - ๒๔๘๓ เราได้ตัวเลขมูลค่าส่งออกจากสำยามไรชเอเยนซ์ ตั้งแต่ ๒๔๘๒ เป็นต้นมา ได้รับตัวเลขมูลค่าส่งออกจากเศรษฐกิจ ตัวเลขเหล่านี้คงเอามาปรับปรุงโดยบวกค่าขนส่งถึงเรือเดินสมุทรและค่าพรเมียมที่ประมาณขนด้วย เพื่อให้เป็นราคา F. O. B. และใกล้เคียงกับราคาที่แท้จริงมากที่สุด มูลค่าของยางส่งออกในปี ๒๔๘๐ - ๘๒ ใช้ตัวเลขที่ได้รับรายงานจากส่วนการควบคุมปรัวรรตธนาคารแห่งประเทศไทยโดยตรงทั้งปริมาณและ

มูลค่า ตง.แคบ ๒๕๙๓ เป็นคนมาใช้คำนวณ โดยคุณปริมาณส่งออกที่
 ได้รับรายงานจากส่วนการควบคุมปริวรรตธนาคารแห่งประเทศไทย
 ด้วยราคาขายตั้งในท้องตลาด และบวกด้วยอากรขาออก ส่วนมูลค่า
 ดิบๆส่งออกนั้น ใช้ตัวเลขที่ได้รับรายงานจากส่วนการควบคุมปริวรรต
 ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยตรง โดยมีได้แก้ไขปรับปรุงอะไรอีก
 อย่างไม่รู้ดี ตัวเลขแก้ไขแฉกๆเรียกไม่ได้ว่าเป็นตัวเลขที่สมบูรณ์
 ทีเดียว เพราะตัวเลขที่ไม่สามารถจะปรับปรุงได้ คือสินค้าเข้าและสินค้า
 ออกอื่น ๆ นอกจากข้าว ยาง และดิบๆ มีข้อบกพร่องมาก ดังต่อไปนี้ :

๑. ตัวเลขที่มิได้ปรับปรุง คือ สินค้าออกอื่น ๆ และสินค้าเข้า
 อาจำผิดพลาด ด้วยการตรวจราคาของศุลกากรตงทุกตัวมาแฉก ตัวอย่าง
 เช่น กอนบ ๒๕๙๕ การตรวจราคาสินค้าออกอื่น ๆ และสินค้าเข้าด้วยราคา
 พ้อค่าต่ำแดงเบนบาท หรือราคาต้นทุนงานประเมินชนใหม่โดยใช้หลัก
 เกณฑ์คร่าว ๆ ตง.แคบ ๒๕๙๕ - ๒๕๙๖ เฉพาะสินค้าเข้าใช้ราคาตาม
 อินวอยซ์ที่พ้อค่าต่ำแดงเป็นเงินตราต่างประเทศ แฉกเปิดเงินเบนบาทใน
 อัตราตลาดเสรี ถ้าอินวอยซ์รายใดเช้อถือไม่ได้ซึ่งส่วนมากเป็นของ
 สินค้าที่มาจากฮ่องกง สิงคโปร์ เจ้าหน้าที่ประเมินราคาใหม่โดยใช้
 ราคาขายตั้งในตลาดกรุงเทพฯ ซึ่งอาจสูงเกินไป เพราะราคายอมรวม
 กำไรของพ้อค่าเข้าไปด้วยแล้ว ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการตรวจราคาของ
 ศุลกากรเท่าที่เบนมาแฉก มิได้คำนึงถึงแง่สถิติที่ถูกต้องตรงต่อความ
 เป็นจริงเป็นสำคัญ หากมุ่งหมายในทางเก็บภาษีอากรเป็นส่วนใหญ่
 เท่านั้น

๒. บัณฑิต ๆ มีสินค้าจำนวนไม่น้อยที่ตกตบนำออกและเข้า โดยไม่ผ่านด่านศุลกากร สินค้าที่ตกตบนำออกในระยะแรก ๆ หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็คือข้าว คอมากอน และทองคำ ซึ่งมีทั้งตกตบนำเข้าและออก สำหรับสินค้าที่นำเข้าและออกนั้น บางทีจะมีผู้ตั้งชื่อว่า ไม่น่าจะทำให้เกิดด้วยการค้าเปลี่ยนแปลง เพราะข้อมเหล็กกบดบดบังกันไป ในตัว ซึ่งความจริงไม่เป็นเช่นนั้น เพราะถ้าพ่อค้าไม่กำไรมาจาก การนี้ ก็คงไม่ยอมเสี่ยงภัยทำผิดกฎหมายแน่ ถ้าพูดตามนัยส์ศุลกากรค้า ก็คือ สินค้าที่นำเข้ามานั้นในราคาหนึ่ง และส่งออกไปในอีกราคาหนึ่ง ซึ่งสูงกว่าเก่ามาก จึงทำให้เกิดด้วยการค้าเปลี่ยนแปลงไป ตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ เป็นต้นมา เราได้ผ่อนผันให้นำทองคำเข้าประเทศได้ แต่ยังคงไม่ยอมให้ส่งออก ส่วนที่อนุญาตให้นำเข้าจึงปรากฏในสถิติสินค้าเข้า แต่ส่วนที่ ออกไปนั้นเชื่อว่าบ้าง แต่ยังคงเป็นการลักลอบ จึงไม่ปรากฏในสถิติ ในระยะหลัง ๆ นั้นจึงปรากฏว่ามูลค่าของทองคำนำเข้าเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้เกิดการการค้าเสียเปรียบมาก

๓. สถิติศุลกากรแต่เดิมมาจนถึงกลางปี ๒๕๔๗ ได้ใช้วันเดียว ภาษเป็นนวนเก็บสถิติ ทททเช่นนั้นบนเหตุให้ตัวเลขในระยะเวลาดังกล่าว อาจคาดเคลื่อน เช่นสินค้าที่นำเข้าในเดือนหนึ่ง อาจไปปรากฏในสถิติของอีกเดือนหนึ่งก็ได้ เพราะวันที่พ่อค้านำเงินมาชำระภาษีไม่แน่นอน อาจเป็นนวนรุ่งขึ้นหลังจากที่สินค้าเขามาถึงท่าแล้ว หรืออาจเป็นอีก ๒ เดือนให้หลัง แล้วแต่ระยะเวลาตามกฎหมายศุลกากรที่ผ่อนผันให้กระทำ ได้ ยิ่งกว่านั้นถ้าบางรายคำนวณภาษีผิด ต้องกลับไปทำใหม่ อาจทำให้ ขาดเหลือกว่าจะได้เสียภาษีอีกหลายเดือน บางทีถึงขั้นอาจทำให้สินค้า เข้าในบั้นไปปรากฏในสถิติบั้นหน้า ตั้งแต่กลางปี ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ได้

ปรับปรุงให้เก๋สลิดจากนวนิยายมาด้วย ความคลาดเคลื่อนใน
เรื่องเวदान คงหมดสิ้นไปบาง

๔. ปัญหาเรื่องการใช้อัตราแลกเปลี่ยนยกเป็นเรื่องสำคัญอยู่
เหมือนกัน เพราะประเทศเราใช้อัตราแลกเปลี่ยนหลายอัตรา แต่เดิมเรา
คำนวณมูลค่าสินค้าทางหมดด้วยอัตราแลกเปลี่ยนทางการ ดังแต่ปี ๒๔๙๕
เป็นต้นมาใช้อัตราตลาดเสรี ซึ่งทำให้สินค้าในบาทใช้อัตราแลกเปลี่ยน
ไม่เหมือนกัน ไม่สามารถจะเปรียบเทียบกันได้ ยิ่งกว่านั้นเข้าใจว่า
บางทีในใบเดียวคนอาจมีการใช้อัตราแลกเปลี่ยนไม่เหมือนกัน ทั้งสินค้า
เขาและออกก็กันได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นย่อมต้องทำให้คิดด้วยการคาดไปบ้าง
ไม่มากนักย ตัวอย่างเช่นการเก็บดอกเบี้ยจากมูลค่าเงินบาทที่พอกค่า
ค่าแรงบาง หรือจากเงินตราต่างประเทศตามอัตราดอกเบี้ย แล้วมา
คำนวณเงินบาทโดยอัตราเสรีหรือทางการบาง ซึ่งการคำนวณมูลค่าเงิน
บาทของพอกค่า อาจหมายถึงจำนวนเงินบาทที่พอกค่าของใช้ของเงินตรา
ต่างประเทศในตลาดเสรีชำระค่าของนั้นในกรณีเงินค่าเขา และจำนวน
เงินบาทที่พอกค่าได้รับจากกรขายเงินตราต่างประเทศในตลาดเสรีใน
กรณีสินค้าออกก็ได้ ซึ่งหมายความว่าพอกค่าใช้อัตราตลาดเสรีในการ
คำนวณราคา แต่เมื่อเราเก็บดอกเบี้ยเงินตราต่างประเทศจากอัตราดอกเบี้ย
เราใช้อัตราทางการคำนวณเงินบาท ซึ่งทำให้ผิดกัน หรืออาจเป็นไปได้
ในทางตรงข้าม ความจริงเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนนั้นเป็นเรื่องยุ่งยากมาก
ทุกประเทศที่ใช้อัตราแลกเปลี่ยนหลายอัตราอย่างประเทศไทย ควร
จัดทำสถิติเป็น ๒ อย่าง คือ มีสถิติสินค้าซึ่งมีมูลค่าเป็นเงินตราต่าง
ประเทศที่ถือเป็นมาตรฐานระหว่างประเทศ ดังกล่าวได้ดังที่หนึ่ง ซึ่ง
โดยทั่วไปใช้เงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เพื่อให้ทราบฐานะเงินตรา

ต่างประเทศระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ (external monetary effect) ถ้าจะดำเนินแบบที่ใช้อัตรากำหนดตายตัวอัตราโดยอัตราหนึ่งคนเป็นบาท เพื่อให้สะดวกแก่การเปรียบเทียบ จะใช้อัตราทางการหรืออัตราเสรีก็ได้แล้วแต่สะดวก แต่ต้องใช้อัตราแต่ประเภทเดียวให้ตลอด อีกวิธีหนึ่งก็คือดำเนินแบบให้ได้ทราบผลต่อรายได้ทางการเงินของประชาชนจากการค้าต่างประเทศอย่างแท้จริง (internal monetary effect) ในกรณีนี้อาจตั้งตนจากราคาเป็นบาทที่แท้จริงของสินค้าแต่ละอย่าง หรือใช้ตัวเลขดำเนินราคาเป็นเงินตราต่างประเทศแล้วคูณด้วยอัตราแท้จริง (effective rate) สำหรับสินค้าเข้าและสินค้าออกแต่ละประเภท กล่าวคือ สมมติในเวลาที่เราให้พอค่าชาวนาเงินตราต่างประเทศมาขายแก่ทางการทั้งหมดในอัตราของดาร์ต ๑๒.๕๐ บาท พอค่าจะซื้อเอาเขามามันก็ซื้อเงินได้ในอัตราของดาร์ต ๑๖.๐๗ บาท และในเวลาเดียวกันอัตราตลาดเสรีคือดาร์ต ๒๑ บาท เช่นนักหมายควมว่าทุก ๆ ดอลลาร์ที่เข้ามาสู่ประเทศไทยธนาคารชาติได้เข้ามา ๓ ดอลลาร์ จ่ายเงินบาทให้แก่พอค่าชาว ๑๒.๕๐ บาท มีเงินจากธนาคารออกไปสู่ประชาชน ๑๒.๕๐ บาท แต่เวตามันซื้อเอาเข้ามา ต้องเอาเงินมาจ่ายธนาคารชาติ ๑๖.๐๗ บาท ธนาคารตั้งเงินเข้ามาจากประชาชนมากกว่าจ่ายออกไป ๓.๕๗ บาท สำหรับทุก ๆ ดอลลาร์ เท่ากับลดปริมาณเงินในมือประชาชนไปในตัว นั่นคือแง่ของพิจารณาเวลาที่คงคู่ว่า ด้วยการกระทำให้การเงินภายในพองตัวหรือหดลงอย่างไร

๕. การจัดทำสถิติสินค้าขายตกเทาทเป็นมาจนถึงปี ๒๕๑๗ ได้รวมสินค้าบางอย่างซึ่งไม่ควรรวมเอาไว้เขาไปด้วย เช่นสินค้าตั้งไป

ให้สถานที่ของเราในต่างประเทศ หรือที่ต่างประเทศตั้งมาให้สถานที่
 ของเขาในประเทศไทย สินค้าเขาออกชั่วคราว (สินค้าเข้า) เช่น
 ภาพยนตร์ เครื่องจักร IBM สินค้าส่งกลับคนคือพวกที่ส่งออก หรือนำ
 เข้าแล้วลักษณะไม่ถูกต้องตามสัญญา สินค้าผ่าน (transit trade)
 เป็นต้น สินค้าเหล่านี้ไม่ถือว่าเป็นสินค้าเขาแต่อย่างใด เมื่อเรารวมเข้าไป
 ด้วยจึงทำให้สถิติสูงกว่าความจริงไปบ้าง แต่ไม่มากนัก เพราะเข้าใจ
 ว่าสินค้าคงตกต่ำกว่าความจริงแน่นอนเป็นจำนวนน้อยเมื่อเปรียบกับสินค้าทั้งหมด
 และอาจทำให้ดุลการค้าผิดกันได้บ้างเหมือนกัน ถ้าในบางปี การ
 นำเข้าและส่งออกของสินค้าจำพวกนี้ไม่สมดุลกัน

ดุลการค้าระหว่างเงิน

การที่เราจะพิจารณาว่า เงินตราต่างประเทศของเราเพิ่มขึ้นหรือ
 ลดลงนั้น จะดูแค่เพียงดุลการค้าระหว่างประเทศเท่านั้นยังไม่พอ เพราะ
 การชำระเงินตราต่างประเทศ มิได้กระทำกันเฉพาะในกรณีซื้อขายสินค้า
 เท่านั้น ยังมีการชำระเงินค่าบริการต่างๆ การบริจาค และการชำระ
 หนี้อีกด้วย ฉะนั้น จึงต้องดูจากดุลการค้าระหว่างเงินจึงจะทราบได้ ใกล้เคียง
 ว่า ในระยะหนึ่ง ๆ เราเสียเงินตราต่างประเทศไปหรือได้เพิ่มขึ้นมา
 เท่าใด ตารางข้างล่างนี้เป็นตารางดุลการค้าระหว่างเงินแบบมาตรฐาน
 ซึ่งกำหนดโดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

จากตารางที่ ๑.๕ รายการ ๓-๑๓ รวมกันเรียกว่า ดุลการค้า
 ชำระเงินทางด้านธุรกิจเดินดีพด ส่วนรายการ ๑๒-๑๕ เรียกว่า ดุล
 การชำระเงินทางด้านเงินทุน เนื่องจากการลงตัวเลขในตารางดุลการค้า

ชำระเงินค่าเนินตามแบบการลงบัญชีคู่ คืองดเครดิตข้างหนึ่งและเดบิต
 ข้างหนึ่ง ฉะนั้นจึงยอมต้องตัดมุดยกันทั้งสองข้าง หรือถอนยหนึ่งยอด
 เครดิต หรือเดบิตคู่ทริของคู่ยการชำระเงินทางด้านธุรกิจเดินดพัด ย่อม
 ต้องเท่ากับยอดเดบิตหรือเครดิตคู่ทริ (คนละเครื่องหมาย) ของคู่ย
 การชำระเงินทางด้านเงินทุน แต่ในทางปฏิบัติเราเก็บตัวเลขคนละที คือ
 เก็บทางด้านธุรกิจเดินดพัดครั้งหนึ่ง และเก็บทางด้านเงินทุนออกครั้งหนึ่ง
 จึงยากที่จะทำให้สมุดคู่ยกันได้ตามแบบการลงบัญชีคู่ของบริษัท ห้าง
 ร้าน ฉะนั้นจึงมีรายการ ๑๕ (จำนวนคลาดเคลื่อน) เพิ่มชนอกกรรายการ
 หนึ่ง เพื่อให้ตัวเลขสมุดคู่ยกัน รายการนี้แสดงถึงขอบพว่องในการเก็บ
 ตัวเลข เช่นตัวเลขบางอย่างยังไม่ถ่ามารดจะหาได้ หรือหาได้ไม่ครบ
 ถวน เป็นต้น

ตารางที่ ๑๕

คู่ยการชำระเงินทางด้านธุรกิจเดินดพัด

พ.ศ.	ถานบาท	พ.ศ.	ถานบาท
๒๕๗๓ - ๗๒	+ ๕๗.๕	๒๕๘๓	+ ๗๗๕.๗
๒๕๗๘	- ๓๓๘.๕	๒๕๘๔	+ ๗๓๘.๗
๒๕๘๐	- ๔๓๓.๖	๒๕๘๕	- ๒๘๓.๒
๒๕๘๓	+ ๖๖๘.๔	๒๕๘๖	- ๓,๒๐๗.๔
๒๕๘๒	+ ๔๓๖.๖	๒๕๘๗	- ๓,๓๘๐.๗

โดยเหตุที่ประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม และยังจัดอยู่ในกลุ่มประเทศด้าหลัง ราชการดุดยการค้ำจ้งเป็นล้นด้าคณมมากในดุดยการชำระเงิน การช้อขายทางด้านบรการต่าง ๆ น้อยมาก เมอเปรียบเทียบกับการค้ำ และดุดยการค้ำทางด้านบรการกยงด้อยเปรียบเบงประจำอกดวย ทงนเพราะเราจ้ดต้องพงบรการจากต่างประเทศ เช่น การชนดั่งการค้ำศึกษา ฯลฯ เป็นต้น

คารวางดุดยการชำระเงินเพงจะมาปฏิรูปและจ้ดทำกันจริงจ้งในระยะหดดั่งครามครงท ๒ น เพราะในชณะที่เศรษฐภิกจและการเงินของประเทศต่าง ๆ ของโลกก้าดงย่งเหียงเหด้อมด้ากัน คารวางดุดยการชำระเงินที่ถูกด้องโกดเคยงเบงดั่งจ้ดจำเป็นของรัฐบาลดัดละประเทศในการพิจารณาปัญหาและวางนโยบายเศรษฐภิกจการเงินระหว่างประเทศอย่างย่งยวด.

การเงินและการธนาคาร

เงินเป็นเสมือนนามนทที่ยอดคงเครื่องจักร (คือเศรษฐกิจ) ให้เดินคล่อง เงินใหม่มีความสำคัญในตัวเอง แต่เป็นอุปกรณที่ด้าคัญในทางเศรษฐกิจ ๒๕ ทงนพุดจจากเง้ของประเทศด้วรวม ไม่หมายถึงเศรษฐกิจของเอกชนบางจำพวก เช่น นายธนาคาร ซึ่งเป็นผู้ค้าเงิน สำหรับเขาเงินมีความสำคัญมากกว่าสิ่งอื่นใด

การที่กล่าวว้าเงินในตนเองไม่มีความสำคัญและเบ่นเพียงอุปกรณ ๒๕ นน ก็เพราะฐานะเศรษฐกิจของประเทศจะดีหรือเดว ย่อมขึ้นอยู่กับปริมาณการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน จำนวนเงิน หรือจำนวนธนบัตร จะมากหรือน้อยไม่สำคัญ แต่จำนวนเงินเมื่อเทียบความสัมพันธกับสินค้าและบริการที่มีอยู่ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งย่อมมีความสำคัญ ปัญหาเศรษฐกิจบางขอเนื่องมาจากการเงินและจะยุ่งยากยงชนถาจัดการไม่ด้ และถ้าประเทศมีเศรษฐกิจไม่มั่นคง การเงินก็ย่อมเดวตงด้วย ตัวอย่างเช่นในบพฝนแดง ราษฎรปลดกข้าวได้น้อย ชาวทจะออกด้ตลาดม่นอย รายได้ของชาวนาและผู้ทค้าชาวดกตา เงินซึ่งหมุนเวียนในหมู่ชาวนาและผู้ค้าชาวดไปด้ผู้ผลิตและสินค้าบริการอื่น ๆ ก็ย่อมม่นอยตงตามลำดับ

อย่างไรก็ดี รัฐบาลและเจ้าหน้าที่การเงินของประเทศอาจใช้วิธีการเงินทำให้บรรยากาศทางเศรษฐกิจดีขึ้น ช่วยสนับสนุนให้ประชาชน

ทำมาหาเลี้ยงชีพได้สะดวกขึ้น เช่นเป็นต้นว่าในยามเศรษฐกิจฝืดเคือง
 มีคนว่างงาน รัฐบาลอาจใช้จ่ายออกไปให้มากกว่ารายได้ที่ชกเข้ามา
 จากประชาชน เช่นใช้จ่ายในการก่อสร้างทางเป็นต้น เท่ากับเป็นการ
 ปลดปล่อยกระแสเงินออกไปให้ราษฎรผู้ได้เงินไปนั้นนำเงินไปซื้อสินค้าบริการ
 ดังเสริมการผลิตอื่น ๆ ต่อไป ในทางตรงกันข้าม รัฐบาลและเจ้าหน้าที่
 การเงินอาจหดกระแสเงินภายในประเทศลงได้ เมื่อเห็นว่าเศรษฐกิจ
 ชักจะเฟื่องเกินไป ราคาและค่าแรงงานสูงเกินไป คนใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
 เกินไป ในกรณีเช่นนั้นรัฐบาลอาจพยายามลดต้นทุนสินค้าลงเสีย
 โดยชักกระแสเงินเข้ามาเก็บไว้บ้าง ทำให้เงินมีค่าแพงขึ้นโดยการ
 หดเครดิตและขนออกตราดอกเบี้ยธนาคารลงบ้าง เมื่อเงินชักจะหายาก
 ขึ้น รายได้ของเอกชนแต่ละคนตกลง การใช้จ่ายของแต่ละคนก็ย่อม
 จะน้อยลง ราคาค่าแรงงานก็ลด ราคาพัสดุก็ลด ก็ต้องลดค่าลงไป และ
 ทำให้ต้นทุนในการผลิตภายในประเทศต่ำลงด้วย พอค่าที่จัดตั้งสินค้า
 ออกไปขายต่างประเทศ เมื่อได้ประโยชน์จากการที่ต้นทุนในการผลิต
 ต่ำลงก็อาจจะสามารถต้านทานราคาที่ตกต่ำลงไปได้ และสามารถตั้ง
 สินค้าไปขายยังต่างประเทศได้

นอกจากนี้ ในยามที่การค้าเจริญเฟื่องฟู ของ तथाและผลิตรวมมา
 มีการซื้อขายกันมาก ปริมาณเงินไม่พอหรือหมุนเวียนไม่ทัน ในกรณี
 เช่นนั้น เจ้าหน้าที่ดวงดวงของประเทศซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ก็
 จะต้องทำให้กระแสของเงินมีจำนวนมากขึ้น เพื่อช่วยให้การค้าขายไม่
 หยุดชะงักด้วยเหตุขาดเงิน

ตอนที่ ๑ : การเงินภายในประเทศ

อะไรคือเงิน

เงินที่ใช้กันในประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น ๒ อย่าง คือ

๑. เงินสด (Cash or Currency) ซึ่งประกอบด้วย

ก. ธนบัตร

ข. เหรียญกษาปณ์

๒. สินเชื่อ (Credit)

๑. เงินสด กฎหมายเงินตราซึ่งควบคุมการออกธนบัตรและการออกเหรียญกษาปณ์ในปัจจุบัน ประกอบด้วย

ก. พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๔๗๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข. พระราชบัญญัติเงินตราในภาวะฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๔๘๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ค. พระราชบัญญัติระบบเงินตราชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๘๘ ซึ่งต่ออายุทุกๆ ๒ ปี (ฉบับล่าสุด พ.ศ. ๒๕๕๕)

ตลอดจนกฎกระทรวงและประกาศกระทรวง ซึ่งออกตามความใน พ.ร.บ. ข้างต้น

ในปัจจุบันธนบัตรที่ออกใช้เป็นธนบัตรของรัฐบาล ตาม พ.ร.บ. ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๘๕ ธนาคารมีหน้าที่ออกบัตรธนาคารได้ แต่ในปัจจุบันธนาคารยังมีได้ใช้สิทธินี้ เพียงแต่ทำหน้าที่ออกธนบัตรและรักษาทุนสำรองธนบัตรแทนรัฐบาล

การออกเหรียญกษาปณ์เป็นหน้าที่ของรัฐบาลโดยตรง โดยมี
กฎหมายกำหนดว่า เหรียญกษาปณ์ประเภทต่าง ๆ จะต้องมียอดโลหะ
อัตราเผื่อเหลือเผื่อขาดและมีรูปพรรณสัณฐานอย่างใด

กฎหมายเงินตรากำหนดไว้ว่า การออกธนบัตรแต่ละบาทจะต้อง
มีทุนสำรองเงินตราไว้เป็นจำนวน ๑ บาท กล่าวคือ ทุนสำรองเงินตรา
(Currency Reserve) ของเราจะต้องมี ๑๐๐% ของธนบัตรที่ออกใช้

ในขณะนั้นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมายที่จะประกอบเป็นทุนสำรอง
เงินตราได้ มีดังนี้ :-

๑. ทองคำและหัตถกรรมทองคำ
๒. บอนด์สเตอร์ลิงและหัตถกรรมสเตอร์ลิง
๓. ดอลลาร์ ด.ร.อ. และหัตถกรรมดอลลาร์ ด.ร.อ.
๔. เหรียญบาท

นอกจากกฎหมายเงินตรายังกำหนดไว้ว่า จำนวนที่เป็นหัตถ
กรรมทองคำและเงินตราต่างประเทศที่มีอายุไต่ถอนเกินหนึ่งปี จะมีเกิน
ร้อยละ ๕๐ ของธนบัตรออกใช้ไม่ได้

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง กฎหมายอนุญาตให้ใช้เงินเยน
พันธบัตรคลัง และคงเงินคลังที่จ่ายเป็นเงินบาทเป็นทุนสำรองได้ แต่
บัดนี้โดยยกเลิกไปหมดแล้ว หลังจากจำหน่ายเงินเยนออกจากทุนสำรอง
ได้มีจำนวนธนบัตรออกใช้เกินทุนสำรองอยู่ตั้งหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าเป็น

ส่วนทรัพย์สินบางประเภทนี้ แต่จำนวนไม่ได้หมดหายไปเช่นกันเมื่อมีการ
ตราคาน้ำดื่มสาธารณะเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๘^(๑)

เมื่อวันพฤหัสบดีสุดท้ายของเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ รายงาน
ของธนาคารแห่งประเทศไทยแสดงว่า

ธนบัตรออกใช้

ล้านบาท

๕,๘๒๐.๔

ทุนสำรอง

หลักทรัพย์รัฐบาลไทย^(๒)

๓,๒๒๓.๗

หลักทรัพย์อื่น ๆ

๑๓๐.๓

เงินตราต่างประเทศ

๒,๒๔๓.๓

ทองคำ

๒,๒๔๖.๔

ฉะนั้นจึงถือได้ว่าทุนสำรองเงินตราของเรามีความมั่นคง
เมื่อเราเปรียบเทียบการออกธนบัตรของประเทศไทยกับการออกธนบัตร
ในต่างประเทศแล้ว จะเห็นความมั่นคงได้ชัดเจนดีมาก เพราะว่าใน
ประเทศต่าง ๆ เช่นอังกฤษ กับการออกธนบัตรของเขาถือว่า ๓ ปอนด์

(๑) เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ได้เปลี่ยนการตีราคาทุนสำรองจาก

๑ ปอนด์สเตอร์ลิง เท่ากับ ๓๕ บาท

๑ ดอลลาร์ ส.ร.อ. ,, ๑๒.๕๐ บาท

ทองคำบริสุทธิ์น้ำหนัก ๐.๐๘๑๐๕๓๗ กรัม เท่ากับ ๑ บาท

เป็น

๑ ปอนด์สเตอร์ลิง เท่ากับ ๕๖ บาท

๑ ดอลลาร์ ส.ร.อ. ,, ๒๐ บาท

ทองคำบริสุทธิ์น้ำหนัก ๐.๐๔๔๓๓๕ กรัม เท่ากับ ๑ บาท

(๒) หลักทรัพย์ในขั้นรวมหลักทรัพย์เงินตราต่างประเทศที่รัฐบาลไทยจำหน่าย
ในต่างประเทศ และที่รัฐบาลกู้จากทุนสำรองตาม พ.ร.บ. การกู้เงินเพื่อการบูรณะและ
พัฒนาการประเทศ พ.ศ. ๒๔๘๖

ที่ออกมากจะคงมีทุนสำรองหนี้คงอยู่ ๓ ปอนด์ก็จริง แต่เขามอง
 รัฐบาลเป็นประกันมาก โดยที่สภาผู้แทนราษฎรอนุมัติให้ Bank of
 England ออกบัตรธนาคารได้ และในทุกวันนี้รัฐบาลเป็นประกัน
 เรียกกันว่า fiduciary issue (fiduciary มาจากคำ faith แปลว่าความ
 เชื่อถือ) นั่น มีอยู่ราว ๆ หดายเป็นร้อยเท่าของจำนวนบัตรที่มีทองคำ
 หนุนหลังอยู่ ซึ่งแสดงว่าระบบตราของอังกฤษที่ออกใช้ใหม่ทองคำหนุน
 หลังอยู่ราว ๆ ร้อยละ ๓ หรืออาจจะไม่ถึงร้อยละ ๓ แต่แม้กระนั้นเงิน
 ปอนด์ก็เคื่องจรดงกยงเบบเทเชอถอของโถกอยู่ ทงนเพราะเค็วชฐูกิจของ
 ประเทศอังกฤษอยู่ในระดับที่ตกมาก

ทฤษฎีการออกธนบัตรใน โลกปัจจุบันนี้ไม่เหมือนกับทฤษฎีสมัย
 มาตราทองคำ (Gold Standard) ซึ่งหมายถึงว่าพิมพ์ทองคำหนุนหลัง
 ธนบัตรที่ออกร้อยละ ๑๐๐ เดิมที ทฤษฎีใหม่เพียงแต่ให้ราษฎรมีความ
 ใจวางใจในธนบัตรที่ออกใช้เท่านั้นนักเป็นการเพียงพอแล้ว แต่ก็ต้องให้
 เศรษฐกิจของประเทศมั่นคงด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการค้า
 ระหว่างประเทศ แม้แต่ในประเทศญี่ปุ่น อินเดีย หรือพม่า ซึ่งออก
 พระราชบัญญัติเงินตราเมื่อเร็ว ๆ นี้ก็ไม่ได้กำหนดว่า ให้ธนาคารแห่งชาติ
 ทำการออกธนบัตร โดยมีทองคำหนุนหลังเพียงร้อยละ ๒๕ สำหรับ
 ประเทศพม่า และสำหรับประเทศญี่ปุ่นหรืออินเดียอยู่ในราวร้อยละ ๕๐-๖๐

ส่วนประเทศไทย ความใจวางใจในธนบัตรที่รัฐบาลออกมานั้น
 อยู่ที่มติของประชาชน ทุกวันนี้แม้ในคณะรัฐบาลมีรัฐมนตรีบางท่าน
 สภาผู้แทนราษฎรส่วนมากและประชาชนส่วนมาก ยังเข้าใจแต่ทฤษฎี
 แบบเก่า คือต้องมีทองคำหนุนหลังธนบัตรที่ออกเต็มที่ ทำให้กระทรวง

การคลังและธนาคารกลางไม่อาจจะเปลี่ยนแปลงหลักการในทันทีทันใด
แต่อย่างไรก็ตาม ได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงมาบ้างแล้วในปี พ.ศ. ๒๔๙๖
โดยเปลี่ยนไป ในรูปที่อนุญาตให้ธนาคารแห่งประเทศไทยถือหลักทรัพย์
ระยะเวลาของรัฐบาลไทยที่เป็นเงินตราต่างประเทศได้เป็นบางส่วน
แต่ทั้งรัฐบาลจะทำอะไรก็ตามต้องถือเอาความไว้วางใจของประชาชน
เป็นหลักด้วย

ตามปกติแต่เดิมมานั้นประเทศไทยกำหนดว่าพันธบัตรของเงินตรา
จะต้องเป็นเงินสด หรือหลักทรัพย์ที่ไถ่ถอนได้รวดเร็วไม่เกินหนึ่งปี
(คือทองคำ, เงินตราต่างประเทศ, ตัวเงินต่างประเทศระยะสั้น)
ราวร้อยละ ๙๕ และเป็นหลักทรัพย์ระยะเวลานานกว่า ๓ ปี ไม่เกิน
ร้อยละ ๑๕ เคยพบได้เปลี่ยนแปลงไปโดยถือเอาเป็นเงินสดได้ไม่ต่ำกว่า
ร้อยละ ๖๐ ของฉบับที่ออกใช้ ส่วนที่เป็นหลักทรัพย์ระยะเวลานาน
จะต้องไม่เกินร้อยละ ๔๐ ในจำนวนนี้รวมทั้งหลักทรัพย์ (Securities)
ที่รัฐบาลไทยออกเอง แต่เป็นเงินตราต่างประเทศด้วย

เงินทุนสำรองเงินตรา ๕๐๐.๐๐๐.๐๐๐ บาท
ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ผ่อนเช่นนายกรัฐมนตรี หรือนคร
ว่าการกระทรวงการคลัง หรือแม้แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ก็ไม่อาจจะใช้อำนาจในการนี้ได้ ถ้าผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
ไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ จะต้องมพระบรมราชโองการ
แต่งตั้งผู้โดยหนึ่งชนเพื่อทำหน้าที่ โดยเฉพาะ ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าเงินทุน
สำรองเงินตราไม่ใช่ของรัฐบาล เงินทุนสำรองเงินตราเป็นของชาติ
เป็นเงินทุนหนุนหลังฉบับที่ออกใช้ภายในประเทศ

ประเทศไทยเรามีทุนสำรองเงินตราไว้เพื่อประโยชน์ทั้งสองประการ คือ ประการหนึ่ง สร้างความเชื่อถือของประชาชนให้มั่นคงนับถึรัฐบาลออกใช้ ประการที่สอง ใช้เป็นประโยชน์ในทางการค้าระหว่างประเทศ ถ้าด้วยการค้าและการชำระเงินขาดแคลนลงไปเราก็ถอนเอาทุนสำรองออกมาชำระหนี้ต่างประเทศได้ หรือตรงกันข้าม ถ้าการค้าของเราดีขึ้นขายออกมามากกว่าซื้อเข้าประเทศ ทุนเงินตราต่างประเทศของเราก็เพิ่มพูนขึ้น ทำให้ทุนสำรองเงินตราที่เป็นทองคำหรือเงินตราต่างประเทศมีมากขึ้นตามกันไป ขอนแตกต่างกันในประเทศอื่นๆ เช่นจะเห็นได้ว่าในประเทศอังกฤษ ทั่วๆ ไปแทบจะไม่มีทองคำหนุนหลังธนบัตรอยู่ แต่เขาก็ยังมีทุนสำรองทองคำและเงินต่างประเทศ (Gold and Foreign Exchange Reserve) ไว้จำนวนหนึ่งเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการชำระเงินต่างประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ทุนสำรองของประเทศอังกฤษแยกกัน คือมีทองคำเป็นจำนวนน้อยเป็นเงินทุนสำรองเงินตรา แต่มีทองคำและเงินตราต่างประเทศอีกจำนวนหนึ่งสำรองไว้สำหรับการชำระเงินต่างประเทศ แต่สำหรับประเทศไทยนั้น เราใช้ทุนสำรองเงินตราอันเดียวกันทำหน้าที่ทั้งสองอย่าง

ในระหว่างสงครามรัฐบาลต้องพิมพ์ธนบัตรมากและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนหลังสงครามรัฐบาลยังคงจ่ายเงินมาก ทำให้ทุนสำรองเงินตราพร่องลง จนครึ่งหนึ่งทุนสำรองเงินตราที่มีอยู่เมื่อก่อนเทียบกับจำนวนธนบัตรที่ออกใช้อยู่ในราวร้อยละ ๒๐ เท่านั้น (ปี ๒๔๘๘) ครั้นต่อมาในราวปี ๒๔๘๘, ๒๔๘๙ จนถึงปี ๒๔๙๔ การค้าขายของเราเจริญขึ้นและรัฐบาลได้กำหนดค่า ฟือลาซาอู, ยาง และดีบุก ทดตั้งต้นค่า

เหล่านี้ออกไปยังต่างประเทศ จะต้องเอาเงินตราต่างประเทศที่ได้
 จากการค้านมาขายแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยแล้วแลกเปลี่ยนเป็น
 เงินบาทในอัตราราชการไป ด้วยวิธีทางการสามารถเพิ่มพูนเงินทุน
 สำรองเงินตราไว้ได้จนเรียกได้ว่ามั่นคงจริง ๆ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๕
 รัฐบาลเริ่มดำเนินนโยบายเพิ่มค่าของเงินบาทโดยเข้าใจว่าถ้ามีการตั้ง
 ดินค้าจากต่างประเทศมากจะทำให้ค่าครองชีพของราษฎรลดลงได้ แต่
 ผลปรากฏว่าทุนสำรองได้ร่อยหรอลงไปเพราะการนำเข้า เพราะได้
 กำหนดค่าของเงินตราต่างประเทศไว้ต่ำกว่าธรรมชาติ และประกอบกับ
 รัฐบาลต้องใช้จ่ายมากในระยะนั้น เงินบาทที่เก็บเข้ามาจากประชาชน
 เนื่องจากการขายเงินตราต่างประเทศออกไปนั้น ก็มีการจ่ายกลับออกไป
 ไปอีก นอกจากนั้นภาวะเงินเฟ้อภายในประเทศ อันเกิดจากการใช้จ่าย
 มากของรัฐบาล ยังช่วยให้ราษฎรต้องการสินค้าและบริการจากต่าง
 ประเทศมากขึ้นอีกด้วย การใช้จ่ายในต่างประเทศมากในปี ๒๔๙๕, ๒๔๙๖
 และ ๒๔๙๗ ไปประกอบกับระยะที่ตลาดสินค้าออกของเรากำลังมหาวง
 โหมตลาด จึงทำให้ดุลย์การค้าของเราเสื่อมลงถึงขั้นเสียเปรียบ และ
 ทุนสำรองของเราพร่องลงตามลำดับ

๒. สินเชื่อ (Credit)

ตามปกติถ้าเราใช้ธนบัตรเพียงอย่างเดียว ไม่มีการเชื่อซึ่งกัน
 และกัน จำนวนอำนาจซื้อที่เท่ากับปริมาณของธนบัตรที่ใช้กันอยู่ เช่น
 ในปีใดเดือนใด หรือในขณะใดขณะหนึ่งมีเงินสดอยู่ประมาณ ๑๐๐ ล้าน
 บาท อำนาจซื้อ (Purchasing Power) ของเราก็มีเท่ากับจำนวน
 ธนบัตร คุณจำนวนคงที่เงินหรือธนบัตรนั้นหายไป สัมมิตถายเท

จำนวนธนบัตรที่ออกใช้และทุนสำรองที่เป็นทองคำและเงินตราต่างประเทศ

เมื่อ ร.ก.	จำนวน ธนบัตร (พันบาท)	ทองคำ		เงินตราต่างประเทศ		๑/ หลักทรัพย์ต่างประเทศ		๒/ หลักทรัพย์ต่างประเทศ		รวม	หลักทรัพย์รัฐบาลเป็น เงินตราต่างประเทศ
		มูลค่า	ร้อยละ ของ ธนบัตร ออกใช้	มูลค่า	ร้อยละ ของ ธนบัตร ออกใช้	มูลค่า	ร้อยละ ของ ธนบัตร ออกใช้	มูลค่า	ร้อยละ ของ ธนบัตร ออกใช้		
'๔๖	๒,๑๒๑,๔๑๑	๗๗๑,๗๓๖	๓๖.๓๕	๓๕๒,๔๓๔	๑๖.๖๑	๑๔๗,๔๔๓	๖.๕๕	๑,๒๗๑,๖๑๖	๖๐.๓๐	—	—
'๕๐	๒,๐๕๓,๕๕๑	๗๖๗,๓๖๗	๓๗.๔๑	๔๒๗,๓๑๓	๒๐.๘๑	๑๔๗,๑๓๓	๗.๒๑	๑,๓๔๑,๘๑๓	๖๕.๔๓	—	—
'๕๑	๒,๓๗๕,๕๕๒	๗๖๕,๐๖๔	๓๒.๑๗	๕๑๐,๗๖๕	๒๑.๙๓	๑๔๗,๔๗๖	๖.๑๗	๑,๖๒๓,๓๐๖	๖๘.๐๗	—	—
'๕๒	๒,๕๕๕,๕๕๕	๗๖๒,๗๖๒	๒๙.๘๖	๕๗๑,๐๕๕	๒๒.๓๖	๑๒๗,๖๒๕	๕.๐๓	๒,๒๖๖,๓๐๒	๘๙.๑๕	—	—
'๕๓	๓,๒๕๕,๕๕๕	๑,๔๗๖,๗๖๒	๔๕.๓๕	๑,๓๒๑,๐๕๕	๔๐.๕๗	๒๓๗,๖๒๕	๗.๓๓	๓,๐๓๖,๓๐๒	๙๓.๒๕	—	—
'๕๔	๔,๐๑๓,๗๖๗	๑,๔๐๕,๗๖๗	๓๕.๐๓	๑,๓๕๐,๑๕๕	๓๓.๖๔	๕๓๗,๖๕๗	๑๓.๓๗	๓,๖๕๕,๕๕๕	๙๑.๐๗	—	—
'๕๕	๓,๕๕๗,๓๓๓	๑,๔๑๒,๐๕๐	๓๙.๖๖	๑,๕๓๗,๒๕๕	๔๓.๕๑	๒๗๖,๑๕๕	๗.๕๑	๓,๒๒๕,๔๕๕	๙๑.๕๐	—	—
'๕๖	๔,๗๖๖,๕๕๕	๑,๕๑๒,๐๕๐	๓๑.๖๖	๑,๗๕๕,๐๕๐	๓๖.๖๖	๒๗๖,๒๕๕	๕.๘๑	๓,๗๓๓,๕๕๕	๗๘.๕๖	๕๕๖,๘๑๒	๑๒.๕๒
'๕๗	๔,๗๕๕,๐๑๐	๑,๕๑๒,๐๕๐	๓๑.๖๖	๑,๗๕๕,๐๕๐	๓๖.๖๖	๑๑๓,๗๕๕	๒.๓๖	๓,๖๖๖,๐๕๐	๗๗.๑๗	๑,๒๐๐,๐๐๐	๒๕.๘๗
'๕๘	๕,๕๕๕,๐๐๐	๒,๒๕๖,๓๓๕	๔๐.๖๕	๑,๕๕๕,๐๐๐	๓๕.๖๓	๑๒๖,๓๓๕	๒.๒๖	๔,๓๓๖,๘๕๕	๗๘.๑๔	๑,๒๐๐,๐๐๐	๒๑.๕๐

๑๓๗

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

๑/ เงินฝาทและหลักทรัพย์ปอนด์สเตอร์ลิงและดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ที่กำหนดไว้ก่อนได้ทันที หรือไม่เกิน ๖ เดือน
 ๒/ พันธบัตรต่างประเทศที่กำกับกันได้อ่อนเกินกว่า ๖ เดือน

หมายเหตุ : การตีราคาเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ใช้งบกับอยู่ ณ เวลาต่างๆ

กันอยู่ในระหว่างจำนวน ๗-๘ ครั้ง อำนาจซื้อจะเท่ากับ (๑๐๐×๗) หรือ (๑๐๐×๘) ส่วนมากลักษณะเช่นนี้ ท่านผู้รูปร่างท่านเรียกว่า กระแสการหมุนเวียนแห่งเงิน (Velocity of Circulation) ฉะนั้นถ้าเรามีเงินน้อย แต่โอกาสที่จะหมุนเวียนเงินทำได้เร็วทำให้อำนาจซื้อของคนในประเทศมีมากขึ้นได้

ในอันดับต่อไป เราพิจารณาว่าถ้าอำนาจซื้ออยู่แถวดังกล่าว เช่น นาย ก. มีเงินซื้อสินค้าจากนาย ข. ๓๐ ล้านบาท และจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม นาย ข. ให้อำนาจนาย ก. ที่จะซื้อสินค้าได้อีก ๑ ล้านบาท หมายความว่า นาย ก. มีอำนาจซื้อทั้งสิ้นในขณะนั้นรวมเป็น ๓๑ ล้านบาท เท่ากับนาย ข. ได้เพิ่มอำนาจซื้อให้ นาย ก. ทั้งๆ ที่ไม่มีตัวเงิน ๑ ล้านบาท ในลักษณะนี้ เราเรียกจำนวน ๑ ล้านบาท นั้นว่าเป็น "สินเชื่อ" หรือ "Credit"

แต่ถ้าหากนาย ข. ไม่ใช่พ่อค้า แต่เป็นธนาคาร เมื่อมีบุคคลนำเงินมากมาฝาก อำนาจซื้อของบุคคลผู้นั้นก็อยู่เท่ากับจำนวนเงินที่ฝากไว้ กล่าวคือ เขายอมจะสั่งให้ธนาคารจ่ายเงินจำนวนนั้นทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนเมื่อไรก็ได้ โดยเขียนเช็คของธนาคารสั่งให้ธนาคารจ่ายเงินแก่ตัวเขาโดยตรง หรือแก่ใครก็ตาม ธนาคารก็ยอมจะต้องทำตามคำสั่งของเขาทั้งสิ้น

โดยที่ผู้ฝากเงินในธนาคารมีมากมายหลายคน เมื่อทำการสั่งจ่าย จึงมักไม่ได้มาทำการสั่งจ่ายเงินพร้อมๆ กัน ในขณะที่มีคนใดคนหนึ่ง หรือจำนวนหนึ่งสั่งจ่าย ก็ยอมจะมีอีกจำนวนหนึ่งนำเงินมาฝากเข้า

นายธนาคาร โดยที่ทำงานมาด้วยความรู้และความชำนาญย่อม
จะสังเกตเห็นว่า ในจำนวนเงินฝาก ๑๐๐ บาท จะมีส่วนมากมาถอยคืน
ไปราว ๆ ร้อยละ ๑๐ หรืออาจจะมากกว่านั้นบ้าง แต่ก็ไม่ถึงกับจะต้อง
ถอยไปหมด ๑๐๐ บาท ฉะนั้น ถ้านายธนาคารจะเก็บเงินต้นสำรองไว้
เพื่อลูกค้าจ่ายราว ๆ ร้อยละ ๑๕ - ๑๐ ก็ย่อมจะเป็นการเพียงพอแล้ว
ส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ ๘๕-๙๐ นั้น เขาอาจจะเอาไปลงทุนเพื่อหา
ผลประโยชน์อย่างใดก็ได้ ส่วนการนำเงินของผู้ฝากไปลงทุนนั้นอยู่ใน
ดุลยพินิจของนายธนาคารว่าควรจะทำเนิการเพียงใด เพราะการลงทุน
มากย่อมได้ผลประโยชน์มาก แต่ธนาคารมีฐานะไม่มั่นคง ถ้าเก็บสำรอง
เงินต้นเพื่อจ่ายคืนมาก ธนาคารได้ผลประโยชน์น้อย แต่ได้มีฐานะ
ธนาคารมั่นคงขึ้น

ปกติทั่ว ๆ ไป นายธนาคารประมาณว่าในจำนวนเงินฝาก ๑๐๐
บาท ธนาคารอาจสำรองเงินต้นไว้เพื่อจ่ายคืนเพียง ๑๐% เท่ากับ ๑๐
บาท อีก ๙๐ บาท ธนาคารอาจเอาไปให้พ่อค้าประชาชนหาผลประโยชน์
ในทางอื่นได้ โดยการขยายเครดิตออกไป ๑๐ เท่า ฉะนั้นตามตัวอักษร
จะปรากฏว่าธนาคารจะมี

บ/ช เงินฝากของลูกค้า ๑๐๐ บาท	เงินต้นสำรองจ่าย ๑๐๐ บาท
เครดิต บ/ช เงินฝาก (ที่ลูกค้า) ๙๐๐ บาท	บ/ช เงินกู้ ๙๐๐ บาท
รวม ๑๐๐๐ บาท	๑๐๐๐ บาท

ตามตัวอักษรทั้งหมดนั้น ชให้เห็นการหมุนเวียนเงิน โดยธนาคาร

อย่างกว้าง ๆ ซึ่งธนาคารทั้งหลายเกือบทั่วโลก โดยเฉพาะธนาคารในประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาได้วางหลักการแบบเดียวกัน คือ

ตามภาวะเศรษฐกิจของบางประเทศ ธนาคารเก็บเงินสดสำรองไว้ (Cash Reserve) เพื่อจ่ายคนใหม่ฝากเมื่อทองถามประมาณร้อยละ ๑๐ ของเงินฝากก็เพียงพอ ถ้าธนาคารเก็บเงินได้มากไปเกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของ Liability ธนาคารก็มีความมั่นคงมาก แต่ผลประโยชน์หรือกำไรที่ควรจะได้กลับน้อยไป เพราะว่าธนาคารไม่ได้นำเงินไปหมุนให้มากเท่าที่ควรจะนำไปทำการได้ แต่ถ้าทางธนาคารเก็บเงินสดไว้น้อย ธนาคารย่อมมีเงินมาก เปิดเครดิตได้มาก ทำให้มีกำไรมากแต่ความมั่นคงของธนาคารน้อยลง

เรื่องความมั่นคงของธนาคาร ในประเทศอังกฤษมักจะถือว่าธนาคารเก็บเงินสดไว้เพียงร้อยละ ๘ หรือร้อยละ ๑๐ ของเงินฝากก็เพียงพอแล้ว และไม่มีกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์บังคับได้แต่อย่างใด แต่การที่ธนาคารทั้งหลายในประเทศอังกฤษพากันถือเช่นนั้น เพราะในสถานการณ์ค้าของประเทศเช่นเขา ธนาคารย่อมจะมีฐานะมั่นคงพอ

ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกา หรือในประเทศอื่น ๆ ที่เพิ่งจะจัดตั้งกิจการธนาคารขึ้น จำต้องมกกฎหมายบัญญัติบังคับไว้ เกี่ยวกับการสำรองเงินสด ทั้งนี้เพื่อรักษาฐานะของธนาคารให้มั่นคง ในสหรัฐอเมริกา บางรัฐก็บัญญัติกฎหมายอย่างหนึ่ง แต่ก็มีรัฐก็บัญญัติไว้ต่างอย่างหนึ่ง ไม่เหมือนกัน และบางรัฐก็แบ่งจำนวนเงินสดสำรองออกไปอีกกว่าส่วนหนึ่งจะมีสำรองไว้เพื่อการเรียกคืนในทันทีทันใด และสำหรับเงินฝากที่ระยะเวลาอย่างละเอียด

สำหรับในประเทศไทย พ.ร.บ. การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ กำหนดไว้ว่าทุกธนาคารต้องดำรงเงินสดสำรองไว้อย่างน้อยเท่ากับร้อยละ ๒๐ ของเงินฝาก และไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของเก็บไว้เป็นเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่เหลือจะต้องเป็นธนบัตรหรือบัตรธนาคารหรือเหรียญกษาปณ์ ซึ่งออกใช้ในประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจดัดอัตราเงินสดสำรองได้ตามควรแก่ภาวะทั่วไปแห่งเครดิต แต่ต้องไม่ลดตงจนต่ำกว่าร้อยละ ๘ ของเงินฝาก และตั้งแต่วันที่ ๒๓ พ.ย. ๒๔๗๗ เป็นต้นมา ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดอัตราเงินสดสำรองไว้เท่ากับร้อยละ ๑๐ ของยอดเงินฝาก

การดำรงเงินสดสำรองของธนาคารพาณิชย์นั้นอยู่ใต้งบบังคับของกฎหมายออกฉบับหนึ่ง คือ พ.ร.บ. ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งกำหนดว่าธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงเงินไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

(๑) ในกรณีปกติ ร้อยละ ๕ ของหนี้สินที่คงจ่ายเมื่อเรียกร้อง และร้อยละ ๒ ของหนี้สินที่คงจ่าย โดยมีกำหนดเวลา

(๒) ในกรณีพิเศษ ร้อยละ ๓ ของหนี้สินที่คงจ่ายเมื่อเรียกร้อง และร้อยละ ๒ ของหนี้สินที่คงจ่าย โดยมีกำหนดเวลา

ปริมาณเงินในประเทศไทย ตามตัวเลขที่ปรากฏในสถิติทั่วไปของธนาคารแห่งประเทศไทย แสดงไว้แล้วในตาราง ๘.๒

ประเทศไทยมีธนบัตรหมุนเวียนอยู่ประมาณ ๕,๐๐๐ ล้านบาท และที่เก็บเงินฝากเมื่อเรียกออกประมาณ ๒,๕๐๐ ล้านบาท เท่ากับจำนวนปริมาณเงินของประเทศนี้ราว ๗,๕๐๐ ล้านบาท แต่ในประเทศที่นิยม

ตาราง ๕.๒

ปริมาณเงินในประเทศไทย

(ล้านบาท)

สิ้นเดือน	ธนบัตร หมุนเวียน	เงินฝากเพื่อเรียก ใช้ธนาคารแห่งประเทศไทย		ยอดเงินฝาก เพื่อเรียกใช้ ธนาคารพาณิชย์	เงินสด สำรองของ ธนาคารพาณิชย์	ยอดปริมาณ เงินตรา
		รัฐบาล	ธนาคาร และอื่น ๆ			
๒๔๗๔	๒๕๗	๓๒๒	๓	๓๖	๑๑	(๑+๒+๓+๔)-๕
๒๔๗๕	๑,๗๓๗	๑๓๗	๑๗๐	๓๐๖	๑๕๗	๒,๒๑๐
๒๔๗๖	๒,๑๑๖	๑๓๕	๔๑๐	๓๖๖	๔๕๗	๒,๙๑๙
๒๔๗๗	๒,๑๐๖	๑๖๔	๒๗๕	๖๖๓	๓๐๑	๒,๙๑๑
๒๔๗๘	๒,๓๗๖	๓๖๑	๒๗๖	๖๗๑	๓๓๗	๓,๖๖๕
๒๔๗๙	๓,๒๖๖	๓๗๖	๒๖๗	๓๓๕	๓๒๖	๔,๒๖๕
๒๔๘๐	๓,๒๖๖	๒๗๖	๓๕๕	๕๒๓	๓๕๐	๔,๔๖๕
๒๔๘๑	๔,๐๕๑	๔๐๒	๔๐๓	๑,๑๗๖	๔๖๐	๕,๙๓๒
๒๔๘๒	๓,๕๖๗	๓๕๕	๔๐๖	๑,๓๖๔	๔๕๔	๕,๑๙๒
๒๔๘๓	๔,๓๓๗	๖๕๗	๔๕๕	๑,๖๖๐	๕๖๐	๖,๐๖๗
๒๔๘๔	๔,๗๑๗	๕๓๖	๔๖๔	๑,๖๖๖	๕๗๑	๖,๖๕๔
๒๔๘๕	๕,๑๕๗	๓๗๗	๕๐๗	๑,๗๓๖	๕๒๖	๗,๑๓๓
มิ.ย.	๕,๑๗๗	๓๖๗	๕๗๕	๑,๕๓๑	๕๒๖	๗,๑๐๖
ก.ย.	๕,๔๕๕	๔๐๐	๖๕๓	๑,๕๖๗	๕๗๕	๗,๑๕๐
ธ.ค.	๕,๔๑๗	๓๗๐	๕๕๓	๑,๖๒๑	๕๒๐	๗,๙๖๑

ใช้เช็คฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ ปริมาณเงินฝากมักจะสูงขึ้นไปอีก
การใช้เช็คเป็นดังที่กล่าวถึงแล้ว เพราะเช็คเสียค่าใช้จ่ายในการทำน้อย
ถูกกว่าพิมพ์ธนบัตร ผู้ใช้ต้องเขียนด้วยลายมือของตนเอง ทำให้ปลอม
ยาก ในประเทศอังกฤษนิยมใช้เช็คกันมาก จนประมาณว่าเงินฝาก
(เครดิต) ตามธนาคารต่าง ๆ มีมากกว่าปริมาณเงินสดที่ธนบัตร
หลายเท่า (อาจจะเป็นสิบเท่า ๆ)

อย่างไรก็ดี ไม่จำเป็นต้องเป็นธนาคารเท่านั้น ที่จะก่อให้เกิด
เงินเชื่อได้ จะเป็นใครก็ได้ที่ทำการรับฝากเงิน และได้รับความเชื่อถือ
จากประชาชน และผู้ทำการรับฝากเงินนั้นยินยอมให้เจ้าหน้าที่
(ผู้ฝากเงิน) มาเรียกเงินคืนได้ทันที และผู้รับฝากเช่นยินยอมมีสิทธิ
พิเศษหลายอย่าง เช่น สิทธิที่จะเอาเงินคนอื่น (ผู้ฝาก) หรือแม้
จะไม่มีเงินเลยแต่เป็นเครดิตของธนาคาร ออกหาผลประโยชน์เป็น
ดอกเบี้ยหรือผลกำไรโดยการให้กู้ยืมได้ ด้วยเหตุที่ได้รับสิทธิเช่น
รัฐบาลไทยจึงได้มีการควบคุมกิจการของธนาคารพาณิชย์ โดยออก
พระราชบัญญัติว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ และมีมติของคณะรัฐมนตรี
ออกเป็นครั้งคราวควบคุมรายละเอียดในทางปฏิบัติ

ปริมาณเงินคงที่แสดงไว้ในตาราง ๘.๒ เป็นตัวเลขเบื้องต้น
(gross) แสดงจำนวนเงินทั้งธนบัตรหมุนเวียนและเงินฝากเดินสัปดาห์
อยู่อย่างกว้าง แต่ยังไม่ได้แสดงจำนวนธนบัตรและเงินฝากสุทธิ (net)
ซึ่งอยู่ในมือประชาชนจริง ๆ เช่นในตาราง ๘.๓ ซึ่งคำนวณโดยวิธี

ธนบัตรออกใช้^(๑)

หัก ธนบัตรในฝ่ายการธนาคาร
 ธนบัตรในมือธนาคารพาณิชย์, ดักรธน และ
 ออมสิน
 ธนบัตรในมือกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์)
 และคลังจังหวัดต่าง ๆ

เหลือ ธนบัตรในมือประชาชน .

เงินฝากกระแสรายวัน ในธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารพาณิชย์, ดักรธน และออมสิน

หัก เงินฝากของธนาคารด้วยกัน
 เงินฝากของรัฐบาล

เหลือ เงินฝากกระแสรายวัน ซึ่งมีลักษณะเป็นเงิน
 จริง ๆ ที่อยู่ในมือประชาชน
 เมื่อรวมธนบัตรสุทธิในมือประชาชนเข้ากับเงิน
 ฝากสุทธิในมือประชาชนก็จะได้ปริมาณเงิน
 สุทธิในมือประชาชน

การธนาคาร

(๑) ธนาคารพาณิชย์

หลักการสำคัญเกี่ยวกับการธนาคารพาณิชย์ ในการริเริ่มตั้ง
 ธนาคารจะต้องตั้งเป็นบริษัทจำกัด กำหนดทุนไม่ต่ำกว่า ๓๐ ล้านบาท
 (ในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติกำหนด

๑. รวมเงินปลีก (เหรียญกษาปณ์)

ตาราง ๕.๓ ปริมาณเงินสุทธินับถือประชาชน

(ล้านบาท)

ลำดับ	ธนาบัตรออกใช้				เงินฝากกระแสรายวัน				ปริมาณเงินสุทธิ	
	ยอดรวม	อยู่ในมือกระทรวงและการคลัง	อยู่ในมือธนาคารต่างๆ	อยู่ในมือประชาชน	ยอดรวม	รัฐบาล	ธนาคารต่างๆ	ประชาชน		
								จำนวน		% ของปริมาณเงินสุทธิ
	๑	๒	๓	๔	๖	๗	๘	๙	๑๐	
๒๔๕๑	๒,๔๖๐	๑๕๑	๑๑๔	๒,๒๐๕	๑,๓๕๔	๔๒๖	๒๕๒	๖๖๖	๒๓,๕๕	
๒๔๕๒	๒,๖๕๖	๑๕๔	๑๐๗	๒,๓๙๕	๑,๔๐๓	๔๔๑	๒๑๕	๗๕๓	๒๓,๕๑	
๒๔๕๓	๓,๓๖๑	๒๐๔	๑๑๔	๓,๐๔๓	๑,๖๕๔	๓๓๕	๓๕๕	๙๒๕	๒๓,๓๑	
๒๔๕๔	๔,๑๕๓	๒๕๕	๑๕๒	๓,๙๐๖	๒,๐๒๓	๕๐๗	๓๖๗	๑,๕๕๑	๒๓,๔๖	
๒๔๕๕	๔,๑๒๖	๒๕๕	๑๓๕	๓,๙๙๑	๒,๒๓๗	๕๖๗	๓๖๖	๑,๕๕๑	๒๓,๕๓	
๒๔๕๖	๔,๔๖๕	๒๖๖	๑๓๖	๔,๑๖๓	๒,๒๓๗	๕๖๗	๓๖๖	๑,๕๕๑	๒๓,๕๓	
๒๔๕๗	๔,๕๓๒	๒๕๕	๑๓๐	๔,๓๐๖	๒,๒๒๕	๕๖๗	๓๖๕	๑,๕๕๑	๒๓,๕๓	
๒๔๕๘	๕,๓๐๐	๒๖๕	๑๕๒	๕,๑๔๓	๒,๖๖๕	๖๕๗	๓๖๖	๑,๕๕๑	๒๓,๕๓	
๒๔๕๙	๕,๓๕๖	๒๖๖	๑๕๕	๕,๑๐๑	๒,๖๖๕	๖๕๗	๓๖๖	๑,๕๕๑	๒๓,๕๓	
๒๔๖๐	๕,๖๑๑	๓๐๑	๑๕๕	๕,๓๕๕	๓,๑๕๕	๖๖๗	๓๖๕	๑,๕๕๑	๒๓,๕๓	
๒๔๖๑	๕,๖๑๒	๓๐๑	๑๕๕	๕,๓๕๕	๓,๑๕๕	๖๖๗	๓๖๕	๑,๕๕๑	๒๓,๕๓	
๒๔๖๒	๕,๖๑๓	๓๐๑	๑๕๕	๕,๓๕๕	๓,๑๕๕	๖๖๗	๓๖๕	๑,๕๕๑	๒๓,๕๓	

๑ / รวมเงินปลีก (เพื่อผูกงบประมาณ)

๑ / ทมา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ำทุนของธนาคารอยู่ในราวไม่ต่ำกว่า ๒๕๐,๐๐๐ บาท) นอกจากนั้น
 ธนาคารพาณิชย์จะต้องกระทำตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการ
 ธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ อีกหลายประการ และกระทรวงการคลัง
 มีหน้าที่ทำการควบคุมให้ทุกธนาคารปฏิบัติตามบทบัญญัตินั้น โดย
 ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการแทน วิธีการนี้เป็นแบบเดียวกับ
 ที่ทำกันในประเทศอังกฤษ ฉะนั้นจึงแตกต่างกับวิธีการที่ทำใน
 สหรัฐอเมริกา คือในสหรัฐอเมริการัฐบาลไม่เกี่ยวข้อง เพียงออก
 กฎหมายควบคุมเท่านั้น บรรดาธนาคารพาณิชย์รวมกันจัดตั้งธนาคาร
 กตางตนเอง เรียกว่า Federal Reserve System เพื่อดำเนินการควบคุม
 บรรดาธนาคารพาณิชย์ที่เบ็ดเสร็จ ส่วนการปฏิบัติงานของ Federal
 Reserve Board ก็เช่นเดียวกับธนาคารกตางโดยทั่วไป เป็นต้นทำการ
 ออกธนบัตรและรักษาทันสำรองเป็นทองคำในอัตราที่กำหนด

การธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ตั้งแต่แรกเริ่มมีชน
 ชาวต่างประเทศมาจัดตั้งธนาคารก่อน ส่วนมากเป็นชาวอังกฤษ จุด
 ประสงค์ก็เพื่อเข้ามาทำการค้าขายกับต่างประเทศและรักษาสถประโยชน์
 ของพ่อค้า เป็นแบบที่เรียกว่า Foreign Exchange Bank ในสมัย
 รัชกาลที่ ๕ แห่งวงศ์จักรี ได้มีการจัดตั้งธนาคารขึ้นแต่ยังไม่เป็นผล
 ดำเนิน ต่อมาอีกระยะหนึ่งจึงได้ตั้งธนาคารไทยพาณิชย์ขึ้น (เดิมเรียก
 ว่าธนาคารสยามกัมมาจต) โดยกำหนดทุนของธนาคารเป็นเรือนพัน นำ
 ออกขายแก่ประชาชนส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งพระคลังข้างที่ถือได้ ฉะนั้น

จึงเห็นได้ว่ากรรมการพาณิชย์ไม่ใช่ของรัฐมาแต่แรกเริ่ม และ
 ต่อมาในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้ ก็กิจการธนาคารไทยจึงได้ขยาย
 ตัวขึ้น

ตาราง ๕.๔

จำนวนธนาคารในประเทศไทย แยกตามประเภท ๒๔๗๖-๒๔๙๘

ม.ป.พ.ศ.	ธนาคารกลาง	ธนาคารพาณิชย์	ออมสิน รวมสาขา	ธนาคารสหกรณ์	ธนาคารเพื่อ อุตสาหกรรม	ธนาคาร อาคารสงเคราะห์	รวม
๒๔๗๖ บ.ค.	—	๑๒	๒	—	—	—	๑๔
๒๔๗๗ บ.ค.	๑	๑๒	๒๕	—	—	—	๔๒
๒๔๗๘ บ.ค.	๑	๑๓	๓๑	—	—	—	๔๕
๒๔๗๙ บ.ค.	๑	๑๖	๓๑	—	—	—	๔๘
๒๔๘๐ บ.ค.	๑	๑๘	๓๑	๑	—	—	๕๑
๒๔๘๑ บ.ค.	๑	๑๗	๓๕	๑	—	—	๕๔
๒๔๘๒ บ.ค.	๑	๒๓	๖๒	๑	—	—	๘๗
๒๔๘๓ บ.ค.	๑	๒๕	๖๓	๑	—	—	๙๐
๒๔๘๔ บ.ค.	๑	๒๖	๖๓	๑	๑	—	๙๒
๒๔๘๖ บ.ค.	๑	๒๖	๖๓	๑	๑	๑	๙๓
๒๔๘๘ บ.ค.	๑	๒๖	๑๐๕	๑	๑	๑	๑๓๕

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในจำนวนธนาคารพาณิชย์ ๒๖ แห่ง เป็นของต่างประเทศ ๓๓

แห่ง คือ

- ธนาคารพาณิชย์ ๓ แห่ง
- ธนาคารอังกฤษ ๓ แห่ง
- ธนาคารอินเดีย ๑ แห่ง
- ธนาคารยอห์นดา ๑ แห่ง

สาขานาคารญี่ปุ่น ๓ แห่ง สาขานาคารอเมริกัน ๓ แห่ง
สาขานาคารฝรั่งเศส ๓ แห่ง

สำหรับธนาคารที่เป็นของไทยได้รับสิทธิพิเศษบางประการ เช่น
เปิดสาขาตามต่างจังหวัดได้ ธนาคารของชาวต่างประเทศไม่อาจทำได้
(แต่เปิดในกรุงเทพฯ ได้) นอกจากที่มอญแต่ก่อนเวลาที่กฎหมายได้
บัญญัติขนาวดวยการัน ได้แก่ Chartered Bank ซึ่งมีสาขาที่ก่เกิด ใน
ปัจจุบันมีมติของคณะรัฐมนตรีบังคับให้ธนาคารของชาวต่างประเทศ
เปิดทำการในประเทศไทยได้ไม่เกินชาติละ ๓ ธนาคาร และธนาคาร
ของคนไทยไม่ควรเปิดทำการใหม่อีก นอกจากที่มอญแต่จะเปิดสาขา
ชนอกกแห่งก็ได้ เวตนาธนาคารไทยได้ไปเปิดสาขาในต่างประเทศแล้ว
๒ แห่ง คือที่ฮ่องกง และญี่ปุ่น

กล่าวโดยสรุปก็คือ ธนาคารของเราตงชนในรูป Unit Banks
เพราะมีสำนักงานใหญ่อยู่ในราว ๒๖ แห่ง และมีสาขาได้น้อยแห่ง ซึ่ง
อย่างสูงกมราว ๓๐ แห่ง ในประเทศอังกฤษใช้ระบบ Branch Banking
คือมีธนาคารจำนวนน้อยแต่ธนาคารมีสาขาอยุ่ทั่วทุกหัวเมือง เมือง
ระหลายๆ แห่ง การที่ธนาคารมีสาขามากๆ นั้นทำให้ธนาคารมีความ
มั่นคงมาก เพราะสามารถถ่ายเทเงินได้ง่าย คืออาจนำเงินจากแห่งที่
ประชาชนไม่ใช้จ่ายมาก (Saving) มาให้ประชาชนในแห่งที่ตองการ
ใช้ตงทุน (Investment) ต่างๆ หรือในบางฤดูกลาดทองที่ทำการ
กตกรรมไม่ตองการ ใช้เงินถ่ายเทเงินนั้นไปตงทุนในทองที่ตองการรวม
(หรือกตบกน) เป็นต้น วิธีการถ่ายเทเงินแบบนี้ทำให้ธนาคารมีกำไร
คมาก

Branch Bank

ตาราง ๕.๕
 ที่ทำการธนาคารในภูมิภาคต่างๆ

จำนวนที่ทำการ

ภาค	จังหวัด	ปี.ศ. ๒๕๔๑	ปี.ศ. ๒๕๔๖	ปี.ศ. ๒๕๕๓	ปี.ศ. ๒๕๕๘
กลาง	พระนครศรีอยุธยา	๑๐	๓๒	๓๕	๓๘
	ราชบุรี	—	๑	๒	๓
	เพชรบุรี	—	๔	๒	๒
	รวม	๑๐	๓๕	๓๙	๔๓
ตะวันออก	ชลบุรี	—	๓	๓	๔
	จันทบุรี	—	๑	๑	๑
	รวม	—	๔	๔	๕
อีสาน	นครราชสีมา	—	๓	๓	๓
	ขอนแก่น	—	๒	๒	๒
	อุดรธานี	—	๒	๒	๒
	อุตรดิตถ์	—	๒	๒	๒
	รวม	—	๙	๙	๙
เหนือ	เชียงใหม่	๑	๔	๕	๕
	ลำปาง	๑	๓	๔	๔
	ลำพูน	—	๑	๑	๑
	นครสวรรค์	—	๓	๓	๓
	แพร่	—	๒	๒	๒
	พิจิตร	—	๑	๒	๒
	พิจิตร	—	๑	๒	๒
	สุโขทัย	—	—	—	๑
	รวม	๒	๑๕	๑๖	๒๐
	ใต้	ภูเก็ต	๑	๓	๓
สงขลา		—	๘	๘	๘
ยะลา		—	๓	๓	๓
ตรัง		—	๒	๒	๒
นราธิวาส		—	๓	๓	๓
นครศรีธรรมราช		—	๔	๔	๔
สุราษฎร์ธานี		—	๒	๒	๓
ปัตตานี		—	๒	๒	๒
พัทลุง		—	๑	๑	๑
ชุมพร		—	—	๑	๑
รวม		๑	๒๘	๒๙	๓๑
รวมทั้งประเทศ		๑๓	๕๐	๑๐๐	๑๐๘

ตาราง ๘.๖
การให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์

๒๔๘๒-๒๔๘๘

(ล้านบาท)

เงินให้กู้ (Loan and Advances)

สิ้นเดือน	บริษัทประกันภัย	สินค้านำเข้าและสินค้านำออก	การค้าส่ง	การค้าปลีก	การค้าขาย	การเกษตรและการประมง	การให้เงินของธนาคาร	การเช่าและค่านายหน้า	ส่วนบุคคล	องค์การรัฐบาล	การอื่น ๆ	รวม
๒๔๘๒ มี.ค.	—	๒๔๑.๓	๓๘.๕	๓๗๐.๐	๓๖.๖	๕.๔	—	—	—	—	๑๘๖.๘	๕๒๖.๗
๒๔๘๓ มี.ค.	—	๒๖๓.๒	๗๑.๗	๒๙๑.๑	๓๖.๘	๕.๗	—	—	—	—	๑๘๖.๖	๕๖๐.๕
๒๔๘๔ มี.ค.	—	๒๘๖.๔	๑๗๔.๑	๓๕๕.๕	๕๖.๖	๗.๖	—	—	—	—	๑๖๖.๖	๖๘๒.๐
๒๔๘๕ มี.ค.	๔.๘	๓๐๒.๔	๑๐๔.๘	๔๐๗.๒	๑๔.๕	๗.๔	๓๓.๘	๕.๐	๑๑๖.๕	๒๘.๐	๖๖.๖	๘๑๖.๗
๒๔๘๖ มี.ค.	๑๖.๖	๓๖๐.๘	๒๔๒.๐	๖๐๖.๖	๔๐.๖	๑๔.๑	๖๑.๕	๑๗.๑	๑๖๑.๗	๓๐.๐	๑๑๖.๖	๑,๑๘๖.๘
๒๔๘๗ มี.ค.	๑๘.๔	๔๐๒.๖	๒๔๘.๘	๗๑.๔	๒๖.๕	๑๓.๒	๖๖.๖	๑๑.๓	๒๑๔.๘	๓๐.๐	๑๔๐.๗	๑,๓๕๒.๑
๒๔๘๘ มี.ค.	๑๗.๔	๔๐๒.๗	๓๒๓.๐	๑๐๗.๕	๒๘.๘	๑๖.๗	๗๗.๕	๑๖.๗	๒๑๖.๐	๔๔.๖	๑๖๕.๖	๑,๔๕๖.๘
มี.ย.	๑๗.๖	๓๘๓.๑	๓๑๓.๘	๖๗.๘	๓๐.๔	๑๖.๑	๘๒.๔	๑๓.๗	๒๑๗.๒	๓๕.๘	๑๔๓.๐	๑,๔๕๕.๕
ก.ค.	๑๖.๒	๔๐๕.๓	๓๒๖.๐	๗๕.๖	๓๒.๔	๑๖.๑	๘๐.๑	๑๕.๐	๒๒๒.๖	๔๒.๖	๑๕๖.๓	๑,๕๓๖.๘
ก.ค.	๑๖.๑	๓๘๗.๔	๓๖๖.๓	๗๗.๕	๓๑.๗	๑๑.๗	๘๕.๘	๑๐.๖	๒๓๖.๑	๔๒.๖	๑๕๓.๐	๑,๕๗๖.๐

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

การธนาคารพาณิชย์ของประเทศไทยส่วนมากก้าเน้นการในด้าน
การค้า แม้แต่บางธนาคาร ทมชอบบงว่าทำการเพื่อการอุตสาหกรรม
เกษตรกรรม ก็ไม่ค่อยนำเงินไปลงทุนทำการตามชื่อเท่าใด ฉะนั้น
ตามตารางที่แสดงประเภทเงินให้กู้ยืมของธนาคาร ส่วนมาก (Loan &
Advances) เป็นไปเพื่อการค้ากับต่างประเทศ Imports or Exports หรือ
Wholesale และ Retail Trade ซึ่งเป็นเสมือนหัวใจของธนาคารพาณิชย์
ในประเทศไทย

เป็นที่ตั้งเกิดจากตาราง ๘.๖ ซึ่งแสดงการให้กู้ยืมของธนาคาร
พาณิชย์ ว่าการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ส่วน
ใหญ่อยู่ที่การค้าระหว่างประเทศ ซึ่งผิดกับการดำเนินงานของธนาคาร
ในอังกฤษ และธนาคารในสหรัฐอเมริกา ซึ่งส่วนมากมีแต่การแตก
เปลี่ยนซื้อขายกันภายในประเทศเอง ส่วนการค้าระหว่างประเทศมีน้อย
เมื่อเทียบตามส่วนกับการดำเนินงานของธนาคารในประเทศไทย

การให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์มักเป็นเฉพาะในระยะเวลาสั้น
การที่ให้กู้ยืมในระยะยาวไม่ได้ เพราะเหตุว่าเจ้าหนของธนาคารพาณิชย์
อาจจะเรียกคนเมื่อใดก็ได้ โดยใช้เช็คของธนาคารตั้งจ่าย ฉะนั้นถ้า
ธนาคารเอาเงินของผู้ฝากประเภทนี้ไปลงทุนเป็นเวลานาน ประมาณ
๕-๑๐ ปี เท่ากับทำการเสี่ยงต่ออันตรายมาก ทว่าทำการเสี่ยงอย่าง
ต่อแหลมก็คือ การตั้งเป็นธนาคารนยอมตองเอาใจกันแต่ว่าธนาคาร
จะมีเงินตั้งเพียงพอที่จะจ่ายคืนแก่เจ้าหนทันทีเมื่อทวงถามตามจำนวนที่
ต้องการ ฉะนั้น ถ้าธนาคารเอาเงินไปลงทุนมากในระยะเวลาสั้น ๆ
ธนาคารอาจไม่มีเงินพอที่จะจ่ายคืนเจ้าหน (ผู้ฝาก) ได้ ผลเสียหายหลาย

ประการยอมเกิดขึ้น เบนตนธนาคารนเองจะต้องบดททาการ เมื่อไม่
เงินจ่าย (ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการธนาคาร
พาณิชย์) ทำให้ประชาชนหมดความเชื่อถือและไว้วางใจในการดำเนิน
การธนาคาร และตามหลักการหรือแม่ในหลักกรรมดากตาม ถ้า
ประชาชนหมดความเชื่อถือและไว้วางใจในกิจการธนาคารมาก ๆ แล้ว
การธนาคารอื่น ๆ ย่อมจะต้องพดอยถุกกระทบกระเทือนตามด้วย ทำให้
เศรษฐกิจการเงินของประเทศนั้นบั่นได้

เหตุนี้ ธนาคารโดยปกติจึงให้กู้ยืมเพียงไม่เกิน ๑ ปี และถ้าจะ
ทำการกู้ยืมต่อไปก็อาจจะทำได้ โดยคดถงทำสัญญากับธนาคารใหม่
เมื่อถึงกำหนดชำระคืนเงินเดิม และวิธีการนี้ก็ได้ทำกันอยแล้วใน
ประเทศอังกฤษ มีบางประเทศที่ธนาคารให้กู้ยืมระยะยาวซึ่งเมื่อ
เศรษฐกิจตกต่ำดง (เช่นในสหรัฐอเมริกา ค.ศ. ๑๙๓๐-๓๓)
ธนาคารเหล่านี้ไม่อาจจะดำเนินการต่อไปได้ ต้องบดททาการและใน
ที่สุดก็พากันทำให้ธนาคารอื่น ๆ ต้องบดททาการไปด้วยเป็นจำนวนมาก

และในระหว่างปี การดำเนินงานธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ก้ยอม
จะมีเปลี่ยนแปลงออกไปอีกตามความเหมาะสมและความเห็นของนาย
ธนาคารแต่ละแห่ง ซึ่งปรากฏว่าในระหว่างปี ๒๔๙๒-๒๔๙๗ น
ธนาคารพาณิชย์ได้เปลี่ยนแปลงอัตราส่วนการให้กู้ยืมและชดถด ดง
ดัดเดชทปรากฏตามตาราง ๙.๗

(๒) ธนาคารเอกเทศ

นอกจากธนาคารพาณิชย์ ในประเทศไทยยังมีการธนาคารอดมดิน
ธนาคารเพื่อการอุตสาหกรรม ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ และธนาคาร

ตัวเลขแสดงเงินฝากและเงินให้กู้และผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์

๒๔๕๒ - ๒๔๕๘

(ตำนานบท)

ชนิดสินเชื่อน	เงินฝาก		เงินต้น	ร้อยละของเงินฝาก	เงินให้กู้		ดอกเบี้ยคง	รวม
	ยอดรวมทั้งสิ้น	บัญชีเคดิตพิเศษ			เงินให้กู้ชนิดต่าง ๆ	ดอกเบี้ยคง		
๕๔๕๒ พ.ก.	๘๓๐.๖	๖๔๖.๐	๓๒๖.๕	๓๕.๓๓	๕๔๖.๘	๘๘.๑	๒๐.๐	๖๖๖.๐
๕๔๕๓ พ.ก.	๑,๐๐๕.๓	๘๕๕.๐	๓๘๐.๗	๓๘.๘๘	๕๘๓.๘	๑๐๘.๘	๖.๕	๗๐๘.๒
๕๔๕๔ พ.ก.	๑,๒๗๕.๑	๑,๑๖๒.๒	๔๖๐.๓	๓๖.๑๓	๗๕๐.๘	๑๑๒.๕	๕.๒	๘๕๘.๕
๕๔๕๕ พ.ก.	๑,๔๘๘.๘	๑,๒๒๑.๑	๔๖๒.๖	๓๐.๘๕	๑,๒๐๑.๖	๑๒๕.๕	๒๘.๓	๑,๓๐๒.๕
๕๔๕๖ พ.ก.	๑,๘๐๕.๘	๑,๓๐๘.๓	๕๖๐.๓	๓๑.๕๑	๑,๖๕๘.๘	๑๖๐.๐	๑๕.๕	๑,๘๒๓.๕
๕๔๕๗ พ.ก.	๒,๐๕๐.๖	๑,๕๒๘.๖	๕๘๓.๕	๒๘.๕๘	๑,๘๓๐.๒	๑๓๐.๓	๐.๕	๑,๙๖๑.๐
๕๔๕๘ พ.ก.	๒,๓๗๖.๐	๑,๕๓๗.๗	๓๗๘.๐	๑๘.๓๘	๒,๐๓๗.๗	๑๓๕.๕	—	๒,๑๖๖.๑
ก.พ.	๒,๓๗๖.๒	๑,๕๗๑.๘	๓๘๓.๕	๑๗.๕๒	๒,๑๕๕.๘	๑๒๗.๗	๑.๐	๒,๒๘๓.๕

๑๕๕

ตาราง ๕.๘

การเปลี่ยนแปลงของเงินฝากทุกประเภท เงินให้กู้ยืมและยอดค เงินสดในมือ
ของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗

พ.ศ.	เฉลี่ย				
	เงินฝากทุกประเภท	ร้อยละ	เงินให้กู้ยืมและยอดค	ร้อยละ	เงินสดในมือ
๒๕๕๓	๘๘๗,๖๕๖,๑๒๖.๕๑	๑๐๐	๖๓๐,๐๖๖,๖๕๕.๑๕	๖๘.๐๐	๒๕๗,๕๘๙,๔๗๑.๓๖
๒๕๕๔	๑,๑๘๕,๐๘๘,๐๘๑.๘๔	๑๐๐	๗๖๖,๗๙๐,๖๘๗.๕๗	๖๕.๖๖	๔๑๘,๒๙๗,๓๙๓.๒๗
๒๕๕๕	๑,๓๗๔,๔๐๔,๓๓๑.๐๔	๑๐๐	๙๒๐,๖๐๓,๙๕๐.๓๘	๖๖.๙๕	๔๕๓,๗๙๙,๓๘๐.๖๖
๒๕๕๖	๑,๗๗๘,๓๐๔,๗๐๐.๐๐	๑๐๐	๑,๑๕๐,๖๘๘,๙๙๐.๐๐	๖๕.๒๖	๖๒๖,๖๑๕,๗๑๐.๐๐
๒๕๕๗	๑,๙๗๗,๑๒๖,๔๓๐.๐๐	๑๐๐	๑,๓๙๙,๑๔๓,๖๖๐.๐๐	๖๙.๐๔	๕๗๗,๙๘๒,๗๖๙.๙๖

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารดังกล่าวที่ แด่ด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็น
ธนาคารกลาง ธนาคารที่แยกประเภทจากธนาคารพาณิชย์ ดำเนินงาน
ต่างกันไปตามพระราชบัญญัติฉบับเฉพาะราย เช่นธนาคารออมสินกับ
พระราชบัญญัติว่าด้วยการธนาคารออมสิน การดำเนินงานธนาคาร
ออมสินขึ้นอยู่กับขอบเขตกฎหมายบัญญัติไว้ และย่อมจะไม่
เหมือนกับภาระดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ หรือธนาคารดัดจริต
หรือธนาคารอื่นใดที่ไม่ใช่ธนาคารออมสิน

การดำเนินงานโดยย่อของธนาคารออมสิน ปี ๒๕๑๗
ธนาคารออมสินมีสาขาทั่วประเทศราว ๓๐๖ แห่ง แทนที่ทำการไปรษณีย์
และอำเภอ ๓๗๕ แห่ง ในปี ๒๕๑๗ มีสาขาทั่วประเทศ ๓๐๗ แห่ง
และเมือบ ๒๕๑๗ มีผู้ฝากเงินประมาณ ๕๗๕,๐๐๐ คน ได้เพิ่มเป็น
๓,๐๓๗,๗๗๓ คน ในปี ๒๕๑๗ ธุรกิจส่วนใหญ่คือรับฝากเงินประเภท
ออมทรัพย์ (Savings Deposits) ซึ่งปรากฏว่าเงินฝากประเภทนี้เรียก
มีประมาณ ๕ เท่าของเงินฝากประจำ นอกจากการรับฝากเงินแล้ว
ทางธนาคารออมสินยังส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยการขายพันธบัตรและ
สลากออมสินกับการรับประกันชีวิต

บริการด้านอื่นๆ ก็มีการรับฝากเงินบัญชีเดินฝาก และรับฝากเงิน
ประจำแบบธนาคารพาณิชย์กับการรับฝากเงินเพื่อโอนบัญชี

นโยบายปัจจุบันในการให้กู้ของธนาคารออมสิน คือเก็บประมาณ
ร้อยละ ๓๐ ของเงินฝากเป็นเงินสด และปรากฏว่าได้ขอพันธบัตรรัฐบาล

น้อยลงเหลือเพียงประมาณร้อยละ ๓๐ แต่ได้ขยายปริมาณสำหรับ
 ใหลกยุมและซอดดคเพิ่มมกชนเบนวรวรอยดะ ๗๐ ซึ่งด้วณมกให้ชนคกร
 เพอการด์หกรณแะองคกรรวฐบอดกญ เอกชนกเพียงประมาณรอยดะ
 ๓ เทวน

การดำเนินงานโดยย่อของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ทำงาน
 เป็นนายธนาคารของสหกรณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะหุ้นของธนาคารเพื่อการ
 สหกรณ์ทั้งหมดมีมูลค่า ๓๐ ล้านบาท รัฐบาลเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด
 หุ้นที่เหลือสหกรณ์จำนวนมากเป็นผู้ถือ ธนาคารอาจจะกู้ได้ถึง ๓๐๐ ล้านบาท
 ธนาคารกเงินด้วณมกจากธนาคารออมดินแะการออกพันธบัตร จุด
 ประสงค์ที่สำคัญของธนาคารกเพื่อหาเงินให้ด้วณมกสหกรณ์กในการ
 ขยายงานของสหกรณ์ แะรับฝากเงินจากสหกรณ์ต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่าธนาคารออมดินกดี ธนาคารสหกรณ์กดี หรือ
 ธนาคารอน ๆ พยายามที่จะทำการได้มอหนงเบนวธนาคารพาณิชย์ โดย
 ขออำนาจในการเปิดรับฝากเงินฝากกระแด้รายวัน ซึ่งในปัจจุบัน
 ธนาคารออมดินกทวอย ธนาคารเพื่อการสหกรณ์กทวอย แต่ธนาคาร
 เพอการอดด้วหกรณแะธนาคารอการด้วเคราะหใม่ได้ทวอ เนื่องจาก
 ธนาคารเหล่านคองการเงินไปด้งทวนในระยะยาวเช่น ๕-๓๐ ปี การท
 ธนาคารใหลกยุมในระยะยาว แต่ธนาคารมหนด้นทเจาหน (ผู้ฝาก)
 จะเรียกคนเมือใดกได้ เช่นนบวาทาการอดแะลคตออินทรายมก ถ่า
 เกิดมชวอดอเช่นวจะใม่ด้งบหวิธมเหตุทจะทวอให้คนกคใม่ไ่ว้ใจการ
 ดำเนินงานของธนาคาร ต่างพกกันมกอนเงินเบนวจนวนมก ธนาคาร
 อาจดมได้เพราะใม่มีเงินจ่าย

ธนาคารอุตสาหกรรม ธนาคารพาณิชย์ส่วนมากไม่ลงทุนระยะยาว ถ้าจะมีก็เป็นส่วนน้อยที่สุด และธนาคารต้องแน่ใจแต่ถ้าไม่กระทบกระเทือนต่อฐานะของธนาคาร ส่วนมากเป็นการลงทุนระยะเวลาดำเนินไม่เกิน ๑ ปี ดังกล่าวมาแล้ว ทั้งยังมีเงินดัดแปลงไว้เป็นส่วนเพื่อจ่ายคนอย่างพอเพียงไม่ผิดสัญญาเมื่อเจ้าหนทวงถาม และตามกฎหมายธนาคารพาณิชย์อยู่ภายใต้ความควบคุมของธนาคารกลาง เมื่อเกิดฉุกเฉิน ธนาคารเหล่านี้อาจจะขอขยืมจากธนาคารกลางได้ ส่วนธนาคารเพื่อการสหกรณ์ขึ้นอยู่กับกระทรวงสหกรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะตัวแทนกระทรวงการคลังจึงไม่จำเป็นต้องเข้าไปควบคุมดูแล และเมื่อธนาคารกลางไม่อาจจะเข้าไปควบคุมดูแลได้ จึงเห็นว่ไม่สมควรที่จะให้ธนาคารเหล่านี้รับเงินฝากกระแสรายวัน เช่นธนาคารพาณิชย์

เหตุผลที่ไม่ให้ธนาคารดังกล่าวเก็บรับเงินฝากกระแสรายวันยังมีอีกหลายประการ เช่น การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์และการธนาคารเพื่อการอุตสาหกรรมยังแตกต่างกัน ไม่ควรแย่งงานกันทำให้อิทธิพลก้าวถ่างกัน ถ้าธนาคารเอกชนเหล่านี้ทำการแย่งเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์ ก็จะทำให้ธนาคารทั้งสองฝ่ายมีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์เป็นคู่แข่งกันแทนที่จะให้ความร่วมมือกัน ในต่างประเทศธนาคารเอกชนได้อาศัยความช่วยเหลือและการให้ความร่วมมือจากธนาคารพาณิชย์เป็นส่วนใหญ่ เป็นคนเงินทุนส่วนมากมาจากธนาคารพาณิชย์ แต่ในประเทศไทย เงินฝากน้อย ฉะนั้นเงินที่ธนาคารอุตสาหกรรมจะเข้าไปลงทุนก็น้อย ทุกว่นนโตงบประมาณของแผ่นดิน ถ้าร่วมมือกับ

ธนาคารพาณิชย์ โดยธนาคารพาณิชย์ให้ทุน เมื่อธนาคารได้ปฏิบัติตาม
กฎหมายแล้ว อาจมีเงินช่วยธนาคารเพื่อการอุตสาหกรรมได้

บัญญัติว่า เพราะอะไรธนาคารพาณิชย์จึงต้องช่วยธนาคาร
อุตสาหกรรม เช่น ทำการซอหุ้นหรือหุ้นกู้ ซึ่งความจริงไม่น่าจะทำ
เพราะการให้เงินแก่ธนาคารอุตสาหกรรมก็ไปอาจได้ดอกเบี้ยต่ำกว่าที่
ตนจะนำไปลงทุนโดยตรง เหตุผลก็มีอยู่คือ เพื่อดูความเจริญของธนาคาร
พาณิชย์เอง ในประเทศต่างๆ เช่น ตุรกี ก็มีการร่วมมือกันระหว่าง
ธนาคารสองฝ่าย แม้ในประเทศอังกฤษก็เช่นกัน เพราะเขามองเห็น
การเกิด คืออุตสาหกรรมอุตสาหกรรมและการธนาคารเพื่อการอุตสาหกรรม
ใหม่ให้หลักฐานเจริญขึ้นในประเทศ การฝากเงินและการถ่ายเทเงิน
ในหมู่ธนาคารพาณิชย์จะเจริญขึ้นตามด้วย ฉะนั้นควรที่ธนาคารเพื่อ
การอุตสาหกรรมไม่ทำการแข่งกิจการธนาคารพาณิชย์ แต่มุ่งหน้า
ดำเนินงานไปในด้านการอุตสาหกรรมอย่างเดียว

เมื่อธนาคารอุตสาหกรรมไม่ทำการเป็นคู่แข่งธนาคารพาณิชย์
ความร่วมมือจะเกิดขึ้นเอง

ธนาคารกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างธนาคารกลางและการพาณิชย์
โดยทั่วไป ดังได้กล่าวแล้วว่าธนาคารกลางทำหน้าที่ออกธนบัตร
และรักษาทุนสำรองเงินตรา ซึ่งธนาคารกลางทุกประเทศก็ทำกันอยู่
แล้วในปัจจุบันนี้ หน้าที่อันนี้ คือ :-

๑. ทำหน้าที่ควบคุมธนาคารพาณิชย์ทั้งหลาย ให้ปฏิบัติตาม
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๘

และมติของคณะรัฐมนตรีที่ประกาศใช้มา ตั้งแต่ต้นปี ๒๕๒๒ เงินสด
สำรอง (Cash Reserve) ของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีบัญญัติในมาตรา ๑๐
แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๘๘ ว่า

“ให้ทุกธนาคารดำรงไว้ซึ่งเงินสดคงเหลือไม่ว่าเวลา
ใด ๆ เป็นจำนวนอย่างน้อยเท่ากับร้อยละ ๒๐ ของเงินฝาก
และไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในบัญชี
เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่เหลือจากนั้นต้อง
เป็นธนบัตร หรือบัตรธนาคาร หรือเหรียญกษาปณ์ ซึ่งออก
ในประเทศไทย

อัตราส่วนเงินสดสำรองที่กล่าวข้างบนนี้ ให้ธนาคาร
แห่งประเทศไทยมีอำนาจตั้งให้ลดลงได้ชั่วคราวคราวเพื่อ
ประโยชน์แห่งภาวะทั่วไปแห่งเครดิต แต่ต้องไม่ลดลง
จนต่ำกว่าร้อยละ ๘ ของเงินฝาก” (ซึ่งเวลานี้ได้ลดลง
แล้วเหลือร้อยละ ๑๐ ของเงินฝาก)

๒. ทำหน้าที่ควบคุมปริมาณเงิน มี ๒ วัตถุประสงค์
ก. วัตถุประสงค์ออกเบส ซึ่งเบสหรือเกณฑหมายของ
ประเทศไทยบัญญัติเรียกใหม่ว่า “อัตราส่วนลด” (Discount) ถ้าจะ
เรียกให้ถกคองก็เรียกว่า “อัตราส่วนลดซ้ำ” (Rediscount Rate) อัตรา
นี้ในหนังสืออัตราเรียกว่า “Bank Rate”

ความหมายของ Bank Rate ธนาคารกลางในฐานะที่เป็น
ผู้อำนาจเงินสดให้ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ เมื่อเวลาที่ทางธนาคาร
พาณิชย์ขาดเงิน ย่อมมาขอกู้ได้ การกู้ยืมนี้ทำได้หลายรูป เช่น ทำ

การชอกยืมเฉย ๆ โดยมีหลักทรัพย์มาวางเป็นประกัน หรือทำการชอกยืม
 แต่เพียงระยะเวลาสั้น ๆ โดยเอาตั๋วแลกเงิน (Bills of Exchange)
 มาวางหรือขายให้ธนาคารกลาง เรื่อง Rediscount Rate ก็เป็นเรื่องที
 เกยเกี่ยวกับตั๋วแลกเงินเอง คือ โดยปกติพอค้าเมอมการค้าชอกยืมด้านค้าชง
 กันแต่ละกัน ย่อมใช้ตั๋วแลกเงินชำระค่าต้นค้าก่อน คือขายได้ก็ได้ออก
 ตั๋วแลกเงินเป็นคำสั่งให้เด็กหนจ่ายเงินแก่เจ้าหน (พอค้าผู้ชอกจะตง
 จ่ายเงินให้แก่พอค้าผู้ขาย) ถ้าพอค้าผู้เป็นเจ้าหนตามตั๋วแลกเงินขาด
 เงินก็เอาตงหนไปขายตงให้หรือจำนำไว้ที่ธนาคารพาณิชย์ ในขั้นแรก
 ธนาคารพาณิชย์ก็จะใช้ค่าของตงเป็นเงินต้น หักดอกเบี้ย การคิด
 ดอกเบี้ยคือคิดตงลดของราคาตง ต้มตงตงตง ๑๐๐ บาท ธนาคาร
 คิดดอกเบี้ยร้อยละ ๕ (เพื่อกำหนดง่าย ๆ คิดเดี๋ยว่า ๕% สำหรับต้ม
 เดือน) ผู้ขายจะได้เงินค่าขายตง $100 - \left(\frac{100 \times 5}{100}\right) = 95.00$ บาท
 ในขั้นตงต่อไป เมื่อธนาคารพาณิชย์ขาดเงินก็นำตงแลกเงินหนไปขาย
 ให้กับธนาคารกลาง ธนาคารก็คิดดอกเบี้ยเหมือนกัน ดอกเบี้ยที่ธนาคาร
 กลางคิดกับธนาคารพาณิชย์คือที่เรียกว่า Rediscount Rate หรือ Bank
 Rate หนเอง ตงหนอตราจะตงหรือแพงแถวแต่กรณี แต่ปกติถูกกว่า
 ธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ได้มผลกำไร

หลักเกณฑ์ในการรับ Bills of Exchanges ของธนาคาร
 ธนาคารกลางมักเข้มงวดมากในเรื่องการรับตง คือธนาคารจะรับแต่
 เฉพาะ First Class Commercial Bills เท่านั้น ทว่า เป็น First Class คือ
 จะตงมพอค้าทงมีฐานะมคังเป็นมทงจกเชื่อใจทงไปในองการค่าและ
 การธนาคาร ตงชอด้ตงทง และจะตงมธนาคารทงมีฐานะการเงิน

มั่นคงดีตกลงรับรองตนคนเดียว ในต่างประเทศมีบริการที่เรียกว่า
Acceptance House เข้ามาทำการรับรองตัวโดยเฉพาะ เท่ากับเป็น
นายหน้าค้าประกันตัวเงินทุกฉบับที่เข้ามา ทำให้สะดวกขึ้น และ
ทำให้พ่อค้าที่เป็นเจ้าของตัวหรือส่งตกลงตกลง แม้จะมีฐานะเป็นคน
ไม่มีชื่อเสียงก็อาจขายตัวของตนต่อธนาคารได้

มีข้อสังเกตว่า ธนาคารกลางประสงค์จะให้ธนาคารพาณิชย์
กู้เงินไปมาก ๆ เขาก็ตัด Bank Rate ลง ทำให้เงินถูก เป็นนโยบาย
อันหนึ่งที่เรียกว่า Cheap Money Policy ในประเทศอังกฤษเคยลด Bank
Rate ลงถึงร้อยละ ๓ หรือร้อยละ ๓/๒ และเคยขึ้นถึงร้อยละ ๕ หรือ
ร้อยละ ๕ ๑/๒ ก็มี การขึ้นลง Bank Rate นี้ ทำให้นโยบายการให้กู้ยืม
ของธนาคารพาณิชย์เปลี่ยนแปลงไป ทงนกรมเงินตราเห็นว่า ธนาคารกลาง
และทงธนาคารพาณิชย์จะต้องพึ่งพาอาศัยกัน การขึ้นลงอัตราดอกเบี้ย
จึงจะบังเกิดผล ในประเทศไทยเหตุที่ความสัมพันธ์กันน้อย ประกอบ
กับการที่ไม่มีตลาดการเงิน และอัตราดอกเบี้ยที่ทางธนาคารกลางได้ตั้งไว้
คือร้อยละ ๘ จึงไม่มีผลบังคับตลาดเงินแต่อย่างใด

การที่ธนาคารพาณิชย์ไม่พึ่งธนาคารกลาง อาจเป็นเพราะเห็นว่า
ธนาคารกลางเข้มงวดเกินไป หรืออาจจะเป็นเพราะธนาคารกลางยังไม่
พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์ก็ได้ ทงนอยที่ขอเท็จจริง
และเหตุหนึ่งก็ได้ปรากฏว่าในปี ๒๔๘๘ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ขึ้น
อัตราดอกเบี้ยมาตรฐานจากร้อยละ ๕ ๑/๒ เป็นร้อยละ ๘ ต่อปี และ
พร้อมกันนั้นได้กำหนดอัตราขีดจำกัดสำหรับค่างเงินคดงและค่างเงิน
อื่น ๆ เป็นร้อยละ ๕ ๑/๒ ต่อปี และร้อยละ ๘ ต่อปี ตามลำดับ และการ

ขนอัตราดอกเบี้ยและอัตราดอกเบี้ยของตลาดมาตรฐานไม่สอดคล้องกันในการที่จะให้ธนาคารพาณิชย์ลดเครดิตลงมา เพราะเรายังไม่มีตลาดดองนิตเป็นระเบียบดีพอ

(อย่างไรก็ตาม Bank Rate อาจจะมีผลกระทบต่อการเงินระหว่างประเทศได้ ถ้ามีการแลกเปลี่ยนเสรี (Free Exchange) ถ้าในประเทศใดขนอัตราดอกเบี้ยและอัตราส่วนลด ย่อมทำให้ดอกเบี้ยของทุนในประเทศดังกล่าวที่อื่น ๆ และเมื่อมีการแลกเปลี่ยนโดยเสรีแล้ว เงินทุนของประเทศอื่นทยอยไปเพื่อหาผลประโยชน์ก็จะไหลมาสู่เพื่อหาดอกเบี้ย ซึ่งอาจเป็นวิธีแก้ปัญหาเงินเฟ้อได้ และยังแก้ปัญหาเงินตราต่างประเทศขาดแคลนได้ด้วย ฉะนั้นถ้าเราต้องการให้ค่าของเงินส่งควรหาวิธีที่จะชักจูงให้เงินตราต่างประเทศเข้ามาภายในประเทศ (วิธีธนาคารกลางอาจควบคุมเครดิตได้)

ข. วิธีการที่ธนาคารชาติขายหลักทรัพย์ หรือซื้อหลักทรัพย์ในท้องตลาด ที่เรียกว่า Open Market Operation คือธนาคารชาติในเมื่อชอยากจะลดปริมาณเงินเครดิตมวลเขาหลักทรัพย์ ซึ่งจะเป็นพันธบัตรหรือหลักทรัพย์อื่นใดออกขายในท้องตลาดในราคาถูก มีผลทำให้อัตราดอกเบี้ยแพงขึ้น จึงใจให้ประชาชนซื้อเต็มที่ (ทว่าดอกเบี้ยแพงขึ้นยกตัวอย่างเช่น พันธบัตรรัฐบาลมีราคาตราไว้ ๑๐๐ บาท ดอกเบียร้อยละ ๖ ถ้ารัฐบาลออกขายในราคาถูก คือ ๙๐ บาท ดอกเบี้ยก็ไม่ใช้ ๖ บาทใน ๑๐๐ บาท แต่เป็น ๖ บาทในทุก ๆ ๙๐ บาท เท่ากับดอกเบี้ยร้อยละ $๖ \frac{๒}{๓}$)

จุดประสงค์อันใหญ่ทีนออกจากดอกเบี้ยจะถูกหรือแพงแล้ว ผู้ซื้อหลักทรัพย์นั้นอาจจะเอาเงินสดมาให้ธนาคาร หรือเช่นเชคสั่งให้

ธนาคารพาณิชย์จ่ายเงินแก่ธนาคารชาติได้ ซึ่งมีผลเท่ากันคือ มีเงินจำนวนหนึ่งเข้าไปอยู่ในกองกลาง ทำให้จำนวนเงินที่หมุนเวียนในท้องตลาดลดลง เท่ากับดบปริมาณเงิน ไซ้แต่เท่านั้น เมื่อเงินสดในท้องตลาดลดลงกระทบถึงจำนวนเงินสดที่ธนาคารพาณิชย์เก็บไว้ด้วย ทำให้สร้างเครดิตได้น้อย ฉะนั้นประมาณได้ว่าเพียงแต่ธนาคารชาติขายหลักทรัพย์ ๑ บาท กัดเครดิตที่ธนาคารพาณิชย์จะสร้างชนได้ถึง ๓๐ เท่าคือ ๓๐ บาท

ตามประวัติการดำเนินงาน โดยย่อในระยะ ๓๐ ปีของธนาคารแห่งประเทศไทยมีว่า ธนาคารชาติเคยขายทองคำแก่ประชาชนครั้งหนึ่งเพื่อเรียกเงินตราเข้าสู่ธนาคารกลาง ตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ ธนาคารได้เอาเงินปอนด์สเตอร์ลิงออกขายในราคาต่ำกว่าอัตราตลาดแล้ว ทำให้อัตราขายเงินปอนด์และดอลลาร์ลดลงจนถึงเงิน ๕๕ บาทต่อปอนด์ ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นผลให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถที่จะถอนคืนธนบัตรที่ออกใช้ได้ตามส่วน และปรากฏว่าจำนวนธนบัตรที่ออกใช้ลดลงจาก ๕,๓๕๒ ล้านบาทลงเหลือต่ำกว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาทอยู่ครึ่งหนึ่ง แต่ธนาคารชาติยังไม่เคยขายพันธบัตรของรัฐบาลหรือบังคับให้ตลาดซื้อเลย ฉะนั้นจึงไม่มีการใช้ Open Market Operation ในส่วนที่เกี่ยวกับพันธบัตร นอกจากการขายพันธบัตรทองคำ ซึ่งมีผลให้ลดเครดิตลงบ้างเล็กน้อย ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่ก็ไม่ถึงกับ ๓๐ เท่าของเงินที่ซื้อขายกัน เพราะธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยส่วนมากมักไม่ถือเรื่องเงินสดสำรองให้เคร่งครัด บางธนาคารบางครั้งอาจถือเงินสดสำรองไว้เพียงร้อยละ ๗-๘ ของเงินฝาก แต่ส่วนมากมีเงินสดสำรองไว้เกินกว่า

อัตราดอกเบี้ยที่กำหนด ฉะนั้นการที่เงินต้นในธนาคารด้นน้อยลงไป จึงไม่กระทบกระเทือนธนาคารพาณิชย์ดังที่บุคคลบางคนเชื่อกันจากดักหน เพราะสำหรับพวกที่เงินต้นด้นตัวเองมากอยู่แล้ว การลดจำนวนเงินต้นด้นตัวเองลงไป ก็ไม่มีผลกระทบกระเทือนอย่างไร เพราะธนาคารก็ยังคงเหลือเงินต้นด้นตัวเองเพียงพอเท่าที่กฎหมายได้กำหนดไว้ หรือบางครั้งยังคงมากกว่าอัตราที่กำหนดอยู่ ส่วนธนาคาร (น้อยแห่ง) ที่เงินต้นด้นตัวเองน้อยลงนั้น ก็ยังน้อยลงไปอีก อาจเป็นร้อยละ ๕-๓ ของเงินฝาก นับว่าได้ทำการผิดกฎหมาย ผิดหลักการค้า และทำการด้อยเหตุผลต่ออันตรายมาก ซึ่งเป็นกรปฏิบัติที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง

เมื่อมีนาคม ๒๕๑๕ รัฐบาลไทยได้ให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ขายเงินปอนด์สเตอร์ลิง ในตลาดเสรีในอัตรา ๕๕.๐๐ บาทต่อ ๑ ปอนด์สเตอร์ลิง ถือได้ว่าเป็นการ Open Market Operation อย่างหนึ่ง เพราะเรียกเงินจากท้องตลาดเข้าสู่ส่วนกลางได้ การขายเงินตราต่างประเทศในอัตราที่แน่นอนมีผลเท่ากับเพิ่มค่าของเงินบาท คืออัตราค่าเงินปอนด์ลงจาก ๕๒.๐๐ บาท ต่อ ๑ ปอนด์สเตอร์ลิง เป็น ๕๕.๐๐ บาท (และในต่อมาธนาคารก็ประกาศขายเงินดอลลาร์ในอัตรา ๑๖.๗๕ บาท^(๑) ต่อ ๑ ดอลลาร์ (สรอ.) ประมาณว่าใน พ.ศ. ๒๕๑๕ รัฐบาลขายไปทั้งหมด ประมาณ ๕๕ ล้านปอนด์สเตอร์ลิง และลดจำนวนชนบทตรงจาก ๕,๒๐๐-๕,๓๐๐ ล้านบาท เหลือราว ๆ ๓,๗๐๐-๓,๘๐๐ ล้านบาท เท่ากับเกือบร้อยละ ๓๐ ทั่ว ๆ ไปบนธนาคารชาติของให้รัฐบาลกู้ยืมไปประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท น่าทึ่งไม่ใช่ว่าให้ยกย่องแล้ว ถ้าจะสรุปปริมาณ

(๑) อัตรานี้ได้ลดลงเหลือ ดอลลาร์ละ ๑๖.๐๗ บาท ในเดือนมีนาคม ๒๕๑๖

ขนบธรรมเนียมได้แก่ เป็นการศึกษาให้ค่าครองชีพพลัดถิ่น แต่ก็ได้ผลเพียง
ค่าครองชีพสำหรับดินแดนจากต่างประเทศ ซึ่งมีค่ารวมประมาณได้เพียง
ราว ๆ ร้อยละ ๑๐ ของค่าใช้จ่ายในการครองชีพของประชาชน

ประวัติธนาคารแห่งประเทศไทย (โดยย่อ)^(๑) ในปี พ.ศ.
๒๔๘๒ ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งทบวงกรมการเมืองแห่งหนึ่ง
เรียกว่า " สำนักงานธนาคารชาติไทย " ในกระทรวงการคลัง มีทุน ๓๐
ล้านบาท และให้มหาดไทยจะประกอบกิจการทุกประเภทตามลักษณะ
หน้าที่ของธนาคารดังกล่าวโดยทั่วไป ยกเว้นการออกบัตรธนาคาร ยังเป็น
หน้าที่ของกองเงินตรา กรมคลัง กระทรวงการคลัง

สำนักงานธนาคารชาติไทยได้เริ่มดำเนินการเมื่อ ๒๕ มิถุนายน
๒๔๘๓ ภายใต้การอำนวยการของพระยาทรงสุรรัฐ (อธิบดีกรม
บัญชีกลาง กระทรวงการคลัง) ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการ
คนแรกของทบวงกรมการเมืองแห่งนั้น สำนักงานได้เริ่มดำเนินการอันแรกคือ
เตรียมการจัดตั้งธนาคารกลางต่อไป และผูกผันเจ้าหน้าที่ใหม่ความ
ชำนาญในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ยังได้เปิดรับฝากเงินฝากจากรัฐบาล องค์การรัฐบาล
และธนาคารพาณิชย์ ให้กู้ยืมและทำการโอนเงินระหว่างส่วนกลางและ
ส่วนภูมิภาค แทนรัฐบาล

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้ทำการควบคุมปริวรรตต่างประเทศ โดย
มีการตราพระราชบัญญัติการควบคุมแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่ง

(๑) สำหรับประวัติที่ละเอียดกว่านี้ ดูหนังสือ " กิจการธนาคารแห่งประเทศไทย
ในสมัยที่แล้วมา " พ.ศ. ๒๔๘๕

ได้ใช้เป็นที่ตั้งในการดำเนินงานประเภทจนถึงปัจจุบัน ด้านงาน
ธนาคารชาติไทยได้ให้เครดิตแก่บริษัทธนาคารด้วยเหมือนกัน แต่เพราะ
เป็นหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์โดยตรง เมื่อได้มีการตั้งธนาคารชาติ
ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งธนาคารแห่งประเทศไทยขึ้นบนองค์การอธิบดี
ในเดือนเมษายน ๒๔๙๕ และเริ่มดำเนินการเป็นครั้งแรกในวันที่ ๓๐
ธันวาคม ๒๔๙๕ และมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้หม่อมเจ้า
วิวัฒนไชย ไชยยงค์ (ปัจจุบันพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย) เป็นผู้ว่าการ
พระองค์แรก รัฐบาลให้ทุนทำการ ๒๐ ล้านบาท และรับโอนสินทรัพย์
สุทธิจากสำนักงานธนาคารชาติไทยมา ๓๓.๕ ล้านบาท เป็นเงินทุน
สำรองธรรมดา นอกจากนั้นพระราชบัญญัติว่าด้วยการธนาคารแห่ง
ประเทศไทยยังกำหนดให้ธนาคารชาตินำกำไรสุทธิส่วนที่เหลือจากหัก
เงินสำรองอื่นแล้ว ตั้งเป็นรายได้ของรัฐบาลทุกปี และให้ยกเลิกสิทธิ
ในการออกบัตรธนาคารได้ในโอกาสที่สมควรในอนาคต

การดำเนินงานของธนาคารอยู่ภายใต้ความควบคุมของคณะ
กรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย รองผู้ว่าการ
(ซึ่งแต่งตั้งโดยพระบรมราชโองการ) และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า
๕ นาย (เพิ่มเติมจาก ๓ เป็น ๕ ในปี ๒๔๙๗) ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะ
รัฐมนตรีตามคำแนะนำของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงการคลัง

หน้าที่อื่น ๆ ของธนาคารกลาง นอกจากออกธนบัตร รักษา
ทุนสำรองเงินตรา ควบคุมปริมาณเงินที่ใช้ในประเทศ ควบคุมธนาคาร
พาณิชย์ (ดังกล่าวมาข้างต้น) แล้ว ยังมีหน้าที่พอจะสรุปได้อีกคือ :-

หน้าที่จัดการการเงินให้รัฐบาล ทำหน้าที่เป็นธนาคารของรัฐบาล
และการจัดการเงินของรัฐบาล แบ่งเป็น

๑. เป็นผู้รับฝากเงินของรัฐบาล หรือของกิจการของรัฐบาล

๒. เป็นผู้จัดการออกเงินกู้ให้รัฐบาล

๓. เป็นตัวแทนของรัฐบาลในการที่ได้เข้าไปเป็นสมาชิกเรื่อง
การเงิน ในองค์การการเงินระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารระหว่าง
ประเทศเพื่อการบูรณะและวิวัฒนาการ (International Bank for
Reconstruction and Development) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ
(International Monetary Fund)

๔. ทำการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน จัดการหนี้สาธารณะ
และทำหน้าที่แทนรัฐบาล

๕. หน้าที่เป็นธนาคารของธนาคาร (Banker's bank) คือรับฝาก
เงินของธนาคารพาณิชย์ โดยทั่วไป เป็นผู้รับจัดการหีบถุระหว่าง
ธนาคาร ตั้งสำนักหีบถุระหว่างธนาคารหรือ Clearing House ขึ้น
ในปี ๒๔๘๘ (ตามประมวลที่ว่าในวาระแรกมีธนาคารพาณิชย์เข้าร่วม
ด้วย ๖ ธนาคารใน ๘ แห่งตามขณะนั้น)

๖. หน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ เป็นผู้ควบคุมธนาคารพาณิชย์
ทั้งหลายให้กระทำการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ในการควบคุมธนาคาร
พาณิชย์นี้ มีเจ้าหน้าที่ของธนาคารกลาง โดยได้รับมอบอำนาจจาก
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ทำการตรวจเอกสารและสรุบบัญชี
ของธนาคารพาณิชย์ทั้งหลายได้ แล้วรายงานผลนั้นต่อรัฐมนตรีว่าการ

H

กระทรวงการคลัง เจ้าหน้าที่ทางด้านน้อยมจะต้องไม่แพร่กระจายฐานะ
ของธนาคารพาณิชย์ที่ตรวจเห็นให้ผู้ใดทราบ นอกจากรายงานโดยตรง
ต่อเจ้าหน้าที่มหาดไทยที่รับรายงาน โดยเฉพาะ

ธนาคารแห่งประเทศไทยแบ่งส่วนงานออกดังนี้ :-

๑. ฝ่ายบัญชาการ
ทำหน้าที่เป็นแห่งกลางด้านเลขานุการการปกครองพนักงาน
โดยทั่วไป และการค้นคว้า
๒. ฝ่ายออกบัตร
ทำหน้าที่ออกธนบัตร รับธนบัตรเข้าทำลายธนบัตร ฯลฯ
๓. ฝ่ายการธนาคาร
ทำหน้าที่ติดต่อกับธนาคารพาณิชย์ทั้งภายในและภายนอก
ประเทศในเรื่องการธนาคาร โดยทั่วไป
๔. ฝ่ายการคลัง
ทำหน้าที่เป็นผู้แทนของรัฐบาลในการจำหน่ายพันธบัตร
และหลักทรัพย์อื่นเกี่ยวกับการกู้เงินของรัฐบาลและควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
๕. ฝ่ายการบัญชี
ทำหน้าที่เกี่ยวกับสรรพบัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง ๕.๕

ตัวเลขแสดงการดำเนินงาน
ในฐานะเป็นสำนักหักบัญชีระหว่างธนาคาร
เชื่อกันนำมาหักบัญชี

(พันบาท)

เดือน	จำนวนเช็ค	ยอดคงเหลือ จากการหักบัญชี	ยอดรวมในการ หักบัญชี
๒๔๙๐ พ.ค.	๑๙,๕๗๙	๑๖๗,๓๗๙	๕๒๓,๙๐๙
๒๔๙๑ พ.ค.	๔๙,๙๐๗	๒๖๖,๖๕๔	๙๓๓,๕๖๐
๒๔๙๒ พ.ค.	๗๒,๒๕๙	๒๗๗,๗๓๔	๓,๓๓๓,๙๐๙
๒๔๙๓ พ.ค.	๑๐๙,๔๔๕	๓๔๖,๕๙๗	๓,๙๒๔,๙๓๕
๒๔๙๔ พ.ค.	๓๓๓,๑๕๗	๓๗๔,๐๓๕	๒,๒๔๔,๕๕๒
๒๔๙๕ พ.ค.	๓๕๙,๓๙๑	๓๙๙,๙๙๑	๒,๗๗๐,๓๗๖
๒๔๙๖ พ.ค.	๓๕๕,๒๕๙	๔๔๒,๙๕๓	๒,๔๐๐,๐๗๒
๒๔๙๗ พ.ค.	๓๖๓,๙๙๙	๔๔๕,๕๑๗	๒,๓๒๖,๙๕๓
๒๔๙๘ พ.ค.	๓๙๒,๙๔๔	๕๖๐,๕๗๒	๒,๖๓๙,๖๒๕
พ.ย.	๓๖๙,๕๒๔	๕๖๕,๓๓๔	๒,๔๙๗,๗๖๓
ก.ย.	๓๙๓,๗๒๐	๖๑๓,๓๓๗	๒,๖๙๙,๖๒๔
พ.ค.	๓๙๙,๐๕๐	๕๗๑,๓๕๐	๒,๙๙๔,๙๐๗

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตอนที่ ๒ : การเงินระหว่างประเทศ

ประเทศไทยเมื่อก่อนสงครามมีการค้าขายติดต่อกับประเทศอังกฤษ และประเทศต่าง ๆ ในเครือจักรภพของอังกฤษเป็นส่วนมาก ดังนั้นการเงินของประเทศก็ย่อมจะผูกพันอยู่กับเงินปอนด์สเตอร์ลิง ในเวลาที่ปอนด์สเตอร์ลิงขึ้นอยู่กับมาตรฐานทองคำ (Gold Standard) ประเทศไทยก็ให้เงินบาททองเงินปอนด์สเตอร์ลิงได้ แต่เวลาที่เงินปอนด์สเตอร์ลิงออกจากมาตรฐานทองคำ เราได้ตั้งเงินบาทไว้นอกเงินปอนด์สเตอร์ลิง แต่ทำได้เพียงระยะหนึ่ง เพราะเงินปอนด์สเตอร์ลิงตกต่ำลง จำเป็นต้องลดค่าเงินบาทตามด้วย ในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ - ๑๙๓๓

อัตราแลกเปลี่ยนก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ อยู่ในราว ๓๓ บาท ต่อ ๑ ปอนด์สเตอร์ลิง ส่วนเงินเหรียญอเมริกันก็มีอัตรามาตรฐานว่า ๑ ปอนด์สเตอร์ลิง เท่ากับ ๔.๐๓ ดอลลาร์ สรอ. การเงินระหว่างประเทศไม่มีอุปสรรคมากมายเช่นในปัจจุบัน เพราะขณะนั้นเงินปอนด์สเตอร์ลิงเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก และเงิน "แข็ง" ใช้ได้ทั่วไป จะแลกเปลี่ยนเงินตราของประเทศใดก็ได้ทันที ไม่ว่าในหรือนอกประเทศถ้ามี การแลกเปลี่ยนเงินในประเทศไทยจึงนับว่าง่ายมากไม่ติดขัด

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้ ไม่มีการค้ากับอังกฤษหรือสหรัฐอเมริกาเลย ประเทศไทยทำการค้าและแลกเปลี่ยนเงินกับญี่ปุ่นเป็นส่วนใหญ่ การเงินบาทจึงผูกพันอยู่กับเงินเยนของญี่ปุ่น แต่ไม่มากนัก เพราะการค้าระยะนั้นไม่รุ่งเรือง และในขณะเดียวกันในปี ๒๕๑๕ ได้มีการตราพระราชบัญญัติเงินตราในภาวะฉุกเฉินและกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินั้น อนุญาตให้จำหน่ายธนบัตรออกใช้

แลกเปลี่ยนกับพันธบัตรคลัง คือเงินคง เงินเย็นของญี่ปุ่นได้ตั้งแต่
ปี ๒๔๘๕ แต่ชนไทยก็เลิกไปแถวหลัง

การที่รัฐบาลจะสามารถควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศใน
ท้องตลาดให้ได้สำเร็จนั้น รัฐบาลจะต้องรู้ว่าที่ไหนมีเงินตรา
ต่างประเทศบ้าง ถ้ารัฐบาลควบคุมไปไม่ทั่วถึง พ่อค้าขอมจะหลกเถียง
ให้พ้นกฎข้อบังคับได้ รัฐบาลได้วางหลักเกณฑ์ว่า ใครมีเงินตราต่าง
ประเทศจะต้องนำส่งรัฐบาล ฉะนั้นในทางการค้า พ่อค้าที่ตั้งสินค้าออก
จึงส่งเงินตราต่างประเทศที่ใดมาให้แก่รัฐบาลทั้งหมด เท่ากับรัฐบาล
ทำการควบคุมการค้าและการชำระเงินขาออกด้วยไม่เพียงแต่เข้า
แต่การทำเช่นนี้จะมอดได้ก็อาศัย :-

๑. รัฐบาลต้องได้รับความร่วมมือจากพ่อค้าประชาชนเป็น
ส่วนมาก ถ้าหากว่าส่วนที่คอยหลกเถียงนั้นเกินกว่า ๑๐% แล้ว
รัฐบาลไม่สามารถจะดำเนินงานได้สำเร็จดังประสงค์ได้ โดยเฉพาะ
บรรดาธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการตั้งเงินเข้าและออก
จำต้องให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง

๒. ข้าราชการที่ทำหน้าที่ควบคุมการค้าการเงิน ต้องซื่อสัตย์
สุจริตและไว้วางใจได้

๓. การปฏิบัติงานของรัฐบาลต้องคลุมไปทั่วถึงทุกอย่าง ไม่ใช่
เป็นเพียงการค้าขาเข้าหรือการค้าขาออกแต่อย่างเดียว
การควบคุมแลกเปลี่ยนเงิน

ประเทศไทยเริ่มมีการควบคุมแลกเปลี่ยนเงินเป็นครั้งแรกเมื่อ
พ.ศ. ๒๔๘๕ โดยอาศัยอำนาจตามความใน พ.ร.บ. การควบคุมการ

แลกเปลี่ยนเงินซึ่งออกใช้ใน พ.ศ. นี้ เนื่องจากในปี ๒๔๘๕ นี้ ญี่ปุ่น
ซึ่งได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเวลานั้นได้ทักท้วงสัญญา เป็นเหตุให้
ประเทศไทยต้องลดค่าของเงินบาทลงร้อยละ ๓๓ จึงมีความเต็มภาค
กับเงินเยน (Yen) การลดค่าเงินบาทครั้งนี้ทำให้ค่าสินค้าออกของไทย
ไปประเทศญี่ปุ่นลดต่ำลงเมื่อคิดเป็นเงินเยน และทำให้สินค้าเข้าจาก
ประเทศญี่ปุ่นมีมูลค่าแพง เป็นเหตุให้ดุลการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่น
ได้เปรียบแก่ฝ่ายไทย เมื่อราคาสินค้าของไทยแพงขึ้นเพราะภาวะ
สงครามและภาวะเงินเฟ้อภายใน ความได้เปรียบทางดุลการค้าเริ่ม
น้อยลง แต่รายรับอื่น ๆ จากญี่ปุ่นยังมีมาก โดยเฉพาะค่าใช้จ่าย
เกี่ยวกับอาหารของญี่ปุ่นในประเทศไทย ยังทำให้ดุลการค้าเงิน
ของไทยได้เปรียบอยู่เป็นจำนวนมาก

การควบคุมแลกเปลี่ยนเงินที่ใช้ในตอนแรกเริ่มมีลักษณะเป็น
การควบคุมอย่างเต็มที่ คือ พ่อค้าต้องขออนุญาตตั้งออกและนำเข้า
และเมื่อตั้งของออกแล้วก็ต้องตั้งมอบเงินตราต่างประเทศ (คือเงินเยน)
แก่ธนาคารกลางทั้งหมดและรับเงินบาทไปในอัตราทางการ ในการนำ
สินค้าเข้า เมื่อได้รับใบอนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์แล้ว ก็มาขอซื้อ
เงินตราต่างประเทศ (คือเงินเยน) ในอัตราทางการจากธนาคารกลาง
โดยผ่านธนาคารพาณิชย์ แต่ภาวะสงครามทำให้การค้าแทบหยุดชะงัก
ลง คงเป็นแต่การขายของให้แก่ญี่ปุ่นซึ่งอยู่ในประเทศไทย และประเทศ
ในเครือของญี่ปุ่น

การควบคุมแลกเปลี่ยนเงินอย่างเต็มที่คงใช้อยู่เมื่อสงคราม
อาเซียบูรพาดังมาลง และมีارتัดต่อกับโลกภายนอกได้อีกครั้งหนึ่ง

เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้มีการกำหนดอัตราทางการของเงินบาทไว้ดังนี้ :-

(ก) เงิน ๓ บาทมีค่าเท่ากับทองคำบริสุทธิ์หนัก ๐.๐๘๐๒๘ กรัม

(ข) ๑ ปอนด์สเตอร์ลิง มีค่าเท่ากับ ๕๐ บาท

(ค) ๓๐๐๗๕ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา มีค่าเท่ากับ ๓๐๐ บาท

และได้กำหนดว่า ผู้ส่งออกต้องจัดให้ได้มาซึ่งเงินตราที่ระบุไว้ คือเงินปอนด์สเตอร์ลิง และเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา แล่นำมาขายแก่ทางการ และรับเงินบาทไปให้อัตราทางการข้างต้น ส่วนผู้นำสินค้าเข้าทางการก็ขายเงินตราต่างประเทศให้ให้อัตราทางการตามลำดับความสำคัญของสินค้า

สถานการณ์หลังสงครามไม่แน่นอนจะทำให้ประเทศไทยมีการควบคุมแลกเปลี่ยนเงินได้อย่างราบรื่น ราคาข้าวที่กำหนดไว้ในสัญญาไตรภาคกับสหราชอาณาจักรและอินเดียต่ำกว่าราคาตลาดโลก จึงมีการกดอับส่งออก และความคองการนำเข้าเขากมมากเพราะต้องโอนใตุดูดดึงสงคราม จึงเกิดการค้าเงินตราต่างประเทศในตลาดมืดในอัตราซึ่งต่างกว้อตราทางการมาก คิวอัตราตลาดมืดได้ขึ้นถึงปอนด์ละ ๗๒ บาท และดอลลาร์ละ ๒๗ บาท เมื่อเห็นว่าการควบคุมแลกเปลี่ยนเงินโดยตลอดไม่ได้ผลและจะกระทบกระเทือนตูดยการชำระเงินไปในทางร้ายด้วย รัฐบาลจึงได้เริ่มผ่อนคตายการควบคุมแลกเปลี่ยนเงินลงเมื่อต้นปี ๒๔๘๐ โดยให้ผู้ส่ง ข้าว, ยาง, ดีบุก, ไม้สักและซีเมนต์เท่านั้น นำเงินตราต่างประเทศมาตั้งมอบให้อัตราทางการตามอัตราที่กำหนด^(๑)

(๑) ข้าว ๑๐๐% ซีเมนต์ ๑๐๐% ดีบุกและไม้สัก ๕๐% สำหรับขางได้ลดลงเหลือ ๒๐% สำหรับขางที่ส่งออกจากท่ากรุงเทพฯ และ ๒๕% สำหรับขางที่ส่งออกจากท่าภูมิภาค ต่อมาภายหลังจึงกำหนด ๒๐% เท่ากัน

ส่วนผู้นำสินค้าเข้าที่ต่ำกว่าบางอย่างยังขอซื้อเงินตราต่างประเทศในอัตราทางการได้ และในเดือนมีนาคม ๒๕๕๐ ได้อนุญาตให้บุคคลและธนาคารค้าเงินตราต่างประเทศส่วนที่ไม่ต้องตั้งมอบกันได้อย่างเสรี

การผ่อนคลายการควบคุมแลกเปลี่ยนเงินในปี ๒๕๕๐ ได้ช่วยให้ฐานะดุลย์การชำระเงินของไทยดีขึ้นเป็นลำดับ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ อัตราเงินตราต่างประเทศในตลาดเสรีได้ลดลงเหลือขยอนัดละ ๕๕.๐๖-๖๑.๕๖ บาท และคยถถถถถถ ๑๙.๕๐-๒๑.๕๖ บาท

วิธีการเงินหลายอัตรา (Multiple Rate) ความจริงภาวะการต่าง ๆ ของตลาดมีด้นไม่เกิดขึ้นแต่เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น ในประเทศอื่น ๆ ที่มีการควบคุมการเงินระหว่างประเทศก็เหมือนกัน เมื่อทางรัฐบาลประกาศรับรองอัตราปริวรรตเสรีแล้ว ทำให้เกิดอัตราปริวรรตต่างประเทศเป็น ๒ อัตราขึ้นในประเทศ คืออัตราทางการกับอัตราตลาดเสรี ในกรณีมีอัตราต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ :-

๑. อัตราทางราชการ คืออัตราที่รัฐบาลประกาศไว้แต่เดิมมา หรืออาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้เป็นครั้งคราว เป็นอัตราเฉพาะไม่อยู่ในท้องตลาด บุคคลที่จะได้รับอนุญาตให้ซื้อเงินตราต่างประเทศในอัตราราชการ (Official Rate) ได้ จะต้องเป็นการซื้อไปเพื่อ

(๑) ไปดำเนินการศึกษา เป็นคนนักเรียนไทยที่ตองการเงินเพื่อใช้จ่ายในการศึกษาและครองชีพในต่างประเทศ หรือนักเรียนไทยที่เบนนักเรียนทุนของรัฐบาลแต่ตองการขอเพิ่มเติมจากทางบ้าน หรือ

เพื่อจัดซื้อเครื่องมือในการค้นคว้าทางวิชาการของโรงเรียน หรือ มหาวิทยาลัย

- (๒) จัดซื้อหนังสือเรียนหรือตำราที่ใช้ในการศึกษาหรือทางราชการแห่งใดต้องการ
- (๓) การสาธารณสุข
- (๔) เมื่อทางรัฐบาลอนุมัติเฉพาะคราวเมื่อเห็นสมควร
- (๕) รายจ่ายของรัฐบาล

บุคคลภายนอกที่ขอการขอซื้อเงินตราต่างประเทศในอัตราราชการ จะต้องยื่นใบแจ้งความจำนงขแรงความจำเป็น ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะทำการแทนกระทรวงการคลังจะเป็นผู้พิจารณาว่าอยู่ในข่ายหรือไม่

และเพื่อป้องกันการค้าขาดแคลนเงินตราต่างประเทศทางฝ่ายรัฐบาล อย่างเช่นที่เคยประสบมาแล้ว รัฐบาลก็กำหนด Standard Prices ของสินค้าออกแต่ละชนิด และให้พ่อค้าส่งมอบเงินตราต่างประเทศในอัตราทางการเป็นเปอร์เซ็นต์ของราคามาตรฐานนั้นหรือตามราคาที่ได้บับจริง ถ้าพอพิสูจน์ได้ง่ายและไม่ลำบากในการควบคุม ส่วนที่พ่อค้าสามารถขายได้เกินกเบนกำไรของพ่อค้าเอง

ต่อไปนี้จะได้กล่าวโดยย่อถึงอัตราส่งมอบเงินตราต่างประเทศ สำหรับสินค้าออกต่าง ๆ :-

ข้าว ในชั้นแรกรัฐบาลเป็นผู้ส่งข้าวออกแต่ผู้เดียว เมื่อได้เงินตราต่างประเทศมากก็ส่งขายธนาคารแห่งประเทศไทยโดยด้นเชิง ในปี ๒๔๙๒ เอกชนได้รับอนุญาตให้ส่งข้าวออกได้ และชำระค่าข้าวแก่

กระทรวงเศรษฐกิจการเป็นเงินตราต่างประเทศตามราคามาตรฐาน ซึ่ง
 ส่วนกระทรวงเศรษฐกิจได้รับเงินบาทไปใช้อัตราทางการ ราคาส่วน
 ทพอค่าได้รับเกินราคามาตรฐานอาจนำออกขายในตลาดเสรีได้ ซึ่งมาก
 น้อยตามความแตกต่างระหว่างราคาข้าวในตลาดโลกกับราคามาตรฐาน

เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ ทางกรมได้ตราราคามาตรฐานข้าว
 ดงเหลืองเพียงประมาณครึ่งหนึ่งของราคาตลาดโลก จำนวนส่งมอบจึง
 ตกลงเป็นอย่างมาก ครั้นถึงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ ทางกรมได้เลิก
 การส่งมอบข้าวโดยสิ้นเชิง

ตีปุก ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๐ ผู้ส่งมอบออกต้องส่ง
 มอบเงินตราต่างประเทศทั้งสิ้น ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๐
 กำหนดให้ส่งมอบเพียงร้อยละ ๕๐ ของราคาที่ได้รับจริง อัตราเงินได้ลดลง
 เหลือร้อยละ ๕๐ ในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕ ร้อยละ ๒๐ ในวันที่ ๑๖
 กันยายน ๒๕๕๕ และยกเลิกการส่งมอบโดยสิ้นเชิงเมื่อวันที่ ๑๕
 สิงหาคม ๒๕๕๘

ยาง ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๐ พอค่าของส่งมอบเงินตรา
 ต่างประเทศในอัตราทางการ เป็นจำนวนร้อยละ ๓๐๐ ของราคาที่ได้รับ
 จริง ในวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ อัตราเงินได้ลดลงเหลือร้อยละ ๒๐
 สำหรับยางที่ส่งออกจากท่ากรุงเทพ ฯ และร้อยละ ๒๕ สำหรับยางที่ส่ง
 ออกจากท่าภูมิภาค ต่อมาได้กำหนดไว้ร้อยละ ๒๐ สำหรับทุกท่า เมื่อ
 เห็นว่าการพิสูจน์ราคายางพอค่าทางการได้รับจริงนทาได้ยาก จึงได้
 กำหนดให้พอค่าส่งมอบร้อยละ ๒๐ ของราคามาตรฐานที่เจ้าพนักงาน
 ควบคุมแลกเปลี่ยนเงินออกประกาศ (ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕)
 การส่งมอบเงินตรา โดยยกเลิกไปตั้งแต่ ๑๕ ก.ย. ๕๘

ไม้สัก ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้ผู้ส่งออก
 มอบเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนร้อยละ ๓๐๐ ของราคาที่ได้รับจริง
 และลดเหลือเพียงร้อยละ ๕๐ เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ แล้วยกเลิก
 การตั้งมอบเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑

ซีเมนต์ ได้กำหนดให้ผู้ส่งออกตั้งมอบเงินตราต่างประเทศ
 ร้อยละ ๓๐๐ ของราคาที่ได้รับ แล้วยกเลิกการตั้งมอบไปเมื่อวันที่ ๒๕
 กันยายน ๒๕๕๐

สินค้าอื่น ๆ ได้ยกเลิกการตั้งมอบเงินตราต่างประเทศในอัตรา
 ทางการ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๐

อัตราส่วนซึ่งเกิดขึ้นจากการได้รับเงินบาทในอัตราทางการส่วน
 หนึ่ง และอัตราส่วนหนึ่งหนึ่ง นเรียกว่า effective rate และเป็นอัตรา
 แท้จริง ซึ่งพ่อค้าใช้ในการคำนวณว่าจะกำไรขาดทุนอย่างไร ก่อนส่ง
 สินค้าที่อยู่ในข่ายควบคุมออกไปขาย

ตัวอย่าง เช่น ถ้ารัฐบาลกำหนดว่าข้าว ๓ ตันราคา ๓๐๐ ปอนด์
 และขณะนั้นอัตราได้ ๓ ปอนด์ต่อ ๖๐ บาท ส่วนอัตราราชการ ๓ ปอนด์
 ต่อ ๓๕ บาท ถ้าพ่อค้าสามารถจะขายข้าวได้ ๓ ตันราคา ๓๓๐ ปอนด์
 จะปรากฏว่า

๓๐๐ ปอนด์	เท่ากับ	300×35	เท่ากับ	๓,๕๐๐ บาท
๓๐ ปอนด์	เท่ากับ	30×60	เท่ากับ	<u>๑,๘๐๐ บาท</u>
รวม ๓๓๐ ปอนด์			เป็นเงินไทย	<u>๕,๓๐๐ บาท</u>

อัตราแลกเปลี่ยน ๓ ปอนด์ เท่ากับ $\frac{5,300}{300}$ เท่ากับ ๕.๗๕ บาท
 ส่วนสินค้าข้าง ต้นมีค่าพ่อค้าขายรายได้ ๓๐๐ ปอนด์ จะต้องตั้งมอบ
 ๒๐%

๘๐ ปอนด์	เท่ากับ	๘๐ × ๖๐	เท่ากับ	๔,๘๐๐ บาท
๒๐ ปอนด์	เท่ากับ	๒๐ × ๓๕	เท่ากับ	๗๐๐ บาท
รวม ๑๐๐ ปอนด์			เป็นเงินไทย	๕,๕๐๐ บาท
∴ อัตราแลกเปลี่ยน ๑ ปอนด์	เท่ากับ	$\frac{๕,๕๐๐}{๑๐๐}$	เท่ากับ	๕๕.๐๐ บาท

๒. อัตราส่งเสริมสินค้าขาเข้า ในปี ๒๕๕๓ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เริ่มขายเงินปอนด์ซึ่งในเวลานั้นมีน้อยมากให้แก่ธนาคารพาณิชย์เพื่อไปขายแก่นักค้านำเข้า ในอัตราซึ่งต่ำกว่าอัตราตลาดเล็กน้อย เพื่อให้อัตราการราชการและอัตราส่งเสริมความแตกต่างกันให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเพื่อคงเงินบาทเข้าแหล่งกลางเป็นการต่อต้านภาวะเงินเฟ้อชั่วคราว โดยนำกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนนี้มาชดเชยส่วนต่างระหว่างอัตราขายเงินปอนด์เพื่อนำเข้าสินค้าขาเข้ากับอัตราทางการ (ซึ่งเป็นอัตราบังคับซื้อเงินตราต่างประเทศค่าสินค้าออก) เข้าบัญชีจุดเฉลี่ยสภาพพหุธนาคารแห่งประเทศไทย อัตราสินค้าขาเข้าที่ใกล้เคียงกับอัตราตลาดได้ทยอยลดลงมา คือเมื่อปลายเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒ อัตราตลาดได้เท่ากับปอนด์ละ ๕๘.๓๖ บาท อัตราสินค้าขาเข้าเท่ากับปอนด์ละ ๕๗.๗๕ บาท เมื่อ มกราคม ๒๕๕๕ อัตราได้เท่ากับปอนด์ละ ๕๒.๔๓ บาท อัตราสินค้าขาเข้าที่กำหนดไว้ปอนด์ละ ๕๒.๐๐ บาท ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ รัฐบาลมีนโยบายลดค่าครองชีพโดยวิธีทำให้ราคาสินค้าขาเข้าถูกลง จึงให้ธนาคารแห่งประเทศไทยลดอัตราเงินปอนด์ลงเหลือปอนด์ละ ๔๕ บาท เนื่องจากกฎกำหนดอัตราเงินปอนด์ให้ถูกเช่นนี้จึงได้มีผลขอซื้อเงินบาท และทุนเงินปอนด์ของแหล่งกลางได้งวดลงเป็นลำดับ ในปลายเดือนเมษายน ๒๕๕๖ ธนาคารได้เริ่มขายเงิน

คอสดาร์ในอัตราคอสดาร์ละ ๑๖.๗๕ บาท เพื่อนำสินค้าเขาด้วย เมื่อกุศลการการวมเต็มดวง และทุนเงินตราต่างประเทศเริ่มงวดลงมากทางการได้ลดประเภทสินค้าที่จะซื้อเงินตราต่างประเทศในอัตราเงินได้ลงเป็นลำดับ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๗ ได้ลดประเภทสินค้าดังเหลือ ๕ อย่าง คือ ผ้า ยารักษาโรค นม และน้ำมัน และลดอัตราคอสดาร์เหลือ ๑๖.๐๗ บาท เพื่อให้ได้ค่าเต็มอัตราตามอัตราทางการตรงกับอัตราเงินปอนด์^(๑) และเริ่มขายเงินปอนด์ในอัตราปอนด์ละ ๕๘ บาท และคอสดาร์ละ ๒๐.๗๒ บาท เพื่อนำสินค้าทั่วไป ในปลายปี ๒๕๕๗ สินค้าที่คงใช้อัตราปอนด์ละ ๕๕ บาท และคอสดาร์ละ ๑๖.๐๗ บาท คงเหลือแต่่นมกับยารักษาโรค และในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ ได้ยกเลิกอัตราเงินโดยสิ้นเชิง ส่วนอัตราปอนด์ละ ๕๘ บาท และคอสดาร์ละ ๒๐.๗๒ บาท ก็ไม่เต็มผลจนกว่าจะมีการขายแต่่นม เป็นแต่กลางทางให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าแทรกแซงในตลาดได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เริ่มเข้าซื้อเงินตราต่างประเทศในตลาด ในอัตราซึ่งต่ำกว่าตลาดได้บ้างเหมือนกันตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๗ แต่กิจการรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน “ทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน” ซึ่งจัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. จัดสรรทุนสำรองเงินตราส่วนที่เกินชนบทออกใช้ พ.ศ. ๒๕๕๗ รัฐบาลไปทำแทนตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ แต่เป็นการซื้อขายเพื่อรักษาเสถียรภาพแห่งอัตราไม่ใช้ขายเพื่อใหม่การนำสินค้าเข้ามาในราคาถูกลง การขายเงินตราต่างประเทศในอัตราต่ำกว่าอัตราได้ผลทางดึงอัตราแลกเปลี่ยนให้ต่ำลงในยามที่ทำการขายมาก และช่วยดึงคืนเงินบาทจาก

(๑) อัตราเสมอภาคทางการระหว่างปอนด์กับดอลลาร์ คือ ๑ ปอนด์ = ๒.๕๐ ดอลลาร์ มี ๑ ปอนด์เท่ากับ ๕๕ บาท ๑ ดอลลาร์ก็เท่ากับ ๑๖.๐๗ บาท

ประชาชนเข้าได้แห่งกลาง และคงจะช่วยค้ำอำนาจซื้อในมือประชาชน
 ดึงไปได้มาก ถ้าหากว่ามีได้มีการนำเงินนั้นออกมาให้รัฐบาลใช้ด้วยอีก
 ส่วนในแง่ค่าครองชีพนั้น การขายเงินตราต่างประเทศในอัตราค่าช่วยให้
 ราคาสินค้าบางอย่างซึ่งนำเข้าจากต่างประเทศถูกลงได้เหมือนกัน แต่
 เมื่อกำลังถึงวาระที่ประชาชนชาวไทยบริโภคเป็นของที่ปลูกและทำได้
 ในประเทศไทยเองเป็นส่วนใหญ่ อัตราเงินตราต่างประเทศก็ไม่ได้มีความ
 สัมพันธ์กับค่าครองชีพของประชาชนโดยทั่วไปนัก การกดอัตราเงินตรา
 ต่างประเทศให้ต่ำลง โดยกะทันหัน โดยฉิธรรมชาติดังนี้ทำให้มีคนตั้ง
 สิ้นค้าเข้ามามากเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อภาวะเงินเฟ้อภายใน
 มีอยู่ และคนยังมีเงินใช้ด้วยกันอยู่มาก

๓. อัตราสัญญาการค้าไทย - ญี่ปุ่น ในปลายปี ๒๕๑๓
 รัฐบาลได้ทำสัญญาการค้าและการชำระเงินกับประเทศญี่ปุ่น สัญญา
 ฉบับแรกลงนามเมื่อ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๓ และได้มีการเจรจาต่อสัญญา
 กันมาทุกปี สัญญาแลกเปลี่ยนการค้านี้ มีความมุ่งหมายว่าให้มีการ
 ซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศที่ไม่จำเป็นต้องชำระเงินสดกันทุกครั้ง แต่
 มีการชดเชยกันเป็นลูกหนี้เจ้าหนี้กันไว้^(๒) สัญญาที่ใช้อยู่ในขณะนี้
 (ก.ย. ๕๘) เรียกว่าระบบสองบัญชี (Two Account System) คือเวลา
 พ่อค้าญี่ปุ่นตั้งสินค้ามาขายแก่คนไทย ก็ไปขอรับเงินเยนจากธนาคาร

(๒) ตามสัญญาซึ่งมีผลบังคับตั้งแต่ ๑๖ เม.ย. ๕๕ ได้ยกเลิกวิธีการชำระเงิน
 ค่าสินค้าแบบ open account นี้ สำหรับสินค้าทั่วไปเสีย และให้ชำระกันด้วยเงินสด
 เช่นเดียวกับการค้ากับประเทศอื่น ๆ ทั้งนี้ยกเว้นกรณีการส่งข้าวไทยไปจำหน่ายแก่ญี่ปุ่น
 ซึ่งยังคงผ่านบัญชีเงินเชื่ออยู่จนกว่าจะถึงวันที่ ๓๐ พ.ย. ๕๕ เพราะขณะนั้นฝ่ายไทยยังมี
 คุดยเป็นลูกหนี้ฝ่ายญี่ปุ่นอยู่มาก

กตางญีบุน (โดยผ่านธนาคารพาณิชย์ตัวแทนพ็อคค่า) ธนาคารกตาง
 ญีบุนกเคเรติบญีชเป็นเจ้าหนประเทศไทยโดยใช้เงินคอดดาร์ ๕รช.
 เป็นหน่วยดงบญีช ในทำนองเดียวกันเวดาพ็อคค่าไทยดงของไปขาย
 ญีบุน พ็อคค่าจะไปชอรับเงินบาทจากธนาคารแห่งประเทศไทย (โดย
 ผ่านธนาคารพาณิชย์ตัวแทนพ็อคค่า) แล้วธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะ
 เคาเรติบญีชเป็นเจ้าหนประเทศไทยบุน โดยใช้คอดดาร์ ๕รช. เป็นหน่วย
 ดงบญีชเช่นเดียวกัน ทั้งสองฝ่ายมีการดอบขอดกับบญีชกันอยเดมอ
 ในสัญญาแต่จะบกำหนดไว้ว่า เมื่อฝ่ายใดเป็นดงหนอยเกินจำนวน
 เท้าใด ฝ่ายเจ้าหนจึงจะมีสิทธิ์เรียกชำระจากดงหนเป็นเงินดัดเป็น
 คอดดาร์ ๕รช. หรือเงินอื่นแต่จะคดงกัน ในสัญญาฉบับที่ใช้ใน
 ระยะท้าย ได้กำหนดวงเงินเคเรติคัน (swing limit) ไว้ ๕ ล้านคอดดาร์
 ๕รช.

อตราแตกเปดียนเงินบาทและเงินคอดดาร์ ๕รช. ที่ใช้สำหรับ
 ดัญญานไม่ใช่ที่ใช้กันอยทั่วไปในท้องตลาด เพราะเหตุว่าอตราเดร์นน
 ษนดงอยเดมอ ไม่ดะดอวกกับการชำระ และถ้าจะใช้อตราราชการ
 ราคาตาเกินไป ดงนรัฐบาลจึงกำหนดใหม่ แต่กยอมมีการชนดงบาง
 ตามอตราเดร์ เพราะเนื่องมาจากอุปสงค์และอุปทานของดินค้าและ
 เงินตราต่างประเทศในท้องตลาด เพื่อไม่ให้เกิดการเดี่ยเปรียบหรือได้
 เปรียบจนเกินไประหว่างประเทศบุนกับประเทศอื่น ๆ รัฐบาลไทยจึง
 กำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศอตราแตกเปดียนทุกเดือน
 และต่อมาได้หดเวลาให้สั้นเข้าเป็นทุก ๆ ๑๕ วัน^(๓)

(๓) อตราที่ประกาศเดือนละ ๒ ครั้งนี้เคยใช้สำหรับการขายคอดดาร์ ๕รช. ที่
 องค์กรบริหาร การร่วมมีระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ช่วยเหลือประเทศไทยด้วย เพิ่งจะยกเลิกเมื่อ ๑๖ เม.ย. ๕๕.

๔. อัตราเสรี เป็นอัตราที่ชนดงตามอุปสงค์และอุปทานใน
ของตลาด และต่ำกว่าอัตราทางทหาย ที่กดต่ำถึงใน (๑) ถึง (๓)
และใช้สำหรับการซื้อขายเงินตราต่างประเทศเพื่อกิจการต่างๆ นอกจาก
ที่กดต่ำถึงข้างตน

ความสัมพันธ์ระหว่างตลาดเสรีกับตลาดทางการ (ธนาคาร
แห่งประเทศไทย)

ตลาดเสรีและธนาคารแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์กันคือ :-

(๑) สินค้าออก ถ้ากระแสเงินตราต่างประเทศเข้าธนาคาร
แห่งประเทศไทยน้อย กระแสเงินที่เข้าตลาดเสรีจะมาก อัตราใน
ท้องตลาดจะต่ำลง ในทางตรงกันข้าม ถ้ารัฐบาลมีความต้องการใช้
เงินมาก ทั้งเพื่อซื้อของหรือใช้ส่งมอบในต่างประเทศและในการตั้งเงินทุน
สำรองเพื่อพิมพ์ธนบัตรออกมา จะเรียกเงินตราต่างประเทศไปมาก
ทำให้ธนาคารชาติปล่อยเงินตราต่างประเทศซึ่งได้เข้าไปมาก ออกสู่
ตลาดเสรีแต่น้อย ราคาเงินตราต่างประเทศในตลาดเสรีจะสูงขึ้น

ถ้าเราขายสินค้าออกไปน้อยลง เช่นราคาขายและต้นทุนตกต่ำและ
ปริมาณที่ส่งออกก็ไม่เพิ่มขึ้น เงินตราต่างประเทศในตลาดเสรีจะน้อย
ถ้าความต้องการของตลาดไม่เปลี่ยนแปลง ราคาจะสูงขึ้น

(๒) สินค้าเข้า ถ้าสินค้าออกเท่าเดิม แต่สินค้าเข้าน้อย
ราคาเงินตราต่างประเทศในตลาดเสรีอาจจะลดลง ถ้าสินค้าเข้าเท่าเดิม
แต่สินค้าออกลดลง อัตราแลกเปลี่ยนย่อมสูงขึ้น รัฐบาลจึงพยายาม
ให้พ่อค้านำสินค้าเข้าน้อยลง โดยใช้วิธี

ก. ห้ามสินค้าเข้าโดยเด็ดขาด (ถ้าห้ามโดยเด็ดขาดได้)

ข. ห้ามสินค้าบางชนิดไม่ให้เข้า

ค. ห้ามนำสินค้าเข้ามามากเกินไปเกินกว่าจำนวนที่ได้รับอนุญาตจาก

กระทรวงเศรษฐกิจ (เป็นวิธี Exchange Control)

วิธีเหล่านี้จะใช้เจ้าหน้าที่เข้มแข็งและดีจรรยา ถ้าไม่เข้มแข็งเท่าที่
ที่พออาจจะต้องใช้วิธีอื่น โดยการทำให้สินค้าที่ไม่ต้องการให้นำ
เข้ามามาราคาล้าง เพื่อให้ผู้ซื้อขอยกข้อ จึงซื้อเข้ามาจำหน่ายน้อย ทำได้
สองวิธี คือ ; -

ก. เก็บภาษีศุลกากรแพงขึ้น เช่น เก็บภาษีรถยนต์ และสุรา

ข. ทำบัญชีสินค้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะไม่ยอมขายเงิน
ตราต่างประเทศให้ในราคาพิเศษ (เช่นที่เคยขายให้ปอนด์ละ ๔๕ บาท
และดอลลาร์ละ ๓๖.๗๕ บาท ที่ใดกล่าวไว้ในเรื่องอัตราตั้งเดิมสินค้า
เข้า) ให้ขาดจน ถ้าใครต้องการตั้งสินค้าที่ไม่จำเป็นเข้ามาจะต้องซื้อ
เงินตราต่างประเทศในตลาดเสรี ซึ่งมีราคาล้าง และจะยังทำให้ราคา
เงินตราต่างประเทศในตลาดเสรีสูงขึ้น ราคาส่งของสินค้าที่ส่งเข้ามาจะ
สูงขึ้น วิธีนี้ได้ประโยชน์ ๒ ทาง คือ :-

๑. ทำให้พ่อค้าตั้งสินค้าที่ไม่จำเป็นเข้ามาลดลง

๒. ทำให้พ่อค้าที่ตั้งสินค้าออกได้เงินมากขึ้น เพราะราคาส่งเงินตรา
ต่างประเทศในตลาดเสรีสูงขึ้น แม้ราคาส่งสินค้าในตลาดจะลดลงก็ตาม
เขาก็ยังอาจจะได้เงินค่าสินค้าเท่าเดิม

เช่น ในตลาดโลก ดิบกตันละ ๕๗๐๐ แต่เงิน ๕๓ = ๕๐ บาท
พ่อค้าได้เงิน ๓๕,๐๐๐ บาท แต่ถ้าในตลาดโลกดิบกตันละ ๕๖๐๐
๕๖๐๐ แต่เงิน ๕๓ = ๖๐ บาท พ่อค้าได้เงิน ๓๖,๐๐๐ บาท

ดังนั้นจะเห็นว่าพอลากไม่เดือดร้อน แม้ราคาสินค้าในตลาดโลกจะต่ำลง

การตั้งเสรีการค้าส่งออกโดยการไม่เก็บเงินตราต่างประเทศ จากเงินที่ขายสินค้าออกก็เท่านั้นได้ ทำให้พ่อค้าได้เงินบาทมากขึ้น จึงเป็นการตั้งเสรีการค้าส่งออกที่ดี ซึ่งจะทำให้ประเทศได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมากด้วย

ความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดเสรี

ความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในอัตราเสรีอาจดูได้จาก ตาราง ๘.๓๐ ซึ่งแสดงอัตราแลกเปลี่ยนถาวรโดยธรรมชาติในตลาดกรุงเทพ แต่อัตราเหล่านี้เป็นเพียงอัตราที่ประกาศไว้ (nominal) ไม่ใช่อัตราซึ่งซื้อขายกันจริงๆ (traded) อัตราแลกเปลี่ยนในตลาดเสรีย่อมเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกหนที่ตามอุปทานและอุปสงค์ ณ เวลานั้น ๆ

ค่าของเงินปอนด์ และ ดอลลาร์ ฝรั่ง ได้ลดลงมากในปี ๒๕๕๕ เมื่อนักการแห่งประเทศไทยนำเงินตราต่างประเทศออกขายเป็นจำนวนมาก เมื่อการขายเฟวตาถึงใน พ.ศ. ๒๕๕๖ อัตราได้สูงขึ้นเล็กน้อย อัตราได้เริ่มสูงมากขึ้นในปี ๒๕๕๗ และถึงขีดสูงสุดในเดือนมกราคม ๒๕๕๘ เพิ่งจะเริ่มลดลงด้วยเหตุหลายประการพร้อมกัน หลังการควบคุมสินค้าขาเข้าในปี ๒๕๕๖ เวตนาได้พิมพ์ธนบัตรออกมาก และเงินค่าสินค้าเข้าครบกำหนดชำระ หรือมีการซื้อเงินค่าของค่าที่นำเข้า อัตราจึงสูงขึ้น เวตนาได้พิมพ์ธนบัตรเงินค่าสินค้าขาออก ยาง ดิบๆ ออกขาย อัตราจึงลดลง เวตนาได้พิมพ์ธนบัตรเงินค่าสินค้าขาออกเมือง รับซื้อเงินในตลาดมืดส่งออกไปไว้ต่างประเทศ อัตราจึงสูงขึ้นอย่างกะทันหัน

ตาราง ๕.๑๐
อัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์ธรรมดา

ในตลาดกรุงเทพ ฯ

(บาท)

ปี, เดือน	ปอนด์สเตอร์ลิง		เหรียญอเมริกัน	
	อัตราซื้อ	อัตราขาย	อัตราซื้อ	อัตราขาย
๒๔๕๐ มิ.ย.	๘๐.๗๓	๘๓.๔๔	๒๔.๗๕	๒๖.๖๔
ท.ค.	๕๗.๕๕	๕๘.๘๘	๑๗.๕๑	๑๘.๘๘
๒๔๕๑ มิ.ย.	๕๘.๘๕	๖๐.๐๐	๒๐.๒๓	๒๐.๔๖
ท.ค.	๖๐.๒๗	๖๑.๕๖	๑๕.๕๒	๑๕.๖๑
๒๔๕๒ มิ.ย.	๕๕.๗๒	๖๐.๖๖	๒๒.๐๒	๒๒.๕๕
ท.ค.	๕๖.๗๖	๕๗.๑๕	๒๒.๕๘	๒๓.๑๕
๒๔๕๓ มิ.ย.	๕๖.๕๘	๕๗.๓๖	๒๑.๕๒	๒๑.๖๔
ท.ค.	๕๔.๕๕	๕๕.๔๔	๒๑.๓๑	๒๑.๔๑
๒๔๕๔ มิ.ย.	๕๓.๖๐	๕๔.๐๖	๒๑.๒๒	๒๑.๓๗
ท.ค.	๕๒.๑๘	๕๒.๕๕	๒๒.๐๒	๒๒.๒๑
๒๔๕๕ มิ.ย.	๔๕.๑๓	๔๕.๖๗	๑๘.๕๑	๑๘.๖๕
ท.ค.	๔๔.๕๗	๔๕.๔๐	๑๖.๖๕	๑๖.๘๕
๒๔๕๖ มิ.ย.	๔๗.๗๕	๔๘.๔๔	๑๗.๗๕	๑๘.๐๒
ท.ค.	๕๗.๒๘	๕๘.๓๗	๒๐.๘๐	๒๑.๑๐
๒๔๕๗ มิ.ย.	๕๘.๓๕	๕๕.๑๗	๒๐.๕๖	๒๑.๑๕
ท.ค.	๕๖.๘๐	๕๗.๕๔	๒๐.๕๒	๒๑.๑๖
๒๔๕๘ มิ.ย.	๖๑.๘๕	๖๒.๔๔	๒๒.๓๑	๒๒.๕๒
ท.ค.	๕๗.๖๗	๕๘.๑๕	๒๐.๘๐	๒๐.๕๗
๒๔๕๙ มิ.ย.	๕๗.๒๕	๕๗.๗๓	๒๐.๖๓	๒๐.๗๕
ก.พ.	๕๖.๕๕	๕๗.๔๗	๒๐.๕๒	๒๐.๖๘
มี.ค.	๕๖.๗๕	๕๗.๓๑	๒๐.๔๕	๒๐.๖๒
เม.ย.	๕๗.๔๕	๕๘.๐๐	๒๐.๖๔	๒๐.๘๒

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

วิธีการขอซื้อเงินตราต่างประเทศ

๑. ถ้าจะขอซื้อในอัตราราชการ ต้องมีมติคณะรัฐมนตรีและหรือหนังสือสั่งจ่ายของกระทรวงการคลัง โทษอนุมัติการขอซื้อในอัตราราชการนั้น ในกรณีนักเรียนต้องมีหนังสือสั่งจ่ายของ ก.พ.

๒. ถ้าขอซื้อในอัตราสินค้าเข้า ต้องซื้อในหลักการที่ธนาคารชาติวางไว้ คือต้องเป็นการซื้อเพื่อชำระสินค้าธนาคารชาติกำหนด และต้องทำผ่านธนาคารพาณิชย์ คือธนาคารชาติไม่ยอมติดต่อกับพ่อค้าโดยตรง

๓. ถ้าขอซื้อในอัตราเสรีทำการขอผ่านธนาคารพาณิชย์ ถ้าเป็นการจัดหาซื้อสินค้าหรือบริการซึ่งมีหลักฐานประกอบตามที่กำหนดไว้ แทบจะไม่มีการควบคุม ธนาคารพาณิชย์ขายเงินให้ได้เลย แล้วรายงานธนาคารชาติ การจะตั้งเงินออกไปต่างประเทศเพื่อเพียงชั่วคราวก็ได้ และเงินติดตัวในการเดินทางเกินจำนวนที่กำหนด หรือชาวต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทยต้องการตั้งถิ่นไปต่างประเทศ ก็ต้องขออนุญาตธนาคารชาติก่อน การที่ควรทำเช่นนี้เพื่อป้องกันเงินตราต่างประเทศรั่วไหลมากเกินไป

๔. สำหรับการค้าขายกับญี่ปุ่นซึ่งได้มีการทำสัญญาระหว่างกันนั้น ก็ให้ขอใบอนุญาตจากกระทรวงเศรษฐกิจ เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว พ่อค้าก็ติดต่อกับธนาคารกลางผ่านธนาคารพาณิชย์ตั้งได้ก็แล้ว

วิจารณ์การใช้อัตราแลกเปลี่ยนหลายอัตรา

การใช้อัตราแลกเปลี่ยนหลายอัตรา (multiple rate) คือเมื่อไม่ต้องการให้คนซื้อสินค้าต่างประเทศอย่างใดมาก ก็ให้ซื้อเงินตราต่างประเทศ

ประเทศในอัตราแพงเสีย หรือเมื่อต้องการตั้งเดิมให้คนซื้อสินค้า
 บางอย่างในราคาถูกลงให้ซื้อเงินตราต่างประเทศในอัตราค่าเดียว เช่น
 ย่อมเหมาะสมเพราะสะดวกในการบริหาร ไม่เหมือนการจำกัดการแลกเปลี่ยน
 เงินตราต่างประเทศโดยเด็ดขาด ซึ่งต้องมีการควบคุม
 อย่างทั่วถึง ถ้าคุมไม่ทั่วถึง ย่อมมีการเถียงได้ และถ้าผู้ใดขออนุญาต
 นำสินค้าเข้าได้ย่อมมีโอกาสดังกล่าวไว้ได้มากและได้ขายได้มากกว่า
 ผู้ที่ไม่สามารถขออนุญาตได้ ผู้ขอแต่จะคนยอมจะหาทางที่จะใช้สิทธิ
 ของตนในทางที่ไม่เหมาะสม กัดกันคนอื่นซึ่งไม่ยุติธรรม

อย่างไรก็ดี ไม่ได้หมายความว่า การใช้ multiple rate จะดี
 เสมอไป ควรดูฐานะการเงินและเศรษฐกิจโดยทั่วไปของประเทศด้วย
 ถ้าใช้อัตราหลายชนิดมากเกินไป ย่อมทำให้การค้ายุ่งเหยิง การเทียบ
 เคียงคิดลำบาก และบางทีการหวังเอาอัตราเป็นเครื่องมือปรับจำนวนสินค้า
 ที่คนจะซื้อเขาอาจไม่ได้ผลแน่นอนเท่าที่การควบคุมปริมาณสินค้าเข้า
 โดยตรง อีกทั้งประการหนึ่งการใช้อัตราค่าสำหรับสินค้าออกบางประเภท
 เพื่อเบนอรรถกษภาษาง่ายและเป็นการให้แหล่งกลางได้ซื้อเงินตราต่าง
 ประเทศในราคาถูกลงอาจทำให้ผู้ส่งออกขาดกำลังใจที่จะส่งออก ยิ่งเวลา
 ที่ตลาดสำหรับสินค้าคนนอกดี รัฐบาลก็จะต้องคอยปรับอัตราขึ้นให้สูงขึ้น
 เพื่อให้ผู้ส่งออกพอได้กำไรจากการส่งออก

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่นั้น
 เห็นว่าการมีอัตราแลกเปลี่ยนหลายอัตราเป็นวิธีการจำกัดการแลกเปลี่ยน
 เงิน ซึ่งขัดกับหลักการร่วมมือในทางการเงินระหว่างประเทศอยู่ เพราะ
 ถ้าประเทศมีอัตราแลกเปลี่ยนเดียว เวลาตลาดคานาเงิน

(devaluation) ก็ตั้งเกิดได้ง่าย และต้องปรึกษาหารือ หรือขอรับอนุมัติ จากกองทุนการเงินน้อยแล้ว แต่เดี๋ยวนี้อัตราหลายอัตราการเปลี่ยนแปลง อัตราสำหรับกิจการประเภทต่าง ๆ เท่ากับเป็นการลดค่านาเงิน สำหรับ กิจการนั้น ๆ เหมือนกัน ฉะนั้นกองทุนจึงกำหนดข้อบังคับใหม่การหารือ ขออนุญาตก่อนเหมือนกัน ขันงานใช้อัตราหลายอัตราณมตขณะเดี่ยก ทั่วกรมกทซึ่งอยู่มาก และประเทศผู้ใช้อาจใช้ไปทางที่กระทบกระเทือน ประเทศอื่น ๆ ได้

ความหมายของ Cross Rate คืออัตราใช้วัดใช้แลกเปลี่ยน เงินปอนด์หรือดอลลาร์ สร้อย. กองทุนประกาศว่า ๑ ปอนด์ เท่ากับ ๒.๘๐ ดอลลาร์ หรือ ๒.๘๐ : ๑ นั่นเอง ซึ่งทางธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ประกาศว่าอัตราปริวรรตต่างประเทศของไทย ๑ ปอนด์ เท่ากับ ๓๕ บาท และ ๑ ดอลลาร์ เท่ากับ ๑๒.๕๐ บาท และเทียบกันได้ Cross Rate ตรงตามสัญญาคือ ๓๒.๕๐ คูณ ๒.๘๐ เท่ากับ ๓๕ บาท หรือ ๑ ปอนด์ : ๒.๘๐ ดอลลาร์ นั่นเอง แต่ที่เมื่อนักการแห่ง ประเทศไทยขายเงินสำหรับตั้งต้นค่าเข้า ๑ ปอนด์ ในอัตรา ๔๕ บาท กับ ๑ ดอลลาร์ ในอัตรา ๑๖.๗๕ บาท Cross Rate ก็ไม่ใช่ ๑ : ๒.๘๐ แต่เป็น ๑ : ๒.๖๘ และในที่สุดอัตราอัตราเต็ม ๑ ปอนด์ เท่ากับ ๖๐.๘๐ บาท และ ๑ ดอลลาร์ เท่ากับ ๒๒.๐๕ บาท เทียบแล้วก็ยุ่ง มากจน คอม Cross Rate อีกอัตราหนึ่งเท่ากับ ๑ : ๒.๗๖

ถ้า Cross Rate ของเงินปอนด์ในประเทศเรา อยู่ในระดับ ๕ ๓ คือ ๒.๗๖ ก็จะดูว่าเงินปอนด์นั้นราคาถูกกว่าตลาดของกง ซึ่งสัมพันธ์ ว่าคิดตามอัตราเงินเหรียญฮ่องกง : ดอลลาร์ฮ่องกง : เหรียญ

คอตตารี่ ด้ร้อ. แต่ด้ ๓ เท้าบ ๓ ๒.๗๗ จะม้คนนำตอดตารี่จาก
 ฮ่องกงหรือทอนมาซอเงินปอนด์ในกรุงเทพฯ แต่ด้ไปขายที่ฮ่องกง
 เป็นคน การทากาเงินปอนด์ในตาดตได้ร้ตาคกว่าอตราเงินปอนด์ในตาด
 ทางการทตอนคอนหมกเป็นผลด้ยหายแกองกฤษ เพราะจะม้คนประเทศ
 อื่นเข้ามาซอเงินปอนด์ในราคาถูกลง ไปซอของในองกฤษ แต่ด้นำ
 ของนั้นไปขายแกอเมริกาให้ด้เงินคอตตารี่ออกคือ ینگฤษก็ด้ยขาด
 รายด้เงินคอตตารี่ซงคนควรจะได้ด้ยเองไป

ตอนท ๓ : การเงินกับค่าครองชีพ

ตามปกติราคาของด้งของ (หรือค่าครองชีพ) จะซนหรือตง
 มากน้อยเท่าไรก็ด้แล้วแต่ด้ว่า อุปด้งค์ และ อุปทาน ของด้นค่าและบริกา
 ในด้งตาดต อุปด้งค์ ทถถาวคคือ อุปด้งค์แท้จรง (Effective Demand)
 ไม่ด้เป็นเพียงความปรด้งคอยากได้เท่านั้น ต้องเป็นความปรด้งคทมด้ง
 หนนทงคคเงิน ซงอาจเรียกด้ว่าเป็น Monetary Demand ส่วนในด้น
 อุปทาน กยอุมต้องด้แล้วแต่ด้จำนวนของทผลิตซนในประเทศรวมทงของท
 ด้งมาจากต่างประเทศนั้นจะม้มากน้อยแค่ได้ แต่ด้ก็ต้องค่านงถงคต้นทุน
 ของด้งผลิตเหตด้นคด้วย เรองของคต้นทุนการผลิต (Cost of Production)
 หนนเป็นเรองด้าคัญโดยเฉพาะคต้นทุนของของทผลิตในประเทศ ตามท
 ถถาวมาจะเห็นด้ว่าปริมาณของเงินและความหนนด้ยของเงินเป็นเรอง
 ด้าคัญในด้นทางตรงทางด้ยวเท่านั้น คือ ด้น อุปด้งค์ ส่วนความ
 ด้าคัญของการเงินในด้นอุปทาน เป็นเพียงทางอ้อม

การเงินในด้าน Demand ตามหลักกรรมดาคนเมื่อมรายได้มาก ทางใช้ก็มาก อาจจะมีมากจริงแต่ก็มากใช้มากอยู่ดี ศัพท์ในทางเศรษฐกิจที่ใช้เรียกลักษณะนี้ คือ ถ้า Marginal Propensity to Consume ดัง หมายความว่าประเทศหรือเอกชนที่มีความโน้มหนักไปในทางที่จะใช้จ่ายมาก เช่นแต่เดิมรายได้ ๑๐๐ บาท ต่อมาเพิ่มเป็น ๑๒๐ บาท ใน ๒๐ บาทที่เพิ่มขึ้นนั้นยอมเป็นส่วนที่จะต้องใช้ด้วย ถ้าใช้หมดก็เรียกว่า propensity to consume ดังมากหรือเกือบเพียง ๒.๐๐ ใช้ ๑๑.๐๐ ก็เรียกว่าสูงอยู่ จะเห็นว่าค่าใดก็ตามเมื่อเก็บ ๑๐.๐๐ บาท ใช้ ๑๐.๐๐ บาทนั่นเอง ลักษณะนี้ตรงกันข้ามกับคำว่า Marginal Propensity to Save หมายความว่าจำนวนเก็บมาก แต่ถ้าเก็บมากก็จ่ายน้อย

ถ้าเกิดโลกตกต่ำทำให้ปริมาณของเงินในประเทศเพิ่มขึ้น รายได้ของประชาชนที่อาจคำนวณเป็นเงินใดก็ตามด้วย ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเอกชนจำนวนมากลงทุนสร้างบ้านเรือนหรือโรงเรียน เขาจะต้องมีเงินใช้จ่าย อาจจ่ายจากที่เก็บสะสมไว้หรือที่ขยืมมา ถ้าเงินจำนวนที่เก็บไว้เงินที่นอนอยู่ก็จะออกมาหมุนเวียน ทำให้ Velocity of Circulation ดัง คือปริมาณเงินดังเช่น ถ้าเป็นเงินกมยม ผลก็จะกระเทือนกันไปเป็นช่วง ๆ จนถึงธนาคารหรือเครดิตส์สถานหากการใหญ่ๆ ปริมาณเงินก็ดังเช่นเนื่องจากเครดิตส์ดังเช่นเหมือนกัน

เหตุสำคัญ ๒ ประการ ที่ทำให้ปริมาณเงินดังเช่น คือ :-

๑. ถ้าประเทศใดทำการค้ากับต่างประเทศได้เปรียบ ถ้าสามารถขายของได้มากกว่าซื้อเข้ามา คือมีกำไร (Surplus) หรือที่เคยใช้ว่า Favourable Balance of Trade หรืออีกนัยหนึ่ง Credit Balance of Trade

และเงินประเทศที่ใช้มาตรฐานทองคำ (Gold Standard) ก็ย่อมจะมีทอง
 เข้าสู่ประเทศมาก ทำให้ปริมาณเงิน กระแสเงิน หรือชนบทปริมาณ
 โดยอัตโนมัติ ถ้าหากว่าประเทศนั้นไม่อยู่ในมาตรฐานทองคำ ถ้าธนาคาร
 กต่างมีเงินตราต่างประเทศ หรือได้มาจากทอน หรือได้ทองคำมามาก
 จากการค้า และเอาเข้าทุนสำรองเงินตรา ก็เท่ากับขยายทุนสำรองออกไป
 ไป ทำให้สามารถพิมพ์เงินบัตรออกใช้ได้มาก ปริมาณของเงินก็มาก
 ขึ้นเช่นกัน

๒. เหตุอีกประการหนึ่งที่ปริมาณเงินเพิ่มขึ้นเนื่องปริมาณของ
 รัฐบาลขาดดุลย์ คือรายจ่ายสูงกว่ารายได้ ถ้ารัฐบาลจ่ายมากกว่ารับ
 จากประชาชน ก็เป็นผลให้รายได้ของประชาชนลดลง ถ้าเงินที่จ่าย
 นนหาจากเงินคงคลังมาใช้ ทำให้เงินที่นอนอยู่เข้ามาสู่วงการหมุนเวียน
 การรัฐบาลก็ย่อมจากธนาคารกต่างหรือธนาคารพาณิชย์ก็ย่อมอาจจะทำ
 ให้ปริมาณเงินบัตรและเงินเชื่อเพิ่มขึ้น เหตุนี้ถ้าปริมาณของรัฐบาล
 ขาดดุลย์ยอมทำให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้น (ดูตอนท้ายของบทที่ ๑๐
 ประกอบด้วย)

เหตุของการขายสินค้าออกมากกว่าซื้อเข้า คือการมี Credit
 Balance of Trade อย่างหนึ่ง กับเหตุทั้งปริมาณของประเทศขาดดุลย์
 ทำให้จำนวนชนบทปริมาณเพิ่มขึ้น และข้อนี้เป็นความจริงที่
 ได้เกิดขึ้นแล้วในประเทศไทยในช่วงระยะ ๔-๕ ปีที่ผ่านมา คือ

ในปี ๒๕๓๓ ปรากฏว่าดุลย์เจ้าหนี้การค้าต่างประเทศได้เพิ่มขึ้น
 เป็น ๑,๐๔๑ ล้านบาทจาก ๖๘๕ ล้านบาทเมื่อ ๒๕๓๒ ทำให้มีการสะสม
 เงินตราต่างประเทศมากขึ้น อัตราปริวรรตในตลาดหลักทรัพย์ขึ้นเป็นลำดับ
 และในขณะนั้นรัฐบาลก็ยังไม่สามารถหารายได้ ให้พอกับรายจ่าย จึง

กึ่งมาจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยยอมรับซื้อทองคำคงคลังอีก ๒๗๒ ตานบาท ปัจจุบันทางด้านทำให้ธนบัตรออกใช้เพิ่มขึ้นอีกถึง ๗๐๐ ตานบาท เป็น ๓,๒๘๗ ตานบาท เมื่อต้นปี ๒๕๕๓ และในปี ๒๕๕๔ กรมการระดมเงินตราต่างประเทศ คือทำการค้าได้เปรียบและมีการซื้อทองคำคงคลัง (เนื่องจากงบประมาณขาดดุลงบ) โดยธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผลให้ธนบัตรออกใช้เพิ่มขึ้นไปอีก ๗๒๘ ตานบาท

ฉะนั้น เหตุที่ต้องนับว่าเป็นผลทำให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้นได้อย่างแน่นอน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองงบประมาณขาดดุลงบ เงินที่รัฐบาลจ่ายเกินกว่าที่เก็บมาจากราษฎรก็จะตกไปเป็นรายได้ของราษฎร ทำให้ราษฎรมีอำนาจซื้อคือมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงอาจจะกล่าวได้ดีกว่าปริมาณเงินที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้น มีความสัมพันธ์ในด้าน Effective Demand โดยตรง

การเงินในด้าน Supply ปริมาณเงินที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้น มีความสัมพันธ์โดยทางอ้อมกับอุปทานสินค้าและบริการ คือเมื่อปริมาณเงินมาก ประชาชนมีรายได้มากขึ้น ต่างคนต่างจะซื้อของและบริการ และสิ่งที่สำคัญในพวกสินค้าและบริการก็คือ วัตถุดิบและแรงงาน เมื่อมีเงินมากค่าแรงและราคาสินค้าวัตถุดิบก็สูงขึ้น เมื่อสูงขึ้นก็ยอมทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น นั่นคือแบบการกระทบกระเทือนอุปทานโดยทางอ้อม เมื่อปริมาณเงินเพิ่มขึ้นแล้วเกิดลดลงด้วยเหตุใดก็ตาม ผลก็คือทำให้รายได้ของคนต่าง ๆ นั่นคือ Effective Demand ต่ำ คนก็ซื้อของน้อยเพราะรายได้น้อย ต้นทุนการผลิตก็ขึ้นตาม จะเห็นได้ว่าอุปทานอาจจะมากหรือน้อยได้แต่แต่ปริมาณเงินทั้งนี้ โดยทางอ้อม

ฉะนั้น การพองเงินเพื่อ (Inflation) มีผู้กล่าวว่าเงินเพื่อใน
 ประเทศไทยนั้นเกิดจากการที่ธนาคารกลางได้พิมพ์ธนบัตรมากขึ้น ซอน
 เป็นความจริง แต่ความจริงอยู่เพียงส่วนเดียว เพราะมิใช่ว่าการพิมพ์
 ธนบัตรทำให้ค่าครองชีพพุ่งเด็มือไป ในบางกรณีเป็นระยะเวลาที่จำเป็น
 จะต้องมีพิมพ์ธนบัตรเพิ่มขึ้นเพื่อให้พอค่าประชาชนมีเงินใช้ซื้อขายได้
 เพียงพอ การค้าไม่หยุดชะงักซึ่งเป็นผลเสียในด้านอื่นมากมาย ถ้าหาก
 ไม่พิมพ์ธนบัตรเพิ่มขึ้น อาจจะเปรียบได้กับเครื่องจักรที่ไม่มานานหรือ
 มีมากเกินไปก็ได้ หรือถ้าจำเป็นต้องใช้เครื่องจักรทำงานมาก ๆ แต่
 ให้น้ำมันน้อย การเดินของเครื่องจักรก็ย่อมจะได้ผลดีตลอดไปไม่ได้
 เช่นกัน

อาจยกตัวอย่างเช่น ในเดือนธันวาคมมีการเฉลิมฉลองต่าง ๆ
 ซึ่งจริงๆให้ประชาชนเที่ยวเตร่และต้องใช้เงินมาก ธนาคารย่อมต้อง
 พิมพ์ธนบัตรออกมามาก ๆ เพื่อให้ได้มติดอกกับการใช้จ่ายของประชาชน
 เพราะย่อมจะไม่กระทบกระเทือนไปทั่วประเทศแน่นอน จะเบียดแต่เพียง
 ในแหล่งที่มีการใช้จ่ายมาก ๆ เท่านั้น การพิมพ์เพิ่มธนบัตรของธนาคาร
 กลางเป็นเพียงเฉพาะกาลเท่านั้น เมื่อหมดระยะที่จำเป็นแล้ว
 ธนาคารจะต้องเรียกกลับคืนหมด หรือในฤดูเก็บเกี่ยวของชาวนา จำเป็น
 ต้องพิมพ์เพิ่มธนบัตรเพิ่มขึ้น เพราะชาวนาจะต้องได้รับธนบัตรค่าเช่าเพิ่มมา
 จากที่ตนมีโซ้อยู่ ถ้าปริมาณเงินน้อยและธนาคารก็ไม่พิมพ์เพิ่ม
 ขึ้น ชาวนาย่อมเดือดร้อน เพราะเจ้าของโรงสีไม่มเงินจะซื้อข้าวราคาชาว
 กตกตลาด การค้าก็หยุดชะงักเพราะชาวยังคงอยู่ในยงที่ทองนา ฉะนั้นจึง
 กล่าวได้ว่า เวลาและเหตุการณ์จำเป็นเป็นเงินเงินใช้พอควรประกอบการ

พิจารณาว่าปริมาณเงินเพิ่มทำให้ค่าครองชีพสูงเป็นความจริง แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งระยะหนึ่งเท่านั้น ไม่น่าวิตกแต่อย่างไร

* ดังที่คำขวัญที่ควรคำนึงถึงออกประการ คือ เมื่อค่าครองชีพสูงขึ้นจะพิจารณาว่าเพราะปริมาณเงินเพิ่มอย่างเดียวไม่พอ เพราะถ้าเมื่อปริมาณลดลงแล้วอย่างอื่นไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่นนกอาจจะเชื่อว่าเหตุนั้นเป็นความจริงคือ ค่าครองชีพหรือราคาสินค้าจะลดลงถ้าปริมาณเงินลดลง แต่ความจริงใน พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็นไปในทางตรงกันข้ามคือ แม้ปริมาณของเงินลดลงค่าครองชีพก็ยังสูงขึ้น เช่นในกรณีที่ได้รับบาดเจ็บจำนวนชนบทรวด แต่เกิดภัยทางธรรมชาติในระยะนั้น เช่นฝนแล้งหรือหนาวมาชวปดาเสียหายพืชผลตาย เช่นการขาดแคลนดินคากยอมมีแฉะทำให้ราคาสินค้าเหตานั้นสูงขึ้น แต่การรัฐบาลไม่ลดเงินลงด้วยแล้วคนยังมีเงินเพื่อทำได ราคาสินค้าก็ยังจะสูงเพิ่มชนกว่าที่แท้จริง หรือสูงกว่าที่ควรเป็น แต่จากตัวอย่างที่แม้ปริมาณเงินจะลดลงแล้ว คนทุนในการผลิตก็ยังคงสูงขึ้น และจะสูงยิ่งขึ้นถ้ามีเหตุทำให้สูง ฉะนั้น ถ้ามีเหตุใดก็ตามที่ผลทำให้ต้นทุนการผลิตยังคงสูง การใช้นโยบายลดค่าครองชีพด้วยการลดปริมาณเงินย่อมจะไม่เป็นผล หรือทำการลดปริมาณเงินในเวลาที่มีการปฏิบัตวราชการมีการทุจริตหรือมีการเก็บภาษีชักได้ไม่ให้เข้าสู่รัฐบาลมากชน หรือข้าราชการไร้สัมรรถภาพในการปฏิบัติงานทำงานเดือนมดงไม่แข็งแรง ราคาสินค้าของดินคากยอมสูงขึ้น แต่ความเห็นทวปริมาณของชนบทรเพิ่มชนทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นก็มีความจริงอยู่ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ขอให้ธนาคารชาติขายเงินตราต่างประเทศในราคาถูกในปี ๒๔๙๕ เพื่อจะดึงชนบทรเข้ามาทำดาขายเดี่ยเป็นกาลดปริมาณเงิน

ซึ่งเบนความจริง คือ ปริมาณลดลงเกือบ ๓๐% จาก ๕,๒๐๐ ล้านบาท
 เค็ช ลงมาเหลือ ๓,๘๐๐ ล้านบาทเค็ช แต่ว่าราคาของสินค้าก็ยังไม่ได้ลดลง
 เท่าที่ควร เดชะ軒ค่าครองชีพยังสูงอยู่ นักแสดงว่าปริมาณเงินลดลง
 แล้ว ค่าครองชีพไม่ได้ตกตาม เหตุอันนับตั้งนอกขอทรงเห็นได้ง่ายคือ
 ในจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคใต้ของประเทศไทย แต่เดิมคนมีรายได้น้อย
 ค่าครองชีพก็สูงอยู่ แต่ต่อมาคนมีรายได้น้อยเพราะราคายางและคูปอง
 ซึ่งเบนรายได้นั้นสำคัญของคนเมืองนนตกดลง ราคาสินค้าลดลงบ้าง
 แต่เมื่อเทียบอัตราส่วนการลดของรายได้กับการลดของราคาสินค้าแล้ว
 ปรากฏว่ารายได้ลดลงร้อยละ ๕๐ แต่ราคาของต่าง ๆ ลดลงราว ๆ
 ร้อยละ ๒๐ เท่านั้น ไม่ได้สัดส่วนกัน เช่นสินค้าครองชีพของคนก็ยังคงสูง
 อยู่ตามเดิม หรือบางทีอาจจะสูงกว่าด้วยซ้ำ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะค่าแรง
 และค่าขนส่งสินค้ายังไม่ลดเพราะความไม่สะดวกในการขนส่ง ทำให้
 ต้นทุนการผลิตยังคงสูงอยู่

ฉะนั้น เมื่อเราพิจารณาโดยทั่วไปแล้วจะเห็นว่า การแก้ปัญหา
 ลดค่าครองชีพด้วยการลดปริมาณเงินนั้นควรจะต้องระมัดระวังจะปฏิบัติ
 การ ไม่ใช่จะทำได้เสมอไป การทำเพื่อผ่อนหนักให้เป็นเบาหนอย่อมทำ
 ได้ แต่จะแก้ไขเป็นผลสำเร็จทีเดียวนั้น จะทำได้ก็ต่อเมื่อเหตุการณ์
 อย่างอื่นอำนวยด้วย

ปัญหาอีกข้อหนึ่งก็คือ การลดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่าง
 ประเทศนั้นจะช่วยลดค่าครองชีพด้วยจริงหรือไม่ เรื่องนี้เข้าใจว่าอาจมี
 ผลภายในวงจำกัดเท่านั้น เพราะจะเห็นได้จากการปฏิบัติของรัฐบาล
 ในเรื่องนั้น คือ ในปี ๒๕๕๕ ธนาคารชาติขายเงินตราต่างประเทศในอัตรา
 ๓ ปอนด์ ต่อ ๕๕ บาท ลดลงจากเดิมประมาณ ๗-๘ บาท ความจริง

นนราคาสินค้าจากต่างประเทศลดลงมาก เป็นต้นสินค้าพวกนม กล้วย
 ยาด์พน ไข่ คาปู คือพวกเครื่องอุปโภคมาจากต่างประเทศนั้นเอง
 คดอดจนเครื่องก่อสร้างต่างๆ แต่ด้วยสินค้าที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ
 ไม่ลดลง หรือแม้บางสิ่งจากต่างประเทศก็ยังไม่ลดลง เป็นเพราะ
 ต้นทุนสินค้ายังคงตั้งอยู่ (ทั้งรวมถ่วงการที่ของเสียค่าชั่งกรายทางด้วย)
 ฉะนั้นคงได้โดยเฉลี่ยแล้วขายราคาขนขงมอຍมากกว่าขายราคาตลาด ตัว
 เลขค่าครองชีพจึงยังตั้งอยู่ เพราะว่าการค้าระหว่างประเทศของประเทศ
 ไทยมีค่าเพียง ๓๐-๓๕% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดของประชาชน แต่ถ้า
 ราชการแห่งประเทศไทยยังคงพยายามดึงชนบทกลับมามีชีวิตชีวา ปริมาณ
 เงินเมื่อลดลงมากเขาก็อาจทำให้ราคาสินค้าลดลงได้ เพราะพอความเงิน
 น้อยแต่ละคนก็อดใจไม่ได้ ในที่สุดเมื่อเงินฝืดเข้า พอค่าจ้างของตลาด
 สินค้าเพื่อชกใจให้ประชาชนช่ย และเพื่อกันไม่ให้ต้องขาดทุนมาก
 กว่านอก ในระยะนี้ทางพ่อค้ายอมเกิดเสียหายได้มาก เพราะเงินฝืด
 อาจจะต้องถึงกับล้มละลายกันบ้างก็เป็นได้

รวมความว่า *

๑. การเงินช่วยนโยบายลดค่าครองชีพได้บ้าง แต่ทุก ๆ อย่าง
 ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการเงินอย่างเดียว อยู่ที่การปกครองด้วย การปกครอง
 ย่อมมีความสำคัญเท่ากับการเงินสำหรับปัญหาชน

๒. การชนดงของจำนวนปริมาณเงินเพียงชั่วคราวไม่เป็นที่น่า
 วิคก เพราะในบางครั้งก็มีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มหรือลดปริมาณเงิน
 แถลงเมื่อสามารถควบคุมการปล่อยธนบัตรและการเรียกเก็บได้ ก็ไม่มี
 ปัญหาที่น่าวิตกเกี่ยวกับเศรษฐกิจแต่อย่างใด

๓. ค่าครองชีพของประชาชนในประเทศใดก็ตาม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอัตราแลกเปลี่ยนเงินต่างประเทศอย่างเดียว อาจมีบางแห่งน้อย เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของประชาชนเฉลี่ยโดยทั่วไป (ทั้งยกเว้นประเทศอังกฤษซึ่งต้องซื้อของจากต่างประเทศมาก)

๔. สิ่งที่สำคัญอีกประการ คือ ต้นทุนการผลิตในประเทศและเหตุที่ทำให้ต้นทุนการผลิตในประเทศสูงขึ้น มีเหตุในทางเศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง.

๑
บทที่ ๑๐
การคลัง

ตอนที่ ๑: วิธีการคลังและวิธีการงบประมาณ

นับแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนระบอบการปกครองมาสู่ระบอบ
ประชาธิปไตย วิธีการคลังที่ไซกได้พยายามให้เป็นไปตามระบอบ
ประชาธิปไตย คือให้ผู้แทนราษฎรเป็นผู้ควบคุมเงินตราที่รัฐบาลมีอยู่ และ
เงินรายได้รายจ่ายของรัฐบาล ฉะนั้นจึงได้มีกฎหมายควบคุมเงินคลัง
เรียกว่าพระราชบัญญัติเงินคลัง และมีกฎหมายควบคุมการรับและ
จ่ายเงินของรัฐบาล คือพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ กล่าว
โดยย่อคือการเบิกจ่ายเงินจากเงินคลังนั้น จะกระทำได้ตามหลัก
เกณฑ์ก็โดยได้รับอนุมัติจากสภาผู้แทนราษฎร การอนุมัติไม่จำเป็น
ต้องอนุมัติอย่างละเอียดถี่ถ้วน แต่หลักสำคัญอยู่ที่ว่า รัฐบาลจะจ่ายเงินได้
ก็โดยได้รับอำนาจจากสภาผู้แทนราษฎรเสียก่อนจึงจะจ่ายได้ ระเบียบ
วิธีการในการจ่ายเงินที่สำคัญคือ รัฐบาลทำแผนการจ่ายเงินประจำปี
ขึ้นเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรอนุมัติ ตามพระราชบัญญัติวิธีการ
งบประมาณ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแล้ว แผนการจ่ายเงินนั้น
ก็ผ่านออกมาเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี

สำหรับเงินรายได้ของรัฐบาลก็ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ
เงินคลังว่า บรรดารายได้ที่รัฐบาลพึงได้รับให้เข้าบัญชีเงินคลัง
และนอกจากนั้นยังมวราชการให้กระทรวงการคลังเป็นผู้รับผิดชอบในการที่
จะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติทั้งสอง การกำหนดวิธีการเก็บรายได้และ

กำหนดวิธีการปฏิบัติในการเบิกจ่ายต่าง ๆ กระทรวงการคลังเป็นผู้รับผิดชอบ และตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ เมื่อต้นปีการเงิน กระทรวงการคลังมีหน้าที่ต้องทำบัญชีรับจ่ายเงินเดือนต่อปีแก่ผู้แทนราษฎร โดยผ่านทางคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ผู้แทนราษฎรเป็นผู้พิจารณาว่าการรับจ่ายเงินถูกต้องด้วยวิธีการหรือไม่ บัญชีนั้นจะต้องได้รับการตรวจสอบจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก่อน เช่นเดียวกับบัญชีของบริษัทการ कारรวมค่า ที่ต้องมีผู้สอบบัญชีรับรอง

อย่างไรก็ดี ในทางปฏิบัติมีข้อที่แสดงให้เห็นว่า วิธีการปฏิบัติยังไม่ถึง الحدที่ประชาธิปไตยอยู่หลายข้อ คือ :-

ข้อบกพร่องข้อที่หนึ่ง คือ เงินใต้ทูลรัฐบาลพึงจะได้รับในบางขณะไม่เข้าบัญชีเงินคงคลัง เฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นเงินขององค์การและบริษัทของรัฐบาล

ตามระเบียบของกระทรวงการคลัง เงินเหล่านี้จะต้องนำส่งคลัง และเมื่อต้องการใช้เงินก็ต้องเบิกจากเงินคงคลังไป เหมือนกับระเบียบที่ใช้กับส่วนราชการส่วนมาก เช่น กรมศังกการ เป็นกรมที่หารายได้ได้มาก เมื่อเก็บภาษีได้จะนำไปใช้จ่ายเป็นเงินเดือนหรืออื่น ๆ ไม่ได้ จะต้องนำส่งคลังให้หมดก่อน แล้วจึงเบิกจ่ายตามระเบียบในเมื่อต้องการใช้เงิน สำหรับองค์การและบริษัทของรัฐบาลนั้น เนื่องจากมีเหตุการที่จะให้องค์การและบริษัทนหมการเงินของคนเป็นเอกเทศ (ซึ่ง เป็นเหตุการที่) จึงได้ใช้วิธีให้องค์การและบริษัทเหล่านี้เก็บเงินรายได้ของตนไว้ได้ และเมื่อมีบัญชีส่งมอบแล้ว มีเงินเหลือจากค่าใช้จ่าย เหลือจากการจัดสรรสำรองและการลงทุนแล้ว เงินที่เหลืออนนั้นจะต้องนำส่งคลัง ในทางปฏิบัติ องค์การและบริษัทเหล่านี้

อาจหักเดียงระเบียบของกระทรวงการคลังได้ โดยการนำเงินสดที่ตน
 มียูไปให้ยกยืมก็ได้ หรือถ้าไม่ให้ยกยืมก็อาจเก็บดั่งเดิมไว้เกินกว่าที่
 กฎหมายบังคับให้ดั่งเดิมเป็นคำร้อง นำดังคลังแต่เฉพาะจำนวนหนึ่ง
 ในกรณีเช่นนี้เท่ากับว่าเงินของรัฐบาลกระจัดกระจายไปอยู่หลายแห่ง
 กระทรวงการคลังควบคุมไม่ได้ทอดง ทกต่างมาแฉวณนหมายรวมไปถึง
 เงินรายได้อื่น ๆ ที่รัฐบาลควรจะได้รับเข้าบัญชีเงินคลัง แต่อาจนำ
 ไปใช้ในการอื่นก่อนผ่านบัญชีเงินคลัง

ข้อบกพร่องข้อที่สอง คือ รายจ่ายในบางกรณีที่ไม่ได้ตั้ง
 งบประมาณไว้ หรือตั้งไว้ในงบประมาณแล้ว แต่สภาพผู้แทนราษฎร
 ก็ได้อนุมัติแล้ว แต่เงินจำนวนนั้นไม่พอจ่าย พระราชบัญญัติเงินคลัง
 เปิดช่องไว้ว่า ถ้ามีความจำเป็นรีบด่วนให้รัฐบาลจ่ายเงินไปก่อนได้
 แล้วจึงตั้งงบประมาณชุดใช้ในบต่อไป บัญหาจึงขึ้นอยู่กับการตีความ
 "ความจำเป็น" และ "รีบด่วน" นั้นยอมหรือยกกับรัฐบาล ในการ
 ปฏิบัติ ผู้แทนราษฎรยังควบคุมไม่ได้ถึง แต่กว่าจะปรากฏว่ารัฐบาล
 ได้จ่ายเงินไปเท่าใด ก็ต่อเมื่อได้จ่ายไปแล้วคือไปปรากฏในบต่อไป
 เมื่อมีการตั้งงบประมาณชุดใช้ ความจริงวิธีแก้ปัญหาร่องรัฐบาล
 จำเป็นต้องจ่ายในภาวะฉุกเฉินเมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนก็วิธีหนึ่ง
 คือ การเสนองบประมาณเพิ่มเติม ซึ่งจำเป็นต้องผ่านผู้แทนราษฎร
 ในบางโอกาสจะเรียกประชุมผู้แทนราษฎรไม่ทัน รัฐบาลก็หมด
 ที่จะจ่ายเงินในฐานะที่ "จำเป็นรีบด่วน" ได้ แต่เมื่อใดกระทรวง
 พรวาหรือเกินสมควรก็ยอมเป็นทางรอดให้

ข้อบกพร่องข้อที่สาม คือ ผู้ตรวจบัญชีของรัฐบาลนั้นเป็นข้าราชการของรัฐบาล กล่าวคือ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับด้านกษัตริย์มนตรี แต่ดั้งเดิมมาตั้งแต่สมัยสมบูรณ์ภายใต้รัฐธรรมนูญ ๒๔๗๕ กรมตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับกระทรวงการคลัง ฉะนั้นการตรวจสอบบัญชีของรัฐบาลก็เท่ากับกระทรวงการคลังตรวจสอบกระทรวงการคลังเอง ต่อมาในสมัยรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ เมื่อกษัตริย์มนตรีขึ้นสู่อำนาจ การตรวจสอบก็ย่อมพ้นอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังไป แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังไม่พ้นอำนาจของคณะรัฐบาลไปได้ เพราะยังขึ้นอยู่กับด้านกษัตริย์มนตรีอยู่ในประเทศที่ใช้ระบบประชาธิปไตยทางการเงินจริง ๆ เช่นอังกฤษ หรือ สหรัฐอเมริกา คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับเจ้าผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีจะว่ากล่าวหาได้ไม่

ข้อบกพร่องข้อที่สี่ คือ ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองเบนตัน มา การบัญชีในกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ แม้แต่ในกระทรวงการคลังเอง ได้รับความกระทบกระเทือนเป็นอย่างมาก คือเอกสารประกอบการเงินขาดสูญหายไป การเบิกจ่ายก็กว้างขวางจนทุกที ฉะนั้นการทำบัญชีก็ยอมน้ำท่วม และในระหว่างสงครามและระยะเริ่มแรกเมื่อเสร็จสงครามใหม่ ๆ การทำงาน (งบคุดย) ของรัฐบาลได้ประสบอุปสรรคเป็นเวลาด้านาน จึงไม่สามารถทำงานแบบแต่เดิมนำไปโดยรวดเร็ว ดังที่กฎหมายบังคับไว้ ฉะนั้นถ้าตั้งรับเร่งอยู่แต่ก็ยังไม่สำเร็จได้เพียงปี ๒๔๙๓ ฉะนั้นการควบคุมบัญชีของรัฐบาลก็ย่อมจะทำได้ไม่สมบูรณ์

นอกจากข้อบกพร่องสำคัญ ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว ก็ยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย ๆ อื่น ๆ เช่น ความล่าช้าในการเบิกจ่ายเงินเป็นต้น

ลักษณะทั่วไปของงบประมาณในประเทศไทย เมื่อใกล้จะ
 ต้นปี คณะรัฐมนตรีจะต้องนำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำ
 ราชอาณาจักรเข้าถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ภายใต้นาม
 ราชูปถัมภ์ของนายกรัฐมนตรี ภายในวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๕๐๐๐
 ราษฎรจะได้อ่านร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ก่อนที่จะยื่นข้อ
 เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร ภายใต้นามของนายกรัฐมนตรี
 รัฐสภาได้จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ พิจารณาราย
 ละเอียดเรื่องรายได้อื่นๆ ซึ่งกระทรวงทบวงกรมได้ออกกระทรวงการ
 คลังได้ยื่นหนังสือขอความเห็นชอบต่อสภาผู้แทนราษฎร ระเบียบวิธี
 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณแตกต่างกับระเบียบวิธี
 การพิจารณาร่างกฎหมายอื่น ๆ คือ สำหรับกฎหมายอื่น ๆ ถ้า
 รัฐสภาไม่มีความจำเป็น อาจเสนอให้ผ่านไปได้รวดเดียว
 ภายใน ๒-๓ วัน ก็ได้ แต่การพิจารณาพระราชบัญญัติ
 งบประมาณกำหนดไว้ว่าจะต้องพิจารณาดำ
 เนินการไม่ติดต่อกัน (พระราชบัญญัติท่าง ๆ ไปก็ต้องพิจารณาเป็น
 ลำดับ คือ วาระที่หนึ่งขึ้นหลักการ วาระที่สองพิจารณาเรียงตามลำดับ
 มาตรา และวาระที่สามพิจารณาคงแต่เริ่มแรกอีกครึ่งหนึ่งตลอดทุก
 มาตราแล้วผ่านไป แต่รัฐสภาอาจเสนอให้พิจารณาดำเนินการติดต่อกัน
 ก็ได้ ซึ่งสำหรับพระราชบัญญัติงบประมาณจะทำเช่นนั้นไม่ได้) เมื่อ
 สภาพิจารณาเสร็จหลักการในวาระที่หนึ่งแล้ว จะต้องส่งไปยังคณะ
 กรรมการข้าราชการของสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา ซึ่งอาจใช้
 ระยะเวลาอย่างน้อยถึงหนึ่งเดือนแล้วจึงจะเข้าวาระที่สอง เมื่อผ่าน
 วาระที่สองแล้วจะต้องรอไปอีกอย่างน้อยหนึ่งวัน แล้วจึงจะพิจารณา
 ในวาระที่สาม ในการแปรญัตติ ในชั้นคณะกรรมการนั้นมักขอขบถ
 ต่อดำเนินการ คือ

ผลขอแปรญัตติจะต้องมีผู้รับรองอย่างน้อยสี่คน ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่
ให้มีการแปรญัตติมากเกินไป มิฉะนั้นจะเสียเวลาในชั้นแปรญัตติมาก
(สำหรับกฎหมายอื่น ๆ ผู้แปรญัตติต้องการผู้รับรองเพียงห้าคนเท่านั้นก็
ขอแปรญัตติได้) ในการแปรญัตติจะขอให้เพิ่มหรือตัดรายจ่ายชน
ใหม่มิได้

เมื่อมีพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีแล้ว การควบคุมการ
จ่ายเงินเป็นหน้าที่ของกระทรวงการคลังและคณะกรรมการตรวจเงิน
แผ่นดิน การควบคุมการจ่ายเงินเป็นการควบคุมใน ๓ ประเด็นสำคัญ คือ

ก) ตามปกติจะจ่ายเงินเกินกว่าที่คงไว้ ในงบประมาณมิได้

ข) รายจ่ายทุกรายการจะจ่ายผิดไปจากคามมุ่งหมายที่ปรากฏ
ในการพิจารณาชั้นคณะกรรมการไม่ได้ เช่นค่าครุภัณฑ์อนุมัติให้
ซื้อของใช้ชนิดหนึ่ง จะซื้อของใช้ชนิดอื่นไม่ได้ แม้ว่าดังนั้นจะเป็นสิ่ง
ที่จำเป็นกว่า จะต้องซื้อตามที่คงไว้ ในงบประมาณเสมอ

ค) การจ่ายเงินจะต้องมีเอกสารแสดงรับรองว่าได้จ่ายไปจริง
ส่วนรายได้เป็นหน้าที่ของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ที่จะเก็บมา
ได้ กระทรวงทบวงกรมสำคัญ ๆ คือ กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต
กรมสรรพากร และกรมอื่น ๆ เช่นกรมตำรวจ กรมโลหกิจ กรมป่าไม้
นอกจากนี้รัฐบาลยังมีรายได้จากรัฐพาณิชย์

หลักปฏิบัติที่สำคัญอีกข้อหนึ่งคือ รายจ่ายจะจ่ายเกินงบประมาณ
ไม่ได้ แต่รายได้จะเก็บเกินกว่าที่ประมาณไว้ได้ ในเมื่อสภาผู้แทน
ราษฎรอนุมัติเป็นกฎหมายให้เก็บภาษีอย่างใดอย่างหนึ่ง ฉะนั้นในทาง

ปฏิบัต เมื่อจะพิจารณางบประมาณแผ่นดินจะต้องอาศัยตัวเลข ๒ ยอด
 คือยอดงบประมาณกับยอดที่จ่ายและได้จริง สัมมติในงบประมาณ
 แสดงว่ารายจ่ายต่ำกว่ารายได้ ในตัวเลขจริงส่วนต่างนั้นย่อมจะสูง
 กว่าส่วนต่างในงบประมาณ เพราะรายได้จริงมักจะสูงกว่ารายได้ซึ่ง
 งบประมาณในงบประมาณ แต่รายจ่ายจริงมักจะต่ำกว่าในงบประมาณ
 เสมอ ทั้งนี้เนื่องมาจากเหตุที่ว่า เมื่อตั้งงบประมาณ กระทรวงทบวง-
 กรมผู้จ่ายจะต้องพยายามตั้งยอดจ่ายในงบประมาณให้สูงเพื่อถุกตัดและ
 เผื่อขาดเผื่อเหลือ และกระทรวงทบวงกรมที่เก็บรายได้ให้รัฐบาลมัก
 พยายามประมาณตัวเลขไว้ให้ต่ำ เพราะมีความรู้สึกว่าการประมาณสูง
 แล้ว เมื่อเก็บรายได้ไม่ถึงจำนวนที่ประมาณไว้ก็ย่อมจะทำให้ผู้อื่นเห็น
 ไปว่าขาดสมรรถภาพ ฉะนั้น ในด้านงบประมาณนั้นการควบคุมดูแลหรือ
 การที่จะดูว่ารัฐบาลจ่ายมากน้อยสมควรหรือไม่ ย่อมจะต้องดูตัวเลข
 จริงด้วย เช่น ถ้างบประมาณขาดดุลงบ (รายจ่ายเกินกว่ารายได้ หรือ
 Budget deficit) ถึงพินดานบาท กระทรวงการคลังอาจไม่จำเป็นต้องหาเงิน
 มาเพิ่มเติมถึงพินดานบาท หากเพียงหาวิธีลดแปดร้อยพินดานบาทก็พอ
 เพราะเมื่อถึงเวลาเป็นจริง มักเรียกเก็บรายได้ได้มากกว่าตามงบ
 ประมาณ และจำนวนจ่ายจริงมักจะน้อยกว่าตามงบประมาณดังกล่าว
 แล้ว แต่ข้อบกพร่องที่ควรระวังมากที่สุดก็คือ ข้อบกพร่องในการ
 จ่ายเงินจากเงินคงคลังดังได้กล่าวไว้ข้างต้น (ข้อบกพร่องที่ ๒)

ตัวเลขต่อไปนี้แสดงให้เห็นถึงจำนวนที่จ่ายจริงเทียบกับจำนวนที่ตั้ง
 ไว้ในงบประมาณ

ตาราง ๑๐.๑

รายได้รายจ่ายรัฐบาลไทย

(ล้านบาท)

ปี	รายได้		รายจ่าย	
	ตัวเลขตามงบประมาณ	รับจริง	ตัวเลขตามงบประมาณ	จ่ายจริง
๒๔๕๐	๖๘๕	๕๕๓	๑,๒๖๑	๑,๐๓๕
๒๔๕๑	๑,๖๖๖	๑,๖๕๐	๑,๘๕๘	๑,๖๖๒
๒๔๕๒	๑,๕๕๘	๑,๕๑๕	๒,๓๑๐	๑,๘๕๐
๒๔๕๓	๑,๕๕๕	๒,๑๓๗	๒,๖๖๕	๒,๒๗๐
๒๔๕๔	๒,๕๐๐	๒,๕๑๘	๓,๔๕๗	๓,๒๓๒
๒๔๕๕	๓,๐๕๕	๓,๓๓๘	๔,๖๓๗	๔,๒๖๕
๒๔๕๖	๔,๑๕๐	๓,๕๓๘	๕,๒๕๘	๔,๘๖๖
๒๔๕๗	๔,๑๕๒	๔,๒๔๐	๕,๖๗๗	๕,๒๗๘
๒๔๕๘	๔,๑๘๐	๔,๓๖๒	๕,๔๑๖	๔,๕๘๓

ที่มา : กระทรวงการคลัง

ตอนที่ ๒ : รายได้และรายจ่ายของรัฐบาลไทย

ก) รายได้ของรัฐบาล

รายได้ของรัฐบาลไทยที่ปรากฏในงบประมาณประจำปี แบ่งเป็น
งบใหญ่ ๆ ได้ ๖-๗ งบ ซึ่งตรงตามงบประมาณ ๒๕๘๗ มี ๖ งบ คือ

๑. งบภาษีอากร
๒. งบรัฐดำมิต
๓. งบรัฐพาณิชย์
๔. งบค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ
๕. งบรายได้อื่น ๆ
๖. งบพิเศษ

ในสมัยก่อน ๆ คือประมาณ พ.ศ. ๒๔๙๐-๒๔๙๖ งบประมาณแยก
ออกเป็น ๒ งบ คือ

- ๑. งบประมาณทางตรง
- ๒. งบประมาณทางอ้อม

ภาษาอกร หมายถึงเงินที่รัฐบาลเรียกเก็บจากประชาชนโดย
การบังคับ สำหรับระบอบประชาธิปไตยก็มีอำนาจบังคับด้วยกฎหมาย
รัฐบาลไม่จำเป็นต้องทำอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นการตอบแทน โดยตรง
(แม้ความจริงรัฐบาลจะทำให้ก็ตาม) เช่น รัฐบาลเก็บภาษจากนาย ก.
รัฐบาลไม่จำเป็นต้องจ้างตำรวจไว้พิทักษ์นาย ก. รัฐบาลอาจนำเงินไป
สร้างท่าอากาศยานก็ได้ แลแต่ถ้าผู้แทนราษฎรจะอนุมัติ

การทงงบประมาณแยกออกเป็น งบประมาณทางตรง และ
ทางอ้อม ก็เพราะเหตุว่าในคำราชาศัพท์เค้าว่า ถ้าเก็บภาษจาก
ผู้ใดคนหนึ่ง ผู้นั้นผลกภาระภาษใหญ่นั้นไม่ได้ ผู้นั้นเป็นผู้เดียวเอง ก็เรียกว่า
ภาษทางตรง ถ้าผู้เดียวภาษนั้นจ่ายค่าภาษแต่ด้สามารถเก็บจากผู้อื่นได้
ก็เรียกว่าภาษทางอ้อม ทลอดัณมากคชในลักษณะ เช่นภาษทางตรง
ได้แก่ภาษเงินได้ หรือภาษที่ดิน ได้มีความพยายามชให้เห็นโดย
อ้างว่า เมื่อคนเดียวภาษไปแต่กไปชนรราคาค่าแรง แต่ค่าแรงชนไม่ได้
เพราะมีการแข่งขันซึ่งไม่แท้จริงเต็มอไป เช่น ภาษคนต่างดาวก็อาจ
ผลกภาระได้ ถ้าคนต่างดาวเป็นสมุชอาชีพกรรมกรหิมด ค่าแรงกต้อง
ชนเน ถ้าคนต่างดาวเหล่านี้ด้สามารถวมกลุ่มกันได้ ชยทการแข่งขัน
หรือไม่แข่งขัน ถ้ามีการแข่งขัน ผู้เดียวภาษก็จะต้องรบภาระภาษเอง
ถ้าไม่มีการแข่งขันกผลกภาระภาษได้ ไม่ว่าจะเบภาษชนใด แมแต่

ภาษาเงินได้ ภาษาที่เก็บจากต้นคามาจะถือเป็นภาษาทางอ้อม ซึ่งไม่เป็น
 เช่นนั้นตลอดไป ถ้าชนภาษา แต่ต้นคามาจะการแข่งขัน คอมีการ
 ผิดผิดภายในประเทศ ผ่าตั้งมาจากต่างประเทศคือได้ภาษาจักร
 แต่เมื่อต้องมีการแข่งขันกับภาษาที่ผิดภายในประเทศ ผ่าตั้งมาจาก
 ต่างประเทศก็ไม่กล้าจนราคา ถ้าภาษาทางอ้อมผลกภาวะภาษาได้ การที่
 จะเรียกภาษาชนิดใดว่าเป็นภาษาทางตรงหรือทางอ้อมเป็นการเรียกที่
 หยิบ ๆ เกินไป เรื่องภาษาที่คน นักเศรษฐศาสตร์เคยถือว่าเป็นภาษา
 ทางตรง เพราะผลกภาวะไม่ได้ แต่ความจริงบางแห่งชนภาษาเข้าได้
 บางแห่งก็ชนภาษาเข้าไม่ได้ จริงอยู่การชนภาษาบางชนิดมีผลกระทบ
 กระทบโดยตรงกับราคาค่า ภาษบางชนิดอาจมีผลกระทบกระทบ
 หรือไม่มีผลกระทบกระทบโดยเลย ถ้ามีผลกระทบกระทบชนภาษาอาจมีผล
 ทางอ้อม ฉะนั้น ถ้าเราแยกลักษณะภาษาก็ควรแยกเป็นภาษาต้นคา
 และภาษาที่ไม่เกี่ยวกับต้นคา ฉะนั้นคงแบ่งประมาณปี ๒๕๕๗ จึงไม่
 การแยกงบภาษาทางตรงและงบภาษาทางอ้อม

งบทหนึ่ง ภาษาอากรในประเทศไทยเก็บโดยตรง ส่วนราชการ
 ทมหนาทหารรายได้ให้รัฐโดยตรงนมสามกรม คือ กรมศุลกากร กรม
 สรรพากร และกรมสรรพสามิต แต่ก็มีรายได้ประเภทอื่นซึ่งกรมอื่น
 เก็บไปปรากฏในงบอื่น ๆ ก็มี เช่น ค่าภาคหลวงแร่ (ปรากฏในงบ
 รัฐสามิต) ค่าภาคหลวงดินบุกและแร่อื่น ๆ ประกอบด้วยลักษณะ ๒
 ประเภท คือ ค่าภาคหลวงแร่ ๆ กับ ศุลกากรขาออกอีกอย่างหนึ่ง คือ
 ถ้าผู้ท่าเหมองเดี่ยวค่าภาคหลวงดินบุกแล้วก็ไม่ต้องเสียอากรขาออกเวลา
 ผ่านด่านศุลกากร ต่างกับค่าภาคหลวงไม่ ซึ่งผู้เดี่ยวค่าภาคหลวงไม่

เวลาดังนี้ไปต่างประเทศต้องเสียค่าศุลกากรขาออกอีก ฉะนั้น ถ้าผู้ขาย
จะขายในบังคับศุลกากร ก็ไม่มีอากรขาออกติดกับ ค่าภาคหลวงแ
กรมโศลกจึงเป็นผู้เก็บ (ตามทางปฏิบัติ ได้ฝากให้กรมศุลกากรเก็บแทน
ในบางกรณี)

ในบังคับ ๕ กรมภาษณากรรวมอยู่ในค่าธรรมเนียมเหมือนกัน
ค่าธรรมเนียมเป็นค่าบริการรัฐบาลทำให้ เช่นเมื่อจดทะเบียนคนตาย
รัฐบาลเรียกค่าธรรมเนียม การเรียกค่าธรรมเนียมสมควรประมาณ
พอ ๆ กับรายจ่าย จึงจะเรียกได้ว่าเป็นค่าธรรมเนียม ถ้าสูงกว่าค่า
ใช้จ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็พออนุโลมได้ แต่ถ้าค่าธรรมเนียมสูงกว่าค่า
ใช้จ่ายมากก็ต้องถือเป็นภาษณากร เช่น ค่าธรรมเนียมใบสำคัญคน
ต่างดาว ซึ่งความจริงเป็นภาษี เพราะฉะนั้นค่าธรรมเนียมจึงแยกเป็น
สองประเภทใหญ่ ๆ คือ ค่ามัญ และ วิดามัญ ถ้ามีลักษณะเป็นภาษี
และค่าปรับเรียกว่า วิดามัญ ซึ่งเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย กรม
ตำรวจ และกระทรวงยุติธรรม

อนึ่ง ตั้งแต่ปี ๒๔๙๘ เป็นต้นไป รัฐบาลได้เลิกผูกขาดการค้าขา
กับต่างประเทศ ปล่อยให้พ่อค้าเอกชนตั้งตัวออกไปจำหน่ายต่าง
ประเทศได้เองโดยเสรี แต่เพื่อหารายได้มาชดเชยที่รัฐบาลต้องขาด
รายได้ไปเพราะเหตุดังกล่าว รัฐบาลจึงได้เรียกเก็บค่าก้ำก้น (premium)
จากชาวที่พ่อค้าส่งออกแทน ซึ่งก็คงเท่ากับเก็บอากรขาออกเพิ่ม
เติมจนจากมูลค่าส่งออกจะต้องเสียตาม พ.ร.บ. พิศดุตราศุลกากรใน
ปัจจุบันนอกเหนือ รายได้กรณีดังกล่าวเป็นรายรับอยู่ในบังคับ ๖ คือ
งบพิเศษจึงต้องนับเป็นภาษณากรด้วยเช่นกัน

ฉะนนั้น ด้รูปคความแด้ว ถ้าอยากจจะค่านวณคดูวว่ารัฐบาคเก็บเงิน
ภาษ่อากรได้บ้ดะเท้าไคแด้ว จจะพิจารณาแด้งภาษ่อากรอย่างแด้ว
ไม่ไค ค้องรวมด้วนหน่งของงบรัฐดำมิต ของงบค้ำชรรมเนี่ยมแด้งของ
งบพิเศษคด้วย

งบที่ส้อง งบรัฐดำมิต เป็นรายไคของรัฐบาลที่กิดจจากการที่
รัฐบาลเป็นผู่มักรมด้ทฐในทรพยากรของชาติ หรือในทรพยด้นของ
รัฐบาลเอง ฉะนงงบรัฐดำมิตจ้งแยกเป็น

ก. ผิตคภันท้ชรรมชาติ ไคแแก บ้าไม้ ค้ำภาคหลวงบ้าไม้ แรว
รงนก การประมง

ข. ทรพยด้นของรัฐบาล ค้อค้ำเข้า ค้ำขายทรพยด้นของรัฐบาล
มีข้อยด้งกิดก่ยกวคกับงบรัฐดำมิต ค้อ

ด้มัยก่อน ๆ รัฐบาลไคเงินก่ยกวคกับรัฐดำมิตมากกว้าบัจจุบัน
เพราะด้มัยก่อนค้อฉะนงของชรรมชาติเป็นของพระเจ้าอยู่หัว ผู้จะท้าม้า
หากินจจะต้อด้ยอากรให้แแกรัฐบาล ค้ำว้า “อากร” หมายด้งบ้อกิด
แแห่งทรพย นายอากรหรือชนพฒนจจะต้อคคกคกับรัฐบาลว้าจจะให้เงิน
รัฐบาลเท้าไค นอกจจากนรัฐบาลยังช้กเปอรเช่นคจจากคนอกคด้วย แด้
ด้มัยหลง ๆ นกคอย ๆ น้อยง

ข้อยด้งกิดอ๊กขอหน่งกคค้อ ค้ำ “รัฐดำมิต” กับ “กรมด้รพ-
ดำมิต” ซึ่งเป็นคาคคตย ๆ ก้น แด้คความหมายค่างก้น รัฐดำมิตน
เป็นหนาทของกรมบ้าไม้ กรมโดทกจ กรมการประมง วดฯ เป็นผูเก็บ
แด้กรมด้รพดำมิตเป็นผูเก็บภาษ่อากรบางประเภท เช่นภาษ โภคภันท
แด้ควอบคุมการท้การวคบางอย่างของรัฐบาล เช่น บุทรว ไร่ เป็นต้น

งบที่สาม งบรัฐพาณิชย์ คัดเลือกงบรัฐพาณิชย์เป็นส่วนกำไร
 ของกิจการหรือบริษัทของรัฐบาลจะแบ่งให้สำหรับกระทรวงการคลัง
 แยกออกเป็น

- ก. ระบอบผูกขาด ได้แก่ฝิ่น ยาสูบ ไฟฟ้า ฯลฯ
- ข. บริการสาธารณูปโภค ได้แก่ไปรษณีย์ ไฟฟ้า ประปา
- ค. อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม
- ง. เงินส่วนแบ่งและปันผล ในฐานะที่รัฐบาลถือหุ้นในกิจการ

ค่า ธนาคาร อย่างเอกชนธรรมดา

ถ้าจะคำนวณเงินได้ของรัฐบาลจากรัฐพาณิชย์จากระยะหลัง
 ดังกรมโดกครองที่ ๒ ถึงต้นปี ๒๕๕๗ จะพิจารณาจากงบรัฐพาณิชย์
 งบเดียวไม่ได้ทำนองเดียวกับบทหนึ่ง กล่าวคือ งบที่หก (งบพิเศษ) ก็
 เป็นรัฐพาณิชย์เหมือนกัน เพราะเป็นงบที่แสดงส่วนกำไรที่ดำเนินงาน
 ข้างให้แก่รัฐบาลเนื่องในการได้กำไรจากการขายข้าว แต่แยกกำไร
 จากการขายข้าวออกต่างหาก ก็เพราะแต่เดิมถือกันว่าการดำเนินงาน
 ข้างเป็นเพียงการชั่วคราว นอกจากนั้น ในปี ๒๕๕๖-๒๕๕๗ กำไรมาก
 มากกว่าที่แสดงไว้ในงบพิเศษ เพราะกำไรจากการขายข้าวได้ตั้งไว้ใน
 งบที่ห้า คืองบรายได้อื่น ๆ ในประเภทรายรับจากการทำนา ซึ่งเป็น
 ส่วนหนึ่งของกำไรการขายข้าวเหมือนกันอีกด้วย

สัดส่วนของรายได้ พิจารณาจากสถิติที่แนบมาในระยะ ๓๐ ปี
 โดยคำนึงถึงภาวะอากาศแท้ ๆ แต่ยอดเดียวพอประมาณได้ว่า รัฐบาลไทย
 ได้รับเงินภาษีอากรประมาณร้อยละ ๕๕-๖๐ ของรายได้ทั้งสิ้น รอง
 ลงมาได้แก่รายรับประเภทรัฐพาณิชย์ เป็นรายได้ที่สูงประมาณร้อยละ

๒๕ - ๓๐ นอกเหนือเป็นค่าปรับ ค่าธรรมเนียม ชนิดที่ไม่เป็นภาษาอังกฤษ และถ้าเทียบตัวเลขของภาษาอังกฤษเป็น ๑๐๐ "ภาษาทางอ้อม" ของรัฐบาลก็เท่ากับประมาณร้อยละ ๘๐ ในร้อยละ ๘๐ นั้นเป็นภาษาคู่ดกากร อย่างน้อย ๒๕ - ๗๐

สรุปความ เนื่องจากรัฐบาลไทยมีรายได้จากคู่ดกากรถึง ๓๐ - ๔๐% ของรายได้ทั้งหมดซึ่งนับว่าสูงมาก ฉะนั้นจึงมีผู้ตั้งข้อสงสัยกันว่า รัฐบาลไทยพึ่งภาษาคู่ดกากรมากเกินไป หากเกิดวิกฤตการณ์ เกิดสงครามต่างประเทศ ทำให้การค้าระหว่างประเทศชะงักงัน รัฐบาลก็จะขาดรายได้จำนวนมาก และในขณะนั้นก็จะเป็นเวลาที่ รัฐบาลจะต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากในการเตรียมตั้งครมด้วยก็จะลำบาก ซึ่งเป็นความจริงที่ควรจะได้แก้ไข แต่ถ้าพิจารณาในด้าน ความสะดวกในการเก็บภาษ ภาษาคู่ดกากรก็ทำไม่ได้ ถ้าจะเก็บภาษ เงินได้สูงชันและทางภาษาคู่ดกากรเสีย บัญหาเรื่องความสะดวกก็ยังมี เยี่ยมมาก การบัญชีของประเทศเราก็ยังไม่ชนิดตรงไปตรงมาเลย จึง ยังเป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไขต่อไป

ข้อสงสัยข้อที่ข้องเกี่ยวกับรายได้ของรัฐบาลก็คือ การเก็บภาษ ทางอ้อม คือ การเก็บภาษสินค้ามาก ๆ ไม่เป็นการยุติธรรมแก่สังคม เพราะเสียข้อสินค้ามาก ไม่ว่าจะเงินหรือคนจน ก็ต้องเสียภาษเท่ากัน ถ้าจะพิจารณาอีกว่าคนจนต้องมบตรมาก คนมเงินมบตรน้อย กยง จะไม่ยุติธรรมมากจน ถ้าเก็บภาษเงินได้ก็พอจะพิจารณาได้ว่า ใคร ม่ความดำมารถเสียภาษได้เพียงใด ถ้าใครจนก็อาจได้มบตรเงินไม่เสีย ภาษเลย ถ้ารวยบางเดกนอยกเก็บภาษจำนวนน้อย ถ้ามบตรมาก

ยกเว้นให้ด้วย ถ้าใครรวยมากจนเป็นเศรษฐีก็เก็บภาษีให้แรง เรียกว่า Progressive Rate ภาษีมักออกไปเก็บเป็นภาษีสรรพสามิต (surtax) และยังมีอีกแบบคือภาษีสรรพสามิต คือ ภาษีสรรพสามิต หรือภาษีสรรพสามิตได้อีก ในประเทศไทยแม้ว่าภาษีสรรพสามิตจะไม่เป็นการยุติธรรมแต่การเก็บภาษีเงินได้และการประเมินหยดกทรัพย์ยังไม่ดีพอ ความร่ำรวย และการหยดกทรัพย์จึงยังมีมาก โดยเฉพาะภาษีเงินได้ ฉะนั้นถ้าทำได้ก็ควรที่จะเพิ่มภาษีสรรพสามิตให้มากขึ้น แต่ถ้าไม่อยู่ในวิสัยที่จะทำได้ก็ควรหาทางแก้ไขในเรื่องความยุติธรรมของภาษีสรรพสามิต โดยเรียกเก็บภาษีสรรพสามิตเฉพาะสินค้านิตเป็นสินค้านิตจากเงินในอัตราค่า และสินค้านิตประเภทอื่นในอัตราที่สูงกว่า เช่น ภาษีสรรพสามิตจากภาษีเงินได้ ถ้าเป็นสินค้านิตเงินหรือกรรมทาสินค้านิตพอสมควร ซึ่งชาวต่างชาติก็อาจยกเว้นไม่เก็บก็ได้ แต่ควรจะไปเก็บภาษีสรรพสามิตจากแพรรณัท รถยนต์ อดัก ให้แพงก็เป็นการแก้ไขเรื่องความยุติธรรมได้ตามสมควร

ข้อสังเกตข้อที่สามเรื่องเงินได้ของรัฐบาล รัฐบาลขณะนั้นรายได้จากรัฐพาณิชย์มาก แต่เป็นรายได้ที่เกิดจากสิ่งอบายมุขหรือยาเสพติด เช่น อดากกินเบ้ง ไพ่ ลูรา ผืน ยาสูบ ซึ่งบางประเทศถือว่ารัฐบาลไม่ควรส่งเสริม เพราะบางชนิดเป็นการบั่นทอนสมรรถภาพของประชากร เช่น ผืน หรือ ลูรา เป็นต้น นอกจากรายได้เหล่านี้แล้วรายได้จากรัฐพาณิชย์ ถ้าไรจากยาสูบอยู่ในอัตราสูงมาก เพราะนอกจากส่วนกำไรที่แบ่งให้รัฐบาลแล้วยังมีอากรแอดติมยาสูบ และอื่น ๆ เช่น แอดติมบนผืนหมอนกิน สิ่งเหล่านี้คือ ถ้ารัฐบาลเลิกการให้จำหน่ายผืนและไม่สนับสนุนให้ราษฎรมดื่มลูรา จะทำให้รายได้ของ

รัฐบาลลดน้อยลง การที่อ้างว่ารัฐบาลเก็บภาษีจากตั้งแต่นักเพื่อเป็นรายได้อีก หากเด็กเสียรัฐบาลก็จะขาดรายได้และไม่มั่นคง เพราะเป็นรายได้อีกหลายร้อยล้าน ย่อมเป็นขออย่างที่ยังไม่ช่น ฉะนั้น รัฐบาลก็ช่วยในด้านรัฐบาลไม่ควรจะพึ่งพียงมากนัก เช่นเดียวกับกำไรในการขายข้าว ถ้าเมื่อใดการค้าข้าวกลับแบบเสรี (Free Trade) ไม่มี การควบคุมข้าว โอกาสในการผูกขาดการค้าข้าวหมดไป ราคาข้าวก็อาจจะต่ำลง รัฐบาลก็จะขาดรายได้ไปมาก ฉะนั้นจึงเป็นดังที่รัฐบาลจะพึ่งพียงระมัดระวังหากรายได้จากการขายข้าวต่ำลง ก็ควรจะให้มีรายได้ทางหนึ่งทางใดมาทดแทน

อีกประการหนึ่ง ก็กิจการที่รัฐบาลกระทำ รัฐบาลไม่ควรจะคิดหวังกำไร (ซึ่งตามความจริงในขณะรัฐบาลก็หวังกำไรไม่ได้เอง เนื่องจากสมรรถภาพของกิจการทำให้ขาดทุนอยู่แล้ว) กิจการที่กล่าวหมายถึงกิจการสาธารณูปโภค (Public Utilities) รัฐบาลไม่ควรจะพยายามทำให้เกิดเป็นกำไร แต่ถ้าหากกิจการนั้นได้กำไรโดยตัวของตนเองแล้ว รัฐบาลไม่จำเป็นต้องกวดราคาสูง ควรให้ราคาคำนับเป็นไปสัมพันธ์กับความหายากและความต้องการของคน ไม่แจกฟรี แม้รัฐบาลจะไม่ต้องลงทุนเดยก็ตาม เฉพาะอย่างยิ่งรถไฟ ไม่ควรจะกวดราคาให้ต่ำจนเกินไปนัก โดยเฉพาะถ้ารัฐบาลต้องการเงินลงทุน เพราะการลงทุนรัฐบาลจะต้องทำอยู่เสมอในกิจการของรถไฟ เช่น ส้วางสะพาน ต้องวางให้มีระยะทางไกลออกไป

ดังได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่ารายได้ของรัฐบาล เราหมายถึงถึง Revenue คือรายได้แท้ ๆ มิใช่รายรับหรือ Receipt ซึ่งเท่ากับ Revenue + เงินกู้

จ) รายจ่ายของรัฐบาล

รายจ่ายในงบประมาณของรัฐบาลได้ตั้งไว้เป็นสามงบ^(๑)ใหญ่ๆ

คือ:—

๑. งบสามัญ
๒. งบวิสสามัญไม่ลงทุน
๓. งบวิสสามัญลงทุน

งบสามัญ ได้แก่เงินเดือน ค่าใช้สอย และการจร โดยปกติ
ทั่วๆ ไปส่วนมากเป็นธุรกิจปกติของรัฐบาล

งบวิสสามัญไม่ลงทุน ได้แก่งบที่จ่ายจำนวนใหญ่และกินเว
นาน สร้างขนแวดของหนักกว่าจะสูญหมดไปก็กินเวถานาน แต่ในระยะ
หลังๆ ถือเป็นเรื่องพิเศษด้วย คือส่วนที่ไม่ใช้เงินลงทุนและวิสสามัญ
แต่เป็นเรื่องทลอดจวครวด ก้อนโตมให้อยู่ในงบ โดยเฉพาะที่ตั้งไว้
เช่นเงินเพิ่มพิเศษจวครวดของราชการ ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดใงบ
วิสสามัญไม่ลงทุน คือเป็นจำนวนกว่าหนึ่งพันห้ายถานบาท

งบวิสสามัญลงทุน ได้แก่เงินที่ใช้ในการลงทุนสร้างตั้งของ
ใหญ่ๆ เช่นตงเครงกำเนิดไฟฟ้า ตงโรงงาน สร้างเขอนระบายน้ำ
เป็นต้น โดยหวังผลกำไรทางตรงหรือทางอ้อม

มีข้อสังเกตว่า การทวงบรายจ่ายของรัฐบาลและการทำบัญชี
ควบคุมงบประมาณไม่ได้ทำให้ลกหลัดการแบ่งประเภทของรายจ่ายตาม
หลัดการบัญชี ในหลัดบัญชีเรามรายจ่ายประจำ (Current Expenditure)
และรายจ่ายสร้างถ่มทุน (Capital Expenditure) แบ่งแยกกันเด็ดขาด

(๑) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๔๕ ได้รวมรายจ่ายบสามัญกับวิสสามัญไม่
ลงทุนเข้ากันเป็นงบเดียว ฉะนั้น รายจ่ายตามงบประมาณจึงเหลือ ๒ งบใหญ่

แต่เงินการจบบางรายการควรจะเป็นรายจ่ายสร้างสมทุน เช่น ซ่อรถยนต์ เป็นต้น รายจ่ายวิสัยไม่ลงทุนบางรายการเป็นค่าตั้งปลูกสร้างถาวร เช่น สร้างตึกทำการ ก็ควรจะอยู่ในงบลงทุน แต่รัฐบาลถือว่าลงทุนคือเงินลงทุนการคาหรือห่วงกำไรจากการลงทุนซึ่งตรงกับ Investment ไม่ใช่ Capital Expenditure เมื่อเป็นเช่นนั้นจึงทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่ารายจ่ายประจำและรายได้ประจำเพียงพอกันหรือไม่ ถ้าได้มีการแก้ไขและทางบัญชีทำการจากรายจ่ายและรายได้ประจำ ถ้ามีการลงทุนก็ควรจะไปลงบัญชีลงทุนจะได้ทราบได้แน่ว่าถ้ามองจากแง่รายจ่ายและรายได้ประจำ รัฐบาลใช้จ่ายเปิดต้องเพียงใด เช่นเดียวกับกิจการของเอกชนธรรมดา สมมติว่ารัฐบาลจ่ายเงินไปมากกว่ารายได้ ไม่ได้หมายความว่ารัฐบาลจะจ่ายเกินตัวเสมอไป ถ้าหากส่วนที่เกินหรือมากกว่านั้นได้ใช้ในการลงทุนโดยการกู้ยืม หรือจ่ายจากเงินคงคลัง จะถือว่ารัฐบาลขาดทุนในขั้นนั้นไม่ได้

นอกจากมองในแง่การเงินของรัฐบาล (Financial Situation) ถ้ามองอีกแง่หนึ่งจากแง่ที่รัฐบาลมีรายได้รายจ่ายจะกระทบกระเทือนเศรษฐกิจของประเทศอย่างไร ก็จะต้องเขารายได้ทั้งหมดและรายจ่ายทั้งหมดเปรียบเทียบกัน ซึ่งจะทำให้เห็นว่ารัฐบาลเป็นหนี้ใช้จ่ายมากที่สุดในประเทศ รัฐบาลใช้จ่ายประมาณ ๔๐% ของรายจ่ายทั้งหมด ถ้าหากว่ารัฐบาลต้องจ่ายเงินมากกว่าเงินที่รับเข้ามา ผลก็คือฐานะการเงินได้มากขึ้น ตรงกันข้าม ถ้ารัฐบาลรับเงินมากกว่าจ่าย ฐานะการเงิน

เงินได้ด้นน้อยลง ฉะนั้นจะเห็นว่าความสำคัญอยู่ที่รัฐบาลมีงบประมาณขาดดุลย์ หรือเกินดุลย์ (Overall budget deficit or surplus) คือถ้างบประมาณขาดดุลย์ จ่ายมากกว่าได้จะมีผลให้เงินได้ (money income) ของราษฎรสูง ทำให้อำนาจซื้อ (Purchasing Power) ของประชาชนสูง และทำให้เงินเฟ้อขึ้น ถ้าหากตรงกันข้าม รัฐบาลมีงบประมาณเกินดุลย์ (มิได้แต่รายได้ประจำ หากแต่ได้รายได้รวมทั้งหมด) ก็จะมีผลให้ราษฎรมีเงินใช้น้อยลง ซึ่งทำให้เกิด deflation ทำให้ราคาสินค้าตก เพราะฉะนั้นการที่รัฐบาลจะวางนโยบายการคลังของรัฐบาล จะพิจารณาแต่รัฐบาลจะมีเงินใช้พอหรือไม่ได้ เพราะการกระทำของรัฐบาลจะมีผลกระทบกระเทือนถึงประชาชนมาก ถ้าเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างไรขณะนี้ คือเช่น ๆ ดัง ๆ เดิมเหมือนกับ ๒๐-๓๐ ปีที่แล้วมา เมื่อถึงเวลาที่ประชาชนมีเงินมาก รัฐบาลก็ควรที่จะเก็บภาษีให้มาก และจ่ายให้น้อยกว่าที่เก็บภาษี แต่ไม่ได้หมายความว่า จะจ่ายมากหรือน้อยมเหตุผลต้องประการ คือ

๑. ในช่วงขณะนั้นช่วยให้อำนาจซื้อของประชาชนลดลง ทำให้รายได้ของประชาชนลดลง

๒. รัฐบาลจะได้เงินเข้าคลังมากขึ้น จะมีประโยชน์เมื่อรัฐบาลเก็บภาษีไม่ได้ คือตอนที่มีการค้าตกต่ำ เพราะตอนนั้นรัฐบาลควรเก็บภาษีให้น้อยลง และพยายามจ่ายเงินให้มาก รัฐบาลต้องยกมือขาดทุนให้ราษฎรทำไร เพื่อแก้ฐานะการคลัง

จุดประสงค์คือไปนั้นแต่คงรายได้เทียบกับรายจ่ายของรัฐบาลในระยะ ๓๐ ปีที่แล้วมา

ตาราง ๑๐.๒

รายได้เทียบรายจ่ายของรัฐบาลไทย^(๑)

(ล้านบาท)

ปี	รายได้จริง	รายจ่ายจริง			รวม	+ รายได้สูงกว่ารายจ่าย	- รายจ่ายสูงกว่ารายได้
		วิสามัญ		รวม			
		สามัญ	ไม่ลงทุน				
๒๔๘๘	๖๒๘	๓๘๕	๓๓๑	๗๑๖	-	๘๗	
๒๔๙๐	๕๕๓	๕๕๐	๕๑๗	๖๗	๑,๐๓๔	-	๔๑
๒๔๙๑	๑,๖๕๐	๖๕๒	๘๔๔	๑,๖๕๕	๑,๖๖๑	+	๒๘
๒๔๙๒	๑,๕๑๕	๖๓๗	๕๘๑	๒๒๒	๑,๘๙๐	+	๓๐
๒๔๙๓	๒,๑๓๗	๘๕๐	๑,๑๖๑	๒๕๘	๒,๒๖๕	-	๑๒๒
๒๔๙๔	๒,๕๑๘	๑,๐๓๗	๑,๒๕๒	๕๐๓	๓,๒๒๒	-	๗๐๔
๒๔๙๕	๓,๓๓๘	๑,๒๒๐	๒,๑๒๖	๕๒๓	๔,๒๖๕	-	๕๓๑
๒๔๙๖	๓,๕๓๘	๑,๖๕๓	๒,๒๗๖	๘๕๗	๔,๘๖๖	-	๕๒๘
๒๔๙๗	๔,๒๔๐	๑,๕๑๓	๒,๐๗๕	๑,๒๕๖	๕,๒๗๘	-	๑,๐๓๘
๒๔๙๘	๔,๓๖๒	๑,๘๐๓	๒,๑๘๕	๕๕๔	๔,๕๕๓	-	๖๒๑

(๑) รายได้และรายจ่ายเป็นตัวเลขประมาณ ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินยังไม่รับรอง

ที่มา : กระทรวงการคลัง

ตอนที่ ๓ : หนี้

หนี้รัฐบาล หรือหนี้สาธารณะ (Public Debt) ถัดจากรายได้และรายจ่ายของรัฐบาล จะเห็นว่าถ้ารัฐบาลมีงบประมาณขาดดุลคือรายจ่ายสูงกว่ารายได้เสมอ ๆ รัฐบาลก็จะต้องเสียเงินคงคลังไปเรื่อยๆ เมื่อรัฐบาลขาดเงินคงคลังรัฐบาลก็ต้องระดมหน้ช้นแบบต่างๆ ทำให้

เกิดหนึ่งของรัฐบาลชนขอหนึ่ง ตัวเหตุนี้เกิดจากรัฐบาลไม่ได้คาดการณ์
ไว้ล่วงหน้า เวลาการค่าเจริญเก็บภาษีได้มาก รัฐบาลก็ยังคงจ่ายเงิน
มาก จนไม่มีเงินเป็นทุนไว้ลดหย่อนภาษีเวลาทำการค้า
ตัวเหตุที่รัฐบาลจ่ายเงินมากอาจแยกออกเป็น

ก. สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลา

- ๑) สงครามและหลังสงคราม ทบประเทศย่อมอยู่ในสถานะ
เหมือน ๆ กัน คือ มีหนี้มาก
- ๒) การลงทุนมาก โดยที่มิได้มีการประหยัดรายจ่ายประจำ
- ๓) รัฐบาลมีความประสงค์จะเอาใจราษฎรทุกส่วน เมื่อ
จ่ายเงินสำหรับการลงทุนแล้วยังต้องการช่วยส่งเสริม
ราษฎรในแง่สาธารณูปโภคต่าง ๆ และไม่ได้เก็บภาษี
อากรเพิ่มขึ้นเพื่อการนั้น ก็เช่นเหตุให้เกิดหนี้

สำหรับประเทศที่ตาหลัง เช่นประเทศไทย ทุกสิ่งย่อมมีความ
สำคัญทั้งสิ้น การรัฐบาลต้องการให้ประเทศเจริญเร็วก็ต้องการจ่ายเงินมาก
เพื่อลงทุน ซึ่งเช่นผลให้เกิดหนี้ และหนี้ส่วนมากเป็นหนี้ระยะยาว ซึ่ง
ก็ควรจะเป็นเช่นนั้น เพราะการลงทุนย่อมกินเวลานานกว่าจะเห็นผล

ข. สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาสั้น

ในระหว่างงบประมาณในบางกรณี แม้งบประมาณจะเกิน
คุดยหรือไม่ขาดคุดย (ดมคุดย) แต่มีบางโอกาสที่รายได้ของรัฐบาล
เข้ามาไม่ทัน จำเป็นต้องหาเงินมาใช้จ่ายชั่วคราว จนกว่าได้รับภาษี
อากรหรือเงินรายได้แล้วก็จะชำระหนี้หนี้ไม่ได้ หนี้ที่เกิดขึ้นโดยฉันทะเช่น

ควรเป็นหนี้ระยะเวลาดำเนินการรัฐบาลควรชำระให้เสร็จสิ้นในทันที ไม่ควรยอมให้ข้ามปี

สำหรับหนี้ระยะเวลายาวนาน อาจจะเป็นหนี้ภายในประเทศหรือภายนอกประเทศ เป็นหนี้รัฐบาลออกเอกสารแสดงหนี้ คือ พันธบัตร มีกำหนดเวลาชำระคืนและแสดงว่ารัฐบาลจะชำระดอกเบี้ยให้อัตราเท่าใด

* หนี้ระยะเวลานานที่ออกในประเทศ โดยปกติออกให้ประชาชนซื้อ ประชาชนที่จะซื้อจะต้องเป็นผลเก็บเงินไว้ และเพื่อให้เขย็นคซื้อแทนที่จะลงทุนอย่างอื่นก็ต้องมีผลตอบแทน ในประเทศต่าง ๆ ดังที่เรียกว่า Direct Personal Saving เช่นในไม่สัจจะมันัก ที่มีส่วนมากเป็นไปในทางลงทุนทางออม กล่าวคือ ราษฎรผู้มั่งคั่งรวมกันเข้าเห็นเป็น Investment Trust หรือให้ธนาคารลงทุนให้คน การลงทุนที่ประชาชนต้องการส่วนมากเป็นการลงทุนที่มั่นคง ไม่ต้องการดอกเบี้ยสูง ไม่ต้องการเสี่ยง ซึ่งตรงกับลักษณะของพันธบัตรรัฐบาล ในต่างประเทศมี Trust ประเภท Investment Trust เป็นบริษัทจากัดการลงทุนทางอ้อมออกทางหนึ่งก็คือ ประชาชนเอาประกันชีวิต หรือ ประกันภัย การประกันภัยหรือประกันชีวิตตรงกับความต้องการของการซื้อพันธบัตร ผู้เอาประกันเก็บเงินสะสมไว้ไม่ได้หวังดอกเบี้ย แต่หวังว่าเวลาแก่หรือถึงแก่กรรมครอบครัวจะได้รับเงินพอเพียงคนต่อไปได้ ส่วนการลงทุนแบบ Investment Trust หรือ Insurance นีเรียกว่า Institutional Saving รัฐบาลในประเทศต่าง ๆ มักจะมีที่ไว้ควบคุมส่วนนี้โดยส่วนเดียวของประชาชน โดยให้บริษัทประกันต่าง ๆ มีเงินดัด

มาก ๆ กับมีพันธบัตรรัฐบาลมาก ๆ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้บริษัท
เหล่านี้นำเงินไปลงทุนในทางที่เสี่ยงภัย

เงินที่จะซื้อพันธบัตรก็ประเภทหนึ่งเป็นเงินของบริษัทต่าง ๆ ที่
ทำการค้าขายหรืออุตสาหกรรม บริษัทเหล่านี้เมื่อได้กำไรหนึ่ง ๆ ก็
จัดสรรกำไรเป็นเงินปันผล และทุนสำรองประเภทต่าง ๆ เช่น สำรอง
ค่าเสื่อมราคา สำรองซื้อเครื่องจักรใหม่ Provident Fund เหล่านี้ ส่วน
มากถ้าเป็นเงินสำรองให้บริษัทมีฐานะมั่นคงยิ่งขึ้นก็มักจะซื้อพันธบัตร
ของรัฐบาล เพราะฉะนั้นผู้ซื้อพันธบัตรรัฐบาลในประเทศที่มั่นคง
มาก ๆ จะต้องมีลักษณะดังนี้ คือ มี Investment Trust มีบริษัท
ประกันชีวิตที่รัฐบาลควบคุม บริษัทหรือหุ้นส่วนที่สำรองเงินของคุณ
ไม่ยอมเก็บเงินและไม่ต้องการลงทุนที่เสี่ยงภัย นอกจากนี้
ในต่างประเทศที่ขายพันธบัตรรัฐบาลได้ดีเพราะใช้นายหน้า ไม่ใช่ออก
มาแต่ให้สถาบันชื้อไป ซึ่งจะไม่ค่อยมีคนชื้อ ทำให้รัฐบาลมีโอกา
สขายหน้าได้ เพราะไม่คนชื้อหรือชื้อน้อย ฉะนั้นจึงมีนายหน้า (Issuing
Houses เช่น Merchant Bankers) ช่วยรัฐบาลขายพันธบัตร คือ พอ
รัฐบาลออกพันธบัตรนายหน้าจะรับชื้อหมดหรือหากคนชื้อให้ ในกรณี
ที่ชื้อหมดนายหน้าก็ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากรัฐบาล และเมื่อ
เขาชื้อมาแล้วก็ไปแบ่งขาย ถ้าเขานับเมื่อออกพันธบัตร ๑๐๐ ด้าน ก็
คงมีคนชื้อถึง ๑๐๐ ด้านบาท

ถ้าบริษัทในประเทศไทยไม่มีนายหน้า ฉะนั้นจึงเป็นงานของธนาคาร
แห่งประเทศไทยแห่งเดียว ซึ่งยังทำไม่ได้ดีเพียงพอ นอกจากนี้
ยังไม่มีการควบคุมบริษัทประกันชีวิตให้นำเงินของประชาชนเก็บไว้ให้

มันคง จึงไม่จำเป็นที่บริษัทจะต้องซื้อพันธบัตรไว้มาก ๆ พันธบัตร
 รัฐบาลไทยจึงขายได้แก่บุคคลภายนอกได้ นอกจากนั้นราษฎรยัง
 ได้รับดอกเบี้ยจากการกู้ยืมอย่างอื่นสูงกว่าพันธบัตรรัฐบาล ฉะนั้นใน
 ประเทศไทยจึงปรากฏว่า บางทีรัฐบาลออกพันธบัตรภายในประเทศ
 เงิน ๕๐๐ ล้านบาท มีผู้ขอเมื่อ ๖ เดือนล่วงหน้าไปแต่ประมาณ ๑๐๐
 ล้านบาท กันความมากทีเดียว เมื่อใกล้จะครบ รัฐบาลก็ต้องขอให้
 ธนาคารบางแห่งช่วยซื้อ ปรากฏว่าธนาคารอเมริกันก็ได้เคยซื้อไว้มาก
 ธนาคารแห่งประเทศไทยเองก็ช่วยซื้อ จึงทำให้เกิดเงินเฟ้อ

การกู้ระยะเวลานานจากต่างประเทศ ในการกู้ระยะเวลาด้าน
 จากต่างประเทศ มีวิธีคือ

๑. รัฐบาลกู้จากรัฐบาลต่างประเทศด้วยกันโดยตรง
๒. รัฐบาลออกพันธบัตรในประเทศที่ต้องการกู้ โดยใช้วิธีที่
 อยู่แล้ว คือออกพันธบัตรในตลาดลอนดอน เป็นต้น
๓. รัฐบาลกู้จากธนาคารโลก ซึ่งเป็นวิธีใหม่ภายหลังสงคราม
๔. เป็นการกู้ขนาดกลางประมาณ ๕ ปี รัฐบาลกู้จากธนาคาร
 พาณิชยต่างประเทศ การกู้จากธนาคารพาณิชย์จะเป็นการ
 กู้โดยตรงจากธนาคารพาณิชย์ โดยธนาคารพาณิชย์เองเป็น
 เจ้าหนหรือเป็นการกู้ในนาม โดยธนาคารเพียงตั้งถ่วง
 ระหว่างเจ้าหนกับดกหน เจ้าหนอาจเป็นรัฐบาลต่างประเทศ
 ที่ใหญ่ หรือพ่อค้าต่างประเทศที่พยายามจะขายของออก และ
 ชักจูงให้ผ่อนซื้อของของคน โดยให้ผ่อนชำระหนี้ได้
 ๕. ตัวอย่าง ประเทศที่รัฐบาลเป็นเจ้าของประเทศเราคือ สหรัฐ

อเมริกา ซึ่งเป็นกรีกจาก Export - Import Bank ของ
สหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่ดองการตั้งเดิมให้คนซอ
สินค้าจากประเทศคนมีมาก เช่น ญี่ปุ่น เบลเยียม ประเทศ
ญี่ปุ่นกำลังพยายามขายสินค้าโดยยอมให้ก โดยผ่านธนาคาร
ระยะเวลา ๕ ปี ธนาคารเป็นผู้ค้าประกันเครดิต

การกู้ระยะเวลาสั้น ในการกู้ระยะเวลานั้นอาจทำได้ ๓ วิธี คือ

๑. กู้โดยออกตั๋วเงินคลัง (Treasury Bills) ส่วนมากกำหนด
ระยะเวลา ๓ เดือน อัตราดอกเบี้ยต่ำ และรัฐบาลอาจออก
ได้ ๒ อย่าง คือ

ก. ออกมาเป็นจำนวนตายตัว แต่ให้ผู้ซื้อประมูลดอก
เบี้ย ใครประมูลให้ดอกเบี้ยต่ำกซื้อไปได้ ชนิด
เรียกว่า Tender

ข. ออกมาไม่บอกจำนวน แต่กำหนดดอกเบี้ยไว้ ผู้ต้อง
การซื้อออกเงินซื้อ เมื่อรัฐบาลเห็นว่าพอความต้อง
การกปิด ชนิดนี้เรียกว่า Tap

๒. การกู้ระยะสั้นนอกวิธีหนึ่งคือ การให้คนนำเงินมาฝากคลัง
“คน” อาจเป็นธนาคารพาณิชย์ หรือ องค์การรัฐบาล
หน่วยราชการทมเงินตั้งอยู่ นำเงินฝากคลังเป็นระยะเวลานั้น
รัฐบาลอาจให้ดอกเบี้ยหรือไม่ให้ก็ตาม เรียกว่า Deposits
หรือ Ways and Means Advances

๓. การกู้ระยะสั้นประเภทที่ด้ามคือ เช่นเดียวกับเอกชน คือขอ
ให้ธนาคารอนุญาตให้เบิกเงินเกินบัญชี คือ Overdraft

ตาราง ๑๐.๓

ยอดหนี้คงค้างของรัฐบาล พ.ศ. ๒๔๙๙ - ๒๔๙๙

(คิดเพียง ๓๓ ธันวาคม)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	ภายใน					ภายนอก	รวม
	ระยะเวลาสั้น			พันธบัตร	ระยะเวลา		
	เบิกเงิน บ/ช	ตัวเงิน คลัง	รวม				
๒๔๙๙	—	๑๕๒	๑๕๒	๓๐๐.๕	๑๑๑.๖	๙๐	๖๔๔.๑
๙๐	—	๓๙๐	๓๙๐	๓๐๐.๕	๑๑๑.๗	๒๔๖	๑๐๓๙.๓
๙๑	—	๓๕๙	๓๕๙	—	๒๙๗	๒๕๕	๙๕๐.
๙๒	—	๔๒๐	๔๒๐	—	๓๓๒	๒๗๕	๑๐๒๗
๙๓	—	๖๖๖	๖๖๖	—	๔๒๙	๓๓๐	๑๒๒๕
๙๔	—	๙๕๖	๙๕๖	—	๔๐๙	๑๑๙	๑๔๙๕
๙๕	—	๑๓๕๖	๑๓๕๖	—	๓๗๔	๑๕๑	๑๗๙๑
๙๖	๒๕๕	๑๙๙๑	๒๑๓๕	—	๔๕๕	๒๓๔	๒๙๒๓
๙๗	๗๒๗	๓๐๙๖	๓๘๑๓	—	๑๐๖๕	๓๑๗	๕๑๙๕
๙๘	๙๖๓	๓๖๙๑	๔๕๕๔	—	๑๗๐๙	๓๒๓	๖๕๙๕
๙๙	๕๕๐	๓๒๖๗	๓๘๑๗	—	๑๕๒๗	๓๓๔	๕๖๗๙

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หนี้รัฐบาลไทย

ก) หนี้ภายนอก ก่อนสงคราม เราได้มหนเบนปอนดัดเตอร์
 ดิง และผอนชำระรอยมาจนเหลือเพียงเล็กน้อย แต่ภายหลังสงคราม
 ได้กจากต่างประเทศเพิ่มชนอก ในระยะแรกก็จากสหรัฐอเมริกาเพื่อ
 ชอต้นคาเหลือจากสงครามและกจากประเทศอินเดีย เฉพาะเงินกจาก
 ประเทศอินเดียนนได้เปดียนเบนหนภายในประเทศเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒ โดย
 มคความตกลง โอนหนระหว่างกระทรวงการคดงกับธนาคารแห่งประเทศไทย

ไทย ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยชำระหนี้แก่ประเทศอินเดียเป็นเงินรูป
แต่กระทรวงการคลังจะชำระให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นเงินบาท
และเมื่อ ๒๔๙๔ ก็ได้เงินจากธนาคารโลกเพิ่มขึ้นอีก

ข) หนี้ภายใน หนี้ภายในระยะยาวได้ทวชนเรื่อย ๆ นับแต่
หลังสงคราม รัฐบาลได้ให้ออกพันธบัตรกู้เงินภายในประเทศอีกหลาย
ครั้ง ตาม พ.ร.บ. กู้เงิน พ.ศ. ๒๔๘๘ - ๒๔๙๔ และ ๒๔๙๖ พันธบัตร
ที่ออกในปี ๒๔๙๖ ขายได้ดีกว่าวันแรก ๆ ทั้งนี้เนื่องจากมีสาเหตุจริงใจ
โดยมีอัตราดอกเบี้ยเพิ่มจากร้อยละ ๕ เป็นร้อยละ ๖ อีกประการหนึ่ง
รัฐบาลยอมให้ผลตอบแทนไปชดเชยเงินในกรณีพิเศษที่จำเป็นได้เต็ม
ตามราคาตราตราใบรายหนึ่งไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยที่ได้
เกิดขึ้น ถ้าเหตุที่รัฐบาลมีหนี้ระยะยาวเพิ่มขึ้น ก็เพราะรัฐบาลต้องการ
พัฒนาเศรษฐกิจ

ส่วนหนี้ระยะสั้นได้แก่ดอกเบี้ยคง เงินเบิกเกินบัญชี เงินฝาก
เทียบได้กับ Ways and Means Advances ของอังกฤษซึ่งขึ้นทุกปี
โดยเฉพาะดอกเบี้ยคง ส่วนเงินเบิกเกินบัญชี เพิ่งเริ่มมีเมื่อ ๒๔๙๕
ถ้าเหตุที่เงินระยะสั้นเพิ่มขึ้น เนื่องจากรัฐบาลคาดว่าจะเก็บภาษีอากร
ได้มาก จึงก็เพิ่มขึ้นเพื่อไปชำระหนี้เก่าด้วย

ถ้าหนี้ภายใน ซึ่งเกิดจากขายพันธบัตรและดอกเบี้ยคง
ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ชอรายใหญ่ พร้อมทั้งชอพันธบัตรที่
ออกเป็นเงินตราต่างประเทศบางส่วน การที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
เป็นผู้ชอ ก็คงออกพันธบัตรเพิ่มขึ้น ฉะนั้นจึงเห็นเหตุให้เงินเพื่อ
ผู้ชอเป็นธนาคารพาณิชย์ โดยใช้เงินอื่น ๆ โดยไม่ลดเงินที่เคยให้ผู้อื่น
ก็จะมีส่วนให้เงินเพื่อทวชน (ถ้าเงินที่ลดจะให้มีผู้อื่นมาชอ ก็จะ

ให้ผดตรงข้าม) ถ้าประชาชนเป็นผู้ซื้อและซื้อจากเงินที่ประชาชนจะ
ใช้บริโภคซึ่งทำให้ประชาชนมั่งคั่งจนเหลือใช้จ่ายน้อยลง จะเป็นการ
ช่วยของกมมิให้เกิดเงินเพื่อได้ (ถ้าประชาชนใช้เงินทออมมาซื้อ ผด
ก็คือช่วยให้เกิดเงินเพื่อ) แต่ตั้งที่ประชาชนช่วยรัฐบาลที่ตัดคือ
ทำลายชนบทจนเสีย เท่ากับเป็นการให้เงินแก่รัฐบาลโดยไม่ได้ผดตอบ
แทนเลย หรือเก็บชนบทจนไว้สัก ๓๐ ปี จึงเอามาใช้เท่ากับให้
รัฐบาลกู้ โดยไม่มีคดอกเบย

ในการกู้เงินจากต่างประเทศ ถ้าเป็นการกู้ระหว่างรัฐบาลก็มัก
จะมีการเมืองเขาแทรกแซง แต่ถ้าเป็นการกุกดาดธรรมดาแม้ว่าจะกู้
ยาก แต่เครดิตไทยเรามาก การกุกจากธนาคารโลกนั้นเป็นการกุกจาก
ธนาคารที่รัฐบาลไทยมั่งคั่งจนเบนส์มาซิก แต่การกุกจากธนาคารโลก
มีผู้ไม่ใคร่ชอบ เนื่องจากธนาคารโลกถือคือว่าเป็นที่ปรึกษาของ
ประเทศดกหนในเรืองการเงิน ฉะนั้นจึงมักจะแนะนำการใช้เงินของกน
เงินเพื่อออก ซึ่งรัฐบาลบางรัฐบาลก็อาจไม่พอใจ

ภาระเงินกู้ เงินกู้เป็นหนของรัฐบาล ภาระของเงินกุกตกทอด
แก่รัฐบาลวันหลัง แต่มีคนพูดกันว่าหนข้าราชการณะนเป็นภาระแก่ชนวัน
หลังไม่แก่รัฐบาล ถ้าจะมองทอทองประเทศ ก็จริงแต่เฉพาะการกุกต่าง
ประเทศ เพราะต้องเก็บภาษเบนเงินไปชำระต่างประเทศ แต่ถ้าเบน
การกุกภายในประเทศ การเก็บภาษกเก็บทอทองทุกคน และชำระแก่
เจ้าหนในประเทศนเอง ฉะนั้น ถ้ามองดลส่วนรวมจะถือเบนภาระแก่
ชนวันหลังดวยก็ได้ แต่คนวันหลังนเองเบนผู้รบประโยชน์ดวย
เพราะรัฐบาลต้องจ่ายชำระหนดวย ไม่ใช่แต่เก็บอย่างเดียว ฉะนั้น ถ้า
มองจากทงประเทศจึงไม่เบนภาระ แต่ถ้ามองแต่เฉพาะรัฐบาลก็อาจ
จะเบนภาระจริงทคองเก็บภาษแรงชน.

ภาคสอง

วิธีพิจารณาปัญหาเศรษฐกิจ

จุดหมายด้านเศรษฐกิจ

ในตอนนั้นเราควรพิจารณาว่าที่เราประกอบกิจการทางเศรษฐกิจกันนั้น ทำไปเพื่ออะไร เมื่อคิดดูแล้วจะเห็นว่าในชีวิตของเราจุดหมายอยู่หลายประการ และความดำริในทางเศรษฐกิจก็เป็นจุดหมายหนึ่ง เป็นเพียงส่วนหนึ่งของจุดหมายแห่งชีวิต เมื่อเราบรรลุจุดหมายของเราในด้านเศรษฐกิจแล้วมิใช่เราจะมีความสุขเสมอไป จุดหมายในด้านเศรษฐกิจนั้นจะนับว่าเป็นส่วนสำคัญเพียงใดในชีวิตหรือไม่นั้น ยังเป็นปัญหาถกเถียงกันอยู่ อย่างไรก็ตาม ถ้าเราเข้าใจความหมายของเศรษฐกิจอย่างถูกต้อง คือเพ่งเต่งในทางที่เราจะมีชีวิตอยู่ได้โดยปราศจากความหิว ปราศจากโรค ได้รับการป้องกัน ความร้อน ความหนาว หรือก่ด่าอย่างอื่น ๆ เพื่อให้มีความสุขสบายในทางร่างกาย ดังนั้นความมุ่งหมายในทางเศรษฐกิจย่อมมีความสำคัญในอันที่จะนำไปสู่ความสุขสบายในทางจิตใจ หรือก่ด่าอีกอย่างหนึ่งก็คือเมื่อคนธรรมดาทั่ว ๆ ไปนั้นยังมีความปรารถนาในปัจจัยต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดความสุขทางกายอยู่ตราบใด ความมุ่งหมายในทางเศรษฐกิจก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ตราบนาน

จุดมุ่งหมายในทางเศรษฐกิจนั้นเห็นว่ามีอยู่ ๓ ประการ คือ :-

๑. ยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนส่วนรวมให้สูงขึ้น

๒. เติบโตโดยโรคภัยไข้เจ็บได้มาให้แก่หมู่ชน โดยพยายามให้มีการ
เหตุอดอยากน้อยที่สุดที่จะทำได้

๓. ให้ความเจริญก้าวหน้าในทางเศรษฐกิจเป็นไปโดยสม่ำเสมอ

๑. ยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนส่วนรวม ใน
การดำรงชีพนั้นยอมต้องอาศัยโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ทั้งที่เป็นวัตถุและไม่เป็น
วัตถุ เป็นเครื่องอุปโภคบริโภค โรคภัยไข้เจ็บสำคัญ ๆ ที่จะขาดเสียมิได้
ก็คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และรวมทังของที่เคยเห็น
ว่าเป็นของฟุ่มเฟือย แต่ได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นแกชีวิตด้วย

ของฟุ่มเฟือยนั้นยากที่จะกำหนดลงไปว่ามีอะไรบ้าง แต่ก่อนเคย
มีความเห็นกันว่าปากกาหมึกซึมเป็นของฟุ่มเฟือยสำหรับนักเรียน แต่
ปัจจุบันจะเห็นว่าปากกาหมึกซึมเป็นของจำเป็นสำหรับนักเรียนและคน
ทั่วไปจำนวนมาก ยิ่งกว่านั้นแม้ในขณะเดียวกันของอย่างหนึ่งที่เป็น
ของจำเป็นสำหรับชนกลุ่มหนึ่งหรือคนหนึ่ง อาจเป็นของฟุ่มเฟือยสำหรับ
ชนอีกคนหนึ่งหรืออีกกลุ่มหนึ่งก็ได้

นอกจากนี้ปัจจัยสำหรับชีวิตมนุษย์ปัจจุบันยังอาจไม่เป็นอย่างที่
เห็น การกีฬา การดูภาพยนตร์เป็นต้น ซึ่งเป็นของจำเป็นในบางโอกาส

มียกย่องอย่างหนึ่งทักเศรษฐกิจบางคนอาจนึกไม่ถึงว่าเป็นปัจจัย
สำคัญแกชีวิตด้วย สิ่งนั้นก็คือเวลาดำรง (Leisure time) ทุก ๆ คน
ต้องการเวลาดำรงบ้างไม่มากนักน้อย จะขาดเสียเฉยๆไม่ได้ เวลาดำรง
เป็นส่วนประกอบอันหนึ่งของความผาสุก (Welfare) แต่ถ้ามีเวลาดำรง
มากเกินไปก็อาจจะไม่ดีนัก ในการที่จะยกมาตรฐานการครองชีพใน

ประเทศไทย บางครั้งมีผู้เห็นว่าชาวไทยมีเวลาว่างมากเกินไป ไม่ทำอะไรเลยเมื่อหมดหนานาแล้ว แต่เห็นว่าจะไปเคียวเทียมให้ชาวนาเหล่านั้นทำงานเมื่อเสร็จหนานาแล้วจนเพื่ออะไรกัน ถ้าชาวนาเหล่านั้นพอใจในความเป็นอยู่ของเขาอย่างนั้น แม้นานช่องของเขาจะไม่โอ้อิ่ง แต่เขาก็มีเวลาว่าง จำเป็นเด็มือไปด้วยหรือที่เขาจะต้องชวนชวดยหาเงินมาให้มากเพื่อมาซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยซึ่งเขาไม่ต้องการทั้งสิ้นขึ้นอยู่กับความต้องการของเขากันเอง และขอที่ค่าคูปองค่อตองพยายามให้เอกชนใช้วิจารณ์ญาณของเขาเองในทางที่ถูกที่ชอบ หรือแล้วแต่แผนแห่งความนิยมของเอกชน (Scale of Preference) ในยุโรปอเมริกา ประชาชนบริบรอนกันมากเพื่อชวนชวดยหาวัตถุปัจจัยต่าง ๆ เวลาว่างมีอยู่น้อย เป็นที่น่าตั้งสัยว่าคนเหล่านั้นจะมีความสุขเท่าชาวนาไทยที่มีเวลาว่างมาก ๆ เสมอไปหรือ

ถ้าปัจจัยสำหรับดำรงชีวิตมีอยู่อย่างเดียว การที่จะดูว่าใครมีมาตรฐานการครองชีพสูงกว่าใครก็ทำได้ง่าย แต่ถ้าปัจจัยการครองชีพมีอยู่ ๒ อย่าง เช่น อาหารกับเสื้อผ้า ใครจะบอกได้แน่นอนว่า จะมีอาหารและเสื้อผ้าอย่างละกหนดย จึงจะมีมาตรฐานการครองชีพสูงกว่ากัน ทั้งนี้เพราะคนเราต่างก็มีความพอใจที่จะมีปัจจัยเหล่านั้นไม่เหมือนกัน ใ้ไรก็ดี ถ้าให้ใครคนหนึ่งเช่นนาย ก. เป็นผู้เลือก เขาก็อาจตัดสินใจได้ไม่ยากว่า ในทรัพยากรจำนวนหนึ่ง เขาควรจะมีอย่างละกหนดยจึงจะให้ความพอใจแก่เขา หรือรู้ดีกว่าคนมีมาตรฐานการครองชีพสูง ความพอใจในการที่จะมีสิ่งของต่าง ๆ ของนาย ก. อาจแสดงได้ด้วยแผนเรขาคณิตซึ่งเรียกว่า Indifference curve

ในทันทีจะกล่าวถึงลักษณะของ Indifference curve โดยย่อๆ Indifference curve ของนาย ก. หรือผู้บริโภคคนหนึ่ง คือเส้นโค้งที่แสดงถึงความพอใจที่เขาจะเลือกมบัจจยรวมกัน (combination) อย่างใดหน่วยในขณะหนึ่ง ถ้าปล่อยให้เขาเลือกโดยเสรี ทุกๆจุดบนเส้นโค้งอันหนึ่ง แสดงว่าเขามีความพอใจที่จะมบัจจยเหล่านั้นเท่ากัน จากตาราง ๑๑.๑ นาย ก. มีความพอใจที่จะมี อาหาร ๓ หน่วย รวมกับเสื้อผ้า ๖ หน่วย เท่ากับมีอาหาร ๓ หน่วย รวมกับเสื้อผ้า ๒ หน่วย จากตาราง ๑๑.๑ ก็ถ้ามารดสร้างเส้นโค้งแห่งความพอใจได้ โดยใช้แกน OX แทนอาหาร และแกน OY แทนเสื้อผ้า ตามรูป (ในหน้า ๒๓๓) I_3 เป็นเส้นโค้งแห่งความพอใจของนาย ก. ซึ่งเขียนจากตาราง ๑๑.๑

ตาราง ๑๑.๑
การเลือกมบัจจยของนาย ก.

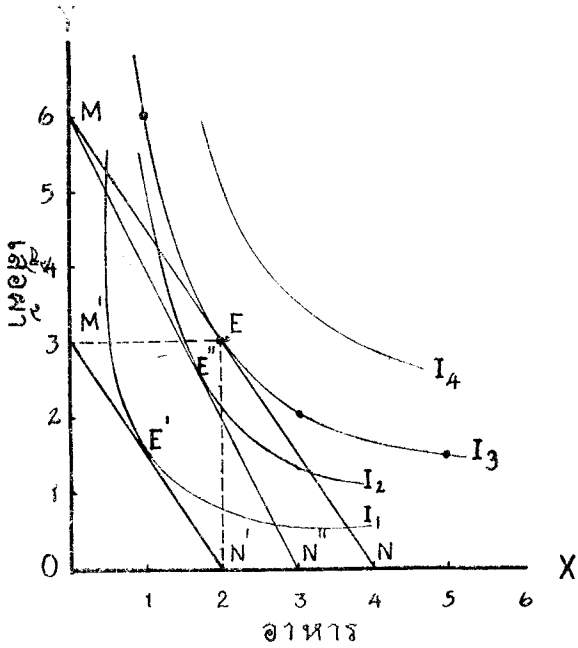
อาหาร	๑	๒	๓	๔
เสื้อผ้า	๖	๓	๒	๑.๕

ในการเลือกมบัจจยนั้น เมื่อดูองการมบัจจยหนึ่งมากขึ้น ก็มองถึงหนึ่งลดลง เพราะมีทรัพยากรจำกัด และ marginal rate of substitution ของลดลง เช่น นาย ก. อาจมีข้าวได้ ๓ หน่วย กับเสื้อผ้า ๖ หน่วย หากเขาต้องการมบัจจยเพิ่มอีก ๓ หน่วย รวมเป็น ๖ หน่วย เขาต้องยอมเสียเสื้อผ้า ๓ หน่วย หากต้องการข้าวเพิ่มอีก ๓ หน่วย รวมเป็น

๒๓๓

๓ หน่วย เขาต้องยอมเสียเปลือก ๑ หน่วย และถ้าต้องการหาเพิ่มอีก ๑ หน่วย รวมเป็น ๔ หน่วย เขาต้องเสียเปลือก ๐.๕ หน่วย ในกรณีนี้จะเห็นว่า marginal rate of substitution ของเปลือกเป็น ๓, ๑ และ ๐.๕

ถ้ากำหนดทรัพยากรที่จะให้นาย ก. เดิม มีจำนวนมากขึ้น หรือน้อยลง นาย ก. ก็จะเลือกบริโภคปัจจัยอย่างตะมากรุ่นหรือน้อยลง เราหา Indifference curve เส้นใหม่ของนาย ก. ได้ ถ้ามีทรัพยากรเพิ่มขึ้น Indifference curve ของนาย ก. จะเลื่อนสูงขึ้นไปทางขวา และถ้ามีทรัพยากรลดลง Indifference curve ของนาย ก. จะเลื่อนต่ำลงมาทางซ้าย เมื่อ Indifference curves หลายๆ เส้น ก็เรียกว่า Indifference Map (เส้น $I_1 I_2 I_3 I_4$)

เส้นแผนการจ่ายเงิน (Total outlay curve) หากทราบถึงจำนวนรายจ่าย (หรือรายได้) ของนาย ก. และราคาปัจจัยในระยะหนึ่ง ก็หาเส้นแผนการจ่ายเงิน หรือ Consumption - possibility curve ได้

เช่น นาย ก. มีรายจ่ายดีปีค่าหัตถะ ๓๒๐ บาท ราคาเสื้อผ้าหน่วยละ ๒๐ บาท ราคาอาหารหน่วยละ ๓๐ บาท หากนาย ก. จะซื้อแค่เสื้อผ้าอย่างเดียวก็ได้ ๖ หน่วย และถ้าจะซื้ออาหารอย่างเดียวก็ได้ ๔ หน่วย ถ้าถนัดตรงตัดแกนเสื้อผ้า OY และแกนอาหาร OX ๖ และ ๔ หน่วยที่จุด M และ N ตัดกัน MN เส้น MN เรียกว่าเส้นแผนการจ่ายเงินหรือ Consumption - possibility curve

สัมัตถุย์ของนาย ก. หรือผู้บริโภค เมื่อเส้นแผนการจ่ายเงินแต่ละเส้นโค้งแห่งความพอใจ ณ จุดใด จุดนั้นเป็นสัมัตถุย์ของผู้บริโภค จุดนั้นเป็นจุดที่ให้ความพอใจสูงสุด

ตามรูป E เป็นจุดสัมัตถุย์ของนาย ก. เมื่อมีรายจ่ายดีปีค่าหัตถะ ๓๒๐ บาท เขามีความพอใจสูงสุดเมื่อซื้ออาหาร ๒ หน่วย บวกกับเสื้อผ้า ๓ หน่วย

ถ้านาย ก. มีรายจ่ายดีปีค่าหัตถะ (ราคาปัจจัยคงที่) Consumption-possibility curve $M'N'$ จะเลื่อนมาทางซ้าย และแต่ละเส้นโค้ง I_1 ที่ E_2E' เป็นสัมัตถุย์อันใหม่ของนาย ก. และมาตรฐานการครองชีพลดลง

ถ้านาย ก. มีรายจ่ายคงที่ แต่เฉพาะราคาอาหารสูงขึ้น (สัมัตถุย์ว่าหน่วยละ ๕๐ บาท) เส้นแผนการจ่ายเงินคือเส้น MN'' และเส้นโค้ง $I_2 E''$ เป็นสัมัตถุย์ใหม่ของนาย ก. ซึ่งมีมาตรฐานการครองชีพสูงกว่า E' แต่ต่ำกว่า E

หากมีรายจ่ายสูงขึ้น หรือราคาขึ้นค่าลดลง ก็มีแผนการจ่าย
เงินใหม่ ย้ายไปทางขวาและมีมูลค่าใหม่ ซึ่งแสดงว่ามีมาตรฐาน
การครองชีพสูงขึ้น

ถ้าตั้งทศของเดอกมีมากกว่าต้องตั้ง จะเขียนเป็นกราฟไม่ได้ แต่
อาจใช้พีชคณิตคำนวณได้

สำหรับชุมชนหนึ่งมีปัญหาอยู่ที่เราไม่สามารถคาดเดาเงินแสดงความ
พอใจเท่ากันของชุมชนได้ เพราะเราไม่ทราบว่าจะอะไรเป็นมาตรฐาน
การครองชีพที่ดีสุดของชุมชน ต่างคนก็ต่างใจ และความพอใจของ
แต่ละคนเป็นนามธรรม จะเทียบว่าความพอใจชนชั้นของนาย ก.
สูงหรือต่ำกว่าความพอใจชนชั้นหนึ่งของนาย ข. ก็ไม่ได้ ในเรื่องนี้
เห็นว่ามีเครื่องมือโดยตรงสำหรับวัดมาตรฐานการครองชีพของชุมชน
แต่อาจมีเครื่องวัดทางอ้อมคือวัดตามหลักประชาธิปไตย หมายความว่า
ให้แต่ละคนประเมินมูลค่าของตนของการเอาเอง สินค้าใดที่มูลค่าของการ
มากกว่าค่าที่ยอมสูง สินค้าใดที่มูลค่าของการน้อยกว่าค่าที่ยอมต่ำ ฉะนั้น
นักเศรษฐศาสตร์จึงต้องมาจับหันกลับมาใช้หลักอุปสงค์ และ อุปทาน แต่
การประเมินเช่นนี้จะเข้าหลักประชาธิปไตยจริง ๆ ได้ ทุก ๆ คนที่เข้า
ประเมินจะต้องมีเงินปาน ๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีเงินพอสำหรับ
ซื้อของของที่เขาเป็นสำหรับชีวิต (เรื่องนี้ควรจะหาอ่านต่อไปในตำรา
ของ A.C. Pigou: Economics of Welfare และบทความ และหนังสือ
ตำราของ J.R. Hicks และ P. Samuelson และอาจารย์อื่น ๆ)

๒. เฉลี่ยโรคทรัพย์ที่ได้มาให้แก่ชุมชนโดยให้มีการ เหลื่อมล้ำกันน้อยที่สุด

ชอนยงเบนบัญญัติหลักเกณฑ์อยู่ เหตุผลฝ่ายต้นฉบับต้นนกกอ

(๑) ทุก ๆ คนจะได้มรดกทรัพย์เงินทองปาน ๆ กัน ซึ่งจะเป็น
ทางให้เขาเหล่านั้นมีโอกาสในการประมุขข้อต้นค้ำขาของการได้ทด-
เทียมกัน เขาหลักประชาธิปไตย และเป็นกาวสันฉบับต้นใหม่การยก
มาตรฐานการครองชีพดังที่กล่าวมาแต่ในตอนนี้

(๒) ตามหลักยุติธรรมทั่วไป กล่าวคือ ในชุมชนถ้ามีการ
เหลื่อมล้ำทางรายได้กันอย่างมาก ถ้ามีคนท่งคังมาก ๆ แม่เขาจะหา
ได้มาโดยสุจริต และเป็นความผิดของผู้คนที่จนกว่าที่ไม่ชวนชวยหา
รายได้ให้ได้มากเท่าเขาก็ตาม แม่กระหนกจะยังทำให้เกิดความไม่
ปรองดองในหมู่ชน ทำให้ปกครองยาก และยังเราอยู่ในกรอบของ
กฎหมายมรดกด้วยแล้ว การเหลื่อมล้ำจะยิ่งดับตอกกันไปเรื่อยจนเกิด
ความอยุติธรรมชน เช่นลูกเศรษฐีซึ่งไม่เคยประกอบกิจการงานเลยกลับ
มีมาตรฐานการครองชีพสูงกว่า คนอื่นที่ขยันกว่าแต่บังคับเงินจนกว่า เมื่อ
ความรุดกว่าความอยุติธรรมมอญ เพียงแต่ความรุดก็จิวริชยาเกิดชน
กทำให้คนจนขาดความสบายใจไม่มีความสุข ยังเป็นกาวตมาตรฐาน
การครองชีพ (Standard of Living) ของชุมชนนลงไปอีก

เหตุผลคัดค้านก็คือ ถ้าจัดสรร โรคทรัพย์ให้เท่า ๆ กันก็จะเป็นการ
ไม่ยุติธรรม เพราะคนแต่ละคนมีความขยันไม่เท่ากัน ใครขยันมากได้
โรคทรัพย์มากกว่านั้นว่าเป็นการยุติธรรมดีแล้ว ถ้ากำหนดให้มีรายได้
ปาน ๆ กัน จะทำให้มีมาตรฐานการครองชีพลดต่ำลง เพราะคนขยันจะ
ย่อท้อไม่ทำงานให้มาก การผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ จะต่น้อยลง

อย่างไรก็ดีแต่ละคนในชุมชนควรจะมียาข๑นต่ำ (Minimum Income) พอสำหรับช๑นของท๑จาเบ๑น เช่นถ้าในประเทศไทยครอบครัวหนึ่ง ๆ ต้องการใช้เงินอย่างน้อยบ๑ละ ๓,๐๐๐ บาท จึงจะมีชีวิตอยู่ได้ รัฐบาลก็ควรช๑ยเหลือให้เงินเพิ่มแก่ครอบครัวที่มียาข๑นได้ไม่ถึง ๓,๐๐๐ บาทต่อบ๑ และสนับสนุนให้คนช๑น หรือคนฉลาดได้ทำงานหารยาข๑นได้ให้มากช๑น ในขณะที่เด๑ยถ๑นก็ใช้วิชาภาษาอ๑กและวิชาท๑จจากด๑มร๑กค๑กท๑ด เพื่อให้เกิดความม๑คิร๑ร๑มในทางเศ๑ษฐ๑ก๑จมากย๑งช๑น

๓. ต้องการให้ความเจริญก้าวหน้าในมาตรฐานการครองชีพเป็นไปอย่างสม่าเสมอ เศ๑ษฐ๑ก๑จนั้นไม่คงที่แน่นอนช๑น ๆ ต๑ง ๆ อยู่เสมอ ในบางคราวเศ๑ษฐ๑ก๑จรุ่งเรือง ประชาชนมียาข๑นได้มาก มีชีวิตอยู่อย่างสุขสบาย ในบางคราวเศ๑ษฐ๑ก๑จตกต่ำ ประชาชนไม่มียาข๑นได้พอเพียงได้รับความลำบาก ถ้าความแตกต่างในระหว่างเศ๑ษฐ๑ก๑จรุ่งเรืองกับเศ๑ษฐ๑ก๑จตกต่ำมีมากและเกิดช๑นในระยะเว๑ลารวดเร็ว ประชาชนจะได้รับความลำบากมาก โดยเฉพาะพวกกรรมกรหรือคนจ๑น เมื่อเกิดเศ๑ษฐ๑ก๑จตกต่ำมาก ๆ คนจะหิวโหย ว่างงาน ยาข๑นต่ำ และเด็ก ๆ ของคนท๑กถูกเศ๑ษฐ๑ก๑จก๑ย๑มชา๑ดการศ๑ศึกษา ศ๑ด๑ร๑มเสื่อมทราม อาช๑ญากรเกิดมากช๑น ฯลฯ รัฐบาลของทุก ๆ ประเทศพยายามที่จะแก้ความด๑ม ๆ ค๑น ๆ ของเศ๑ษฐ๑ก๑จ ทุกถ๑นก็ยังไม่สามารถแก้ได้โดยเด็ดขาด ทำได้แต่เพียงบรรเทาความด๑ม ๆ ค๑น ๆ ของเศ๑ษฐ๑ก๑จถ๑นเท่านั้น.

วิธีไปสู่จุดหมายทางเศรษฐกิจ

วิธีที่จะให้บรรดาคณะจุดหมายทางเศรษฐกิจ ดังกล่าวไว้
ในบทที่ ๑๑ มียุ่ ดังนี้ :-

ตอนที่ ๑: การเพิ่มปริมาณสินค้าและบริการ

ก่อนอื่นจะต้องระลึกไว้เสมอว่า เศรษฐกิจของประเทศส่วนใหญ่
ย่อมขึ้นอยู่กับการทำงานของแต่ละคนและความรู้ดีกับผลิตชอบของแต่ละคน
ถ้าแต่ละคนที่เขาประกอบเศรษฐกิจเป็นผู้รู้จักผลิตชอบของตน
เอง รู้จักศึกษาผลประโยชน์ของตนเอง คอยมองหาวิธี เมื่อสินค้า
ราคาสูง ผู้ผลิตพยายามผลิตมากที่สุด ผู้ใช้ก็จะใช้น้อยลง และถา
ราคายังคงอยู่แรงงานที่ใช้สำหรับผลิตสินค้าอื่น ๆ ก็จะถูกดึงกลับมาให้ผลิต
สินค้าอื่นเพื่อให้แต่ละคนได้กำไรมากขึ้น และในการทำเช่นนั้น
ย่อมทำให้สังคมชนต้องการมีปริมาณมากขึ้น ซึ่งก็เป็นการยก
มาตรฐานการครองชีพของชนนั้นให้สูงขึ้นเอง นักเศรษฐศาสตร์
ได้ตระหนักในข้อนี้มาแต่เดิม จึงได้เกิดมีสำนักแนวคิดทางเศรษฐ
ศาสตร์ที่เรียกกันว่า Liberal หรือ Laissez-Faire ชน ทฤษฎีของนัก
เศรษฐศาสตร์พวกนี้กล่าวโดยสรุปมีอยู่ว่า ถ้าหากแต่ละคนระวาง
ผลประโยชน์ของตน พยายามที่จะทำให้ฐานะของตนดีขึ้นโดยแข่งขัน
กันโดยเสรี ย่อมจะทำให้ฐานะของสังคมดีขึ้นด้วย นักเศรษฐศาสตร์
ตั้งแต่ Adam Smith ลงมา คิดถึงแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ จนถึงคริสต์

ศตวรรษที่ ๑๘ ได้เชื่อถือในทฤษฎีมาก Adam Smith ถึงกับกล่าว
ว่าในทางเศรษฐกิจนั้นถ้าปล่อยให้ทุกคนทำอะไรก็ได้โดยเสรีแล้ว ก็
เท่ากับว่ามีมือคอยด้ขจัด (Invisible Hand) มาคอยช่วยจัดการต่าง ๆ
ให้เป็นไปด้วยดี และประโยชน์ของเอกชนกับของชุมชนก็จะไม่ขัดกัน

อย่างไรก็ดี ตามหลักการเช่นว่านี้มีข้อด้อยหลายข้อ คือ :-

๑. เอกชนแต่ละคนมุ่งผลดีและผลประโยชน์ของตนมากที่สุด
จะดูแลผลประโยชน์ได้เพียงของตน

๒. เอกชนแต่ละคนต้องมีหัวใจว่าเงินค่าใดแพง เงินค่าใดถูก
หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ตลาดการค้าและการผลิตเป็นตลาดที่เบ็ดเสร็จ
สมบูรณ์ (Perfect Market) และมีการแข่งขันโดยเสรี (Free Competi-
tion)

๓. การโยกย้ายการประกอบอาชีพของแต่ละคนก็ดี หรือการ
เปลี่ยนแปลงการอุปโภคและบริโภคของแต่ละคนก็ดี ทำได้สะดวก เช่น
ค่าแรงงานทกรุงเทพฯ สูงกว่าทอຍุชยา คนงานทอຍุชยากจะมาทำงาน
ทกรุงเทพฯ ซึ่งจะทำให้ค่าแรงทกรุงเทพฯ ถูกกลง และค่าแรงทอຍุชยา
สูงขึ้นจนได้ระดับกัน หรือம்பหรือยต้องตรา ถ้าตราหนึ่งราคาสูงขึ้น คน
ก็จะต้องหันมาดื่บหรือยตราหนึ่ง และเด็กดื่บหรือยตราหนึ่งคนเดียวได้

๔. การศึกษาและการจัดระเบียบงานของชุมชนทำได้โดย
สมบูรณ์ กล่าวคือ เราสามารถจะวัดความสามารถของแต่ละคนตั้งแต่
เด็ก ๆ และผลักดันให้เด็กนั้น ๆ ทำงานที่ตนถนัด จนกระทั่งเมื่อเด็ก
นั้น ๆ โตขึ้น ชุมชนก็จะผลิตทำงานที่ตนถนัดทั้งสิ้น ซึ่งจะทำให้รายได้
ของเอกชนแต่ละคนและรายได้ของสังคมรวมสูงขึ้น

๕. เศรษฐกิจจะต้องมอดถาวร ^{ไม่ดุ่ม ๆ ดอน ๆ} กล่าว
 อกันยหนึ่งก็คือ เมื่อเอกชนพยายามทำการในหน้าที่ของตนให้ได้
 ที่สุดเท่าที่จะทำได้ ก็จะไม่ใคร่กระเนียดจนทำให้ผลิตภัณฑ์ของสิ่งใด
 หนึ่งมากเกินไปจนทำให้ตลาดคับคั่งหรือผลิตเคืองงได้ คือไม่มี
 Business Cycle ^{นั่นเอง} ขอนเสนอทศความสำคัญสำหรับทฤษฎี

๖. แต่ละชุมชนและเอกชนแต่ละคนต้องไม่มีความหวาดเกรงภัย
 อย่างอื่น ๆ เช่น ภัยภัย โรคภัย เป็นต้น

ถ้าข้อสมมติทั้ง ๖ ประการเป็นความจริง ดทชของสำนัก Liberal
 นกยอมจะเป็นความจริง คือถ้ารัฐบาลปล่อยให้เอกชนทำอะไรได้ตาม
 ชอบใจ ตามดุลยพินิจของเอกชน รัฐบาลไม่เข้าเกี่ยวข้องก็จะทำให้
 มาตราฐานการครองชีพสูงขึ้น

ยอมจะเห็นกันอยู่แล้วว่าข้อสมมติทั้ง ๖ ขอนไม่อาจเป็นจริงได้
 แต่อย่างไรก็ตามหลักของ Adam Smith และของสำนัก Liberal นี้ จะ
 ตมหรือทอดทิ้งเสียมิได้ เพราะการที่จะตั้งเดิรมเศรษฐกิจให้ชนตอง
 อาศัยเอกชน รัฐบาลจะกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่ฝืนใจของเอกชนทั้ง
 ประเทศหรือไม่คำนึงถึงความสามารถของเอกชนเลยย่อมทำไม่ได้ โดย
 ถนดนัก ยกตัวอย่างเช่น ในเรื่องการค้าระหว่างประเทศ ถ้าหากไม่มี
 ดังครามและไม่มีข้อขัดข้องในเรื่องอื่น ๆ ประเทศต่าง ๆ ควรที่จะผลิต
 ด้งที่ตนของประเทศตนมีความถนัดเป็นพิเศษ ไม่ควรที่จะแย่งกันทำ
 หรือไม่ควรที่จะให้ประเทศใดประเทศหนึ่งทำเสียทุกอย่าง เช่นไทยปลูก
 ข้าวเจ้าได้ดี แต่ปลูกข้าวสาลีได้ยาก แม้จะสมมติว่าคนไทยชอบ
 รับประทานขนมปังมากกว่าข้าวเจ้าก็ตาม ถ้าไทยจะฝืนไม่ซื้อข้าวสาลี

จากต่างประเทศ แต่ถ้ายุทธศาสตร์จะปลูกข้าวด้วยตัวเอง ก็จะทำให้
 ราคาค้าวดัดในประเทศแพงขึ้น และจะทำให้ประชาชนชาวไทยต้อง
 เพิ่มแรงงาน ความรู้ และที่ดิน ไปทำในสิ่งที่ตนไม่ถนัด แทนที่จะ
 ซื้อข้าวด้วยเงินในราคาถูกจากต่างประเทศ ตัวอย่างอีกอันหนึ่ง ถ้ารัฐ
 ชาติไม่คำนึงถึงสัญชาติของประชาชนในประเทศเรา ซึ่งรวมทั้งชาวไทย
 และชาวจีน เอกชนแต่ละคนก็จะได้ทำงานของตนซึ่งแตกต่างกัน
 ออกไป เช่น ชาวจีนถนัดค้าขาย และชาวไทยถนัดทำนา ดังนั้นเป็นต้น
 แต่ถ้าวัดพยายามจัดระเบียบให้ชาวไทยมาทำการค้าขาย และให้
 ชาวจีนไปทำนาแทน ดังนั้นยอมจะทำให้ทางการค้าขายและการทำนา
 เต็มมือไปด้วยกัน และผลรวมก็คือเศรษฐกิจของประเทศทั้งประเทศ
 จะเสื่อมลง อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาลมีความคิดเห็นแรงกล้าในเรื่อง
 สัญชาติในอันที่จะให้ชาวไทยได้รับการฝึกหัดให้ทำการค้าได้ชั่วของเพื่อ
 ประโยชน์ในอนาคตหรือในปัจจุบันก็ดี รัฐบาลก็จะดำเนินนโยบาย
 ดังกล่าวนั้นไปได้ แต่จะต้องตระหนักอยู่เสมอว่าจะต้องยอมเสียผล
 ในด้านเศรษฐกิจ ทดถ่วงมาทั้งหมดจนพอสรุปได้ว่า ในการที่จะยก
 มาตราฐานการครองชีพให้สูงขึ้นได้นั้น หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะให้แต่ละคน
 ประกอบกิจการได้ตามอำเภอใจและตามถนัดของตน มีความจริงอยู่
 บ้าง ภายในเงื่อนไข ๖ ประการตามที่กล่าวแล้วข้างต้น

อีกทฤษฎีหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการผลิต คือ Marginal Productivity
 Theory ซึ่งสรุปได้ว่า ถ้ามีช่องว่างที่จะประกอบอาชีพได้ สมมติว่า
 มีอยู่สองทางด้วยกัน คือ ก. และ ข. หากในอาชีพ ก. มีคนน้อยกว่าที่
 ต้องการ ส่วนอาชีพ ข. มีคนมากกว่าที่ต้องการ ผลผลิตของคนสุดท้าย

ในอาชีพ ก. ย่อมสูงกว่าผลผลิตของคนสุดท้ายในอาชีพ ข. และถ้าพยายามดึงคนในอาชีพ ข. ให้ไปประกอบอาชีพ ก. จนกระทั่งผลผลิตสุดท้ายในสองอาชีพนั้นเท่า ๆ กันแล้ว ผลผลิตทั้งหมดของชุมชนก็จะอยู่ในระดับสูงสุด

อย่างไรก็ดี มักจะมียุ่เดิมอยู่ที่ประโยชน์ของเอกชนกับประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียของชุมชนจะขัดกันได้ ในบางกรณี และในกรณีเช่นนั้น รัฐหรือเจ้าหน้าที่ส่วนกลางควรจะเข้ามาใช้กฎหมายหรือพยายามเกลี้ยกล่อมให้เอกชนทำการภายในขอบเขตที่จะไม่เป็นภัยต่อสังคม

ตอนที่ ๒ : การเฉลี่ยมาตรฐานการครองชีพ

ในการที่ปล่อยให้เอกชนประกอบเศรษฐกิจได้ตามอำเภอใจของตนนั้น เนื่องจากบุคคลบางคนมีความสามารถเป็นพิเศษมาตั้งแต่กำเนิด หรือได้รับการอบรมมาเป็นพิเศษ หรือมีมาตรฐานทางธรรมะในการหาเลี้ยงชีพตา เช่นยอมทำให้เกิดความเดือดร้อนค่าจ้างในรายได้ของเอกชนอื่น ถ้าเห็นชอบกับบุคคลที่หารายได้ของเอกชนไม่ควรให้แตกต่างกันมากแล้ว เมื่อรัฐบาลปล่อยให้เอกชนทำงานได้โดยเสรี ก็จะต้องใช้วิธีจำกัดรายได้ของเอกชน โดยใช้ภาษ้อากรและงบประมาณเพื่ออุดหนุนรายได้สูงให้ต่ำลง และคงรายได้ที่ต่ำให้สูงขึ้น ซึ่งเรียกว่าวิธี Taxation and Subsidy อย่างไรก็ดี การกระทำเช่นยอมจะกระทบกระเทือนทางการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจให้มาตรฐานการครองชีพทั่ว ๆ ไปสูงขึ้นบ้าง เพราะคนทุกคนจะมีรายได้สูง เมื่อถูกเก็บภาษ้อากรสูงก็อาจยอมขอเพดานมือในการประกอบกิจการของตนลงบ้าง แต่ภาษ้อากรชนิดที่จะทำให้

กระทบกระเทือนในเรื่องหนี้ยที่สุดก็คือ ภาษีมรดก เพราะคนเราเมื่อถูกเก็บภาษีเงินได้ย่อมคิดถึงการลงทุนของตนมากกว่า ถ้าตนจะถูกเก็บภาษีมรดก ถึงแม้กระนั้นจะใช้วิธีเก็บภาษีเงินได้เพื่อปรับให้รายได้ของประชาชนไม่เหลื่อมตากันมาก ให้มีการกระทบกระเทือนน้อยที่สุดกับมาตรฐานการครองชีพย่อมจะทำได้ โดยใช้หลักการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีอากรอยู่เดิม เมื่อถึงคราวทศวรรษจะลดหย่อนได้ก็ควรลดหย่อน เมื่อถึงคราวทศวรรษจะเก็บแรง ๆ เช่นในเวดาสังคราม เนื่องจากสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคมีจำนวนจำกัด ผู้ผลิตจะได้กำไรเพราะมีราคาสูงผิดปกติ ถ้ารัฐบาลจะเก็บภาษีให้แรงขึ้นก็ย่อมจะทำได้ เพราะในระหว่างสงครามนั้น รัฐบาลมีอำนาจมากประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งประกอบกับเกิดความรักชาติ พร้อมทั้งจะเสียสละมากกว่าในเวดาสังคราม จะเห็นได้ว่าประเทศต่าง ๆ ในระหว่างสงครามจะเก็บ Excess Profit Tax กันแรง ๆ

ส่วนเรื่องภาษีทางอ้อม คือ ภาษีที่เก็บจากสินค้าแทนที่จะช่วยปรับรายได้ของเอกชนให้สม่ำเสมอ ก็กลับจะยังให้เกิดความไม่ยุติธรรมเพิ่มมากขึ้น แต่ก็มีวิธีแก้ไข คือ โดยเก็บภาษีสินค้าจำเป็นในอัตราต่ำ และสินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราสูง ดังกล่าวมาแล้วในบทที่ ๓๐

ตอนที่ ๓ : การแก้สภาพลุ่ม ๆ ดอน ๆ ของเศรษฐกิจ

ถ้ารัฐบาลมีความมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือให้รายได้ของเอกชนเจริญขึ้นโดยอัตราสม่ำเสมออยู่แล้ว รัฐบาลก็จะทำได้โดยวิธีการงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านรายจ่าย กล่าวคือ ขัดรายจ่าย

ออกในเวดาศูนย์ธุรกิจตกต่ำ แต่ตัดรายจ่ายลงในเมื่อศูนย์ธุรกิจรุ่งเรือง
ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และในด้านภาษ้อากรก็เช่นกัน ดดยอัตราภาษ
อากรในเวดาศูนย์ธุรกิจตกต่ำ แต่เพิ่มอัตราภาษ้อากรเมื่อศูนย์ธุรกิจ
รุ่งเรือง

ในเรื่องรัฐบาลจะผันธรรมชาติได้โดยยาก กล่าวคือ ถ้ารัฐบาล
ไม่คำนึงถึงสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศ คิดแต่จะประหยัดอย่าง
เดียวก็ดี หรือคิดแต่จะจ่ายเงินทุ่มเทเพื่อบำรุงเศรษฐกิจของประเทศ
อย่างเดียว โดยผิดกาดเทศะ ก็ย่อมจะทำให้ความยากแค้นของส่วนใด
ส่วนหนึ่งในชุมชนนั้นมากและรุนแรงถึงขนาดที่อาจทำให้ผลดีของการ
ที่เศรษฐกิจของส่วนรวมก้าวหน้าไปนั้นสูญเสียไปได้

อย่างไรก็ดี รัฐบาลจะทำหน้าที่ของตนได้ดีโดยไม่ขัดกับข้อ
ความที่กล่าวไว้ในตอนที่ ๓ ก็โดยวิธีสำรวจคุณภาพเศรษฐกิจอยู่ตลอด
เวดาศูนย์ และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็แก้ไขไปโดยรัฐบาลใช้นโยบายงบประมาณอย่างหนึ่ง กับใช้วิธีจูงใจให้ราษฎรทำการออมทรัพย์และทำ
การลงทุนให้เหมาะสมกับกาดสมัยอีกอย่างหนึ่ง

ทุกวันนี้ ทฤษฎีในเรื่อง Trade Cycle มักจะมารวมกันอยู่ที่
สมุฏฐานที่ว่าสาเหตุจะทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรืองนั้น เป็นเพราะเอกชน
ลงทุนสูงกว่าการออมทรัพย์ คือ Investment สูงกว่า Saving และ
สาเหตุที่ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำก็คือ Saving สูงกว่า Investment

สำหรับประเทศไทย ความล้มเหลวของเศรษฐกิจเป็นไปตาม
ราคาของสินค้าขายออกที่ต่ำคือ ข้าว ยาง ดีบุก และไม้สัก ราย
ได้ของเอกชนส่วนมากขึ้นอยู่กับราคาของสินค้าเหล่านี้ รัฐบาลพอจะมี

วิธีแก้ไขโดยทั่วไป สำหรับจะช่วยลดอุปสงค์สินค้าเหล่านี้ กล่าวคือ พยายามที่จะลดราคาของสินค้าในเมื่อสินค้านั้นมีราคาสูง และพยายามสนับสนุนราคาในเมื่อราคาคงที่ เช่น ในเรื่องยาง เมื่อมีราคาสูง ถ้าหากรัฐบาลเก็บภาษีแรง หรือรัฐบาลตั้งคอกยางของคนออกมาช่วยขายทำให้ราคาคงที่ ประชาชนก็จะไม่รู้สึกว่ารายจ่ายเกินไปในเวลาชั่วคราวเช่นนั้น ครั้นเมื่อราคาคงที่ รัฐบาลก็ควรลดหย่อนภาษีอย่างหนึ่ง และหรือรับซื้อสินค้าบางตัวราคาต่ำลงจากประชาชนด้วยราคาที่สูงกว่าที่ควรเป็น และตั้งคอกสินค้าที่รัฐบาลเก็บไว้จำหน่ายไปช่วยขายในเมื่อมีราคาสูง วิธีการเช่นนี้เรียกว่า Price Stabilization and Buffer Stock Policy และรัฐบาลเองในการที่จะทำ Buffer Stock Operation นี้ ถ้าคงราคาไว้ถูกต้องก็จะมีกำไร แต่การกระทำเช่นนี้ของอาศัยความชำนาญและความรอบรู้เป็นพิเศษ เพราะถ้าหากคงราคาไว้ผิดจะเป็นการรูดเงินไปเป็นอันมาก และรัฐบาลจะขาดทุน เช่นถ้ามันมีว่าราคาของยางจะตกไปถึงปอนด์ละ ๕ เซ็นต์ เป็นระยะเวลานาน และถ้ารัฐบาลคงราคาไว้สูง เช่นปอนด์ละ ๑๕ เซ็นต์ เป็นต้น รัฐบาลก็จะมียางมากและจะขาดทุนเป็นเงินจำนวนมาก และต้องเลิกตั้งวิธี การ Buffer Stock ไปในที่สุด.

หลักทฤษฎีบางประการ

ในบทนี้จะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างดุลยภาพการชำระเงิน
งบประมาณแผ่นดิน และค่าครองชีพของประชาชน ซึ่งมีชนทุก ๆ
ไปมักไม่ได้คำนึงว่าการที่เราร้างดินค้าออกไปขายต่างประเทศได้มาก
กว่าซื้อสินค้าเขามา จะกระทบกระเทือนแก่ค่าครองชีพอย่างไรบ้าง
ส่วนมากเห็นกันแต่เพียงว่า ถ้าร้างดินค้าออกไปขายต่างประเทศได้
มากกว่าที่สั่งเข้ามา เราจะมีเงินตราต่างประเทศมากทุนสำรองเงิน
ตราจะมีมาก แต่บ่อยคนที่จะคิดเลยไปว่าค่าครองชีพในประเทศเรา
ในขณะนั้น การมีเงินตราต่างประเทศมากนั้นจะมีผลแก่กับราคาสินค้า
อย่างไรบ้าง นอกจากกรณีเงินตราต่างประเทศแล้ว การที่รัฐบาล
จ่ายเงินมากกว่าหรือน้อยกว่ารายได้นั้น ก็มีอิทธิพลอย่างมากต่อค่า
ครองชีพของประชาชน ในขั้นแรกจะพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดจากการที่
รัฐบาลจ่ายเงินเกินรายได้หรืออ้อยหน่งงบประมาณขาดดุล

เป็นที่ทราบกันแล้วว่ารายได้ของรัฐบาลนั้นได้มาจากภาษีอากร
เป็นส่วนใหญ่ และจากทรัพย์สิน ถ้ารายจ่ายของรัฐบาลสมดุลด้วย
คือไม่เกินรายได้ ก็หมายความว่ารัฐบาลจ่ายเงินคืนไปให้แก่ประชาชน
เท่า ๆ กับที่รัฐบาลเก็บเงินมาจากประชาชน ประชาชนส่วนรวมจะไม่มี
เงินมากขึ้น แต่ในเมื่อรัฐบาลจ่ายเงินเกินรายได้ รัฐบาลต้องชวน
ขอความช่วยเหลือมาจ่าย ซึ่งอาจหามาได้โดยกึ่งจากธนาคารชาติ หรืออีกจาก
ประชาชน หรืออีกจากต่างประเทศ การกู้จากประชาชนนั้นอาจจะเป็นการ

ก็จากเงินส่วนที่ประชาชนเก็บออมไว้ไม่ใช่หรือบังคับก็เอาจากเงินที่
 ประชาชนต้องใช้เป็นประจำก็ได้ ซึ่งในกรณีหลังนี้จะทำให้อานาจซื้อ
 ของประชาชนลดลง และปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในท้องตลาดก็จะ
 ยังกังทมิฬไม่เพิ่มขึ้นหรือลดลง แต่ถ้าวรัฐบาลกู้เงินจากเงินส่วนที่ประชาชน
 เก็บออมเอาไว้ หรือจากธนาคารชาติ หรือจากต่างประเทศ จะ
 ทำให้ปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในท้องตลาดเพิ่มมากขึ้น เงินได้ของ
 ประชาชนในประเทศก็เพิ่มขึ้นด้วย เมื่อประชาชนมีเงินได้มากขึ้นก็ยอม
 ใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นด้วยเป็นเงาตามตัว แต่ปริมาณสินค้าและบริการ
 ในประเทศไม่เพิ่มขึ้น หรือเพิ่มขึ้นไม่ทัน ราคาของสินค้าและบริการ
 ก็จะสูงขึ้น รูปการณ์เช่นนี้เรียกว่าเกิด Inflationary Tendency คือมี
 ความโน้มเอียงที่จะเกิดเงินเฟ้อ ซึ่งจะมีมากขึ้นน้อยเพียงไร ย่อมแล้วแต่ว่า
 รายจ่ายของรัฐบาลเกินรายได้ไปมากน้อยเพียงไร ถ้ารายจ่ายของ
 รัฐบาลเกินรายได้มาก ความโน้มเอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อก็มาก

ในด้านการค้ากับต่างประเทศ ถ้าเราขายสินค้าให้ต่างประเทศ
 ได้มากกว่าที่ส่งสินค้าเข้ามา ก็จะเกิดดุลการค้าได้เปรียบ (Surplus
 Balance of Trade) ซึ่งถ้าไม่มีรายจ่ายอื่นๆ ให้ต่างประเทศ เช่น ดอก
 เบี้ยเงินกู้หรือใช้หนี้เงินกู้แล้ว ก็จะเกิดดุลการชำระเงินได้เปรียบ
 (Surplus Balance of Payments) คือประเทศเราจะได้รับเงินตราต่าง
 ประเทศเข้ามามากกว่าที่จ่ายออกไป เงินตราต่างประเทศในประเทศ
 เราจะมีมากขึ้นทุกที กล่าวคือ เมื่อผู้ส่งสินค้าออกนอกประเทศเราได้รับ
 เงินตราต่างประเทศมาก พ่อค้าเหล่านั้นย่อมต้องนำเงินตราต่างประเทศ
 ที่ได้ออกไปแลกเป็นเงินไทยเพื่อใช้ซื้อสินค้าตั้งไปต่างประเทศอีก พ่อค้า
 จะแลกเงินที่ใหม่ก็ตาม ผลที่สุดเงินตราต่างประเทศเหล่านั้นจะไปสู่

ธนาคารชาติ และธนาคารชาติก็ต้องจ่ายเงินบาทมาให้ เป็นการเพิ่มปริมาณธนบัตรในท้องตลาดให้มากขึ้นไปอีก เช่น ดมมคิดว่าในประเทศไทยมีเงินตราหมุนเวียนอยู่ ๔,๐๐๐ ล้านบาท และในจำนวนที่อยู่ในมือพ่อค้าผู้ตั้งร้านค้าออกนอก ๓๐๐ ล้านบาท พ่อค้าก็จะนำเงิน ๓๐๐ ล้านบาทไปซื้อสินค้าจากพ่อค้าด้วยกันหรือจากผู้ผลิตสินค้าในประเทศ เงิน ๓๐๐ ล้านบาทจากพ่อค้าผู้ตั้งร้านค้าออกก็จะกระจายไปอยู่กับพ่อค้าในประเทศบ้าง ผู้ผลิตสินค้าบ้าง แต่ปริมาณเงินตราที่หมุนเวียนในท้องตลาดยังคงมี ๔,๐๐๐ ล้านบาทเท่าเดิม ต่อมาเมื่อขายสินค้าให้ต่างประเทศ ผู้ตั้งร้านค้าออกก็ได้รับเงินค่าสินค้าเป็นเงินตราต่างประเทศ ซึ่งต้องนำมาแลกที่ธนาคารชาติเพื่อเอาเงินไปซื้อสินค้าส่งไปขายอีก ดมมคิดว่าแลกได้ ๓๐๐ ล้านบาท พ่อค้าก็จะนำเงิน ๓๐๐ ล้านบาทไปซื้อสินค้าจากพ่อค้าด้วยกัน หรือจากผู้ผลิตสินค้า เงิน ๓๐๐ ล้านบาทก็จะมาเพิ่มจำนวน ๔,๐๐๐ ล้านบาทเหมือนแต่เดิม ทำให้ปริมาณเงินตราในท้องตลาดเป็น ๔,๓๐๐ ล้านบาท ส่วนผู้ตั้งซื้อสินค้าจากต่างประเทศนั้น เมื่อตั้งสินค้าเขามาก็ต้องนำเงินบาทไปซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้า การนำเงินบาทไปซื้อทำให้ปริมาณเงินบาทที่หมุนเวียนอยู่ลดน้อยลงไป แต่เนื่องจากสินค้าเขาเขามมลดค่าน้อยกว่าสินค้าขาออก ปริมาณเงินบาทที่ลดลง เนื่องจากผู้ซื้อสินค้าเขาไปซื้อเงินตราต่างประเทศจึงน้อยกว่าปริมาณเงินบาทที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ตั้งสินค้าออกนำเงินตราต่างประเทศมาแลกเป็นเงินบาท ดังนั้นปริมาณเงินหมุนเวียนในประเทศจึงยังคงสูงขึ้น เมื่อเงินที่หมุนเวียนมมอยมากจนแต่ละตั้งอื่น ๆ คงเดิม ราคาสินค้าและบริการก็ตั้งขึ้นด้วย ทำให้เกิดความโน้มเอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อ นั่นคือคุดการชำระเงินได้เปรียบจะทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น

ถ้าหากเราหันมาพิจารณาถึงปริมาณสินค้าที่อยู่ในประเทศ ถ้าเราตั้งสินค้าออกมากกว่าตั้งสินค้าเข้า ปริมาณสินค้าในประเทศเราย่อมจะลดน้อยลง เว้นเสียแต่ว่าอำนาจการผลิตในประเทศเราจะเพิ่มมากขึ้นอย่างเด่นชัด แต่ประเทศเรามีอำนาจการผลิตน้อย ดังนั้น ถ้าตั้งสินค้าออกได้มากกว่าตั้งสินค้าเข้า ปริมาณสินค้าในประเทศต้องลดลง เช่นเราผลิตสินค้าได้ ๓๐๐ หน่วย ตั้งไปขายต่างประเทศ ๒๐ หน่วย และซื้อเข้ามา ๑๕ หน่วย สินค้าในประเทศจะมีเพียง $300 - 20 + 15 = 285$ หน่วย ตามหลักกรรมตา ถ้าจำนวนเงินที่หมุนเวียนในมณฑลและปริมาณสินค้าลดลง ราคาของสินค้าขายย่อมจะสูงขึ้น ไม่เพียงแต่เท่านั้น การณกตบปรากฎว่าปริมาณเงินตราเพิ่มมากขึ้น ฉะนั้น ราคาสินค้าจึงเพิ่มมากขึ้นไปอย่างมาก

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๓, ๒๔๘๔ ประเทศไทยมีงบประมาณขาดดุล (Budget Deficit) แต่ไม่มากนัก และมีดุลการชำระเงินระหว่างประเทศได้เปรียบ ตั้งได้กต่างแล้ว แต่ระยะยาวต่างก่อให้เกิดความไม่เอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อ ดังนั้นเองงบประมาณขาดดุลเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับดุลการชำระเงินได้เปรียบ ก็จะทำให้เกิดความไม่เอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อได้มาก ดังจะเห็นได้ว่าราคาสินค้าในปี ๒๔๘๓, ๒๔๘๔ นั้นสูงขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๕, ๒๔๘๖ รัฐบาลมีงบประมาณขาดดุลมากขึ้น และมีดุลการชำระเงินและดุลการค้าระหว่างประเทศได้เปรียบ (Deficit Balance of Trade and Payments) เดกน้อย ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากตั้งสินค้าเข้ามากกว่าตั้งสินค้าออก ผลก็คือพ้อค่าในประเทศเราต้อง

หาเงินตราต่างประเทศเพื่อไปใช้หนี้แก่พ่อค้าต่างประเทศ พ่อค้าต้องนำเงินบาทไปซื้อเงินตราต่างประเทศจากธนาคารชาติ ทำให้ปริมาณเงินบาททั้งหมดน้อยลงในตลาดดันทันทีลง ส่วนปริมาณสินค้าในประเทศจะมามากขึ้นเพราะตั้งต้นค่าเขามามากกว่าที่ตั้งออกไป เมื่อเป็นเช่นนั้นราคาสินค้าและบริวารจะถูกลง นั่นคือเกิด Deflationary Tendency แต่เนื่องจากคดียุทธการค่าและคดียุทธการชำระเงินเดี่ยเปรียบ ในปี ๒๔๙๕, ๒๔๙๖ มีเพียงเล็กน้อย Deflationary Tendency ที่เกิดขึ้นจึงมีน้อยไม่พอที่จะหักล้างความโน้มเอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อ ที่เกิดขึ้นเองจากงบประมาณขาดคดียุทธการจำนวนมากได้ จึงปรากฏว่าในปี ๒๔๙๕, ๒๔๙๖ มีความโน้มเอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้ออยู่มาก

ต่อมาในปีปลายปี ๒๔๙๖ รัฐบาลตั้งงบประมาณขาดคดียุทธการมากกว่า และมตดยุทธการค่าและคดียุทธการชำระเงินเดี่ยเปรียบมากด้วย แต่คดียุทธการค่าและคดียุทธการชำระเงินเดี่ยเปรียบทว่ามากจนกลับเป็นจำนวนน้อยเหลือเกินเมื่อเทียบกับงบประมาณขาดคดียุทธการ ดังนั้นในปี ๒๔๙๖ จึงมีความโน้มเอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อมาก และนับว่ามากกว่าทุกปีที่เคยมา ในปี ๒๔๙๗ ทั้งคดียุทธการค่าและงบประมาณขาดคดียุทธการยังสูงกว่า ๒๔๙๖ เดี่ยออก ในงบประมาณขาดคดียุทธการน้อยกว่าคดียุทธการชำระเงิน แต่ราคาสินค้าก็ตกเคียงกับปี ๒๔๙๖

เนื่องจากประเทศไทยมีคดียุทธการค่าและคดียุทธการชำระเงินเดี่ยเปรียบติด ๆ กันหลายปี รัฐบาลจึงวิตกเกรงว่าเงินตราต่างประเทศของเราจะร่อยหรอลงไป อันจะเป็นผลกระทบกระเทือนแก่เงินบาท เพราะทุนสำรองเงินตราลดลง จึงได้กำหนดการควบคุมการตั้งต้นค่าเข้าประเทศขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๔๙๖ และพยายามตั้งเสริมต้นค่าออก หัก

การนี้ ถ้าพิจารณาแต่เพียงเพื่อเราจะไม่ขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ
 แล้ว ก็พบว่าเหตุผลที่การที่ถอนหนึ่ง แต่ภาวะเศรษฐกิจประเทศไทย
 ในปัจจุบันนี้ไม่เหมาะที่จะนำเงินมาใช้ เพราะตราใบที่งบประมาณ
 ขาดดุลย์ ประชาชนย่อมมีเงินได้ตั้งแต่มีย่อมจะพยายามใช้เงินของตน
 จากต่างประเทศมากขึ้น ทำให้ลบลบกันโดยมากจน แต่อย่างไรก็ดี ถ้า
 หากรัฐบาลทำ Exchange Control ได้สำเร็จ และถ้าสามารถทำให้ไม่เกิด
 ดุลยการชำระเงินได้เปรียบได้แล้ว ภาวะเงินเฟ้อจะเกิดขึ้นแก่เรา
 อย่างรุนแรง เพราะว่าไม่มี Deflationary Tendency มาถ่วงกับความ
 โหม้เอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อ ที่เกิดจากงบประมาณขาดดุลย์ เมื่อเกิด
 ความโหม้เอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อแล้ว ราคาสินค้าและบริการก็จะสูงขึ้น
 ต้นทุนสินค้าจากประเทศไทยในต่างประเทศจะสูงขึ้น เราจะขายสินค้า
 ได้น้อยลง และเพื่อที่จะให้ประเทศไทยคงมีดุลยการชำระเงินได้เปรียบ
 อยู่ รัฐบาลจำต้องตั้งเส้ริมสินค้าออกให้มากยิ่งขึ้น หรือตัดจำนวน
 สินค้าเข้าให้ลดลง แต่การเพิ่มปริมาณสินค้าออกทำได้ยาก เพราะ
 ต้นทุนการผลิตในประเทศสูง จึงอาจต้องตัดจำนวนสินค้าเข้าให้น้อยลง
 เมื่อมีดุลยการชำระเงินได้เปรียบ ราคาสินค้าและบริการจะเพิ่มขึ้นออก
 มีผลสะท้อนทำให้ขายสินค้าออกได้น้อยลงไปอีก วนกันอยู่เช่น

รัฐบาลมีความปรารถนาที่จะทำการต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ:-

๑. ดัดการของสภาพ
๒. การจำเวียนทางเศรษฐกิจ ได้แก่การตัดถนน สร้างเขื่อน
 ให้ความปลอดภัยแก่ลัดวิถีภาพและทรัพย์สินของประชาชน
 เป็นต้น

- ๓. การตั้งคัมดั่งเคราะห์ ได้แก่การช่วยเหลือคนจน โดยการให้เงินหรือสิ่งของบริการต่าง ๆ
- ๔. การบ่งกันประเทศ
- ๕. การระดมทุนด้วยเงินตราต่างประเทศให้มากขึ้น

จุดมุ่งหมายดีประการหนึ่งซึ่งกับจุดมุ่งหมายประการแรกอย่างขาดกบตาจริงอยู่ว่าการจำเวญทางเศรษฐกิจ การตั้งคัมดั่งเคราะห์ กติ การบ่งกันประเทศเกิด เป็นดั่งจำเป็นที่คองทำ เพราะต่างกมความสำคัญอย่างงทงหน แต่การกระทำดังกล่าวเหต่านจาดองใช้เงินเป็นจำนวนมาก และเมื่อรัฐบาลมีรายได ไม่พอักจาดองจ่ายเงินเกินงบประมาณทุกปี และผลของการจ่ายเงินเกินงบประมาณนั้นคองทำให้เกิดความ โหน้เอียงไปสู่อภาวะเงินเฟ้อจนดงได้กล่าวมาเดว

การระดมเงินตราต่างประเทศให้มากขึ้นนั้นจะทำได้คองเมื่อเรวมคุดยการชำระเงินได้เปรียบ แต่ได้กล่าวเดวว่าการมีคุดยการชำระเงินได้เปรียบนั้น ทำให้เกิดความ โหน้เอียงไปสู่อภาวะเงินเฟ้อ

จะเห็นได้ว่าจุดประสงค์ของรัฐบาลทง ๔ ข้อหนึ่งซึ่งกับคุดยการมุ่งหมายจะให้ค่าครองชีพลดลง และเมื่อการบ่งกันประเทศ การพัฒนาการทางเศรษฐกิจ การตั้งคัมดั่งเคราะห์ และการระดมเงินตราต่างประเทศ เป็นดั่งที่รัฐบาลเห็นว่จำเป็นอย่างงทงจะคองทำเดว การที่จะให้ค่าครองชีพลดลงจึงเป็นดั่งเหตุอดวดย

วิธีการที่จะให้ค่าครองชีพลดลงนหมหลายทาง แต่ทางไหนจะเหมาะสมที่สุดนั้นคองเดวแต่เหตุการณแวดคองม เป็นเรื่อง ๆ ไป ทางที่จะลดค่าครองชีพดงได้มดงน คอ:-

๑. แก้โดยทางงบประมาณ คือรัฐบาลพยายามจ่ายเงินภายในกรอบรายได้ เมื่อรัฐบาลจ่ายเงินไม่เกินรายได้ เงินตราในท้องตลาดก็จะไม่เพิ่มปริมาณขึ้น ความโน้มเอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อก็จะไม่เกิดขึ้น

๒. เพิ่มภาษีให้สูงขึ้นจนพอกับรายจ่าย เมื่อรัฐบาลเห็นว่าการตัดรายจ่ายลงไม่สามารถทำได้แล้ว รัฐบาลก็ต้องเก็บภาษีใหม่มากขึ้นจนรัฐบาลมีเงินพอที่จะจ่าย การเพิ่มภาษีนนภาคใด ๆ จะเห็นว่าเป็นการทำให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น แต่เมื่อมองในแง่ส่วนรวมแล้วจะไม่เป็นเช่นนั้น เพราะการเก็บภาษีเท่าหรือมากกว่ายอดเงินที่รัฐบาลต้องจ่ายนั้นจะไม่ทำให้ปริมาณเงินตราในประเทศสูงขึ้น ตรงกันข้าม ถ้าเก็บภาษีมากกว่างบประมาณที่จ่ายจะทำให้เงินได้ของประชาชนลดลง ปริมาณเงินตราที่หมุนเวียนในตลาดลดน้อยลง การซื้อของของเครื่องใช้จะลดลง ราคาสินค้าจะไม่สูงขึ้นอีกต่อไป แต่การเก็บภาษีนนต้องเก็บให้เหมาะสม เพราะภาษีบางอย่างทำให้คนจนเดือดร้อนมาก ภาษีที่เก็บควรเป็นภาษีซึ่งผลกเก็บภาษีจะผลกภาระภาษีไปให้ผู้อื่นได้โดยยาก ภาษีที่จะเก็บนคอภาษีเงินได้ ควรกำหนดระดับเงินได้ไว้ระดับหนึ่งให้มากพอที่ตามบัญชีจะดำรงชีพอยู่ได้ด้วยความสบายตามสมควร ผู้ที่มีเงินได้สูงกวาระดับที่กำหนดไว้สมควรจะถูกเก็บภาษีอย่างแรง ส่วนภาษีดินคานสมควรเก็บอย่างแรงแต่สินค้าประเภทคนรดยแทนนั้นจึงจะขอได้ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้คนจนต้องรับภาระภาษีมากนัก

ทั้งต้องขอชนเบณการกระทำภายในประเทศไม่ม้ผลกระทบทกระเทอน โดยตรงถึงปริมาณการค้าขายกับต่างประเทศ แต่อาจมีผลทางอ้อมทำให้เรามีปริมาณเงินตราต่างประเทศสูงขึ้นได้ เพราะเมื่อค่าครองชีพ

ในประเทศดตลง ต้นทุนการผลิตสินค้าในประเทศจะดตลง อาจขาย
สินค้าให้ต่างประเทศได้มากขึ้น และในขณะที่เดียวกันขอจากต่าง
ประเทศน้อยลงไป

อีกทางหนึ่งที่จะช่วยให้ค่าครองชีพดตลงได้บ้าง แต่วิธี
กระทบกระเทือนการค้ำกับต่างประเทศ และจะทำให้อัตราแลกเปลี่ยน
เงินตราต่างประเทศของเราดตลง (3) คือการเพิ่มค่าเงินบาท หมายความว่า
ว่ากำหนดราคาเงินบาทของเราให้สูงขึ้นเมื่อเทียบกับเงินตราต่างประเทศ
เช่นเดิม ตัวอย่างอัตราแลกเปลี่ยนปอนด์ละ ๕๐ บาท เปลี่ยนเป็นปอนด์
ละ ๔๐ บาท โดยวิธีขึ้นค่าจากต่างประเทศจะดตลง ทำให้มีการตั้ง
สินค้าเข้ากันมาก ราคาสินค้าจากต่างประเทศก็จะดตลง แต่อย่างไรก็
ควรคำนึงว่าวิธีนี้ช่วยค่าครองชีพในส่วนที่เกี่ยวกับราคาสินค้าภายใน
ประเทศ และสำหรับประเทศไทย สินค้าต่างประเทศจะดตลงนหม
ความสำคัญเพียงร้อยละ ๓๐-๓๕ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดของประชาชน
ทั้งประเทศ นอกจากการตั้งสินค้าออกนั้น ผู้ตั้งสินค้าออกจะได้รับเงิน
ต่างประเทศเมื่อคิดแลกเปลี่ยนเป็นเงินบาทแล้วน้อยกว่าเดิม แม้จะขายใน
ตลาดต่างประเทศได้ราคาเท่าเดิมก็ตาม เช่น สินค้า ๓ หน่วย เคยขาย
ได้ ๒ ปอนด์ พอค่าแลกเปลี่ยนเงินไทยในอัตราปอนด์ละ ๕๐ บาท จะได้
เงิน ๓๐๐ บาท เมื่อเพิ่มราคาเงินบาทเป็นปอนด์ละ ๔๐ บาท เงิน ๒
ปอนด์ ก็จะแลกเปลี่ยนได้ไม่ถึง ๓๐๐ บาท ทำให้พ่อค้าผู้ที่ไม่อยากจะ
สินค้าไปขายต่างประเทศ หรือถ้าพ่อค้าต้องการจะให้ได้เงินหน่วยละ
๓๐๐ บาทตามเดิม ก็ต้องขายให้ได้สูงกว่าหน่วยละ ๒ ปอนด์ ซึ่งอาจแพง
กว่าสินค้าจากประเทศอื่น ผลคือต่างประเทศไม่ซื้อสินค้าจากเรา เมื่อ

เราดึงสินค้าเข้ามามากกว่าดึงสินค้าออกไปก็จะทำให้เกิด Deflationary Tendency ขึ้น เพราะเกิดดุลยการค้าและดุลยการชำระเงินเสียเปรียบ

(๕) อีกทางหนึ่งคือ พยายามชักจูงเงินตราต่างประเทศให้มาลงทุนในไทย โดยอาศัยทุนจากต่างประเทศจะทำให้อำนาจการผลิตในประเทศเราสูงขึ้น ผลผลิตสินค้าและบริการได้มากขึ้น ราคาของสินค้าและบริการอาจจะลดลงได้ และวิธีนี้อาจจะช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเรื่องความขาดแคลนเงินตราต่างประเทศได้บ้างด้วย.

ภาคสาม

ปัญหาเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย

ปัญหาเรื่องข้าว

ความสำคัญของการผลิตข้าวของประเทศไทยนั้นมากว่า
ไว้แล้วในบทที่ ๓ ในที่นี้จะพิจารณาแต่เฉพาะปัญหาในด้านการผลิตข้าว
ให้ได้เพิ่มมากขึ้นทั้งในปริมาณและคุณภาพ โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง
และปัญหาในด้านการขายข้าวเท่านั้น

ก. ปัญหาในด้านการผลิต

ปริมาณการผลิตข้าวอาจเพิ่มขึ้นได้ด้วยการปรับปรุงทางใดทาง
หนึ่ง หรือทั้งสองทาง คือ :-

- ๑. ปรับปรุงทางเทคนิค
- ๒. ปรับปรุงทางสังคม

๑. การปรับปรุงทางเทคนิค ได้แก่การปรับปรุงและส่งเสริม
ในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ :-

ก. การชลประทาน ชาวชนบทต้องการนาเป็นจำนวนมาก
และต้องการเป็นเวลานาน ในท้องที่ที่ไม่สามารถขุดบึงได้นั้น ชาวนา
ต้องรอให้ฝนตกจนมีน้ำมากพอจึงจะทำกรไถ หว่าน และดำนาได้ ถ้า
ฝนตกช้ากว่าปกติ ชาวนาก็จะต้องปลุกข้าวช้ากว่าปกติไปด้วย ถ้า
ชาวนาต้องปลุกข้าวช้าไปมาก ในท้องที่นาทวมถึงต้นข้าวอาจยังไม่
แข็งแรงพอ นาทวมเสียก่อนข้าวเติบโตไม่ทันระดบนา ชาวนาก็จะได้
รับความเสียหาย ถ้าชาวชาวนาในขณะทวมกำลังจะออกรวงก็จะเกิด
ความเสียหายได้ไม่น้อย และในบึงได้นานมากเกินไปชาวนาก็อาจเสียหาย
อีก ตามตาราง ๑๔.๑ จะเห็นได้ว่าเนือทนาเสียหายมอยู่มาก และความ
เสียหายนั้นส่วนมากเนื่องมาจากนา คือนานากเกินไปหรือน้อยเกินไป

ตาราง ๑๔.๑

สถิติการทำนาประจำฤดูปีการทำนา พ.ศ. ๒๔๕๐ - ๕๓

(ไร่)

ปี	เนื้อนาเดิม	เนื้อที่เพาะปลูก	เนื้อที่เสียหาย	เนื้อที่เก็บเกี่ยว
๒๔๕๐/๑	๓๔,๕๑๔,๐๔๐	๓๐,๑๕๖,๒๘๑	๓,๒๕๕,๓๕๐	๒๖,๕๐๐,๘๙๑
๒๔๕๑/๒	๓๖,๔๕๕,๒๖๕	๓๒,๕๕๓,๔๓๒	๑,๓๖๑,๕๒๕	๓๐,๘๑๑,๕๐๓
๒๔๕๒/๓	๓๗,๗๘๑,๗๑๐	๓๒,๕๒๖,๓๕๒	๑,๕๑๐,๒๐๐	๓๑,๐๑๖,๑๕๒
๒๔๕๓/๔	๓๘,๕๖๖,๘๒๐	๓๔,๖๒๔,๘๗๓	๑,๕๓๓,๔๖๘	๓๓,๐๕๑,๔๐๕
๒๔๕๔/๕	๓๕,๑๘๓,๔๕๖	๓๗,๒๔๕,๓๖๘	๑,๓๕๔,๐๓๐	๓๕,๘๘๑,๒๓๘
๒๔๕๕/๖	๓๕,๖๔๔,๗๗๐	๓๓,๕๕๐,๗๕๔	๑,๔๘๖,๕๕๕	๓๒,๐๖๓,๑๙๕
๒๔๕๖/๗	๔๐,๕๕๔,๕๑๓	๓๘,๕๗๔,๕๘๕	๑,๕๖๖,๗๖๖	๓๖,๐๐๑,๘๑๕
๒๔๕๗/๘	๔๑,๓๗๗,๐๐๕	๓๔,๗๓๒,๒๑๓	๖,๔๕๘,๐๘๔	๒๘,๒๑๖,๑๒๕

ที่มา : กรมการข้าว

ปัญหาเรื่องนาจงเป็นปัญหาสำคัญในเรื่องการทำนา การที่จะ
 บังคับนาให้เต็มดินจน งามเป็นดั่งมเขื่อน มีคดองระบายน้ำ และมีอย่าง
 เก็บนาให้พอเพียง ซึ่งประเทศไทยเรากำหนดงานอยู่ ผู้เชี่ยวชาญ
 ของ เอฟ. เอ. โอ. แนะนำว่าควรเร่งงานก่อสร้างโครงการชลประทาน
 ท้าทางขยูนให้เสร็จเสียโดยเร็ว เพื่อจะได้ส่งน้ำเขานาได้เร็วที่สุดที่จะ
 เร็วได้ ทุกโครงการยังต้องการเงินลงทุนอีก การกำหนดวงเงินส่วนใหญ่
 ของเงินลงทุนให้แก่โครงการที่ใกล้จะเสร็จแล้ว จะทำให้งานก้าวหน้า
 ไปรวดเร็วขึ้น และควรพิจารณาตั้งเครื่องสูบน้ำระดับนาตาชนในท้องที่
 ท้าคานาในตอนต้นและปลายฤดู แหล่งน้ำที่จะใช้ อาจจะเป็นทางน้ำใต้ดิน
 และบนดิน (ค่าแนะนำขยอก ๓๗ และ ๓๘ รายงานคณะผู้เชี่ยวชาญ
 องค์การอาหารและเกษตร พ.ศ. ๒๔๕๒)

๗. การบำรุงนาและการขยายนา ชาวที่ปลูกในดินที่อุดม
 สมบูรณ์ย่อมให้ผลมากกว่าชาวที่ปลูกในดินที่เดา การที่จะทำให้นดิน
 อุดมย่อมทำได้ โดยการเพิ่มปุ๋ยให้เกิดขึ้น ปุ๋ยที่ได้รับตามธรรมชาติ
 อยู่แล้วในท้องทุ่งภาคกลาง คือ มวลดินที่ตกลงอยู่ในนาเมื่อหน้าด
 มุดจาก โคนระบอบที่นำไปเลย ในทุ่งนาก็เป็นปุ๋ยที่ได้รับตามธรรมชาติ
 คณะผู้เชี่ยวชาญของ เอฟ. เอ. โอ. ประจำประเทศไทย ได้รายงานไว้
 เมื่อทำการสำรวจการเกษตรในประเทศไทย ใน พ.ศ. ๒๔๘๑ ว่า เกือบ
 ไม่มีการใส่ปุ๋ยอย่างใด ๆ แก่ข้าวเลย และการทดลองหาความต้องการ
 เกี่ยวกับปุ๋ยสำหรับข้าวที่ทำได้ไว้น้อยมาก (คำแปลคำรายงานของคณะ
 ผู้เชี่ยวชาญ เอฟ. เอ. โอ. หน้า ๕๑, ๕๒)

ปุ๋ยที่อาจจะใช้บำรุงนาได้ดินนอมอยู่หลายประเภท คือ ปุ๋ยคอก
 ได้แก่มูลโคและมูลของสัตว์ต่าง ๆ ปุ๋ยพืชสดได้แก่พืชต่าง ๆ ผงลงในดิน
 เพื่อให้เน่าเปื่อยเป็นปุ๋ย และปุ๋ยวิทยาศาสตร์ เนื่องจากมีปุ๋ยอยู่หลาย
 ประเภท จึงควรมีการทดลองให้รู้แน่ว่าปุ๋ยอย่างใดเหมาะสมที่สุด คือ ให้
 ผลมากและเสียค่าใช้จ่ายน้อย นอกจากนั้นในท้องที่ต่าง ๆ ย่อมต้องการ
 ปุ๋ยไม่เท่ากัน เพราะดินในท้องที่แต่ละแห่งนั้นคงจะไม่สมบูรณ์เท่ากัน
 จึงควรมีการทดลองว่านาแถบใดต้องการปุ๋ยอย่างใดเป็นจำนวนมากน้อย
 เพียงไร

การขยายที่ทำนานั้น นอกจากจะบุกเบิกนาใหม่แล้ว คณะผู้
 เชี่ยวชาญของ เอฟ. เอ. โอ. แนะนำไว้ว่า ควรทำการปรับปรุงนาที่ถกทง
 ราง และจัดการพินให้เบรนาฟางอย่างเต็ม โดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้
 ปัญหาในเรื่องพินทกวางใหญ่ยังไม่ได้ทำการเพาะปลูกก็ควรได้รับการ

พิจารณาด้วยส่วน ที่ใดก็ตามที่พอจะมีทางผลิตข้าวได้ก็ควรบุกเบิก
ทำการเพาะปลูกเสีย

ค. การบำรุงพันธุ์ข้าว ชาวไทยเป็นชาวत्मคุณภาพเป็นเยี่ยม
ในโตก ซึ่งเบ็ดเตล็ดที่เราควรจะมีใจ แต่ชาวพญัत्मคุณภาพดต่ำสุด
นั้นไม่จำเป็นจะต้องให้ผลมากที่สุด ถ้าจะให้ดีพญัत्मคุณภาพสูง
และให้ผลสูง ผู้ทำอาจต้องดำเนินแผนการผสมพันธุ์อย่างประณีตยง
ปริมาณผลสูงที่สุดที่ได้รับในบางประเทศที่ทำการปลูกชาวนนได้จากข้าว
เมล็ดบ่อม ซึ่งไม่อาจเทียบกับข้าวเมล็ดยาวเรียวของไทยในทางคุณภาพ
ได้เลย (คำแปลคำรายงานของคณะผู้เชี่ยวชาญ เอฟ. เอ. โอ. หน้า ๖๐)
คณะผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่า ประเทศไทยควรจัดตั้งองค์การที่เหมาะสม
เพื่อดำเนินตามระบบในการทดลอง การขยาย และแพร่เมล็ดพันธุ์ที่
ปรับปรุงแล้วไปยังชาวนา คำนัยกตางการทำการแพร่เมล็ดพันธุ์ ควรตั้ง
อยู่ในที่ที่ชาวนาจะติดต่อได้ง่าย และควรใช้การประกวดพันธุ์ข้าวประจำ
ตามจังหวัดต่าง ๆ เป็นทางส่งเสริมใหม่การขยายพันธุ์ข้าวดีเร็วชน
และสนับสนุนให้ชาวนาผลิตข้าวได้สูงชนด้วย (คำแนะนำข้อ ๓๐
และ ๓๑)

อนึ่ง ถัดหวานและบักคามีโทษพดต่อความประพฤติของข้าวมาก
เมื่อย้ายจากถิ่นหนึ่งไปปลูกในถิ่นใหม่ ซึ่งมีดินฟ้าอากาศต่างกัน หรือ
ปลูกนอกฤดูปกติ พญัत्मจะเปลี่ยนนิสัยจากเดิมไป และมักจะเปลี่ยน
นิสัยหมดต้นทีเดียว นอกจากความเจริญเติบโตและผลได้ในชนสุดท้าย
แล้ว นิสัยอื่นหนึ่งที่ของกระทบกระเทือนโดยเฉพาะจากการเปลี่ยนแปลง
เช่นนกคช กำหนดอายุ หรือระยะเวลาแห่งชีวิตของข้าว (คำแปล

คำแนะนำของคณะผู้เชี่ยวชาญ ฯ หน้า ๕๘) ฉะนั้น จึงควรมีแปลงทดลองสำหรับปลูกข้าวพันธุ์ที่คัดเลือกในท้องที่หลาย ๆ แห่ง ที่มีดินฟ้าอากาศต่าง ๆ กัน

ง. แรงงานและเครื่องจักรสมัยใหม่ การทำนาในปัจจุบันนี้ยังคงต้องอาศัยแรงโคกระบือ และแรงคนเป็นส่วนใหญ่ การทำนาแบบที่จะให้ผลดีที่สดชื่น คือ การทำนาค้ำ แต่การทำนาค้ำต้องใช้แรงงานมาก เริ่มแต่ไถ คราด ทำเทือก และดำนา ประการหนึ่งต้องใช้แรงคน ส่วนการไถ คราด และทำเทือกนั้นใช้แรงโคกระบือ และจำเป็นต้องใช้เป็นจำนวนมาก ถ้าการไถ คราด และทำเทือกนั้นทำไม่ได้ถึงขนาดแล้ว ผลได้ของข้าวจะลดลงไปกว่าที่ควร รัฐบาลจึงควรส่งเสริมให้ชาวนาใช้เครื่องช่วยแรงงานในนาเพื่อทำการนให้ได้ผล การทำนาเครื่องจักรเข้ามาใช้ในนาจึงควรได้รับการพิจารณาและทดลองโดยละเอียด เพื่อจะได้ทราบว่า การใช้เครื่องจักรจะมีความเหมาะสมเพียงไร

ถ้าหากว่าผลการทดลองแสดงว่า การนำเครื่องจักรเข้ามาใช้นั้นอำนวยความสะดวกแก่การทำนาเป็นอย่างมาก รัฐบาลควรจะสนับสนุนหรือช่วยเหลือให้ชาวนาใหม่เครื่องจักรได้ในครอบครอง หรือมีโอกาใช้เครื่องจักรทำนา รัฐบาลอาจทำโดยซื้อเครื่องจักรมาให้ชาวนาเช่า หรือสนับสนุนให้ชาวนารวมกำลังเงินซื้อเครื่องจักรไว้เป็นสมบัติของสมาชิกของตน

อย่างไรก็ตาม การนำเครื่องจักรเข้ามาใช้ในนานั้นคงจะไม่สามารถทำได้สำเร็จในเร็ววัน เพราะชาวนาดังกล่าวยังไม่คุ้นเคยและขาดความรู้ในเรื่องเครื่องจักรเครื่องยนต์ คงจะต้องใช้เวลานาน กว่าชาวนาจะ

เข้าใจถึงวิธีใช้ วิชา และซ่อมแซมเครื่องจักร โดยกว้างขวาง
 ดังนั้นสำหรับการเพิ่มแรงงานให้แก่ชาวนาในระยะนี้ จึงควรช่วยเหลือ
 ให้ชาวนามีโคกระบือมากพอแก่ความจำเป็น การกระทำดังกล่าวทำ
 ได้ง่ายกว่าการนำเครื่องจักรเข้ามาใช้ในนา เพราะโคกระบือมีราคาถูก
 กว่าเครื่องจักร ชาวนาคงจะมีความสามารถที่จะจัดหาซื้อไว้ใช้ได้

จ. โรคและศัตรูของข้าว การป้องกันโรคของชาวนนควรจะได้รับ
 ได้รับการส่งเสริมให้ทำการค้นคว้าทดลองโดยกว้างขวาง ส่วนศัตรู
 ของชาวนนอาจแยกออกพิจารณาได้เป็น ๒ พวก คือ ศัตรูในท้องนา
 อันได้แก่เพลี้ย หนอน ปู ตั๊กแตน และแมลงบางจำพวก กับศัตรูใน
 ยุ้งฉาง อันได้แก่หนูและมอด ศัตรูในนานธรรมชาติได้ช่วยป้องกันให้
 ชาวนาอยู่บ้างแล้ว เช่นมกคอยกินแมลงต่าง ๆ เป็นต้น ศัตรูในยุ้งฉาง
 นั้นควรเอาใจใส่ป้องกันเป็นอย่างมาก รัฐบาลควรกวาดล้างให้ชาวนา
 ไร่องธ และพ่อค้าชาวทงหลายมยุ้งฉางเก็บข้าวที่สะอาด ปราศจากมอด
 และหนู

ฉ. การทำนาสองฤดู เมื่อทำการบังคับนาได้สำเร็จแล้ว ควร
 ทดลองดูว่าในท้องทุ่งภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะทำ
 นาสองฤดูได้เช่นนาในภาคเหนือได้หรือไม่ ตามที่กล่าวมาแล้วในข้อ ค.
 ข้าวอาจเปลี่ยนชนิดได้ถ้าปลูกในที่ที่มีดินฟ้าอากาศแตกต่างไปจากเดิม
 ในการทำนาสองฤดูนั้นแม้จะปลูกในที่เดิม แต่ดินฟ้าอากาศต่างไป ชนิด
 ของข้าวก็อาจเปลี่ยนไปได้ จึงควรทดลองดูว่าข้าวที่ปลูกในฤดูที่สอง
 ของบนนั้นจะให้ผลมากน้อยเพียงไร อายุเท่าใดจึงจะเก็บเกี่ยวได้ และ
 ชาวพจนกิจจึงจะเหมาะที่จะปลูกในฤดูที่สองนี้

๒. การปรับปรุงทางสังคม คือการแบ่งปันที่ดินให้แก่ชาวนา โดยพยายามให้ชาวนาแต่ละคนมีที่ดินมากพอที่ตนจะทำนาโดยได้ผลโดยเนตยสูงสุด ถ้าชาวนามิชอบยกกว่าทควร ผลที่ได้รับก็จะไม่สูงเพราะที่ดินมาจากดี และถ้าชาวนามีที่ดินมากเกินไปผลผลิตของเขาโดยเฉลี่ยก็คงไม่มาก เพราะแรงงานและทุนมีจำกัด อาจดูटनाไม่ได้ทอถึงและบำรุงพณาไม่ได้เต็มที่ แต่การที่จะพิจารณาว่านาแปลงขนาดเท่าใดจึงจะพอดีแก่ชาวนาแต่ละคนนั้นเป็นของยาก เพราะจะต้องคำนึงถึงลักษณะที่ดิน ความขยัน และระดับปัญญาของชาวนาเป็นราย ๆ ไป

อีกประการหนึ่งคือ การตั้งเด็ริมให้ชาวนามีที่ดินของตนเองไม่ต้องเช่านาผู้อื่นทา การทมนาของตนเองเป็นผลดีในทางจิตใจ คือชาวนานั้นจะคอยเอาใจใส่ทำนุบำรุงทมนาของตนให้ได้อยู่เด็มมือ ผิดกับชาวนาที่เช่านาผู้อื่นทา ซึ่งอาจจะละเลยไม่บำรุงทมนาในเมื่อสัญญาเช่านาใกล้จะสิ้นสุดลงก็ได้ เป็นผลให้ผลผลิตที่ได้ในระยะนั้นต่ำกว่าทควร

ข. ปัญหาในการขายข้าว

ปัญหาในการขายข้าวควรแยกออกพิจารณาเป็น ๒ ตอน คือ ปัญหาการขายข้าวภายในประเทศ และปัญหาการขายข้าวให้ต่างประเทศ

๑. ปัญหาการขายข้าวในประเทศ เท่าที่เคยเป็นมาแต่เด็ เมื่อชาวนาเก็บเกี่ยวข้าวได้แต่อดกขายให้แก่พ่อค้าคนกลาง ซึ่งไปรับซื้อถึงทพ่อค้าคนกลางเหล่านี้อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นชาวต่างดาวทงหมด ราคาที่ซื้อขายกันนั้นต่ำกว่าราคาตลาดมาก ทชาวนาขายข้าวในราคาถูกก็เพราะว่าชาวนาไม่สามารทนนำข้าวมาขายยังท้องตลาดโดยตนเองได้ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง ชาวนารูถึงการเกิดอุนไหวของราคา

ชาวต่างด้าวพ่อค้าคนกลาง ถ้าไรจากการค้าขายส่วนใหญ่จึงตกอยู่ที่
พ่อค้าคนกลางเหล่านี้ เพื่อที่จะช่วยชาวนาให้ขายข้าวได้ราคาดีขึ้น
รัฐบาลจึงควรจัดการช่วยเหลือ วัตถุประสงค์ต่างต่อไปนี้จะช่วยเหลือน
ชาวนาได้มาก คือ :-

ก. การจัดตั้งสหกรณ์ขายข้าวและพืชผล วัตถุประสงค์เรียกหุ้น
จากชาวนานำทุนมาดำเนินการจัดตั้งนางชาวในที่เหมาะแก่การคมนาคม
ทำการรับข้าวจากต้นมาซีกและนำออกขายเมื่อข้าวมีราคาดี เมื่อข้าว
ยังขายไม่ได้ สหกรณ์อาจจ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่ต้นมาซีกได้ตามสมควร
ถ้าต้นมาซีกต้องการ วัตถุประสงค์สหกรณ์นี้อำนวยประโยชน์ให้แก่เกษตรกรใน
ต่างประเทศมาแต่อย่างมากมาย สำหรับประเทศไทย การตั้งสหกรณ์
จะอำนวยประโยชน์ให้แก่ชาวนาได้เพียงไหน ย่อมมิได้จากจำนวน
สหกรณ์ในปี ๒๕๕๕ ซึ่งมีอยู่ ๘๘ สหกรณ์ ต้นมาซีกทั้งหมด ๕๐,๗๗๖
คน มีทุนทั้งหมด ๒๕,๐๒๘,๗๙๓ บาท^(๑)

ข. ในท้องถิ่นที่ไม่มีสหกรณ์ขายข้าวและพืชผล รัฐบาลควร
พยายามให้ชาวนาทราบถึงการเคลื่อนไหวแห่งราคาข้าวในท้องตลาด
โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ ควรให้เป็นหน้าที่ของกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน
ที่จะมารับข่าว ณ ที่ทำการไปรษณีย์ โดยกรมการเดินเท้ากระทรวง
เกษมรัฐการ เป็นผู้จัดส่งไปตามระยะเวลาดังกล่าวอันสมควรที่ได้กำหนดไว้

๒. ปัญหาการขายข้าวให้ต่างประเทศ ข้าวเป็นแหล่งที่มา
ของเงินตราต่างประเทศที่สำคัญที่สุด ปริมาณข้าวที่ส่งไปขาย และ
เงินที่ได้รับจากการขายข้าวคงแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๘ มีดังนี้ :-

(๑) "การเศรษฐกิจของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘" สำนักงานเลขาธิการ
สภาเศรษฐกิจแห่งชาติ

พ.ศ.	ปริมาณส่งออก (พันตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
๒๔๙๐	๓๙๔.๓	๓๗๖.๕
๒๔๙๑	๙๐๓.๓	๙๓๙.๐
๒๔๙๒	๓,๒๐๔.๙	๓,๓๖๙.๒
๒๔๙๓	๓,๕๐๙.๓	๓,๗๔๒.๙
๒๔๙๔	๓,๖๑๒.๓	๓,๙๗๕.๒
๒๔๙๕	๓,๔๒๕.๐	๓,๙๙๓.๔
๒๔๙๖	๓,๓๔๐.๖	๓,๙๒๖.๙
๒๔๙๗	๓,๐๐๓.๗	๓,๓๐๓.๓
๒๔๙๘	๓,๒๔๙.๐	๓,๑๖๔.๕

ที่มา : กรมศุลกากร แต่ขอเดชะปี ๒๔๙๕-๒๔๙๗ นำมาจาก
กระทรวงเศรษฐกิจ ราคาข้าวคิดในอัตราเฉลี่ย รวมค่า
ขนส่ง, ค่าอบริจาคน และกำไรที่พ่อค้าขายได้ดังกล่าว
รัฐบาลกำหนด

ทราบโดยที่ขงถือว่าเงินตราต่างประเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ
การเงินของประเทศ ควรพิจารณาในเรื่องการขายข้าวโดยใกล้ชิด ควร
พยายามหาทางส่งเสริมให้ขายข้าวได้มากขึ้น หรือขายข้าวได้เงินตรา
ต่างประเทศมากขึ้น แแต่แต่กรณี

ปัญหาการขายข้าวให้ต่างประเทศ ควรแยกพิจารณาเป็น ๒ ตอน
คือ ปัญหาในระยะต้น และปัญหาในระยะยาว

ปัญหาในระยะสั้น

๑. ควรพยายามส่งเสริมการส่งออกสินค้าให้มากที่สุด แม้ราคาข้าวที่ได้อาจจะต่ำกว่าตลาดโลกบ้าง แต่จะได้เงินตราต่างประเทศที่มีมูลค่าสูงขึ้น และอาจเป็นการกำจัดคู่แข่งชั้นต่ำที่มีผลกระทบต่อการผลิตข้าวของบ้านเรา ให้หลุดไปจากวงการแข่งขันได้ด้วย คือประเทศนั้น ๆ อาจหยุดการผลิต หรือผลิตน้อยลง ในเมื่อสามารถซื้อข้าวจากเราได้ ในราคาถูกลงกว่า

๒. ควรปรับปรุงระเบียบปฏิบัติในการซื้อและขายข้าวให้พ่อค้าข้าวได้รับความสะดวก โดยที่รายได้ของรัฐบาลจากการขายข้าวไม่ลดลง

ปัญหาในระยะยาว

๑. ควรพยายามสร้างค่านิยมข้าวไทยขึ้นในชาติต่าง ๆ โดยการโฆษณาให้ต่างประเทักรู้จักข้าวไทย ให้รู้ถึงคุณภาพดีและราคาที่เหมาะสมของข้าวไทย และถาวรรัฐบาลมีทุนพอ และเหตุการณ์แวดล้อมอำนวย รัฐบาลควรพิจารณาจัดตั้งข้าวอย่างดีไปช่วยเหลือประเทศที่ขาดแคลนหรือระดับกึ่งชนรรมชาติ เป็นการปลดปล่อยค่านิยมข้าวไทยในประเทศนั้น ๆ

๒. ควรมีการจัดชั้นของข้าวโดยถือตามคุณภาพให้แน่นอน และสะดวกแก่พ่อค้าต่างประเทศที่จะสั่งซื้อ

๓. ควรมีการกวดขันให้พ่อค้าข้าวในประเทศไทยปฏิบัติตามด้วยความเรียบร้อยเยี่ยงพ่อค้าที่ดี ไม่เอาเปรียบลูกค้าในต่างประเทศ.

บทที่ ๑๕

ปัญหาเรื่องยาง

ตอนที่ ๑ : การผลิต

ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตมีข้อที่ควรพิจารณา คือ :-

- ก. การปรับปริมาณการผลิต
- ข. การเพิ่มคุณภาพของยาง
- ค. การลดต้นทุนในการผลิต

ปัญหาทางด้านการรวมความเกี่ยวพันต่อเศรษฐกิจของประเทศ และของเอกชนผู้ผลิตยางด้วย

ก. การปรับปริมาณการผลิต ได้กล่าวไว้ในบทที่ ๔ ว่า ปริมาณการผลิตและปริมาณการใช้ยางมีผลให้ยางมีราคาขึ้น ๆ ลง ๆ อยู่เสมอ ในขณะที่การผลิตมีมาก การใช้น้อย ทำให้ยางต้นตอราคาจะตกต่ำลงมาก ดังที่เคยปรากฏมาแล้วในระหัดังสงครามโลกครั้งแรก ขณะที่ปริมาณความต้องการมีมาก ปริมาณการผลิตน้อย ราคายางได้ถีบขึ้นมาก ดังในระหัดังสงครามเกาหลี เป็นต้น การที่ยางมีราคาขึ้น ๆ ลง ๆ เช่นนี้ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศผู้ผลิตและผู้ใช้ได้รับความกระทบกระเทือนไม่น้อย ดังนั้นในวงการเกี่ยวของกับยางทั่วโลก จึงได้พยายามอยู่เด็มอที่จะปรับปริมาณการผลิตให้ได้ระดับกับการใช้ เพื่อที่จะรักษาระดับราคายางให้ม็เด็ลยรภาพ ความพยายามครั้งแรกที่จะตปปริมาณการผลิตตงปรากฏขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๓๘

ซึ่งในขณะนั้นยางต้นตาดมมากทำให้ยางมีราคาต่ำลงมาก แต่ความพยายามครองนไม่สู้ได้ผลนัก เพราะไม่สามารถจะให้เจ้าของสวนยางขนาดเล็กงดปริมาณการผลิตได้ ในระยะต่อ ๆ มาได้มีความพยายามลดปริมาณการผลิตและจำกัดปริมาณการส่งออกจากประเทศผู้ผลิตด้วย

ครั้งที่คณะกรรมการศึกษาเรื่องยางระหว่างประเทศ (International Rubber Study Group) ซึ่งได้ประชุมกัน ณ นครโคคอบโม เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๑๗ ได้แนะนำให้ประเทศผู้ผลิต ทำการโค่นต้นยางเก่าลงแล้วปลูกซ่อมแทนด้วยยางพันธุ์ (Replant) ซึ่งจะเป็นการแก้ไขสถานการณ์ที่มตมอยู่ในขณะนี้ กล่าวคือ ราคายางได้ทรุดลงมากนับตั้งแต่ ๒๕๑๕ เป็นต้นมา เนื่องจากมียางต้นตาดมมาก การปลูกทดแทนด้วยยางพันธุ์ จะเป็นการแก้ไขสถานการณ์ในระยะสั้นได้ กล่าวคือ ปริมาณการผลิตจะลดลงทันทีและจะเป็นการวางรูปสถานการณ์ในอนาคตในระยะเวลายาวนานได้ กล่าวคือ เมื่อยางที่ปลูกซ่อมเติบโตจนให้ยางได้แล้ว จะได้นายางมากกว่าปกติ เป็นการเตรียมปรับสถานการณ์การใช้ยางซึ่งคาดกันโดยทั่วไปว่าจะเพิ่มขึ้นมากในระยะต่อ ๆ ไป การปลูกทดแทนมลายูและดงกาไควมาแดงตั้งแต่ ๒๕๑๖ แต่ประเทศไทยยังมิได้เริ่ม

อย่างไรก็ดี ในปี ๒๕๑๗ นี้ ราคายางดีขึ้นเนื่องจากการใช้ยางมีปริมาณสูงขึ้น ถึงแม้ปัญหาการลดปริมาณการผลิตจะหมดไป แต่สำหรับประเทศไทยนั้น การปลูกทดแทนยังจำเป็นต้องทำ เพราะเมื่อก่อนถึงว่าต้นยางที่ให้นายางอยู่ในขณะนี้ปลูกกันมานานแล้ว ทปลูกมานานถึง ๕๐ ปีก็ไม่น้อยและไม่ใช้ยางพันธุ์ มียางพันธุ์อยู่ประมาณ ๐.๒๕% เท่านั้น ดังนั้นจึงได้นายางน้อย ถ้าความต้องการยางของโลก

เพิ่มมากขึ้น ก็จะไม่สามารถเร่งการผลิตจากต้นยางเหล่านี้ให้ทันกับความต้องการของโดกได้ การปลูกแทน แม้จะลดปริมาณการผลิตลงทันทีแต่หากคอยทำที่ระดับที่น้อย ปริมาณยางก็จะไม่ลดลงมากนัก และเมื่อต้นยางที่ปลูกซ่อมใหม่โตแล้ว ก็จะได้ขายมากกว่าปกติในเวदानาน แต่การปลูกแทนคงจะเป็นที่หนักใจแก่เจ้าของสวนยาง โดยเฉพาะที่สวนขนาดเล็ก เพราะเป็นการตัดรายได้ขึ้นจากตัวของตนเอง การดำเนินการต่าง ๆ ของตนเองคงไม่เป็นผล เว้นแต่รัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือดังที่ใดกระทำกันอยู่ในมลายูและดังกา ซึ่งรัฐบาลของทั้งสองประเทศนี้ได้เก็บเงินสงเคราะห์ในรูป Cess จากผู้ส่งยางออกนอกเหนือไปจากภาษีขาออก เพื่อนำมาช่วยเหลือเจ้าของสวนยางในการปลูกแทน ขณะมลายูเก็บ Cess จากผู้ส่งยางออกในขณะที่ยางมีราคาตั้งแต่ปอนด์ละ ๓๐ เช่นคนมลายูขึ้นไปอุดราหนึ่ง และเมื่อยางมีราคาตั้งแต่ปอนด์ละ ๓๕ เช่นคนขึ้นไปเก็บออกอุดราหนึ่ง^(๑)

ปัญหาการช่วยเหลือเจ้าของสวนยางสำหรับประเทศไทยนั้น ถ้ารัฐบาลจะเก็บเงินสงเคราะห์แบบเดียวกับดังกาและมลายู อาจจะเป็นภาระหนักสำหรับผู้ส่งยางออก ทงนทาให้หนักถึงเมื่อคองยางราคาดี ถ้ารัฐบาลได้กั้นเงินที่ได้รับส่งมอบไว้ส่วนหนึ่งไว้ ซึ่งหากว่ารัฐบาลนำรายได้แบ่งไปเป็นเงินอุดหนุนแก่เจ้าของสวนยางบ้าง คงจะทำให้ปัญหาหนักใจของเจ้าของสวนยางขนาดเล็กในการปลูกแทนลดลงไปได้^(๒)

(๑) อัตราเงินเพิ่งเริ่มใช้ในเดือน มิ.ย. ๒๔๘๘ ก่อนนั้นมลายูเก็บ Cess เมื่อขางมีราคาตั้งแต่ปอนด์ละ ๖๕ เช่นต้นขึ้นไป

(๒) ในเดือน ธ.ค. ๒๔๘๘ กรม. ได้รับหลักการร่าง พรบ. สงเคราะห์ การปลูกแทนสวนยางเก่า ซึ่งกระทรวงเกษตรเสนอไว้แล้ว.

นอกจากการให้เงินอุดหนุนแก่เจ้าของสวนยาง เพื่อโค่นต้นยาง
 เตรียมทอน ซ่อพ่นฆ่า และบำรุงรักษาแล้ว รัฐบาลจะต้องให้ความ
 ช่วยเหลืออื่น ๆ อีก เป็นต้นหาอย่างพันธุ์ดี ให้ผลดีจากต่างประเทศมา
 จำหน่ายในราคาต้นทุน หรือเตรียมผสมพันธุ์ยางที่ได้ทดลองแล้วว่า
 เหมาะแก่สวนยางเหล่านั้นและให้ผลดี ตลอดจนควบคุมการปลูกแทน
 โดยใกล้ชิดสำหรับเจ้าของสวนยางที่ขาดหลักวิชา

อย่างไรก็ตาม การขยายการผลิตด้วยการปลูกแทน แม้จะได้
 ปริมาณเพิ่มขึ้นก็จริงอยู่ อาจจะไม่ทันกับความต้องการของโลกที่
 เพิ่มขึ้นอยู่เรื่อย ๆ วิชาการที่จะเพิ่มการผลิตคือกรีซหนึ่งก็คือการขยายการ
 ทำสวนยางให้กว้างขวางออกไปในบริเวณเหนือที่ที่ยังว่างเปล่าอยู่ โดย
 เฉพาะในภาคใต้ซึ่งมีอากาศเหมาะแก่การปลูกยางหนยางมีเนื้อว่างเปล่า
 อยู่ไม่น้อย แม้ในภาคอื่นที่มีอากาศชื้นฝนตกชุกก็ยังมีอยู่ ควรจะได้มี
 การทดลองปลูก ทดลองผสมพันธุ์ยาง ที่จะสามารถงอกงามให้ผลดีใน
 บริเวณพื้นที่ต่าง ๆ ที่ยังว่างอยู่ในประเทศในจเรียนนแม่ทอนและอากาศ
 จะไม่อำนวยความสมบูรณ์แต่จะงอกงามให้แก่ต้นยางได้ผลดีเท่าใน
 มลายู, อินโดนีเซีย และภาคใต้ของประเทศไทยก็ตาม แต่บริษัทยาง
 ดันดอบกกำลังเริ่มสำรวจบริเวณพื้นที่เพื่อจะปลูกยางประมาณ ๓๐,๐๐๐
 ถึง ๕๐,๐๐๐ เอเคอร์ ในปี ๒๕๘๘ นี้

ข. การเพิ่มคุณภาพยาง ยางแผ่นของไทยขณะนี้ ส่วนมากมี
 คุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน ทั้งนี้เพราะชาวสวนยางขาดความชำนาญ
 ขาดหลักวิชาการสมัยใหม่ ขาดเงินลงทุนในการซื้อเครื่องจักรสำหรับ

ผลิตยางแผ่น แม้จะมีสหกรณ์อุตสาหกรรมยางแผ่นอยู่บ้าง ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี ๒๔๘๓ แต่ขณะนั้นก็ยังไม่แพร่หลาย สหกรณ์อุตสาหกรรมยางแผ่น นอกจากจะช่วยให้ยางแผ่นที่ผลิตให้มีคุณภาพดีขึ้น ยังเป็นการช่วยสนับสนุนในการผลิตอีกด้วย อย่างไรก็ตาม รัฐบาลกำลังพยายามที่จะขยายสหกรณ์ประเภทนี้ใหม่จำนวนมากขึ้น นอกจากนั้น รัฐบาลยังได้เปิดโรงงานยางชนบทจังหวัดสงขลา โดยได้รับความร่วมมือจากองค์การบริหารวิเทศกิจแห่งสหรัฐอเมริกา และอยู่ในความควบคุมและอำนวยความสะดวกของผู้เชี่ยวชาญยางขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ โรงงานนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตยางแผ่นใหม่คุณภาพสูงโดยใช้เครื่องจักรและวิชาการสมัยใหม่ ซึ่งเสียค่าใช้จ่ายถูกและจะผลิตยางแผ่นขาวและน้ำยางข้น ซึ่งจะขายได้ราคาดีกว่าปกติ วิศวกรทำของ โรงงานนี้ จะได้แต่งตั้งให้ชาวสวนยางผู้สนใจเพื่อนำไปผลิตยางแผ่นใหม่คุณภาพดีขึ้น นอกจากนั้นจะได้ดำเนินการช่วยเหลือชาวสวนยาง เช่นรับซื้อน้ำยาง โดยจ่ายเงินสดทันที ชาวสวนยางที่มีทุนน้อยก็ไม่จำเป็นต้องทำยางแผ่นเอง ซึ่งหากทำเองก็จะได้ยางที่มีคุณภาพต่ำ และชาวสวนยางที่มีทุนพอเพียงคงจะได้ผลิตยางแผ่นใหม่คุณภาพดีขึ้นอีกด้วย ดังนั้น ในระยะต่อไป คุณภาพยางแผ่นของไทยก็คงจะเริ่มดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม โรงงานแห่งเดียวในขณะนี้เห็นว่ายังไม่พอเพียง เชื่อว่าคงจะมีการตั้งขึ้นอีกในจังหวัดต่าง ๆ ที่มีสวนยางต่อไป

ค. การลดต้นทุนในการผลิต ต้นทุนในการผลิตยางของไทย ขณะนี้ค่อนข้างสูงอยู่ ทั้งในด้านน้ำยางที่ได้จากการกรีดย และการทำ

เป็นยางแผ่น ดังกล่าวแล้วว่าคนยางที่ไหญายอยู่ในขณะหนุ่มอายุมาก
 และเป็นยางพันธุ์ไมด ดงหน่นายางทกรดได้จึงมีปริมาณน้อย ยิงหน่นวน
 ก้จะลดน้อยลงทุกทซึ่งจะไม่คุ้มกับแรงงานทงไป ส่วนยางแผ่นทผลิต
 ได้ก้มีคุณภาพต่ำ เนื่องจากขาดอุปกรณทนด้มยในการผลิต ขาดความ
 ข่านาญ ทงนากรททไซ่ในการผลิตยางแผ่นก้ต้องซื้อจากต่างประเทศ
 เหล่านททำให้ต้นทุนในการผลิตสูง ขณะทยางมีราคาดี เจ้าของส่วนยาง
 ก้ไม่ได้รับความเดือดร้อน แต่เมื่อราคายางตก เจ้าของส่วนยางยอม
 ได้รับความกระทบกระเทือนมาก ถ้าหากต้นทุนในการผลิตต่ำกว่าท
 เป็นอย่แล้ว แม้ราคายางจะตกลง ความกระทบกระเทือนท้ได้รับก้จะ
 ลดน้อยลง

การลดต้นทุนในการผลิตยางเป็นปัญหาสำคัญยิ่งของผู้ผลิตยาง
 ทุกประเทศในขณะน ถ้าสามารถลดต้นทุนในการผลิตยางธรรมชาติลง
 ได้มากเท่าใด ยางธรรมชาติก้จะสามารถแข่งขันกับยางเทียมได้มาก
 ขึ้นเพียงน ทราบได้ทต้นทุนในการผลิตยางธรรมชาติยังสูงอยู่ การขาย
 ก้จต้องขายในราคาสูง จึงจะคุ้มทุนแต่มีกำไร แต่หากอขายเทียม
 มีราคาต่ำกว่าราคายางธรรมชาติมาก ผู้ใช้ก้จะหันไปใช้ยางเทียมมากจน
 พร้อมกับลดปริมาณการใช้ยางธรรมชาติลง และจะมีผลให้ยางธรรมชาติ
 มีราคาตกลง ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนเศรษฐกิจของประเทศผู้ผลิต
 และชาวส่วนยาง ดังทเป็นอย่ในปี ๒๕๑๕-๒๕๑๖ ขณะนการทจะขาย
 ยางธรรมชาติในราคาทสามารถแข่งขันกับยางเทียม ซึ่งขณะนมหตาย
 ประเทศก้กำลังสร้างโรงงานผลิตขนหนน ก้จต้องลดต้นทุนในการผลิต
 ให้ต่ำลง ในขณะเดียวกันก้ต้องปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นให้สูงขึ้น
 ซึ่งจะทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำลงไปอีก

สำหรับการผลิตยางมาจากต้นยางหน่อ วัตถุประสงค์ต้นท่อนกคือการปลูกแทน แม้จะเป็นการเพิ่มการลงทุนในขณะนี้ แต่ก็เป็นการผลิตต้นท่อนในอนาคต กล่าวคือ เมื่อยางที่ปลูกซ่อมแซมเก่าให้หาย่างได้แล้วก็จะได้มีอายุนานกว่าปกติ ในขณะที่ต้องเสียแรงงานในการกรีดเท่าเดิม และสำหรับยางพันธุ์ดีด้วยแล้ว ก็จะได้มีอายุนานมากขึ้นอีก และเป็นเวลานานกว่าปกติด้วย เช่น ในการโค่นต้นยางเก่านั้น การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน ได้ช่วยให้เจ้าของสวนยางทุนแรงลงได้มาก ซึ่งได้ปรากฏแล้วแก่เจ้าของสวนยางในมลายู โดยใช้สารประกอบชนิดหนึ่ง มีชื่อว่า ๒๕๕ T บำรุงกับต้นยาง ภายในระยะเวลา ๓-๕ เดือน ต้นยางจะโค่นตัวเอง และก่อนที่จะโค่นลงนั้นจะกรีดได้มีอายุนานถึง ๒ เท่า การใช้สารประกอบชนิดนี้กับต้นยางนั้น ใช้เวลาทำเพียง ๓ ชั่วโมง สำหรับสวนยาง ๒.๕ ไร่ ซึ่งถ้าโค่นด้วยขวานก็จะกินเวลาถึง ๒ เดือน อย่างไรก็ตาม การปลูกแทนนั้นจะลดต้นทุนได้จริงนั้นจะต้องใช้ยางพันธุ์ดีให้ผลสูงจริง ๆ

ส่วนการผลิตยางแผ่นหน่น ถึงแม้ขณะนี้จะมีโรงงานยางดงชนและ มีสหกรณ์อุตสาหกรรมยางแผ่นคอยช่วยเหลืออยู่แล้ว แต่จำนวนสหกรณ์ ๆ และ โรงงานยังไม่พอเพียงกับชาวสวนยางเล็ก ๆ ที่อยู่กระจัดกระจายทั่วไปซึ่งห่างไกลจากที่ตั้งสหกรณ์อุตสาหกรรมยางที่มีอยู่ ดังนั้นชาวสวนยางเหล่านี้จึงต้องผลิตยางแผ่นเองเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะต้องใช้ต้นทุนในการผลิตสูง อย่างน้อยก็สูงกว่าสหกรณ์อุตสาหกรรมยางแผ่นผลิตชน เนื่องจากมีได้ใช้เครื่องจักรในการผลิตเพราะผลิตเป็นจำนวนมากน้อย นอกจากนั้นยังขาดความรู้ชำนาญและอุปกรณ์ทันสมัยในการ

ผลิตด้วย งบประมาณจูงยทการขยายสหกรณ์และ โรงงานยางใหม่จำนวน
 มากจน และตั้งอยู่กระจัดกระจายทั่วไป ให้เจ้าของสวนยางเด็ก ๆ นำ
 นายางมาขายให้โดยสะดวก สำหรับเจ้าของสวนยางที่ยังรักที่จะผลิต
 ยางแผ่นด้วยตนเอง หรือขณะที่สหกรณ์อุตสาหกรรมยางแผ่นและ
 โรงงานยางยังมีจำนวนจำกัดอยู่น ชาวสวนยางเหล่านั้นควรจะได้รับคำ
 แนะนำจากรัฐบาลเป็นอย่างดี ในปัญหาการลดต้นทุน เช่นการรวมทุน
 กันตั้งโรงงานเพื่อใช้เครื่องจักรทันสมัยในการผลิต การใช้อุปกรณ์ทันสมัย
 และเทคนิควิชาการในการผลิต นอกจากนี้ได้กล่าวแล้วว่า การผลิต
 ยางแผ่นหน้าตองใช้กรด ซึ่งจาเบนตองซ้อจากต่างประเทศ กรดที่ใช้
 ในการผลิตยางแผ่นนี้ เบนกรดจากเตาถ่าน (Pyrolygneous Acid) ซึ่ง
 ขณะนี้สามารถผลิตขึ้นได้ในประเทศไทย โดยกรมสถิติกรมได้เคยทดลอง
 เก็บกรดจากเตาถ่านดูแล้ว ปรากฏว่าได้ผลดี มีคุณภาพดีไม่แพ้กรด
 ที่ซ้อจากต่างประเทศ ดังนั้นรัฐบาลจึงควรส่งเสริมใหม่การทดลอง
 ค้นคว้าต่อไป เพื่อทำการผลิตกรดชนิดนี้ขึ้นมาขายให้แก่ชาวสวนยาง
 และเป็นตัวอย่างและส่งเสริมให้เจ้าของเตาถ่านและเจ้าของสวนยางได้
 ดำเนินการเก็บกรดจากเตาถ่านเอง ต้นทุนในการผลิตกรดจากเตาถ่าน
 นั้น ถูกกว่าราคากรดซ้อจากต่างประเทศ เพราะเป็นวัตถุดิบพลอยได้จาก
 การเผาถ่าน ดังนั้นถ้าสามารถผลิตกรดชนิดนี้ได้ในประเทศไทยเป็น
 จำนวนมาก หรือชาวสวนยางผลิตได้เองแล้ว ก็จะสามารถลดต้นทุน
 การผลิตยางแผ่นลงได้มาก นอกจากนี้ยังเป็นผลดีแก่เศรษฐกิจของ
 ประเทศในด้านสงวนเงินตราต่างประเทศ และเป็นการรับรองกันการขาด
 แคลนกรดชนิดนี้ในยามสงครามอีกด้วย

ตอนที่ ๒ : การขายและการใช้

ก. การขาย ยางที่ผลิตได้ในประเทศไทย นอกจากนำมาใช้ในประเทศเพียงเล็กน้อยแล้ว ก็สามารถส่งออกไปขายต่างประเทศได้ทั้งหมด แม้จะค้างสต็อกบ้าง ก็ไม่นานเกินควร แต่กึ่งมบปัญหาอยู่บ้างในเรื่องคุณภาพของยางซึ่งได้กล่าวแล้วว่ายางค้าอยู่ ซึ่งทำให้เกิดความไม่สะดวกบางประการอยู่บ้างในการส่งออก และราคาขายได้ก็ต่ำกว่าที่ควร ถ้าเราสามารถผลิตยางแผ่นใหม่คุณภาพดีขึ้นเทียบเท่ากับมาตรฐานสากลแล้ว การขายก็จะได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น และจะได้ราคาที่ดีด้วย และเมื่อเพิ่มปริมาณการผลิตขึ้นมากเพียงไร ก็จะส่งออกไปขายได้หมด ดังนั้นเรื่องหนึ่งอยู่ ที่ความสามารถของโรงงานยางที่รัฐบาลได้ตั้งขึ้นแล้วนั้นจะให้ผลิตเพียงไร และชาวสวนยางจะสามารถนำเอาวิธีการเหล่านั้นไปปรับปรุงการทำยางแผ่นของคนได้เพียงใด

นอกจากปัญหาในการส่งออกกึ่งมบปัญหาอยู่บ้างในการขายยางของชาวสวนยางเด็ก ๆ ก็คือปัญหาเรื่องคนกลาง ซึ่งปรากฏอยู่เสมอในการเอาตัวเขาเปรียบเจ้าของสวนยาง โดยพ่อค้าผู้รับซื้อยางมักเป็นผู้กำหนดราคาและคุณภาพของยางแผ่นว่าให้ยางซึ่งรับซื้อนั้นเป็นอย่างไร และควรให้ราคาเท่าใด ดังนั้นยางแผ่นที่นำมาขายจึงถูกกดระดับคุณภาพและราคาลง นอกจากนั้นพ่อค้าผู้รับซื้อของพยายามใช้เหตุหลอมนในการใช้เครื่องชั่งอีกด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้นชาวสวนยางเด็ก ๆ จึงมักไม่ได้รับผลตอบแทนกับความเหนียวยากและทนที่ติดลงไป บัญชีทางเศรษฐกิจการรวมกำลังของชาวสวนยางเหล่านั้นให้ทำการค้าส่งโดยตรง โดยไม่

ต้องถูกตัดราคาโดยพ่อค้าคนกลางตั้งที่เป็นอยู่ สหกรณ์อุตสาหกรรม
 ยางแผ่นทมอยู่ก็เบียดจากราคาคคนกลางได้บ้าง แต่เนื่องจากสหกรณ์
 ยังมีจำนวนน้อย ชาวสวนยางที่อยู่ห่างไกลจากสหกรณ์เหล่านั้นไม่ได้
 ได้รับความสะดวก ปัญหาจึงอยู่ที่การเพิ่มจำนวนสหกรณ์ชนบท จะเป็น
 สหกรณ์อุตสาหกรรมยางแผ่น หรือสหกรณ์การค้ายาง หรือรูปใด ๆ
 เพื่อรับซื้อยางจากชาวสวนยางโดยตรง แต่อาจขายให้แก่พ่อค้าผู้ส่ง
 ออกขายใหญ่ในประเทศไปก่อน จนกว่าจะสามารถส่งออกได้โดยตรง
 อย่างไม่รู้ก็ตามปัญหาเหล่านี้ ทางการของกระทรวงการสหกรณ์ก็กำลัง
 พยายามแก้ไขเพื่อช่วยเหลือชาวสวนยางเหล่านั้นอยู่เต็มอ

๖. การใช้ การใช้ยางในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสินค้ายาง
 ภายในประเทศไทยขณะนี้ มีปริมาณน้อยมาก ประมาณว่าในปีหนึ่ง ๆ
 จะใช้ราว ๆ ร้อยละ ๑ ของปริมาณยางที่ผลิตได้ การที่ปริมาณการใช้
 ยางภายในประเทศมีน้อยเช่นนี้ เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสินค้า
 ยางในประเทศมีจำนวนน้อย เพราะขาดเงินลงทุน ทั้งในด้านเครื่องจักร
 และการวิจัย ทั้งขาดความชำนาญในวิชาการประเภทนี้ด้วย นอกจากนี้
 ตลาดสินค้ายางที่ผลิตขึ้นในประเทศยังคงแคบอยู่ กล่าวคือ ยังจำกัดเพียง
 ในประเทศเท่านั้น และความต้องการสินค้าที่ผลิตในประเทศก็ยังมีน้อย
 ดังนั้นปริมาณยางที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสินค้ายางในประเทศไทย
 จึงมีน้อยมาก ปัญหาที่จะให้ปริมาณการใช้ยางในประเทศเพิ่มมาก
 ขึ้น จึงอยู่ที่รัฐบาลจะต้องลงทุนและส่งเสริมให้มีการลงทุนในอุต
 สหกรรมประเภทใหม่มากขึ้น ขณะนี้รัฐบาลมีโรงงานอุตสาหกรรมยาง
 ซึ่งตั้งขึ้นในรูปบริษัทอยู่แห่งเดียว นอกนั้นเป็นของเอกชนซึ่งมีจำนวน

น้อย การวิจัยเกี่ยวกับการผลิตสินค้าประเภทนี้ ก็เป็นดังจำเป็นที่ควร
 ส่งเสริมเพื่อให้ทันกับประดิษฐกรรมใหม่ๆ ของโลก เพื่อให้ทัดเทียม
 สินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศ เป็นการชักชวนและส่งเสริมให้ผู้ใช้หันมา
 ใช้สินค้าอย่างทดัดในประเทศมากขึ้น และเป็นการขยายตลาดสินค้า
 ประเภทนี้ให้กว้างขวางออกไป เหตุนี้จะเป็นทางให้เพิ่มปริมาณการ
 ใช้อย่างภายในประเทศมากขึ้น และทั้งจะเป็นการส่งเสริมให้มีการผลิต
 ย่างมากขึ้นอีกด้วย.

บทที่ ๑๖

บัญชีเรื่องตีบวก

บัญชีเกี่ยวกับต้นทุนที่ควรพิจารณาในขณะนี้ ที่สำคัญมีอยู่ ๒ ประการ คือ บัญชีเกี่ยวกับการผลิต และบัญชีเกี่ยวกับกระหว่างประเทศ ส่วนบัญชีเกี่ยวกับราคาและการขายนั้น ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับบัญชีเกี่ยวกับกระหว่างประเทศ

ก. การผลิต

การผลิตตีบวกในประเทศไทยทำได้หลายวิธีซึ่งกล่าวไว้ในบทที่ ๔ นั้น มีผลดีและผลเสียดังนี้

๑. เหมืองเรือขุด การขุดแร่ตีบวกโดยเรือขุดนั้น ใช้เรือขุดลอยอยู่ในน้ำภายในแหล่งแร่ การขุด การวางแร่ ใช้เครื่องจักรทำโดยตลอด และในบางกรณีขุดแร่ได้ก็ทะเลตื้น ๆ กรรมกรในเหมืองชนิดนี้มน้อยเมื่อเทียบกับเหมืองชนิดอื่น ๆ ดังนั้นต้นทุนค่าเหมือง (operating cost) ในการผลิตตีบวกโดยวิธีนี้จึงต่ำ และแม้ในแหล่งที่มแร่น้อย เหมืองเรือขุดก็สามารถทำงานพอที่จะคุ้มค่าใช้จ่ายที่เสียไปได้ แต่ข้อเสียของเหมืองชนิดนี้ก็คือ ต้องลงทุนขั้นแรกและ overhead cost สูง เพราะราคาเรือขุดสูงมาก ในระยะแรก ๆ ในขณะที่รายได้ยังไม่คุ้มทุนนั้น ถ้าตีบวกไม่มากนัก เช่น ตีบวกมราคาคง เจ้าของเหมืองจะได้รับความกระทบกระเทือนมาก

๒. เหมืองสับและฉีด เหมืองชนิดนี้มักจะต้องใช้เครื่องจักร
 ดับคน แต่เครื่องจักรประเภทราคาไม่สูงเหมือนเหมืองเรือชุด ดังนั้น
 การลงทุนจึงต่ำกว่า แต่เหมืองชนิดนี้ต้องใช้กรรมกรมาก ต้องเสียค่า
 แรงงานกรรมกรมาก ต้นทุนในการผลิตจึงสูง และเหมืองชนิดนี้จะใช้
 ได้ผลดีเฉพาะในแหล่งแร่เท่านั้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕ มิฉะนั้นผลที่ได้
 จะไม่คุ้มค่าใช้จ่ายเลยไป และในขณะที่ยังมีราคาต่ำกว่า เหมือง
 ประเภทนี้จะได้รับความกระทบกระเทือนก่อนเหมืองเรือชุด ถ้าหากว่าไม่
 ดำเนินการจะลดต้นทุนได้โดยการลดค่าแรงกรรมกร ในทางปฏิบัติเหมือง
 เหล่านี้ใช้วิธีจ้างแรงงานและจัดการแบบเงิน คือ ผู้จัดการตัดออกจน
 กรรมกรรับเงินเดือนประจำค่า และกินอยู่หลับนอนกับเหมือง เมื่อสิ้นปี
 เหลือเงินกำไรเท่าใดจึงแบ่งกัน (เรียกว่า profit-sharing system)
 ฉะนั้น ต้นทุนปกติก็อาจอยู่พอที่จะทนทานราคาตลาดได้นานๆ ส่วน
 มากทนทานได้นานกว่าเหมืองเรือชุด ซึ่งต้องใช้จ่ายประจำสูงกว่า

๓. เหมืองอื่น ๆ เหมืองต่าง ๆ นอกจากเหมืองเรือชุด และ
 เหมืองสับและฉีดแล้ว ก็ได้แก่เหมืองถ่าน, เหมืองเจาะเงิน, เหมืองหยาบ,
 เหมืองปล่อง, เหมืองโม่ เหมืองเหล่านี้นั้นผลผลิตเฉลี่ยคล้ายเหมือง
 สับและฉีด กล่าวคือ ต้องใช้กรรมกรมาก และต้องมีแร่ในแหล่งเป็น
 อัตราร้อยละจะทำกำไรได้ผล

๔. การร่อนแร่ การผลิตดีบุกโดยวิธีนี้ทำได้เป็นเหมือง
 และมีได้ใช้เครื่องจักร ผู้ร่อนแร่ทำงานเพียงคนเดียวก็ร่อนแร่ได้ โดย
 วัตรร่อนหาแร่ตามตำราต่าง ๆ ปริมาณแร่ที่ได้จากการร่อนนั้นน้อยกว่า
 วิธีผลิตอื่น ๆ และได้รับอนุญาตให้ร่อนได้ในปริมาณจำกัดด้วย แต่

ต้นทุนในการผลิตคนว่าค่า ก่อตัวโดยทั่วไป การร่อนแร่เป็นอาชีพ
ทางการอนุญาตไว้เพื่อเป็นรายได้สำหรับผู้ที่ไม่มีทางที่จะหาอาชีพแน่นอน
เท่านั้น อย่างไรก็ตาม การผลิตแร่ดิบๆ โดยวิธีนี้ไม่มีความสำคัญอย่างใดนัก

การผลิตดิบๆ โดยวิธีต่างๆ ดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีข้อดีและข้อ
เสียต่างๆ กัน ปัญหาที่ควรพิจารณาคือ การเปรียบเทียบ การลงทุน
ต้นทุนการผลิต และผลผลิตที่ได้จากการทำเหมืองแร่เหล่านี้ โดยละเอียด
เท่านั้น เมื่อทราบอย่างนี้แล้วจะเหมาะแก่สภาพของประเทศไทยมากกว่า
กัน สำหรับปัญหาการขายการผลิตนั้น แม้ว่าขณะนี้ประเทศไทยยังผลิต
ดิบๆ ได้น้อย เมื่อเทียบกับมลายู อินโดนีเซีย โบลิเวีย และเบเนน-
คอนโก และผลิตได้น้อยกว่าระยะสงครามโลกครั้งที่ ๒ และเชื่อว่า
คงจะมีแหล่งแร่ดิบๆ ซึ่งยังมีได้จากการสำรวจ (Prospecting) อีกหลาย
แห่ง ซึ่งน่าจะได้ออกมาจำหน่ายให้ผลผลิตของคนไทยและต่างดาวให้ลงทุน
ประกอบการทำเหมืองขึ้น แม้อาตราส่วนที่ ๕.๗ และ ๕.๘ แสดงให้เห็นว่า
ปริมาณการผลิตดิบๆ สูงกว่าปริมาณการใช้อยู่เรื่อยๆ และราคาดิบๆ
ตกต่ำลงก็ตาม แต่ต้นทุนการทำเหมืองของไทยน่าจะต่ำกว่าที่อื่นหลาย
ประเทศ เพราะแหล่งแร่ดิบๆ ของไทยสมบูรณ์กว่าที่อื่น

ข. สัญญาดิบๆ ระหว่างประเทศ

การทำราคาดิบๆ ไม่มีเสถียรภาพในระยะต่างๆ ดังกล่าวแล้วนั้น
ทำให้เศรษฐกิจของประเทศผู้ผลิตดิบๆ ได้รับความกระทบกระเทือนมาก
เพื่อที่จะรักษาเสถียรภาพของราคาดิบๆ ซึ่งจะเป็นอย่างนั้นแก่เศรษฐกิจ
ของประเทศต่างๆ ทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้ ประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศ
ผู้ผลิตได้พยายามกันมานานแล้วที่จะหาวิธีการต่างๆ ควบคุมมิให้ราคา

ต่บุงกชน ๆตง ๆมากเกินไป ความพยายามครั้งแรกปรากฏชนในบ
 พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายหลังสงครามโลกครั้งแรกเล็กน้อย ในขณะที่นัดตอก
 ต่บุงกในประเทศภาคตะวันออกเฉียงใต้มื่อยมาก เนื่องจากขาดการขนส่งใน
 ระหว่างสงคราม ประกอบกับความต้องการซื้อต่บุงกในระยะหลังสงคราม
 ตกตงมาก ซึ่งมผลให้ราคาต่บุงกตกตาดงมาก ความพยายามครั้งแรก
 ปรากฏผลเป็นข้อคกตงระหว่างประเทศผู้ผลิต ๒ ประเทศ ซึ่งมชื่อว่า
 Bandoeng Pool วัตถุประสงค์ตามข้อคกตงน ก็เพื่อซื้อต่บุงกทดนตาดได้
 ในขณะที่ราคาต่บุงกตกตา และขายต่บุงกออกในเมือราคาต่บุงกสูงชน อัน
 เป็นวิธีการของกองด้ารองรักษาระดับราคา (Buffer Stock) วิธีการ
 ได้ดำเนินอยจนถึงบ พ.ศ. ๒๕๖๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อคกตงว่าด้วย
 แผนการควบคุมต่บุงกระหว่างประเทศเกิดชน ซึ่งประเทศต่บุงกที่สำคัญ ๆ
 ม มลายู โบเดเวีย เนเทอร์แดนตอดด์คอนดัส และไนเจอร์ีย รัมมชน
 คอมาอินโดจีน เวตเยนคองโก รูนันดาอรันดี ปอริตุเกส และ
 ด้หราชอาณาจักรเข้าร่วม ประเทศไทยได้มองเห็นผลประโยชน์และ
 ความจำเป็นในการควบคุมตามแผนการน จึงได้เข้าร่วมด้วยเช่น
 เดียวกัน วิธีการตามแผนการควบคุมน เป็นวิธีการของ Buffer Stock
 และกำหนดโควตาดังออกด้วย การควบคุมตามแผนการนได้ดำเนินมา
 จนถึงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ต่อมาในปี ๒๕๘๘ ได้มีการประชุมเรื่อง
 ต่บุงกระหว่างชาติชน และได้ตั้งคณะค้กษาเรื่องต่บุงกระหว่างชาติ
 (International Tin Study Group) ชน มีหน้าทรวบรวมด้กคกเกยวกับ
 ต่บุงกและด้นอวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้ราคาต่บุงกมีเสถียรภาพ คณะ
 ค้กษาได้ประชุมกันหลายครั้งเรื่อยมา ในปีตายบ ๒๕๘๖ ได้มีการ

ประชุมคอบุกระหว่างชาติ ซึ่ง ณ กรุงเวียนนา ที่ประชุมได้ร่างสัญญาฉบับ
ระหว่างประเทศ ๒๕๘๒ ซึ่ง ซึ่งมีประเทศต่าง ๆ ทั้งผู้ซื้อและผู้ผลิต
ตั้งนามมีคะแนนเสียงครบตามสัญญาแล้ว หากแต่ยังรอการให้สัตยาบัน
อยู่ ประเทศไทยได้ตระหนักในความสำคัญของสัญญานี้ และได้ตั้งนาม
ในสัญญา นอวยในฐานะประเทศผู้ผลิต และขณะนี้ยังมิได้ให้สัตยาบัน

ความมุ่งหมายของสัญญาฉบับระหว่างประเทศ ๒๕๘๒ นี้ ก็เพื่อ
ที่จะรักษาระดับราคาดีบุกมิให้เคลื่อนไหวขึ้น ๆ ลง ๆ มากเกินไป ทั้งนี้
โดยวิธีการตั้งกองสำรองรักษาระดับราคา (Buffer Stock) ซึ่ง และ
กำหนดโควตาส่งออกจากประเทศผู้ผลิต ตามสัญญาจะได้จัดตั้งสภา
คอบุกระหว่างประเทศ (International Tin Council) ซึ่ง ณ กรุง
ลอนดอน สำนักงานหาปริมาณความต้องการคอบุกระหว่างประเทศผู้
ได้กำหนดโควตาคอบุกระหว่างประเทศผู้ผลิต ส่วนของ
สำรองรักษาระดับราคาคอบุกระหว่างประเทศ ประกอบด้วยเงินสดและโลหะดีบุก
รวมกันเทียบเท่ากับโลหะดีบุก ๒๕,๐๐๐ ตัน ซึ่งประเทศผู้ผลิตมีหน้าที่
ส่งคอบุกระหว่างประเทศและเงินสดรวมกันตามคะแนนเสียงของตน ซึ่งเงินโลหะ
ดีบุกไม่เกินร้อยละ ๗๕ นอกเหนือเงินสด นอกจากนั้นยังได้กำหนดราคา
คอบุกระหว่างประเทศราคาขั้นต่ำของคอบุกระหว่างประเทศ ๖๕๐ ปอนด์สเตอร์ลิง และราคาขั้นสูง
ของคอบุกระหว่างประเทศ ๘๘๐ ปอนด์ ซึ่งถ้าหากว่าราคาดีบุกใน London Metal
Exchange มีราคาต่ำกว่าราคาขั้นต่ำ ผู้จัดการของสำรองฯ มีหน้าที่ซื้อ
คอบุกระหว่างประเทศของสำรองฯ และถ้ามีราคาสูงกว่าราคาขั้นสูง ผู้จัดการมีหน้าที่
ขายคอบุกระหว่างประเทศของสำรองฯ และยังได้กำหนดราคาขั้นต่ำของคอบุกระหว่างประเทศ
ของคอบุกระหว่างประเทศ ๗๒๐ และ ๘๐๐ ปอนด์ ถ้าราคาดีบุกอยู่ระหว่าง ๖๕๐-๗๒๐

ปอนด์ ผู้จัดการอาจซื้อตบุงเขากองด้วรวง ๆ ได้ หรือถาตบุงกรมราคา
 ระหว่าง ๘๐๐-๘๘๐ ปอนด์ ผู้จัดการอาจขายตบุงออกจกกองด้วรวง ๆ
 ทงนแต่แต่ถาถการณในขณะนนั้น แต่ถาตบุงกรมราคาอยู่ในระหว่าง
 ดองตงณะ ๘๒๐ ถึง ๘๐๐ ผู้จัดการไมม่อาจซื้อเขาหรือขายออก
 ดงถาถวจะเห็นได้ว่ เมื่ผู้บัญชาตบุงระหว่างประเทศ มีผลใช้
 บังคยและได้มการค่านเณการตามวิธการในผู้บัญชาแล้ว ราคาตบุงใน
 London Metal Exchange ก็จะมีโอกาสเคล่อนไหวอยู่ระหว่างดองตงณะ
 ๘๒๐ ถึง ๘๐๐ ปอนด์ ซึ่งนับได้ว่ความเสถียรภาพอยู่ไม่นอย และราคา
 ตบุงในตลาดอื่น ๆ ก็จะมีเสถียรภาพเช่นเดียวกัน

อันศรายในการจัดการควบคุมตลาดตบุงถาถวมาข้างตง มอยู่
 ทัผู้ผลิตต่าง ๆ อาจจพยายามผลัดกันราคาให้สูงจนเกินด้มควร ในระยะ
 เวลาหตงด้งครวมโตกครงท ๓ และกอนด้งครวมโตกครงท ๒ มข้อ
 ครหาประเทศผู้ผลิตว่ได้พยายามรวบรวมกันกำหนดราคาด้งเขาเปรียบ
 ประเทศผู้ซื้อ และในระหว่างผู้ผลิตต่าง ๆ เอง ก็เกิดควมไม่ยุติธรรม
 ในการแบ่งโควคากัน การรวบรวมกันแบ่งโควคานนเอง ได้เป็นเหตุ
 ให้ราคาตบุงไม่แน่นอน บางทกสูงจนเกินไป บางทเมื่อผู้ผลิตเองรวนเร
 ไมด้มีครด้มานกัน ประจวบกับตลาดววยในระหว่างนนั้น ราคาถกถดง
 ตงมา ฉะนนการทาดผู้บัญชาตบุงระหว่างประเทศ โดยผู้ผลิตและผู้
 เชารวมคดวยทง ๒ ฝ่าย และมีกตถการรักษาระดับราคาถกถาถวมา
 ข้างตง ยอมจจะเบนวิธทถกถววิธที่เคยทามาแต่เดิม ถ้าหากว่ผู้ผลิต
 และผู้ซื้อถนถนคถกถงกันได้ โดยประนีประนอมกัน ไมด้แดงแต่ประโยชน์
 ในระยะเวตาอนด้งนเท่านั้น ก็คงจจะเบนประโยชน์แก่ทงด้งฝ่าย.

ปัญหาการค้ากับต่างประเทศ

ตอนที่ ๑ : การค้า

ข้าว เมื่อพิจารณาถึงสินค้าออกของประเทศไทยแล้ว จะเห็นได้ว่าสินค้าสำคัญ ๆ ที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศมีเพียง ๒-๓ ชนิดเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้จากบทที่ ๓ แล้ว่า ในจำนวน ๒-๓ ชนิดนี้ ข้าวเป็นสินค้าขาออกที่มีความสำคัญที่สุดเสมอมา ต่อมาภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ รัฐบาลจึงได้พยายามส่งเสริมการส่งออกสินค้าประเภทอื่น ๆ และเพิ่มปริมาณสินค้าขาออกให้สูงขึ้น การที่ประเทศมีรายได้ส่วนใหญ่จากสินค้าเพียง ๒-๓ ชนิด ย่อมเป็นสิ่งท่ขาดตกอย่างยิ่ง รายได้ของประเทศจะเปลี่ยนแปลงไปได้มาก ถ้าหากราคาและปริมาณของสินค้าเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อย โดยเฉพาะข้าวซึ่งให้รายได้ราวร้อยละ ๕๐-๕๐ ของรายได้จากการค้ากับต่างประเทศ แม้จะมีการควบคุมการขาดประทาน หรือให้ยืมบ้าง แต่ภัยธรรมชาติเป็นสิ่งที่ควบคุมไม่ได้ โดยเฉพาะการผลิตข้าวในเมืองไทยยังคงต้องพึ่งธรรมชาติอยู่มาก หากเกิดภัยธรรมชาติ ปริมาณข้าวก็จะลดลง อีกประการหนึ่ง หากราคาของสินค้าลดลง แม้จะผลิตสินค้าเหล่านี้ได้มาก รายได้ของประเทศก็อาจจะลดลงได้มาก ปัญหาเช่นนี้ประเทศไทยจะต้องรีบเร่งแก้ไข เพราะการที่ราคาข้าวอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงเมื่อเล็งรั้งสงครามใหม่ๆ ก็เนื่องมาจากเหตุการณ์ไม่สงบในประเทศผู้ผลิตบางประเทศ ซึ่ง

เป็นผลให้ประเทศที่เคยผลิตข้าวได้มากเหล่านผลิตข้าวได้น้อยลง เช่น
พม่า อินโดจีน เกาหลี และอินโดนีเซีย แต่เมื่อเหตุการณ์ของโลก
สงบลง ประเทศผู้ผลิตโดยปกติสามารถเพิ่มผลิตผลได้มาก ประเทศ
ผู้ซื้อโดยปกติก็ต่างพยายามผลิตข้าวเองจนสามารถผลิตให้พอบริโภค
หรือมเหลือส่งออก เป็นผลให้ความต้องการข้าวไทยลดน้อยลง ราคา
ข้าวไทยก็จะลดลง ประเทศไทยจะต้องพยายามรักษาสกุลค่าเอาไว้และ
หาถูกค่าใหม่อยู่เสมอ โดยคอยคิดว่าประเทศใดนอกจากใช้ข้าวเพื่อ
มนุษย์บริโภคแล้ว เขายังใช้ในการอุตสาหกรรมหรือใช้เลี้ยงสัตว์ ก็จะ
ต้องพยายามขายข้าวไทยไว้บ้าง

อย่าง ราคายางมักจะขึ้นลงสลับซับซ้อนอยู่เสมอ เวลาคนกดลงสงคราม
ก็จะรบซออย่างตึกอกไว้ราคาจะสูง พอเห็นเหตุการณ์ซกจะสงบก็จะ
เลิกซอหรือขายออกจากตึกอกเดี่ยบบางเบนเหตุให้ราคาตกลง อีก
ประการหนึ่ง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ทำใหม่การนาขางเทียมมา
ใช้ทดแทนยางธรรมชาติมากงขน ซึ่งอาจทำให้ความต้องการยาง
ธรรมชาติลดลง อันเบนเหตุหนึ่งททำให้ยางราคาตกลงด้วย

ตึกอก ความต้องการของตลาดก็มีไม่สม่ำเสมอเช่นเดียวกัน แม
ในปี ๒๕๘๗ และ ๒๕๘๘ ราคาตึกอกได้กระเตงดขึ้นกวบก่อน เพราะ
บัจจย ๒ ประการ คือ สหรัฐอเมริกาขังไม่ได้หยุดซอตึกอกเขากองสะสม
ทางยุทธศาสตร์เดี่ยเบยทีเดี่ยว กับการคาดหวงทจะไต้มการให้สัตย์บัน
สัญญาตึกอกระหว่างประเทศจันยังผลิตให้กองตึกอกสำรองรักษาระดับราคา
(Tin Buffer Stock) เริ่มปฏิบศการได้ แต่อย่างไรกดี ในขณะนั้สัญญา

ดิบกว่าประเทศกึ่งไม้ผลบังคับ และปริมาณดิบผลิตได้เกิน
 ปริมาณการใช้กึ่งไม้ที่ทางโน้มนำ เพราะแม้จะได้มีการส่งเสริม
 ทางใช้ดิบแพร่หลายมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันความก้าวหน้าใน
 วิชาการใช้เนื้อดิบในสิ่งประดิษฐ์กรรมเป็นจำนวนมากน้อยลงและการใช้
 วัตถุดิบแทนที่เจริญขึ้นตามไปด้วย อนึ่ง ดิบกึ่งเช่นเดียวกับโลหะ
 สำคัญอย่างอื่น คือ ทองแดง ตะกั่ว และสังกะสี ซึ่งปัจจุบันการเมือง
 ได้เข้ามาส่วนกำหนดราคาตลาดซื้อขายอย่างมากกว่าแต่ก่อน กล่าวคือ
 ในกรณีดิบก่อนมีอุตสาหกรรมในมลายูและหมู่เกาะใกล้เคียงนั้น หากว่า
 บริเวณเหล่านี้ถูกภัยคอมมิวนิสต์คุกคาม ความหวงเกรงถึงการขาด
 แคลนด์ดิบในเขตข้างหน้า จะทำให้ดูเหมือนว่าดิบในกองสำรองของ
 ประเทศฝ่ายตะวันตก โดยเฉพาะของสหรัฐอเมริกาปริมาณน้อยไป
 และต้องหาซื้อเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาสูงขึ้น ซึ่งจะจึงให้ปริมาณการผลิต
 เพิ่มขึ้นตาม แต่หากเหตุการณ์เกิดขึ้นไปในทางตรงกันข้าม
 เศรษฐกิจของดิบก็ย่อมจะลดต่ำลง ฉะนั้น ภาวการณ์ข้างหน้าของ
 ดิบจึงยังไม่แน่นอนและยากที่จะคาดคะเนได้ถูก

หากราคาข้าว ยาง และดิบ มีแนวโน้มลดลงอยู่เรื่อย รายได้จาก
 การส่งสินค้าไปจำหน่ายต่างประเทศก็จะลดลงเป็นจำนวนมากอย่างน่า
 วิบัติ ปัญหาดังกล่าวบรรดาได้พยายามรีบเร่งแก้ไข โดยพยายาม
 ส่งเสริมให้มีการส่งสินค้าประเภทอื่น ๆ ที่ผลิตภายในประเทศออกไป
 จำหน่ายให้มากขึ้น สินค้าเหล่านี้ได้แก่ เกดือ ครัง ไม้ ปศุสัตว์ และ
 เนื้อสัตว์

เกลือโซเดียมในแถบนี้ รัฐบาลจึงพยายามตั้งเดิร์มใหม่การผลิตเกลือทม
คุณภาพดีไปจำหน่ายต่างประเทศ แต่เนื่องด้วยเกลือไทยมีคุณภาพต่ำ
มีความบริสุทธิ์ช้นอย (อินเดียผลิตเกลือได้บริสุทธิ์ถึงร้อยละ ๘๘ ไทย
ผลิตเกลือบริสุทธิ์เพียงร้อยละ ๘๕ - ๘๐ และมี Magnesium Sulphate
เจือปนอยู่ด้วย เกลือที่ประเทศอื่น ๆ ผลิตเป็นเกลือบริสุทธิ์ Sodium
Chloride ต่งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป) รัฐบาลจึงพยายามเร่งปรับปรุง
คุณภาพของเกลือ อีกประการหนึ่ง ค่าขนส่งเกลือทำให้ราคาของเกลือ
ที่ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศมีต้นทุนสูงมาก ทำให้ราคาสูงจน
ไม่อาจสู้ประเทศอื่น ๆ ได้ รัฐบาลจึงได้พยายามแก้ไขอยู่

ไม้ เมื่อก่อนสงคราม ไม้เคยเป็นสินค้าออกของประเทศไทยที่
สำคัญอย่างหนึ่ง แต่การตั้งไม้ไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้หยุดชะงัก
ลงระหว่างสงคราม และภายหลังสงครามประเทศไทยก็ได้เริ่มตั้งไม้
ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง ไม้ที่ส่งออกไปจำหน่ายยัง
ต่างประเทศนั้น ส่วนมากได้แก่ไม้สัก ไม้ยาง และไม้กระยาเลย ส่วน
ใหญ่ตั้งไปจำหน่ายที่ฮ่องกงและสิงคโปร์ แต่รัฐบาลเกรงไปว่า หาก
ยอมให้ส่งไม้ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้ โดยเสรี อาจทำให้จำนวน
ไม้ที่ผลิตได้ไม่พอความต้องการภายในประเทศที่คาดงเพิ่มขนภายหลัง
สงคราม ราคาของไม้ก็จะสูงขึ้น ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ห้ามตั้งไม้บางชนิด
ออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ด้านักงานสหประชาชาติแห่งชาติได้ตั้ง
ข้อตั้งกีดไว้ในสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทย ฉบับที่ ๑๓๑๕

“มีข้อตั้งกีดอยู่ว่า การห้ามไม้บางชนิดออกนอกประเทศ
ของรัฐบาล เช่น ไม้ยาง เป็นผลทำให้มีการผลิตไม้เหล่านั้น
น้อยลงไปกว่าที่ควร ทั้งนี้เพราะค่าใช้จ่ายในการทำไม้สูงมาก

ขึ้น หากพ่อค้าสามารถส่งไม้ไปต่างประเทศได้ พ่อค้าก็จะ
ส่งแต่ไม้ชนิดคุณภาพดีไปต่างประเทศ และได้ราคาสูง ไม้
ชนิดรองลงมาก็สามารถขายในประเทศได้ในราคาพอสมควร
จึงเป็นการชักจูงให้มีการผลิตไม้ส่งมากขึ้น เพราะมีรายได้
พอเพียง แต่เมื่อมีการห้ามส่งไม้ไปต่างประเทศ พ่อค้าไม่
สามารถจะขายไม้คุณภาพดีได้ในราคาที่ควรจะได้รับจากต่าง
ประเทศ พ่อค้าจึงไม่พยายามจะผลิตไม้ซุงให้มากเท่าที่ควร”

อีกประการหนึ่ง การที่รัฐบาลสั่งห้ามส่งไม้ไปจำหน่ายต่างประเทศ
เป็นผลให้พ่อค้าไม้ในต่างประเทศที่เคยซื้อไม้จากประเทศไทยต้องซื้อไม้
จากประเทศอื่น ๆ ที่สามารถส่งไม้ไปจำหน่ายได้โดยสมัครใจ ผลร้าย
ที่ก่อกวนก็คือทำให้ประเทศไทยขาดค่าได้ยากเมื่อรัฐบาลยอมให้มีการ
ส่งไม้ออกนอกประเทศได้อีก

นอกจากนี้คำผิดคิดตวงเกชตรแดง ปรากฏว่าประเทศไทย
สามารถผลิตสินค้าอุตสาหกรรมบางชนิดได้มีคุณภาพดี ส้มควรที่จะได้
พิจารณาดำเนินสนุนให้ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เช่น ยาสับ
ไม้ขีดไฟ ส้วมแม่โขง และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เบียร์ไทย ปรากฏว่ามี
คุณภาพดีทัดเทียมกับเบียร์ต่างประเทศ หากรัฐบาลหาทางพิจารณา
ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศก็จะช่วยให้ประเทศมีรายได้เพิ่มมาก
ขึ้น ดังที่สมควรจะปรับปรุงหากมีการตั้งสินค้าเหล่านี้ออกไปจำหน่าย
ยังต่างประเทศ ก็คือ จะต้องพยายามรักษาระดับต้นทุนให้คงที่หรือลดลง
เพื่อให้สินค้าราคาถูกพอที่จะแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศได้ ในขณะที่
เดี๋ยวนี้จะต้องเพิ่มปริมาณการผลิตให้มากขึ้น เพื่อให้พอกับความต้องการ
ภายในประเทศ อีกประการหนึ่ง ส้มควรที่จะได้มีการควบคุมคุณภาพ

เพื่อรักษามาตรฐานของสินค้าไว้มิให้ลดหย่อนเมื่อมีการผลิตเป็นจำนวนมาก

ในการค้ากับต่างประเทศ นอกจากความดําเร็จในการค้าจะขึ้นอยู่กับตัวสินค้าตนเองแล้ว ยังขึ้นอยู่กับ เจตจำนงของรัฐบาลอีกด้วย รัฐบาลได้พยายามฟื้นฟูการค้ากับต่างประเทศ งานที่รัฐบาลได้ดำเนินไปแล้ว คือ เปิดด่านกักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ เช่น ด่านักงานเข้าหอดวงพาณิชย์ประจำนิวยอร์ก ฮองกง กัดกัตตา ด่านกัมพูแทน กระทรวงเศรษฐกิจประจำกรุงโตเกียว และด่านกักงานพาณิชย์ประจำสิงคโปร์ นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งเจ้าหน้าที่ไปดำเนินการเผยแพร่สินค้าไทยในต่างประเทศอีกด้วย ถ้างานที่กล่าวนี้ได้ผลดีมีความประสงค์ประเทศไทยก็จะจะได้มีโอกาสจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามทางปฏิบัติปรากฏว่ามิได้ประสบผลดําเร็จมากนัก สินค้าไทยอีกหลายชนิดยังคงไม่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในต่างประเทศ ถ้าเหตุก็คือ ขาดหอดวงพาณิชย์หรือผู้แทนกระทรวงเศรษฐกิจไม่ได้ทำการเผยแพร่สินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทยมากนัก และงานของด่านกักงานพาณิชย์ในต่างประเทศส่วนมากเป็นไปในทำนองให้ความสะดวกแก่หน่วยราชการในการซื้อสินค้าจากต่างประเทศ อีกประการหนึ่ง มีความสนใจเรื่องวัฒนธรรมมากเกินไป กล่าวคือ ได้มีการเผยแพร่เครื่องมอประจําชาติกันมาก โดยได้จัดเครื่องมอเครื่องเงินไปแสดงในต่างประเทศมาก แม้ว่าสินค้าเหล่านี้จะเป็นที่สะดุดตาชาวต่างประเทศก็ตาม แต่สินค้าเหล่านี้ในต่างประเทศก็มีการผลิตสินค้าที่ไซ้ประโยชน์ได้เหมือน ๆ กัน ทงมราคาถูกกว่า ตัวอย่างเช่น ซองบุหรุ่ม ในต่าง

ประเทศก็สามารถผลิตของบริโภคในรูปอื่น ๆ ได้ และถ้าคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยแล้ว ก็มิได้เห็นข้อว่าสินค้าต่างประเทศ ประการสำคัญก็คือ เรามิได้ทำการผลิตสินค้าเหล่านี้เป็นจำนวนมากในรูปขนาดใหญ่ (Large - Scale Production) เพื่อให้มีราคาค้นทุนถูกลงสำหรับตั้งไปแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศ หากรัฐบาลจะสนับสนุนงานช่างฝีมือให้เบ็ดเสร็จของประเทศไทยแล้ว ก็จะต้องมีการผลิตเป็นจำนวนมาก เพื่อให้มีต้นทุนราคาถูก และจะต้องควบคุมมาตรฐานคุณภาพเพื่อป้องกันข้อเสียดังของสินค้าเหล่านี้ไว้

อุปสรรคอีกเรื่องหนึ่งที่กำลังประสบอยู่ในขณะนี้ก็คือ ปรากฏว่ามีสินค้าหลายชนิดที่พ่อค้าไม่สามารถส่งออกจำหน่ายได้สม่ำเสมอ ทั้งนับเนื่องมาจากรัฐบาลได้มีคำสั่งห้ามส่งสินค้าบางชนิดออกนอกประเทศ ผลเสียหายที่เกิดขึ้นนอกจากจะทำให้รายได้ในการค้ากับต่างประเทศตกต่ำลงในปัจจุบันแล้ว ยังทำให้ประเทศไทยเสียดุลการค้าอีกด้วย เพราะพ่อค้าที่เคยซื้อสินค้าเหล่านี้จากประเทศไทย จำต้องหันไปซื้อสินค้าเหล่านี้จากประเทศอื่น ๆ ที่สามารถจำหน่ายสินค้าที่ต้องการได้สม่ำเสมอ เมื่อประเทศไทยส่งสินค้าไปจำหน่ายอีกเมื่อใด ก็ยากที่พ่อค้าเหล่านี้จะหวนกลับมาซื้อสินค้าจากประเทศไทย เพราะเหตุว่าไม่แน่ว่าสินค้าจากประเทศไทยจะส่งออกได้อีกได้นานเท่าใด และโดยปกติพ่อค้าย่อมต้องการทำการค้ากันเป็นเวลานาน ๆ มากกว่าที่จะเปิดย่นการค้าบ่อย ๆ ถ้าเหตุการณ์เป็นไปเช่นนี้ต่อไปกับสินค้าชนิด ๆ ก็จะทำให้ประเทศไทยจำหน่ายสินค้าได้ยาก เนื่องจากขาดลูกค้าประจำ

๑ ปัญหาการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ ถ้าพอค่า
 ทำการค้ากับต่างประเทศขาด *ความซื่อสัตย์* ไม่ปฏิบัติตามอย่างตรงไป
 ตรงมา ทำให้พ่อค้าในต่างประเทศได้รับความเสียหายและฟ้องร้องมา
 ยังรัฐบาลไทยหลาย ๆ ราย เช่น พ่อค้าฉ้อโกงไม่ยอมตั้งสินค้าให้ผู้ซื้อ
 เมื่อได้รับเงินมาแล้ว ดังเคยขงไปให้แทนที่จะเป็นยางแผ่นรมควันตาม
 ทกตลง ตั้งสินค้าทมคุณภาพด้อยกว่า เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้พ่อค้า
 ชาวต่างประเทศขย้อท้อไม่กล้าทำการค้าขายด้วย เพราะไม่แน่ใจว่า
 พ่อค้าของตนจะทำการค้าด้วยนจะมีความซื่อตรงต่อลูกค้าเพียงใด ทดด้
 กจะทำให้สินค้าเหล่านั้นไม่มผู้ซื้อ ความเสียหายเช่นนี้เกิดขึ้นเบน
 คออย่างมาแถมเมอกอนดังครามในเรื่องพริกไทย ซึ่งที่ลัดก็ทำให้ไม่มี
 ผู้ต้องการซื้อพริกไทยจากประเทศไทย ถ้าเหตุการณ์ทอนองนเกิดขึ้น
 เรื่อย ๆ ก็น่าวิตกว่าจะทำให้การค้ากับต่างประเทศจะได้รับความเสียหาย
 เป็นอันมาก เบนหน้าทของรัฐบาล (กระทรวงเศรษฐกิจ) น่าจะ
 พิจารณาหัดพื้นฐานของพ่อค้าเมื่อทำการค้ากับต่างประเทศให้ด้เขยชน
 หนึ่งกอน เพือบองกนเหตุการณ์ทอนองน นอกจากนั้นเพือให้คุณภาพ
 ของสินค้าอยู่ในระดับที่แน่นอน รัฐบาลน่าจะควบคุมคุณภาพของสินค้า
 ดังออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เพราะหากว่าสินค้าจากประเทศไทยมี
 คุณภาพไม่แน่นอนแล้ว การค้าก็ย่อมจะดำเนินไปโดยราบรื่นได้ยาก อีก
 ประการหนึ่งการจัดมาตรฐานของสินค้าสมควรที่รัฐบาลน่าจะพิจารณา
 ให้เป็นไปเช่นเดียวกับมาตรฐานสากล เพราะเคยปรากฏว่าสินค้า
 ยางแผ่นรมควันชนหนึ่งของประเทศไทยเมื่อเทียบกบของตลาดโลกแล้ว
 ปรากฏว่าคุณภาพยางแผ่นรมควันชนหนึ่งของประเทศไทยเป็นเพียงยาง

แผนรณรงค์ชนต้องเท่านั้น ถ้าเป็นชนนพอคาผซอสนค้าจากประเทศไทย
ก็ไม่อาจแน่ใจ เว้นแต่เขาจะได้เห็นสินค้าเสียก่อน ซึ่งย่อมจะทำให้
การค้าดำเนินไปโดยสะดวกได้ยาก

ปัญหาที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งในขณะนี้คือ เนื่องจากเหตุการณ์
ของโลกกำลังสงบลง สินค้าต่าง ๆ เริ่มจะมีราคาตกลงด้วย ถ้าเหตุ
การณ์คงเป็นไปในทำนองผลร้ายกคือ ราคาสินค้าเหล่านี้พออาจจะดา
ลงจนผู้ผลิตไม่อาจดำเนินการผลิตต่อไปได้ เนื่องจากขาดทุน ถ้า
เหตุการณ์เป็นไปในทำนองที่กล่าวแล้ว การแก้ไขที่อาจทำได้ก็คือ ผู้
ผลิตจะต้องพยายามผลิตสินค้าเหล่านี้ใหม่ต้นทุนต่ำที่สุดที่จะทำได้ เพื่อ
ว่าเมื่อราคาสินค้าเหล่านี้ลดลงผู้ผลิตก็จะได้ดำเนินการผลิตต่อไปได้
โดยไม่ขาดทุน และเมื่อการเศรษฐกิจดีขึ้นการผลิตก็จะดำเนินไปด้วย
ดี โดยไม่ต้องมีการเริ่มงานใหม่ ซึ่งย่อมต้องการเวลานานกว่าการ
ผลิตจะเติบโตก้าวหน้า

ปัญหาที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่ง คือปรากฏว่าสินค้าที่ดังชื่อจาก
ต่างประเทศบางชนิดมีราคาเปลี่ยนแปลงมาก เนื่องจากมีการเก็งกำไร
ในระหว่างที่สินค้าชนิดนั้นกำลังขาดตลาด สินค้าที่ดังชื่อไปยังเข้ามาไม่
ถึง ทงนี้เพราะร้านค้าใหญ่ ๆ ต้องด้ามแหงรวมมอคนผูกขาด ชื่อ
สินค้าชนิดนั้นเป็นจำนวนมาก ๆ ก็กตุนไว้ วิชาเอกขอบัญหากคือ จะต้อง
พยายามให้มีการแข่งขันอย่างกว้างขวางมากขึ้น จะต้องมองดการที่
ยอมขายสินค้าในราคาต่ำกว่า และสินค้านั้นจะต้องมีปริมาณมากพอ
ออกประการหนึ่ง ถ้าสินค้าชนิดใดผ่านมือบริษัทหรือองค์การทรูชาติให้
ดีพิเศษ กัมภมส์ภาพเช่นเดียวกัน ทางแก้คือ รัฐบาลจะต้องไม่ให้

สิทธิแก่บริษัทหรือองค์การและให้มีการแข่งขันกับร้านค้าอื่น ๆ มิฉะนั้น
แต่ร้านค้าอื่น ๆ ก็ไม่อยู่ในสภาพที่จะเข้าแข่งขันได้

ตอนที่ ๒ : การเงินระหว่างประเทศ

การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่ง
ในการค้าระหว่างประเทศ หากรัฐบาลหรือธนาคารกลาง คือธนาคาร
แห่งประเทศไทยเข้าดำเนินการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
มากเกินไปเกินแก่ความจำเป็นก็จะทำให้เป็นอุปสรรคแก่การค้า พอกา
ส่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศ อาจต้องประสบความยุ่งยากในการจัดหา
เงินตราต่างประเทศไปซื้อสินค้า ส่วนพอกาที่จำหน่ายสินค้าให้ต่าง
ประเทศก็จะไม่ได้รับความสะดวก แต่ในขณะเดียวกันหากปล่อยให้การ
แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดำเนินไปโดยเสรีอย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะ
ยอมให้เงินตราต่างประเทศผ่านประเทศได้โดยเสรี ก็ย่อมทำให้ประสบ
ความยุ่งยากได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่มี
รายได้น้อย ผิดกับประเทศที่มีรายได้สูง เช่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งยอม
ให้ทำได้โดยเสรี ดังนั้น สำหรับประเทศไทย การแลกเปลี่ยนเงินตรา
ต่างประเทศอาจต้องมีการควบคุมบ้าง แต่การควบคุมควรจะทำโดย
น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

นอกจากการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินแล้ว นโยบายการเงิน
กับต่างประเทศของรัฐบาลย่อมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการค้าต่าง
ประเทศ หากนโยบายทางการเงินของรัฐบาลไม่แน่นอนมีการเปลี่ยนแปลง
บ่อย ๆ ก็ย่อมจะเป็นอุปสรรคสำคัญแก่การค้า เพราะในกิจการค้า
การคาดคะเนสภาพการค้าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับพอกา พอกา

ควรจะต้องทราบเหตุการณ์ล่วงหน้าอย่างน้อย ๒ เดือน หากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเงิน เพราะนโยบายทางการเงินของรัฐบาลไม่แน่นอนแล้ว ก็ยากที่พ่อค้าจะทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ถูกต้อง ซึ่งอาจทำให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงแก่การค้าได้ พ่อค้าก็ย่อมจะขยับข้อไม้กดางทุนทำการขนาดใหญ่ ฉะนั้น รัฐบาลจึงควรพยายามรักษาโยบายการเงินให้มั่นคง โดยยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงก็ในเมื่อมีความจำเป็นอย่างแท้จริงเท่านั้น

อีกประการหนึ่ง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศควรมีเสถียรภาพ ไม่ควรจะมีการแกว่งไกวมาก เพราะหากอัตราแลกเปลี่ยนมีการแกว่งไกวมากก็ย่อมจะเป็นอุปสรรคแก่การค้า พ่อค้าอาจคาดคะเนอัตราแลกเปลี่ยนเงินให้ถูกต้องได้ยาก และถ้าพ่อค้าคาดคะเนอัตราแลกเปลี่ยนผิด พ่อค้าอาจจะขาดทุนมาก หรือได้กำไรมาก สุดแต่เหตุการณ์ ซึ่งพ่อค้าไม่มีทางที่จะแก้ไขได้ การรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนย่อมจะแก้ไขอุปสรรคคนเดียวได้ และในการรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ส่วนกลางซึ่งควรจะเป็นหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย และจำเป็นต้องมีทุนเป็นเงินตราต่างประเทศพอเพียง เมื่อการแลกเปลี่ยนเงินมีอัตราคงที่ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะช่วยซื้อเงินตราต่างประเทศได้ เป็นการเพิ่มอุปสงค์ ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนไม่ลดลงมาก และเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินสูงขึ้น ธนาคารก็จะนำเงินตราออกจำหน่าย ซึ่งจะเป็นการเพิ่มอุปทานของเงินตราต่างประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนก็จะไม่สูงขึ้น การรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินนี้เรียกว่าทำการแทรกแซง (Intervention) ในตลาดเสรี โดยให้กองทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Stabilization Fund) เป็นผู้ทำ

ระดับอัตราแลกเปลี่ยน เงินตราต่างประเทศระดับหนึ่ง ๆ ย่อมจะมั่งคั่งต่อการค้ากับต่างประเทศต่างกัน หากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินไทยอยู่ในระดับสูงพอสมควร ก็จะเป็นการช่วยสนับสนุนให้พ่อค้าส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศมากกว่าอัตราปกติ แต่ถ้าหากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินไทยอยู่ในอัตราต่ำ ก็จะเป็นประโยชน์แก่พ่อค้าที่ส่งสินค้าจากต่างประเทศส่งมรดกให้อัตราแลกเปลี่ยนเงินไทยกับเงินปอนด์สเตอร์ลิงเป็น ๕๖ บาทต่อหนึ่งปอนด์ พ่อค้าส่งสินค้าไปจำหน่ายได้ ๑ ปอนด์ พ่อค้าเอาเงิน ๑ ปอนด์ ไปแลกเงินไทยได้ ๕๖ บาท แต่ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินเป็น ๕๐ บาทต่อ ๑ ปอนด์ พ่อค้าจะแลกเปลี่ยนเงินบาทได้เพียง ๕๐ บาทเท่านั้น แต่ขณะเดียวกัน เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเป็น ๕๐ บาทต่อ ๑ ปอนด์ พ่อค้าที่ซื้อสินค้าจากต่างประเทศราคา ๑ ปอนด์ ก็จะใช้เงินไทยเพียง ๕๐ บาทเท่านั้น หากรัฐบาลมีความมุ่งหมายจะแก้ดุลยการชำระเงิน ซึ่งเสียเปรียบมากเช่นในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ รัฐบาลก็ควรจรรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนให้อยู่ในระดับสูง เพราะนอกจากจะช่วยสนับสนุนให้พ่อค้าส่งสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศแล้ว ยังเป็นการจำกัดการส่งสินค้าเข้าด้วย เพราะพ่อค้าจะต้องซื้อสินค้าจากต่างประเทศด้วยราคาที่เป็นเงินบาทแพงกว่า เป็นการช่วยให้ดุลยการค้ามั่งคั่งได้เปรียบมากขึ้น ซึ่งย่อมจะได้ผลดีกว่าการควบคุมสินค้าเข้าโดยวิธีกำหนดโควตา เพราะย่อมจะทำให้เกิดการทุจริตกันได้ง่าย นอกจากนั้น การควบคุมสินค้าเข้าอย่างอาจทำให้ประเทศที่เคຍค่าขายกับประเทศไทยตอบสนอง โดยควบคุมสินค้าเข้าประเทศตนเช่นเดียวกัน ซึ่งย่อมจะทำให้การค้าเร่ร่อน และถ้าทุกประเทศต่างควบคุมการค้าดังกล่าวแล้ว การค้าก็ย่อมดำเนินไปได้ยาก

ผลเสียของการควบคุมสินค้าเข้า ของรัฐบาลในขณะนั้นคือ
 พ้อค่าบางคนอาจได้โคจรน้อยกว่าที่เคยค่า บางคนได้เท่าเดิม บาง
 คนได้โคจรมากกว่าที่เคยค่า ถ้าเป็นเช่นนี้แล้วจะก่อให้เกิดพ้อค่า
 บางคนได้กำไรจากการค้ามากกว่าปกติ เนื่องจากเกิด Redistribution
 of Income ซึ่งย่อมจะทำให้สินค้าที่ควบคุมราคาแพง นอกจาก
 นั้นการควบคุมสินค้าเข้ายังทำให้สินค้าภายในประเทศแพงขึ้นด้วย เช่น
 สินค้าชนิดหนึ่งเคยซื้อจากต่างประเทศ หากสินค้านั้นถูกควบคุมก็จะทำ
 ให้ตั้งเข้ามาจำหน่ายได้น้อยลง ซึ่งจะทำให้สินค้าในราคาแพง ผู้
 บริโภคก็จะหันมาใช้สินค้าที่ทำในประเทศ หากสินค้าไทยผลิตได้เท่า
 เดิมแต่มีผู้ต้องการมากขึ้น ก็จะทำให้สินค้าชนิดนั้นราคาแพงตาม
 สินค้าต่างประเทศไปด้วย ผลเสียนี้ไม่แต่จะเกิดจากการควบคุมสินค้า
 เข้าเท่านั้น หากใช้วิธีการหนดอัตราแลกเปลี่ยนให้อยู่ระดับสูงเพื่อให้การ
 ส่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศมีปริมาณลดลงย่อมจะประคับประคองเช่น
 เดียวกัน

การลดปริมาณสินค้าเข้าไม่ว่าจะด้วยวิธีที่ปฏิบัติอยู่ขณะนี้หรือ
 วิธีใด ๆ ย่อมจะมีผลกระทบต่อรายได้ออกของรัฐบาลอยู่ไม่น้อย
 เนื่องจากรายได้ของรัฐบาลส่วนใหญ่ได้จากการภาษีสู่ตการกร หาก
 ปริมาณสินค้าเข้าลดลง ก็จะทำให้จำนวนภาษีสู่ตการกรที่เก็บได้ลดลง
 ไปด้วย ฉะนั้น การแก้ไขด้วยวิธีการหรือด้วยการชำระเงิน รัฐบาล
 ควรจะเลือกดำเนินในทางส่งเสริมการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายมากกว่า
 การควบคุมสินค้าเข้า.

ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจกับคนต่างด้าวและคนกลาง

ตอนที่ ๑ : ปัญหาเรื่องคนกลาง

ปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลทุก ๆ รัฐบาลเพิ่งตั้งมากที่สุดในได้แก่ปัญหาเรื่องค่าครองชีพของประชาชน ซึ่งได้สูงขึ้นอย่างมากมาโดยรวดเร็วตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้ คงจะเห็นได้จากดัชนีค่าครองชีพของประชาชนในสถิติรายปีของสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ ซึ่งมีปี ๒๔๙๓ เป็นฐาน ปรากฏตัวเลขดังนี้

พ.ศ.	เลขดัชนี	พ.ศ.	เลขดัชนี
๒๔๘๓ . . .	๘.๐๒	๒๔๙๓ . . .	๙๙.๐๕
๒๔๘๘ . . .	๗๒.๓๓	๒๔๙๔ . . .	๑๓๐.๑๗
๒๔๘๙ . . .	๘๘.๙๓	๒๔๙๕ . . .	๑๒๒.๕๗
๒๔๙๐ . . .	๑๐๐.๒๐	๒๔๙๖ . . .	๑๓๕.๙๕
๒๔๙๑ . . .	๑๐๐.๐๐	๒๔๙๗ . . .	๑๓๕.๒๕
๒๔๙๒ . . .	๙๖.๐๙	๒๔๙๘ . . .	๑๔๓.๔๗

ในการแก้ไขปรับปรุงเศรษฐกิจของประเทศเพื่อจะลดค่าครองชีพของประชาชนลง รัฐบาลได้เห็นว่า การที่ราคาสินค้าต่าง ๆ ในตลาดมีราคาสูงขึ้น ทั้ง ๆ ที่ต้นทุนค่าเหล่านี้อยู่ในตลาดเป็นจำนวนพอเพียงกับความต้องการของประชาชนนั้น เพราะอาจขายปลีกราคาสูงกว่าเกินสมควรเพื่อประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม ดังเราจะเห็นได้

จากตารางแสดงเลขดัชนีราคาสินค้าขายส่ง และราคาสินค้าขายปลีก
ในเขตกรุงเทพมหานคร ฯ จากสถิติรายปีของสำนักงานเศรษฐกิจแห่งชาติ คือ

พ.ศ.	เลขดัชนี	
	ราคา สินค้าขายส่ง	ราคา สินค้าขายปลีก
๒๔๘๐	๓๐๕.๐๘	๓๐๘.๘๐
๒๔๘๓	๓๐๐.๐๐	๓๐๐.๐๐
๒๔๘๒	๘๓.๘๓	๘๓.๘๖
๒๔๘๓	๘๕.๘๘	๘๗.๔๐
๒๔๘๔	๓๐๓.๕๐	๓๓๒.๐๖
๒๔๘๕	๓๐๘.๒๘	๓๒๓.๘๘
๒๔๘๖	๓๐๒.๒๖	๓๒๓.๐๒
๒๔๘๗	๓๐๐.๓๘	๓๒๕.๗๐
๒๔๘๘	๓๑๖.๘๓	๓๒๘.๓๐

จากเลขดัชนีราคาสินค้าขายส่งและราคาสินค้าขายปลีกนั้นจะเห็น
ได้ว่าราคาสินค้าขายปลีกได้เพิ่มขึ้น โดยมีอัตราส่วนมากกว่าราคาสินค้า
ขายส่งมาก ทำให้เห็นว่าพ่อค้าขายปลีกได้เอากำไรมากขึ้น จึงทำให้
ราคา
สินค้าส่งขึ้น แต่ทว่าอาจไม่เป็นจริงเสมอไป เพราะว่าการที่
สินค้าขายปลีกมีอัตราส่วนน้อยกว่าราคาขายเพิ่มจากราคาสินค้าขาย
ส่งนั้น เพราะค่าใช้จ่ายของพ่อค้าอาจเพิ่มขึ้นจากในปีก่อน ๆ มากก็ได้
หรือพ่อค้าอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เพื่อความ
สะดวกในการประกอบกิจการค้า และในบางกรณีพ่อค้าอาจจะต้องเสีย
ค่าใช้จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อขอความคุ้มครองก็ได้ เช่น ในการตั้ง

ความแท้ อาจต้องจ้างตำรวจเพื่อรักษาความเรียบร้อยในความแท้
หนักได้ และอาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในกรทของแตกหักเสียหาย
เนื่องจากคนเมาตรา ฯลฯ จึงทำให้พ่อค้าจำเบนจะต้องคิดเพิ่มในราคา
สินค้าที่ขายปลัดถนน

อีกประการหนึ่ง รัฐบาลเห็นว่าเมื่อมีวิกฤตการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้น
ทั้ง ๆ ที่เหตุการณ์เหล่านั้นมิได้เป็นเหตุให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทาง
เศรษฐกิจของประเทศก็ตาม พ่อค้าต่างถือโอกาสขึ้นราคาสินค้าต่าง ๆ
ทั้ง ๆ ที่สินค้าเหล่านั้นของที่มีอยู่ในสต็อกมานานแล้ว เนื่องจากเหตุ
เหล่านั้น รัฐบาลจึงเห็นว่าจะแก้ไขภาวะการทางเศรษฐกิจจึงได้ก้โดย
การคัดคนกลางที่เห็นแก่ตัวออกเสีย และประกอบกับในปัจจุบันการ
สหกรณ์ของประเทศยังไม่แพร่หลาย รัฐบาลจึงพยายามจะส่งเสริม
วิสาหการสหกรณ์ขึ้น เพราะเห็นว่าจะจะเป็นวิสาหการอันหนึ่งที่จะสามารถลด
ค่าครองชีพของประชาชนลงได้ เนื่องจากวิสาหการสหกรณ์บ่งกันั้นให้
พ่อค้าคนกลางคิดเอาถ้าไรมากเกินสมควร เพราะร้านสหกรณ์ย่อมจะ
ขายสินค้าให้แก่มารชกในราคาพ่อค้าสมควรและถ้าไรที่ใดมานานก็จะนำมา
แบ่งปันกัน ในระหว่างมอดส์มาชิกของสหกรณ์นั้นเอง

คนกลางเป็นบุคคลที่ต่ำคียมมากคนหนึ่ง ในกิจการค้า ทั้งนี้เพราะ
คนกลางทำหน้าที่ในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค
คนกลางหรือพ่อค้ากระทำหน้าที่ของตนเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้
ผลิตและผู้บริโภค โดยการนำสินค้ามาขายให้ผู้บริโภค ถ้าไม่มีคน
กลาง ผู้บริโภคก็อาจไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร เวลาคณะชอสินค้า

เด็กเล็กน้อยก็อาจต้องสั่ง โดยตรงจากผู้ผลิต และในบางกรณีถึงขั้นค้า
 หน้ไม่ผ่านมือคนกลางเลยก็อาจทำให้ต้นทุนนมราคาสูงขึ้น เช่น การ
 จะไปซื้อข้าวจากโรงสี ผู้บริโภคนิยมไม่อุปโภคนมสำหรับขนส่ง อาจต้อง
 เช่าเรือออกซ่งอาจทำให้เสียค่าใช้จ่ายมากกว่าการซื้อจากพ่อค้าคนกลาง
 เมื่อพ่อค้าคนกลางเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริโภค พ่อค้าก็
 ย่อมต้องคิดผลประโยชน์ตอบแทน โดยการบวกค่าบ้ด้วยการของคนลงไป
 ในราคาค้นค้าที่ตนขายนั่นเอง ดังนั้นถ้าพ่อค้าคนหนึ่งจะคิดเอา
 กำไรหรือค่าบ้ด้วยการจากการขายสินค้าให้ท่านพ่อค้าคนอื่น ซึ่งจะทำให้
 ประชาชนซื้อของแยะสินค้าต่าง ๆ ได้ในราคาปกติ แต่ถ้าหากพ่อค้า
 คนกลางนั้นเป็นผู้เห็นแก่ตัว คิดเอาผลประโยชน์ตอบแทนมาก ราคา
 สินค้าเมื่อถึงมือผู้บริโภคก็ย่อมจะสูงขึ้นเป็นธรรมดา

แต่เนื่องจากการที่ประชาชนมีความเข้าใจว่า พ่อค้าคนกลางส่วน
 มากเป็นผู้คิดเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ดังนั้นเมื่อราคาค้นค้าเขยิบสูงขึ้น
 เด็กน้อย เพราะความจำเป็นของพ่อค้าที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น
 ประชาชนก็จะพากันบ่นว่าพ่อค้าขูดเลือดขูดเนื้อประชาชน ในบางกรณี
 อาจเป็นเพราะประชาชนไม่คบค้าต่อพ่อค้าก็ได้

เนื่องจากพ่อค้ามีความสำคัญมากในกิจการค้า ดังนั้นการที่
 จะทำให้สินค้าราคาถูกลงโดยไม่กำจัดพ่อค้าคนกลางที่ไม่ดีนั้นย่อมเป็น
 การยาก และการที่จะกำจัดไม่ใหม่พ่อค้าคนกลางนั้นย่อมเป็นไปได้
 ดังนั้นเพื่อให้การค้าดำเนินไปด้วยดี และให้คนกลางทำงานเพื่อส่วนรวม
 รัฐบาลจึงพยายามส่งเสริมการค้าโดยวิธีการสหกรณ์ขึ้น เพราะ
 สหกรณ์ก็เป็นคนกลางอยู่นั่นเอง แต่สหกรณ์เป็นของสมาชิกทุกคน

ดงชนด้วยทุนของสัจมาชิกทั้งหลาย ฉะนั้นจึงทำการขายของให้สัจมาชิก
 ในราคาอันสมควร โดยสหกรณ์คิดค่าใช้จ่ายของสหกรณ์เพียงเท่าที่
 จำเป็นเท่านั้น รวมเป็นต้นทุนของสินค้าที่ขายให้แก่บรรดาสัจมาชิก
 ครั้นเมื่อลงเงาตามบัญชี ถ้าปรากฏว่าสหกรณ์มีกำไร เงินกำไรนั้น
 ก็นำมาแบ่งกันในหมู่สัจมาชิก จากหลักการของสหกรณ์ จะเห็นได้
 ว่าการสหกรณ์ย่อมจะเป็นการบำรุงกณมิให้พ่อค้าคิดเอากำไรเกินควรได้
 และสหกรณ์มิได้ดำเนินกิจการค้าเพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
 หรือหลายคน โดยเฉพาะ หากแต่ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของมวล
 สัจมาชิกต่าง ๆ ซึ่งไม่จำกัดฐานะและจำนวน และกระทำการโดยมิได้
 มุ่งหวังกำไรเลย

เนื่องจากเหตุดังกล่าว รัฐบาลจึงได้พยายามตั้งสหกรณ์ต่าง ๆ
 ขึ้นเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น ตั้งสหกรณ์ผู้บริโภคนตามกระทรวงและ
 ตามหน่วยราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตั้งสหกรณ์
 ฉางข้าวตามภูมิภาคต่างๆ เพื่อรับซื้อข้าวจากชาวนาในราคาที่ต่ำกว่า
 พ่อค้าเอกชนรับซื้อ เพราะส่วนมากชาวนาของเราได้ถูกบีบบังคับจาก
 พ่อค้าเอกชน โดยการกดราคาข้าวให้อยู่ในระดับต่ำ แต่การตั้งเสริม
 การสหกรณ์ของรัฐบาลยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะทำให้การสหกรณ์
 เจริญขึ้นโดยรวดเร็วเท่ากับเจตนารมณ์ของรัฐบาล ทั้งนี้เพราะประชาชน
 ส่วนใหญ่ยังมิได้ซาบซึ้งถึงหลักการสหกรณ์พอเพียง แม้แต่ผู้ที่รับ
 การศึกษาด้านนี้มาเป็นสัจมาชิกของสหกรณ์ เพราะเข้าใจถึงหลักการอันดี
 ของสหกรณ์ ทั้ง ๆ ที่บุคคลเหล่านั้นแม้จะไม่ได้เป็นสัจมาชิกของสหกรณ์
 ก็เป็นผู้ที่ทนการกั้นอยู่อย่างดี ซึ่งตรงกันข้าม ผู้ที่มรยาเดินยอชิงสมควร

จะเป็นสมาชิกของสหกรณ์ก็ได้เป็นสมาชิก ช้อบกพร่องของอนาคต
แก้ไขปรับปรุงได้ โดยการเผยแพร่ประโยชน์ของการสหกรณ์ ให้ผู้ที่ยัง
ไม่ได้จะเข้าใจในสหกรณ์ ได้ทราบถึงความมุ่งหมายอันดีของสหกรณ์

อีกประการหนึ่ง สหกรณ์จะเจริญได้ก็ต่อจากอาศัยความร่วมมือ
และความสนใจต่อสหกรณ์ ของมวลสมาชิก โดยสมาชิกควรจะให้
คำแนะนำและคอยติดตามช้อบกพร่องต่าง ๆ ของสหกรณ์ อยู่เสมอ ๆ
เพื่อว่าสหกรณ์จะได้พยายามปรับปรุงกิจการต่าง ๆ ตามความต้องการ
และเพื่อประโยชน์ของสมาชิกอย่างสมบูรณ์ ซึ่งจะทำให้กิจการของ
สหกรณ์เจริญขึ้น

อีกประการหนึ่ง ประชาชนคนไทยเป็นเหตุเห็นแก่ความระแวง
ของตนเป็นใหญ่ มิได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของตนให้ถ่องแท้ จึงทำให้
สัญญาเงินที่ไม่ควรเสียไป เป็นหนี้สูญสูญร้ายอันยากที่จะแก้ไข เช่น
ในการที่ชาวนาขายข้าวให้แก่เจ้าของสหกรณ์ ชาวนาจะต้อง
ขนข้าวไปตั้งให้แก่เจ้าของสหกรณ์เอง ส่วนพ่อค้าเอกชนให้ความ
ความระแวงแก่ชาวนามาก โดยการนำเรือกเขาไปซื้อข้าวจากชาวนาถึง
ในนา ชาวนาบางคนไม่พาหระขนข้าวไปตั้งยังฉางของสหกรณ์ได้
ก็จะนำข้าวไปขายยังฉางสหกรณ์ก็จะต้องหาเช่าเรือ หรือชอยมเรือ
ของผู้อื่น และต้องเสียเวลาและแรงงานเพื่อขนข้าวไปยังฉางข้าว
สหกรณ์อีก ดังนั้นเพื่อตัดปัญหาที่ยากต่าง ๆ เสียและเพื่อความสะดวก
สบายของตน ชาวนาจึงยอมขายข้าวให้แก่พ่อค้าเอกชนในราคาต่ำกว่า
ราคาที่จะขายได้ที่ฉางสหกรณ์ ช้อบกพร่องของอนาคตแก้ไขได้โดยการ
อบรมให้ชาวนาและประชาชนทั่วไปทราบถึงหัตถ์ของการประหยัด และ
รู้จักเสียค่างเงินของตน แม้จะเป็นจำนวนเล็กน้อยก็ตาม และอาจ

ปรับปรุงสหกรณ์ต่าง ๆ ให้มีความสะดวกแก่ชาวนาในเรื่องจัดหาพาหนะ
ขนส่งข้าวให้โดยสะดวกและเป็นการดีมาก หรืออาจจะจัดตั้งห้างสหกรณ์ให้
มอຍ်ທူໄປ เพื่อความสะดวกในการค้าขายและขนส่งพืชพรรณต่าง ๆ
ไม่เฉพาะแต่เพียงข้าวไปสู่ห้างสหกรณ์ได้โดยสะดวก

นอกจากข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว สหกรณ์ในประเทศไทย
ยังมีการจัดการไม่ดีพอ เพราะว่าการจัดสหกรณ์ก็เท่ากับการค้า ซึ่งต้องการ
ผู้จัดการที่มีความสามารถและความชำนาญ แต่ผู้ทาดำเนินงานของ
สหกรณ์ปัจจุบันปรากฏว่าไม่ได้จะมีความสามารถพอเพียง ซึ่งอาจเป็น
เหตุที่ทำให้สหกรณ์ไม่เจริญขึ้นรวดเร็วตามที่คาดหมาย การสหกรณ์นั้น
ควรที่จะให้รัฐบาลช่วยเหลือในขั้นแรก เพราะเหตุที่การสหกรณ์นั้นเพื่อ
ให้มอຍ်ທူສາມາດช่วยตัวเองและช่วยเพื่อนสมาชิกด้วยกัน แต่การสหกรณ์
ในประเทศไทย รัฐบาลได้พยายามช่วยเหลือและค้ำจุนทุกวิถีทาง และ
จนบัดนี้ยังไม่เห็นทางว่าสหกรณ์จะช่วยตนเองได้

นอกจากรัฐบาลจะได้แก้ปัญหาเศรษฐกิจ โดยการกำจัดพ่อค้า
คนกลางที่เห็นแก่ตัว โดยวิธีการสหกรณ์แล้ว รัฐบาลยังได้ดำเนิน
กิจการค้าโดยเป็นคนกลางด้วยเอง ซึ่งเรียกว่ารัฐพาณิชย์ การดำเนิน
งานของรัฐพาณิชย์นั้นมีความมุ่งหมายที่จะดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์
ของประชาชน ในการนี้รัฐบาลได้จัดตั้งองค์การต่างๆ ขึ้นเพื่อทำการค้า
และจำหน่ายสินค้าและบริการต่างๆ ให้แก่ประชาชนในราคาต่ำ เช่น
ตั้งองค์การ อ.จ.ด. ขึ้นเป็นต้น เหตุการณ์ของรัฐพาณิชย์นั้นเห็นเหตุ
และจะให้ประโยชน์อย่างมากมาย ถ้าหากปฏิบัติตามหลักการนั้นๆ

แม้ว่าเหตุการณ์ของรัฐพาณิชย์จะเป็นเหตุการณ์ตักตาม แต่เมื่อนำมาใช้ในประเทศเราก็อาจไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างเต็มที่ และในบางกรณีก็อาจก่อให้เกิดผลร้ายมากกว่าผลดี ทั้งนี้เพราะรัฐบาลให้สิทธิและอำนาจต่างๆ แก่รัฐพาณิชย์และบริษัทเอกชนอีกหลายบริษัท ทำให้ตลาดการค้าขาดการแข่งขันโดยเสรี และขาดสัมรรถภาพ ซึ่งเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นและทำให้พ่อค้าต่างๆ หมดกำลังใจและไม่กล้าทำการค้าแข่งขันกับรัฐพาณิชย์และบริษัทที่ถือพดเหล่านั้น

ข้อบกพร่องอันนี้อาจแก้ไขได้ โดยรัฐบาลเลิกให้สิทธิพิเศษต่างๆ แก่รัฐพาณิชย์และบริษัทที่ถือพดเหล่านั้น และทางที่ดีที่สุดรัฐบาลควรจะขายหุ้นของรัฐพาณิชย์ต่างๆ ให้เอกชนเสีย โดยรัฐบาลอาจถือหุ้นส่วนมากไว้ เพื่อให้บริษัทนั้นๆ ได้มีฐานะเท่ากับบริษัทเอกชน และรัฐบาลก็ยังอาจควบคุมการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของบริษัท และตามนโยบายของรัฐบาลไว้ได้ เพราะรัฐบาลถือหุ้นส่วนใหญ่นี้ และจะเป็นทางทำให้การค้าเจริญขึ้นเพราะมีการแข่งขันในตลาดโดยเสรี

ตอนที่ ๒: ปัญหาเรื่องคนต่างดาว

รัฐบาลชุดปัจจุบันมีนโยบายที่จะส่งเสริมการค้าของประชาชนคนไทย ทั้งนี้เพราะรัฐบาลเห็นว่าในปัจจุบันธุรกิจส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของชาวต่างประเทศ ดังจะเห็นได้ว่าบริษัทใหญ่ๆ และร้านค้าเกือบทุกชนิดและทุกขนาดมีผู้อำนวยการหรือผู้จัดการเป็นชาวต่างประเทศหรือเป็นของชาวต่างประเทศ จำนวนร้านค้าหรือบริษัทเอกชนที่หนึ่งของ

คนไทยมีเป็นส่วนใหญ่ เพราะประชาชนคนไทยไม่ตั้งใจในการค้าขาย ส่วนมากมักจะประกอบอาชีพในทางกสิกรรมและรับจ้าง ดังนั้นรัฐบาลจึงกังวลว่า ถ้าชาวต่างประเทศไม่พอใจขึ้นมา การค้าในประเทศอาจหยุดชะงักลง ทำให้กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของชาติ และยังกระทบกระเทือนต่อสวัสดิภาพของประชาชนด้วย

เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ชาวต่างประเทศที่ประกอบกิจการค้าในประเทศไทยนั้น ส่วนมากมักจะคิดถึงประโยชน์ของคนเป็นส่วนใหญ่ มิได้เห็นแก่ส่วนรวมหรือประเทศชาติที่ให้ความร่วมมือบ้าง แม้แต่น้อย พยายามหลอกลวงกฎหมาย รวมทั้งพยายามหาหนทางหลอกลวงภาษศวดวยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งยากแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่จะคอยควบคุม เฮอร์ดเอบริษัทการค้าด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยไม่เป็นธรรม พยายามหาโอกาสขวนขวาค้าขายได้เสมอ ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ประชาชนทั่วไปเดือดร้อน รัฐบาลจึงได้พยายามส่งเสริมให้คนไทยเข้ามาสนใจในการพาณิชย์ และพยายามหาทางช่วยเหลือกิจการค้าของคนไทยด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้สิทธิพิเศษแก่พ่อค้าคนไทยในการยื่นประมูลราคาตั้งของให้กับหน่วยราชการ และรับโรงพิมพ์ของคนไทยไว้ในความอุปการะของรัฐบาล เป็นต้น

แต่การช่วยเหลือการค้าของคนไทยด้วยวิธีนี้อาจไม่ได้ผลอย่างเต็มที่ เพราะพ่อค้าคนไทยในปัจจุบันยังไม่ค่อยมีความชำนาญในทางเพียงพอ เมื่อรัฐบาลพยายามกีดกันคนต่างด้าวก็มักจะทำให้เกิดการทุจริต และอาจจะทำให้กระทบกระเทือนเศรษฐกิจของประเทศด้วย เช่น เมื่อรัฐบาลห้ามพ่อค้าต่างด้าวยื่นซองประมูลราคา ในการก่อสร้าง

สถานที่ราชการ พ่อค้าต่างดาวก็จะไปหาคนไทย ขอให้ยื่นประมูลใน
 นามของคนไทยคนนั้น แต่ในการก่อสร้างดังกล่าวพ่อค้าต่างดาวจะเป็น
 ผู้จัดการเสร็จ โดยให้เปอร์เซ็นต์หรือส่วนแบ่งกำไรกับคนไทยที่ใช้ชื่อ
 ของเขาเขายื่นประมูล ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้นโยบายของ
 รัฐบาลไม่สามารที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ได้ผลสมบูรณ์ตามที่ตั้งใจ
 ไว้ โดยพ่อค้าต่างดาวก็ยังคงมีความสัมพันธ์กับการเศรษฐกิจของ
 ประเทศอยู่เช่นเดิม เช่นแต่เพียงลดความสำคัญลงไปบ้างเล็กน้อยเท่า
 นั้น คืออาจจะประกอบกิจการค้าอยู่ห่างไกลกันเอง

เมื่อพ่อค้าต่างดาวในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจของประเทศ
 ดังกล่าว การที่เราจะหวังห้ามการค้าไว้สำหรับประชาชนคนไทย หรือ
 พยายามช่วยเหลือพ่อค้าคนไทยด้วยวิธีต่างๆ จึงไม่ได้จะได้ผลอย่างเต็มที่
 ทางที่ดีควรจะค่อยๆ ปรับปรุง ซึ่งในขณะนั้นควรใช้วิธีการที่ทำให้พ่อค้า
 ต่างดาวนั้นมีความรู้สึกเหมือนกับว่าได้ประกอบกิจการค้าอยู่ในประเทศ
 ของตนเอง โดยการให้ความอบอุ่นแก่จิตใจของพ่อค้าเหล่านั้น เช่นให้เขา
 ได้มีเสรีภาพในการประกอบกิจการค้า และได้รับการยกย่องพอสมควร
 ซึ่งกระทำให้ได้ผลดีในทางจิตใจ คือพ่อค้าเหล่านั้นจะได้มีความรู้สึก
 รักประเทศไทย และหวังที่จะตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทยต่อไปโดยไม่
 คิดที่จะกลับไปบ้านเกิดเมืองนอนของตน ต่อไปถึงชนตึกหนานก็จะ
 กลายเป็นคนไทยหมด เมื่อพ่อค้าพอใจที่จะตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทย
 ก็จะได้รับ ความภูมิใจในการที่ได้รับความคุ้มครองเสมือนกับพลเมืองของ
 ประเทศ ความคิดที่มุ่งแต่จะกอบ โภชผลประโยชน์จากทรัพย์สินใน
 ประเทศไทยเพื่อนำกลับไปยังบ้านเดิมของเขาเหล่านั้นย่อมจะหมดไป

ความรักชาติบ้านเมืองทำให้ความระดวกกล้าจะเข้ามาแทนที่ ดังนั้น
พ่อค้าเหล่านี้อาจปฏิบัติตามหลักการค้าของคน โดยเห็นแก่ประโยชน์ของบ้าน
เมืองของตน โดยอาจจะไม่พยายามหักเคียงภาษาหรือหักเคียงภาษา
น้อยลง และอาจยินยอมปฏิบัติตามคำขอร้องของรัฐบาล โดยเต็มใจ
ซึ่งจะทำให้การปกครองระดวกยิ่งขึ้น

การแก้ปัญหาในขณะนี้ไปก็คือ ควรจะส่งเสริมให้คนไทยมี
ความรู้ความชำนาญในทางการค้าเสียก่อน ซึ่งทงนี้อาจทำได้โดยการ
จัดตั้งโรงเรียนการพาณิชย์ขึ้นใหม่สถานที่พอจะให้กุดบครกุดชิตาที่สนใจ
ในกิจการค้าเข้าเรียนได้โดยระดวก แต่การจัดตั้งโรงเรียนการพาณิชย์
เพิ่มขึ้นใหม่มากพอ นั้น กัยยอมเกิดปัญหาในเรื่องการหางเงินสร้างโรงเรียน
และหาครูมาฝึกสอน ซึ่งจะเห็นได้จากปัญหาเรื่องการสร้างโรงเรียนและ
การจัดหาครูที่มีความรู้และความสามารถมาสอนนั้นเป็นปัญหาใหญ่
ของรัฐบาลชุดนี้ด้วย

ในขณะนี้ไป เมื่อมีผลความรู้โดยดำเรจจากโรงเรียนการพาณิชย์
แล้ว ก็ควรส่งเสริมให้ผู้ที่ดำเรจจากโรงเรียนดังกล่าวได้มีความ
ชำนาญเสียก่อน โดยตั้งไปฝึกหัดทำการค้าอยู่กับพ่อค้าชาวต่างประเทศ
เช่นตั้งไปอยู่กับพ่อค้าชาวตะวันตกที่เป็นผู้อำนวยการบริษัทใหญ่ ๆ เพื่อ
ดการบริหารงานในด้าน Management เพื่อให้มีความรู้ในด้านนี้บ้าง
หรืออาจตั้งไปอยู่กับพ่อค้าชาวจีนซึ่งมีเทคนิคและเดห์เดียมในการ
ประกอบกิจการค้าเป็นอันมาก

เมื่อประชาชนคนไทยมีความสนใจในการค้าและมีທงความรู้และ
ความชำนาญดังนั้นแล้ว เมื่อบริษัทจะทำการค้าดองดองวิชาการ

ดังกาด หรือจะกำจัดพ่อค้าชาวต่างประเทศก็ตาม ก็จะได้ผลดีต่อการ
ค้าของประเทศโดยสมบูรณ์ อันจะทำให้การค้าของประเทศเจริญขึ้น
ด้วยความสามารถของคนไทย และภายใต้ความคุ้มครองและความ
พอใจของรัฐชาติ

ส่วนการที่จะให้คนไทยสามารถไปทำการผูกขาดการค้าจากพ่อค้า
ชาวต่างประเทศเพื่อให้ได้รับความชำนาญและทราบถึงเดห์เดียมใน
ทางกรรค้านั้น อาจทำได้ โดยการออกกฎหมายบังคับให้ร้านหรือบริษัท
ทั่วๆ ไปรับคนไทยไว้ทำงานทุกๆ ร้านหรือบริษัท อาจจะทำ
ให้รับคนไทยเป็นจำนวนมากหรือน้อยตามขนาดของห้างร้านและบริษัท
เหล่านั้น โดยอาจกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ว่าจะต้องให้บริษัทห้างร้าน
ต่าง ๆ มีคนงานที่เป็นคนไทยทำอยู่เป็นจำนวนเท่านั้นเท่านี้เปอร์เซ็นต์
ก็ได้

รัฐบาลชุดปัจจุบันของชาติจะจัดตั้งโรงเรียนพาณิชย์ขึ้นโดยเชิญ
พ่อค้าที่สำคัญๆ และมีชื่อเสียงในวงการเข้ามาเป็นครูผู้สอน โดยท่าน
เหล่านั้นเป็นผู้ที่มีความรู้ดีและมีคุณสมบัติเป็นอย่างดี จึงอาจถ่ายทอด
ความรู้และความชำนาญของท่านให้แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี การที่
บรรดาครูอาจารย์ทั้งหลายเป็นพ่อค้าที่มีชื่อเสียงและมีอิทธิพลมากในวง
การค้า ย่อมให้ผลประโยชน์แก่นักเรียนเป็นอันมาก โดยครูผู้สอน
เหล่านั้นอาจฝากฝังนักเรียนให้ไปรับการผูกขาดอบรมในบริษัท
ร้านค้าต่าง ๆ ได้โดยสะดวก ซึ่งจะทำให้นักเรียนเหล่านั้นได้รับความ
ความรู้และความชำนาญเป็นอย่างดีอีกด้วย.

ปัญหาการจำเริญเศรษฐกิจ ส่งเสริมอุตสาหกรรม และรัฐพาณิชย์

ตอนที่ ๑: หลักในการจำเริญเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจคืออะไร ข้อความหมายอย่างสั้น ๆ ว่า คือ การมีอยู่เต็มอซึ่งอาหาร เครื่องใช้และอุปกรณ์บำรุงความดีต่าง ๆ และการอยู่ได้โดยปราศจากภัย ถ้ามีสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นสมบูรณ์อยู่เต็มอ ก็เรียกว่าการเศรษฐกิจดีและมีคง ถ้าขาดแคลนเมื่อไร การเศรษฐกิจก็เดือด

การมีกินมีใช้ตามต้องการนั้น ชาวทุกคนจะต้องผลิตตั้งของตน ต้องการเองเสียทุกอย่าง หากผลิตเฉพาะแต่ตั้งตนเองชานาญหรือทรรวมชาติอำนวยความสะดวก ซึ่งจะได้เป็นจำนวนมาก แล่นาทเหลือใช้ไปแลกเปลี่ยนซื้อขายตั้งอื่น ทนต้องการจากผู้อื่นซึ่งชานาญในการผลิตของนหมากกว่า ฉะนั้น ถ้าตนผลิตได้มาก โอกาสที่จะได้ตั้งของต่าง ๆ มากินมาใช้ก็ย่อมมีมาก

จุดของการจำเริญเศรษฐกิจ มุ่งไปที่

๑. การเพิ่มผลิตผลตั้งของประชาชนแต่ละคนซึ่งจะเป็นการเพิ่มรายได้ของแต่ละบุคคลประเทศก็จะมีผลิตผลเพิ่มขึ้น ส่วนที่เหลือจากการบริโภคนำไปจำหน่ายต่างประเทศมีมากขึ้น เงินตราต่างประเทศ

จะนำไปซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์บำรุงความสดต่าง ๆ ที่ไม่อาจทำได้ในประเทศก็จะมีมากขึ้น

๒. ให้ประเทศมีเสถียรภาพ (Stability) ทางเศรษฐกิจ แม้ประเทศจะมีความเจริญในด้านเศรษฐกิจสูง แต่ไม่แน่นอน หนัก ๆ ดิ่ง ๆ อยู่เด็มอ ก็ไม่เรียกว่าเศรษฐกิจดี และจะเป็นผลร้ายต่อประเทศ

๓. ให้ประชาชนอยู่ได้โดยปราศจากภัยต่าง ๆ ต้องขอหลังนั้นจะเป็นไปได้ดีเพียงไรหรือไม่ ขึ้นอยู่กับนโยบายและการดำเนินงานของรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่

เครื่องมือในการจำเริญเศรษฐกิจ มีอยู่สามประเภทด้วยกันคือ

๑. แรงงาน นอกจากแรงงานของคนไทยแล้ว ยังมีแรงงานของคนต่างดาวทางทมอยู่แล้ว และอาจทำใหม่ชนได้อีกไม่น้อย ฉะนั้น แม้จะขยายการผลิตออกไป แรงงานคงไม่ขาดแคลนง่ายนัก เพราะ

ก. ถ้าเรามุ่งใช้วิธีการผลิตที่ประหยัดแรงงาน

ข. แรงงานของคนไทย ในเวदानแม้ว่าดเหมือนจะถูกใช้เต็มที่ คือการว่างงานไม่มีก็ตาม แต่โดยปกติคนไทยรักการที่จะได้มีเวदानว่างมาก ๆ ฉะนั้น ถ้าอบรมปิดฝงให้คนงานเหदानนชนชนแข่งขัน ทางานหนักชน ก็จะไ้แรงงานเพิ่มชนอีกมากทเดียว เวदानแรงงานส่วนใหญ่ของเราใช้ช้อยในทางเกษตรกรรม เมื่อเราใช้วิธีการผลิตที่ประหยัดแรงงานแล้ว ปัญหาจะมว่าเราจะนำแรงงานทเหต้อไปใช้ช้อยอย่างไร เรองนตอบได้ว้ายมีการผลิตเชงนอินทจะขยายชนได้อีก ถ้าคณอยทว่าเราจะสามารถเป็ดียนแรงงานทางเกษตรไปเป็นแรงงานด้านอิน เช่น การก่อสร้าง อุตสาหกรรม หรือการบริกาอื่น ๆ ได้เพียงไร ผู้เขียน

มีความเห็นว่าทำได้ไม่ยากนัก แม้เราจะมั่งคั่งร่ำรวยมาก แต่ก็มีได้หมายความว่าความดีความงามในอาชีพกตัญญูจะมีมากถึงขนาดที่จะไม่ยอมทำอย่างอื่น จะเห็นว่าในเวदान มั่งคั่งร่ำรวยไม่ยอมที่จะอาชีพมาหากินทางรับจ้างในกรุงเทพฯ

๒. ความรู้และความชำนาญ ทั้งในด้านเทคนิคการผลิต และด้านการจัดการทุนทรัพย์และมีผลผลิตภาพสูงนั้น เราจึงขาดอยู่มาก จึงควรมุ่งการชักนำให้ผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศเข้ามาดำเนินการ และในระหว่างนั้นก็ให้คนไทยเราได้รับการอบรมศึกษา เช่น ให้ทำการอยู่กับผู้เชี่ยวชาญนั้น หรือส่งไปศึกษา ณ ต่างประเทศ

ทั้งต้องกรณีจะได้ผลตอบแทนอันมีความตั้งใจจริงและอดทน สำหรับกรณีแรกเราจะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญนั้นได้รับค่าจ้างที่ส่งแต่ให้ ความเชื่อในความมั่นคงของฐานะของเขาอย่างแท้จริง มิฉะนั้นแล้ว เขาคงไม่ยินดีถ่ายทอดความรู้ให้ สำหรับกรณีหลัง การส่งนักเรียนไปศึกษา ต่างประเทศ จะต้องส่งไปศึกษาทุก ๆ หน่วยที่มีความสัมพันธ์กันของ กิจกรรมที่โครงการจะให้ศึกษา เช่น ถ้ามีความคิดว่าจะส่งคนไปศึกษาเพื่อจัดทำแผนงาน โรงงานอุตสาหกรรมชนิดหนึ่ง ก็จะต้องให้คนไปศึกษา ทุก ๆ แขนงของอุตสาหกรรมนั้น คือตั้งแต่ผู้จัดการคน นายช่างเทคนิค ตลอดจนหัวหน้าคนงาน ดังนั้นจึงจะได้ผล

พูดถึงความรู้ด้านเทคนิค เราอาจมีอยู่บ้างแต่ แท้ที่จริงคือ ด้านจัดการ นอกจากต้องการความรู้ความชำนาญแล้ว ยังต้องประกอบด้วย ความซื่อตรงและระเบียบการดำเนินงานเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีที่ตรงไปตรงมาอีกด้วย มิฉะนั้นอาจเกิดกรณี ทบรัชทดมแต่ผู้จัดการรวบรวบจนไม่ได้

๓. ทุน ซึ่งได้แก่เครื่องจักร เครื่องมือ และเงินที่จะใช้ในการดำเนินงาน ทุนจะหาได้มาจากแหล่ง ๔ ประการ คือ

ก. ทุนที่ได้มาจากการออมทรัพย์ การลงทุนจากการออมทำได้ทั้งเอกชนและรัฐบาล ถ้าเป็นรัฐบาลทำก็อาจทำได้ โดยใช้จ่ายจาก รัฐบาลออมไว้ในบักกอน ๆ หรือกเงินที่ประชาชนออม และถ้าการออมทรัพย์ภายในประเทศไม่พอก็อาจลงทุนได้ โดย

ข. รัฐบาลกู้เงินจากธนาคารกลาง

ค. กู้เงินจากต่างประเทศ และ

ง. การลงทุนของต่างประเทศ

การลงทุนนมความล้มพนชคือได้ถ่ยรภาพทางเศรษฐกิจของ ประเทศอยู่มาก ในระยะใด การลงทุนของประเทศมาจากการออมทรัพย์ ฐานะของเศรษฐกิจในระยะนั้นจะมีได้ถ่ยรภาพอนถือว่าเบญจตุของการ จำเรญเศรษฐกิจอย่างหนึ่ง

ถ้าประเทศใดลงทุนไปมากกว่ากำลังออม โดยการเป็นหนค่าง ประเทศ หรือกเงินจากธนาคารกลางแล้ว ก็จะทำให้พิมพชนบัตร์ได้ มากชน และเกิดเงินเพือ อันอาจทำให้เกิดความไม่ม่แรงทางเศรษฐกิจ ได้ และถ่าความไม่ม่คงหนมากถถึงขนาด อาจทำให้การลงทุนนั้น ได้่มเดี่ยไปได้

ในเรื่องนี้จะต้องพิจารณาให้รอบคอบถ่าจ่าเบญจจิง และไม่อาจ หางเงินได้เพยงพอจากการออม ควรจะได้ชักนำให้ต่างประเทศเข้ามา ดงทุนจะเหมาะถ่า แทนที่จะกเงินจากธนาคารกลางหรือต่างประเทศ แต่การลงทุนของต่างประเทศนั้น ไม่ควรให้ม่เกินด้มควร และควรให้

ทำในกิจการที่ไม่เป็นภัยหรือเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือเป็นหลัก
ในการดำรงเอกราชหรือเศรษฐกิจของชาติ

- การที่จะชักนำให้ทุนต่างประเทศเข้ามานั้น ควรจะเป็นดังนี้ คือ
- ก. ให้ผู้ลงทุนนำผลประโยชน์ออกนอกประเทศได้มากพอควร
  - ข. ให้ความเสมอภาคทั่วไป ไม่มีการกีดกันในเรื่องสัญชาติ
  - ค. ให้ความมั่นคงในกิจการที่เขาประกอบ

ตอนที่ ๒ : การเพิ่มผลผลิต

- ก. ส่วนประกอบของการเพิ่มผลผลิต มีอยู่สามประการ คือ
๑. การขยายและปรับปรุงการผลิต
  ๒. การคมนาคมและการขนส่ง
  ๓. การค้าและการตลาด

ในการเพิ่มผลผลิตชนิดใดก็ตามจะต้องทำพร้อมกันไปทั้งสาม
ประการ จะทำแต่อย่างหนึ่งอย่างใดจะไม่เกิดผล การขยายและปรับปรุง
การผลิตทำให้มีผลิตผลมากขึ้น ดิน การคมนาคมและการขนส่งจะ
ทำให้ผลิตผลนั้นออกไปสู่วงการค้าและตลาดได้สะดวก

ถ้าส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าชนิดใดมากขึ้น แต่ไม่หาทางให้
สินค้านั้นไปสู่ตลาด และไม่พยายามขยายตลาดให้พอกับจำนวนที่ขยาย
ขึ้นแล้ว การส่งเสริมการผลิตนั้นก็จะไม่ได้ผล และล้มเหลวไปในที่สุด
ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนก็คือผู้ผลิต และถ้ารัฐบาลเป็นผู้ชักชวนให้
ขยายการผลิตชนิดนั้นแล้ว ประชาชนก็จะเต็มศรัทธาในคำสั่งชวนของ
รัฐบาลอีกด้วย

ในทำนองเดียวกัน ถ้าจะตั้งเสริมการตั้งร้านค้าและขนส่ง
 แต่ถ้าวางไม่ตั้งร้านค้าจะขนส่งหรือผ่านทางเพียงพอแล้ว ที่ใช้ในการ
 ก่อตั้งร้านค้าจะขาดผลประโยชน์สมควรจะได้นำไปใช้ให้ถูกทางไปมาก
 ทีเดียว

ข. ถ้าตีบการดำเนินการ ควรจะเลือกทำโครงการที่เชื่อแน่ว่า
 จะให้ผลตอบแทนเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการ (หรือผลิตภัณฑ์ที่ขายได้)
 ที่ตั้งที่สุด และใช้เวลาที่จะให้ได้ผลตอบแทนน้อยที่สุด โดยใช้ทุน
 ที่ตั้งคงแต่เริ่มดำเนินการจนกระทั่งสำเร็จ เป็นจำนวนไม่มากนัก พอ
 จะหาได้โดยไม่ต้องกู้จากต่างประเทศเสียก่อน ขายได้ผลตอบแทนมานั้น
 ก็จะได้ใช้ไปในการตั้งทุนตั้งเสริมการผลิตอื่น ๆ ที่ใช้เวลานานกว่าและ
 ลงทุนมากกว่าต่อไป โครงการที่ต้องรอเป็นเวลานานกว่าจะได้ผลตอบแทน
 หรือไม่แน่ว่าจะได้ผลตอบแทนเพียงไร ถ้าจะทำควรจัดไว้ในลำดับ
 หลังที่สุด

การตั้งเสริมการผลิต แบ่งได้เป็นสองประเภท คือ ตั้งเสริม
 การผลิตที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือมีมากขึ้น และตั้งเสริมการผลิตที่ยัง
 ไม่มีเหมือนกัน

การตั้งเสริมประเภทแรก ถ้าเป็นเพียงรักษาให้คงอยู่และให้ดีขึ้น
 ก็จะทำได้ง่ายที่สุด และสิ้นเปลืองน้อย แต่ถ้าจะขยายให้ใหญ่ขึ้นก็อาจ
 ต้องลงทุนมาก สำหรับประเทศเรา การผลิตที่มีอยู่แล้ว และทำรายได้
 ให้แก่ประเทศก็ยกประเภทอาหารและวัตถุดิบ สินค้าประเภทอาหารนั้น
 ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรขยายให้มากที่สุดได้ เพราะอาจขยายตลาด
 ต่างประเทศได้ แต่การผลิตวัตถุดิบนั้น สภาพการณ์ในปัจจุบันยังเห็นว่า

เพียงรักษาสถาปัตยไว้ให้ติดกพอแต่ ฉะนั้นจึงไม่ควรลงทุนในการขยาย
การผลิตวัตถุดิบ การส่งเสริมควรมุ่งไปเพียงยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น
เท่านั้น

การส่งเสริมการผลิตที่ยังไม่ใหม่ขนนั้น ถ้าจะทำได้ก็ควรเลือกทำ
แต่ที่ธรรมชาติอำนวยให้ ในการนี้อาจต้องใช้ทุนและความรู้มาก
สำหรับประเทศเราการผลิตที่ธรรมชาติอำนวยให้ก็ไม่พ้นไปจากอาหาร
และวัตถุดิบ จะต้องเลือกสินค้าที่หาตลาดได้แน่ ๆ เท่านั้น ราคาและ
คุณภาพจะต้องสู้กับของประเทศอื่น ๆ ได้ การผลิตสินค้าอุตสาหกรรม
จะทำให้ใหม่ขนจะต้องใช้ทุนมาก และต้องรอเป็นเวลานาน ฉะนั้นควร
จะจัดไว้ในอันดับหลัง ๆ และควรเลือกทำเฉพาะที่อาจแข่งขันกับต่าง
ประเทศได้ภายในระยะเวลาพอสมควร

สำหรับการผลิตสินค้าที่ไม่อาจแข่งขันกับต่างประเทศได้นั้น ไม่
สมควรจะส่งเสริม เพราะนอกจากจะต้องใช้ทุนลงไปแล้ว ยังต้องใช้
นโยบายคุ้มครองหรือการให้เงินอุดหนุนซึ่งเป็นภาระแก่ประชาชนน้อยตลอด
ไป ถ้าจะทำการทำเฉพาะการผลิตสินค้าที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการทรงอยู่
ของประเทศเท่านั้น

ค. จุดของการเพิ่มผลผลิต มีอยู่สองประการ คือ

๑. เพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น โดยการเพิ่มจำนวนผู้ผลิต และโดย
ใช้วิธีการผลิตที่มีสัมรรภาพสูง

๒. ยกระดับคุณภาพให้สูงและจัดวางมาตรฐานของคุณภาพ

จุดประการแรกจะเป็นการเพิ่มรายได้เป็นผลผลิตให้มากขึ้น และ
ลดต้นทุนการผลิต และประการหลังเป็นการยกยราคาให้สูงขึ้นและรักษา
ระดับของราคา

๖. ผู้ดำเนินงาน ในเรื่องการผลิต การให้บริการ และการ
 คำนวณ ควบคุมการแบ่งหน้าที่กันระหว่างรัฐบาลและเอกชน (ซึ่งหมายถึง
 ผู้ที่มีได้เป็นเจ้าของราชการทั้งประจำและการเมือง) ส่วนใหญ่ควรปล่อยให้
 เอกชนเป็นผู้ทำ คือให้เอกชนเป็นผู้ผลิต ผู้ขนส่ง และพ่อค้า รัฐบาล
 ควรจำกัดหน้าที่ของตนในเรื่องนี้ เพียงให้ความสะดวกต่าง ๆ และชักจูง
 ให้เอกชนเข้าทำการเท่านั้น ถ้ารัฐบาลเข้าทำการผลิต การขนส่ง และ
 การค้าด้วยตนเองแล้ว ผลที่ได้อาจไม่ดีเท่าที่ควร หรือในบางกรณีอาจ
 เป็นผลร้ายก็ได้ เพราะ

๑. รัฐบาลทำหน้าที่โดยตรง คือการรักษาค่าความสงบภายนอก
 ภายใน การปกครอง การคุ้มครองป้องกันภัยแก่ประชาชนอยู่แล้ว ถ้า
 ภาครัฐทำการผลิตการค้าเองอีกด้วย จะทำให้การควบคุมลำบากและทำ
 ไม่ได้เต็มที่ กิจกรรมบางอย่างการควบคุมอย่างใกล้ชิดเป็นสิ่งจำเป็น
 อย่างมาก ถ้าเป็นของรัฐบาลจะทำได้อย่างมากก็เพียงออกกฎต่าง ๆ บังคับ
 ให้เข้มงวดขึ้น ซึ่งจะทำให้ต้องจางเจ้าหน้าที่มากขึ้น และการดำเนินงาน
 ก็ไม่สู้สะดวกและด่าช้า และแม้กระนั้นการรวบรัดก็ยังไม่อาจเกิดขึ้นได้
 อย่างแน่นอน

๒. เจ้าหน้าที่ท่งงานในรัฐบาลจะรู้สึกชอบใจต่อความเจริญ
 ก้าวหน้าของกิจการน้อยกว่าถ้างานให้เอกชน ทงนเพราะกิจการของ
 รัฐบาลอาจคงอยู่ได้เสมอ ทง ๆ ที่ควรจะมีแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งถ้าเป็น
 กิจการของเอกชนแล้วไม่อาจเป็นอยู่ได้เช่นนั้น

๓. กิจการของรัฐบาลมักมีลักษณะ ค่อนข้างง่าย ๆ ถ้าข้อดีที่
 หนึ่งจะดำรงอยู่ได้ แม้จะขาดทุนอยู่ตลอดเวลา เป็นต้น หรืออาจมีข้อดี
 หนึ่งขาด ไม่เสียภาษี วัสดุ เหลหาน ซึ่งเป็นผลร้ายต่อเศรษฐกิจ

๕. ถ้ารัฐบาลมาลงทุนในด้านหนึ่งแล้ว การลงทุนในด้านอื่น ๆ ในการกระทำอื่น ๆ ที่เบรหนาทของรัฐบาลโดยตรง ก็จะต้องลดลง และรัฐบาลอาจเอาใจได้ในหน้าที่โดยตรงของตนน้อยกว่าที่ควร

อย่างไรก็ดี ยังมีกิจการอยู่บางอย่างที่รัฐบาลควรกระทำ ได้แก่

๓. การผลิตที่เกี่ยวแก่ความสงบและความปลอดภัยของบ้านเมือง เช่น การผลิตอาวุธและวัตถุระเบิด การออกจดตากินแบ่ง

๒. กิจการที่มีลักษณะด้านการผูกขาด และเป็นสาธารณูปโภค เช่น การรถไฟ การไฟฟ้า การประปา อย่างไรก็ตาม กิจการนี้ควรให้เอกชนเป็นผู้กระทำ แต่รัฐบาลจะต้องคอยดูว่าจะไม่เอาัดเอาเปรียบประชาชนจนเกินไป หรือกิจการบางอย่าง เช่น การไฟฟ้า การประปา ถ้าจะให้เหมาะให้เทศบาลเป็นผู้กระทำก็จะแบ่งภาระของรัฐบาลไปได้ แต่เทศบาลในปัจจุบันรู้สึกว่าจะไม่เกิดจากรัฐบาลเท่าไรนัก

๓. กิจการที่จำเป็นแต่เอกชนยังไม่ทำ ถ้ามีวอให้เอกชนทำจะเกิดผลเสียหรือกระทบกระเทือนต่อการจำเวริญเศรษฐกิจ รัฐบาลก็ควรเข้าทำ แต่เมื่อมีโอกาสที่จะถอนทุนออกได้ กตาดคือ เมื่อเอกชนเห็นดีที่จะเข้าทำการแทนรัฐบาลแล้ว รัฐบาลจะต้องถอนตัวออกโดยเร็วที่สุด เพื่อจะได้ไปลงทุนในงานด้านอื่น ๆ ต่อไป

เมื่อเบรคณ หนาทส่วนใหญ่ของรัฐบาลในเรื่องดังเดีรมีการผลิต การค้าจรงอยู่ทการจรงให้เอกชนเข้าทำการที่เบรประโยชน์ในการจำเวริญเศรษฐกิจ และให้ความช่วยเหลือเท่าที่ควร ปัจจุบันนเอกชนส่วนใหญ่ในเมืองเรา ส่วนมากลงทุนในกิจการที่มีกำไรสูง และขาดความมั่นคง ทั้งนี้เพราะสภาพของบ้านเมืองอำนวยให้ กิจการเช่นนี้

มีประโยชน์น้อยต่อการจำริญเศรษฐกิจ รัฐบาลควรหาทางบรรเทา
 ด้ย และส่งเสริมให้มีการประกอบกิจการที่มั่นคงเป็นประโยชน์มาก
 กว่า โดย

๑. ส่งเสริมบริการหาทุนในการผลิต ได้แก่ ธนาคารเพื่อการ
 เกษตร และอุตสาหกรรมที่แท้จริง ด้หกรณ์หาทุน เหล่านี้เป็นต้น ให้
 มีชนบทจำนวนมาก

๒. หาทางตัดอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานของเอกชน

๓. ให้ความคุ้มครองและมั่นคงของกิจการ

๔. ให้ข่าว ความช่วยเหลือ และความสะดวกในการดำเนินงาน
 ซึ่งเอกชนไม่อาจหาเองได้ โดยเฉพาะการติดต่อกับราชการ ควรวาง
 ระเบียบด้ยใหม่ให้สะดวก รวดเร็ว และด้นเป็ด็องน้อย

๕. ให้เกียรติและชื่อเสียง เช่น ให้รางวัล เหรียญตรา แก่ผู้
 ทำกิจการที่เป็นประโยชน์

ตอนที่ ๓ : การส่งเสริมเกษตรกรรม

ก. กสิกรรม การผลิตแขนงนี้เป็นแขนงที่สำคัญที่สุดของเกษตร
 กรรม การส่งเสริมควรทำดังต่อไปนี้

๑. รัฐบาลควรให้มีการสำรวจที่ดินที่อาจใช้ทำการเพาะปลูกได้
 ทั่วทั้งประเทศ จำแห่งใดเหมาะกะบพืชประเภทใด ในเวถานักได้มีการ
 ดำรวจกันบ้างแล้ว (ดูรายงานคณะผู้เชี่ยวชาญองค์การอาหารและ
 เกษตร) จากผลงานของการสำรวจควรจะมีแผนที่ด้งรายละเอียด
 ด้ โดยเฉพาะในเขตที่อยู่รอบ ๆ เขตที่ประชากรหนาแน่น ควรมี

แผนการให้ใช้เพาะปลูกพืชผักสดคนเป็นอาหารประจำวันของชุมชนชน
ชน ๆ ในขณะที่เดียวกันควรมีการศึกษาคนคว่าหาความรู้ว่าด้วยเรื่อง
การใช้ปุ๋ย พันธุ์พืช และวิธีการผลิตที่ทันสมัย โดยเฉพาะเกี่ยวกับการ
ใช้เครื่องมือแรงต่าง ๆ

๒. ควรให้มีการแนะนำให้ศึกษารูปแบบปลูกพืชที่เหมาะสมกับที่ดิน
ของคน ตลอดจนให้ความรู้ในเรื่องการใช้ปุ๋ยพันธุ์ และวิธีการที่ทันสมัย การให้ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ รัฐบาลควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง
เพราะสถิติของเราส่วนมากได้รับการศึกษาน้อย การที่จะหวังให้สถิติ
คนคว่าหาความรู้ใหม่ ๆ ช่วยตัวเองย่อมเป็นไปได้

๓. ควรให้ความช่วยเหลือสถิติโดยนำปุ๋ยพันธุ์พืช เครื่องจักร
เครื่องใช้ทันสมัยที่เหมาะสมมาขายให้ในราคาถูก หรือให้เช่า
เป็นคน ตลอดจนทุนโดยให้กู้อัตราดอกเบี้ยต่ำ ในชนบทเช่นกัน
รัฐบาลควรทำการเหล่านี้เอง เพราะสถิติของเรายังมีทุนน้อยมาก
และจะหวังการกระทำของบุคคลอื่นช่วยเหลือในเรื่องเหล่านี้ย่อมทำได้
ยาก อย่างไรก็ตามในเวลาเดียวกันรัฐบาลควรชักจูงให้สถิติพยายาม
พึ่งตนเองให้มาก โดยการรวมกันเข้าตั้งเป็นองค์การเพื่อหาทุน เครื่อง
มือ เครื่องใช้ และความรู้มาให้ตนเอง

๔. ให้ข่าวความเป็นไปในตลาด แนะนำสถิติให้ขยายการปลูก
พืชที่สามารถขยายตลาดออกไปได้ ในการนี้จะต้องสามารถจัดหาผลิต
ผลที่ผลิตขึ้นแล้วออกสู่ตลาด และขยายตลาดให้ได้พอเพียงด้วย

๕. ช่วยโครงการชลประทานที่ดี เนื่องจากการชลประทานเป็น
กิจการที่กว้างขวางและเกี่ยวกับการผลิตที่สำคัญของประเทศ รัฐบาล

จึงต้องเขาคำแนะนำ และเนื่องจากการขาดประทานนเป็นกิจการที่ของ
การเงินเป็นจำนวนมาก จึงควรมีการพิจารณาให้มากเมือจะขยายออก
ไป ว่าผลที่ได้จะคุ้มกับทุนที่ลงไปหรือไม่ อาจเป็นไปได้ว่าถ้าโครงการ
นั้นจะเสร็จ ความสำคัญขงโครงการอาจลดลงกว่าที่หวังไว้ก็เป็นได้
การขาดประทานจะให้ได้ผลดังต้องการความรู้และความชำนาญที่คิดว่า
ที่เบื่อน้อย นอกจากนั้นการติดต่อระหว่างกสิกรและเจ้าหน้าที่ขาดประทาน
ควรเป็นไปอย่างใกล้ชิดและระมัดระวัง เพื่อให้ได้ผลและช่วยเหลือได้
ทันกับความต้องการ ผู้เขียนอยากให้มีการพิจารณาว่าถ้าจะให้การขาด
ประทานเป็นองค์การอิสระ โดยมีผู้เชี่ยวชาญจริง ๆ เป็นผู้ดำเนินการ
และหารายได้เองตลอดจากประโยชน์ที่ได้ให้แก่กสิกรจะสมควรเพียง
ใดหรือไม่

๖. มีการประกวดพืชเด่น ๆ ขอนจะเป็นเครื่องล่อใจให้กสิกร
เกิดความขยันขันแข็งในการงาน ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ (ดูเทียบ
กับเรื่องชักจูงให้เอกชนทำงาน) ในเรื่องนี้ปัจจุบันก็ได้ทำกันอยู่แล้ว
พืชผลกสิกรรมอาจแบ่งออกได้เป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามประเภท
คือ

๑. พืชผลที่ใช้เป็นอาหารคน พืชผลประเภทนี้ควรได้รับการส่งเสริม
ก่อน เพราะขยายตลาดได้ง่าย พืชผลและสินค้าออกที่สำคัญของ
ของประเทศเรา คือ ข้าว แต่การส่งเสริมพืชผลไม่ควรมุ่งไปสู่ข้าวอย่าง
เดียว เพราะการที่จะให้เศรษฐกิจส่วนใหญ่มองของประเทศขึ้นอยู่กับสินค้า
อย่างเดียวนั้น เป็นกวดัดเพียงข้ออันตรายอยู่มาก ควรมุ่งส่งเสริมพืชผล
ประเภทอื่น ๆ ที่อาจเป็นสินค้าออกได้ดีด้วย เช่น พริกไทย ถั่ว เป็นต้น

๒. พืชผลที่ใช้เป็นอาหารสัตว์ การตั้งเสริมพืชประเภทนครมา
ในอันดับสอง ผลประโยชน์จากการนี้จะมาทางอ้อม คือจะไปช่วยการ
เพิ่มปริมาณผลิตผลจากการเลี้ยงสัตว์ การตั้งเสริมจะต้องทำพร้อมกัน
ไปกับการขยายการเลี้ยงสัตว์

๓. พืชผลที่ใช้เป็นวัตถุดิบ การตั้งเสริมยึดตามหลักที่ได้กล่าว
มาแล้ว คือมุ่งเพียงยกคุณภาพให้สูงขึ้น สำหรับการผลิตที่มียุติ
จะตั้งเสริมจริงจึงต้องเมื่อรวมการอุตสาหกรรมที่จะใช้วัตถุดิบนั้นภายใน
ประเทศแล้ว แต่เรื่องนยงอยู่อีกไกล

ข. การเลี้ยงสัตว์ ควรจะเริ่มต้นการตั้งเสริมโดยการสำรวจ
และศึกษาว่าผลิตผลจากสัตว์ประเภทใด มีตลาดที่อาจขยายให้กว้าง
ขวางออกไปได้ และควรศึกษาตลอดจนให้คำแนะนำในเรื่องควรเลี้ยง
สัตว์ใด ใช้อาหารชนิดใด จึงจะเกิดผลดี และควรใช้พันธุ์ใด
ตลอดจนวิธีการเลี้ยง โดยเฉพาะควรมุ่งตั้งเสริมให้มีการเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่
นอกจากนั้นการตั้งเสริมอื่น ๆ ก็เทียบดูได้จากการตั้งเสริมการ
กลั่นกรรม

ผลิตผลจากสัตว์เลี้ยงอาจจำแนกออกได้เป็นสองประเภท คือ
ส่วนที่ใช้บริโภค เช่น เนื้อ นม ไข่ เป็นต้น และส่วนที่ใช้ในการ
อุตสาหกรรม เช่น หนัง ขน กระดูก ไข เป็นต้น สัตว์บางชนิดอาจ
ให้ผลิตผลแต่เพียงประเภทใดประเภทหนึ่ง แต่ก็มีบางชนิดที่ทั้งสอง
ประเภท ฉะนั้น แม้เราจะมุ่งตั้งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพื่อต้องการผลิตผล
ประเภทใดประเภทหนึ่งก็ควรจะหาตลาดสำหรับผลิตผลอีกประเภทหนึ่ง

ด้วย จึงจะได้ผลเต็มที่ เช่น เราต้องการขยายผลผลิตทางอาหาร ก็
จำเป็นต้องหาตลาดหรือตั้งเด็ริมอุตสาหกรรมที่จะใช้หนึ่งตัวไปด้วยเป็นคน

ปัจจุบันนี้ได้มีการชักจูงและตั้งเด็ริมการเลี้ยงไก่อยู่มาก แต่ผู้กร
โค กระบือ ยังมีการตั้งเด็ริมน้อย

ในด้านการขยายตลาด เป็นที่น่าย่นตวารู้บาดได้ยกเลิกการห้าม
ตั้งสัตว์บางประเภทไปจำหน่ายในต่างประเทศแล้ว คงจะทำให้การ
ขยายการผลิตเป็นไปโดยง่าย การห้ามตั้งสินค้าได้ออกไปนอกประเทศ
แม้จะเป็นประโยชน์อย่างหนึ่งต่อประชาชน ก็จะได้ข้อของถูก แต่ก็
เป็นการขัดกับกรจำเวญเศรษฐกิจ เพราะเมื่อต้นความราคาถูกแล้ว
ผู้ผลิตก็ไม่อยากทำการผลิตเท่าไรนัก ผู้ปล้ด้อยให้ราคาแพงแล้วทำการ
ชวยเหลือตั้งเด็ริมการผลิตให้มากขึ้น ไม่ช้าราคาอาจจะถูกลงอย่างเดิม
และของก็ไ้มาคด้วย

อย่างไรก็ดี แม้การขยายตลาดจะทำได้สะดวกแล้วก็ตาม ไม่ควร
ลืมว่า การคมนาคมและการขนส่งจะต้องสะดวกพอใช้ด้วยจึงจะได้ผล
ประโยชน์อย่างแท้จริง

ค. การจับสัตว์น้ำ ตามที่กระทำอยู่ในเวลานี้ คือ ตั้งเด็ริม
การเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ก็นับว่าคอยู่แล้ว ส่วนการจับสัตว์น้ำทางทะเล
การที่จะขยายให้เป็นการผลิตขนาดใหญ่ ยังต้องลงทุนอีกมาก ยังไม่
จำเป็นในระยะนี้ ควรกระทำเพียงแต่ตั้งคนไปศึกษาหาความรู้จาก
ประเทศที่มความเจริญในด้านนี้ เช่น ญี่ปุ่น เป็นต้น

ง. การป่าไม้ การเพิ่มผลผลิตจากป่าไม้ เพื่อเป็นต้นค้าชขายออก
ทำได้โดยยากและกินเวลายานาน เพราะไม้แต่ละชนิดกว่าจะตัดได้ต้องมี

ขายหลายสิบปี ถ้าจะขายจำนวนผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้นในเวลาดวดเร็ว
ก็จะเกิดผลร้ายต่อประเทศ ก็จะต้องตัดไม้กันมากจนอาจไม่มาเหลือ
ควรมีการสำรวจป่า เพื่อกำหนดแผนผังว่าป่าใดควรสงวน ป่าใดควรตัด
ป่าใดควรปลูกซ่อม

ผลิตภัณฑ์ไม้เพื่อใช้ในการอุตสาหกรรม เช่น ฟัน พอที่จะขาย
ได้ง่ายกว่า และควรจะทำเพื่อไว้กับการขยายอุตสาหกรรมโดย
การส่งเสริมการทำสวนป่า พระราชบัญญัติป่าไม้ควรได้รับการปฏิบัติ
ตามอย่างเข้มงวด

ตอนที่ ๔ : การนำสู่ตลาดและการขยายตลาด

ก. การคมนาคมและการขนส่ง การคมนาคมในประเทศเรา
ยังไม่เจริญพอ ทางรถไฟและถนนน้อย คงขาดการบำรุงที่ดีสมควร
เมื่อนำค่าคงควรได้รับการเอาใจได้มากกว่าที่เป็นอยู่ กรมคงควร
ได้รับการรอฟันชนเพื่อให้อการบำรุงรักษาและการจราจรทางน้ำเป็นไปได้
ด้วยดี ทั้งนี้เพราะแม่น้ำและลำคลองมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไม่น้อย
ไปกว่าถนน การขนส่งทางน้ำเป็นการทุนค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะสำหรับ
สินค้าที่น้ำหนักมากและไม่เส่งง่าย แม้จะกินเวลาดีกว่าการขนส่งทางบก
นอกจากนั้น นามนเรือยังมีราคาถูกกว่า ซึ่งจะทำให้ประหยัดเงินตรา
ต่างประเทศที่จะต้องจ่ายในการชื้อนามนรถยนต์ยกเป็นจำนวนไม่น้อย

ในเรื่องนี้เราควรมีตัวเดขเปรียบเทียบค่าก่อสร้างของถนนกับ
คลอง เปรียบเทียบค่าบำรุงรักษาเพื่อให้ใช้ได้ตลอดไป และเปรียบ

เทียบค่าใช้จ่ายในการขนส่ง มูลค่าผลิตภัณฑ์อาจผ่านถนนหรือคลองนั้นได้ เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะได้จากการก่อสร้างถนนและคลอง

แม้การรื้อทางคมนาคมจะเป็นประโยชน์โดยรวม ถ้าจะมีการรื้อกันต่อไปอีก เห็นว่ารัฐบาลน่าจะทดลองให้สัมปทานแก่เอกชนทำ โดยรัฐบาลเป็นผู้ควบคุม ไม่ให้เขาเปรียบประชาชนเกินไป ซึ่งจะทำให้เกิดผลร้ายขึ้นได้ และถ้าถนัดว่าจะเป็นการขัดต่อความสะดวกในการขนส่ง เฉพาะในเรื่องถนนและคลอง ก็ควรให้เอกชนคณะเดียวทำให้เป็นระยะยาวพอสมควร ด้านเก็บเงินจะได้ไม่มากนัก รัฐบาลควรหมั่นหาที่เพียงบำรุงรักษาทางรถไฟ ถนน และทางน้ำ ทมอยู่แคว่ไหน ทมความเห็นเช่นนั้น ก็เพราะเห็นว่ารัฐบาลมีทุนไม่มากนัก (เงินแต่จะไปกักตุนประเทศซึ่งไม่มีตั้งแถวแล้ว) งานที่ต้องทำอยู่แคว่กันมาก ถ้าจะต้องทำในด้านนอกคงกินเวลายาวนาน อาจไม่ทันกับการที่จะขยายการผลิตพืชผลที่พยายามกระทำกันได้ อย่างไรก็ตาม ในเรื่องถนนและคลอง รัฐบาลควรมีโครงการที่จะชอกตบมาเป็นของชาติโดยเร็วที่สุด โครงการเช่นนั้นเพื่อความยุติธรรมต้องแจ้งแก่ผู้จะยื่นขอสัมปทานด้วย

ถ้าได้รับความช่วยเหลือของรัฐบาลต่อผู้ดำเนินงานในด้านความรู้อะไรก็ไม่จำเป็น รัฐบาลควรให้แต่ความสะดวกในการดำเนินงาน ออกกฎหมายคุ้มครอง หรือผ่อนผันแล้วแก่กรรม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ได้ผลเต็มที่ ทางคมนาคมไม่ว่าจะเป็นทางรถไฟ ถนน หรือคลอง ในขั้นต้นไม่ควรให้ชานกันไป

ในขณะที่รัฐบาลกำลังสร้างทางเพิ่มขนเรื่อย ๆ แต่จะหวังไปว่า การสร้างทางนั้นจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศเสมอไปไม่ได้ ต้องดูว่าทางที่สร้างขนนั้นขนาดดีดออกกี่ตลาดเป็นจำนวนมากพอหรือเปล่าด้วย ถ้าเป็นทางที่สร้างขนเพื่อการขนนมได้เกี่ยวกับขนานาผลดีดออกกี่ตลาดแล้ว ก็รู้สึกว่าไม่เป็นประโยชน์เท่าที่ควร แต่จะเป็นการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

อย่างไรก็ดี เมื่อรัฐบาลจะสร้างทางเองโดยไม่ให้เอกชนเข้าร่วมก็ควรจะให้มีการควบคุมทั้งในด้านการจ่ายเงินและคุณภาพของถนนให้รัดกุมที่สุด

ข. การคมนาคมทางทะเล ควรตั้งเดิมให้มีการสร้างท่าเรือในที่ที่เหมาะสมสำหรับเส้นทางตั้งดินค้าออก โครงการสร้างท่าเรือเป็นโครงการใหญ่กินเวลานาน ไม่ควรจัดอยู่ในการตั้งเดิมการผลิตในระยะสั้น ๆ (ในระยะแรก ๆ เช่นนี้) โครงการควรมีที่หลัง ควรปล่อยให้เกิดขึ้นเองตามความจำเป็น

การเดินเรือพาณิชย์เบ็ดเตล็ดควรตั้งเดิมใหม่ขน แต่ก็เป็นเรื่องใหญ่เช่นเดียวกัน หลีกเลี่ยงการดำเนินการตั้งเดิมของประเภทที่กล่าวมานี้ ควรยึดถือเช่นเดียวกับในเรื่องคมนาคมและการขนส่งภายใน

ค. การคมนาคมทางอากาศ การตั้งเดิมให้ดีขึ้นเป็นโครงการระยะยาว และยังมีความจำเป็นน้อยอยู่ในปัจจุบัน เพียงแต่รักษาเท่าที่มีอยู่ให้ตกเพียงพอ การขยายควรเอาใจพิจารณาเมื่อเศรษฐกิจเจริญถึงขนาดแล้ว

๖. การขยายตลาดต่างประเทศ เรื่องนี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจำแนกเศรษฐกิจตามแนวที่ได้กล่าวในตอนที่ ๓ การจะทำได้ง่ายขึ้น ถ้าในการผลิตทำให้สินค้าคุณภาพสูง ราคาต่ำ และจำนวนผลิตออกมาเต็มที่ นอกจากนั้นรัฐบาลอาจให้ความช่วยเหลือได้ โดยการตั้งผู้แทนทางพาณิชย์ที่ความรู้ความชำนาญ และความเอาใจใส่ การเข้าร่วมการแต่งตั้งสินค้านานาชาติ การตั้งมาตรฐานสินค้าขาออก การทำสัญญาการค้ากับต่างประเทศ และการให้ความสะดวกต่าง ๆ ในการติดต่อกับทางราชการ และการส่งสินค้าออกนอกประเทศ โดยเฉพาะในเรื่องศุลกากร

๗. การค้าภายใน มีความสำคัญต่อความเป็นไปของการค้าต่างประเทศอยู่ไม่น้อย มีความสำคัญในอันที่จะให้ประชาชนมีของกินของใช้และในอันที่จะให้การขยายการผลิตเป็นไปด้วยดีอยู่มาก ถ้าได้มีการส่งเสริมในการค้าภายในเป็นไปอย่างราบรื่น ทั้งการผลิตการกินอยู่ของประชาชน และการค้าต่างประเทศก็จะดีขึ้นด้วย

วิธีส่งเสริมที่ถูกต้องคือให้การค้าโดยเสรี ปราศจากการผูกขาดหรือการมีสิทธิพิเศษ ในการค้าเสรี นอกจากในกรณีที่เกิดสงครามหรือการขาดแคลนอันทำให้เกิดการเก็งกำไรและเกิดพ่อค้าคนกลางที่ตงตงอยู่ได้จากการหาประโยชน์ โดยมีได้ให้บริการอันเป็นประโยชน์ตอบแทนแล้ว พ่อค้าคนกลางทุกคนจะอยู่ได้ด้วยการทำงานที่นำสินค้าจากผู้ผลิตมาสู่ผู้บริโภคแทน ดังนั้นถ้าคนกลางคนใดคนหนึ่งเลิกทำการไปโดยไม่มีคนอื่นมาทำหน้าที่แทนแล้ว ผู้บริโภคก็จะเกิดความเดือดร้อนและถ้าเป็นเช่นนั้นมาก ก็จะมีผลกระทบต่อการผลิตและเศรษฐกิจของประเทศ

การให้การผูกขาดหรือให้สิทธิพิเศษจะทำให้ผูกขาดหรือผู้ได้รับ
 สิทธิพิเศษสามารถวางตนอยู่ได้ โดยไม่ต้องให้บริการอันเป็นประโยชน์
 ตอบแทน ฉะนั้นการให้ผูกขาดหรือสิทธิพิเศษจึงเป็นการเพิ่มคนกดขี่ที่
 ไม่มีประโยชน์ให้มากขึ้น และจะเป็นผลร้ายแก่ประชาชนและเศรษฐกิจ
 นอกจากนี้ให้มีการค้าเสรีแล้ว รัฐบาลควรช่วยเหลือโดยการให้
 ข้าราชการเป็นประโยชน์ให้ความสะดวกในการติดต่อกับวงราชการ ตลอดจน
 หน่วยงานราชการต่าง ๆ

ตอนที่ ๕: การส่งเสริมอุตสาหกรรม

ก. อุตสาหกรรมภายในครอบครัว (cottage industries)

แต่ก่อนอุตสาหกรรมในประเทศเรามีมาก และเป็นอุตสาหกรรมภายใน
 ครอบครัวทั้งสิ้น ต่อมาเมื่อสินค้าอุตสาหกรรมต่างประเทศที่มีราคาถูก
 เข้ามา คนไทยก็หันไปหาสินค้าต่างประเทศเสียมาก อุตสาหกรรมภายใน
 ครอบครัวก็ซบเซาลงไป มีอยู่ครั้งหนึ่งที่มีการฟื้นฟูส่งเสริมอุตสาหกรรม
 ภายในครอบครัวขึ้น แต่มาเดี๋ยวนี้ความกระตือรือร้นได้ลดลงมาก
 การส่งเสริมอาจทำได้ง่าย และไม่สิ้นเปลืองมาก โดย

๑. เผยแพร่ความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ รวมทั้ง
 ช่วยเหลือให้ได้ใช้วิธีการและความรู้ใหม่ ๆ ในการทำนุบำรุงงาน ผลิตได้
 เร็ว ลดต้นทุน และเพิ่มคุณภาพ (ดูเทียบกับเรื่องสถิติกรรม)

๒. ส่งเสริมการประดิษฐ์คิดค้นวิธีใหม่ ๆ ในการผลิตสินค้า
 พื้นเมือง (เช่น ให้ความคุ้มครองในกรรมสิทธิ์ในความคิด)

๓. ชักชวนให้คนไทยนิยมใช้สินค้าพหุเมือง เช่น ให้มีการประกวด และแสดงสินค้าพหุเมือง

๔. หาดตลาดต่างประเทศให้สำหรับสินค้าบางชนิด สินค้าพหุเมืองของเราบางชนิดมีชื่อเสียงและมีความต้องการในต่างประเทศอยู่ไม่น้อย เช่น ผ้าไหม เครื่องถม เครื่องเงิน เบ็นตน

๖. อุตสาหกรรมภายในประเทศ ในปัจจุบันมีอยู่น้อย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เกือบไม่มีเลย อุตสาหกรรมภายในครอบครัวทออยู่ ส่วนใหญ่เป็นการผลิตสินค้าประเภทศิลป หรือสินค้าที่เฉพาะของชาติ เช่น เครื่องถม เครื่องเงิน ผ้าไหม เบ็นตน การที่อุตสาหกรรมของเราไม่เจริญขึ้น เป็นด้วยเหตุดังต่อไปนี้

๑. ทนในประเทศมีน้อย และความรู้โดยเฉพาะในการจัดการการผลิตที่ทันสมัยมีน้อย ทำให้อุตสาหกรรมของเราต้องใช้วิธีที่ด้าสมัย และต้นทุนสูง หรือไม่ก็คุณภาพต่ำ

๒. ชาติความคุ้มครองในกรรมสิทธิ์ ในความคิดหรือการประดิษฐ์ ทำให้คนไทยท้อความคิดที่ด ๆ แต่ชาติอื่นไม่ด้าสามารถจะด้าเนินงานได้ และถ้าด้าเนินงานได้ก็ด้าต้องปกป้องความคิดอย่างเต็มที่เพื่อจะบ่งกั้นการแข่งกัน การขายความคิดก็ไม่อาจมีขึ้นได้

๓. ชาติความด้าะดวกในการด้าเนินงานและการขยายงาน ในเรื่องนเกยวกับการติดต่อกับราชการและการเก็บภาษี การติดต่อกับราชการยังชาติความด้าะดวกและรวดเร็วอยู่มากและมีการควบคุมหรือขบงคับทำให้เอกชนต้องเสียเวลาไปในการกระทำตามระเบียบการที่หุยมหุยมมาก และการเก็บภาษีในปัจจุบันเห็นว้ายังไม่เป็นการด้า่งเด้าริมด้าการ

ขยายตัวของการผลิต เช่นไม่มีการยกเว้นไม่ต้องนำผลกำไรส่วนที่
ประกอบการได้นำไปใช้จ่ายลงทุนเพื่อขยายการผลิตคนนอกมารวม
คำนวณเพื่อเสียภาษีดังที่หลายประเทศซึ่งต้องการจะส่งเสริมการ
อุตสาหกรรมทางประสงค์อุปถัมภ์อยู่เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจาก
อุตสาหกรรมบางอย่าง โดยเฉพาะในตอนแรกเริ่ม อาจต้องใช้กำไร
กว่า ๘๐% ในการขยายกิจการของตน

๔. ขาดความมั่นคงในการดำเนินงาน สภาพของบ้านเมืองไม่ไ้
ความมั่นใจแก่ผู้ลงทุนในอันที่จะดำเนินงานต่อไปเรื่อยโดยราบรื่น การ
ลงทุนในกิจการที่มั่นคงและมีประโยชน์ต่อเสถียรภาพของเศรษฐกิจ
จะต้องใช้เวลานานในการหวังผลของความเจริญ เมื่อไม่มีความมั่นใจ
ดังกล่าว ผู้ลงทุนส่วนใหญ่จึงหันไปลงทุนในกิจการฉาบฉวย รวยเร็ว
ฉาบฉวย จะหากการลงทุนในกิจการที่เป็นหลักจึ่งน้อยเต็มที

ความไม่มั่นใจในอนาคตของกิจการนี้อาจเกิดขึ้นได้จากเหตุ
ดังต่อไปนี้

- ๑. ไม่แน่ใจว่าจะเกิดคู่แข่งที่มั่งคั่งที่พิเศษเหนือตนจนเมื่อไร
- ๒. อาจเกิดมีกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับทำให้การดำเนินงานเป็น
ไปได้โดยยาก หรืออาจต้องเลิกตั้งไป
- ๓. อาจเกิดมีความจำเป็นทำให้ต้องเปลี่ยนมือในการดำเนินงาน
โดยไม่เต็มใจ

เมื่ออุปสรรคต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ การที่จะมองเห็นอุตสาหกรรม
ในประเทศเกิดขึ้นย่อมเป็นไปได้โดยยาก นอกจากรัฐบาลจะเข้าทำด้วย
ทุกอย่างซึ่งไม่เหมาะสมดังที่กล่าวแล้ว (ดูเรื่องรัฐพาณิชย์ประกอบ)
เมื่อเป็นเช่นนี้การส่งเสริมอุตสาหกรรมจึงควรเริ่มต้นโดยแก้ไขอุปสรรค

ต่าง ๆ นั้นเสียก่อน สำหรับเรื่องนั้นก็ได้อ่านแล้วในตอนที่ ๑ และ
 ในขั้นต้นการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ยังไม่ดีจำเป็นนัก เป็นแต่ปล่อยให้
 ให้อุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิขยายตนเอง ส่วนเรื่องกรรมสิทธิ์ในความคิด
 ก็คุ้มครองให้ได้ โดยออกพระราชบัญญัติ เรื่องที่จะต้องพิจารณา
 คือเรื่องการเก็บภาษี ถ้าเก็บน้อยไป รัฐบาลก็จะไม่มีเงินพอจะบำรุง
 ประเทศ แต่เก็บมากก็เป็นภาระขัดขวาง ควรพิจารณาว่าจะยอมเสีย
 ส่วนใด แะไหน จึงจะได้ประโยชน์สูงสุด สำหรับอุปสรรคประการ
 สุดท้าย คือเรื่องขาดความมั่นใจ เป็นเรื่องของรัฐบาลโดยตรงที่จะหา
 ทางแก้ไขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่เป็นคนเหตุของเรื่องนี้เสีย

ถ้าทำได้ดังกล่าวนี้ เชื่อว่าคงจะได้เห็นอุตสาหกรรมที่มั่นคงต่าง ๆ
 เกิดขึ้นอย่างน่าพอใจทีเดียว

เมื่อได้จัดอุปสรรคเหล่านี้แล้ว รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือ
 แก่อุตสาหกรรมภายในครอบครัวในเรื่องทุนและความรู้ เช่นเดียวกับ
 ในเรื่องกิจการกรรม และช่วยเหลืออุตสาหกรรมภายในประเทศทั่วไป
 ควรส่งเสริมดังนี้ คือ

๑. ส่งเสริมการคิดประดิษฐ์หาวิธีใหม่ ๆ และสินค้าใหม่จากวัตถุดิบ
 ภายในประเทศ (รวมทั้งการให้ความคุ้มครองในกรรมสิทธิ์ในความคิด
 ดังกล่าวแล้วด้วย)

๒. ชักชวนให้คนไทยนิยมใช้สินค้าในประเทศ เช่นให้มีการ
 ประกวดและแต่งตั้งสินค้าดีภายในประเทศ ในเรื่องนควรมีการส่งเสริม
 ให้คุณภาพของสินค้าผลิตในประเทศดีถึงขนาดด้วย การใช้ของใน
 ประเทศก็จะมีมากขึ้นไปในตัว

๓. ช่วยโดยการตั้งกำแพงภาษีหรือให้เงินอุดหนุน เรืองณรงค์ของใช้ความฉุนฉุนที่สุ่มและเที่ยงตรง (ดูเรื่องการให้สิทธิพิเศษประกอบ)

๔. หาดตลาดต่างประเทศให้ ดินค้าของเราบางชนิดมีชื่อเสียงและมีความต้องการในต่างประเทศอยู่ไม่น้อย เช่น ผ้าไหม เครื่องถม และเครื่องเงิน เป็นต้น และสินค้าบางชนิดอาจส่งออกไปขายในประเทศใกล้เคียงได้ เช่น ซีเมนต์ เป็นต้น (เรื่องนดูประกอบกับเรื่องการหาตลาดต่างประเทศ)

ค. อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ สำหรับเรื่องปัญหาที่เกี่ยวกับความรู้และทุนก็ได้กล่าวมาแล้ว เหตุแต่ปัญหาเรื่องพลังงานและเชื้อเพลิง และวิธีส่งเสริม ซึ่งจะกล่าวต่อไป

พลังงานและเชื้อเพลิง เป็นสิ่งจำเป็นมากในการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เวลานี้รัฐบาลได้เริ่มโครงการเขื่อนยี่หนำ ซึ่งกว่าจะได้พลังงานไฟฟ้าขนาดถึง ๔๘๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ โครงการนี้ค่อนข้างใหญ่โต และต้องใช้เงินมาก และเมื่อทำสำเร็จแล้วก็ยังไม่แน่ว่าจะมีอุตสาหกรรมเกิดขึ้นเพื่อใช้พลังงานที่หมดหรือไม่ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้ขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมดังกล่าวแล้ว ก็พอจะหวังได้ว่าคงจะมีอุตสาหกรรมเกิดขึ้นมากพอ

สำหรับเชื้อเพลิงเพื่ออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในประเทศของเรามี นามันและถ่านหิน แต่ถ่านหินที่สำรวจพบเป็นถ่านหินชนิดไม่ดีพอ คือ อยู่ในชั้นที่เรียกว่า lignite อย่างไรก็ตามการลงทุนในอุตสาหกรรม นามันและถ่านหินในประเทศนี้ยังไม่สมควร เพราะดังได้กล่าวแล้วใน

ปัจจุบันทุนของเรามีน้อย ควรจะได้ใช้ในการส่งเสริมเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมภายในครอบครัวเดียวกัน ที่จะมามุ่งในเรื่องอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ไม่ควรปล่อยให้เกิดขึ้นเองตามสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ

เมื่อถึงเวลาที่จะสามารถส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ได้แล้ว ควรเลือกส่งเสริมอุตสาหกรรมที่จะใช้วัตถุดิบภายในประเทศ เช่น อุตสาหกรรมทำดินค้ายาง การทอผ้า เป็นต้น

ง. ปัญหาอื่น ๆ ในการส่งเสริมอุตสาหกรรม นอกจากเรื่อง การขาดอุปสรรค การให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เรื่องทุน ความรู้ และ พลังงาน ที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีสิ่งที่จะต้องพิจารณาอีกดังต่อไปนี้

๑. การให้สิทธิพิเศษ ซึ่งรวมการให้สิทธิผูกขาด การดองกาแพง ภาษี การให้เงินอุดหนุน การให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ นั้นจะชักจูงให้คน ลงทุนในการอุตสาหกรรมได้ง่ายขึ้น และการผลิตบางอย่างของการ ผูกขาด เช่น การไฟฟ้า ประปา เป็นต้น และบางอย่างที่เพิ่งเริ่มต้น อาจต้องต่อสู้กับสินค้าต่างประเทศ รัฐบาลก็จำเป็นต้องช่วยเหลือโดย การดองกาแพงภาษีหรือให้เงินอุดหนุน แต่การกระทำดังกล่าวจะต้อง เชื่อได้ว่าอุตสาหกรรมชนิดนั้นจะสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ในที่สุด และในเวลาไม่นานเกินควร เพราะการทำเช่นนั้นเป็นการเพิ่มภาระ ให้แก่ประชาชน

การที่จะพิจารณาว่าจะช่วยเหลือโดยให้เงินอุดหนุนหรือดองกาแพงภาษีนั้น อยู่ที่กาลดังของรัฐบาล ในการให้เงินอุดหนุนจะทำความลำบากให้แก่รัฐบาลในการหารายได้มาให้เพียงพอ แต่การดอง

กับเพลงภาษานั้นจะทำให้ประชาชนทั่วไปเดิครอนเพราะตองซอซของเพลง
กว่าที่ควร และอาจทำให้เกิดการตอเบแทนจากต่างประเทศได้ จะใช้
วิธีใดหรือจะใช้ทั้งสองวิธีรวมกัน ย่อมขึ้นอยู่กับสถานการณ์และการ
ผลิตเป็นราย ๆ ไป

ตั้งทจาเป็นที่สุดเมอมการให้ดัดทพิเศแแตกคอ จะตองมการ
ควบคุมคุณภาพตามมาด้วยเสมอ เพื่อมิให้ผู้ที่ได้รับดัดทพิเศเอาเปรียบ
ประชาชน

๒. การควบคุมคุณภาพและตั้งเดริมคุณภาพ ดำหรับอุตสาหกรรม
กรรมทมอยู่แแตกในขณะนั้น เมื่อเรายังไม่ดำมารจะขยายการผลิตออก
ไปได้ เนื่องจากขาดความรู้และทุนแแตก เราควรจะมุ่งแต่เพียงการ
ตั้งเดริมให้คุณภาพเข้าด้ขนมาตรฐาน การอุตสาหกรรมภายในประเทศ
เวลานมกผลิตของทมคุณภาพต่ำ ควรมการแก้ไข ดินค่างชนิดม
คุณภาพมความสำคัญตอความปลอดภัยของประชาชน เช่น อิริฐี ซ้เมนต์
ซึ่งใช้ในการก่อสร้าง ควรมการควบคุมคุณภาพอย่างยง นอกจากนั้น
ดินค่างตองมการควบคุมคุณภาพกคอ ดินค่างผลิตได้รับดัดทพิเศ
ดั่งกล่าวแแตก

การควบคุมคุณภาพจะเป็นเหตุหนึ่งททาให้คนไทยหันมาซ้อสินค้า
ไทย ดินค่างไทยทไม่ได้รับคามนิยมอยู่ในเวลานักเพราะขาดคาม
เชอถอในเรื่องคุณภาพ

อย่างไรกค การควบคุมคุณภาพนจะตองทำอย่างเที่ยงตรงและ
ยุติธรรม

๓. การกคกนในเรื่องสัญญาติ ทจริงเรื่องนเป็นเรื่องนโยบาย
ทางการเมือง แต่เนื่องจากมด้วนด้มพนชกับเศรษฐิกิจจึงนำมากถาว

ไว้ด้วย ผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับการกีดกันคนต่างชาติด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

ก. ทำให้เกิดสิทธิพิเศษชนแก่นคนไทย (ดูเรื่องการค้าภายในประกอบ) โดยเฉพาะสำหรับกิจการของคนไทยยังไม่มีความชำนาญจะทำให้เกิดอุปสรรคประโยชน์ได้ควโดยมิได้ให้ะไรตอบแทนแก่ประชาชนได้ง่ายและเบเนการัดการแข่งขัน ซึ่งจะทำให้ผู้อยู่ปกครองวิโกลเคือดร้อน

ข. ทำให้คนไทยขาดความเข้มแข็งในการที่จะต่อสู้เพื่อการค้ารายอยู่

ค. ทำให้เกิดความรังเกียจไม่เป็นมิตร
เรื่องนเบนเรองหงทเบณอุปได้รรคค่อการก้าวงหน้าในทางเค์รขรัฐกิจ

ตอนที่ ๖ : การดำเนินงานของรัฐบาล

ก. การให้ความช่วยเหลือและความสะดวกของรัฐบาลในการเพิ่มผลผลิต ขอนเบนหน้าทอนหงของรัฐบาล เรองนได้กล่าวมาแต่ในตอนที่ต่าง ๆ ฉะฉน ในทนจจะขอเพียงแต่สรุปเท่านั้น การดำเนินงานของรัฐบาลในด้านนพอรจบรวมได้ดังนี้ คือ :-

๑. ดำรวจและหาความรู้ในการเพิ่มผลผลิตที่ทันสมัยมาเผยแพร่
๒. ช่วยเหลือให้ได้ใช้เครื่องมือในการเพิ่มผลผลิตที่ทันสมัย
๓. ให้ความสะดวกในการดำเนินงานและติดต่อกับราชการ
๔. ให้ความช่วยเหลือในเรื่องสิทธิพิเศษต่าง ๆ รวมทั้งภาษี
๕. ให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษาติดต่อกับต่างประเทศ
๖. ให้รางวัลและความดีความชอบแก่ผู้กระทำดี

การช่วยเหลือต่าง ๆ นั้น บางกรณีต้องใช้เงินเป็นจำนวนไม่น้อย ถ้าเป็นกรณีหนี้รัฐบาลจะต้องมีวิธีที่จะชักชวนให้ในการนั้นคนมา โดยเรียกค่าบริการจากผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรง (ซึ่งไม่ควรมากนัก) ทั้งนี้ เพราะเงินที่นำมาช่วยเหลือคนนั้นเป็นของประชาชนตั้งนรวมประการหนึ่ง เมื่อนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของคนส่วนใดส่วนหนึ่งก็จะต้องมีของตอบแทน ซึ่งจริงจะยุติธรรม และอีกประการหนึ่ง การลงทุนช่วยเหลือคนจะทำให้ รัฐบาลต้องหารายได้มาเพิ่มเติมสำหรับการศึกษาซึ่งที่ได้สร้างขนใน การนี้ การศึกษาจะต้องพยายามเก็บจากผู้ที่ได้รับประโยชน์

ข. รัฐบาลนิชย์ คือการที่รัฐบาลเข้าดำเนินการผลิตการค้าด้วย เอง รัฐบาลนิชย์มีอยู่ในเขตแดนเป็นจำนวนมาก และเป็นกิจการที่ สำคัญ ๆ ทั้งสิ้น เช่น การประปา การไฟฟ้า การทอผ้า การทำน้ำตาล การกندنสุรา การผลิตยาสูบ เป็นต้น กิจการเหล่านี้ทำรายได้ให้แก่ รัฐบาลเป็นอันมาก อย่างไรก็ดี ผู้เขียนมีความเห็นว่าถ้ารัฐบาลค่อย ๆ ปลดปล่อยให้กิจการเหล่านี้เป็นของเอกชนแล้ว รัฐบาลก็จะมุ่งเงินมาทำนุ บำรุงประเทศชาติได้มาก แทนที่จะต้องไปกู้เงินจากต่างประเทศ และ จะทำให้ประชาชนหันมาสนใจลงทุนในกิจการที่มั่นคงมากกว่าที่จะทำ การเสี่ยงโชคอย่างที่เป็นอยู่ และเมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว รัฐบาลอาจเก็บ ภาษีรายได้จากกิจการนั้นได้น้อย ๆ ก็น่าจะไม่เก็บเท่ากับที่ได้ โดย ตรงจากการนี้

การขายกิจการของรัฐบาล จะต้องทำด้วยความเที่ยงธรรมที่สุด โดยการขายหุ้นในราคาสูงที่สุดตามคำอันสมควรของกิจการนั้น ๆ หรือ โดยการออกพันธบัตรที่จะชำระคืนเป็นหุ้นในกิจการรัฐบาลนิชย์นั้นเป็นคน

เหตุผลในความเห็นเห็นว่ารวมทั้งข้อยกเว้นแจ้งอยู่ชัดเจนใน
ตอนที่ ๒

ค. การให้ความปลอดภัยและการสงเคราะห์ ได้แก่การ
รักษาความปลอดภัยของประเทศ การรักษาความสงบภายใน การ
สาธารณสุข การส่งเสริมผู้ผลิตขึ้นในการครองชีพใหม่กม ใช้พอสมควร
การลงทุนในการนั้นจะไม่ได้ผลิตผลและบริการหรือรายได้มาตอบแทน
แต่จะได้ผลในทางด้านจิตใจและความสงบสุข ซึ่งก็จะเป็นผลทางอ้อม
ต่อการผลิตการค้าด้วย

เนื่องจากเบ็ดการลงทุนที่ไม่กำไรเป็นดอกเบี้ย รัฐบาลก็ต้องมี
รายจ่ายในการนั้นโดยไม่มีรายรับตอบแทน การกระทำเช่นนี้จึงต้อง
พิจารณาให้มาก ว่าสมควรแค่ไหน เพราะถ้าใช้จ่ายในด้านนั้นมากไป
การลงทุนในด้านอื่นซึ่งนำรายได้มาให้ก็จะลดน้อยลง เมื่อรายได้น้อย
ลง การจ่ายทางด้านนั้นก็จะทำไม่ได้มาก ฉะนั้นในระยะที่การเศรษฐกิจ
ยังไม่เจริญการบำรุงในด้านนั้นจึงควรมุ่งเพียงเพื่อให้การดำเนินงานด้าน
การผลิตและการค้าดำเนินไปได้โดยราบรื่นก่อน

สำหรับการส่งเสริมผู้ผลิตขึ้นนั้น ถ้าจะทำการทำไปในแง่ให้
ผู้ผลิตช่วยตัวเองได้เท่านั้น

สรุป

ในการจำเริญเศรษฐกิจนั้น ย่อมมีข้อกีดกันที่ขาดไม่ได้คือ ความ
เชื่องช้าในรัฐบาล และเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศ ถ้าชน
ยังขาดอยู่ การจำเริญเศรษฐกิจก็คงจะไม่ได้ผลดังที่หวัง

เอกเรื่องหนึ่งที่จะต้องพิจารณาคือ เมื่อเศรษฐกิจเจริญขึ้น ส่วน
 แห่งการแบ่งสรรรายได้ของประเทศจะแตกต่างกันออกไป บุคคลบางคน
 อาจร่ำรวยมากขึ้น แต่บุคคลบางคนอาจจนตงก็ได้ ในเรื่องเหล่านี้
 รัฐบาลจะต้องพิจารณาและหาทางแก้ไขอยู่เสมอ วัตถุประสงค์คือ การ
 เก็บภาษี รัฐบาลควรมันโยบายเรื่องภาษีทด เพื่อให้ความยุติแก่คน
 โดยทั่วถึง

ประการสำคัญอันหนึ่งที่มีใจกล่าวไว้ในตอนก่อน ๆ ก็คือ การ
 จำเวริญเศรษฐกิจในด้านจิตใจที่กล่าวมาแล้วด้วยแต่มุ่งในด้านวัตถุแท้
 ทงต้น เนื่องจากจุดมุ่งของการจำเวริญเศรษฐกิจก็เพื่อความดี แต่
 ความดีนั้นจะได้มาจากจิตใจเป็นส่วนใหญ่ โดยมีด้านวัตถุเป็นส่วน
 ประกอบ ถ้าจิตใจไม่รู้จักพอแล้วไม่ว่าจะมีวัตถุมากเพียงไรก็ยังไม่
 ความดีไม่ได้โดยเอง ฉะนั้น ในการจำเวริญเศรษฐกิจจะขาดการอบรม
 ด้านจิตใจ ไปด้วยไม่ได้ มีฉะนนพดเมืองก็จะยังต้องทำงานหนักและ
 เหนื่อยอยู่เรื่อยในการหาดีของมาบำรุงความสุขของคนจนกระทั่งถึงขีด
 ที่ทุกสิ่งทุกอย่างตกใช้หมดแล้ว ก็ยังไม่พอกก็จะกลับมาสู่สภาพเงินเพื่อ
 และเกิดความทุกข์ยากไม่รู้จักสิ้น รัฐบาลควรจะพยายามแก้ไขความ
 พุงเพื่อเหตานั้นโดยใช้นโยบายภาษีและและการศึกษาอบรม.

ปัญหาค่าครองชีพสูง เงินเพื่อ การเงิน การธนาคาร และการคลัง

ตอนที่ ๑ : ปัญหาค่าครองชีพสูงและเงินเพื่อ *

ปัญหาค่าครองชีพสูงและเงินเพื่อเป็นปัญหาเฉพาะหน้าทวีความ
 จะต้องพยายามแก้ไข เพราะถ้าปล่อยให้ภาวะเงินเฟ้อรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ
 ก็ย่อมจะเบียดเบียนการเศรษฐกิจของประเทศและประชาชน ภาวะเงิน
 เฟ้อเพียงเล็กน้อยอาจช่วยให้มีการค้าขายคล่อง ทำให้คนมีเงินที่จะ
 ไปลงทุนตั้งเริ่มการจำเริญทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อภาวะเงินเฟ้อถึงขั้น
 รุนแรง รายได้อันแท้จริง (real income) ของประชาชนจะตกต่ำลง
 อย่างมาก กระทบกระเทือนการครองชีพของราษฎรพวกรวมรายได้ประจำ
 อย่างรุนแรง อาจมีการเปลี่ยนแปลงแบ่งรายได้ให้ไปตกอยู่กับคนบางหมู่
 อย่างมากมาย และในที่สุดต้นทุนสินค้าภายในประเทศอาจสูงขึ้น แข่งขัน
 กับต่างประเทศไม่ได้เลย เพราะเมื่อค่าครองชีพสูง คนงานอาจขอชน
 ค่าแรงงานอย่างหนึ่ง และราคาค่าตัวย่อมแพงขึ้นอีกอย่างหนึ่ง ผลรวม
 ของเงินเฟ้ออย่างรุนแรงย่อมมีอันนำไปสู่การ ฉะนั้น รัฐบาลย่อมจะ
 ต้องพยายามดำเนินนโยบายมิให้ภาวะเงินเฟ้อเข้าสู่ขั้นรุนแรงจนยับยั้ง
 ไม่ไหว

ในบทที่ ๓๓ ได้กล่าวแล้วว่า ปัจจัยที่จะทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ

* ข้อความในบทนี้ พาดพิงเกี่ยวกับบทที่ ๘, บทที่ ๓๓ และบทอื่นๆ โดยทั่วไป จึงขอให้ผู้อ่านได้โปรดอ่านบทนั้นๆ ประกอบด้วย

๒. นนมะอะไรบาง สำหรับในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า ปัญหาเงินเพื่อและ
 ๓. ค่าครองชีพซึ่งแน่นอนมาจากนโยบายหลายประการซึ่งชดกันอยู่ ถ้าหาก
 ๔. ใครจะให้อย่างหนึ่งได้ผล อาจเสียแก่อย่างหนึ่ง เหตุเหตวนั้น คือ :-

๑. การที่รัฐบาลจ่ายเงินงบประมาณเกินกว่ารายรับ
๒. การที่รัฐบาลส่งเสริมให้มีการส่งออกสินค้าออกมากกว่านำสินค้า
 เข้า
๓. การที่ราคาค้นทุนสินค้าสูงในทางที่ไม่ควร

๑. งบประมาณ การที่รัฐบาลต้องการจัดภาวะเงินเฟ้อจะต้อง
 พยายามใช้จ่ายให้อยู่ในขอบเขตของรายได้ แต่ทางด้านจ่ายรัฐบาล
 มีความจำเป็นจะต้องใช้จ่ายมากในการป้องกันและรักษาความสงบของ
 ประเทศ ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และในการส่งเสริมส่งเสริมทาง
 ด้านรับ รัฐบาลก็เก็บภาษีประเภทเท่าเทียมไม่ได้เท่าที่ควรจะได้
 และจะชนภาษีกดามากกลายเป็นเวลาทการขาดแคลน แต่รายจ่ายก็จะยัง
 ต้องจ่ายอยู่ เรืองจึงชดกัน

๒. การค้าระหว่างประเทศ โดยปกติประเทศไทยจะต้อง
 พยายามส่งออกสินค้าออกไปขายต่างประเทศให้มากกว่านำสินค้าเข้าอยู่เดิม
 และเมื่อเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ธนาคารกลางมาก ก็จะมีการปล่อย
 ปริมาณเงินตราออกสู่มือประชาชนมาก เป็นเหตุให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ

๓. ต้นทุนสินค้า ต้นทุนสินค้าอาจสูงโดยไม่สมควร เนื่องจาก
 ๕. รัฐบาลใหม่การผูกขาดการค้าบางอย่าง เพราะผูกขาดย่อมสามารถตั้ง
 ๖. ราคาสินค้าได้สูงกว่าในเวลาที่มีการแข่งขันอย่างเต็มที่ เป็นเหตุให้ค่า

ครองชีพของประชาชนพลอยด้งชนิดย นอกจากนถากาฯรชนดงไม
ดะดกหรือการดงด้นคากต่างประเทคคองมการเสยค้ำบวยการให้แก
เจาหน้าทเพชชอความดะดกในการนำด้นคานนออกมำด้ทองตาด
พอคากคองบดค้ำไซจ่ายเหล่านไวในวลาคั้นทน ทำใหวลาคั้นค้ำ
แะค่าครองชีพของประชาชนดงชน

การแก้ปัญห การทจะแก้ปัญหาค่าครองชีพดงแะเงินเพชให้
ดุดวงไปได้จะคองชจคัมดเหตุทำใหค่าครองชีพดงแะเงินเพชเสยก่อน

๑) ถารายจ่ายบประมาณดงทกต่างในชอหนึ่ง คอรายจ่าย
บองกนประเทค การพัฒนาเศรษฐกิจ แะการดงคณดงเศวเรหี ด้น
เบนรายจ่ายจาเบนชงคดไมได้ทงด้น ดะคดไมได้ จงคองหันไปพยายาม
เพมรายได้ แะถากาฯรชนอศวภาษาหรือเพมประเภทภาษาไมเหมาะกบ
ภวเศรษฐกิจ จจะคองพยายามเกบภาษาเทวทมอยให้โดยดงเต็มเม็ด
เต็มหน่วย หรือโดยวงหดกเกนทเกบภาษาทวงคอง เช่น อยรายได้
ใหม่มรายได้มากเสยภาษามาก ผมรายได้นอยเสยภาษ่นอย ให้การภาษา
เปนธรรมแะไมเคอศวอนเกมมรายได้นอย แะช่วยให้ระดับรายได้
แห่งบคคชนค่าง ๆ ไมแตกค่างกนมากนค ดคการประมุดกนชอด้นค้ำ
อนเบนเหตุให้วลาคั้นค้ำแพงชนอกนทงได้

นอกจากนี้ รัฐบาลจะคองพยายามก้เงินจากประชาชนมาใช้ใน
การพัฒนาเศรษฐกิจ ถาจ โดยขายพันธบัตรหรือดงเดริมให้ราษฎรนำ
เงินมาฝากออมด้น แะระเวณการก้จวาระบบการชนาคาร โดยเฉพาะ
การก้ระยะด้นจากชนาคารค่างมาใช้ในการดงทน ช้ชนอกจากจะผลิต
ผลกการก้มาดงทนแะอ ยงเบนเหตุให้ปริมาณธนบัตรเพมชนได้ควย

การกู้เงินจากส่วนที่ประชาชนใช้จ่ายเป็นการคงเงินก้อนเข้ามาจากประชาชน และตดปริมาณเงินหมุนเวียนในตดตดตด (ในกรณีที่ถูกมาเก็บไว้) และตดเมื่รัฐบดจะนำเงินนออกไปจ่ายอื่กยงช่วยตดความเร็งแห่งการหมุนเวียนของเงินตรา (Velocity of Circulation of Money) ตง และยงบรเทาภาวะเงินเฟ้อตงได้บ่ง ส่วนการที่รัฐบดจะจ่ายค่นเงินกู้ในภายหดนน ก็อาจค้อย ๆ จ่ายค่น ไม่ให้เพิ่มปริมาณหมุนเวียนในตดตดเป็นจ่านวนมากในระยะเวลาต่นได้ และถ่าเงินกู่ภายในประเทศจากประชาชนไม่พอเพียง ก็อาจพยายามหาเงินทุนจากต่างประเทศ แต่คองไม่กู่เงินจากต่างประเทศเป็นจ่านวนเกินกาดงเงินตราต่างประเทศที่จะหาได้ในอนาคต ซึ่งนอกจากจะคองพอใช้หนแต่วยงคองมีเหลือไว้พอช่ารงช่ดการจ่าเวญทางเศรษฐกิจของประเทศพอตมควรอื่กควย

อนึ่ง แม้ว่การพฒนาเศรษฐกิจจะด่าคญอย่งยงก็ไม่มหายความว่จะคองโหมก่าตงทำให้เสร์จภายในระยะเวลา ๔ - ๕ ปี จะคองมีการค่านงถงทุนทรพยากรของประเทศทงทเบนค่น วัตถุประสงค์ และเงิน แต่จัดด่าตบความด่าคญว่โครงการใดด่าคญที่สุด โครงการใดที่ด่าคญรองตงมาแต่จ่ด่าเนนการตามน เพื่อเบนการประหยดงบประมาณประการหน่ง และเพื่อให่มั่นใจว่จะมีการพัฒนาเศรษฐกิจในอัตร่าด่ม่าเต็มอ (Steady Rate of Economic Development) อื่กประการหน่ง เบนการบ่องก่นภาวะเงินเฟ้อไปในค่ว

๒) การจัดมตเหตุช่อต่งต่ง เรื่องพยายามให้ตดยการค่าได้เปรยบอยเรอย ๆ นน จะคองเช่วใจเจตนาทใหม่คดยการค่าได้เปรยบนเด่ยกอน คอ :-

ก. ประชาชนอาศัยสินค้าออก ๒-๓ อย่างเป็นหลัก และถ้าส่งสินค้าเหล่านี้ไปขายต่างประเทศได้มาก ประชาชนจึงจะมีรายได้

ข. รัฐบาลต้องการเงินตราต่างประเทศที่เข้ามาสู่แหล่งกลางไว้ใช้จ่ายในการซื้อสินค้าเพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ ในการเป็นทุนสำรองเงินตรา และในการชำระหนี้สินต่างประเทศซึ่งทำไว้ในปางก่อน

สำหรับข้อ ก. นั้น การที่ราษฎรอาศัยรายได้จากสินค้าออก ๒-๓ ประเภท ย่อมดีแต่มีอยู่ เพราะถ้าขายสินค้าเหล่านี้ไม่ได้ คนก็จะหารายได้ไม่ได้ และถ้าขายได้มากกว่าธรรมดา ก็จะมีภาวะเงินเฟ้อภายในประเทศ ปัญหาจึงมีอยู่ว่า จะต้องพยายามให้ราษฎรได้อาศัยรายได้จากทางอื่นบางประการหนึ่ง และถ้าดุลยการค้าได้เปรียบ (Export Balance) มากก็จะต้องคอยป้องกันภาวะเงินเฟ้อ โดยเก็บภาษีจากผู้ส่งสินค้าออกมากขึ้น

สำหรับข้อ ข. นั้น ถ้าเงินตราต่างประเทศนำออกไปซื้อสินค้าเข้ามาช่วยบรรเทาภาวะเงินเฟ้อได้ แต่ถ้าส่งเข้าทุนสำรองหรือส่งไปใช้หนี้เขา ไม่ทำให้เกิดสินค้ามากขึ้น มีแต่ปริมาณเงินบาทเพิ่มขึ้นในมือประชาชน ปัญหาหนักยาก เพราะกฎหมายเงินตราเราจำกัดให้ทุนสำรองชนบทถึง ๓๐๐ เปอร์เซ็นต์ และประเทศไทยเป็นประเทศที่ควบคุมการส่งออก ซึ่งตลาดต่างประเทศเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วจำกัดเงินทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ (หมายถึงทุนเงินตราต่างประเทศนอกทุนสำรองชนบทด้วย) มากกว่าประเทศอุตสาหกรรมไว้ใช้ในการผูกพันขายสินค้าไม่ได้ เช่นฝิ่นแดงปลูกข้าวไม่ได้ เป็นต้น สำหรับหนี้สินต่างประเทศนั้นยอมมีอยู่ได้เสมอ เพราะเราจะต้องอาศัยเครื่องจักร

และบริกาารทางวิชาการจากต่างประเทศอยู่ และถ้าเราชำระเงินสดเสีย
หมดคงดีด้วยกว่าอยู่ เป็นแต่ถ้าเราจะคงไม่ก้อหนเกินกำลังด้วย
ชำระเงินสดก่ดาวแดงเท่านั้นพอ

การทำให้มีมูลค่าการค้าได้เปรียบ โดยวิธีลดสินค้าเข้าให้อยู่ใน
ระดับต่ำ โดยการควบคุมสินค้าเข้า ซึ่งยอมทำให้ปริมาณสินค้า
น้อยลง ราคาสินค้าแพงขึ้น และค่าครองชีพสูงขึ้น ทงยังโยให้ต้นทุน
สินค้าต่ำลงอีกด้วย จนในที่สุดระดับปริมาณสินค้าขาออกจะลดต่ำลง
นอกจากนี้ ถ้าการควบคุมสินค้าเข้าทำให้ประชาชนบางจำพวกได้
กำไรในการขายสินค้ามากก็จะก่อให้เกิดการประมถณซื้อสินค้าที่น้อย
อยู่แล้ว ทำให้ราคาสินค้าและค่าครองชีพสูงขึ้นอีกด้วยอีกเหตุผลหนึ่ง

๓) การแก้ไขปัญหาค่าครองชีพ และเงินเฟ้อเนื่องจากมูลค่า
สินค้าต้นทุนสูงโดยไม่สมควร ในเรื่องนี้กล่าวได้สั้น ๆ ว่า ควรจะ
ยกเลิกการผูกขาดซึ่งเคยกระทำอยู่เสีย เป็นการตัดคนกลางที่ไม่จำเป็น
ออก และในการบริหารราชการต่างๆ ก็พยายามอบรมจิตใจข้าราชการ
หมิ่นนาที่เกยวข้องกับการตั้งสินค้าเข้ามาให้ให้ความยุติธรรมแก่พ่อค้าทุก
คนโดยทั่วหน้าและเสมอกัน ไม่ให้เห็นแก่ผู้มีสินจ้าง ถ้าทำตามที่
กล่าวมาได้จริง สินค้าที่ส่งเข้ามาจะมีราคาต้นทุนต่ำลง และค่า
ครองชีพก็จะลดลงด้วย

ตอนที่ ๒ : การเงินและการธนาคาร

ก. ธนบัตรและทุนสำรองเงินตรา

ในประเทศไทยประชาชนยังนิยมใช้ธนบัตรในการชำระเงินมากกว่าเช็ค และไม่ใคร่นำเงินฝากธนาคาร ตามสถิติปริมาณเงิน เงินที่

อยู่ในมือประชาชนอยู่ในสภาพเงินตราเดียวกัน ๑๐ เปอร์เซ็นต์ การที่ประชาชนไม่นิยมใช้บริการธนาคาร และใช้ธนบัตรกันมากเช่นนี้ ย่อมหมายความว่า ในยามการค้าเจริญ เช่น มีการตั้งดินค้าออกมา ธนาคารกลางจะต้องพิมพ์ธนบัตรออกมาให้พอกับราษฎรใช้ด้วย และถ้าธนบัตรนั้นมีคนนำไปซุกเก็บซ่อนเสีย ถึงแม้ว่าจะเปื้อนสกปรกในแง่ไม่เพิ่มปริมาณเงิน ทำให้เงินไม่เฟ้อก็ตาม แต่หมายความว่า ธนบัตรที่ต้องการใช้ ในวงการค้าจริงหมุนเวียนเปลี่ยนมือไม่ทัน และเมื่อเงินไม่เขาต้องการธนาคาร ธนาคารกลางก็ต้องคอยพิมพ์ธนบัตรเพิ่มขนเรื่อย ๆ

การที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้คือ ต้องพยายามให้ประชาชนนิยมการใช้ธนาคาร และเงินธนาคาร (เช็ค) ให้มากขึ้น และพยายามให้ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินในตลาดกับปริมาณการค้าต่างประเทศ (ทุนเงินตราต่างประเทศนั่นเอง) ให้น้อยลง อาจทำได้โดยวิธีให้ตลาดหลักทรัพย์และเงินเช็คน เพื่อเป็นเครื่องช่วยแยกปัจจัยทั้งสองนี้ให้ห่างกันเสียบ้าง

ข. การธนาคารพาณิชย์

ธุรกิจส่วนใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย คือการรับฝากเงินแบบบัญชีเดินสัปดาห์แบบฝากประจำ กับให้กยืมเงินและเบิกเงินบัญชี ส่วนการรับช่วงซื้อตดคงเงิน และการซื้อพันธบัตรรัฐบาลคงทำแต่น้อย ในระยะที่การค้ายาวรุ่งเรือง ธนาคารพาณิชย์ถือเงินสดไว้ในอัตราสูงเมื่อเทียบกับเงินฝาก และให้กยืมเงินในอัตราประมาณ ๖๐-๗๐ เปอร์เซ็นต์ของเงินฝาก แต่ในระยะ ๑-๒ ปีที่ถดถอย เมื่อการค้าซบเซาตดคง อัตราเงินสดสำรองของธนาคารพาณิชย์ได้งวดลง และอัตรากยืมสูงถึง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ของเงินฝาก การให้กยืมในอัตรา

สูงอาจทำให้ธนาคารอยู่ในฐานะยากลำบากได้สักวันหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการกักขังเงินไปรวมกลุ่มกันอยู่ติดกันจนจนน้อยราย นอก จากนี้เหตุผลประการอื่นในการกักขังเงินจากธนาคาร มักใช้ โฉนดที่ดินกันเป็นส่วน ใหญ่ จึงหมายความว่าเวลาฉุกเฉินไม่ชำระเงิน ธนาคารจะต้องทำการ ขายที่ดิน ซึ่งอาจขาดทุนมากกว่ากำไร อนึ่ง ธนาคารพาณิชย์ยังให้ กักขังเงินเพื่อการค้าต่างประเทศมากกว่าอย่างอื่น ให้กักขังเงินเพื่อการรูด้าหกรรมแดนน้อย จึงมีบัญญัติว่าจะควรส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ให้กักขัง เพื่อกการรูด้าหกรรม หรือให้ธนาคารแยกเทศที่ทำการใหญ่ทางนี้ โดยเฉพาะดำเนินการให้กว้างขวางขึ้น

ปัญหาเหล่านี้บางเรื่องเป็นเรื่องแก่นสารที่ฝังอยู่ในนิสัย และ ขนบธรรมเนียมไทยซึ่งแก้ไขได้ยาก เช่นการใช้ที่ดินบนหลักประกันการ กักขัง แต่เรื่องอื่น เช่น liquidity และนโยบายการกักขังของธนาคาร น้อยน้อยอยู่ตามสมควรจะดำเนินการปรับปรุง

ค. ธนาคารกลางและเครดิต

ธนาคารแห่งประเทศไทย นอกจากจะทำหน้าที่ออกธนบัตรและ รักษาทุนสำรอง (ในขณะทำแทนรัฐบาล) อย่างที่ธนาคารกลางทุก ประเทศทำกันอยู่แล้ว ยังมีหน้าที่ควบคุมปริมาณเงินและเครดิตใน ประเทศให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจอีกด้วย

๑. การดำรงเงินสดสำรอง ในปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทย มีเครื่องมือที่สำคัญในการควบคุมเครดิตที่พอจะใช้ให้เป็นผลได้ คือแต่ให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินสดสำรองให้ถูกต้องตาม พ.ร.บ.

การธนาคารพาณิชย์ ปี ๒๕๑๗ และ พ.ร.บ. ธนาคารแห่งประเทศไทย ๒๕๑๕ ในยามที่การคลังรุ่งเรือง การดำรงเงินสดสำรองให้ถูกต้องตามกฎหมายไม่มปัญหา เพราะธนาคารพาณิชย์ต่างมี liquidity สูง และมีเงินสดเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดเสียอีก แต่ในยามที่การขาดค่า และประกอบกับนโยบายการให้กู้ยืมเป็นจำนวนมาก ธนาคารพาณิชย์บางธนาคารรักษาสินทรัพย์สำรองไว้ต่ำกว่าที่กำหนด ธนาคารแห่งประเทศไทยควรจะได้มีอำนาจอย่างเต็มที่ที่จะจัดการให้ธนาคารเหล่านั้นปฏิบัติตามกฎหมาย เพราะถ้าธนาคารกลางไม่สามารถควบคุมการรักษาสินทรัพย์สำรองได้ ก็เท่ากับไม่สามารถควบคุมปริมาณเงินตราที่ใช้หมุนเวียนภายในประเทศ เมื่อธนาคารพาณิชย์พากันสร้างเครดิตมากเกินไปจนเกินควรก็ย่อมเป็นเหตุให้เกิดเงินเฟ้อได้

๒. การวางมัดจำเครดิต นอกจากธนาคารแห่งประเทศไทยยังมีอำนาจควบคุมเครดิตในฐานะผู้รักษาการตาม พ.ร.บ. ควบคุมแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๕๑๕ อีกวิธีหนึ่ง คือ สามารถกำหนดเงินวงมัดจำเครดิตที่เบ็ดไปต่างประเทศเกี่ยวกับกาหนดเงินค่าเช่า อธิปไตยการชดเชยแก่ปัญหาเมื่อมีคนต้องการตั้งถิ่นค้าประเภทที่ไม่จำเป็นเข้ามามาก ธนาคารแห่งประเทศไทยก็อาจกำหนดให้ผู้ขอเปิดเครดิตวางเงินมัดจำในอัตราสูงขึ้นได้ เป็นกรวางมัดจำให้ธนาคารขยายเครดิตประเภทนี้

๓. วิชชนลดอัตราดอกเบี้ย ตามกฎหมายธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจที่จะใช้ตราถ่วงดุลช่วงควบคุมปริมาณเงินในตลาดได้ คือตามปกติธนาคารพาณิชย์ยอมรับซื้อค่างเงินจากพ่อค้า โดยคิดหักถ่วงดุลจากราคาตลาดเงิน แต่ธนาคารพาณิชย์ก็เอาค่างเงิน

๕
 ให้นำรายดดีให้ธนาคารชาติในอัตราส่วนลดลง ซึ่งต่ำกว่าอัตรา
 ส่วนลดของธนาคารพาณิชย์ยกทหนง ดังนั้นธนาคารชาติของ
 การให้ปริมาณเงินตราในท้องตลาดม่มากจน กัดอัตราส่วนลดซึ่งลง
 เบ็ด โอกาสให้ธนาคารพาณิชย์นำควแตกเงินมาขายได้มาก ในทางตรง
 ข้าม ถ้าธนาคารชาติต้องการจะให้ปริมาณเงินตราในท้องตลาดลดลง
 กชนอัตราส่วนลดซึ่งให้สูงขึ้น เพื่อที่ธนาคารพาณิชย์จะได้ไม่ซื้อคว
 แตกเงินจากพอกาเพื่อนำมาขายธนาคารชาติดังแต่ก่อน ปริมาณเงิน
 ตราทั้งหมดวนในท้องตลาดกนอยลง วนเหมาะใช้ในกรณีทมเงินเพื่อ
 ส่วนการเพิ่มปริมาณเงินตราอีกจะใช้ได้ในกรณีเงินฝืด แต่การปฏิบัติ
 ในประเทศไทยยังไม่ได้ผลจริงจังนัก เพราะเรายังไม่มีตลาดควแตกเงิน
 ทดพอ

๔. วิธีการ Open Market Operation คือเมื่อธนาคารชาติ

อยากรจะลดปริมาณเงินและเครดิตในท้องตลาด ก็เอาหลักทรัพย์ออก
 ขายในท้องตลาดในราคาถูก มีผลทำให้ดอกเบี้ยหลักทรัพย์นแพงจน
 จงใจประชาชนให้ซื้อ เมื่อประชาชนซื้อทำให้เงินตราทั้งหมดวนอยู่ใน
 ท้องตลาดเข้ามาอยู่ในธนาคารชาติ และทำให้ปริมาณเงินตราทงทเป็น
 วนบดรและดินเซ่อลดลง หรือในดานตรงข้าม ถ้าธนาคารชาติต้องการ
 ทจะให้ปริมาณเงินตราในท้องตลาดมามากจน ครัวบซื้อหลักทรัพย์ใน
 ราคาสูงกว่าราคาตลาด ประชาชนก็จะเอาหลักทรัพย์เหตานั้นมาขายให้
 ธนาคารชาติเพราะได้กำไร ธนาคารชาติก็จะได้จ่ายเงินไทยเข้าไปสู่
 ตลาด ทำให้ปริมาณการเงินทั้งหมดวนในตลาดม่มากจน แต่ตามความ
 ๕ เบนจริงแล้ว การนยงทำไม่ได้ในขณะนี้ เพราะเรายังไม่มีตลาดหลัก

ทรัพย์ (Stock Market) ธนาคารแห่งประเทศไทยเพียงแต่ยอมรับขอ
 พินัยบัตรธนาคารพาณิชย์เอกชนในอัตรา par. นอกจากนี้ธนาคาร
 ชาติเคยทำ open market operation โดยวิธีขายทองคำให้ประชาชน ใน
 พ.ศ. ๒๔๘๐ และขายเงินปอนด์สเตอร์ลิง กับ ดอลลาร์ ระหว่าง พ.ศ.
 ๒๔๘๓ - ๒๔๘๗ ให้แก่พ่อค้าต่างชาติของจำเป็นเข้ามาในประเทศไทย เพื่อ
 เป็นการดึงดูดเงินบาทเข้าสู่แหล่งตลาด

แต่วิธีควบคุมปริมาณเงินในตลาดโดยวิธีขายทองคำและเงินตรา
 ต่างประเทศในตลาดนี้ จะกระทำได้อีกต่อเมื่อมีทุนสำรองทองคำเงินตรา
 ต่างประเทศอยู่มากพอ และการขายเงินตราต่างประเทศยังกระทบ
 กระทบตลาดเงินตราต่างประเทศ คือ ไปกดอัตราแลกเปลี่ยน และ
 กระทบกระทบการชำระเงิน ซึ่งตามปกติแล้วไม่ควรทำ

ง. ธนาคารเอกเทศ และสถาบันการเงินอื่น ๆ

นอกจากธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์ ยังมี
 ธนาคารอื่นที่ดงขึ้นโดยพระราชบัญญัติพิเศษ คือ ธนาคารเพื่อการ
 ดัชนี ธนาคารเพื่อการอุตสาหกรรม ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และ
 ธนาคารออมสิน ธนาคารเหล่านี้จะต้องมีทุนพอที่จะประกอบกิจการ
 ตามที่บ่งไว้ในพระราชบัญญัติ และได้ตั้งเริ่มการพัฒนาศูนย์ธุรกิจตาม
 ความมุ่งหมาย ส่วนสถาบันการเงินอื่น ๆ เช่น บริษัทประกันภัย ก็
 ควรจะได้ประกอบกิจการ ตั้งเริ่มการออมทรัพย์ของประชาชน และ
 ใช้เงินนั้นในทางตั้งเริ่มความเจริญทางเศรษฐกิจ ไม่ใช่ในการค้าเก็ง
 กำไร ซึ่งในที่สุดจะเป็นเหตุที่จะทำให้ประชาชนเสื่อมความนิยมเชื่อถือ
 ในสถาบันการเงินเหล่านี้

ตอนที่ ๓ : การคลัง

ได้กล่าวจำแนกรายได้ประเภทต่าง ๆ ของรัฐบาลไว้ในบทที่ ๓๐ แล้ว จะได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญ ๆ เกี่ยวกับรายได้รายจ่ายของรัฐบาลไว้ดังนี้ :-

ก. รายได้

๑. รัฐบาลพึงรายได้จากภาษีสั่งการมาก หากเกิดวิกฤตการณ์ เช่น สงครามหรือการค้าต่างประเทศตกต่ำโดยตลาดโลกตกต่ำ ก็จะมีกระทบกระเทือนรายได้ของรัฐบาลเป็นอย่างมาก ควรจะหารายได้จากภาษีทางตรง เช่น ภาษีเงินได้ให้มากขึ้น

๒. การเก็บภาษีทางอ้อม คือ ภาษีสินค้าขาเข้าขอมไม่ยุติธรรม เพราะเท่ากับเก็บจากคนมีและคนจนในอัตราเท่ากัน ควรลดภาษีอากรขาเข้าให้น้อยลง และเพิ่มภาษีเงินได้ให้มาก โดยใช้ Progressive Rate ภาษีมักไม่พอเก็บภาษีได้รวมแต่สำหรับสินค้าที่พุ่มเพุยจริง เช่น ฝิ่น แพร่ ฝิ่น ฝิ่น รถมอเตอร์ ราคาก็ควรเก็บภาษีให้มากเพื่อจะได้ไม่เสียรายได้ของรัฐบาล

๓. รัฐบาลได้รายได้จากสรรพสามิต ซึ่งเป็นอบายมุข หรือยาเสพติดให้โทษ นับว่าเบ็ดเสร็จไม่สมควร แต่รัฐบาลเกินกว่าหากยกเลิกก็จะทำให้ขาดรายได้ไป ขอบางนงพงไม่ขึ้น เช่นเดียวกับกรขายขาเข้า หากการการค้าขาเข้าเป็นแบบ Free Trade รายได้ชนคนก็ไม่อาจจะพวงหวงได้นัก

เกี่ยวกับด้านสาธารณูปโภค รัฐบาลไม่ควรพยายามให้เกิดกำไร แต่กำไรที่เกิดขึ้นในตัวของแล้ว ก็ไม่ควรตรวจราคา ต้องให้ราคาสินค้านั้นเป็นไปตาม Demand และ Supply ของประชาชน โดยเฉพาะการรถไฟไม่ควรตรวจราคาให้ตํานัก เพราะรัฐบาลจำเป็นต้องลงทุน เช่นสร้างสะพานหรือต่อรางให้กว้างออกไป

๕. หดกฎการเก็บภาษีโดยทั่วไปเพื่อความง่าย (Simpli-city) เป็นเกณฑ์ คือพยายามให้ราษฎรเข้าใจวิธีการเก็บภาษีของรัฐบาลได้โดยง่าย และพยายามไม่ให้มีการเก็บภาษีซ้อนกันหลายอย่างจากฐานอย่างเดียวกัน (Several taxes collected from the same base) การเก็บภาษีให้โตเต็มเม็ดเต็มหน่วยในประเทศไทยเป็นการยากอยู่แล้ว ถ้าวัดการเก็บลดซับซ้อนก็จะยิ่งทำให้เก็บภาษีได้น้อยกว่าต้องการ และค่าใช้จ่ายในการบริหารการเก็บภาษีก็จะสูงขึ้น โดยใช้เหตุผลด้วย

จ. รายจ่าย

๑. ในกรณีที่รัฐบาลมองกิจการรัฐบาลหรือบริษัทรัฐบาล ได้ยอมให้กิจการหรือบริษัทนั้น ๆ เก็บเงินไว้เองไม่ต้องนำส่งคลังจนกว่าจะสิ้นปี และได้หักค่าใช้จ่ายของกิจการหรือบริษัทนั้นแล้ว เงินเหลือเท่าไรจึงนำส่งกระทรวงการคลัง จากวิธีการนี้อาจจะทำให้เกิดการนำเงินของรัฐบาลระหว่างที่ยังไม่ได้ส่งคลังไปหาประโยชน์ส่วนตัวได้

๒. พระราชบัญญัติเงินคงคลังได้เปิดช่องโหว่ให้รัฐบาลว่า ในกรณีรับค่านและจำเป็นให้รัฐบาลจ่ายเงินไปก่อนได้โดยไม่ต้องรอกงบประมาณ การคัดค้านวาระรับค่านและจำเป็นนั้นยอมเป็นดังคำคุณ ถ้ารัฐบาลคัดค้านว่าจำเป็นและรับค่านอยู่เดี๋ยวนั้น ก็จะทำให้เกิดการรั่วไหลได้

๓. ผู้ตรวจบัญชีของรัฐบาล เป็นข้าราชการของรัฐบาล ดึงหน
การปฏิบัติงานที่ย่อมทำโดยเด็ดขาดอย่างยังมีได้ ควรจะให้คณะ
กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจอิสระตั้งเช่นในประเทศประชาธิปไตย
อื่น ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร เป็นต้น

๔. เนื่องจากผลของสงคราม การบัญชีของรัฐบาลได้รับความ
กระทบกระเทือนมาก เอกสารประกอบบัญชีหายไปบ้าง การเบิกจ่าย
กรมกลางของวงเงินทุกที่ การทำบัญชีจึงชักช้าไม่สามารถทำงบแต่เดบ
ให้เสร็จสิ้นไปได้รวดเร็วดังที่กฎหมายกำหนด ฉะนั้นการควบคุมบัญชี
จึงได้ผลไม่สมบูรณ์ และอาจเป็นหนทางให้เงินรายได้รั่วไหลได้

๕. ระเบียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายบางครั้งก่อให้เกิด
ความล่าช้า ถ้าได้มีการปรับปรุงให้ทันสมัย ก็อาจทำให้ดำเนินการ
ดูต้องไปได้เร็วขึ้น ทั้งการควบคุมการเบิกจ่ายก็จะรัดกุมขึ้นด้วย

ค. หนี้รัฐบาล

ในด้านหนี้สาธารณะ แต่เดิมก่อนสงครามเราเป็นหนี้ต่างประเทศ
อยู่มาก และได้ผ่อนชำระเรื่อยมาจนเหลือเล็กน้อย แต่ภายหลัง
สงครามได้เกิดหนี้ขึ้นอีก โดยที่จากสหรัฐอเมริกา อินเดียและธนาคาร
โลก และในระยะหลัง ๆ นี้ได้มีหนี้ขึ้นเกิดจากการผ่อนชำระค่าสินค้า
ประเภท equipment อีกด้วย หนี้ภายในประเทศระยะเวลายาวก็เพิ่มขึ้น
เรื่อย ๆ โดยระยะหลังสงครามได้มีการออกพันธบัตรเงินกอกหลาย
ครั้ง ซึ่งสำหรับครั้งหลังปี ๒๕๑๖ นี้เอง ขายได้ดีกว่าครั้งแรก ๆ
เพราะมีสาเหตุจูงใจ ๒-๓ ประการ เช่นดอกเบี้ยได้เพิ่มจาก ๕%
เป็น ๖%

ส่วนหนักระยะต้นได้แก่วางเงินคง เงินเบิกเกินบัญชี (Overdraft)

เงินฝาก (Ways and Means Advances) ได้ตั้งขึ้นทุกปี โดยเฉพาะตัวเงิน
คง ซึ่งในขณะนั้นอยู่ประมาณ ๕,๐๐๐ ล้านบาท

สำหรับหนี้สินต่างประเทศนั้น มีปัญหาเกี่ยวกับดุลยฐานะเงิน
ของประเทศ ถ้าหากคำนวณได้ว่ารายรับเงินตราต่างประเทศตลอดระยะ
ของเงินกู้ พอที่จะทำให้ประเทศมีเงินชำระทางดอกเบี้ยและต้นเงิน โดยยัง
มีเงินเหลือไว้ทำนุบำรุงเศรษฐกิจอย่างอื่นพอสมควรได้ด้วยก็ย่อมก่อกวน
หนี้ได้โดยปราศจากความกังวล แต่ถ้าตั้งหน้าก่อกวนต่างประเทศโดยไม่
พิจารณาถึงการใช้คนก่อจทำให้ก่อกวนได้เหมือนกัน สำหรับหนี้
ภายในประเทศนั้นเวลานั้นหนี้ระยะต้นของรัฐบาลมีอยู่มากและโดยเฉพาะ
เมื่อเจ้าหน้าที่ของธนาคารกลางยอมทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้น จึงอาจ
จะแก้ไขโดยวิธีต่าง ๆ เช่นพยายามให้รัฐบาลมีรายได้ทางภาษีมากขึ้น
เพื่อจะได้มหนึ่หนอยดงอย่างหนึ่ง และถ้าจะต้องกักตุนพยายามที่จะ
ยาวจากเงินที่ประชาชนยอมได้โดยวิธีใช้เครื่องจักรต่าง ๆ ให้ราษฎร
นิยมพันธบัตรรัฐบาล และพยายามลดการกู้จากธนาคารกลางลง

เมื่อพูดถึงจำนวนหนี้ทั้งภายในและภายนอกของรัฐบาล จะต้อง
คำนึงถึงหนี้ขององค์การต่าง ๆ ของรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกัน
อยู่ด้วย หนี้ทั้งหมดควรให้อยู่ในขอบเขตการคุ้มครองพอสมควรแก่ภาวะ
เศรษฐกิจของประเทศ.

ธรรมะในด้านเศรษฐกิจ

ธรรมะเป็นคำคู่กับศีล คำว่า "ศีล" หมายถึงการระงับไม่เบียดเบียน
ตนเองและผู้อื่น ส่วนความหมายของคำว่า "ธรรมะ" คือการช่วย
ส่งเสริมให้ตั้งฐานะดีขึ้น เพื่อความเจริญของเอกชน มหาชน และส่วน
ประกอบที่สำคัญแห่งธรรมะก็คือ ความยุติธรรม

ตัวอย่างการประพฤติผิดหลักธรรมะที่เห็นได้ง่าย เช่น :-

โจรที่ปล้นทรัพย์ เราถือว่าได้ทำผิดทั้งศีลและธรรมะในด้าน
เศรษฐกิจ เพราะได้เบียดเบียนเจ้าทรัพย์และฉ้อโกงความเจริญ คือนอก
จากตัวเองจะไม่ประกอบดีมาอาชวระแต่อย่างใด ยิ่งชัดขวางผู้อื่นซึ่งจะทำการ
ประกอบดีมาอาชวระเพื่อประโยชน์และความเจริญของส่วนรวมอีกด้วย

ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้ใดมีความมานะอดทนพากเพียรคิดสร้าง-
สรรค์สิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้น ช่วยเศรษฐกิจของประเทศ เราถือว่าคุณคน
ผู้หนึ่งมีความดีความชอบและทำถูกต้องหลักธรรมะ

การประพฤติคนผิดหลักธรรมะในด้านเศรษฐกิจนั้น มีได้หลาย
กรณี เช่น

๑. เจ้าหน้าทรวงูบบางคน ใช้อำนาจและหน้าที่ที่ได้รับมอบ
หมายมาเป็นประโยชน์ส่วนตัว ไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง เพื่อ
ให้ทุกคนได้รับประโยชน์ร่วมกัน กลับมีใจดำเอียงช่วยเหลือแต่เฉพาะ
ผู้ที่ให้สินบน

ที่ความผิดหลักธรรมะ เพราะ

ก. ราษฎรส่วนใหญ่ ที่ทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยความสุจริต ก็เกิดความขมขื่นที่จะทำต่อไป คิดแก่งแย่งเบียดเบียนกัน ไม่มีผู้ใด คิดจะทำงานที่ใช้เวลานาน ๆ กว่าจะได้ผลตอบแทน ก่อให้เกิดโรภภัย มีการปล้นแย่งชิงกันมากขึ้น ในท้องถิ่นตามจังหวัดต่าง ๆ อาชีพส่วนใหญ่ของราษฎรคือการทำงาน ประเทศได้อาศัยชาวเบนดินค้าออกที่สำคัญ ทำรายได้มาสู่คลังของชาติได้มาก แต่เมื่อเกิดเหตุเช่นนี้ ก็เท่ากับตัดรายได้ของประเทศจากภายนอก

ข. การที่กสิกรรมหลายสามารถทำการเพาะปลูกได้มั่งคั่ง เท่ากับเพิ่มปริมาณการผลิตให้มากขึ้น ทำให้การค้าสะดุดลงจน แต่สิ่งเหล่านี้จะเป็นไปไม่ได้ถ้าไม่มีการปล้นทรัพย์ เจ้าหน้าที่ทุจริตมาก ๆ เพราะสิ่งผลิตจะมีน้อยลงไม่พอกับความต้องการของสังคมที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ความไม่พอคนเป็นผลกระทบกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก

๒. เจ้าหน้าที่ที่มั่งคั่งประโยชน์ส่วนตัวในหน้าที่การงานของตน ขัดกับประโยชน์ของส่วนรวม ถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติผิดหลักธรรมะในด้านเศรษฐกิจ อาทิ ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล บุคคลนั้นจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตนในขอบเขตแห่งนโยบายของรัฐ ถ้าในขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไปมีตำแหน่งหน้าที่และรับผิดชอบส่วนงานของเอกชน ไม่ว่าจะเพียงแห่งเดียวหรือหลายแห่งก็ตาม อาจเป็นประธานกรรมการ กรรมการผู้จัดการ ผู้ถือหุ้น ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม แม้จะสุจริตเพียงใด บุคคลภายนอกย่อมจะระแวงสงสัยและตั้งข้อรังเกียจ

๒. ฉะนั้น ทางที่สมควร คือ เจ้านาบทมนนควรจะต้องลาออกจาก
หน้าที่หรือตำแหน่งต่างๆเสีย ทำงานแต่เพียงประเภทเดียวโดยไม่ขัดกับ
ประโยชน์ของส่วนรวม ถ้าเป็นไปได้ขอว่าบุคคลคนนั้นได้ทำอุกฤษ
กรรมในด้านเศรษฐกิจ

๓. ข้าราชการแม้ว่าจะไม่ทุจริต แต่ไม่ทำงานให้รวดเร็วเพื่อ
ประโยชน์แก่ประชาชน ก็ขัดขวางความเจริญในทางเศรษฐกิจ และ
โดยเฉพาะส่วนราชการที่จำเป็นต้องติดต่อกับประชาชนโดยตรง เช่น
อำเภอ ถ้าทำงานล่าช้า นอกจากงานของรัฐจะไม่ก้าวหน้าไปแล้ว
ยังไม่เปิดโอกาสให้ราษฎรได้ทำงานของคนได้ทันเวลาด้วย

๔. รัฐบาลจะต้องถือเป็นหน้าที่จะปรับปรุงข้าราชการในทุก
กรมกองให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน จัดวางระเบียบงานและ
ข้าราชการในทุกกรมกองให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบ
ไม่ให้เกิดความก้ำกัยกันให้ประสานงานกันได้ด้วยดี และทุกส่วนราชการ
จะต้องรู้ว่าแต่ละส่วนมีหน้าที่อย่างไร เพื่อจะได้ทำการงานติดต่อกันให้
รวดเร็ว ถ้าเป็นการทำงานติดต่อกับประชาชนจะต้องทำให้อย่างรวดเร็ว
เรียบร้อย และไม่เรียกร้องค่าธรรมเนียมใดๆ เกินกว่าที่ทางราชการได้
กำหนดไว้

ถ้าข้าราชการแต่ละคนพยายามปรับปรุงตัวเองให้มีความ
สามารถเหมาะสมกับหน้าที่ หรือการที่รัฐบาลเข้าใจในคนที่มีความ
ความสามารถในกิจการงานชนิดนั้น โดยแท้จริงแล้ว ถือว่าได้ปฏิบัติ
อุกฤษกรรม

๔. นโยบายเศรษฐกิจที่มุ่งช่วยเหลือชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะนั้น ถ้าทำให้คนกลุ่มใหญ่เดือดร้อนแล้ว ถือว่าผิดหลักธรรมะในด้านเศรษฐกิจ เพราะเป็นนโยบายเศรษฐกิจที่ไม่ได้ให้ความยุติธรรมต่อสังคม การทำให้เงินเฟ้อถึงขนาด การเก็บภาษีอากรไม่ทั่วถึง ผู้ทรมานขูดรีดหรือข้าราชการส่วนมากซึ่งมีบัญชีแดงรายได้และเงินเดือนแบบหลักฐานเท่านั้นที่ต้องรับภาระภาษีเต็มที่ การรัฐบาลสามารถวางหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม มีเจ้าหน้าที่ที่มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่งานอยู่แล้ว เท่ากับว่าได้พยายามทำให้ถูกหลักธรรมะในด้านเศรษฐกิจ

๕. ราษฎรที่ล้มคบบกบข้าราชการทำการเอาเปรียบส่วนรวม ถือว่าทำผิดธรรมะในทางเศรษฐกิจ

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ การให้สินบนข้าราชการ ทำให้จิตใจของข้าราชการจะขาดเดือมลง และในที่สุดความเดือดร้อนก็จะเกิดขึ้นทั่วไป ถ้าในส่วนของเกี่ยวข้องกับรายได้ของรัฐบาล เป็นต้นในขณะที่ได้ก็ตามถาวรรัฐบาลต้องการจะควบคุมการค้าการผลิตไว้ชัวยาระยะหนึ่ง ถ้าประชาชนทุกคนเข้าใจหน้าที่ของตน ไม่เอารัดเอาเปรียบกันหรือไม่ฉวยโอกาสค้ากำไร หรือไม่ให้สินบนเจ้าหน้าที่ฝ่ายศฤงคารเพื่อเอาสินค้าของห้ามหรือกักตบบางประเภทเข้ามาในประเทศแล้ว รัฐบาลและธนาคารก็จะสามารถควบคุมการเงินให้หมุนเวียนอยู่ในขอบเขตที่ต้องการ ตลอดจนสามารถคุมการค้าขายที่ดินค้าใหม่ราคาและปริมาณสอดคล้องกับความต้องการและกำลังซื้อของประชาชนได้ แต่ถ้ามีการทุจริต รัฐบาลก็ไม่อาจทำได้ และยังคงขาดรายได้บางส่วนด้วย เงินจำนวน

๕. นนจะกตบไปตกอยู่กับคนหม่น้อย คนหม่นใหญ่ต้องซอดันคาทมราคา
แพง จำเบณฑเขาจะต้องมรรายได้เพิ่มขึ้น แต่ถ้าไม่มทางเพิ่มขึ้นเพราะ
รัฐบาลไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นตามส่วนที่สมควรจะจ่ายให้เบนรรายได้ของ
ประชาชนแล้ว ก็ทำให้เศรษฐกิจของประเทศต้องถูกระทบกระเทือน
เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีมาตรฐานการครองชีพต่ำดัง

๕. ฉะนั้น เราจึงเห็นได้ว่าถ้าการเอาเปรียบส่วนรวมจะโดยวิธีใดก็ตาม
ถือเบนผลัตกรรมในด้านเศรษฐกิจ

๕. หนึ่ง การควบคุมของรัฐบาลถ้าเบนเพียงเล็กน้อยชั่วคราวไม่
เบนไร แต่ถ้าควบคุมมากจะทำให้การกำการผลัตของประเทศเบนนบอน
เท่ากับถือความเดือดร้อนให้แก่ราษฎร ถือว่าผลัตกรรมในด้าน
เศรษฐกิจ

๖. การหดเบงการเดี่ยภาษของราษฎรทผลัตกรรม เพราะ
รัฐบาลเก็บเงินได้น้อยกว่าทควรจะเก็บได้

๗. การกักตุนสินค้าในยามขาดแคลนเพื่อหวังกำไรการค้าใน
ตลาดมืด การปฏิบัตคนให้เบนการผ่านชอบญญตแห่งกฎหมาย
ถือเบนการปฏิบัตผลัตกรรมทงต้น เพราะถือความเดือดร้อนให้กับ
ผอนแระกับส่วนรวม

๘. การทราษฎรแต่ตะคนไม่มีอาชีพหรือไม่พยายามทำงานเพื่อ
เดยงชีวิตของคณในทางทชอบ ไม่เข้าใจหน้าทแระไม่รู้จักประมาณ
แระความพอเพียง เอาวดเอาเปรียบ ไม่มีการศึกษาอบรมทต เท่ากับ
ไม่ช่วยเหลอให้เศรษฐกิจของชาติก้าวหน้าไป คือถ่วงความเจริญของ
ชาติ เหลอถอว่าปฏิบัตคนไม่ถูกผลัตกรรมในด้านเศรษฐกิจ

๘. การทรมานบุคคลกลุ่มน้อยร้ายแรงจนอย่างมาก เป็นการผิดหลัก
 ธรรม เพราะในขณะที่กลุ่มคนมีมามาก ๆ มีจำนวนคนน้อย กลุ่ม
 คนนั้นก็กระจายจำนวนออกไป เกิดปัญหาในทางสังคม มีการแบ่งแยก
 ขนของคนโดยไม่วอ และมีการแบ่งแยกกันในลักษณะเป็นผลเสียทั้ง
 ในด้านจิตใจและการครองชีพของประชาชน เป็นปัญหาหนักสำหรับ
 รัฐบาลในการปกครองประเทศ นับว่ากระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ
 ของประเทศทุกทาง

สำหรับข้อถกพิจารณาถึงการพนันต่าง ๆ การมีสลากกินแบ่ง
 ซึ่งเป็นกรรวมเงินจากประชาชน หรือจากคนกลุ่มใหญ่มามอบเป็น
 รางวัลให้แก่บุคคลคนเดียว หรือบุคคลกลุ่มน้อย จึงเป็นการปฏิบัติ
 ผิดหลักธรรมด้วย แต่ถ้าหากว่าผู้ถูกรางวัลสลากกินแบ่ง นำเงินมาใช้
 เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมได้มากที่สุด ก็ไม่ถือว่าได้ปฏิบัติตนผิดหลัก
 ธรรมแต่อย่างใด เช่น ผู้ถูกรางวัลเอาเงินทั้งหมดที่ได้มามอบให้แก่
 โรงพยาบาล หรือสถานศึกษาต่าง ๆ ซึ่งวิธีการที่กล่าวมาเห็นว่าได้ผล
 น้อยมาก เพราะผู้โชคเช่นนั้นส่วนมากมักจะใช้เงินนั้นในทางอื่นที่
 ความสุขเฉพาะตัว

ฉะนั้น ทางที่จะระงับก็คือ ไม่มีการพนันทุกประเภท แต่อย่างไร
 ก็ดี รัฐบาลยังคงได้รับประโยชน์จากการขายสลากกินแบ่งอยู่บ้าง
 รางวัลที่ให้แก่คนเพียงคนเดียวให้ราษฎรนำเงินที่มอมอมมอบรวมให้แก่
 รัฐบาลเพื่อใช้ประโยชน์ต่อประเทศ โดยทั่ว ๆ ไป

เปรียบเทียบการขายสลากกินแบ่งของรัฐบาลกับการขายพันธบัตร
 ของรัฐบาลเอง จะเห็นได้ว่าปริมาณและจำนวนเงินที่ขายนั้นมาน้อย

กว่ากันจนเทียบไม่ได้ แม้ว่าผู้ซื้อพันธบัตรจะได้เงินคนพร้อมทั้งดอกเบี้ยก็ตาม ฉะนั้นการปฏิบัติผิดหลักธรรมะของรัฐบาลในข้อนี้ รัฐบาลก็มีส่วนได้ประโยชน์ด้วย และประโยชน์ที่ได้นั้นก็ย่อมจะตกถึงราษฎรทุกคนด้วย จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลจะต้องพิจารณาว่าควรจะให้หมิ่นชู้หรือเด็กไป

๓๐. บุคคลที่มีความสามารถในกิจการค้าหรือทำงานใดก็ตาม ทำให้มรยาได้ส่วนตัวมากมาย หรือมทรพยล้มบคเป็นมรดกตกทอดมา แม้ว่าจะได้รับมาโดยสุจริต ถ้าไม่ได้ทำให้ทรพยนั้นเกิดเป็นผลประโยชน์ต่อส่วนรวมแต่ถือว่าไม่ถูกต้องหลักธรรมะในทางเศรษฐกิจ การที่กล่าวเช่นนั้นเพราะมีความเข้าใจว่า การที่บุคคลผู้มทรพยต้นมากมายนำเงินนั้นมาลงทุนทำงานให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวม ได้ปฏิบัติถูกต้องตามหลักธรรมะแล้ว เพราะได้ช่วยส่งเสริมให้ประเทศมีเศรษฐกิจดีขึ้น โดยบุคคลผู้นั้นไม่ได้รับประโยชน์แต่เพียงผู้เดียว บุคคลอื่น ๆ ก็ได้รับประโยชน์จากเงินนั้นด้วย และถ้าบุคคลผู้มทรพยนั้นได้พยายามที่จะจัดสรรให้ตัวเองได้รับประโยชน์จากเงินนั้นเท่าเทียมหรืออยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับที่บุคคลอื่น ๆ จะได้รับ ก็นับว่าได้ทำถูกต้องหลักธรรมะนั้นโดยแท้จริง

แต่ถ้าบุคคลผู้มทรพยหรือรายได้ส่วนตัวมากมายไม่ได้ทำประโยชน์ให้แก่สังคมเลย มีเงินใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ถือได้ว่าได้ทำกาบเบียดเบียนเพื่อนมนุษย์ในยามนั้น เพราะในขณะที่ใดขณะหนึ่งความล้มบรณของชาติวัดได้ด้วยจำนวนสินค้า ไม่ใช่เงิน ถ้าจำนวนประชากร ๑๐ ของชาติสามารถเป็นเจ้าของและได้รับประโยชน์ถึง ๒ ของสินค้าที่มอยู่

อีก ๑๐% ก็ยอมจะได้รับความเดือดร้อน เพราะขาดแคลนสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของตน มาตรฐานของบุคคลเหล่านั้นก็จะตกต่ำอย่างมากมาย ระดับความเป็นอยู่ของบุคคลหมู่ ๑๐% กับ ๑๐% จะต่างกันอย่างเทียบไม่ได้ นอกจากความคัดค้านของสังคมจะพยายามปรับปรุงตัวเอง ไม่ใช่ให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะเป็นฝ่ายปฏิบัติ การทรมายทลายจนจะเรียกครองให้ฝ่ายที่รวบรวบเฉียดทรพยสัน รวยได้ให้แก่นั่น โดยที่ตนเองไม่ทำอะไรเลยก็ถือว่าทำผิดหลักธรรมะ เหมือนกัน หรือการทรมายรวบรวบตงหน้ากอบ โดยเงินทองเข้าไว้ โดยไม่คำนึงถึงคนอื่นก็ผิดหลักธรรมะเช่นกัน

ฉะนั้น การถือหลัก "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" นั้นนับว่าเป็นการยุติธรรม และควรจะใช้ได้ในทุกกรณี คนที่ด่ามารถหารายได้หรือทรพยมรดกตกทอดมานั้น ถ้าไม่ได้ทำทรพยนั้นให้เกิดประโยชน์ก็ไม่เรียกว่าทำดี และเมื่อเขาทำไม่ดีทรพยนั้นก็จะหมดไป

อย่างไรก็ดี ข้อที่หนักใจคือ การทรมบุคคลหมู่ น้อยรวบรวบมาก ๆ นั้นไม่สมควรแล้ว จะทำอย่างไรเพื่อให้ทุกคนมีรายได้หรือทรพยสันต์ส่วนตัวในระดับที่ใกล้เคียงกัน ถ้าเราจะเพ่งเล็งถึงแต่พวกที่มีรายได้สูงฝ่ายเดียว ก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นเกิดข้อยกข้อที่จะทำงานให้ได้ผลดีมากขึ้นไป

พิจารณาตามหลักธรรมะในด้านเศรษฐกิจแล้วจะเห็นว่า ถ้าจะทำให้ทุกหลักธรรมะ คือต้องช่วยสร้างความเป็นสิริมงคลให้ทุกคน และต้องมีความยุติธรรมในสังคมนั้น ๆ ฉะนั้น ถ้าจะดึงเอารายได้ของคนหนึ่งมา โดยพดการ ก็ถือว่าไม่ได้ ให้ความยุติธรรมแก่ผู้ใดทำงานมาแต่แรกเริ่ม เป็นการกระทบกระเทือนต่อจิตใจของกลุ่มชน ซึ่งแม้จะ

เบนหมุนนอยกถอวาบุคคตเหล่านันไต่รับการปฏิบคคตไม่ถูกหตถกรรมะ
เหมือนกัน

อชกรโดยดะมอ่มกมอย คอ เกบภาษจากรทก ๆ คนตามรายไต่
แตะทรพยต้นทมอย โดยเฉพาะภาษจากรมรดกแม่จะจคเกบในอศรทตตั้ง
ก้อาจจะไม่กระทบกระเทอนต่อทายาทผู้บรมรดกมกนถึ ส่วนการเกบ
ภาษจากรายไต่ ควรเพมอศรทตตามปรมาณเงินไต่ ผู้ทมรายไต่ นอย
กเดยในอศรทตค้ำ แต่ผู้ทมรายไต่ มกนถึ จะตองเสยส้ดะเสยภาษใน
อศรทตตั้ง

แต่ในเรองนตองอชคัยคความรู้แตะควมเข้าใจในระหว่งหมุ่น
คยกันจงจะไต่ผล ถ้าราชฎรพยยามหตบเดยงการเดยภาษให้กบ
รัฐบาดหรือไม่ท้การอชพ คอไม่ปฏิบคคตตามหตถกรรมะมาแต่ค่น
กเบนบัญญัติไม่อาจจจะเกกกันให้คคไต่

สรปรวมควมว่า ในการรักษาระคบรายไต่ของคคนให้ยู่ไต่
เคยกัน หรือใหม่ควมแตกต้งกันเพยงเดกนอยนถึ ควรพิจรณำถึ
ภาษบรมรดกแตะภาษเงินไต่เป็นส่วนค้ำคย และประการส้ดท้ย ทุกคคน
จจะตองมีอชพส้จจริค ไม่ถ้งควมเจริญของส่วนรวมค้ยการไม่
ท้งาน หรือปฏิบคคตหตถกรรมะในค้ำนเศรษฎฐกคจิงไต่กถ้วมาแต่
การมีการค้กษาอบรมในท้งคค เข้าใจนโยบายของรฐ เข้าใจถึ
เดรัภาพของคคนในท้งทลुक มีควมหวงทจจะก้กวหนำให้ท้เกเทียมกัน
โดยไม่เบนนอยคคตส้จคค ท้งานคยควมรู้ควมถ้สามารถทมอย ย่อม
จจะเป็นผลคคตอส่วนรวม และจจะท้ให้บัญญัติเศรษฎฐกคในค้ำนอื่น ๆ ไม่
ยากเกินกถ้วท้บคคตทุกคคนจจะช้วยกันเก้ช้

สรุปปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและวิธีแก้ไข

ประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม เพราะดินฟ้าอากาศอำนวย
 ประชาชนก็ได้อาศัยทรัพยากรธรรมชาติอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นประชาชน
 จะดำรงชีพอย่างสุขสบายได้ก็ต่อเมื่อทุกสิ่งทุกอย่างที่จำเป็นแก่ชีวิตเพียง
 พอ ถ้าหากเวลาใดเหตุการณ์วิปริตไป เช่น บุคคลที่มั่งรวยได้จากการ
 ผลิตมากเกินไปหรือน้อยเกินไป หรือปีใดดินฟ้าอากาศผิดปกติ ไร่
 เหลือง ก็เป็นทางให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจได้ง่าย

๑

ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและการผลิต

ปัญหาที่สำคัญที่สุดก็คือ ทำไมเราจะผลิตอาหารมากขึ้นให้ได้
 อีกครั้งหนึ่งกับทพดเมืองได้ทพปริมาณชน เพื่อให้ประชาชนมีอาหาร
 บริโภคโดยทั่วถึงกัน และยังมีเหลือส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศได้
 เช่นเคย ประการแรกที่ต้องพิจารณาได้แก่ข้าว เพราะข้าวเป็นสินค้า
 ที่มีค่าสำคัญทั้งในด้านการค้าภายในและภายนอกประเทศ เราส่งข้าว
 ออกเป็นมูลค่าประมาณร้อยละ ๕๕-๕๐ ของสินค้าออกทั้งหมด และแต่
 ก่อนนั้นเรามีข้าวเหลือและส่งออกได้ประมาณ ๑-๓.๕ ล้าน ใน ๓ ล้านที่
 ผลิตได้ แต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง เรามีข้าวส่งออกได้น้อยลง เพราะ
 อุปสรรคหลายประการ ประการแรกคือ ปริมาณประชากรของไทย
 เพิ่มขึ้น กตของบริโภคข้าวเพิ่มขึ้นด้วย จึงเป็นเหตุให้ข้าวส่วนที่เหลือที่จะ
 ส่งออกไปขายต่างประเทศมีปริมาณด้น้อยลง ปรากฏว่าในขณะนี้

เราบริโภคข้าวเฉลี่ยประมาณ ๓ ล้าน และส่งออกได้เพียงล้านเดียว
 ประการที่ต้อง ได้แก่ราคาและการหาตลาดข้าวในต่างประเทศ ถ้าราคา
 ข้าวในตลาดโลกตกต่ำมาก รายได้ของประเทศก็จะตกต่ำลงมากยิ่งกว่า
 ด้วย เพราะอาจขายข้าวได้ในปริมาณที่น้อยลง เนื่องจากไม่สามารรถด
 ค้นทุนให้ค่าคงพอแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตข้าวอื่น ๆ ได้ ส่วนการหา
 ตลาดก็เป็นหน้าที่ของตัวแทนทางพาณิชย์ของเราในต่างประเทศ ควรจะ
 ขวนขวายเร่งหาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น เพราะในระยะหลัง ๆ ตลาดข้าวไทย
 ในต่างประเทศได้ถูกผู้ผลิตข้าวอื่น ๆ แข่งขันและแย่งไปหลายแห่ง ถ้า
 เราหาตลาดได้มาก ก็สามารรถส่งออกได้มากเป็นจำนวนแน่นอน
 ในการเพิ่มปริมาณการผลิตข้าว การแก้ไขชนแรกก็คือ ขจัดอุปสรรค
 ของการผลิตออกให้หมด เช่น การปราบแมลงและศัตรูพืช ควรมีการ
 ทดนาให้พอเพียงแก่ความต้องการของตนชาว พยายามใช้ที่ดินทวีคูณ
 ด้วยปุ๋ยทั้งธรรมชาติและวิทยาศาสตร์ ในการปรับปรุงและส่งเสริมการ
 ผลิต ควรตั้งสถานบำรุงพันธุ์ข้าวให้แพร่หลาย ทดลองพันธุ์ทดเพื่อ
 มาปลูกให้ได้ผลมากขึ้น ทดลองใช้ปุ๋ยแต่ละชนิด ในระหว่างปีอาจให้
 มีการประกวดพันธุ์ข้าว ให้รางวัลแก่ผู้ผลิตข้าวพันธุ์ดี ในการทำนาควร
 ใช้เครื่องจักรช่วยบ้างถ้าทำได้ แต่ควรระวังว่าถ้าใช้เครื่องจักรมากแล้ว
 ปัญหาคนไม่มงานหากจะมีขึ้นได้ จึงควรมีแผนการช่วยเหลือไว้พร้อม
 กันไปด้วย

ส่วนเรื่องยางและคูปกก็เป็นแบบเดียวกัน คือถ้าคูปกขยทราคา
 ถ้าราคาสูงก็จูงใจให้ผลิตมาก ถ้าต่ำผลิตมากแต่ขายไม่ได้ ก็จะทำ
 ให้ราคาคตกภายในประเทศ เจ้าของส่วนยางจะไม่มีเงินจ่ายให้คนงาน
 ความยุ่งยากย่อมเกิดขึ้น และกรณีทลดน้อย เพราะราคาคตก ก็

เกิดการฉกฉวยกันว่างงานได้ การผลิตยางของไทยในปี ๒๕๕๕ ต้องหยุดชะงักลง เพราะอเมริกาใช้ยางบดหนึ่ง ๆ เป็นปริมาณกว่าครึ่งของโลกได้หยุดซื้อยางธรรมชาติเข้ากองสะสม (Stock - pile) และประกอบกับทำยางเทียมใช้ได้ผลภายในประเทศ ภัยหนาวจึงเป็นการยากที่จะแก้ไขสำหรับสินค้าอุปทานมีความยืดหยุ่นน้อย ดังเดี๋ยวนี้ควรปรับปรุงก็คือเรื่องคุณภาพของยางแผ่นรมควัน ส่วนราคาก็น่าเป็นเครื่องหมายบ่งชี้ถึงกันของตลาดโลก สำหรับคัมภีร์ เราควรหาทางลดต้นทุนในการผลิตให้ต่ำกว่าที่เป็นอยู่

ไม้สักเป็นสินค้าออกสำคัญอย่างหนึ่ง และมีปัญหาเรื่องขาดตลาดที่มั่นคงอยู่เหมือนกัน จำนวนไม้สักที่ส่งออกนอกประเทศในปี ๒๕๕๕ ได้ลดลงมาก เพราะพม่าเริ่มเข้าแข่งขัน และไม้สักคุณภาพดีมีปริมาณน้อยลง ส่วนไม้ชนิดอื่นส่งออกในระยะหลังสงครามน้อย เพราะรัฐบาลควบคุมโควตาในการส่งออก (ฟังเด็กไปเมื่อ ๒๖ ก่อน) เพราะเกรงว่าภายนอกจะไม่ขาดแคลน และราคาในประเทศจะสูง ซึ่งความจริงแล้วรัฐบาลไม่ควรวิตกในเรื่องนี้ แต่อย่างไรก็ดี ปัญหาการตัดไม้จากป่าและการทำนุบำรุงป่าอันเป็นปัญหาใหญ่ คือ เราต้องมุ่งช่วยเหลือชาวนาและเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ พยายามบ่อนทำลายการลักลอบตัดไม้ให้ได้ผลจริงอยู่ เราไม่อาจให้ข้าราชการไปเผาในป่าทับได้ แต่กลัวกรมหมักหมมบริหารและควบคุมให้รัดกุมยิ่งขึ้นก็เป็นอันดีแล้ว ในการทำนุบำรุงป่าก็ควรเป็นหน้าที่ของอธิบดีกรมป่าไม้โดยตรงที่จะต้องจัดหาผู้เชี่ยวชาญหรือตั้งสถานทดลองพันธุ์ไม้ มีการศึกษาว่าด้วยการบ่อนทำลาย การใช้ประโยชน์ป่าและการสงวนป่า

ปัญหาการค้าระหว่างประเทศ

จะเห็นได้ว่าสินค้าสำคัญดังกล่าวนี้ มีความสัมพันธ์กับการค้าระหว่างประเทศและความต้องการเงินตราต่างประเทศ ถ้าดูจากตัวเลขสถิติแล้วจะเห็นว่า ปริมาณการส่งออกของสินค้าเหล่านี้ค่อนข้างลดลง ๒๕% เป็นผลจากความต้องการของต่างประเทศในสินค้าของเราลดน้อยลง เป็นประการสำคัญ และอีกประการหนึ่ง เราผลิตสินค้านั้นไม่ได้มากนัก ตามส่วนของประชาชนที่เพิ่มขึ้น สำหรับกรณีความต้องการของต่างประเทศลดลงนั้น อาจแก้ไขได้ในทางเศรษฐกิจ คือ เราควรจะต้องผลิตสินค้าไปบางที่ต่างประเทศซึ่งมีความต้องการอยู่ เราควรผลิตสิ่งนั้นให้มาก เป็นการจำหน่ายสินค้าที่ต่างประเทศต้องการน้อย ดังเช่น แร่ธาตุพวกเรามาผลิตได้น้อย ถ้าหากผลิตได้มากก็ควรจะขายได้ เพราะต่างประเทศยังต้องการอยู่ ส่วนชาวนั้นเป็นที่แน่ใจว่าราคาคงไม่ตกลงอย่างมาก เพราะตราใบที่คนยังต้องอาศัยชาวเป็นอาหารจำเป็นยังมีอยู่เป็นปริมาณมาก เราก็ยังคงขายข้าวได้บ้างเสมอ ถึงแม้ว่าคนเราได้ปรับปรุงเรื่องคุณภาพข้าวของเราแล้ว เรื่องตลาดในต่างประเทศก็ยังไม่เป็นปัญหาอะไรมากนัก สินค้าอีกอย่างหนึ่งที่รัฐบาลมองข้ามไป ได้แก่ แก้วหินจากพวกสัตว์ชนิดหนึ่ง หงส์ตัว และเนื้อมะพร้าวแห้ง เมื่อครั้งหนึ่งรัฐบาลได้เคยห้ามการนำออก เพราะเกรงอาหารจะขาดแคลนในประเทศ แต่บัดนี้เราผลิตได้มากแล้ว ก็ควรจะขายบ้างขายดังออกเสียบ้าง จะได้ช่วยสถานการณ์ที่เราขายอย่างอื่นไม่ได้ สินค้าเหล่านี้ควรพิจารณาให้ละเอียด

เพราะถ้าหากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเป็นดังเช่น กล่าวคือ เราตั้ง
 ยาง ดิบก ใต้น้อย เราก็คจะได้เงินตราต่างประเทศน้อย แต่เราขียนิยม
 การตั้งสินค้าเข้านั้นมากแล้ว ปัญหาขาดแคลนเงินตราต่างประเทศก็จะ
 เกิดขึ้น ซึ่งถ้าจะแก้ด้วยวิธี Exchange Control เห็นว่าคงไม่เกิดผลนัก
 และคงจะเป็นผลร้ายอีกด้วย เพราะประการแรกทีเห็นง่าย ๆ ก็คือ
 ราคาสินค้าแพงขึ้นทันที เพราะพ่อค้าขายมหาโอกาสขึ้นราคาสินค้าขาย
 แล้ว ไม่ว่าจะมั่วฉ้อการอย่างไรก็เกิดขึ้น เช่น เกิดการควบคุมราคา
 สินค้า มีข่าวว่าจะเกิดสงคราม ฯลฯ นอกจากจะทำให้ราคาสินค้าที่มา
 จากต่างประเทศสูงขึ้นแล้ว ยังทำให้สินค้าในประเทศมีราคาสูงตามไปด้วย
 เพราะพ่อค้าขายสินค้าในประเทศเห็นว่า พ่อค้าขายสินค้าต่างประเทศขึ้น
 ราคา ตนก็ขนบางแบบการขาดเชยกัน นอกจากนั้นเมื่อไม่มองของบางอย่าง
 จากต่างประเทศ ประชาชนต้องหันไปใช้ของภายในประเทศที่พอแทน
 กันได้ ทำให้ราคาสินค้านั้นสูงขึ้นไปด้วย ถ้าปริมาณการผลิตไม่เพิ่ม
 ขึ้นตาม ดังนั้นภาระก็ไปตกแก่ราษฎรผู้บริโภคนั่นเอง ประการต่อไป
 ยังเป็นเหตุให้เกิดความไม่เอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อได้ เพราะถ้าควบคุม
 สินค้าเข้านั้นมาก สินค้าในประเทศจะมีปริมาณน้อย และมีราคาสูงขึ้น
 ซึ่งหมายความว่าค่าของเงินบาทตกต่ำลง เป็นเหตุหนึ่งที่จะเกิดสภาพเงิน
 เฟ้อได้ และประการสุดท้ายเป็นทางให้เกิดการถกถอบเอาสินค้าเข้า
 ประเทศ เพราะถ้าหากเขาเข้ามาได้ก็จะได้กำไรมาก เป็นเหตุจูงใจ
 ให้ข้าราชการทำการทุจริตต่อหน้าที่ ในเรื่องนี้มีความเห็นว่า รัฐบาล
 ควรปล่อยให้พ่อค้าตั้งสินค้าเขาได้ โดยไม่มีการควบคุม และถ้าพ่อค้า

ไม่พยายามหาสินค้าส่งออกไปบ้าง เราก็จะไม่เงินชำระหนี้ค่าสินค้าที่
 ซ้อมมาไปเอง และถ้าเราจะควบคุมสินค้าชนิดไม่จำเป็น ก็ควรหาทาง
 เก็บภาษีสินค้าเข้าสำหรับสินค้าชนิดนั้นให้สูง ก็ยอมเป็นการเก็บภาษี
 ไปเองในตัวเอง ดังในต้นปี ๒๔๙๕ ฝักราคาถูกตงมากเพราะรัฐบาลไม่ได้
 ควบคุม พ่อค้าทั้งหลายมาขายยอมการแข่งขันกันเอง การที่ฝักราคา
 ถูกตงอาจเป็นเหตุหนึ่งที่จะช่วยให้สินค้าอื่น ๆ หมดได้มาจากต่างประเทศถูก
 ตงด้วย เพราะสิ่งเหล่านี้ยอมเกี่ยวข้องกับจิตใจของพ่อค้า

ปัญหาการอุตสาหกรรม

ในด้านอุตสาหกรรมและพลังงานของไทย ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น
 โรงงานอุตสาหกรรมก็ผลิตสินค้าได้เฉพาะใช้บริโภคภายในประเทศเท่า
 นั้น เรายังผลิตสินค้าอุตสาหกรรมไปขายต่างประเทศไม่ได้ ทั้งนี้เนื่อง
 กับคุณภาพและราคาทุนของสินค้า ซึ่งยังอยู่ในขั้นปรับปรุง ดูจาก
 โรงงานประเภทผลิตสินค้าอย่าง จะเห็นได้ชัดว่าแม้ประเทศเราจะผลิต
 ง่ายกว่าได้มาก แต่กลับปรากฏว่าโรงงานอุตสาหกรรมของไทยเป็น
 โรงงานที่เล็กที่สุด และเรายังต้องซื้อสินค้าจากต่างประเทศ เพราะ
 สินค้าประเภทที่เราจะมีคุณภาพไม่ดีพอ โรงงานใหญ่ ๆ ส่วนมากเป็น
 ของรัฐบาล ซึ่งเบบบริหารจัดการไม่ดี เพราะการจัดการที่ได้ผลมากที่สุด
 จะต้องให้กิจการดำเนินโดยเอกชน แต่รัฐบาลมิได้วิตกเพราะเห็นว่า
 โรงงานของรัฐบาลต่าง ๆ นั้น ต่างก็ให้ผลกำไรแก่รัฐเป็นจำนวนมาก
 เช่น โรงงานยาสูบ โรงงานน้ำตาล โรงงานสุรา เป็นต้น แต่ไม่ควรตั้ง
 ใจว่ารัฐบาลได้ดำเนินอุตสาหกรรมประเภทนี้โดยวิธีผูกขาดตัดตอน ราษฎร

ไม่อาจแข่งขันได้ เมื่อเป็นเช่นผลจึงมีแต่กำไรฝ่ายเดียว เพราะรัฐ
 สามารถเพิ่มราคาขายสินค้าเหล่านั้นได้ตามชอบใจ เช่นบหรี่เบนตัน
 ถ้าหากให้ราษฎรทำเองแล้วราคาสินค้านั้น ๆ จะถูกกว่าที่เบนอนุทุกฉนวน
 เพราะมีการแข่งขันกัน ประการสำคัญก็คือ ในโรงงานของรัฐขาด
 ผลัดการกีด คนงานกีด ไม่มั่งคั่งได้เสียในกำไรหรือขาดทุนของ โรงงาน
 กีย่อมไม่มีความกระตือรือร้น และไม่คิดจะทำสินค้าให้ หักหรือให้
 การเปิดของเปิด่านอยที่สุด เพราะทำดีเขาก็ไม่ได้อะไรมานอกจากเงิน
 เดือน และโดยเฉพาะการเข้าราชการมาทำการค้าและธุรกิจย่อมได้
 ผลน้อย เพราะราชการย่อมมิได้ผูกพันในทางการค้ามาโดยตรง โรง
 งานของรัฐขาดข้อควรคิดด้วยราคาอันสูง จึงทำให้ต้นทุนของ
 การผลิตสูง และยังถาวรรัฐขาดราคาสินค้าที่ โรงงานผลิตสูงเกินไป
 ให้ได้กำไรมาก ภาระก็จะตกแก่ราษฎรผู้บริโภคนั้น สำหรับ
 บัญหารเองธุรกิจทำให้กิจการดำเนินไปได้ไม่ดี ก็เป็นเพราะรัฐขาด
 ใช้คนไม่เหมาะสมและความชำนาญของคน เช่น บุคคลที่ศึกษา
 ในค่านอื่น ๆ หรือมีได้ศึกษามาเลย แล้วจะให้มาดำเนินการค้าและการ
 อดุสหกรรม ก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่จะทำให้ได้ผลดีกว่าผู้ที่ได้ศึกษา
 โดยเฉพาะไม่ได้ อีกประการหนึ่ง มักจะมีการฝากงานกันโดยไม่ตั้ง
 ความสามารถของบุคคลนั้น ๆ ว่าจะทำงานนั้นได้ผลดีหรือไม่ เช่น ฝาก
 เพื่อนฝูงที่ไม่ได้เรียนวิชาใดมาเลย ทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร กีย่อมไม่
 ได้ผล แต่อย่างไรก็ดี รัฐขาดก็มีทางตั้งเสริมอดุสหกรรมได้ในชน
 คือกพยายามให้ประชาชนทำกิจการเองเสียบ้าง ซึ่งแม้ประชาชนยังขาด
 ในเรื่องเงินทุนและความรู้ รัฐก็ควรยอมให้ช่วยเหลือและดำเนินการเป็น

ตัวอย่างไปก่อน เมื่อเจริญเติบโตก็โอนกิจการให้ประชาชน โดยวิธี
 ประมุข วิชาประเทศนิยมบนกาดังกระทำอยู่ และได้ผลดี สำหรับปัจจัย
 ในการผลิต เช่นเครื่องจักรที่จำเป็นของส่งมาจากต่างประเทศ ความ
 การติดต่อภาษาเดียวกัน เพื่อช่วยอุตสาหกรรมใหม่สัมฤทธิ์ภาพยงชน
 การให้กำลังใจแก่ประชาชนในการเข้าลงทุนกันตั้ง โรงงานอุตสาหกรรม
 โดยรัฐเข้าช่วยเหลือเป็นบางอย่างตั้งกล่าวคงจะเป็นการช่วยได้มาก
 ส่วนเรื่องพลังงานก็ยอมไปด้วยกันกับการอุตสาหกรรม เพราะถ้าเรา
 ผลิตได้มากและมีราคาถูกลงจะช่วยลดต้นทุนการผลิตได้มาก รัฐควรจัด
 สร้างกวดงนาตอกเพื่อกวดงไฟฟ้าให้มากขึ้น และค่าไฟฟ้าที่ใช้ในการ
 อุตสาหกรรมก็ควรจะได้ถูกลงกว่าที่ใช้ธรรมดาในบ้าน นอกจากนี้รัฐ
 ยังควรทดลองการใช้ถ่านหินที่ขุดได้หลายประเภท กระทบ ด้ราษฎรชาน าด
 มาใช้เป็นประโยชน์ นามนเซอเพดิงได้มีการสำรวจแล้วที่ฝางและ
 แม่ออด รัฐควรจัดทำขุดขึ้นมาทดลองใช้ดูบ้าง

ปัญหาเรื่องการคมนาคม

การคมนาคมเป็นสิ่งสำคัญช่วยให้สินค้าจากที่หนึ่งไปถึงอีกที่หนึ่ง
 ได้และเกิดประโยชน์มากกว่า แต่การคมนาคมของไทยยังคงปรับปรุง
 อีกหลายอย่าง โดยเฉพาะถนน เมื่อเทียบกับประเทศใกล้เคียง เช่น
 มลายู มีถนนยาวหมื่นกิโลเมตร แต่ไทยมีราวครึ่งเดียว แม้เป็นประเทศ
 ใหญ่กว่า แต่สภาพถนนไม่ดีกว่า มีคำกล่าวกันว่า "ถ้าท่านนั่งรถจาก
 มลายูโดยท่านไม่ต้องตีหมา ท่านก็จะทราบได้ทันทีว่ารถของท่านเข้า

เขตไทยเมื่อไร” แต่การปรับปรุงถนน เรียงทำให้ถนนท่งทวยยอม
 ไม่ได้ เพราะเกี่ยวกับทุนของรัฐ ความรู้ และแรงงานด้วย ดังนั้น
 รัฐบาลจึงต้องพิจารณาว่าควร จะปรับปรุงการคมนาคมชนิดไหนก่อน
 โดยพิจารณาดำดับของความสำคัญ จากนั้นจะเห็นได้ว่าการบำรุงทำเรือ
 เดินสมุทร และการขุดสันดอน สำคัญในด้านการค้าต่างประเทศ แต่
 ขนคือไปควรบำรุงทางรถยนต์เข้าไปในท้องถิ่นที่รถไฟไปไม่ถึง หรือ
 สร้างทางรถไฟเพิ่มขึ้นเท่าที่ควร การมีทางรถไฟมากย่อมเป็นประโยชน์
 ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม
 ผิดผลิตได้และขนส่งไปในที่ต่าง ๆ จึงเบนสินค้าที่หนาหนัก (Bulky
 Goods) เป็นส่วนมาก และสินค้าเหล่านี้ถ้าส่งทางรถไฟย่อมสะดวกและ
 เปิดโอกาสให้จ่ายน้อยกว่าการขนส่งทางรถยนต์ แต่ข้อสำคัญต้องระวัง
 อย่าให้ทางรถยนต์ชนานไปกับทางรถไฟ เพราะจะเป็นการแข่งขันกันไป
 โดยใช้เหตุ สำหรับทางด้านมีความสำคัญภายในประเทศมาก เพราะใช้
 ในการขนส่งสินค้าหนักและมีปริมาณมาก เช่น ไม้ซุง และข้าว แต่
 ปรากฏว่าในบางฤดูนาคนจีน เรือเดินไม่ได้ จึงควรจะจัดการดอกร่อง
 นาเดี่ยวบางเป็นครั้งคราว และอย่างน้อยเขื่อนต่าง ๆ ที่สร้างนั้นควรจะ
 ทำหน้าที่รักษาระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาได้ และการที่รัฐบาลแยก
 ทางหลวงแผ่นดินอยู่ในกระทรวงคมนาคม และทางหลวงจังหวัดอยู่ใน
 กระทรวงมหาดไทยนั้น เห็นว่าไม่เหมาะ เพราะอย่างน้อยก็ควรรวมกัน
 ได้ การแยกก็เท่ากับแยกความคิดเห็น การปรับปรุง ตลอดจนหมด
 เปิดโอกาสให้จ่ายไปโดยใช้เหตุด้วย

ปัญหาการค้าภายใน

ในด้านการค้าของไทยยังอยู่ในมือของชนต่างด้าวเป็นอันมาก รัฐบาลกำลังตั้งเสริมให้คนไทยกระตือรือร้นในเรื่องการค้า เพราะ รัฐบาลมีความประสงค์จะลดค่าครองชีพของประชาชน โดยตั้งองค์การ ร้านค้าของทางราชการเป็นการนำไปประชาชนกระทำการค้าตาม แต่ ทีเดียวปฏิบัติไปแล้วยังมีข้อบกพร่องอยู่มาก เช่นกรณีรัฐบาลตั้ง อ.จ.ส. ๕๕ ช่วยเหลือราษฎรในเรื่องขายเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่ราษฎร ในราคาถูก แต่ความจริงปรากฏว่า อ.จ.ส. ได้ขายสิ่งของที่ไม่จำเป็น เป็นอันมาก เช่น คุกกี้ ฝอยฝาราคาแพง ๆ และเครื่องกระป๋อง สิ่ง เหล่านี้ยอมผลิตออกเพื่อประสงค์ของการจัดตั้งองค์การนี้มาก แต่ที่ทำได้ ไปได้เพราะเห็นว่าการขายสินค้าเช่นนี้ลดดอกเบี้ยและลดอัตราดอกเบี้ยไม่เหมือนขาย อาหารสด เช่น เนื้อหมู เนื้อปลา แต่คงว่าผู้ขายไม่ยอมขายสินค้าทำให้ เขาต่ำมาก อีกประการหนึ่ง การค้าขาย รัฐบาลมีการผูกขาดตัดตอน ด้งกต่างด้าวมา ย่อมทำให้ราคาสินค้าแพงขึ้น เพราะอาจกำหนดราคา สินค้าได้เอง ผู้ขายซึ่งเป็นชาวราษการก็ไม่ชำนาญในการขายของแต่ละ เติบตาด และสิ่งสำคัญ ถ้ารัฐบาลทำการค้าบางอย่างแล้ว แม้จะ ไม่ได้ผูกขาดก็ตาม เขกชนกก็ไม่กล้าจะทำกิจการแข่งขัน สำหรับกรณี ที่ทางราชการควบคุมให้พ่อค้าขายสินค้าอย่างหนึ่งในราคาถูก ทำให้ พ่อค้าเริ่มกักตุนสินค้าขึ้นไว้ และเขาออกขายในตลาดมีราคาสูง ๆ สินค้าก็จะลดราคาไม่ได้ การห้ามตั้งร้านค้าออกนอกเขตก็เช่นเดียวกัน ทำให้ประชาชนคิดไปว่าเมื่อมีการห้ามการขายสินค้าก็ยอมหมายความว่า สินค้าจะขาดแคลน พ่อค้าจึงถือโอกาสขึ้นราคาสินค้าทันที ฉะนั้น

ทางที่ดีสมควรก็ควรปล่อยให้มันไปโดยเสรี ถ้าสินค้าขาดแคลนในที่หนึ่งก็ควรปล่อยให้มีการขนสินค้าจากที่อกแห่งหนึ่งมาได้บ้าง ราคาก็จะถูกลงไปเอง จึงเห็นได้ว่าในด้านการค้าของเรานี้รัฐบาลยังมองข้ามเหตุการณ์สำคัญ ๆ เดียวมาก ข้อสำคัญรัฐบาลควรส่งเสริมให้ราษฎรทำการค้าอย่างเสรี

การลดทอนร้านค้าควรปรับปรุงในด้านสมาชิก เพราะสมาชิกของสหกรณ์ร้านค้าโดยมากเป็นผู้มีฐานะดี ซึ่งผิดกับจุดประสงค์ที่จะให้ชนชั้นกรรมาชีพเป็นสมาชิก และข้อของได้ถูก และจะได้ช่วยฐานะการเงินได้บ้าง แต่ที่เบนอยู่ปัจจุบันปรากฏว่า ชนชั้นกรรมาชีพไม่ค่อยมีความรู้และเข้าใจในจุดประสงค์ของสหกรณ์นัก อีกประการหนึ่งที่รัฐควรกระทำก็คือ อบรมอนุชนรุ่นหลังให้สนใจในการค้าให้มาก เช่น ตั้งโรงเรียนพาณิชย์การ และให้ผลการฝึกงานกับสหภาพการค้ามาก่อน คือไปฝึกไม่นาน พ่อค้าคนไทยก็จะมามากจนเป็นลำดับ และข้อสุดท้ายที่เราสามารถจะลดค่าครองชีพลงได้ก็คือ พยายามบังคับกันไม่ให้พ่อค้าต้องจ่ายเงินที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคโดยตรง เช่นการที่พ่อค้าจำต้องจ่ายเงินให้เจ้าพนักงานนอกเหนือไปจากที่กฎหมายบังคับ เช่นพ่อค้าเก็บเอาเงินที่ขายไปรวบรวมเป็นต้นทุนของสินค้าไปด้วยเป็นต้น ซึ่งไม่จำเป็นเลย แล้วราคาของสินค้าจะลดลงได้อย่างไร

ปัญหาเกี่ยวกับการคลังและการเงินของรัฐบาล

เรื่องการค้าระหว่างประเทศได้กล่าวในเรื่องสินค้าออกของประเทศไทยที่สำคัญมาบ้างแล้ว แต่ส่วนที่สำคัญกว่าก็คือ ด้านการเงินและอัตรา

แลกเปลี่ยน เพราะถ้าหากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเปลี่ยนแปลงไป ก็ย่อมกระทบกระเทือนการตั้งสินค้า และดุลย์ชำระเงินระหว่างประเทศด้วย คือถ้าหากค่าของเงินตราต่างประเทศตกต่ำ พ่อค้าก็พอใจที่จะตั้งสินค้าไปขายต่างประเทศ เพราะเมื่อได้เงินตราต่างประเทศมาแล้วก็แลกเปลี่ยนเป็นเงินบาทได้น้อย ผลก็คือ การค้าอาจเกิดดุลย์สินค้าเข้ามาเกินไปได้ เพราะตั้งสินค้าออกได้น้อย และอาจจำเป็นต้องนำเงินตราต่างประเทศในทุนสำรองเงินตราของเราออกไปชำระหนี้ เป็นเหตุให้ทุนสำรองเงินบาทของเราลดลงไป การเงินส่วนนี้ใหญ่คือพิจารณาธนาคารพาณิชย์ด้วย เพราะถ้าธนาคารพาณิชย์มีมาก และแต่ละธนาคารก็สร้างเครดิตได้มาก ก็ทำให้ปริมาณเงินหมุนเวียนมากขึ้น ทำให้เกิดความโน้มเอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อได้ สำหรับกรณีทรมานการหลายอย่าง เช่น ธนาคารลดอัตราดอกเบี้ย ธนาคารลดทอน และธนาคารออมเงิน เป็นต้น ธนาคารเหล่านี้ควรดำเนินการแตกต่างกันไม่ก้าวก่ายกัน และควรมีสวนสัมพันธ์ช่วยเหลือกันให้มาก จะได้ช่วยให้ฐานะการเงินของประเทศดีขึ้น แต่ถ้าหากธนาคารพาณิชย์ทำให้เกิดความโน้มเอียงไปสู่ภาวะเงินเฟ้อแล้วธนาคารกลางอาจช่วยแก้ไขโดยขึ้นอัตรา Bank Rate ให้สูง ซึ่งเบนผลให้ดอกเบี้ยทุนในประเทศสูง ก็เป็นการดักให้ทุนจากต่างประเทศไหลเข้ามาเพื่อรับดอกเบี้ยสูง ๆ ก็อาจเป็นการช่วยแก้ปัญหาเงินเฟ้อได้อีกประการหนึ่ง การรัฐบาลสามารถดึงเงินจากธนาคารพาณิชย์ได้ด้วยวิธี Open Market Operation หรือโดยวิธีอื่น ก็เท่ากับเป็นการลดเครดิตของธนาคารนั้นได้ ก็เป็นการช่วยแก้ปัญหาเงินเฟ้อไปในตัว หรือจะทำโดยขายเงินตราต่างประเทศในตลาดได้อย่างที่เคยทำในปี ๒๕๒๕

ก็คงได้ผลเช่นกัน คือ เงินบาทจะถูกเก็บไม่ให้หมุนเวียนบางส่วน สิ้นค้า
ราคาตกลงบ้าง แต่อย่างไรก็ตาม การทำให้เงินงวดลงหรือลดปริมาณ
เงินลงนั้น ช่วยขยับหาเงินเพื่อแตะสินค้าแพงได้บ้าง แต่ไม่มากนัก
เพราะต้องอาศัยเหตุการณ์แวดล้อมด้วย คือถ้าหากเกิดภัยธรรมชาติ
ฝนแดง หนาว หรือเกิดสงคราม การลดปริมาณเงินตราไม่เพียงพอ
ที่จะขยับของการขึ้นราคาของสินค้าไว้ได้ ประการสำคัญ ถ้าจะให้ได้ผลดี
แล้ว ต้องกวดขันอย่าให้ข้าราชการทุจริตคอห่านที่ คือชักภาษีไว้ไม่ตั้ง
รัฐ หรือควรจะมีการลดข้อราชการที่ขาดสมรรถภาพ ถ้าหาก
ทำได้ ก็จะทำให้การแก้ปัญหาค่าครองชีพของประชาชนสูงได้

ด้านการคลังของรัฐบาล ย่อมมีความสัมพันธ์กับการใช้จ่ายเงิน
ของราษฎรเป็นลูกโซ่ กล่าวคือ ถ้ารัฐบาลจ่ายเงินมากจนงบประมาณคลุ่ย
แล้ว รายได้ของประชาชนย่อมมากขึ้น ก็เกิดความไม่เอียงไปด้ภาวะ
เงินเพื่อได้ ในโอกาสที่รัฐบาลควรแก้ด้วยการเก็บภาษีให้มากกว่าปกติ
และในทางตรงข้าม ถ้ารัฐบาลมีรายได้จากภาษีอากรและกิจการต่างๆ
มากกว่ารายจ่ายแล้ว ก็เท่ากับรัฐบาลดึงเอาเงินจากประชาชนมา
รายได้ของประชาชนก็ลดลง และจะถึงปริมาณการใช้จ่ายของประชาชน
ให้ต่ำลง เป็นการช่วยให้ราคาสินค้าถูกลง สามารถแก้ปัญหาเงินเพื่อ
ได้บ้าง ปัจจุบันการเบิกจ่ายเงินของรัฐบาลยังมีข้อบกพร่องมาก จึง
ทำให้งบประมาณหดหายปีติดๆ กัน ข้อบกพร่องประการแรก พ.ร.บ.
เงินคงคลังได้ให้อำนาจรัฐบาลเบิกเงินได้ในกรณีจำเป็นรีบด่วนไม่อาจ
เรียกประชุมสภาผู้แทนฯ ได้ทันทีทันที และที่ปรากฏมากมีความจำเป็น
รีบด่วนกันเต็มอมา เป็นเหตุให้รายจ่ายมากจนรวดเร็ว ประการที่สอง

กรมตรวจเงินแผ่นดินควรจะอยู่ในสังกัดของสภาผู้แทนราษฎรมากกว่า อยู่ในอำนาจสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนระบบประชาธิปไตยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และประการที่สาม การเบิกจ่ายเงินบางอย่าง ไม่มื่อเอกสารเพียงพอ และบางทีก็ทำหายเสียบ้างโดยไม่ได้มีการสอบสวน เก็บไว้เป็นเวลานาน ย่อมมีทางทุจริตได้ง่าย ส่วนด้านรายจ่ายของ รัฐบาลก็ทำได้แบ่งเป็นหมวดหมู่โดยเคร่งครัดไม่ เช่นการชอชรถยนต์ ควรถือเป็นรายจ่ายลงทุน แต่กลับคิดเป็นค่าใช้จ่ายธรรมดา ทำให้ทราบได้ยากว่า ปีใดรัฐบาลใช้เงินสุรุ่ยสุร่ายเกินไป ในด้านรายได้ ส่วนมาก รัฐบาลได้มาจากภาษีอากร และเป็นภาษีศุลกากร ประมาณร้อยละ ๔๐ ของรายได้ทั้งหมด ก็แสดงให้เห็นว่ารัฐบาล พึ่งรายได้ชนิดนี้มากเกินไป ถ้าหากเกิดวิกฤติทางสงคราม หรือเหตุอื่น ซึ่งทำให้การค้าระหว่างประเทศดำเนินไปไม่ได้ รัฐบาลก็จะลำบาก ประการที่สี่ รัฐบาลควรเก็บภาษีมรดกอีก และลดอัตราภาษีทางตรง ให้คนจน ตลอดจนภาษีสินค้าที่คนจนจำเป็นต้องใช้ก็ไม่ควรเก็บดังเกินไป และรายได้ของอย่างหนึ่งที่ควรคัดค้าน รัฐบาลเก็บภาษีจากสินค้าจำพวก สุรา ฝิ่น ไข่ และยาสูบ ซึ่งเห็นว่าเมื่อรัฐบาลเก็บภาษีแล้วหาได้ ทำให้คนเลิกบริโภคสินค้าเหล่านี้ได้ไม่ และรัฐบาลคงคิดสนับสนุน เพราะเห็นว่าทำรายได้ให้แก่รัฐบาลมาก แต่หาได้นักไม่ว่าสินค้า เหล่านี้ทำให้ประชาชนขาดสมรรถภาพในการทำงานเมื่อบริโภคแล้ว รัฐบาลก็น่าจะหาวิธีป้องกันมากกว่าจะส่งเสริม แล้วหาโอกาสเอา รายได้เข้าคลังโดยวิธีอื่น ส่วนกิจการรัฐพาณิชย์หรือสาธารณูปโภค นั้น รัฐบาลควรคิดราคาให้พอสมหน้าสมเนอกันกับบริการที่ให้ เช่น

รถไฟ ไม่ควรลดราคาค่าโดยสารให้ต่ำนัก เพราะผู้โดยสารส่วนมาก
 เสนอค่าและมีฐานะดี คนจนนาน ๆ จะได้โดยสารสักครั้ง ในขณะที่
 เห็นว่าค่าโดยสารรถไฟถูกเกินไป และรัฐบาลควรจะเอารายได้จาก
 การเหล่านี้มา ๆ เพื่อเอาไปแก้ไขรายได้จากภาษีที่ไม่สมควรตั้งได้กด
 มาแล้ว คงจะทำความพอใจให้แก่ประเทศชาติได้แม้ในยามสงคราม

ปัญหาเศรษฐกิจที่โดกดาวย่อย ๆ ข้างต้นนับเป็นปัญหาที่อยู่ใน
 ปัจจุบัน และการแก้ไขอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวก็ได้ทำให้ได้ผล
 เสมอไปไม่ ต้องมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างรัฐบาลกับ
 ประชาชนเป็นหลักสำคัญ ดังที่หาหนทางใจคือ การค้าในประเทศมีชาว
 ต่างประเทศค้าอยู่มาก จึงเป็นการยากในการควบคุมและขอความ
 ช่วยเหลือจากพวกเหล่านั้น แต่ถ้าจะตัดให้หมดไปเสียเลยก็คงทำไป
 ไม่ได้ สำหรับเรื่อง نقدความทางเดียวคือพยายามอบรมอนุชนรุ่นหลัง
 ให้สนใจการค้ากันมาก ๆ และเด็กตั้งความคิดที่จะเข้ารับราชการมี
 ตำแหน่งโก้ ๆ กันเสียบ้าง จะเป็นทางที่ดีที่สุดในระยะหลัง ๆ นี้ มีคน
 บางท่านกล่าวว่า ประชาชนประพฤตินไม่อยู่ในท่านองคตองธรรม
 ผิดกับแต่ก่อน และรัฐบาลก็ได้แก้ไขไปแล้ว โดยการตั้งองค์การ
 อบรมจิตใจประชาชนกันเป็นการใหญ่ แต่เรื่องนี้เห็นว่ารัฐบาลน่าจะ
 หันกลับมาปรับปรุงการเศรษฐกิจของประเทศก่อน ให้ประชาชนมี
 รายได้พอกับรายจ่าย ไม่อดหยาก ราษฎรมีความผาสุกและมีจิตใจใน
 สันทรพยที่ตนหาได้จึงจะถูกต้อง เพราะถ้าหากว่าประชาชนอดหยากมาก
 และรัฐบาลแก้ไขโดยหาคนมาอบรมให้คนที่ท้องหิวนี้ปฏิบัติคนให้ดี ย่อม
 เหลืออวิสัย และในกรณีทวาราชการทุจริตคอหนาท ฉอราษฎรบังหลวง

อาจเป็นกเพราะเขามิรายได้ไม่เพียงพอเพียงครอบครองเป็นส่วนใหญ่ ถ้า
 ไม่ทำเช่นนั้นเขาก็คงอดหยาก จึงเห็นแล้วว่าเราจะแก้โดยวิธีอบรมจิตใจ
 นนยอมไม่เกิดผล แต่อย่างไรก็ตาม จุดประสงค์ของรัฐบาลก็อยู่ที่
 ว่าอยากจะยกฐานะการครองชีพของประชาชนให้สู่ระดับที่ไม่แร้นแค้น
 รัฐบาลอาจทำได้โดยปรับปรุงระดับฐานะของประชาชนอย่าให้เหลื่อมลา
 ค่าสูงในรายได้จนเกินไปนัก เช่น นาย ก. มีรายได้เดือนละ ๑ แฉ่นบาท
 นาย ข. มีรายได้ ๕๐๐ บาท จะเห็นว่าแตกต่างกันมากเกินไป ถ้า
 รัฐบาลปรับปรุงโดยการเก็บภาษีให้เพียงนาย ก. มีรายได้เพียง ๓๐,๐๐๐
 บาท นาย ข. มี ๕๐๐ บาท ในระบบประชาธิปไตยก็ยิ่งเห็นว่ามี
 แตกต่างกันนัก ถ้าดีตามความยุติธรรมแล้วก็คิดว่าถ้าบุคคลหนึ่ง
 มีรายได้มากเกินควร ก็เท่ากับเขาได้แย่งรายได้ของอีกคนหนึ่งมา เพราะ
 เงินยอมมีจำกัด และอีกประการหนึ่ง รัฐบาลควรปล่อยให้ราษฎรทำ
 กิจการของเขาอย่างเสรี ไม่ควรเข้าไปยุ่งในกิจการเหล่านั้นถ้าไม่มี
 ความจำเป็น ถ้าทำได้ดังนี้ มาตรฐานการครองชีพของประชาชนจะ
 สูงขึ้นอย่างไม่มีปัญหา และปัญหาเรื่องของแพ่ง ข้าราชการทุจริต
 ใจผู้ร้ายชุกชุม เหล่านี้ก็จะหมดไปได้.